Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Schadl János
Dolgozók Lapja

1966 OKT 13

1021

DOLGOZÓK LAPJA

Schadl János emlékkiállítása a tatai Kuny Domokos Múzeumban

Egy kiállítás margójára

SCHADL JÁNOS NEVÉT ma kevesen ismerik. Pedig a század tizes éveiben egy európai jelentőségű festőcsoport tagja volt: az Aktivistákhoz tartozott. Az Aktivisták manapság a művészettörténeti kutatás és a közérdeklődés előterében állanak. Meg kell ismernünk és fel kell mérnünk minden avantgarde művészünk életművét: az új nyelvet teremtő nagy egyéniségeket és a befogadó-követő csoporttagok munkáit egyaránt. Utóbbiak általában a mozgalom fénykora után valamilyen korábbi stílusfokhoz, egyszerűbb eszközökkel konstruált egységhez térnek vissza, de eredményeiket, amelyek azért közös eredmények voltak, meg kell becsülnünk.

Schadl János 1892 augusztus 25-én született Keszthelyen. Apja építészmérnök volt, s a keszthelyi akadémia tanára. Schadl-ban kétféle tehetség csírái bontakoztak ki. Először zenei hajlamai tűntek fel. Zenei tanulmányait hosszú évekig folytatta, s a híres bécsi művésznél, Emil Sauernél fejezte be. Apja kívánságára érettségi után a keszthelyi gazdasági akadémára is beiratkozott, de két évi tanulás után kimaradt onnan: végleg a művészetek mellett döntött. 1915 júliusában Ferenczy Károly növendékeivel együtt Keszthelyen dolgozott, s az ifjú Schadl Jánossal is kapcsolatba került, aki aztán már az 1915—16-os tanévben a főiskolán tanult. 1917-ben már rádöbben arra hogy elementáris erejű kifejezésvágya a főiskolán tanultak keretei között nem tud érvényesülni, kilép a főiskoláról és a Kassák Lajos által szerkesztett Tett és Ma folyóiratok körül csoportosult művészek körében dolgozik tovább. A nyugodt, természetelvű főiskolai tanulmányokat ekkor felváltják a megbillent egyensúlyú, elmozdult nézőpontú kompozíciók. Szemlélete, heves kifejezőereje expresszionistává teszi, másrészről viszont egészen közelről érinti a korai kubizmus képalkotása. Rajzi megformálása, térfelfogása Nemes Lampérth József, Uitz Béla, Kmetty János művészi nyelvével rokon, sőt helyenként érdekes önálló megoldásokat mutat. Fontos komponens kezdettől fogva számára a pszichikai tartalmak, érzelmek közlése, ezeket szenvedélyesen átélt vallási szimbolikájú képeiben, majd a huszas években egyre inkább erős érzelmi fűtöttségű tájképeiben tudja kifejezni.

A háborúk és forradalmak időszakában a társadalom égető problémáival foglalkozó személyes, közvetlen reagálás, ez az aktivista magatartás őt etikai törvények hírdetésére kényszeríti. Tájainak pantheisztikus nosztalgiákat sejtető világa pedig a huszas években Egry József egykorú festészetével mutat párhuzamokat. E stílusrokonságnak sok közös baráti emlék lehet az alapja. Egry Józsefen kívül barátság fűzi még Schadl Jánost Bernáth Aurélhoz, akit meg is fest egy érdekes pszichikai jellemzést nyújtó expresszív portréban.

A HARMINCAS ÉVEKBEN született művein egyre erősebben jelentkezik az alaptermészetéből fakadó érzelmesség, s festői forrongása lassan a vidéki zenetanár nagy műveltségét őrző, de utánérzésekből alkotó, harmónikus világává alakul. Élete utolsó két évtizedében Tata-Tóvárosban él. Zenei tudását kiváló tanítványoknak adja át, s a festészetet ünnepi kedvtelésként műveli. Mint felesége írja róla: „Itt dolgozott csendben, elvonulva, az irodalom, zene és képzőművészet nagymestereinek, barátainak szellemi társaságában."

Életében több kiállításon szerepelt. A Ma kiállítóhelyiségében (1918), a Mentor könyvesboltban (1927), a huszas években a KUT kiállításain, s 1933-ban a Műcsarnokban rendezett Nemzeti Kiállításon szerepelt műveit általában nem hagyta említés nélkül a műkritika. 1932-ben Párizsban is kiállítja műveit, s kiállításáról a francia főváros több lapja is megemlékezik. A Figaro cikkírója így jellemezte Schadl Jánost: „Dinamikus erő, nagy lelki élmények, összhangban a formák tökéletességével. Imporzáns önarcképe jelzi legjobban a művész tömör koncepcióját."

Elek Artur a két világháború közötti műkritika markáns alakja pedig így írt róla: „Eleinte az expresszionizmus stilizáló formaanalízisében élte ki festői törekvéseit... Ezután egy szimbolikus korszak következett erősen humanisztikus tartalommal... A teoretikus keresések útján a portré egy-egy arc képzetének problémájává lett számára, majd megcsökkenve saját mondanivalóinak fontossága, a látásélmény megfelelő átalakítását tűzte ki célul széles, nagyívű ecsetkezeléssel, kompozíciós expresszív erővel megfestett tájképein." 1944-ben halt meg ez a jelentős talentumú fes-

Az élen maradni...

Nyolcvan ember figyel a szónokra. Több mint egy órája beszél, a pártbizottság beszámolóját ismerteti. Most éppen a pártegység dolgát taglalja. A párttagság a helyi és az országos célkitűzésekkel egyetért, a politikai aktivitásban és a felvilágosító tevékenységben azonban már nem egységes. Annak érdekében, hogy sok, vitára képes, jól tájékozott, aktívan politizáló párttag legyen a gazdaságban, sokat kell még tenni.

A pártépítés számszerűség szempontjából kielégítő volt. Egyes tagjelöltekről azonban csak utólag derült ki, hogy még lehetett volna várni velük.

Aztán a tömegszervezeti tevékenység elemzése következik és a beszámoló végét ér. Sárközi János, a Bábolnai Állami Gazdaság pártbizottságának titkára megkönnyebbülten foglal helyet. Túl van a számadáson, a kilenc alapszervezet kommunistáit képviselő küldöttek döntését várja, elégedettek-e a pártbizottság két éves tevékenységével, elfogadják-e a beszámolót.

Tizenegy küldött szólal fel és a beszámolót valamennyi elfogadja. Van, aki csak a maga kis bajával vagy érdemével hozakodik elő, de a nagy többség az egész kommunista kollektivát és az 1100 állandó dolgozót foglalkoztató 17 ezer holdas gazdaság fejlődését érintő dolgokról beszél. S a felszólalások visszatérő gondolata: a Minisztertanács és a SZOT vörös vándorzászlaját elnyert gazdaság vezetőinek és munkásainak továbbra is úgy kell dolgozniuk, hogy az élen maradhassanak.

Horák Ferenc baromfigondozó, a farkaskúti üzemegység párttitkára például így fogalmazza meg ezt:

— Ösztönzőbb bérezést kellene bevezetni, akkor még előbbre jutnának. A kongresszusi versenyben 28 000 forint értékű felajánlásunk volt, a valóságban pedig 88 000 forint értékű megtakarítást értünk el. Ha lehetővé válna, hogy a baromfigondozók a teljesítmény arányában még többet kereshessenek, akkor még lejjebb szoríthatnánk az önköltséget, növelhetnénk a gazdaságosságot.

Gerencsér Mihály gépkocsivezető, a traktoros üzem párttitkára más oldalról ragadja meg a dolgot:

— Meg kell javítanunk a pártpolitikai munkát. Ez csak úgy lehetséges, ha az emberek gondjaival többet törődünk. Ha megállapodunk egy dologban és az egy esztendeig húzódik, akkor ne csodálkozzunk, ha közömbösség uralkodik el az embereken. Mi például olyan helyzetbe kerülhetünk, hogy alkatrészhiány miatt már fél esztendeje nem tudunk úgy dolgozni, ahogy szeretnénk. Valószínű, a szocialista brigád címet sem tudjuk elérni.

Kappel József, a lótenyésztés egyik vezetője a szocialista brigádoknak az új munkamorál kialakításában betöltött szerepét méltatja:

— Amióta megalakult a két szocialista brigád, a segítségnyújtás természetessé vált, és a munkához való viszony is megváltozott.

Burgert Róbert igazgató felszólalása felér egy kisebb beszámolóval. Hangoztatja, hogy a gazdaság csak úgy maradhat méltó a korábbi teljesítményekhez, ha egyre újabb célokat tűznek a dolgozók elé. A régi munka- és vezetési stílus, a parancsolás és végrehajtás mechanizmusa is felülvizsgálatra szorul. Az emberek eszére, öntudatára és érdeklődésére kell alapozni a munkát. Politizáló, a módszereket vitákban tisztázó légkört kell teremteni és minél több embert kell gondolkodásra, javaslattévésre, cselekvésre ösztönözni. Tartani a tempót, precizen dolgozni és óvakodni az elbizakodottságtól. Csak így lehet az élen maradni.

Sárközi János alig győzi összefoglalni a sok jó gondolatot, elképzelést és javaslatot. A küldöttértekezlet termékeny eszmecseréje a következő két esztendő pártpolitikai munkájának jó kezdetét jelenti. Ha a küldöttek szava eljut a gazdaság dolgozóihoz, akkor bizonyára a tettekkel sem lesz baj, és a bábolnaiak továbbra is az élen maradnak.

D. K. L.

ŰBEN

1. Még arra is futotta a len-

Az újjáválasztott vezetőségek a pártszervezetekben

DOROGI JÁRÁS

Bajna: *Heinzlmann Gyula* titkár, *Kunya János, Pallagi Ignác, Papp József, Nebehaj Jenő, Virágh Gyula, Vicze József.*

Tábatlan: *Varga Sándor*[illegible] *kány Gyula, Bóna Ferenc, Papp Kálmán, Jenike József, özv. Skrek Jánosné, Flórian Katalin, Dunai Ferenc, Piroska János, Thier Lőrinc, Szabó Ernő, Kovács Antal, Szegi István, Csermák János,*

a. DK

SCHADL János Bertó

Bernáth Aurél Kossuthfalun is work-
dir an ep vele.
Greco--ciniás
tuja épülén voet

Bernáth Aurél: Ktor Pannoniából
Ro. 1960. 97 — 109. l.
116 — 148.

SCHADL János festő (1892-1944)

Régi tatai festők. Kuny Domonkos Muzeum, Tatai Vár, 1986.dec.-1987.márc. rend. bev. Bíró Endre. Tata, 1987

Tevékenységéről a bev.

Schadl János (1892–1944) Ferenczy Károly tehetséges növendékeként kezdte pályafutását, majd a modern irányzatok követője lett. Tatán zenetanárként működött és ezidőtájt ifjúkori modern stílusával ellentétben naturalista képeket alkotott. Alkotásainak nagy része a pécsi Modern Képtár gyűjteményébe került.

9. Schadl János (Magyar Nemzeti Galéria)
   - Dombos táj 1917
     p. tus 30 x 43 cm
   - Szent Sebestyén, 1918
     p. tus, ecset 60 x 47 cm
   - Kisvárosi részlet, 1918 k.
     lp. olaj, 60 x 49,5 cm
   - Önarckép, 1921
     p. tus, ecset, 34 x 21 cm
   - Keresztvitel, 1922
     p. tus, arany, 49 x 60 cm
   - Pásztor, 1930 k.
     p. ecset, tus 45 x 58 cm

i igény

- - - - - - - - - - - - - - - - - -

- - - - - - - - - - - - - - - - - -

- - - - - - - - - - - - - - - - - -

- - - - - - - - - - - - - - - - - -

- - - - - - - - - - - - - - - - - -

- - - - - - - - - - - - - - - - - -

- - - - - - - - - - - - - - - - - -

...nap.

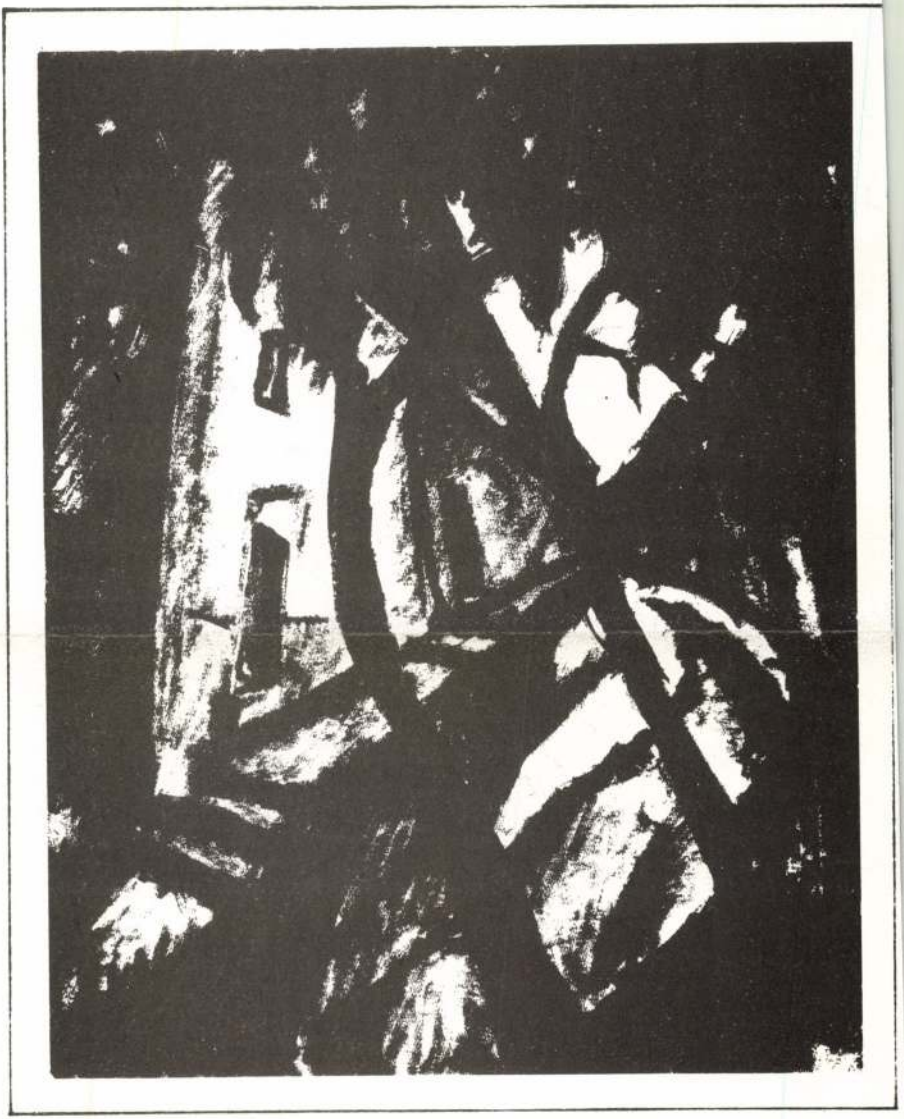

Schadl János – Kisvárosi részlet

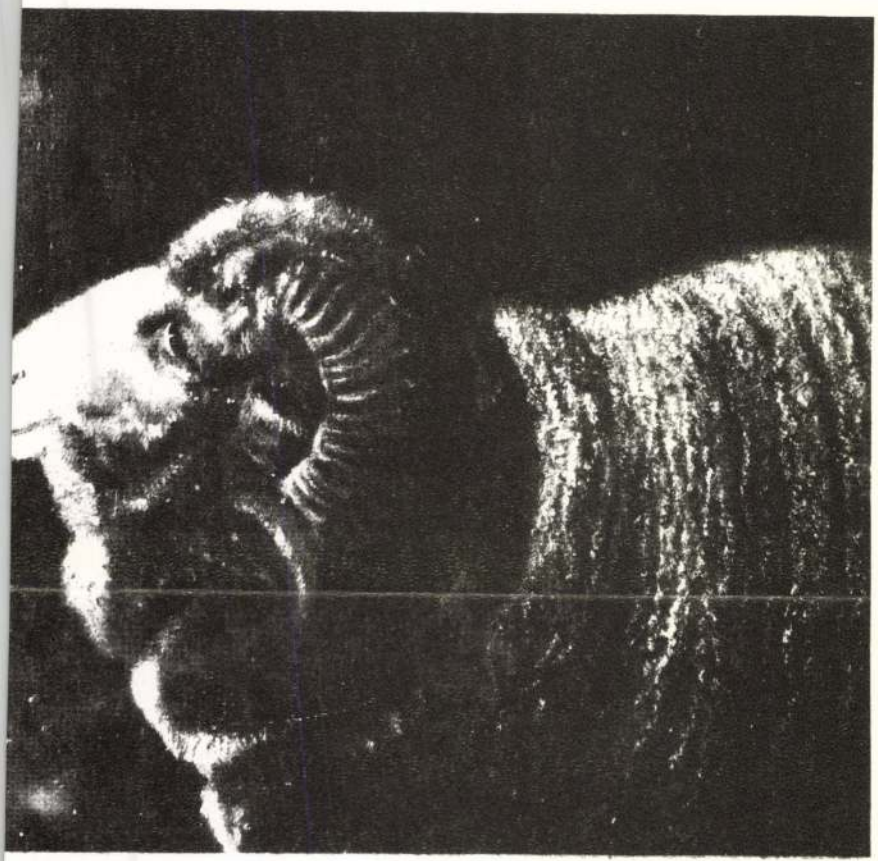

Bálint Árpád – Vezérkos

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 136-068, 337-748, 340-726

1916 FEB 21

KÉPES ÚJSÁG
Budapest

Schadl János
1021

Schadl János: UTCA (tus)

Fert

műe

Fertőrákos egyetlen főutcáján sétálva és nézelődve felsóhajtok:

– Mennyi-mennyi gyönyörű műemlékünk van nekünk is...

Sok a népi építészeti műemlékünk! Csak éppen nem nagyon veszünk róla tudomást és Pató Pál módjára elhanyagoljuk őket... Pedig nincs már sok időnk a mentésre! Falvainkban egyremásra bontják le vagy alakítják át a múlt értékes emlékeit. Lassan el-eltünedeznek például a tornácos házak is... Nem valami jól sáfárkodunk népi építészeti értékeinkkel!

Mert itt van például Fertőrákos.

Az 1199-től (Imre király birtokadományozási leveléből) ismert község nagyon gazdag volt. A középkorban mezővárosi rangra emelkedett, s mint ilyet, fallal védték. Ma is jól láthatók még e várfalak maradványai, a kis, kör alakú bástyákkal. Lakói eredetileg földműveléssel és ál-

Úgy tizenkét évvel ezelőtt történt, hogy a VÁTI (Városépítési Tudományos és Tervező Intézet) segítségével helyreállították itt a kastélyt. Akkor a tanácstitkár megemlítette, hogy lenne még egy helyrehozandó... A Napóra... S a VÁTI mérnöke, Ágostházi László kutatni kezdett. Sok, középkori alaprajzú (jobb sorsra érdemes) házat talált. Ezzel hallatlanul nagy munka indult meg: Ágostházi László Simányi Frigyessel, a megye főépítészével fogott össze, hogy helyreállítsa és műemlékileg védetté tegye Fertőrákost. Szinte az utolsó pillanatban jött ez a segítség!

Megmentik hát a pusztuló értékeket, s egyúttal (kihasználva a táji-természeti adottságokat) üdülőparadicsommá fejlesztik a festői és értékeit is visszanyerő falut!

Mi valósult meg? Sok minden, mint ezt képeink is mutatják. De korántsem min-

Schadl János

Magyar Nemzet 2003. dec. 9.

A Poros út Munkácsytól 75 millió forintról kezd a Mű-Terem Galéria árverésén

Három galéria ötszáz tétele

műtárgy

Egy héten belül három galéria árverez a fővárosban: a Blitz két év után tér vissza modern és kortárs művekkel, a Kieselbach és a Mű-Terem Galéria pedig a megszokott értékes klasszikus és modern tételeket kínálja.

Gréczi Emőke

A Blitz Galéria nemcsak az aukciós piacra, hanem rendezvényeinek korábbi helyszínére, a Hotel Kempinskibe is visszatér kedden kora este. A 169 tétel többsége az elmúlt évtizedek művészetéből nyújt választékot, kivétel ez alól például Moholy-Nagy László avantgárd festménye 1920-ból (Ipari táj, 6,5 millió), Perlrott-Csaba Vilmos, Czóbel Béla, Gulácsy Lajos, Bortnyik Sándor néhány műve. A mai művészet több generációja is jelen lesz.

A Kieselbach Galéria pénteken a Vígszínházba várja a gyűjtőket. Az anyag sokkal inkább nemzetközi, mint valaha, hiszen a megszokottnál több külföldi szimbolista és avantgárd tétel vár hazai (és külföldi) vásárlókat. Érdekes kísérletnek lehetünk tanúi: a nemzetközi piacon is bizonyára eladható tételek hogyan vizsgáznak a magyar gyűjtők előtt, akik tízmillió fölötti árat inkább csak Munkácsyért, Vaszaryért és Rippl-Rónaiért adnak könnyen. Edward Burne-Jones az angol preraffaeliták és az abból kinövő Arts and Crafts mozgalom művésze volt a XIX. század utolsó évtizedeiben. Három művet is kínálnak tőle: a Remény 16 millióval kezd, de lesz egy hímzése és egy vázlatos munkája is. Talán ő a legnagyobb név a külföldi anyagból, de ha arra gondolunk, hogy Bortnyik Sándor művészete már a Bauhaus idején teljesedett ki, akkor a Weimarban készült 1922-es Kompozíció (8,5 millió) is csak részben tekinthető magyar képzőművészeti alkotásnak. Ugyanez vonatkozik Beöthy Steiner Anna 1934-es Nagy piros kompozíciójára és Ébneth Lajos 1928-as művére.

Nem lenne váratlan fejlemény, ha mégis inkább Vaszary János női portréira (2–10 millió) érkezne a legtöbb ajánlat, esetleg Ferenczy Károly Műteremházam Nagybányán című festménye (20 millió) lenne a legértékesebb. És minden bizonnyal komoly árat várhatunk Czigány Dezső, Rippl-Rónai József, Márffy Ödön és Gulácsy Lajos vásznáért.

A Mű-Terem Galéria jövő hétfőn árverez a Kongresszusi Központban. Kiemelt tétele a Poros út lesz Munkácsy Mihálytól. A 75 millió forintról kezdő festmény ugyanabból a hagyatékból származik (Vida Jenő gyűjteménye), melyből már több alkotást, így A baba látogatóit (160 millió) kínálták fel tavaly tavasszal. A mostani mű művészi szempontból talán a legértékesebb, a Magyar Nemzeti Galéria állandó kiállításán is láthattuk.

Vaszarytól, Rippl-Rónaitól itt is indul több tétel, melyek inkább jellemzőek, mint különlegesek a két életműben. Az érdekességek között kell említeni a Bauhausban ismertté vált Molnár Farkas 1922-es Kanyargós útját (2,4 millió), Paál László kevésbé jellegzetes Domboldalon című utcaképét (12 millió), Schönberger Armand árverést záró Út és házak festményét (8,5 millió). Tihanyi Lajos Kompozíciós vázlata (20 millió) Korda Sándor gyűjteményéből való – innen már több Tihanyi-kép került piacra. A még mindig alulértékelt művészek közül szép művel lesz jelen Derkovits Gyula (Halász – 4,5 millió), Schadl János (Két fa – 2,8 millió) és Czimra Gyula (Asztali csendélet halakkal – egymillió). A tizenkét Zsolnay mellé ezúttal egy kisplasztika is bekerült Ferenczy Bénitől (Női torzó – 150 ezer).

Schadl János

TOP 10 Fókusz könyvlista augusztus 28.

Márai Sándor

therine Millet kicsapongó szexuális te továbbra is a legnépszerűbb, Rácz uzsa Terézanyuja pedig már a hatodik dásnál tart. Márai Sándor továbbra is kötettel képviselteti magát a szépiro- mi listán. Az ismeretterjesztő kiadvá- ok között egy reprezentatív gasztro- miai album vette át a vezetést.

Szépirodalom

atherine Millet:	Catherine M. szexuális élete
Rácz Zsuzsa:	Állítsátok meg Terézanyut!
Márai Sándor:	A gyertyák csonkig égnek
Márai Sándor:	Füveskönyv
Tristan Schwartz:	A genovai méregkeverő
Paulo Coelho:	Az alkimista
Rakovszky Zsuzsa:	A kígyó árnyéka
Salinger Richard:	Apám beájulna
Agatha Christie:	Egy marék rozs
Esterházy Péter:	Javított kiadás

Ismeretterjesztő

Culinaria Hungary	
Gróf Edelsheim Gyulai Ilona:	Becsület és kötelesség I. 1918-1944 Mikszáth Kálmánné visszaemlékezései
Popper Péter:	666 – A sátán a XXI. században
S. Russel–J. Kolb:	A szexuális masszázs és a tao
Grandpierre Attila:	Az élő világegyetem könyve

1. Istenek fegyvertánca TV2
2. Kobra – Terror a lakóparkban TV2

MAGÁN-HANGZÓ

Lila hajnali hagymáz

Csípős pirkadat. Ez már az indián nyár. De nem dakota. Köd nincs még. Csak akkor válik minden homályossá, ha bekapcsoljuk a rádiót. Minden adón más az idő. Az egyiken hideg jön, de meleg lesz, a másikon meleg jön zimankóval sántikálva, másutt vihar támad, vagy ha mégsem, akkor is számíthatunk derült égből villámcsapásra. Hirtelen ránk reccsen egy műsorvezető, hogy legalább addig hagyjuk abba a hajnali önkielégítést, míg ő beszél. Nem is értjük, miért akarja a moderátor saját szokásait ráerőltetni a hallgatókra.

BUMERÁNG
Sláger rádió

KELJFELJANCSI
Budapest rádió
augusztus 27.

Egy alternatív adó bűntudatunkra utazik. Harsány nótaszóra ébredünk: kelj föl „te büdös disznó, te gazember!". Ezt sokan magukra veszik, és felkelnek. Kitámolyognak a fürdőszobába, de ott a hangszóróból máris kipattan a Bumeráng. Tudod mi az unesztétikus? – kérdi, talán éppen Boros Bochkor hangján (vagy fordítva, mert ma már teljesen mindegy). Unesztétikus az, amit a tükörben látsz. Végül is nehogy már önbizalomtól duzzadva menjünk munkába. A reális önkép fél egészség. Jobb, ha tudjuk: szánalmas, csúf pondrók vagyunk. Persze unesztétikus egy szép nő is, ha az orrában turkál – tudatja egy hallgató. Unesztétikusak a D–209-es feliratú trikók is, amiben az ellenzék feszít. Márta néni, a műsor szellemi motorja máris javasolta, hogy ezeket most egy filctollal könnyedén [illegible] javítani D–8-ra. Nem való- [illegible] –, hogy Szerintem Kozma a műsortudósban telje- [illegible] zőlek velem, amikor az MTV-ben az Orbán-kormány létét[illegible] zacskóban mellékelik az utólag felragasztható számokat. Persze praktikus viselet a beszélő ruha is, mely hamarosan forgalomba kerül. Némely fehérneműk kéjesen suttognak majd: „húzz magadra!", míg egy másik ruhadarab ridegen közli: akinek nem inge, ne vegye magára. De ez is csak egy a nélkülözhető dolgok végtelen sorában.

Új jelenség, hogy a Keljfeljancsi is erotikával telítődött. Felhevült idős hölgyek telefonáltak, hogy Fiala milyen szexis mostanában, még a hangja is olyan ingerlően borostás. (Bosszantó ez az élveteg testiség, mert hősünk intellektusára hiú.) S most máris hézagpótló terápiás szerepben találja magát, magányos tízezrek virtuális vőlegényeként. Fiala közérzete közérdekű, pontosan jelzi a lelki atmoszféra nyomásingadozásait. A zömében mazochista hallgatókat képes egy szóval a mennybe emelni vagy a porba sújtani. Darwini kegyetlenséggel taszítja ki a műsorból a bizonytalankodókat, a személyeskedőket, s főképp azokat, akik butaságaikat szeretnék közkinccsé tenni. De okos partnerek sem mutatkozhatnak egy percnél tovább bölcsnek. Ez a moderátor előjoga. Mégsem sértődik meg senki, mert cserébe a moderátor őrli tovább magában válságaikat.

Albert Györgyi, a vendég műsorvezető is jó rezonőr volt. Nő, akit el lehet nyomni, kikényszerítve, hogy harcoljon meg érte, ha szólni akar. Az is fölhomályolott, hogy pezsgőző férfiak gyűrűjében hamarosan egy fiatal lány ugrik a szökőkútba. A műsor lila stílusában maradva, ő valakinek a valakije, s attól hallotta, hogy ugorhat. Hogy miért, kiért az sok más mellett nem derült ki a purparlé utolsó órájából. De a fél[illegible] az MSZP választási műsorában [illegible] Határasszonyokodott...

Fotó: Sárközy György

Schadl János a festészet mellett zenével is intenzíven foglalkozott: Bécsben a világhírű Emil Sauer tanítványa volt

Schadl János újrafelfedezése

Zsidó képzőművészek alkotásai a Budapest Galéria tárlatán

A Budapest Galériában vasárnapig látható a Zsidó Nyári Fesztivál keretében a Nekem szülőhazám című tárlat, melyen magyar zsidó festők alkotásait láthatja a közönség. A kiállításon Moholy-Nagy László mellett Schadl János munkái állnak a középpontban.

Schadl János nevét ma már alig ismerik, noha az 1900-as évek elején egy igen fontos, európai jelentőségű festőcsoporthoz (MA) tartozott. Ugyanabba a körbe, ahol Moholy-Nagy László is tevékenykedett. Ám Moholy-Naggyal ellentétben Schadl ránk maradt hagyatékában már csak tíz-húsz festmény és néhány rajz idézi a nagy művészeti forradalom korszakát.

A Budapest Galériában most látható kiállítás a művész születés- [illegible] napján, augusztus 25-én [illegible] Ezek civil rendezvények vol- [illegible] ra. a kultúra támogatása. Sokan [illegible] nagy egyetem ut tetszik szamuk- [illegible] korában leginkább a zene világa vonzotta. Tanulmányait a híres bécsi mesternél, Liszt tanítványánál, Emil Sauernél fejezte be, majd műfajt váltott, és a Képzőművészeti Főiskolán kezdett tevékenykedni.

Schadl a tízes évek második felében került kapcsolatba a MA köré csoportosuló művészekkel, miután otthagyta a Képzőművészeti Főiskolát, mert úgy érezte, nem tud érvényesülni az iskola korlátai között. Témavilága – kezdeti korszakában – leginkább a nagyvároshoz kötődött, egymásra tornyosuló házak, széles körutak, piszkos mellékutcák, ám mondanivalóját a vallási témák szubjektív megjelenítésével is kifejezésre juttatta. A harmincas években Schadl művészete lecsendesült, és [illegible] Aurél hatásának könyvelik el a művészettörténészek. Az 1944-ben elhunyt művész utolsó két évtizedét vidéken töltötte, ahol a festészettel csupán „ünnepnapokon" foglalkozott. Újra felfedezte a zene világát, és tanítványokat fogadott. Naplójegyzetében megfogalmazta azt a gondolatot, mellyel számos kortársához csatlakozott: „Elmúlt a vallásalapítók, államalkotók, hadvezérek és feltalálók ideje. Talán a költők ideje is elmúlt. A költő csak szavakkal él, s fülünk kifáradt már a sok szótól, szemünk kifáradt a képek és alakok nézegetésétől. Bizonyos vagyok abban, hogy a lélek utolsó vigasza a zene. Bennünket csak a zene válthat meg." A Budapest Galériában megtekinthető tárlat egy újrafelfedezett művész világába [illegible] akinek képei

Sugár Ágnes, az MTV kulturális igazgatóhelyettese a kinevezése miatti támadásokról, szakmaiságról, terveiről

„Soha nem foglalkoztam politikával”

Sugár Ágnes, a Magyar Televízió kulturális igazgatóhelyettese szerint a rossz versenyszellem vitte az intézményt az olcsó szórakoztatás felé. Bízik benne, hogy újra építhetők a műhelyek, hogy megint lesznek színházi közvetítések, gyermekműsorok, dokumentum- és tévéfilmek. Egyelőre nem tudják, mennyi pénz áll majd rendelkezésre az ilyen produkciókra.

A rendszerváltás tájékán kezdett a tévében dolgozni. Van esély, hogy valami visszajöjjön abból az alkotó tevékenységből, lelkesedésből, ami pár évig megvolt?

Az esélyt mi teremtjük magunknak, ha hiszünk benne. A körülmények nem segítenek. De hiszünk abban, hogy előállíthatók azok a körülmények, amelyek megint csapatokat építhetnek.

Totális a gazdasági és szakmai csőd. Ez akár kedvezhet is, mert a nulláról lehet indulni.

Mindenképpen valami új dolgon kell gondolkodni. Ami az elmúlt években itt történt, abból semmit nem lehet átvenni, mindent rosszul csináltak.

Az elmúlt időszakban leértékelődött a kultúra. A közszolgálatban a politikusok eluralták a képernyőt. Nyilván továbbra is sokat akarnak majd szerepelni…

Ha egy kis eszük van, akkor nem. Ez az út nem járható, a tíz százalék alatti nézettség okaival mindenki tisztában van.

Ezzel már két éve is tisztában voltak, mégsem változott semmi.

Megkockáztatom, hogy azoknak, akik itt ültek, nem volt koncepciójuk, hogyan kell televíziót csinálni. Különben megcsinálták volna.

kultúra szinte nem jelenik meg. Ami pedig nincs a televízióban, az az emberek többsége számára nem létezik. Azt hitték, hogy egyfajta versenyhelyzetet kell előállítani a kereskedelmi csatornákkal, amelyeknek a profit a céljuk. Ez a rossz versenyszellem vitte az MTV-t az olcsó szórakoztatás felé. Szeretném, ha a nézők újra találkozhatnának megszokható, azonos időben jelentkező kulturális műsorokkal. Nagyon hiszek a nagy formátumú személyiségekben, akik átjönnek a képernyőn. És persze szükség van tévéfilmekre, színházi közvetítésre. A 40-50 évesnél fiatalabb, világszerte elismert művészek nem ismertek a hazai közönség számára. Ez szomorú. Az MTV dokumentumműhelye valaha legendás volt. Mára gyakorlatilag nem létezik, beolvasztották a közművelődési szerkesztőségbe.

Dokumentumfilmekkel, színházi közvetítésekkel nézettséget is lehet hozni?

A közszolgálati televíziónak más közszolgálati csatornák műsortípusaival kell versenyeznie, saját maga által megállapított, relatív nézettségre törve.

Ha mondjuk egy színházi előadás közvetítése főműsoridőben nem hoz öt százaléknál több nézőt, akkor nem fogják azt mondani, hogy csináljunk valamit, ami 15 százalékot eredményez?

Színházi előadásokban is van populárisabb és kevésbé az. De nézzünk körül a környező országokban. Csehországban amikor a Nova TV beindult, padlót fogott a közszolgálati csatorna. Ma 32 százalékos a nézettsége. A lengyel közszolgálati televízióé pedig 48 százalékos, a románé 40. A közszolgálati tévék néhány év alatt feltámadtak, mert rájöttek,

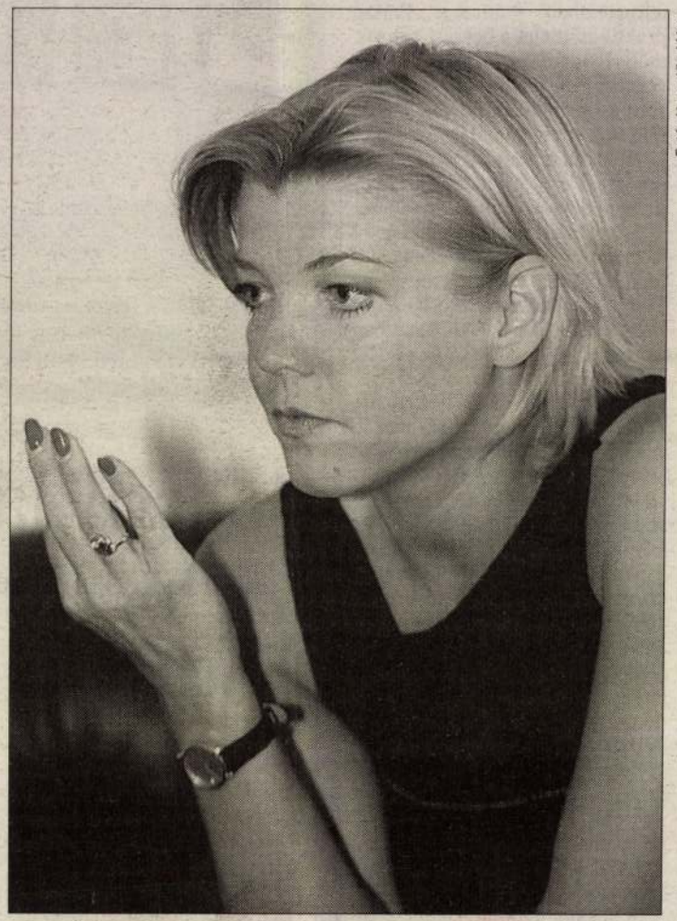

Fotó: Hegedűs Márta

Sugár Ágnes: a közszolgálatban csak a minőség lehet a védjegy

tőségünk negyedéből gazdálkodik annak, mint amit a kilencvenes évek közepén kapott. Olyan délutáni sávot lehetne az ovisoknak és az iskolásoknak kialakítani, ami három órától este hatig, fél hétig őket célozza meg.

Többek szerint ön azért lett kulturális igazgatóhelyettes, mert

zsiért léptem fel, ha úgy tetszik, jól szervezett hakni keretében. Soha nem foglalkoztam politikával.

Azért sejthető, hogy a másik oldal hasonló rendezvényére nem ment volna el.

Nem, de magánügy, kinek mi a meggyőződése. Egyébként nem én döntöttem úgy, hogy nincs rám

ky Károly vett fel, akkor még az új műsorstruktúra kialakításának feladatával.

Végül is mi az, ami konkrétan már tudható?

Az előző vezetés kulturális területre az év hátralévő részére 360 millió forintot tervezett, ami tragikus. És még ez is virtuális pénz. Nem tudjuk, nem kell-e elkölteni bértartozásra, közterhek törlesztésére.

Vezetőként eddig még nem dolgozott. Képes arra, hogy mások számára mércévé váljon?

A jó vezető onnan ismerszik meg, hogy a munkatársait kiváló szakemberekből válogatja meg. Ők így együtt válhatnak mércévé.

Az egész pályája nagyjából azzal telt, hogy bebizonyítsa, nem csak az a szőke, csinos bemondó, akinek sokan gondolják. Talán még mindig bizonyítania kell.

Ha csak az átlagos néző tart mindössze szőke bemondónőnek, ezt el is fogadom. De ha egy szakmabeli mondja, akkor kicsit rosszul esik. Dokumentumműsortól szórakoztató-, riportműsorig sok mindent csináltam, még híradónál is dolgoztam.

A korosztálya tagjai néhány kivételtől eltekintve már lekerültek a képernyőről. A közszolgálatban is macsók és helyes lánykák lesznek a műsorvezetők?

Nem, ez nem működik. A szakmai hitelesség ott kezdődik, hogy a képernyőn megszólalónak elhiszem, amit mond. Ez pedig élettapasztalat, szakmai tudás, rutin nélkül nem megy. A közszolgálatban csak a minőség lehet a védjegy.

Jelen akar lenni a képernyőn,

Dák írás ezeréves kódexben

A dákok eredetének kulcsforrá sát vélik megtalálni egy Budape ten őrzött, ezeréves munkában, a Rohonczi Kódexben, amelyet Batthyány Gusztáv gróf ajándékozott 1838-ban a Magyar Tudo mányos Akadémiának – írja a Curentul című román lap. Az is meretlen nyelvűnek tartott kéziratot Viorica Enachiuc román régész fejtette meg: a kódexet dák betűkkel írták jobbról balr és alulról fölfelé. Enachiuc szerint a kódexet vulgáris latin, az dákoromán nyelven írták. A je lek a 150 írásjelet tartalmazó d ábécét alkotják. *(MH-Bukares*

TOP 20 Tévétoplis aug. 19–2

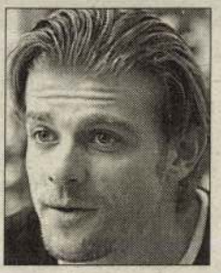

Kamarás Iván

A Magyar Hírlap ezen a héten is közli az elmúlt hét legnézettebb tévéműsorainak listáját. A felső oszlopban a hirdetők által preferált 18–49 év közötti korosztály választásait figyelhetjük meg. Ezen a listán egy-egy műsor akár többször is szerepelhet, ha elérte az ehhez szükséges nézőszámot. Az alsó táblázatban a teljes lakosságra vetített adatok böngészhetők. Itt minden műsor a legjobb abszolút eredményével versenyez. Az M1 legnézettebb műsora a magyar–spanyol futballmeccs adása volt, mely a toplistán a 27. helyen szerepel. A felmérést az AGB Hungary végezte.

18–49 évesek

Schadl János festő

Schadl János

36	Szent Sebestyén	2000
37	Női portré	2000
38	A szenvedő	2500
39	Önportré	1500
40	Férfi portré	3000
41	Kompozició	2000

A Ma (III) demonstratív kiállításának katalogusa (Budapest, 1918.)

Schandl Károly: Fej
(Pécsi tanárom
Hegyes képtára)

Selenkor, 1886. július-augusztus

ugrik be a motor.

Ekkor Szűcs Menyhért bukkan fel megint, olyan pózban áll meg az autó előtt, mint a brüsszeli pisilő kisfiú, csak sokkal nagyobb nála, és vastag, zuhogó sugárban húgyozza le a szélvédőüveget. Olyan messzire hord a farka és úgy lövelli a pisit, mint egy locsolótömlő. Megragadom a hátsó ülésen heverő camparis üveget, kiugrom a kocsiból, és menekülök a büdös, gőzölgő vízsugár elől.

Fölkapaszkodom egy irdatlan nagy és magas farakásra. Több emeletnyi magas, mint egy kilátótorony. Szélesen elnyúló, hullámos, kopár táj terül el alattam. Messze lenn egy sátor látszik, valaki motorbiciklin közeledik feléje. Éppen elállt az eső, szivárvány ívelődik az égre. A motorbiciklis behajt a sátorba, és ott mintha egy lukba pottyanna, a sátorponyva meg se rezdül.

Megbillen alattam a farakás, és a farönkök, amelyek akkorák, amekkorákat úsztani szoktak vagy platókocsira rakni, omlanak lefelé, mintha megnyílt volna alattunk a föld.

Zuhanok a farönkök között, időnként nekem ütődnek, és csak zuhanok és zuhanok.

Erre riadok fel.

Vadul ver a szívem, alig kapok levegőt.

Félrelököm a paplant, és kiugrom az ágyból. Csupa lucsok vagyok, a tarkóm, a hátam, a nyakam, a hónaljam.

Állok az ablakban, fogom a szívem tájékát, és görcsösen próbálok mélyeket lélegezni.

Már világos van, a háztetők fölött ellátok a Levéltárra és a Szabadság-hegy lejtőjére. Párafátyol lebeg a város felett.

Úgy érzem, bármelyik pillanatban leroskadhat alattam az ötemeletes bérház. Merő látszat és véletlen, hogy tartanak a falak. Elég egy óvatlan mozdu-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Dolgozók Lapja

1966 OKT 5

A múzeumi hónap híre

Helyi festőt fedeztek fel

Tatán is ünnepi külsőségek közt és helyi érdekességekkel kezdődött meg a múzeumi hónap eseménysorozata. A Kuny Domokos Múzeumban helyi festőművész, Schandl János emlékkiállítás nyílt meg.

Dr. Kovács György a járási tanács vb-elnöke ünnepi megnyitójában megemlékezett arról, hogy az immár ötödik esztendeje évről évre megrendezett múzeumi hónap milyen jelentős változást hozott a múzeumok életében és segítette népművelési szerepkörük, jelentőségük növekedését.

Schadl János képeinek bemutatásával, helyi hagyományt ápol a múzeum. A képzőművész ugyanis húsz esztendeig Tatán élt és itt van a sírja is. A kiállításon mintegy harminc képe, festménye és grafikája kapott helyet és egyéni hangú mű őszinte és becsületes művé ként őrizték meg őt.

*

A múzeumi hónap köve kező tatai rendezvénye c érdekesnek ígérkező tudom nyos előadás lesz. Dr. Riegl László, Komárom megye o vostörténeti emlékei címme tart előadást 7-én pénteke a Kuny Domokos Múzeumban.

*

Esztergomban múzeumi sétára kerül sor szerdán délután. Esztergom-Várhegy 1966. évi ásatásának eredményéről tart előadást Nagy Emese az ásatás vezetője. Az előadással egyidőben helyszíni bemutatót tartanak.

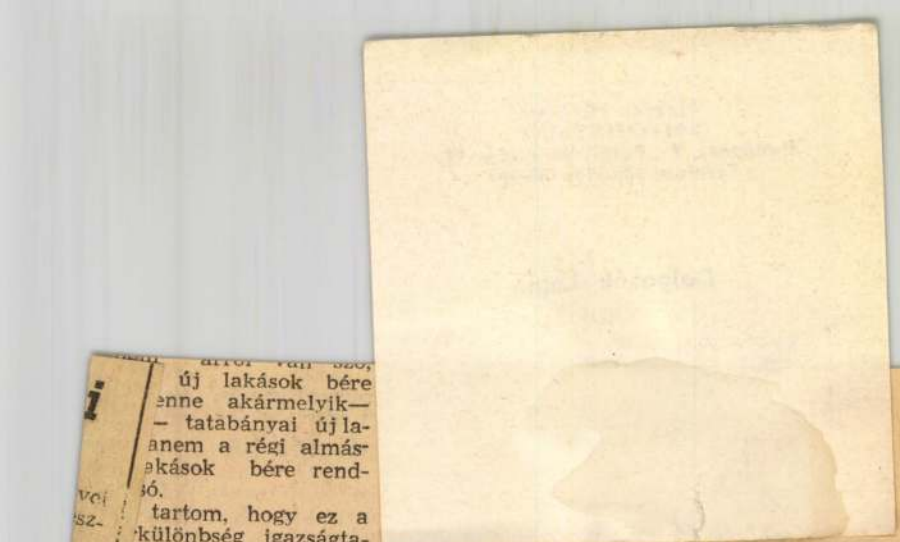

új lakások bére
enne akármelyik—
– tatabányai új la-
anem a régi almás-
akások bére rend-
ó.
tartom, hogy ez a
különbség igazságta-
g nekem is régi, ol-
lakásom van — je-
az szb-titkár. —
gy új, gyönyörű két-
lakást visszautasítot-
kább maradtak a régi
ásban, mert annak
ális a bére. Ezt a hely-
rendezni kell és bizo-
rendezik is az illeté-
kések. Kényelmetlen, hogy az új, magasabb bérű lakások gazdái mit gondolnak ró-lunk.

Ime, ilyen összetevői is van-nak az ügynek. Aki azonban esztendők óta várt a kiutalásra, bizonyára örömmel költözött be a modern új lakásba, a meleg, barátságos családi fészek-be.

D. Kónya Lajos

kellemesebbé varázsolhatnák. Csinos függönyök, egy-két olcsó szőnyeg megszépítené a most barátságtalannak tűnő két szobát. A téli klubfoglalkozások megkezdésére talán így is lesz már.

Addigra újabb tagokkal bővül a szendi alapszervezet. Hét, az általános iskolából most kikerült fiatal jelentkezett a KISZ-be. Nemsokára már rájuk is lehet számítani.

— Az a két levélíró pedig — mondta végül Dobrocki Lajos —, jöjjön el egy KISZ-taggyűlésre, s mondja el ott, milyen javaslatai vannak. Szívesen látjuk őket, ha segíteni akarnak.

— fló —

Schadl tamas: Férfi hátakt

(Pécsi Modern Magyar képtár)

642

Selenkor, 1886. július-augusztus

nem t om de a vers-korpuszt megis im
elküldöm hadd' szarja le egy veréb
Hahogy vidám képet vágok a Vég
én én átvágva jámbor feleim

ne töltse borzadással el mivel
az Élet vélem minden jót müvel
de annyit is! mit részletezzem itt

(gondoskodó pillantások't lövell)
(csikland tüvel) (dühével megdühít)
örülni hát! örvendeni! (de csitt!)

Kísérleti életrajz

Márpedig aki gyors az élõbb
Szabadulj meg ettõl
szabadulj ki
Márpedig újra és újra
meg újra és megint nekiłut
Orsósan mozog boldog lábain
hideg puha testekkel ütközik
és föl-le rohangál mint a fejgép
hát ki tekinti meg
Nedves a szive, verdes. Pillanat

Schadl János, festőművész /1892-1944/.

SCHADL JÁNOS

1892
1944

Schadl János (Keszthely, 1892. aug. 25. — Tata, 1944. márc. 1.): festő, zenetanár. Zenei tanulmányait Bécsben Emil Sauernél végezte, 1915-ben Keszthelyen megismerkedett *Ferenczy* Károllyal, s még ebben az évben beiratkozott a Képzőművészeti Főisk.-ra. 1917-ben kilépett a Főisk.-ról. A „Ma" körül csoportosuló aktivista művészekkel került kapcsolatba. Formaadása a kubizmussal és az expresszionizmussal volt rokon, majd biblikus hangú, szimbolikus jelentésű képeket festett *(Emberek, legyetek tiszták!*, 1923; *A szegények tele)*. A 30-as évektől festészetét posztimpresszionista utánérzések jellemzik. Tatatóvároson élt mint zenetanár. 1918-ban a „Ma" kiállítóhelyiségében, 1927-ben a Mentor könyvesboltban, 1932-ben Párizsban a Salon Parc Monceau-ban volt kiállítása. — *Irod.* Szabó Júlia: Sch. J. 1892—1944 (Művészet, 1966. 3. sz.).

SCHADL JÁNOS

KIÁLLÍTÁS A

LIGET GALÉRIÁBAN

1984. 8.10.-9.7.

MEGNYITÓ: AUGUSZTUS 10. 17.ÓRA FK.: RESZLER ERNESZTIN

Schadl

festő

Tájkép magyelővel,
pénzi festménye
1918-ból

Dr Földes Lajos
tulajdona.
A tulajdonos
szerint magyar
festő

Csittam
1948. okt. 16

nyi Tagtárs !

lszólitására felkérem Önt, mint Or-
t, sziveskedjék a mellékelt lapon
pontosan megadni és a kitöltött vá-
rdultával, de legkésőbb f.évi márci-
latok ugyanis kötelesek választmá-
ást készitenl s azt az Államrendészе-
enyujtani. Ennek elmulasztása Társu-
tozást okozhat.Nagyon kérjük az adatok
ztását Elnökségünk kénytelen lenne a
ak minősitenl.
-én.

Tagtársi üdvözlettel

egyetemi ny.r.tanár,
főtitkár.

Schadl Jakus
festő

M.D.K

1892-ben Kertbelyen született.
1915-ben Kertbelyen kapcsolatba került Ferenczy Károllyal,
és annak ösztönzésére az
1915-16-os tanévet a Főiskolán töltötte.

Szabó Julia: Schadl Jakus
Művészet, 1966. március - 26 lap

ue. D. K

SCHADL János Zoltán

Galgóc.

Bernáth Aurélae Pestre megy

Bernáth Aurél: Utas Parnassiához

Bp. 1960. 163–, 175.

209–

SCHADL János festő

Szombathelyi Képtár-ba került

A **Szombathelyi Képtár** gyűjteményébe került csere révén:

Schadl János: Férfiportré (1920 szénrajz)
Várakozás (1918 szénrajz)
Utca (1930 szénrajz)

Muzeumi Hirlevél, 1990.6. 20.p.

868. KORSÓ, fajánsz, ónfedővel, négy ge
Fayence, mit Zinndeckel, darauf Blu

869. KORSÓ, fajánsz, ónfedővel, kék stili
deckel, und stilisiertem Dekor in Bla

870. ALVINCI KORSÓ, fajánsz, ónfedőv
Krug, Fayence, mit Zinndeckel, auf d

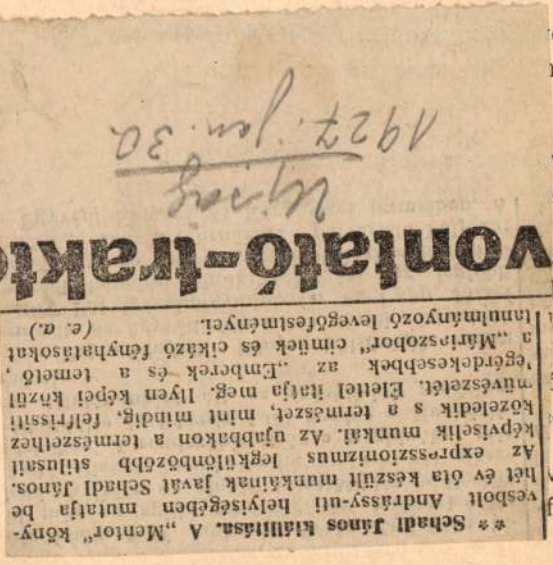

Vontató-trakt

1922. jún. 30.

** Schadl János kiállítása. A „Mentor" könyvesbolt Andrássy-uti helyiségében mutatja be ma és ötá készült munkáinak javát Schadl János. Az expresszionizmus legkülönbözőbb stilusait képviselik munkái. Az újabbakon a természetlez közeledik s a természet, mint mindig, felfrissíti művészetét. Élettel ítatja meg. Ilyen képei közül legérdekesebbek az „Emberek és a temető", a „Márványszobor" címűek és cikázó fényhatásokat tanulmányozó levegőfestményei. (e. a.)

Schadl János

vel, testén elöl stilizált növénydiszü kartus. Erdély,
ence, mit Zinndeckel, auf der Stirnseite Kartusche mit
. Jh.

l, testén elől két szarvas. Erdély, XVIII. sz. — Alvincer
er Stirnseite zwei Hirsche. Siebenbürgen, XVIII. Jh.

z, oldalán fekvő szarvasok. Erdély, XVIII. sz. — Alvincer
uf liegende Hirsche. Siebenbürgen, XVIII. Jh.

tén elől két nőalak. Gmunden, XVIII. sz. — Krug mit
auenfiguren. Gmunden, XVIII. Jh.

talicskával és épületekkel. Gmunden, XVIII. sz. — Krug,
t Karren und Gebäude. Gmunden, XVIII. Jh.

eménycserép, három oroszlánlábon áll, domboru empire
tó. Magyar, XIX. sz. e. f. — Runde Suppenterrine mit
venfüsse, mit Empiredekor, am Deckel Putto. Ungarisch,

pon sakktáblás és indás szines diszitéssel. Felső-Magyar-
ıce, auf weissem Fond Schach- und Rankenmuster. Ober-

felületen fehér pikkelydisz. Habán, XVII. sz. — Krug,
r. Haban, XVII. Jh.

Schadl János festőművész

Lakatos István: "Bernáth Aurél tájain" cimmel ismerteti a művész legujabb kötetét, melynek cime: "Kisebb világok". Ebben emliti meg Schadl János nevét, aki a festészeten kivül még zongoratanár is volt.
Bernáth Aurél: "Igy éltünk Pannoniában" c. és az "Utak Pannoniában" c. köteteiben szerepel Schadl János, a közös barát "gyöngéd iróniával megrajzolt, szeretetre méltó alakja,-irja a művészről Lakatos István.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. juni. 29.
XVIII. évf. 26. sz. lo. lap.

M.D.K.

Schadl Fáinos

(kesthelyi) épitési-tanár

hivatik fel a kesthelyi

ckemi fiu-iskola bővitási

terveinek elkésitésére

Vállalkozók Lapja, Bp.1896. XVI.évf.

márc.17. sz. 2. old.

Schadl János, kamár M.D.K.

készítette Keszthely város új kórházának terveit 85.000 korona előirányzati költséggel

Vállalkozók Lapja, Bp. 1901. XXII. évf.
febr. 27. sz. 6. old.

SCHADL János emlék

Kortárs. Deák F. u. – Szőlő u. sarok
Gardaság. Tanintézet L-alaki épület
eredetileg ő tervezte, Az új épületet
Hauer Antal 1897.

Sáry Kálmán: Hauer Antal emlékének
= Hevesi, 1996/1. 42.

varból kerültek Gyulafehérvárra. Ki
(1202), amely ugyan kevésbé kapcsol
tében és részleteiben viszont világosa
val megtermékenyített stílusát. A kerc
műhelynek, amely Erdélyben a százac
tájáig olyan városokban és települé
függtek a központi hatalommal (Bra
Halmágy).[1]

A tatárjárás utáni újjáépítés Erdélyb
szet terén. Az általában hegyeken eme
denütt — részben a király, részben a
sok alapján 13. századi eredetük két
romokban hever, olyan állapotban, h
rendszeres ásatás nélkül aligha határ
öregtorony lehetett. Ezekhez lakó-
együttest kőfal vette körül. Az 1300
több, Erdélyen kívüli várról maradt el

[1] MAROSI, ERNŐ: Die Anfänge der Gotik
ENTZ: Kerc.

Schadl János, építész M.D.K.

bemutatta a balatoni múzeum Keszthelyen építendő új palotájának terveit a múzeumok és könyvtárak orsz. felügyelőségének.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1907. XXVIII. évf.

szept. 25 sz. 10 old.

SCHADL János építész

Sztehlo Ottóval tervezte a keszthelyi temetőkápolnát 1909.

KOPPÁNY Tibor: A Balaton környékének műemlékei. Bp. OMvH, 1993 170.

Schadl János,építész

Ny.akadémiai tanár.1907-ben felkérésre terveket készített a keszthelyi múzeum épülete számára.A Múz.és Könyvtárak Orsz.Felügyelősége módositást kért,mert "Művelődési ház" épitését javasolta. 17.old

Sági Károly: Hetven éves a keszthelyi Balatoni Múzeum 11.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 8/1969. Veszprém.1969.Alföldi Nyomda.Debrecen

Schadl János, építész

Ny. akadémiai tanár. Az 1907-ben a keszthelyi múz. terveit módosította a Múz. és Könyvt árak Országos Főfelügyelőségének kívánalmai szerint, a "Közművelődési Ház" építésére. 25000 koronás egyesületi hozzájárulás mellett 175000 korona államsegélyre lett volna szükség. 17. old

Ságri Károly: Hetven éves a keszthelyi Balatoni Múzeum 11. old

A Veszpém Megyei Múzeumok Közleményei. 8/1969. Veszprém. 1969. Alföldi Nyomda. Debrecen

m dk

Sclad Sanos és Szekhló Cello

Leírói szerint építették ál 1909-ben
a középkori Szt. Miklos Kápolna helyén már
1713-ban felépített temető Kápolnát.

Temető
Keszthely Műemlékei 1962 13/1. L.

Schadl János, építész

Ny. akadémiai tanár. Keszthelyi múzeumterve 1907-ből.
/Homlokzat, tussrajz/. Fekete repr. 18. old

Sági Károly: Hetven éves a keszthelyi Balatoni
Múzeum 11. old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 8/1969.
Veszprém. 1969. Alföldi Nyomda. Debrecen

M.D.K.

Schadl János festő

emlékkiállitása a tatai Kuny Domokos Muzeumban

Napló

Magyar Nemzet 1966. okt. 6. 4.l.

Schadl János „festő"

M.D.K.

nevét a Tett és a Ku Klux Klan gárdája között említi.

Bori Imre-Körner Éva: Kassák irodalma és festészete

Magvető, Bp. 1967. 169. old.

Schádl János, festő

nevét „az expresszionisztikus és nagyon impadozó" művészek közül említi Hevesy Iván

Idézve: MA. 1919. IV. 3. 39-40. old-ról.
Kortársak szemével, 1896-1945. Szerk. Németh Lajos,
Bev. és összeáll. Perneczky Géza,
Bp. 1967. Corvina, 142. old.

M.D.K.

Schadl János
festő

Kerthelyen lakott, az ott asi gimnázium
tanárnak barátkozott össze Bernáth
Auréllal és ő hatta össze Bernáthot
Egryvel. — Festette Greciot.

Zalai Toth János: Egry József halála
levélvázat, 1969. április – 14 lap

Schadl János

A MA Körhöz tartozó művészek
között említve, művészete elsősorban
magyar szempontból jelentős

Passuth K:Magyar művészek az európai avantgarde-ban
Bp.1974 Corvina

49. old

Schadl János

A Ma lirájának hangvételéhez alkalmazkodik az 1918-ban csatlakozó fiatal müvészek közül Ruttkay és Schadl

Szabó Julia:A magyar aktivizmus története
Akadémiai Kiadó 1971 5o old.

Schadl János

önarcképe valamint van Beyé portréja
között iskolás kapcsolat van

Szabó Julia: A magyar aktivizmus története
Akadémiai Kiadó 1971 20 old.

Schadl János

festőművész emlékkiállítása. Tata. Múzeum. - Szm. Szabó Júlia. Komárom Megyei Dolgozók Lapja, 1966. okt. 13.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfája /Művtört.Ért. 1969.3.sz. 243-234.l./

269. l.

Schaoll Sándor
festő

Rövid ideig Ferenczy Károly tanítvá-
nya volt, majd a „Nyolcak" köréhez sze-
gődött.

1918-1919-ben Nemes Lampérth mű-
vészete hatott rá.

Szabó Lajos: Magyar művészet 1890-1919
Bp. 1969 Corvina 50. képpel.

Schaal János

„Esti fák holttal" Repr. 1918.

Tus, papír, 520×420 mm.

Jelzése lent jobbra: „S. J. 918."

Leltár a MNG.-ban.

Ltsz: L. G. 66.35

Szabó Lajos: Magyar vázsmüvészet 1890-1919
Bp. 1969 Corvina. 50. kép.

Schadl János

Kassák Lajos perkeszteti a „Ma" köré-
hez tartozó egyik legjelentősebb képzőmű-
vésze.

Szigeti József dr.: Esztétikai lexikon
Budapest, 1969.

161.

Schädl János

festő

l.

Hevesy Iván:

Futurista, expressio-
nista és kubista
festészet. Bp. 1919

30-l

Schadl János
fest.

Szabó Lídia: Schadl János. Művészet
1965. 10.

Szabó Lídia: Magyar vajzművészet 1890-1919.
Bp. 1969. Corvina. 19. tábl.

Schaale Paris

21. 4265

Paris

21 Sept. 1927. Jan. 30.

(Gp. Reisetasse, e.a.)

283. **Anya virágot hordó gyermekével.**

Akvarell. 82—41 cm. Kina. XVIII. század. (Wegener-gyüjteményből.) — MUTTER MIT BLUMEN TRAGENDEN KINDERN. Aquarell. China, XVIII. Jahrh. (Aus der Sammlung Wegener.) *(Illusztrálva a XII. táblán.)*

283/a. **Szelence,**

fa, kerek, aranylakkborítással. Fedelén vadkacsák. Japán. — DOSE, Holz, rund, mit Lack überzogen. Am Deckel Wildenten. Japan.

284. **Anya gyermekével.**

Akvarell. 130—65 cm. Kina, Ming-korszak. (A Wegener-gyüjteményből.) — MUTTER UND KIND. Aquarell. China, Ming-Periode. (Aus der Sammlung Wegener.) *(Illusztrálva a XII. táblán.)*

284/a. **Jardiniere,**

bronz, nagy karélyos ovális alak, domború díszítéssel: hullámok fölött röpködő madarak. Japán. — JARDINIERE, Bronze, oval in Vierpassform, mit Reliefdekor. Japan.

285. **Tánc.**

Kakemono. 32—50 cm. Japán, Ukiyoye-isk. — TANZ. Kakemono. Japan, Ukiyoye-Schule.

285/a. **Váza,**

cloisonné, tojásdad testén kék alapon ákácfürtök. Japán. Keveset javított. — VASE, Cloisonné. Körper eiförmig, mit Akazienblüten. Japan.

SCHADL JÁNOS

169

169 • SCHADL JÁNOS (1892–1944)

Krisztus a keresztnél (Jelenet)

63 × 47 cm
Ceruza, papír
J. j. l.: Schadl János
Kikiáltási ár: 160 000 Ft

170 • SCHADL JÁNOS (1892–1944)

Levetett ruhák

86 × 70,5 cm
Olaj, vászon
J. j. l.: SJ 38 VIII
Hátoldalán kiállítási címke
a „Magyar Művészetért" kiállításról
VÉDETT
Kikiáltási ár: 1 700 000 Ft

„A Ma fölfedezettjei közé tartozik Schadl János. Nagyon tehetséges fiatalember, és korához képest felkészültsége is meglepő. Sajátságos: az emberi formákat tagoló rajza. Könnyen modor válhatik belőle, ami kár lenne. Egyelőre azonban a rajzolásnak ilyen módján jelentősen gyarapíthatja formaismeretét. Ilyen szép és aránylag érett munka önarcképe, és értékes ígéretekkel van tele kompozíció-terve." – írja a Ma VII., grafikai kiállításán szereplő Schadlról Elek Artúr Az Újság 1919. január 29-i számában. Frissen fellépett fiatalként említik Ruttkayval és Bortnyikkal együtt.

Az ifjú Schadl 1917-ben került a Ma vonzáskörébe, miután egy év tanulás után kilépett a Képzőművészeti Főiskoláról, Ferenczy Károly tanítványainak sorából. Az aktivizmus híres *„demonstratív"*, 1918-as kiállításán már képviseltette magát, az 1919-es grafikai tárlat után 1923-ban mutatta be műveit Párizsban a Salon Parc Monreau-ban, és 1927-ben a budapesti Mentor könyvesboltban.

A 20-as évektől kezdve Schadl visszavonultan élt, élete utolsó két évtizedét Tatán töltötte, és visszatért gyermekkori szenvedélyéhez, a zenéhez, melyet a festészet kedvéért elhagyott; tanárként dolgozott.

Munkásságáról a legegységesebb jellemzés Elek Artúrtól származik: *„Eleinte az expresszionizmus stilizáló formaanalízisében élte ki festői törekvéseit. Ennek a kornak legsikerültebb alkotásai Nagyváros és Kisváros c. képei. Ezután egy szimbolikus korszak következett erősen humanisztikus tendenciával (A szegények tele, Emberek, legyetek tiszták!). A teoretikus keresések útján a portré egy-egy arc képzetének problémájává lett számára, majd megcsökkentve saját mondanivalóinak fontosságát, a látásélmény megfelelő átalakítását tűzte ki célul széles, nagyívű ecsetkezeléssel, kompozíciós expresszív erővel megfestett tájképein."*. (Magyarság, 1927.I.20.). →

Schadl *„tatai"* korszaka differenciáltabb annál, hogy egyszerűen csak *„visszatérés a nagybányai tradícióhoz"* (illetve az *„utódokhoz"* való közeledésben)-felfogásban gondolkodjunk róla. Ez a kép egyszerűen tárgyakat ábrázol, és ez már elegendő kiindulást nyújthat mindenféle magyarázathoz. Bernáth (a fiatalkori jóbarát) tárgyai is valamiféle hasonló, „önmagában létezők"-benyomását keltik. Cezanne csendéletei is ilyesfajta tartalmat hordoznak. Itt azonban még másról is szó van: a 20-as évek közepétől jellemző ecsetvonások (mint a rajzban a satír) , illetve a téma is idézi Vincent Van Goghot (akinek Schadl nagy tisztelője volt). Ha a híres A festő szobájára gondolunk, vagy Gauguin székére (melybe rejtett tartalom is vegyül természetesen - a gyertyában például), érezhető a hasonlóság: az alkotó közvetlen közelében szereplő tárgyak a maguk valóságában. Az intimitás és az objektivitás is, egyszerre.

A képet használták már propagandacélokra is, *„munkásruhákként"* beállítva a tárgyakat. Valójában a festő és családja egyik legkedvesebb képe volt, és a festő fiának levetett ruháit ábrázolja, ahogy véletlenszerűen elhelyezkednek, lefekvéshez készülődés közben. A vánkos is látható a szék mögött.

A képnek érdekes módon sorsa van: Dr. Weiner Sándor, Schadl jóbarátja és orvosa Tatán kapta a festőtől ajándékba a gyógyításáért. Mikor a doktort 1944-ben deportálták, a kép visszakerült a családhoz, ahol nagy szeretettel őrizték. *„Bakancsos képnek"* hívták.

F. K.

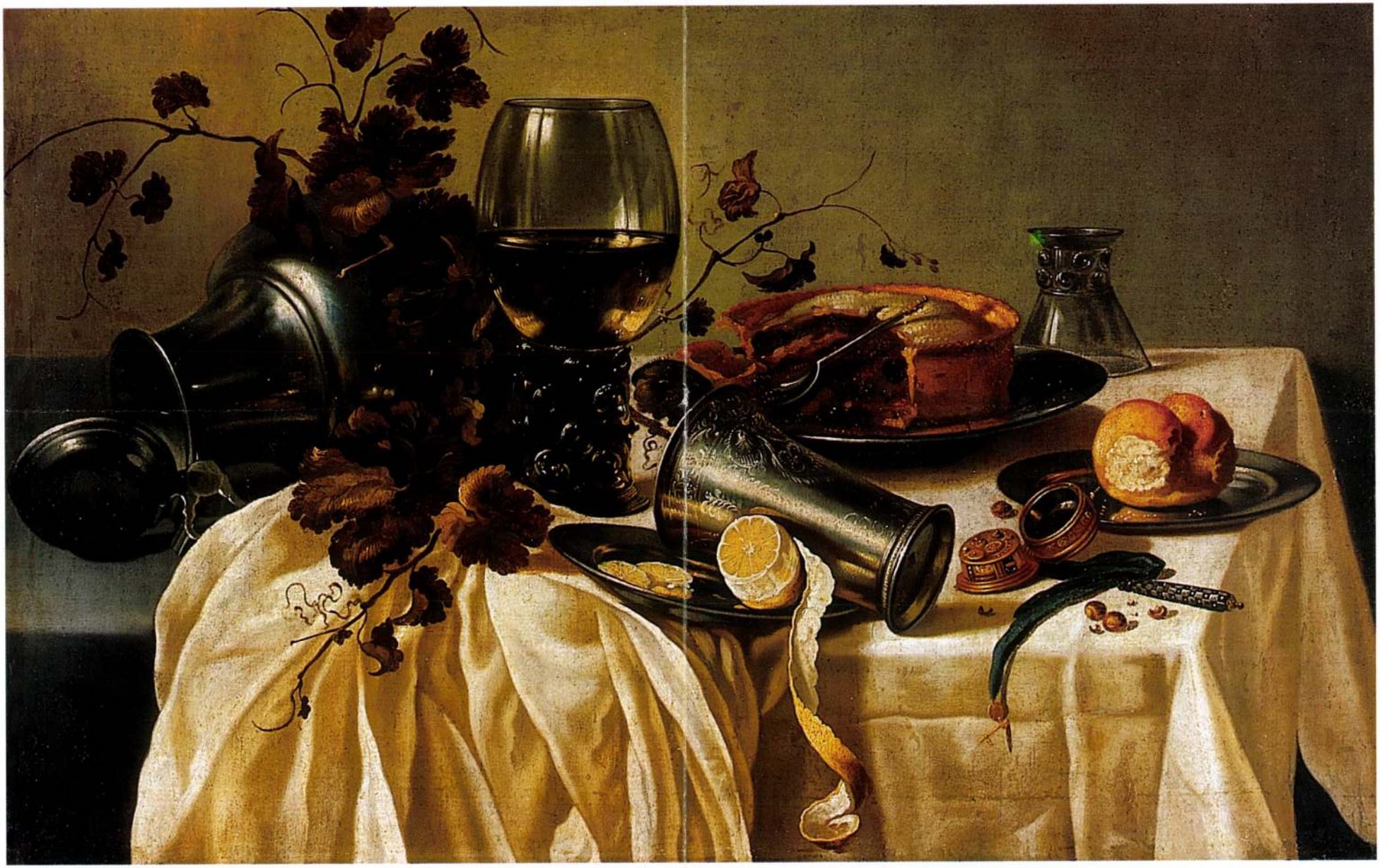

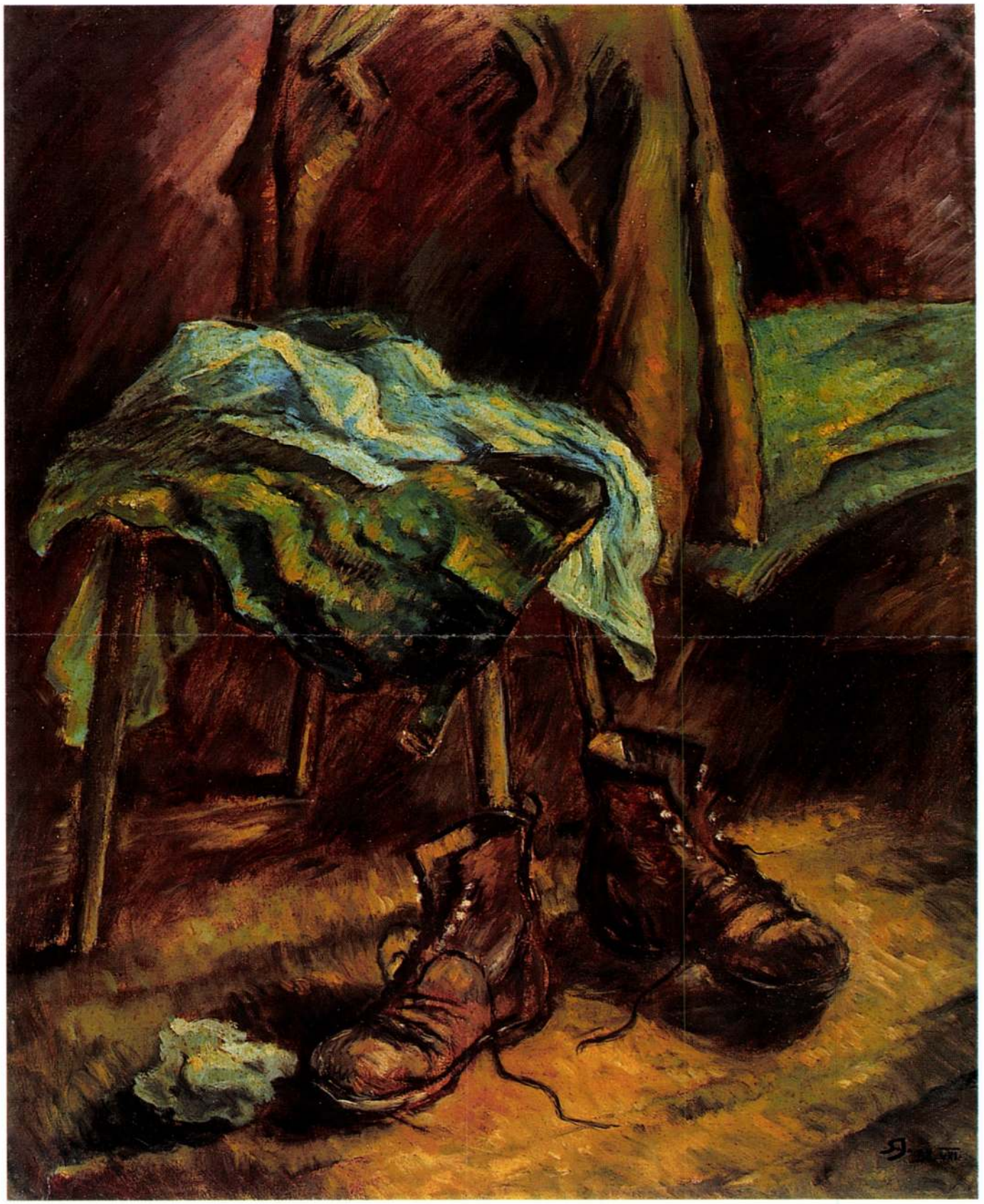

170

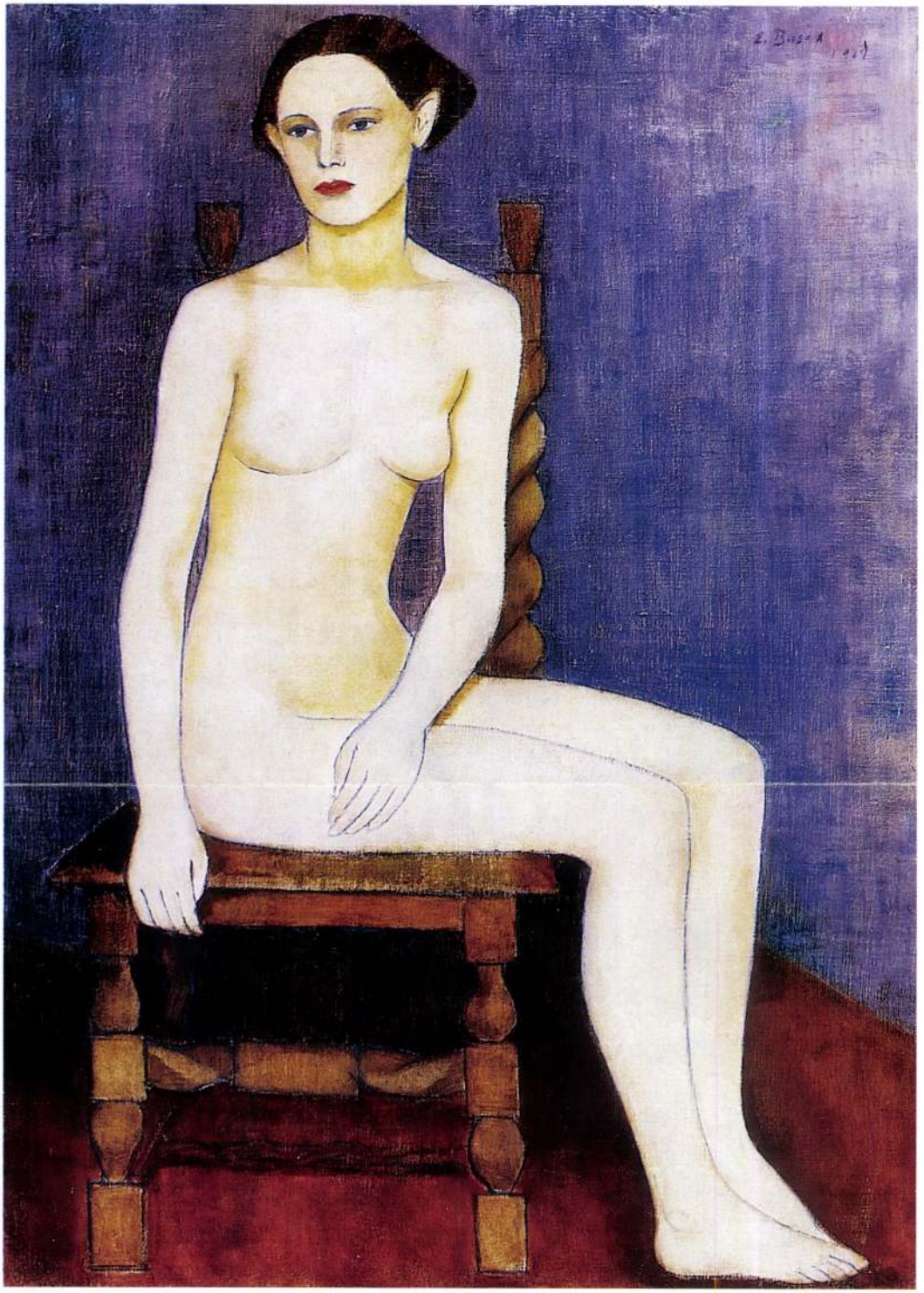

171

171 • BASCH EDIT (1895– ?)

Lilianne, női akt

100 × 72,5 cm
Olaj, vászon
J. j. f.: E. Basch A. 1927
Kikiáltási ár: 600 000 Ft

172 • SCHEIBER HUGÓ (1873–1850) ➔

Táncosnő

67,5 × 47,5 cm
Vegyestechnika, papír
J. b. l.: Scheiber H
Kikiáltási ár: 700 000 Ft

nemet festők közül kiválnak *Karl Spitzw*
kairói arabs férfiúja (339) és *Wilhelm Die*
dája nagy számmal tünik fel. A képmásfes
Danhauser (109 és 110), *Franz Schrotzberg*
festők mint: *Josef Kriehuber* (326), *Josef*
tést *Moritz Michael Daffinger* egy csodál
Sir Joshua Reynoldsnak, a londoni Natio
a Széchényi-család megbizásából. A többi
szerü viharképét (549), *Mathias Ranftl* p
„Látogatás"-át (366), *Karl Gruber* csendé

ltárkép.) Egy „Pietà“ felfogásban és szín-
vetlen befolyását mutatja egy szentnek vér-
adbeli festmény, mely Annát, Máriával és
mutat. A francia festők között kiválik
, *Boucher* modorában festett kép (68 és 69),
lin-hez áll közel. A 19-ik század francia fes-
, melyet a művész 1815-ben Wienben készí-
cegnőt ábrázol. 1849-ből való *Narcisso Vir-*
ét azelőtt összefüggésbe hozták a barbizoni
atoljunk még néhány angolt, igy p. o. egy
mesteri Sir *Thomas Lawrence*-rajzot (336),
gnő) ábrázolja.
es darabot tartalmaz. A „Mária a gyermek
. műve. Egy kulturtörténeti szempontból is
eter Brueghel követőjének *Marten van Cleef*
llatoknak muzsikáló Orpheus valószinüleg
. „Tékozló fiu“-ja jellegzetes a mesterére
rans de Momper folyótájképe (443), továbbá
k és egy előkelő muzsikáló társaságot ábrá-
orvosnál“ c. képe (673), a művész legjobb
ábrázoló nagy kép (165) 17-ik századbeli
belga festészete *Charles Louis Verboeckhoven*

MDK

Schadl János

Naplemente, olaj

Az emberek és a temető, olaj

KUT kiáll. M.Szal. 375.kiáll. 1927. ápr.

Schadl János

Csendélet

Könyves Kálmán 1o4. kiáll. 192o-as évek.

Schadl János (Keszthely, 1892. — Tata, 1944. márc. 1.): festő, zenetanár. Zenei tanulmányait Bécsben, Emil Sauernél végezte. 1915-ben Keszthelyen megismerkedett Ferenczy Károllyal, s még ebben az évben beiratkozott a Képzőművészeti Főisk.-ra. 1917-ben kilépett a Főisk.-ról. A "Ma" körül csoportosuló aktivista művészekkel került kapcsolatba. Ak.-i tanulmányrajzait expresszionista művek váltják fel. Formaadása némileg a kubizmushoz is közeledett, majd biblikus hangu, szimbolikus jelentésü képeket festett (Emberek, legyetek tiszták!, 1923; A szegények tele). A harmincas évektől felhagyott avantgarde törekvéseivel, és festészetét posztimpresszionista utánérzések jellemzik. Tatatóvároson élt mint zenetanár. 1918-ban a "Ma" kiállitóhelyiségében, 1927-ben a Mentor könyvesboltban, 1932-ben Párizsban, a Salon Parc Monceau-ban volt kiállitása. — Irod. Szabó Julia: Sch. J. 1892-1944 (Művészet, 1966. 3. sz.).

Schadl János festő

Magyar Életrajzi Lexikon

Schadl János
Tanulmány

Könyves Kálmán 103. kiállitás. 1 1.

alapján a XVII. század végére tehet-
ági várkastélytipus továbbélésének te-
ett szük bejárati ajtó és a keskeny elő-
ből a régi lépcsőket már eltávolitot-
telen klasszicizáló csigalépcsővel
ozattak fedett szük közlekedő folyo-
t szobáinak süvegboltozatai is kora-
A kapu feliratának kronosztikonja az
omokból való ujjáépités időpontjául.
Roth Tamás. A kastély házasság utján
itt született Teleki József a gyüjtő, t
leki László a költő. A kastély később
a képző iskola kollégiuma.
II. század.
nyidomu alaprajzzal, a hátsó szoba-
bbitott, hátratolt két oldalszárnnyal.
s, részben egymásalatti terméskőből

Schadl Jano

Jeno

l.

Ma. 1919. IV. é7.

1.17.

Ma VII. kiáll.

Kat.

Apropos Bibliothek

[illegible]

M.

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible], [illegible] - [illegible]

[illegible], Prämien- [illegible] Bibliotheks

[illegible] – [illegible] [illegible]

[illegible].

[illegible] [illegible] [illegible]

Schadl János
festő

Méltatás.

Porgányi G. Gábor: Pór Bertalan
Művészet, 1970. október - 5 lap

Schadl János

Tihanyi Lajost, Diener Dénes Rudolfot szervezeti és tartalmi, Berény Róbertet elsősorban tartalmi, Schadl Jánost és Ruttkai Györgyöt ta

Szabó Julianna magyar festőművészek története

Akadémiai Kiadó 1971 44 old.

Schadl János

Kisváros 1918

Szabó Julia: A magyar aktivizmus története
Akadémiai Kiadó 1971 melléklet

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Schadl János

MAGYAR NEMZET

1966 OKI 6.

∞

Schadl János festőművész emlékkiállítását megnyitották a tatai Kuny Domokos Múzeumban.

✦

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1966 OKT 1

Komárom megyei

— **Képzőművészeti kiállítás** nyílik vasárnap délelőtt Tatán a Kuny Domokos Múzeumban Somogyi János festőművész emlékkiállítását dr. Kovács György a járási tanács vb-elnöke nyitja meg.

— **Hárommillió forintot**

érdeklődő küldte már be jelent-
kezését és az iskola vezetősége
korlátozott számú jelentkezést

M.D.4

Schadl János
festő –

Egy József barátságát ihlette és
ennek művészete hatásával volt
rá. Ugyancsak barátság fűzte
Schadl Jánost Berniáth Aurél
mesterhez.

Szabó Julia: Schadl János.
Művészet, 1966. március – 26 kép

Schadl János
festő -

M. D. K.

1917-ben lépett a Főiskolára és a „Ma" körül csoportosuló művészekkel került kapcsolatba. Nemes Lampérth József és Uitz Béla művészete volt rá nagy hatással.

Graf Júlia: Schadl János.
Művészet, 1966. március - 26 lap

Schadl János
festő

M.D.Y

A Ma 3. kiállításon szerepelt az expresszionista „Szenvedő Szent Sebestyén"-e, „Golgotái", Szent Ferenc-e. 1923-ból való „Emberek, legyetek tisztáck".

Szabó Julia: Schadl János
Művészet, 1966. március - 26 lap.

M.D.K

Schadl János
festő

Napelemente
Önarckép
Thisz arcos
Pásztor

} képek

Szabó Julia: Schadl János
Művészet, 1966. március – 26 lap

M.D.K

Schadl János
festő

1918-ban a Ma kiállításhelyiségében kerített találatot, 1927-ben a Mentor könyvesboltban, 1932-ben Párizsban a Salon Pare Monceauban.

Szabó Julia: Schadl János
Művészet, 1966 március - 26 kép

Schadl János
festő

M.D.K.

A szimbolikus korszakból való „Szegényekhez tele", „Emberek egyetlen tiszták" Expressziv erővel festett táj képeket. Élete utolsó hét életévtizedének tatarlárorozson élt, 1944-ben halt meg ugyanott.

Szabó Júlia: Schadl János
Művészet, 1966. március - 26 kép

M.D.K

Schadl János
festő-

Elsőként az expressionizmus jegyében dolgozott művek a konak kapott-elhelyezése a „Nagyvárosi" és a „Kisvárosi" című képei.

Szabó Julia: Schadl János
Művészet 1966. március - 26 lap

Schadl János festő
1892 – 1944

Repr.: Naplemente
Olvasónő
Kisváros
Pásztor

Szövegben említett mű: Szent Sebestyén
Golgota

Szabó Júlia: Schadl János

Művészet 1966 13

26 • SCHADL JÁNOS (1892–1944)

Álom

108,5 × 64 cm
Olaj, vászon
J. j. l.: SJ 921 IX
Kikiáltási ár: 1 000 000 Ft

IRODALOM

Elek Artúr: A Ma folyóirat grafikai kiállítása. Az Újság. 1918. szept. 15.
Elek Artúr: A Ma folyóirat grafikai kiállítása. Az Újság. 1919. jan. 23
Hevesy Iván: Futurista, expresszionista és kubista festészet. Budapest, 1919
Bernáth Aurél: Utak Pannóniából. Szépirodalmi Kiadó, 1960.
A Nyolcak és az aktivisták köre. Székesfehérvár 1965. Kiállítás, rendezte Passuth Krisztina és Kovalovszky Márta. Katalógus. Az István király Múzeum kiadványai. Szerk. Fitz Jenő.
Szabó Júlia: Schadl János. Művészet, 1966. március, 26. szám
Szabó Júlia: Magyar rajzművészet 1890–1919. Corvina, Budapest, 1969.
Szabó Júlia: A magyar aktivizmus története. Művészettörténeti füzetek 3. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1971.
Szabó Júlia: A magyar aktivizmus története. Janus Pannonius Múzeum. 1973. aug. 26–szept. 30., katalógus, szerk.: Szabó Júlia
A Nyolcak és az aktivisták. A Magyar Nemzeti Galéria és a Janus Pannonius Múzeum kiállítása. Budavári Palota. 1981. febr. 5–ápr. 26., katalógus.
Painters of the Hungarian Avant-garde 1908–1930. Santa Barbara Museum of Art. Santa Barbara, California, 1991.
Andrási Gábor–Patkó Gábor–Szőcs György–Zwickl András: The History of Hungarianian Art in the twentieth Century. Corvina, 1999.
Magyar Művészet 1890–1919.
Magyar Művészet 1919–1945.
Költészet és valóság. Kabdebó Lóránt interjúja Lakatos Istvánnal. Jelenkor 1983. október. 303–18. p.
Szabó Júlia: Schadl János emlékkiállítása a tatai Kuny Domokos Múzeumban. Dolgozók Lapja. 1966. 10. 13.
Új Tükör. 1984.

„A Ma fölfedezettjei közé tartozik Schadl János. Nagyon tehetséges fiatalember, és korához képest felkészültsége is meglepő. Sajátságos: az emberi formákat tagoló rajza. Könnyen modor válhatik belőle, ami kár lenne. Egyelőre azonban a rajzolásnak ilyen módján jelentősen gyarapíthatja formaismeretét. Ilyen szép és aránylag érett munka önarcképe, és értékes ígéretekkel van tele kompozíció-terve." – írja a Ma VII., grafikai kiállításán szereplő Schadlról Elek Artúr Az Újság 1919. január 29-i számában. Frissen fellépett fiatalként említik Ruttkayval és Bortnyikkal együtt.

Az ifjú Schadl 1917-ben került a Ma vonzáskörébe, miután egy év tanulás után kilépett a Képzőművészeti Főiskoláról, Ferenczy Károly tanítványainak sorából. Az aktivizmus híres „demonstratív", 1918-as kiállításán már képviseltette magát, az 1919-es grafikai tárlat után 1923-ban mutatta be műveit Párizsban a Salon Parc Monreau-ban, és 1927-ben a budapesti Mentor könyvesboltban.

Bernáth Aurél kulcsfigura művészetében. A festő és a korszak viszonya (az akkor éppen aktuális I. világháború, a hátországok helyzete, ahol hatalmas művészeti forradalom zajlott), a frissen feltámadt, de lefojtottan megnyilvánuló forradalmiság Schadlnak Bernáthtal való találkozásában is nyomon követhető. A kezdetekkor vele ment el Kassákhoz, aki meg is emlékezik erről a Vallomás tizenöt művészről c. könyvében: *„Nem hiszem ugyan, hogy elkezdett tájképem egyenes következtetést engedett Grecora, sokkal inkább egy bedobott jelszó értelme volt e névnek, mint ahogy a katona a vártán csak jelszóra tudja értelmezni a feléje közelgő hovatartozását. Greco neve varázsszó volt annak idején. Egy fajta szellemi orientációt jelentett a festészetben, a klasszika ellenzékét, az indulatok nyersebb, ösztönösebb kiélési jogát, még ha roppan is a szerkezet, még ha csikorog is a szellem. – Schádl János vagyok – mutatkozott be nézelődőm, e mágikus tartalmú röpke beszélgetés után. (…) Schadl Greco-imádó volt a javából."* Azután, amikor Schadl a harmincas évektől visszatért a természetelvűséghez, Bernáth és a posztimpresszionisták képei nagy hatással voltak rá.

A kubista szintetizálás, illetve az objektivitásra törekvés, az egyéniség érzékeltetése mellett a csoportban a portréfestés is érdekes megoldandó problémaként jelentkezik – Schadl legsajátosabb darabja is (*Házak és Bernáth Aurél* c. zöldes harmóniában festett képe, mely a kubista-futurista vívmányokat ötvözi az önálló kifejezőerővel) Bernáthhoz kötődik.

Munkásságáról a legegységesebb jellemzés Elek Artúrtól származik: *„Eleinte az expresszionizmus stilizáló formaanalízisében élte ki festői törekvéseit. Ennek a kornak legsikerültebb alkotásai* Nagyváros *és* Kisváros *c. képei. Ezután egy szimbolikus korszak következett erősen humanisztikus tendenciával (*A szegények tele, Emberek, legyetek tiszták!*). A teoretikus keresések útján a portré egy-egy arc képzetének problémájává lett számára, majd megcsökkentve saját mondanivalóinak fontosságát, a látásélmény megfelelő átalakítását tűzte ki célul széles, nagyívű ecsetkezeléssel, kompozíciós expresszív erővel megfestett tájképein."*. (Magyarság, 1927. I. 20.)

A zöld-fekete-kék színösszeállítás, mely drámai és harmonikus is egyben, nagyon gyakori Schadlnál. Legjobb példa erre a híres *A város és Bernáth Aurél* (1918) c. portré, illetve inkább lélekrajz. A portrén, de ezen a képen is érződnek az avantgarde hatásai. Az *Álom* is még azelőtt készült, hogy Schadl tatai tóparton állva festette volna az évszakokat, a padokat, a kihalt tájat, a kisvárost.

A képnek a MNG az *Erdőben* címet adta. Valóban: a fák között átszűrődő fény benyomását kelti a kép, a kolorit, a vonalak, a sokféle zölddel. A sötétség közepén, mint a nap, vagy akármilyen más fényforrás, fehér folt világít. Az ég kékje is átlátszik a ferdén futó „ágak" között.

A kép azonban nem engedteti meg velünk, hogy egyetlen „magyarázatot" fogadjunk el. A szemlélő nem fogadja el a nonfiguratív kép „önmagáért valóságát" – ebből a képből titok sugárzik. Misztikus kontrasztosság, mintha a fényt keresnénk, az „értelmet adót". Mintha valamely barokk festmény csöndjét kutatnánk a bonyolult felszín alatt.

Schadl magát mindig is elsősorban grafikusnak tartotta, a vonaljáték ezen festményen is jellemző rá. Kezdeti korszakában leginkább grafikákat alkotott, az 1921-ben született festményen tehát egyébként sem furcsa a rajz erős hatása. Egészen bizonyos, hogy a huszas évek végén, illetve a harmincas években készült képekre jellemző „satírozott" ecsetvonásai is a grafikából erednek.

F. K.

23 • BALLÓ MARGIT

Kalapos hölgy

135 × 85 cm
Pasztell, vászon
J. b. l.: Balló M 1910
Kikiáltási ár: 450 000 Ft

23

24 • ISMERETLEN FESTŐ

Festőnő palettával

80 × 74 cm
Olaj, vászon
J. j. f.: 1916
Kikiáltási ár: 80 000 Ft

25 • ISMERETLEN FESTŐ

Kislány fehér ruhában

106 × 76 cm
Olaj, vászon
J. j. l.: 1912 Roma
Kikiáltási ár: 180 000 Ft

24

25

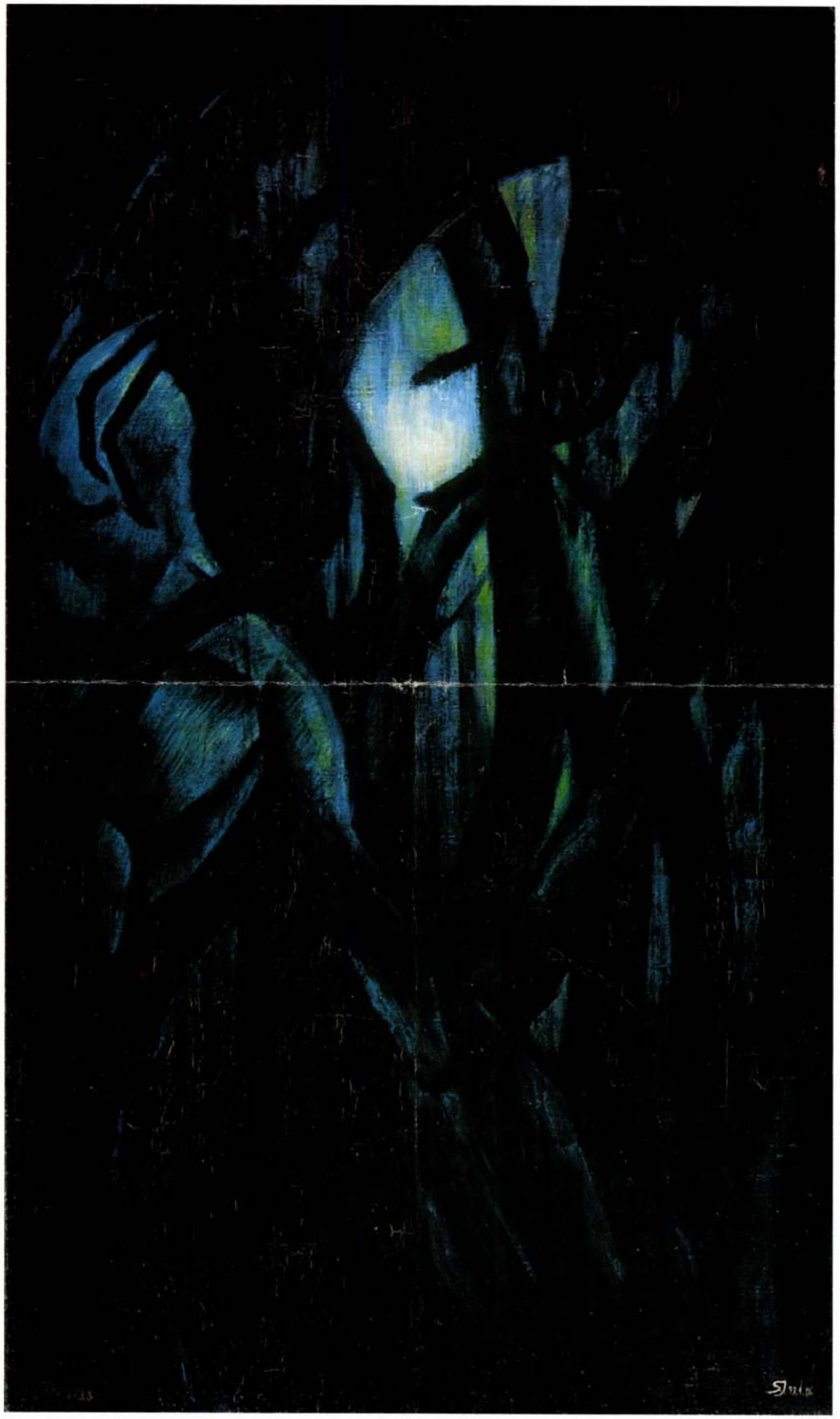

27

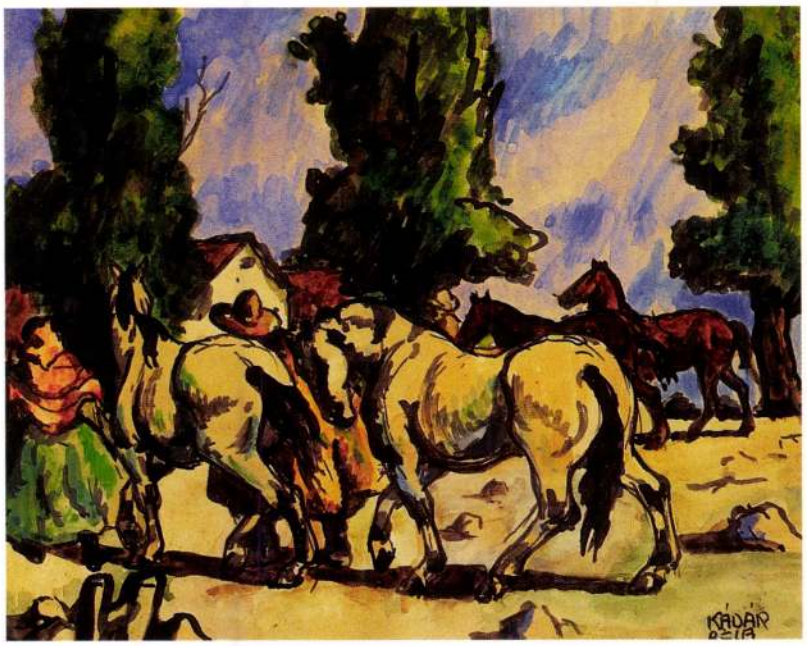

28

27 • PÓR BERTALAN (1880–1964)

Borjak

33 × 42 cm
Olaj, karton
J. b. l.: Pór 1927
Kikiáltási ár: 250 000 Ft

28 • KÁDÁR BÉLA (1877–1956)

Hazatérő lovak

17,5 × 22,5 cm
Vegyestechnika, papír
J. j. l.: Kádár Béla
Kikiáltási ár: 120 000 Ft

Művészet 1966/3. 26–28. p.

SCHADL JÁNOS

1892—1944

Nevét ma már alig ismerik. Pedig a tízes évek végén egy fontos európai jelentőségű festőcsoporthoz, az aktivistákhoz tartozott. Az aktivisták manapság az érdeklődés, a kutatás előterében állnak. Nemes Lamperth József néhány éve megrendezett emlékkiállítása ismét bizonyította a fiatalon elhunyt mester európai viszonylatban is kiemelkedő értékét, Kmetty János, aki az aktivisták logikus formarendjének tisztaságát napjainkig szívós kitartással őrzi művészetében, ismert és megbecsült művészünk, Uitz Béla — bár sok fiatal művész által tisztelt és követett — még feldolgozásra, kiállításra vár, s ugyancsak páratlan értékeket sejtet a Nyolcakhoz tartozó, de az aktivistákkal is együtt dolgozó Tihanyi Lajos alig ismert életműve. E sokat hangoztatott nevek munkásságának feldolgozása azonban még nem elég az aktivista avant-garde mozgalom történetéhez. Meg kell ismernünk és fel kell mérnünk minden egykor fellépő avant-garde művész életművét, alkotóerejének mozgatóit és eredményeit. Az európai avant-garde történetéhez adhatnánk fontos láncszemeket a magyar mozgalmak feldolgozásával. Moholy-Nagy László, Bortnyik Sándor, sőt a Bauhaus számos új korszakot nyitó eredménye sem született volna meg a Tett és a Ma átütő erejű megjelenése nélkül úgy és abban a formában, ahogy megszületett. Feldolgozásra kutatásra vár a sokoldalú nagy szervező író és művész, a mozgalom vezéralakja: Kassák Lajos képzőművészeti munkássága is. S össze kell gyűjtenünk minden vele együtt harcoló, vagy általa felfedezett művész sokszor már töredékeire hullott hagyatékát, hogy történetüket teljességében megismerjük. Bohacsek Ede számunkra már csak egy-két dús fantáziájú képet jelent, Mattis Teutsch János néhány lendületes dekoratív Ma címlapot; Dobrovits Péter, Erós János és Schadl János nevét pedig a teljes ismeretlenségből kell felszínre hoznunk.

Schadl János ránkmaradt hagyatékában már csak tíz-húsz festmény és több tucat rajz idézi a nagy művészeti forradalom korszakát, de ezekkel érdemes foglalkoznunk. Életművének további része is fontos tanulságokat, szinte történeti következtetéseket rejt magában.

Schadl János 1892-ben született Keszthelyen. Apja építészmérnök volt, s a keszthelyi akadémia tanára. Fiában kétféle tehetség csírái bontakoztak ki. Először zenei hajlamai tűntek fel. Zenei tanulmányait hosszú évekig folytatta és a híres bécsi művésznél, Emil Sauernél fejezte be. Apja kívánságára érettségi után a keszthelyi gazdasági akadémiára is beiratkozott, de két évi tanulás után kimaradt onnan, végleg a művészetek mellett döntve.

1915 júliusában Ferenczy Károly növendékeivel együtt Keszthelyen dolgozott, s az ifjú Schadl János is kapcsolatba került vele. E találkozás lázas rajztanulásra ösztökélte, s ősszel már a Képzőművészeti Főiskolán felvételizett sikerrel. Az 1915/1916-os tanévet a Főiskolán tölti, Ferenczy Károly tanítja. 1917-ben viszont kilép a Főiskoláról. Úgy érzi, hogy elementáris kifejezésvágya a főiskolán tanultak keretei között nem tud érvényesülni, csakhamar a Ma körül csoportosuló művészekkel kerül kapcsolatba. A nyugodt, természetelvű főiskolai tanulmányokat, aktrajzokat, napsütötte tájakban elhelyezett alakos kompozíciókat, amelyekben azért már kicsit érezhető az erősebb kontrasztokra való hajlandóság — felváltják a billenő egyensúlyú, elmozduló nézőpontú formatorzításokat és színkontrasztokat fokozottan érvényrejuttató művek. Szemlélete, heves kifejezőereje expresszionistává teszi, hidegen feszülő éles kék-zöld

Schadl János: Naplemente – Coucher du soleil – Закат солнца

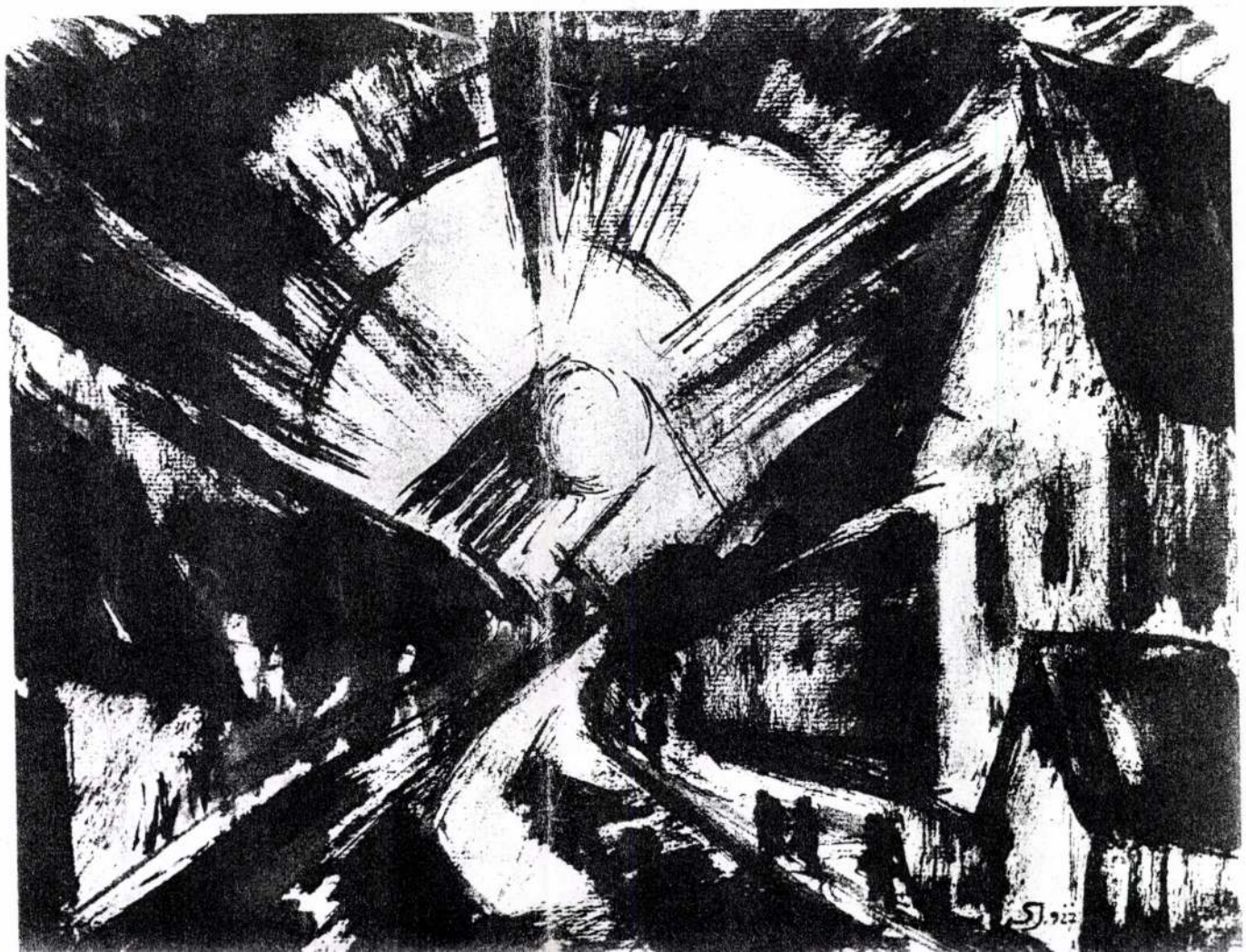

színvilágába időnként groteszk sárgák, fellángoló rejtett vörösek, érdekes furcsa lírával csillogó fémszínek, ezüst és arany ötvöződnek. Rajzi megjelenítése, térfelfogása szemmel láthatólag Nemes Lamperth, Uitz nyelvéből táplálkozik, s csak egy két helyen mutat önálló megoldást a látvány felbontásánál. Egy-egy invenciózus elhagyás, nagyvonalú jelzés időnként még jobban eltávolítja a klaszszikus perspektívától, mint az említett mestereket, de festménykompozícióiból kitűnik, hogy rajzi eredményeit ritkán tudatosította. A kubizmus szemlélete egészen közelről érinti (a Ma művészeti programjának megfelelően), de mint számos expresszionistában, nincs meg benne az a fegyelmezettség és gondolati koncentráció, amely az új térszemlélet következetes megjelenítőjévé tenné.

Témavilága e korszakában főleg a nagyvároshoz kötődik. Egymásratorlódó házrengeteg, gyorsuló ritmusú hömpölygés, a széles körutak és piszkos mellékutcák lírája kicsit fojtott lihegő hangon előadva, megbúvó félelmekkel és gátlás nélkül kifejezésre juttatott vágyakkal — jellegzetes, az irodalomban is fellelhető hang.

A Ma felfedezettjei a hamar éretté váló, sokszor a semmiből induló írók és írónők, akik ártatlanul és merészen, általában minimális irodalmi képzettség után, alkotnak, formát bontanak, szavakat törnek, új nyelvet teremtenek és új mondanivalót közölnek, adják a hátteret Schadl János festészetéhez. Az expresszionista kifejezési forma szinte természetes lehetőség számukra. Ezzel is magyarázható e mozgalom világszerte igen széleskörű elterjedése, amelynek társadalmi szétáradása szinte a legnagyobb az összes avant-garde irányzatok között. Schadl János a kisváros polgári környezetéből induló és a későbbiekben oda visszatérő entellektüel, inkább csak odasodródott az avant-garde mozgalomhoz, de néhány évig teljesen magáévá tette célkitűzéseit.

Mondanivalóját, mint oly sok expresszionista kortársa a portrén és a tájképen kívül a vallási témák új kortartalmakat beleérző, szenvedélyesen szubjektív átélésével tudja kifejezésre juttatni. Szenvedő Szent Sebestyéne, amely a Ma 3. kiállításán szerepelt, szinte önmegsemmisítő átérzéssel festett Golgotái, stilizált magasztossággal megformált Szent Ference tanúskodnak erről a pszichikai konfliktusokat és történelmi megrázkódtatásokat éreztető mondanivalóról. A közvetlen reagálásra felszólító aktivista attitüd a húszas évek elején művészetében egyre inkább etikai síkra tolódik, ezt egykori kiállításainak képcímeiből is kiolvashatjuk (pl. Emberek, legyetek tiszták, 1923).

E korszakban sötét, töredezett tájainak pantheisztikus nosztalgiákat sejtető világa pedig érdekes módon Egry József húszas évek eleji festészetével mutat párhuzamokat — e stílusrokonságnak az azonos expresszív indítékokon túl sok baráti közös emlék is lehet az alapja.

Egry Józsefen kívül barátság fűzi még Bernáth Aurélhoz, akit meg is fest egyszer érdekes pszichikai jellemzést adó portréban, s akinek hatását Bernáth húszas évek eleji műveinek töredékes ismeretében inkább csak sejtjük Schadl ekkori művein.

Harmincas évekbeli rajzain, amelynek stílusváltása korábbi felfogásával szemben éles fordulat a természetelvűség felé, már erősen érződik Bernáth ernyedt finomságokat oly jellemzően megjelenítő ekkori rajzstílusa. A szép, hűvös harmóniák keresése, a fanyar meditáció gyümölcseinek intellektuális élvezete, amely érezhetően vonzóvá lett számára barátja művészetéből barna tus és diófapác rajzait egy ideig még szellemes csevegéssé alakítja. Érdekes módon, nyilván csak véletlenül a hasonló konstruktív előzmények és a változás iránya miatt még Berény Róbert késői rajzaival is mutat hasonló stílusjegyeket. Festményeiben ekkor már erősen érezhető fantáziavilágának beszűkülése, a merő utánérzések kezdete. Stílusában előbb Van Gogh reminiszcenciák figyelhetők meg (nem is egyetlen ő ekkor e kicsit ügyetlen, csodáló külső követésben), majd az alaptermészetéből fakadó érzelmesség egyre inkább a késői Pisarro művek színes, melegfényű, de kissé unalmas világa felé sodorja. S így lassan az egykori művész a vidéki zenetanár, nagy műveltséget őrző, de után-

Schadl János: Önarckép — Autoportrait — Автопортрет

Schadl János: Kisváros — Petite ville — Городок

érzésekből alkotó, problémamentes gondolatkörébe téved. Mint felesége írja róla: „Itt, Tatatóvárosban dolgozott csendben, elvonulva az irodalom, zene és képzőművészet nagymestereinek, barátainak — szellemi társaságában."

Schadl János fennmaradt naplójegyzeteiben maga is megfogalmazza azt a gondolatot, amelyben ekkor már számos európai egykori avant-garde művésszel osztozott: „Elmúlt a vallásalapítók, államalkotók, hadvezérek és feltalálók ideje. Talán a költők ideje is elmúlt. A költő csak szavakkal él, s fülünk kifáradt már a sok szótól, szemünk kifáradt a képek és alakok nézésétől. Bizonyos vagyok abban, hogy a lélek utolsó vigasza a zene. Bennünket csak a zene válthat meg."

Az európai avant-garde csoportosulásoknál általában megfigyelhető az új nyelvet teremtő nagy egyéniségek és a befogadó-követő tagok polaritása. Utóbbiak általában a mozgalom fénykorának lezajlása után valamilyen korábbi stílusfokhoz, egyszerűbb eszközökkel konstruált harmóniához térnek vissza. Bár egy idő múlva elfáradtak s nem bírták tartani életük végéig azt a szellemi koncentrációt, amely korszakalkotó műveikben kifejeződött, eredményeiket, ha közös eredmények voltak is, nem szabad lebecsülnünk.

Schadl János kiállításait (1918. Ma kiállítóhelyisége, 1927. Mentor könyvesbolt, 1932 Párizs, Salon Parc Monceau) követő számos kritika közül a legtalálóbban és legtömörebben Elek Artur jellemezte a művészt, tíz sorban méltatva életművét: „Eleinte az expresszszionizmus stilizáló formaanalízisében élte ki festői törekvéseit Ennek a kornak legsikerültebb alkotásai Nagyváros és a Kisváros című képei. Ezután egy szimbolikus korszak következett erősen humanisztikus tendenciával (A Szegények tele, Emberek, legyetek tiszták!). A teoretikus keresések útján a portré egy-egy arc képzetének problémájává lett számára, majd megcsökkenve saját mondanivalóinak fontossága, a látásélmény megfelelő átalakítását tűzte ki célul széles, nagyívű ecsetkezeléssel, kompozíciós expresszív erővel megfestett tájképein" (Magyarság 1927. I. 20.).

Schadl János élete utolsó két évtizedében Tatatóvárosban élt. Zenei tudását kiváló tanítványainak adta át, festészettel tanári munkája után ünnepnapjain foglalkozott. Derűs, nyugodt életritmusát időnként meg-megszakító sötétebb gondolatairól csupán feljegyzései árulkodnak. Néhány mondatát érdemes idéznünk: „A csendesen álló, hallgatag időben pontosan ütnek az órák és konganak a harangok . . . Roppant erő kell ahhoz, hogy a kisváros lehúzó, elevenen bebalzsamozó, rothasztó atmoszféráját le bírjuk küzdeni és dolgozni tudjunk."

1944-ben halt meg Tatatóvárosban. *Szabó Júlia*

Schadl János: Pásztor – Berger – Пастух

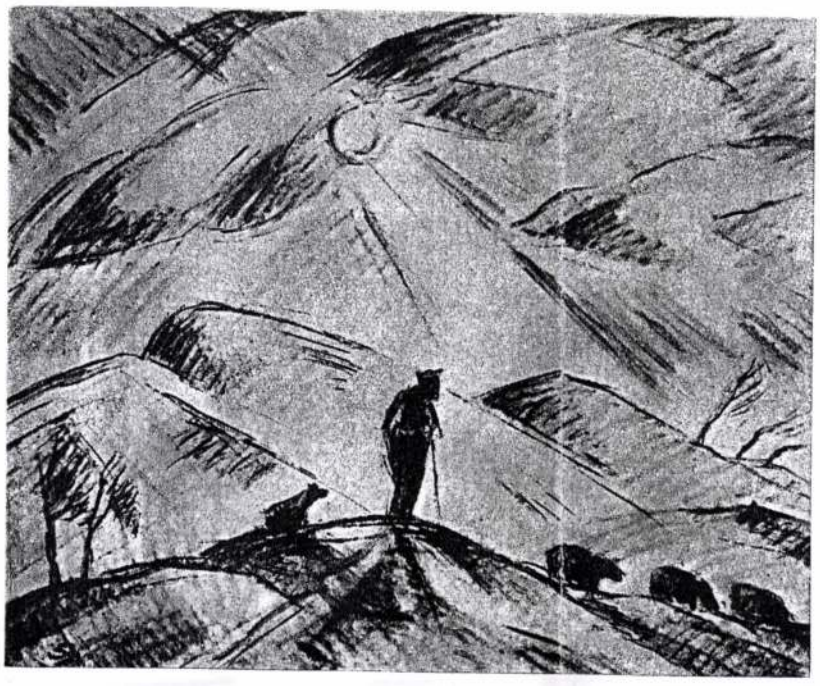

LÁTOGATÁS VARSÁNYI PÁL GRAFIKUS MŰVÉSZNÉL

Romain *Rolland* 1936 novemberében Svá nagyvonalúnak, őszintének és mértéktartónak j fametszeteit. A nagy lélekbúvár francia író e sághű portrét vázolt fel, kiemelve a leglényeg mértéktartás már ott kezdődött Varsányi fokoz mélyedő művészetében, hogy beérte a kis mére nem gyengeségből és kishitűségből, hanem tud hiszen hivalkodás nélkül és sallangtalanul csa eszközöket — a fehér és fekete kontrasztját vennie, hogy mint kinyilatkoztatás, kiszakadjon valója. Alkata, temperamentuma, csendes sze a fametszetben fedezte fel — szerény, jelentékte ben — a mélység, az egyszerűség, a teljesség

— A fametszetet azért választottam kifejezési — mert egyetlen technika sincs, amely a drá mázást ilyen mértékben lehetővé tenné. A fam lényegre sikerül öszpontosítani. Ez különböztet a rézkarctól és a rézmetszettől, ahol számolni k járulékos elemekkel is. Ezek a járulékos elemek igen szépek, szellemesek, ízléssel, finomsággal zolás közvetlenségét, meghittségét, de az a rög ben szemrebbenés-hirtelenséggel visszatükröző az a megkettőzött összhang mű és műélvező k a fametszet sajátja.

A koncentrált tömörség egyszerűséggel páros got eredményez. De tömörnek és ugyanakkor e — nincs ennél nehezebb. Nagyon tisztán, önzet mélytelenül kell szeretni és áhítani az igazságot, tetlen áramlást, amely láthatatlanul minden e egymással és minden emberben szunnyad és é sányi Pál végtelen türelemmel arra fordítja mi gét, hogy egyre tömörebben a humánumot feje hatatlan, legősibb és legbensőbb életmegnyilvá méltó az emberhez és ami egyedül örök valósá saiban együtthat az egyszerűség a megbontha — és ilyen műve (nem is kevés a sok között) aprócska, mégis monumentális, nagyvonalú.

— Nem határozott tematikai szándék vezet, a retném még sokkal-sokkal nagyobb mértékben olyan grafikai lapokat hozzak létre, amelyek a sz sugározzák az emberi szívekbe. Szegények, el tengődők környezetében töltöttem gyermekkor özvegyült édesanyám nehéz kenyérkeresettel nev vét és a felelősség szívvel-lélekkel szocialistává s ség, sem harag, mégcsak nem is féltékenység á amikor kiálltam az elnyomottak, üldözöttek véde től sokat tanultam. És nagyon hatott rám Rem Akkor vagyok a legboldogabb, ha kiülök a vízpa zet és a növényeket. Szeretetre ösztönöznek é születnek immár a képeim. És minél nagyob emberszeretet, érzem, annál tisztábban és egysz majd meg tájképeimen a természet szépségét.

Mértéktartó is, nagyvonalú is azért lehet azon vészete, mert egyben rendíthetetlenül őszinte. elsősorban kíméletlen önfegyelmet követel meg.

123 • SCHADL JÁNOS (1892–1944) ➔

Menekülők

61 × 78 cm
Olaj, karton
J. b. l. SJ 928
Kikiáltási ár: 1 000 000 Ft

IRODALOM

ELEK ARTÚR: A Ma folyóirat grafikai kiállítása. Az Újság. 1918. szept. 15.
ELEK ARTÚR: A Ma folyóirat grafikai kiállítása. Az Újság. 1919. jan. 23.
A NYOLCAK ÉS AZ AKTIVISTÁK KÖRE. Székesfehérvár 1965.
Kiállítás, rendezte Passuth Krisztina és Kovalovszky Márta.
Katalógus. Az István király Múzeum kiadványai. Szerk. Fitz Jenő.
SZABÓ JÚLIA: Schadl János. Művészet, 1966. március. 26. szám
SZABÓ JÚLIA: A magyar aktivizmus története.
Művészettörténeti füzetek 3. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1971.
A NYOLCAK ÉS AZ AKTIVISTÁK. A Magyar Nemzeti Galéria
és a Janus Pannonius Múzeum kiállítása. Budavári Palota.
1981. febr. 5–ápr. 26., katalógus.
PAINTERS OF THE HUNGARIAN AVANT-GARDE 1908–1930.
Santa Barbara Museum of Art. Santa Barbara, California, 1991.
ANDRÁSI GÁBOR–PATKÓ GÁBOR–SZŰCS GYÖRGY–ZWICKL ANDRÁS:
THE HISTORY OF HUNGARIAN ART IN THE TWENTIETH CENTURY. Corvina, 1999.

„Eleinte az expresszionizmus stilizáló formaanalízisében élte ki festői törekvéseit. Ennek a kornak legsikerültebb alkotása Nagyváros és Kisváros c. képei. Ezután egy szimbolikus korszak következett erősen humanisztikus tendenciával (A szegények tele, Emberek,legyetek tiszták!). A teoretikus keresések útján a portré egy-egy arc képzetének problémájává lett számára, majd megcsökkentve saját mondanivalóinak fontosságát, a látásélmény megfelelő átalakítását tűzte ki célul széles, nagyívű ecsetkezeléssel, kompozíciós expresszív erővel megfestett tájképein." – írja Elek Artúr a tatai festő-zenetanárról 1927. 01. 20-án a Magyarságban.

Ez a kép, hiába született egy évvel a cikk (és Schadl önálló kiállítása) után, a „kompozíciós expresszív erővel megfestett tájképek" sorába tartozik. Némileg emlékeztet Márffy ecsetvonásaira. Pedig a „posztimpresszionistának" vagy „posztnagybányainak" nevezett stílushoz – ezen „stílus" képviselőihez – szemléletben Egryhez, Bernáthhoz pedig fiatalkori közös eszmékben is, tematikában gyakran egyezve az első korszak után – is közeli kép ez. Van Gogh-reminiszcenciákat biztosan hordoz, az ecsetvonások expresszivitásában. Schadl ecsetvonásai leginkább satírozáshoz hasonlítanak. Bernáthtal való találkozásuk „lényege" (az Utunk Pannóniában c. kötetben feljegyzett jelenet ez, mikor El Greco neve titkos jelszóként, az új szemlélet „azonosítójaként" hangzik el) is megmutatkozik még ezen a festményen, hiába múlt már mégis ekkor, a kép születésének idejében a „forradalmi" kifejezésvágy. De a képen történet „folyik" (Schadl általában emlékezetből festett tájakat). A természet jelenléte mellett eltörpülnek az emberek, a táj nagysága elnyeli őket. (Ez az eredendő szembenállás önmagában is drámaiságot hordoz). A jelenet az előtérben foglal helyet, ez szintén nagyobb távlatokat enged a szemlélőnek. Ősz van, sötétek a színek, bal oldalt sötét erdő áll. Az út nem látható, a három alak egyszerűen csak „létezik" a térben. Titokzatos a jelenet. A nap nem látszik az égen. A domb ferde vonalával pedig ketté osztja a teret, de azok mégis összefolynak, az erőteljes ecsetvonásokban, a satírozott foltokban, ideges vonalakban.

Schadl egyébként gyakran a téma illetve a címadás terén is a drámaiságra „törekedett": Lidércnyomás c. képén, vagy a kivégzéseket ábrázoló grafikáin az első világháborúban.

F. K.

124

124 • BÁRÓ MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ (1852–1919)

Idős férfi portréja

53,5 × 42 cm
Olaj, vászon
J. n.
Kikiáltási ár: 290 000 Ft

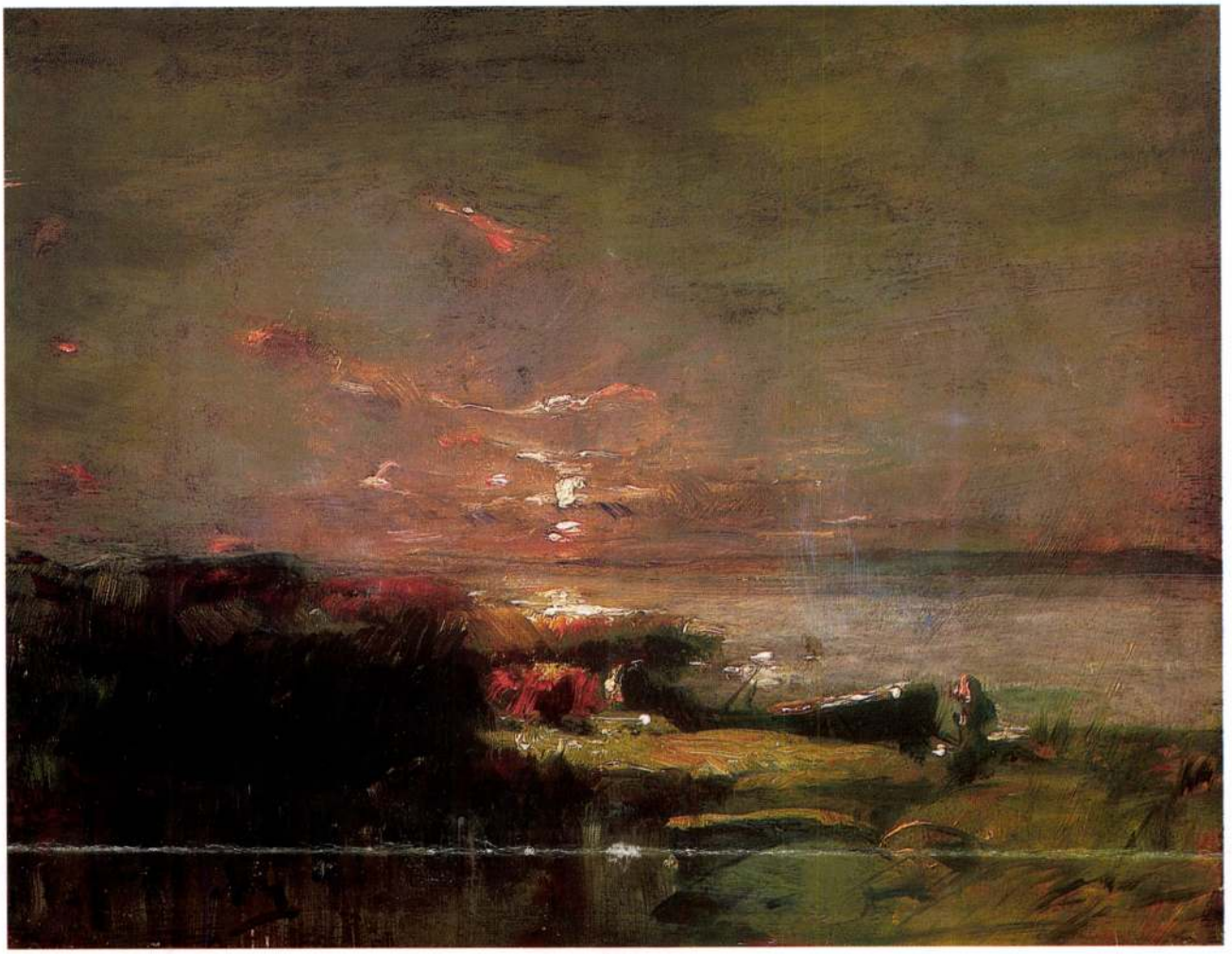

121

121 • MÉSZÖLY GÉZA (1844–1887)

Balaton-part

26 × 35 cm
Olaj, fa
J. b. l.: M.G.
Kikiáltási ár: 700 000 Ft

122 • ALFRED MELZENER (1833–1905)

Fürdőző nők

22 × 33 cm
Olaj, vászon
J. j. l.: A Melzener
Kikiáltási ár: 90 000 Ft

122

123

125

125 • ISMERETLEN FESTŐ, 1910 KÖRÜL

Kirakatnézés

125,5 × 85 cm
Olaj, vászon
J. n.
Kikiáltási ár: 250 000 Ft

126

126 • KLÉH JÁNOS (1881–1919)

A szolnoki művésztelep

72 × 80 cm
Olaj, vászon
J. j. l.: Kléh János
Kiállítva a Nemzeti Szalon 1912-13-es kiállításán, 1685. sz.
Kikiáltási ár: 140 000 Ft

127

127 • THORMÁNÉ KISS MARGIT (1901–1977)

Virágzó fák a Virághegyen

81,5 × 110,5 cm
Olaj, karton
J. j. l.: Thormáné Kiss Margit
Kikiáltási ár: 90 000 Ft

128 • ZIFFER SÁNDOR (1880–1962) →

A festő kertje

50 × 69,5 cm
Olaj, vászon
J. b. l.: Ziffer Sándor 1956
Kikiáltási ár: 750 000 Ft

SCHADL *János* /KESZTHELY, 1892 – TATA, 1944/

TEMETÉS, *1928*

■ OLAJ-VÁSZON, 94 X 112 CM

JELEZVE BALRA LENT MONOGRAMMAL ■ S. J. 928.

PROVENIENCIA ■ A MŰVÉSZ HAGYATÉKÁBÓL.

Schadl János munkásságát a mértékadó művészettörténeti hivatkozások a magyar aktivizmus holdudvarában helyezik el. 1918–19 körül készült szerkezetes-expresszív rajzai valóban a MA gárdáját jellemző képzőművészeti progressziót testesítik meg. Az aktivizmus elméleti-társadalmi problematikáját a vizualitásban, a teret és az emberi alakot széttöredező, a Cézanne-i mértani struktúrák közé szorított kompozíciós megoldások, valamint az expresszionizmus, a futurizmus és a kubizmus hazai artikulációi fedték le. Hirtelen sok fiatal művész számára lett volt vonzó kifejezési mód a szavak és képek széttörése, feldarabolása, és az általuk nyerhető új formák konstruálása, ezáltal új szellemi dimenziók megnyitása.

Schadl János Keszthelyen született, s művészi érdeklődése eleinte a zenéhez kötötte. Tanulmányait Bécsben folytatta Emil Sauernél, a híres bécsi zeneszerzőnél, és élete talán nem is vett volna más fordulatot, ha 1915-ben a keszthelyi, nyári szabadiskolában nem találkozik össze Ferenczy Károllyal és növendékeivel (Egry Józseffel, Bernáth Auréllal). Még abban az évben felvételt nyert a budapesti Képzőművészeti Főiskolára, hogy gyors váltással, 1917-ben már ki is lépjen onnan. Schadl János vidékről került a fővárosba, és a MA köré csoportosuló progresszív szellem megtapasztalása szinte azonmód eltávolította a mértékletes akadémiai stúdiumrajzolástól. Figyelme az alakos kompozícióktól a városra, az utcára, összetorlódó házsorokra, és biblikus témákra szegeződött (már 1918-ban, a MA III. Demonstratív kiállításán szerepeltek ilyen tárgyú művei). Schadlnál ezekben a témákban egyszerre jelentkezett a kubisztikus térfelbontás az expresszionizmus felfokozott érzelmi töltésével. Jóllehet hatott rá konstruktív, erőteljes rajzstílusával Uitz Béla és Nemes-Lampérth József, moralizáló hajlandósága, és a természetbe vetett panteisztikus hite a korai Egry Józseffel állítja párhuzamba, minthogy Schadl későbbi festészetében a szubjektív hang és egyfajta, „lecsendesült" kubizmus váltja fel az aktivizmus közösségi szellemét.

Schadl János élete utolsó húsz évét Tatán töltötte, ahol zenetanárként működött tovább, s a festés művelése a magával szemben igényes entellektüel kedves tevékenysége maradt.

A *Temetés* című kép, amolyan, „két korszak határán" álló festmény; egyszerre mutatja meg az aktivizmusból elszármazó, expresszív tájképek, felülről leszakadó kontrasztos fénypászmák festőjét, valamint a zsánerjelenetek és történetmondás iránt is érdeklődő festőt. A *Temetés*en sajátos ellentétet alkot a kontrasztos, viharos táj, az erős perspektívikus rövidülésben látszó házsor lüktetése és a halottas szekeret kísérő emberek nyugalma. Mintha titkolt érzelmességgel, a természet és az élettelen környezet venné át a cselekvés (gyászolás) szerepét, a gyászolók látszólagos mozdulatlansága, passzivitása pedig a csendéletek (beszédesebben: natura morta-k) ólmos hangulatát közvetítenék. Schadl alakjai alárendelt szerepű árnyaknak tűnnek az aktivizmus tetterős emberképéhez képest.

A kortárs kritikusok – és a kevés számú nyilatkozó – közül Elek Artúr elemezte leglényeglátóbban Schadl életművét: „Eleinte az expresszionizmus stilizáló formaanalízisében élte ki festői törekvéseit (...) Ezután egy szimbolikus korszak következett erősen humanisztikus tendenciával (Emberek, legyetek tiszták!). A teoretikus keresések útján a portré egy-egy arc képzetének problémájává lett számára, majd megcsökkenve saját mondanivalóinak fontossága, a látásélmény megfelelő átalakítását tűzte ki célul széles, nagyívű ecsetkezeléssel, kompozíciós expresszív erővel megfestett tájképein." (Magyarság, 1927. I. szám, 20. oldal).

A *Temetés* következetesen illeszkedik Schadl János életművébe – ahol a tájábrázolás őrzi még a húszas évek reflexeit, a választott téma pedig önkéntelenül is a vidéki magányban alkotó ember vívódásait tükrözi.

AKNAI KATALIN

SCHÖNBERGER ***Armand*** /GALGÓC, 1885 – BUDAPEST, 1974/

RAKPARTI RÉSZLET

■ OLAJ, VEGYESTECHNIKA-PAPÍR, 54 X 78 CM

JELEZVE BALRA LENT ■ SCHÖNBERGER A.

KIÁLLÍTVA ■ BÁV 30. KÉPAUKCIÓ, 1973. MÁJUS 22–23.

KAT. SZ.: 306., *SZAJNA HÍDJA*.

MATTIS TEUTSCH *János* /BRASSÓ, 1884 – BRASSÓ, 1960/
TÁJ HÁZAKKAL, *1910 körül*
■ OLAJ-KARTON, 30,5 X 40,5 CM
JELEZVE BALRA LENT MONOGRAMMAL ■ MT
HÁTOLDALÁN ■ INV. 217.

KIÁLLÍTVA ■ JÁNOS MATTIS TEUTSCH AND THE HUNGARIAN AVANT-GARDE.
WEST HOLLYWOOD CALIFORNIA, LOUIS STERN FINE ARTS, 2002. ÁPRILIS 20–JÚLIUS 20.
KAT. SZ.: 1., *LANDSCAPE*.

PROVENIENCIA ■ EGYKOR A MŰVÉSZ HAGYATÉKÁBAN.

SCHADL János

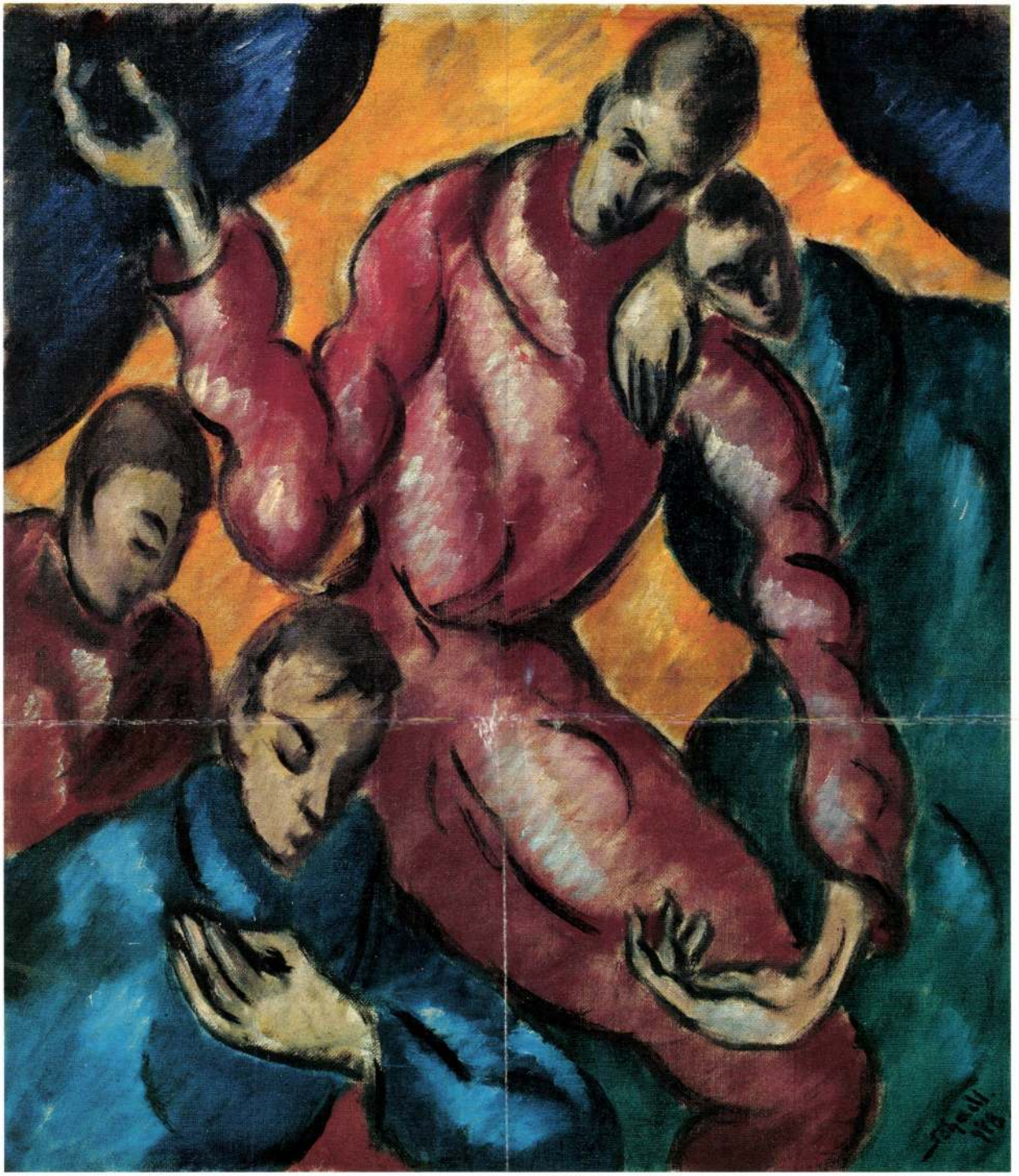

166. ▲
Schadl János (1892-1944)

Apostolok
Olaj, vászon 48 x 41,5 cm
Jelezve jobbra lent: Schadl 918.
VÉDETT
Kikiáltási ár: 800 000 Ft

167.

167. ◀
Kmetty János (1889-1975)

Szentendrei látkép
Akvarell, papír 23,5 x 20,5 cm
Jelezve jobbra lent: Kmetty
Kikiáltási ár: 240 000 Ft

168.

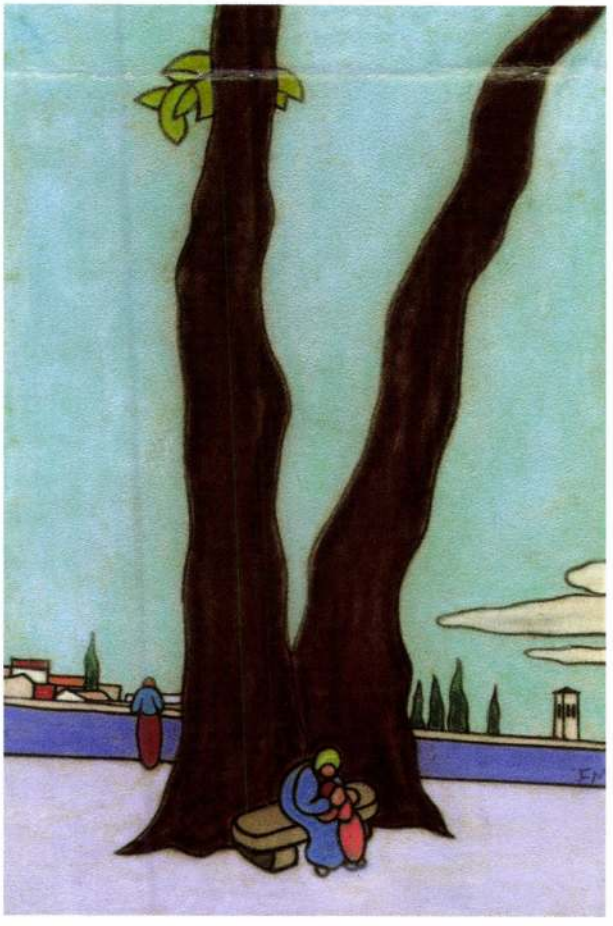

168. ◀
Farkasházy Miklós (1895-1964)

Pihenők
Pasztell, papír 36,5 x 24,5 cm
Jelezve jobbra lent: FM.
Kikiáltási ár: 140 000 Ft

SCHADL Yahos

Rudnay Gyula (1878-1957)

Fekvő lány tavaszi dombon, 1925 körül
Olaj, vászon 50x80 cm
Jelezve balra lent: Rudnay Gy.

Irodalom:

- Bényi László: Rudnay Gyula. Budapest, 1961.
- Kállai Miklós: Rudnay Gyula és művészete. Magyar Művészet, 1926.
- Kovács Péter: Rudnay Gyula. In: Magyar művészet 1919-1945. Szerk.: Kontha Sándor Budapest, 1985. 293-294.
- Németh Lajos: Modern magyar művészet. Budapest, 1972. 29.
- Rudnay Gyula emlékkiállítás. Magyar Nemzeti Galéria, 1969. A katalógus bevezetőjét írta: Bényi László.

A *"természeti környezetben magányosan merengő nő"* képi toposzát feldolgozó mű szorosan illeszkedik Rudnay 1920-as évekbeli, érett korszakába.

A romantikus beállítottságú Rudnayt egész pályáján a *"magyar lelkiségnek megfelelő festészeti nyelv"* megteremtése foglalkoztatta. Korai szecessziós formakísérletei után (ld. e korszak egy kiemelkedő példáját *Sárga íriszek, 1899*, Műterem Galéria 1999 őszi képaukció, 124.kép) a tízes években vásznait a sötét tónusok jellemzik, a komor barnák által uralt felületet egy-egy piros vagy fehér folt bontja meg. Ez az alföldi festők szegényember-tematikájához kötődő világ tudatosan a *"magyar történelem sok sötét katasztrófáját"* volt hívatva felidézni.

A húszas években tematikája bővül: az önálló tájábrázolás

fedezhetjük fel például legtöbbet reprodukált műve, a *Csipkekendős nő* (1920-as évek) modelljében vagy az *Olvasó nő* (1920-25 körül) című képen. A nőtípus ihletője valószínűleg felesége lehetett (*Feleségem*, 1920-as évek).

A nőalakot a társasági környezetből kiemelve, önálló motívumként használta fel a *Fekvő lány tavaszi dombon* című kép kompozíciójában. A tájábrázolás jellegzetesen Rudnays: a horizontot feltűnően alacsonyra helyezi, a vásznat a köríves ecsetvonásokkal megfestett világos égfelület uralja, amely boltívszerűen ráborul a tájra. Kevés a motívum: a sötétlő dombok vonalát itt-ott egy fa apró sziluettje bontja meg, az ég alján néhány bárányfelhő, magasabban repülő madarak csoportja. Ez a világ köszön vissza az 1920-as évek tájképein (pl. *Mátravidék*, 1926; *Nagybábonyi táj*, 1926), s később ez jellemzi a 30-as évek tájábrázolásait is. Rudnayt a plein air festészet nem érdekelte; egy maga teremtette sajátosan redukált formanyelv kifejezési lehetőségiet kereste.

Palettája az 1920-as évek közepén világosodott ki, megmaradt azonban korábbi elvénél: egységes színvilágú festményein csak néhány kis kontrasztos színű folt (leggyakrabban piros vagy fehér) jelenik meg, képünkön például a nő hajában felvillanó vörös hajráf. (A *Kirándulás* megfelelő nőalakja pihenő jobb kezében piros kendőt tart.)

Rudnay korának elismert és befolyásos mestere volt. Pályájának éppen ebben a szakaszában, az 1920-as években aratta első jelentős sikereit. Számos külföldi kiállításon szerepelt, érmeket nyert és a külföldi kritika lelkesen fogadta. Itthon

zőművészeti Főiskola tanára. Képünk *Nemes hölgy és szolgája* című művét ké-

Schadl János

Városrészlet, papír, tus

Portré, —"—

A Nyolcak és Aktivisták köre

Székesfehérvár, 1965.

MDK

Schadl János

Városrészlet, tus

Portré, tus

Nyolcak és Aktivisták Köre, Székesfehérvár 1965

M.D.K.

Schadl János
festő

A Ma kiállításán részt vett

Réz Béla: A Nyolcak és Aktivisták grafikai kiállítása
Művészet, 1962. április — 33 l.

MDK

Schadl János

Csendélet könyvvel

Nemz. Képzőmüv. kiáll. Műcs. 1933. ápr.

42 l.

Schadl Tímea

„Jesti"

Műcs. Csill. 1933 tól
Pipics 119. l

Schadl János

festő Tóváros

Műcsarnok

1933. nemz. képzőm. kiáll.

~~44~~, 540

Schadl János

A KUT 1927-es kiállitásán részt vett.

Rabinovszky Máriusz: Két korszak határán Bp . 1965
192- 197.l.

Schadl János

Részt vett a tatai képzőművészeti kiállításon.

N.U.933.X.21.

MDK

Schadl János, festö

Csendélet könyvvel.

11.

Bp.Műcs.-MKT Bemz.Képzőművész.Kiáll./Rend.M.Kir.
Vall.- és Közokt.Min./1933 ápr.19.-máj.25. Kép.sz.

Schadl János

vaprainak kísérl.

Mentor

1927. jan.

1906. X. 13.

A szék. vm. tanf. igazg. vál. elnökségének Szentgyörgyön.

Értesítetik, hogy úgy a tan.-vel, mint a Erdővásárhelyi városi tanácsnál a Gábor Áron fele ügyében a szék. tanf.-ban való elhelyezésig illetőleg lépés tétetett.

(744/1906. II.)

Schadl János.

Munkája szerepel a KUT tavaszi kiállításán, a Nemzeti Szalonban.

Ujság, 1927. ápr. 14.

Schadl János.

Temetőképe szerepel a KUT tavaszi kiállításán, a Nemzeti Szalonban. (említve)

Magyarság, 1927. ápr. 14.

Schadl János

Jegyző

Kol. kiáll. a illetőrben 1927 jan.–feb.-ban.

Részletes katalógusa a Fővárosi Képtárból (Gallery Modern) 1950. okt.

106. kép. *Pesellino Francesco: Kálvária.*

Schadl János.

festőművész

a Mentor-könyvkereskedésben kiállítja
legújabb tájképeiből összeállított kiállítását.

Nemzeti Újság, 1924. jan. 24.

Soha dal tanos

a „Ma" c. kerhez tartozó

mint tértömítés - neve emlékre

Kiskőrös 1971 március

49-ol d.

Schadl Gábor
festő

Született 1918 szept. 15.-én a MA-
-kiállításon.

Szabó Lajos: A magyar akt története.
Akad. Kiadó. 1971. 99.

Schaal Tibor

+ 15 fő

+ Ma kőrébra indult.

Önarcképe . . .

Szabó Lídia: A magyar akticizmus
1900 körül. 20.
Akad. Kiad. 1971.

Schaall József

† MA első kormánybiztosa a szo-
portos tartozik.

Sróbár Júlia: A magyar aktivizmus
törté. 93.
Akadémiai Kiadó. 1971.

1) Schaal Lóránt
festő

1918 - Van szerencsénk a MA'hoz.

/1892 - 1944/

Zenei tanulmányokat is folytatott.

Szabó Lídia: A magyar aktivizmus
tört. Tv.

Akad. Kiadó. 1971.

2) Schaal László

fest

műve.

Portré.

Szabó László: A magyar akt ábrázolás
története.
Akad. Kiad. 1971.

1) Schaolt Tó-nos

fes tó

Terencz - tanítvány

† MA harmadik kiállításán sze-

ret szerveső szent sebestyén c.

szobrát kiállítja: † magyar akademizmus

tört. SO.

Akad. Kiad. 1971.

Schaedl János
festő

Kisvárdai. 1918
Repr.

Szabó Lídia: A magyar akvarellfestészet története.
40. kép.
Akad. Kiad. 1971.

Schnell László
festő

Szegedi a MA grafikai kiállítá-
sán 1919 jan.-ban.

Szabó Lajos: A magyar aktivizmus 1908-
79.
Akad. Kiad. 1971.

Portréiban az expressziv torzitások, a perspek
tiváitól távolodo formálás nagyvonalu,szellemes
elhagyásai,tömör jelzései feltünőek.

Szabó Julia:A magyar aktivizmus története
Akadémiai kiadó 1971 5o old.

Schadl János/1892-1944/ 1

A Ferenczy tanitványok közül való müvész.A müvész a meditativ müvészek közé tartozik.Szehvedő Szt Sebestyéne,amelyet a Ma harmadik kiállitásán állitot ki, és szinte önmegsemmisitő átérzéssel festett Golg gotaiaz expresszionisták vallásélményét tükrözik

Szabó Julia:A magyar aktivizmus története

Akadémiai Kiadó 1971 old.

5o.

Schadl János

a MA c. folyóirat első szakaszában mint képzőművész kapcsolódott a lap-hoz.

Bekk László: Képzőművészet a MA tíz évfolyamában.

Kritika, Budapest, 1971. 3 (:)

Schadl János

a „Jett" és a „Ma" avantgardista

csoporthoz csatlakozott.

Köpner Éva: Ungarische avantgarde,

München, 1971.

Sapszón mélkül

2) Schrodt László
festő

Szabó Lukia: Magyar rajzművészet.

Szabó Lukia: A magyar akt ábrázolás 1780-1979.
Akad. Kiad. 1971.

Schadl János, [ ]

A pécsi J. P. múzeum keresi 1915-1925 közötti
keltezésű műveit.

— : Közlemény 6.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. máj. 16.

SCHADL JANOS, festo

A MA III. demonstrativ kiallitasanak névsora 1917-ből:
Kmetty Janos, Nemes Lampért, Mattis Teutsch, Ruttkay Gyö
Gulacsy Lajos, Uitz Béla, Bortnyik, Diener Dénes Rezso,
Schadl Janos, Bohacsek Ede, Patzay Pál, Spranger Ferenc, Ge
Gergely Sandor és Barta Lajos szerepeltek müveikkel.
66.old

MEZEY KATALIN: A MA A nemzetközi avantgarde mozgalmak magyar fóruma 66.old

VALÓSÁG, A TIT. folyóirata, 1973. 9.sz. Bp.

SCHADL JÁNOS, festő

Magyarországi megjelenésének három esztendeje során / 1916 november-1919 julius/ a MA a kor fiatal baloldali művészeinek és gondolkodóinak számos alkotását közölte, köztük Schadl Jánosét is. 66.old

MESZLY KATALIN: A MA A nemzetközi avantgarde mozgalmak magyar fóruma 66.old

VALÓSÁG, A TIT. folyóirata, 1973. 9.sz. Bp.

Schadl János

A „MA" (III.) demonstratív kiállításának katalógusa:

Festmények:

36	Szent Sebestyén	2000
37	Nő portré	2000
38	A menyegző	2500
39	Önarckép	1500
40	Férfi portré	2000
41	Kompozíció	2000

Irodalmi Szemle, 1942. 1. 42. old.

Schadl János

nem vállalt részt az európai festészetben

neve említése az 50. oldalon

Passuth K:Magyar művészek az európai avantgarde-ban
1974 Bp.Corvina

Schadl János

Műve versenyel

a pécsi Janus Pannonius Muzeumban rendezett "Magyar aktivizmus "c.kiállitáson

Magyar Nemze t 1973 szeptember 23 12.old.

Schadl János

Ötvenöt év után most ujra felsorakoznak a tizes években Kassák Lajos köré tömörült képzőművészek egykori müveikkel a Pécsett rendezett kiállitáson, mely a Janus Pannonius Muzeum és a Müvészettörténeti Kutató Csoport együttes munkájának az eredménye. "A magyar aktivizmus" c. tárlatról és annak előzményeiről Vadas József számol be: "Aktivizálható-e az aktivizmus?" cimmel. 1918-ban ugyanez a képzőművészcsoport,-közöttük a müvész is- "demonstrativ kiállitáson" mutatták be alkotásaikat.
Élet és Irodalom, Bp. 1973. szept. 15.
XVII. évf. 37. sz. 13. lap.

Schadl János

Hegyi beszéd, 1918. 500×330

Kisváros, 1918. 585×447

Magyar Aktivizmus Pécs 1973

Schadl János

Akt kompozíció, 1918. 600×470

Szent Sebestyén, 1918. 600×470

Magyar Aktivizmus Pécs 1973

Schadl János

Variat a János és Bernáth Aurél
című festményhez, 1919. 295×225

Magyar Aktivizmus Pécs 1973

Schadl János

Fej, 1923. 230×300
Naplemente, 1927. 230×300

Magyar Aktivizmus Pécs 1973

Schadl János

Két gyermek kiarat között, 1930.
Gobelin, 1930. 300×440

Magyar Aktivizmus Pécs 1973

Schadl János

Kisháros, repr.

Magyar Abstrakcionizmus 1973 Pécs

Schadl János

A Pécsi János Pannónius Múzeum szept.-ben rendezi meg Magyar Alkotások c. kiállítását. A bemutatás céljából kéri a múzeum közönségétől műtárgyakat, amelyek tulajdonában van a múlt 1915–1925 között készült műve.

Esti Hírlap, 1943. május 16.

Schadl János

műve szerepel a "Magyar aktivizmus"c.
kiállitáson Pécsett

Kritika 1973 november 22.old.

Schadl János
festő

Schadl János „Kisvárosban" és
„Nagyvárosban" című műveiről –
valamint „Szent Sebestyén" c. a Nemet
Ekspresszionizmushoz kötődik.

Gellér Katalin: Amagyar aktivisták.
MŰVÉSZET, 1973.szeptember - 37.oldal

Schaal János
festő

A művész magángyűjteményben
vagy bárhol fellelhető műve érdekli
a MTA Művészettörténeti Kutató-
csoportot.

——: Közlemény.
Művészet, 1973.szeptember - 47.oldal

Schadl János

Nagybánya művészete (katalógus)
Magyar Nemzeti Galéria, 1996

Szöveg : *235/117,*

Schadl János, festő

L: Derkovits

Vadas József: Derkovits nevében 12.

Élet és Irodalom Bp. 1985. szept. 6. XXIX/36

SCHADL János

Székely András

Schadl János képei

Ligeti galéria

Új Tükör 1984 aug. 19. XXI. évf. 34. sz. 3.

ll

nem érintenék lényeges pontján a magyar kiadás által közvetített Riegl-kép hitelességét. Alois Riegl ugyanis nemcsak a művészettörténet-írás egyik legnagyobb gondolkodója volt, s nemcsak a szövegalkotás utolérhetetlen mestere, aki kínos precizitással megfogalmazott módszertani-elméleti jelentőségű definíciókat váltogatott utolérhetetlen konkrétságú elemzésekkel. Elemzéseinek konkrétsága, leírásainak pontossága ugyanis éppen a kora reprodukciós technikájának csúcsát képviselő fényképek által támogatott szemlélet alaposságában gyökerezett. A munka szövegében is megtalálhatók a nyomai effajta erőfeszítéseinek: ahol az Anderson-cégnek a *Constantinus*-diadalív reliefjeiről készített újabb felvételeit dicséri (56), vagy ahogyan a római *Junius Bassus*-szarkofág fényképeinek kritikáját adja, s fáklyafény melletti tanulmányozását leírja (103, jegyzet).

Egy hasonló beszámoló arról, hogyan hiúsult meg a spalatói *Diocletianus*-mauzóleum frizének fényképezési kísérlete, s hogyan tudta ő a késő antik, golyvás párkányra mászva letapogatni a reliefeket, eleven fényt vet a bizonyára nem szédülő tudós vállalkozó kedvére és lelkiismeretességére (94). Illusztráció ez az optikai és a tapintási érzékelés egymást kiegészítő jelentőségéhez is: komolyan, a szó szoros értelmében kell vennünk az élete nagy részét iparművészeti múzeumi munkával töltő, tárgyakat tapogató tudós napi gyakorlatában gyökerező tapasztalatszerzési módok szerepét. A apalatói dómból Riegl csak az említett relieffrizzel foglalkozik művében, az architektúráról csak mint az annak

Schadl János (1892-1944)

„Téli táj" o.v. 67,5 x 62,5
J.l.j.: Schadl 1915

kiállítási ár: 6000 ft.

BÁV 51. Képaukció katalógus Bp. 1980. május

Schadl János, festő

l. Gulácsy

– Kinek ajánlja? Kovalovszky M. ... 14.

Népszabadság, Bp. 1979 jún. 17

Schadl János

Néhány fiatal tanárával szerepelt
a MA találatán 1919 januárjában

Passuth K:Magyar művészek az európai avantgarde-ban
Bp.1974 Corvina

49.old.

Schadl János

Expresszionista müvésznek nevezi F.T.Z. /Felvinczi Takács Zoltán/ a„MA" grafikai kiállitásán szereplő müveit birálva: müvészi problémái sohasem vezethetnek kielégitő megoldásra. Mindössze ennyit mond róla anélkül, hogy valamit is érzékeltetne bemutatott munkáiból

A HÉT, Bp. 1919. febr. 2.
XXX. évf. 5. sz. 75. lap.

MDK

Schádl János

Ma, 1919. IV.évf.3.sz. 40.l.

MDK

Schadl János

Szent Sebestyén, festm.
Női portré, festm.
A szenvedő, festm.
Önportré, festm.
Férfi portré, festm.
Kompozició, festm.

Ma. III.kiáll. 1918. szept. 15.

MDK

Schadl János festőm.

Bálint Aladár: A "MA" csop.kiáll.

Nyugat, 1918. okt. 16. 6ol-2. l.

Schadl János

festő

Elek Artur: A Ma-
csoport művészei.
Az Újság 1918. szept.
15.

Ma III-ik kiáll.

Schadl János

Formadus, szinszegény, emberi formákat tagoló portréit szép törekvések kezdetének tartja Kázmér Ernő: "Két kiállitás" c. kritikájában. Az egyik tárlatot a Váci utca kis Szalonban rendezte a "MA". Ezen a demonstrativ kiállitáson szerepelnek a müvész munkái.

A HÉT, Bp. 1918. szept. 22.
XXIX. évf. 38. sz. 589-590. lap.

MDK

Schadl János

Művészet. 1918. 71-72. l.

SCHADL *János*, festő. * Keszthely 1892 aug. 25. Rövid ideig Ferenczy Károlynál tanult, de csakhamar a legújabb irányok hatása alá került. Első képein expresszionista stilizáltság, később szimbólizmus uralkodik. Problémafelvetése intellektualisztikus (pl. egy arc „képzetét" akarja visszaadni). A látásélmény erős átírásában folyton változó, kereső művész.

Egy II. 416

II

Tacaú? Éber Gábor? Művészeti Lexikon
Gombosi György
Bp. 1935.

esés, utolsó ítélet,
neszánsz építészei közül
es a velencei Doge-palota
ut = herceg)

Leonardo da Vinci

festő, szobrász, építészmér-
ök és híres író. Az
e utolsó vacsora, a mila-
i Santa Maria falán (fres-
Arcképei is híresek!

Raffael.

i nyálka festészet leg-
agyobb mestere II
ula pápa festője. A
nt Péter templomban
a vatikán festője.

Schadl János

szül. Kaschau 1892 aug. 25. Rk. reál érettsz.

1915/16. I. elsőéves műveszn. Forenczy K, Pilch D.

1915/16. II. elsőéves u.o.

Schadl János

1915/16

Ferk. pzomfoisk. vk.

129. C.

SCHADL JÁNOS festő és grafikus, szül 1892. Ferenczy Károlynál tanult (1915–1916.) A MA c. folyóirat kiállításain szerepelt. 1927 januárjában kiállítása volt a Mentor c. könyvkereskedésben.

Schadl János

Schadl János

l. agrárcenzor

429 h.

nmel és lóháton van ábrá-
örbe kardot tart, baljával
szárát fogja. Mellét kitün-
ete: csákó, rojtos nyak-
szürke nadrág bőrborítás-
ny övezi. Mögötte szárny-
balról a fehér lobogó alatt
arancsot osztogató lovas-

m. — Lelt. sz. 651. — Értéke
th-féle ereklyemúzeumból. —
tokat l. a 62. lapon az 593
lis 23-án (107–95). — Átvételi
omásul vette az 1896 április

Schadl Ferenc

Thieme Becker

XXIX. 541. l.

(Lyka)

1. Kettős női arckép	(1918. évből)	—	—	—	—	Magántulajdon
2. Nő a természetben		—	—	—	—	
3. Az úton		—	—	—	—	
4. Női arckép		—	—	—	—	Magántulajdon
5. Mária		—	—	—	—	
6. Kisváros	(1919. évből)	—	—	—	—	Nem eladó
7. Nagyváros		—	—	—	—	„ „
8. Önarckép		—	—	—	—	„ „
9. Szent Ferenc		—	—	—	—	
10. Az erdő	(1921. évből)		—	—	—	Magántulajdon
11. A szegények tele			—	—	—	Nem eladó
12. Szent szobor		—	—	—	—	„ „
13. Férfiarckép			—	—	—	Magántulajdon
14. Kálváriadomb			—	—	—	„
15. A prostituált nők	(1922. évből)		—	—	—	Nem eladó
16. Kisvárosi emberek			—	—	—	„ „
17. Emberek legyetek tiszták	(1923. évből)			—	—	Nem eladó
18. A bányászok élete				—	—	„ „
19. Emberek és természet				—	—	„ „
20. Önarckép				—	—	
21. Ifju arcképe				—	—	
22. Fiatal leány arcképe				—	—	
23. Művész arcképe				—	—	

SCHADL JÁNOS

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLITÁSA

1927. JANUÁR 31.-TŐL—FEBRUÁR 21.-IG.

NYITVA D. E. 9-TŐL D. U. 6-IG.

ÁRA: 40 FILLÉR.

„MENTOR" BUDAPEST, VI. KER. ANDRÁSSY-ÚT 17.

Schadl Janos

festo

24. Az emberek és a temető	1924. évből	—	—	—	Magántulajdon
25. Máriaszobor		—	—	—	”
26—32-ig; Tájképek		—	—	—	
33. Tájkép	1925. évből	—	—	—	—	
34. Gyermekek az utcán		—	—	—	—	
35. A csillagász		—	—	—	—	Nem eladó
36. Golgota	(1926. évből)	—	—	—	—	Nem eladó
37. Önarckép tükörben		—	—	—	—	
38. Önarckép		—	—	—	—	Magántulajdon
39. Mária a gyermekkel		—	—	—	—	”
40. A torony		—	—	—	—	

Egyes képek áráról a „Mentor“ igazgatósága ad felvilágositást.

ENGLÄNDER, TATA.

RAJNA GYÖRGY

Elszámolás a külső kerületek műemlékeiről, emlékműveiről II.

III. kerület

Békásmegyer

Az őskortól lakott hely. Területén a római limes őrtornyának maradványa található. A honfoglalás után a Hunt-Pázmán nemzetségé, 1287-től az esztergomi káptalané, 1368-tól az óbudai apácáké. 1477-től a pilisi apát birtoka, 1481—1484 között a budavári begináké. A település a 17. században elpusztult. 1727-ben a Zichy család birtoka. A 18. század végén önálló község. 1848-ig a koronauradalomhoz tartozott. A 19. sz. végén nagyközség. Német neve: Krotendorf.

MJ. *Dömös utcai rk. templom.* Schaden János, 1754—1764. Barokk, homlokzati toronnyal. Főoltára Bebó Károly: Szt. József tisztelete. Szt. Péter és Pál faszobra. Pieta és Nep. Szt. János-oltár Kiscellből; itt 1711 óta. Szószéke, 1818, Held Frigyes műve, Krisztus feltámadása domborművel. Tornya 1788-ból. 1924-ben támpillérrel megerősítve.

MJ. *Dömös u. rk. templom mellett* színes Szűz Mária-oszlop, barokk. 1770 k.

MJ. *Dömös u. 13.* földszintes népi barokk ház, 1750 k.

VK. *Dömös u. 18.* rk. plébánia, földszintes, ekletikus, 1880 k.

VK. *Dömös u. 20.* Iskola, földszintes, romantikus 1865 k. Falán millenniumi emléktábla, 1896.

MJ. *Dömös u. 38.* Földszintes, népies barokk ház, 1780 k.

M. *Kossuth Lajos üdülőpart*, Budapest határától északra, Kissing elpusztult középkori község 13 sz-i templomának falai. 1930 k. villába beépítve.

Fő u. 20. Népies, késő copf földszintes ház, 1820.

Kőbánya u. 68. Földszintes, romantikus ház, 1850. k.

Első világháborús emlékmű, Jankovits Gyula, br. 1927. Munkácsy M. u.

Feszület korpusszal, kő, 1898. Iskola u.

Feszület korpusszal, kő, Munkácsy M. u.

Szökőkút, kő, Bálint György u.

Anya gyerekkel, sz. Lessenyei Márta, kő, 1980. A Bálint György u. iskolánál.

Emléktáblák:

Gulácsy Lajos, Gulácsy Lajos u. 1.; *Bárczy Géza*, Bárczi Géza u. 3.; *Bálint György*, Bálint György u. 6.; *Bognár Ignác*, Bognár Ignác u. 2.; *Hadriánus császár*, 1977. Hadriánus u. 2. *Pablo Neruda*, Pablo Neruda u. 3.; *Lukács György*, Lukács György u. 3.; *Medgyessy Ferenc*, Medgyessy u. 4.; *Zemplén Győző*, Zemplén Győző u. 3.; *25 ezredik lakás*, 1978. Bálint György u. 6.

Csillaghegy

A század elején Kissing-telepnek nevezték. Kertes, családiházas település.

Festett Fájdalmas Krisztus-szobor edikulában, csigás talapzaton. Népies barokk, 1790 k. Elpusztult.

Erzsébet kir.-né, msz., Raáb, kő, 1906. Az Erzsébet utcai kis parkban.

Oroszlánfejes díszkút, vörösmárvány, Pusztakúti út 3., strand.

Nőalak kakassal, fehérmárvány, Pusztakúti út 3., strand.

Madár, sz. kő, Pusztakúti út 3., strand.

Gyerekek (5) hallal, rákkal, kő, Pusztakúti út 3., strand.

Mexikói jellegű sz. (3), kő, Pusztakúti út 3., strand.

Puttó sz., kő, Pusztakúti út 3., strand.

A *Magyar front* antifasiszta harcosainak megkínzása, emlt., 1970. Ráby Mátyás u. 6.

Két szovjet katona, emlt., 1959. Üröm u. 2.

1945-ös árvíztáblák: övas, Árpád u. 26., 31., 79., 100., 116.; Attila u. 32., 49.; Hortobágyi u. 12.; Kalászi u. 34.; Kossuth Lajos üdülőpart 33., 34., 67., 111.; Piroska u. 3.; Pozsonyi út 46.; Sallai Imre u. 38., 57.; Vöröshadsereg útja 142.

Erzsébet királyné mellszobra, 1906. III., az Erzsébet utcai parkban

Mária-oszlop, 1770. k. A III., Dömös utcai római katolikus templom mellett

A bevezetés, a jelmagyarázat, az adatközlés sorrendje s az I. és II. kerület műemléki listája 1982/11. számunkban jelent meg

Első világháborús emlékmű, IV., Váci út 102. Vízművek

IV. kerület

Újpest

Károlyi István gróf birtokán 1831-ben Újmegyer néven alakítottak szőlőtermelő telepesek hegyközséget. Újpest területén a fóti uradalomhoz tartozó Káposztásmegyer-puszta volt csak lakott terület. 1840-től a pestiek kiránduló helye lett. 1960. I. 1. óta a főváros IV. kerülete.

Első világháborús emlékmű, Lukátsy László, honvéd és sas br., Megyeri út 45., temető.

Első világháborús emlékmű, T. Kovács Imre, kő, Szilágyi u. 9., Vasútnál.

Első világháborús emlékmű Neptunnal, Horvay János br.,Váci út 102., Vízművek.

Feszületek: kő, Dózsa György út 12.; barokk, fa, 18. sz. Megyeri út 37. Rk. temp.; Váci út 75.; 1937. Váci út 83.; kő, Árpád út 199., plébánia kertben.

Bosco Szt. János, sz., kő, 1815. Árpád út, templomkert.

Krisztus sz. Baross u. 70. templomnál.

Árvíztábla, 1945

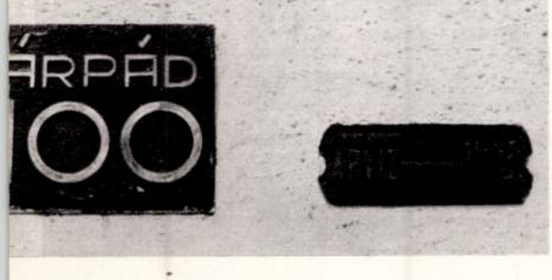

Épületdíszítő szobrok: Marco Casagrande, Baross u. 72.; Ülő nő, István tér 3.; Páncélos lovag, Bajcsy-Zsilinszky út 14. attikán; Oroszlános kút, Váci út 102., kerítésen; Kutyák, gipsz, Vécsey K. u. 120.; Oroszlánfej, Templom u. 10., kapu fölött.

Anya gyerekkel, sz., Kocsis András, br., 1927. István tér.

Komját Aladár, msz., Borics Pál, kő, 1961. Komját Aladár u. 81.

Könyves Kálmán, msz., Kiss István, Április 4. tér 1., iskolaépület.

Landler Jenő, msz., br. Turán Kovács Imre, 1958. Elem u. 5—7.

Felszabadulási emlékmű, Farkas Aladár—Tarr István—Ungvári Lajos—Varga Imre, 1970. Újpesti I. telep.

A magyar Vörös hadsereg harcosa, sz., Gyenes Tamás, kő, 1959. Szabadság tér.

Szovjet hősi emlékművek: Kocsis András, műkő, István tér; Bánhalmi Rezső, 1947. Megyeri út 45., temető; kő, Pozsonyi út 1.

Szökőkút a III. kongr. tiszteletére, Váci út 102., kert.

Díszkút szoborral, Kamotsay István, Szabadságharcos u. 47—49.

Teknősbékás kút, Nagy Géza, kő, 1958. Papp József tér.

Vízbe lépő lány, kutsz., Konyorcsik János, kő, 1965. Papp József u. 14.

Állatfigura, Miró Eszter, br. 1981. Bölcsődék Országos Módszertani. Intézete.

Anya gyerekkel, Varga Mihály, Baross u.99.

Anyaság, sz. Mikus Sándor, kő, Baross u. 101—103.

Apa fiával, sz., Kocsis A., Bajcsy-Zsilinszky út 14., előcsarnok.

Névtelen munkás, sz. medencével, Turán Kovács Imre, br., 1946. Elem u. 5—7., kert.

Épületplasztika IV., István tér 3.

Szepesvári Sándorné felvételei

A kapu fölött: Lovakat fékező csikós, 1870. IV., Kölcsey u. 20.

Szobor, Gyenes Tamás, 1961. Tó u. 1—3. gyermekotthon.

Ülő alak, sz., Kamotsay István, 1960. Árpád út 197., gyermekotthon.

Klasszicista d. mű, 1836—39. Baross u. 72.

2 Géniusz, Baross u. 72.

2 kétalakos dmű, Bajcsy-Zsilinszky út 23.

Lovakat fékező csikós, dmű, Izsó Miklós (?), 1870. Kölcsey u. 20.

Női fej, dmű, Baross u. 72., udvar.

Újpesti izraelita mártír emlék, 3 dmű, Körössy Marianna-Blaschberger János, 1947. József Attila u. 25.

Hullám, absztrakt kőplasztika, Barta Lajos, 1960. Váci út 102.

Lány virággal, dmű, Kamotsay István, vörösréz, Szabadságharcosok útja 47.

Falkép, Csohány Kálmán—Steidl Katalin, kerámia, Tó. u. 1—3.

Padló mozaik, Pál Ferenc, metlachi, 1960. Váci út 102.

Millenniumi emléktábla 1896. III., Dömös u. 20.

Emléktáblák:

Babits Mihály, Április 4. tér 1., *Bacsó Béla*, Váci út, Megyeri Vízmű; *Bajcsy-Zsilinszky Endre*, Tar István, Bajcsy-Zsilinszky út 14.; *Bán Tibor*, Kocsis András, 1947. Bán Tibor u. 40.; *Braun Éva*, 1959. Tó u. 1—5. és Váci út 77.; *Bródy Imre*, Kampfl József, 1967. Fóti út 56. és Váci út 77.; *Dallos Ida*, Marosics István, Papp József u. 1. és Erkel Ferenc u. 30.; *Fényes Elek*, 1935. Tavasz u. 34.; *Dárdi Jenő*, Baross u. 105—107.; *Görgey Arthur*, 1932. Bajcsy-Zsilinszky út 14.; *Helfgott Ármin*, Kutas László, 1967. Fóti út 56.; *Hevesi Gyula*, Fóti út 56.; *Hoffmann Ottó*, 1969. Hoffmann Ottó u. 1.; *Kaffka Margit*, Komját Aladár u. 35—37.; *Kajlinger Mihály*, 1968. Váci út 102.; *Kilián György*, Váci út 77., Váci út 45. és Megyeri út 45.; *Kis Zsigmond*, 1969. Kis Zsigmond u. 44.; *Lahner György*, 1980. Lahner György u. 41.; *Lebstück Mária*, 1935. Csokonai u. 4.; *Lipták Lajos*, 1948. Váci út 40.; *Lorántffy Zsuzsanna*, Lorántffy Zsuzsanna u. 2.; *Mód Péter*, Fóti út 66.; *Némethy Ernő*, Baross u. 99. és Berni u. 1.; *Paksi József*, Paksi József u. 48.; *Papp József*, Dózsa György út 30. és Papp József u. 22.; *Pfeiffer Ignác*, Kutas László, 1967. Fóti út 56.; *Pintér József*, Pintér József u. 2.; *Rezi Károly*, Kocsis András, 1946. Rezi Károly u. 16. és Április 4. tér 1.; *Schreiber Janka*, Baross u. 70., rk. templ.; *Selényi Pál*, Kampfl József, 1967. Fóti út 56.; *Somogyi Béla*, Váci út, Megyeri Vízmű; *Szőnyi István*, 1961. Deák Ferenc u. 23.; *Szüdi György*, 1972. Szüdi György u. 2.; *Joszif Broz Tito*, 1982. Tito u.; *Varázséji Béla dr.*, 1926. István téri rk. templomban; *Winter Ernő*, 1974. Fóti út 56.

Egyéb emléktáblák:

MÁV alkalmazottak hősei, Elem u. 5—7.; *UTE I. világháborús emlék*, Megyeri út 13.; *BESZKÁRT I. világháborús emlék*, Pozsonyi út 1.

Árvíztáblák: 1876. Szt. István tér, rk. templom; Deák Ferenc u. 49.; *Építési tábla*, Baross u. 70., rk. templ.; *Görgey 1849-es hadművelete*, Bajcsy-Zsilinszky u. 14.; *A Fővárosi Vízművek 100. évfordulójára*, 1968. Váci út 102.; *A hároméves tervben épült*, 1948. Nádor u. 4.; *Az Iskola 25. évfordulójára*, 1972. Baross u. 72.; *1917-ben* az Istvántelki főműhely munkásai a gyárból kiverték a csendőröket, 1958. Elem u. 5—7.; *A rk. templom 100. évfordulójára*, 1975. István tér.; *A KMP illegális ülése*, Kis Zsigmond u. 49.; *Munkásmozgalom, 1919.*, Elem u. 5—7.; *Nützliche Erfindungen . . .* 1836—38. Baross u. 72.; *Partizánok*, Kis Zsigmond u. 5.; *A III. Pártkongresszus*, Váci út 102. a kertben, szökőkúton; *A IV. ker. Direktórium*, Bajcsy-Zsilinszky út 14.; *Az Újpesti Iparos Testület Otthona*, Dózsa György út 73.; *Újpesti Munkásotthon*, Munkásotthon u. 55.; *Az Újpest Dózsa olimpiai dicsőségtáblája*, 1978. Megyeri út 13.;

A Vasúti híd helyreállítása, Népsziget.

ZOLNAY LÁSZLÓ

Három kislelet

A budavári ásatások — noha a nagyobb ütemű feltárási munkát 1982. január elsején leállították, s a rendelkezésre álló munkaerőt egy falusi mentőásatás létszámára csökkentették — még mindig újabb meglepetésekkel örvendeztetik meg a kutatót és azokat, akik hajdani kulturális kincseinket megbecsülik.

Temetetlen tetem

Az 1982-ben végzett budavári feltárások nem módosították, csupán megerősítették azokat a régészeti-településtörténeti eredményeket, amelyekről korábban a Budapestben beszámoltam.* Az újabban talált kisleletek közül csak néhány — egészében még fel nem dolgozott, publikálatlan — emléket idéznek föl.

Elsőbb egy antropológiai leletről, egy XIII. századi cserépedényleletekkel datálható koponya-maradványról lesz szó.

A koponya — ún. agykoponya — belsejében munkatársam, Rácz József békacsontmaradványokat talált. Látszólag jelentéktelen lelet ez, mégis sokatmondó: annak biztos jele, hogy az idős nő földi maradványai jó ideig temetetlenül hevertek a budai Várhegy felszínén. A többi csontmaradvány nem került elő. Ha ezt az idős asszonyt — a régészeti rétegek tanúsága szerint — a tatárjáráskor ölték meg, csontvázának többi részét nyilván a IV. Béla kori városalapításkor, az itt emelt házak meg a városfal alapozásakor szórták szét vagy ásták el. (Mint ismeretes, a tatárok 1241-ben foglalták el a Duna bal partját, s onnan 1242-ben, a Duna jegén átkelve vagy a Dunán tavasztájt áthajózva jöttek át a budai oldalra; felégették Óbudát, Felhévízet és a Várhegyen meg a mai Víziváros—Tabán területén virágzó Árpád-kori falusias települést.) Az az idős asszony, akinek koponyamaradványa felszínre került, a várhegyi falucska lakója lehetett, s — az adatok egybevetése szerint — 1242-ben, tavasztájt lelte halálát.

Amennyiben ezek a következtetések reálisak, fontosak is. Régészetünk eddig mindössze néhány XIII. századi szenes-hamvas égésréteggel hitelesíthette a budai Várhegyen a tatárjárás történeti tényét, a tatárok okozta 1242. évi budai tűzvész emlékét. Így ez a koponyalelet egyedülálló lenne a maga nemében: a tatárjárás egyetlen fennmaradt embertani emléke Nagy-Budapesten.

* Egészen a szűztalajig. 1981/12.; 1982/1—5. szám

Reneszánsz műemlékeink lelőhelye: a Mária Terézia-kori királyi istálló falmaradványa. **Kalicza Antal** felvétele

Reneszánsz oszlopfő és baluszterosztó töredékei

A hajdani királyi palota északi-északnyugati előterében, a folyamatos térrendezés során, a Mélyépítő Vállalat dolgozói megkezdték a Mária Terézia-kori királyi istállók megmaradt alap-, illetve pincefalainak bontását. Maga az épület az 1944—45. évi budai ostrom során tönkrement, kiégett. Utóbb lebontották. Alapfalainak elbontása most lehetővé — de a régészet számára kötelezővé is — teszi a barokk istállók eddig megkutatatlan területének feltárását.

Az idén — 1982-ben — elbontásra kerülő, habarcsba rakott vastag alapfalakat az 1750-es években rakták le. Erről tanúskodnak azok a téglák, amelyeken az MT monogramm áll, az 1750-es évszámmal. Ezekbe az alapfalakba azonban nemcsak a téglákat építették be, hanem — szerencsénkre — számos, a középkorban e tájon állt, majd megsemmisült épület faragott köveit is. Így a

Idős nő koponyája a benne talált békacsontokkal. Tatárjáráskori lelet. **Bakos Margit** felvételei

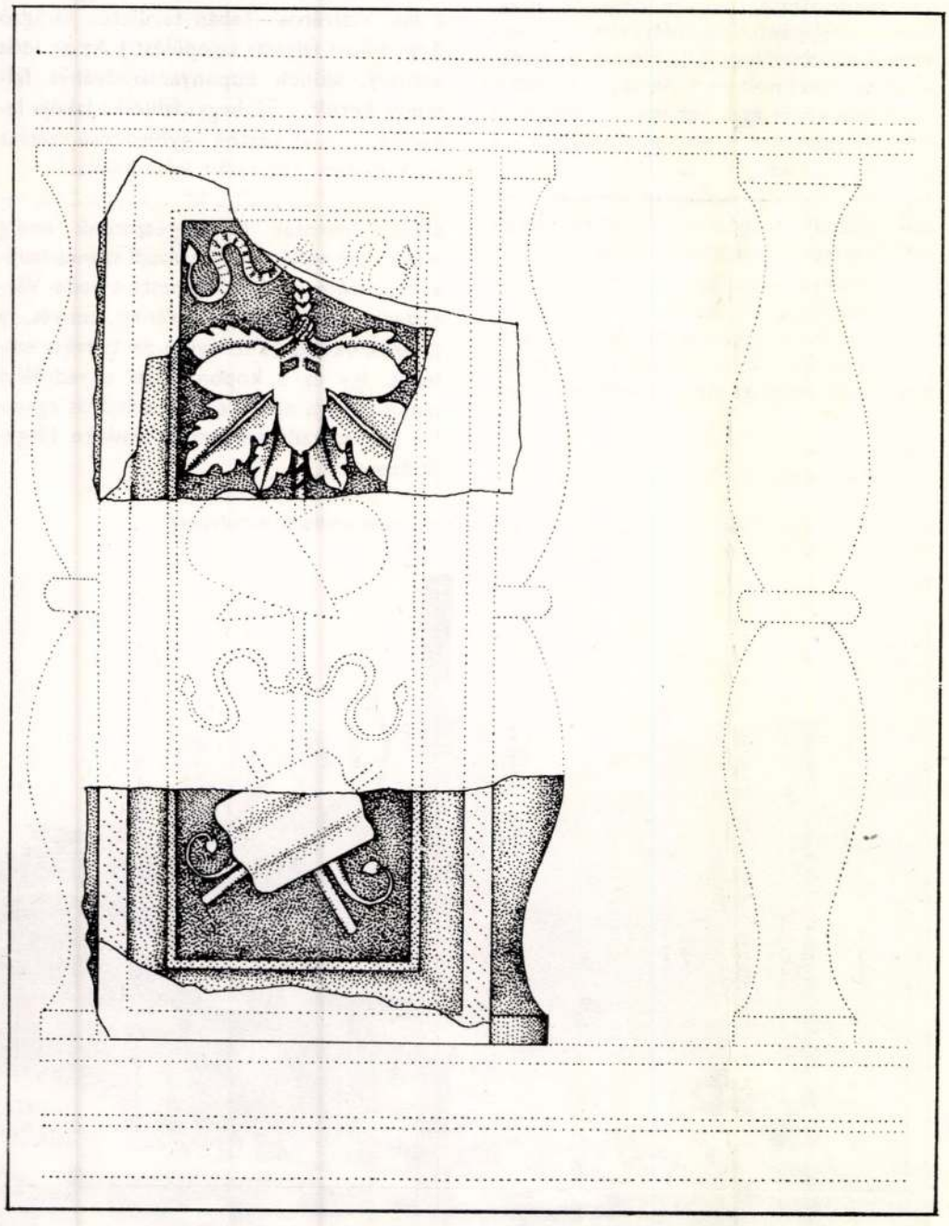

Baluszter osztólap töredékei. **Boldizsár Péter** rajza

falazat bontásanyagából fiatal régész munkatársaim — Szilágyi Katalin, Boldizsár Péter, Magyar Károly — több XV. századi kőemléket mentettek meg. Július 28-án gyönyörű, vörös márványból faragott oszlopfő került elő. A körplasztika sérült: alsó és felső része töredékes. (Méretei: 41 cm magas, legnagyobb átmérője — a felső lemeznél — 47 cm, törzsének átmérője 38 cm.)

A budai reneszánsz kori emlékeknek egyik leggondosabban, nagy művészi érzékenységgel és mesterségbeli tudással megfaragott remekműve ez az oszlopfő. Egyik körülfutó volutájának ökörszem- vagy tojás-soros mustráit a hajdani képfaragó mester csigásan alá is fúrta. Formakincse — ismétlődő akantuszlevelek, palmetta, rozetták, gyémántmetszésű geometrikus díszek, levélsorok, tojás-, illetve ökörszem-motívumok — a reneszánsz stílusnak valóságos eszményi mintakönyvévé teszi ezt a kapitelt (oszlopfejezetet).

Új leletünk magyarországi, Süttő-Tardos vidéki ún. vörös márványból, szabatosabban vörös mészkőből készült. (Ez volt a ha-

SCHADL JÁNOS, festő

A Múzeum 1966-ban megvásárolta: "Portré" és "Kompzició" c. rézkarcait. 184. old

KOVÁCS PÉTER: Évi jelentés. Uj szerzemények. Képzőművészeti gyüjtemény 183. old

ALBA REGIA. Istvan Kiraly Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvar

1) Schadl János

~ hagyatéka a MNG. letéti anyagában.

Irod.: Szabó Lajos: Schadl János.
Művészet (1965) 10. sz.

Szabó Lajos: A magyar akt-ábrázolás XVI.
Akad. Kiadó. 1971. 79.

Schadl János

Haits Géza: Schadl János (1892-1944)
-Művészet, 1966. 7. sz. 3. n. 26-29. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969.3.sz. 243-284.l./

258. l.

SCHADL János festő

91 10. 32,37

Új Művészet

Schadl festő

Méltatlan.

Gellér Katalin: A magyar aktivisták.
Művészet, 1973.szeptember - 37.oldal

Máté.

Sládek Károly és Hever Antal

akadémiai famárk

Tervezik a Mezőgazdasági Akadémia

kiállítási épületét. Építése áll nyílt

a 20. sz-ba.

/Keszthely Műemlékei 1962. 133. l.

MDK

Schádli József, ép-ip.isk.
tanuló

Dr.Rados Jenö ép.tanár vezetése mellett a köv. felvételezést és megrajzolást végezte:

3. A Szt.Mihály templom nyugati főhomlokzata.
Megrajzolta Sch.J.

Dr.Rados Jenö: Kolozsvári müemlékek.
A m.kir.áll. felsö ép-ip.isk. 1941-42 évi szünidei felvételei. Bp.1943.

MDK

MDK

Schadl József építész

Építés - Építészet 1949 I.é. 1-2.sz. 13, 14

1. képekkel és alaprajzokkal

M.D.K.

Schall József

Hatvanezer forintért nyert megvételt az uj Nemzeti Szinház pályamüvéért.

I.É.: "Milyen lesz az uj Nemzeti Szinház" c. Film Szinház Muzsika, Bp. 1966. febr.4. X. évf. 5. sz. 6-7. lap

M.D.R.

MDK.

Schadl József

Kiállitási hiradás

Szocialista Müvészetért 1966 nov.

Schadow

l.

LykaMagyműI800-50

15. l.

2.

Schadow

Lab I. - 20

Schadtner (Schattner)
Márton
építőmester
1763-ban, Grabner Márton
halála után vette a
székesfehérvári plébánia
templom (ma székesegyház)
gyűjtőépítési munkálatait,
melyet mintegy évig vezetett.

Kathy István: Kent István
Kutatás történelmi örökségünk
műemlékeink Székesfehérvá-
ron. Székesfeh. Szemle
1938. 18. l.

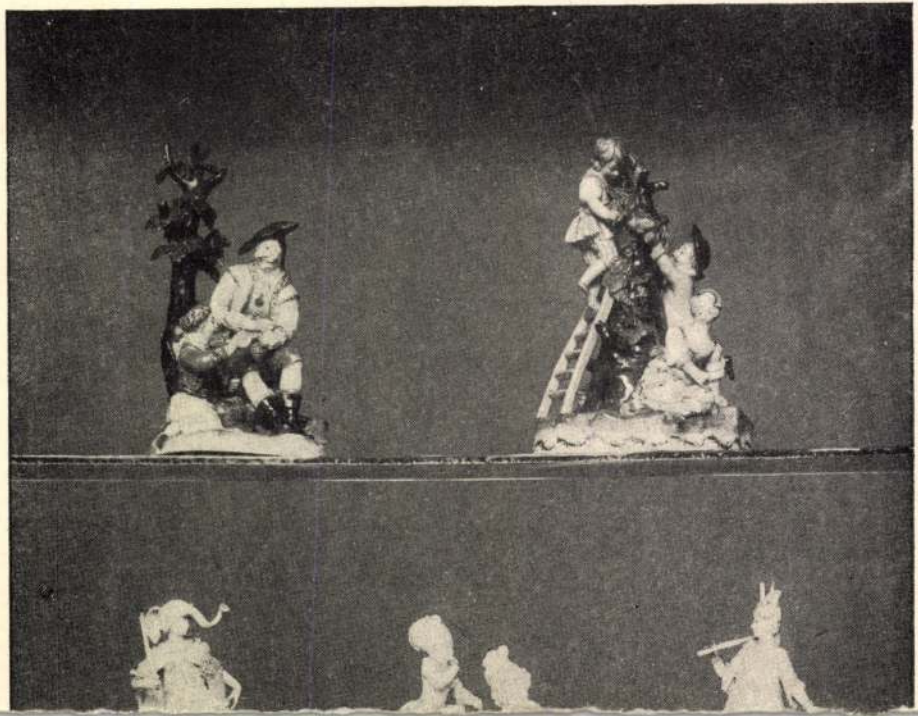

Schadt / Schaden / János Miklós

épített 1756-ban a III. Lajos u. 168. sz. a.
plébániaházat.

Bezerédy László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest lexikon, Budapest 1973 1335 l

6371

Schadon János Mihály
budai építőmester

1751-ben kezdett építeni Békásmegyeren
egy egyhajós templomot

Budapest története III.Bp.Akad.kiadó 1975 230.old.

Peter Schaeffer

Loretto-i kőfaragómester 1813. nov. 1-jén hunyt el 47 éves korában.

Allgemeine Landesbibliographie des Burgenlandes, Eisenstadt, 1963.

II/a kötet

7/140

K.D.U.

SCHADLER Péter kőfaragó;

1813. Szerettombán halt meg 47 éves korában, sírkövé szerint

Agghásy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

I. 266. l.

Schadl Lajos épitész MDK

Sztehlo O.-val együtt épitette át a keszthely i szt. Miklós temetőkápolnát 1909-ban.

Genth.Müeml.1959 I. 159

M. D. K.

SCHADL

épített

SCH. János festő apja

Építész Kerekhalmon – levelező tagja a gimnáziumnak és több vidéknek

Bernolák levele: Ritka Pannóniából

Ba. 1960 · 117. l.

Schadl Janos

N. 4282

4285

VII. 148,

Alsóhámor h. n. IX. 73. – i lelet VII. 148.

M.D.K.

Schadl István, épületi építőmester

1000 K-ás első díjat nyert a Rombachelyi Kőszáló kút tervpályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1909. XXX.évf.

márc. 24. sz. 13. old.

SCHADEN LÉNÁRT, kőművesmester

1777.okt.4-i esztergomi tanácsülésen jelentik, hogy többekkel együtt Schaden és Kirchhoffer András kőművesmesterek felülvizsgálták Eperjessy Istvánnak Esztregom városáról készitett felmérését és azt helyesnek találták.
68.old.

PROKOPP GYULA: Esztergom város 1777.évi felmérése
65.old

Esztergom évlapjai. Annales Strigonienses. 1960
Bp. 1960

SCHADEN

Schadivits Vilmos, belső építész MDK

A Citadella belsőségeinek tervezője; kb. 40 akvarellt állított ki. Főként budapesti városképeket fest, de bensőséges előadásmóddal feltűnnek Kőszeg tájait bemutató képei is.

Artner Tivadar: fiatal művének tárlata az Üllői úton 2

ESTI HÍRLAP, Bp. 1962. dec. 1.

Schaden Leonárd

építész

Gentruicul

303. l.

Országos Tűzoltósága
Elnökségének!

lentem, hogy a veleméri ram.
i munkálatait, a szükséges a-
ül felmerülő javarosz hiánya
lett volt. Vagonis az anyag
10-12 klm. távolról szerezhető
otus viszonyok közben, igen
ugyhogy a megindult földmi-
ar egyáltalában nem kapható.
hogy a község a beszerzési helyéb
agyatékinteli Elnökségnek, hogy

SCHADEN Lénárd épitész (+1784)

PROKOPPNÉ Stengl Marianna: Esztergom-Belváros : Müemléki séta. Esztergom : Gran Tours, 1993 42-43.

MDK

Schaden /Schoden/ Lénárt kőművesmester

Pálinkás László: Esztergom XVIII.s. századi művészeti emlékei. Bp. 1937.63-76.o.

BUDA

Schaden Mihály János,kömüvesmester

1768 aug. 24-én szerződést köt Hopauer Mátéval közösen a buda i eröditési igazgatósággal a várfalak restaurálására.

Müller Flórián:Kápolna. c/el. 1936. 4o.sz.dolg.4-34.l. Müvtört.és Kerrég.Int.

Schaden János

Építette a Belváros-nagyboldogasszonyi Bp. III. Dózsa utcai r.k. templomot (1754-64).
Főoltárát Bebo Károly készítette: „Szt. József halálának". Szobrai: Held Fülöp műve Krisztus feltámadása domborművel.
Rajna György: Elpusztult a Belvárosi templomok műemlékeiről II.
Budapest 1982/12

Schaden Lénárt

esztergomi kárműves

1757

lásd

Fleischer Béla 81. l.

Budapest VI. Jó.

Schaden Lénárd, kömüvesmester MDK

A városháza a XVIII.sz. közepe táján villámcsapás következtében leégett, az 1770-es évek táján kezdtek ujjáépitéséhez, mely 1773-ig tartott. A hatalmas és masszív munka elvégzésének volt iparosa.

/Ltár 1773.VI.2./

/Eredetileg Vak Bottyán kastélya volt a XVII.sz.-ban./

Kenény Miklós levéltárnok: A városháza./Esztergom./
Esztergom c.lap. 1928.jul.15. 16.1.

Schaden Leonárt építési M.D.K.

építette az esztergomi gimnázium tornyát. 1779.

Gyuth. levéltár. 1959 I. 84

Schaden (Schoden) Lénárt

esztergomi kőművesmester. XVIII. sz. második felében működött. Neki készült az esztergomi városháza és a gimnázium építése.

Hartmann Antal

esztergomi építész, ácsmester.

Pálinkás Lajos:
Esztergom XVIII. századi műemlékei. Bpest, 1937. 64, 66. 70. 73. l.

Telkessy Valér, festő, I., Dísz-tér 15. (405.)
Thomacné W. Margit, festőnő, Eperjes. (519.)
Tibor Ernő, festő, Nagyvárad, Áldás-utca. (268, 273, 290.)
Tull Ödön, festő, V., Lipót-körút 5. (330, 334.)
Turmayer Sándor, festő, Rákospalota, Battyányi-u. 29. (510.)
Tury Gyula, festő, IV., Veress Pálné-u. 19. (71, 134, 147—150, 339.)
Udvary Géza, festő, I., Kelenhegyi-út 12. (19—21, 42, 89, 106, 117.)
Vajda Zsigmond, festő, VI., Munkácsy-utca 14. (357, 358.)
Vastagh Géza, festő, IV., Váci-utca 84. (14, 62.)
Veress Zoltán, festő, Ürge-u. 6. (492.)
Vermes József, építész, V., Ügynök-utca 17. (445, 446.)
Vesztróczy Manó, festő, VI., Munkácsy-u. 29. (158, 278, 412.)
Vida Árpád, festő, Páris, 15. Passage Stanislas. (546—548.)
Vidovszky Béla, festő, VII., Damjanich-u. 30. I. 8. (156, 265, 267, 274—276, 291.)
Vörös Ernő, festő, VII., Thököly-út 27. (382, 384.)
Vágner Géza, festő, Szent-György, Pozsonym. (433—435.)
Veinberger Antal, szobrász, Wien, Reisnerstr. 33. (245, 246.)
Zádor István, festő, V., Bálvány-u. 17. (119, 132, 133.)
Zemplényi Tivadar, festő, I., Fehérvári-út 38. (5.)
Zsombolya-Burghardt J., festő, Rákosszentmihály. (289, 292.)

Schade Leonhard

epitom

l. Kapj. 6 l.

Ujabb Koi kadiesrőtől VI. 168.

Schaden Leonárd

Kőművesmester

Esztergom 1773.

laid

Nebl Bálint

alatt

Schaden Lénárt kőművesmester M.D.K.

Az esztergomi Tanácsház bottyán utcai szárnyán,
B
az egykori jezsuita gimnázium., tornya/1779/
Kirchhoffer Andrással

repr.

. Wallonn Emma: Az esztergomi Széchenyi tér
p. 1963. 34.l.

Schaden Lénárt kőművesmester M.D.K.

Az esztergomi Tanácsház Kivitelező mestere Kirchhof-

fer Lénárttal.

Építésvezető: Mayer Jakab

B. Wallen Emma: Az esztergomi Széchenyi tér. Bp. 19

32.1.

Schaden Lénárt kőművesmester M.D.K.

Az esztergomi Tanácsház épitkezési irataiban szerepel

B. Wellen Emma: Az esztergomi Széchényi tér 4p. 1963.

Schaden Lukács

terverte ez 1779-ben a Hartmann Antal által épített, Esztergom, Bottyán János u. 1-12. alatti iskola épületrajzát, mely ma a Tanácsházán kiállítva

Zolnay László – Lutrich Polit.: Esztergom. h.n., é.n. – 295 l., 162 t. (Panoráma.) 231. l.

Leonhard Schade építőmester

(Visegrádi Fp.)

Kápossy J. A magyar kir. udvari Kamara
építészei Sz. Terézia és V. József korában
Budapest, 1923-24.
585-615 l.

Schade Adam

hangszerkészítő

Nyíradék

1900-ban mult.

Szabján

Élete.

l.

Csíkmagyarosok

216. lapon

1—

Német

291. ~~Ismeretlen festő~~, XVIII. sz: Virág — szendélet. Vászon, olaj, 65×48 cm.

M.D.K.

Schade Lénárd

esztergomi építőmester

Visegrád, r. k. templom építője

1772.

Genth. Mûem. 1959 I. 426.

Schade György

ötv.

Könyvtár: 634.27

Batthyány-utca 51. (345.)

Dr. Farkas Zoltán sz. (Céhbeli) Vadász-utca 15. (78, 7
E. LK.

N. Fodor Olga f. (Képzőművésznök) Ilona-utca 6. (60

Grimm Géza f. (Kéve) Aradi-utca 59. (286, 293, 295.)

Hátszalvi Márton Piroska f. (Képzőművésznők) Hortl
25. (655.)

Elemér felsőeöri (Szövetség) Alkotás-utca 3

nc f. (Egyesület) Andrássy-út 83. (44, 53.) LI
f. (Csop. kiv. Lajos-utca 92. (377.)
(Rézkarcoló) Attila-körút 2. (571, 572, 573
f. (Egyesület) Práter-utca 9. (258, 25
260.

Kupeczky) Mexikói-út 60. (465, 469, 480
beli) Százados-út, Művésztelep. (10
110.) Ek
ület) Csengery-utca 72. (46, 47
Gimes
KE. LK. E
Glatz Osz
irály Pál-utca 20. (58.) M. NA
T. BKTN.
Goebel Jenő
tca 39. (279, 284, 283.) KE
Góth Móric f.
élynök-utca 23. (80, 91
106.)
Gregersen Hugó
tca 32. (237, 241, 266.
Gunscher Károly f.
hy Géza-u. 10. (353.
iff. Gyenes Lajos é.
utca 5. (245, 246.
B. Hadzsy D sz. (Egy
1. (171, 222.) KE
Z. Hadzsy Olga f. (E
i-út 12. (428.
Hagyik István f. (Csop. k
ztelep. (358.
Hajdu Rezső sz. (Csop. k
)
Halasi Horváth István f. (
16. (347.
Halápy Ede f. (Cennini) Sz
4, 588.
K. Haller Stefánia f. (Képző
sport-
szék. (631.)

40

Georgius Schade, Tükszerüáruk, nyolcablyagos, tleb. 1864. Hagy Világkiállitás Bronzen Diplomával. — Kolos Cabin. Készmark. — gróf u. gróf u. Buchelm u. 6. — Kassmark.
Nr. 616
634

(462, 464, 470.)
Damkó József sz. (Egyesület) Ybl Miklós-tér 4. (188, 214.)
. I. LK. TS. KE. SZFSÖ. BKA. KE.
Vitéz Darvassy István f. (Egyesület) Népszínház-utca 8. 33.)
Deli Antal f. (Kut) Izabella-utca 65. (118., 120., 162.)
Demeczkyné Volf Irma f. (Csop. kiv.) Áldás-utca 4. (343.)
Derkovits Gyula f. (Kut) Hunyady-tér 16. (167.)
Déry Béla f. (Céhbeli) Muzeum-utca 5. (57, 59.) KE.
Diósy Antal f. (Cennini) Népszínház-utca 20. (577., 578., 580.)
Diltrich Adolf f. (Csop. kiv.) Orlay-utca 2|b. (363.)
Diltrich Zoltán f. (Csop. kiv.) Mészöly-utca 4. (356.)
Divéky József f. (Rézkarcolók) Margit-körút 5. (533—536.)
Dolányi B. Ida f. (Képzőművésznők) Lendvay-utca 15. 11., 617.)
M. Dömötör Gizella f. (Képzőművésznők) Párisi-utca 1. 52., 653.)
Edvi Illés Aladár f. (Céhbeli) Fürj-utca 32. (61., 63., 104.) E. E. E. ÁV. T. KA. TVPB. WGy.
Edvi Illés Aladárné f. (Képzőművésznők) Fürj-utca 32. 19.)
Edvi Illés Ödön f. (Szövetség) Ilona-utca 8. (306., 316., 319.)
Edvi Illés Panny f. (Képzőművésznők) Rákóczi-út 10. 44.)
Egry József f. (Kut) Alkotás-utca 39|b. (123., 124., 125.)
Engel Baiersdorf Erna sz. (Képzőművésznők) Pécs, ákóczi-út 54. (681.)
Englerth Emil f. (Egyesület) Andrássy-út 129. (433.)
Eölvedi Gachal József f. (Egyesület) Mészáros-utca 10. 02.) RSZ. KMSZ. BKTN.
Erdey Dezső sz. (Kéve) Bajza-utca 23. (304.) KT. BK. RSz.
Erőss László f. (Kupeczky) Pesterzsébet, Rákóczi-út 13. 50, 474.)
Farkas Béla sz. (Egyesület) Kispest, Eggert-utca 9. 203, 212.)

SCHADAN · Rotilives dinantin

17. n. második fele

WAB 100. 193.

Csütörtökhely [Spišský Štvrtok; Szepes vm]
R. k. plébánitemplom, Zápolya-kápolna, Pieta-
1903
pozitív: albumin, 13x17 cm. OMvH ltsz. 14227
negatív: zselatinos szárazlemez, 13x18 cm. OM

Daróc [*Szepesdaróc*, Drauch, Dravce; Szepes v
R. k. templom, főoltár 15. melléd.
1903
negatív: zselatinos szárazlemez, 13x18 cm. OM

Dénesfalu [Dénesfalva, Danišovce; Szepes vm]
R. k.templom, szentélybelső
1903
pozitív: brómezüst, 12x17 cm. OMvH ltsz. 214
negatív: zselatinos szárazlemez, 13x18 cm. OM

Dénesfalu [Dénesfalva, Danišovce; Szepes vm]
R. k. templom, Szent Magdolna-oltár, 16. száz
1903
pozitív: albumin, 12,5x17,5 cm. OMvH ltsz. 1
pozitív: brómezüst, 12x17,5 cm. OMvH ltsz. 3
negatív: zselatinos szárazlemez, 13x18 cm. OM

Schad Sigmund

1554. ÖTVÖS

IROD. Te

MDK

Schad /Schaden/János Mihály,
murarium magister. 1712-1769.

Minden bizonnyal azonos Schaden ill. Schadt János Mihállyal, aki 1756 folyamán az óbudai plébániát épitette. 1748-ban lett mester a budai kömüves-és köfaragó céhben. Joggal feltehetö,h. részt vett a trinit. kolostor jobb szárnyának és a templomnak épitésénél.is. /9.,lo.kép
NöpauerMáté-val együtt vett részt a budai eröditési munkálatokban.

Bertalan Vilmos:Az óbudai -kiscelli trinitárius kolostor és templom. Bp.1942. 1-12 repr.

MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG
SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE
BUDAPEST, IX. RÁKOS-U. 10

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

úrnak
úrhölgynek

BUDAPEST,

ifj. Kellner E. Bpest.

LA SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE

invita la S. V. Illma ad intervenire alle

CONFERENZE

che

il Rev.

P. VITTORINO FACCHINETTI

Professore dell'Università del Sacro Cuore di Milano

terrà

sabato, 27 aprile alle ore 18
nella Sala del Museo d'Arte Decorativa
(IX., Üllői-út 33—37.) sul tema:

DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA

(con proiezioni); e

lunedì, 29 aprile alle ore 18
nella Sala della TESz (V., Falk Miksa-utca 1) sul tema:

LA RADIO IN VOLO

LA PRESIDENZA

Gli ospiti sono graditi.

SCHAD *Henrik*, éremvésző a XVI. században Nagybányán. 1592. Kassán húnyt el

K. G. II. 4164

1395

I
409

1395. Sellény J.

Sz Meidlingben 1824. február 2-án. † Inzensdorfban 1875. május 22-én.

A pólai amphitheatrum.

A középtérben látható amphitheatrumot a nyugvó nap sugarai aranyozzák meg és körülötte fák díszlenek. Az előtérben, a bolthajtásos kapu előtt, oszloptöredék köti le figyelmünket. A háttérben, a tenger vizében, a napsugarak törnek meg és a felhős égbolton jobbról a hold utolsó negyede tűnik föl. Alól a jobb sarokban a mester jelzése ez: »*J. Selleny f. 853.*«

Vászon, méretei 79 : 116 cm. — Mündler: III. 19. — Át. Képt. 347. — Új lelt. sz. a Nemz. Múz.-ban. 227. — 1905. átv. jegyz. 345.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1865, 1866, 1867, 1869: III. 19. *Selleny:* A pólai amphitheatrum.

Schad Henrik

példánetsző (Eisenschneider)

Kassán 1592-ben meghalt.

Nappanjában élt.

Schad Henrik

läid

Arch. Ej

1909. 433

Pengő

834 **Rosenthal Móritz.** A zsidó és a korszellem Európában. Pest, 1841. fzve. 8°. 12.—

835 **Sacher—Masoch, L. v.** Ungarns Untergang und Maria von Österreich. Lpzg., 1862. br. gr. 8°. 3.60

836 **Sáros-Patak** hajdan szabad-királyi, sokszor királynéi, most mezővárosnak történetei. (Írta G. H. J.) Pest, 1818. n. 8°. (Tudományos Gyüjtemény 1818. V. kötet 1—30. old.) 2.—

837 **Schad, Joan. Ad. Xav.** Effigies ducum et regum Hungariae. Dum Josephus coronatus Hungariae rex laetatur. S. 1. et a. (Wien, cca 1687.) régi egészbőrkötés. Folio. Rézm. címlappal és a magyar vezérek és királyok 61 rézm. képével. 150.— A gyönyörü díszmunka teljes, igen jó karban tartású példánya a magyar királyok díszes, keretképpel körülvett művészi kivitelü arcképeivel.

838 **Die Schreckensnacht** in Ofen und Pesth, vom 13. auf den 14. März 1838. Gedicht von einem Menschenfreunde. Wien, P. P. Mechitaristen, 1838. br. (or. Umschlagbll.) 8°. (7 Ss.) 6.—

839 **(Sommaruga, Franz Freih. von.)** Der Ausgleich mit Ungarn. Vom österreichischen Standpunkte beleuchtet. Wien, 1867. n. 8°. (24 old.) 3.—

840 **Somssich, Paul.** Das legitime Recht Ungarns und seines Königs. Wien, 1850. Hlwd. gr. 8°. 5.—

841 **Stocker, Laurent.** Thermographia *Budensis*, seu scrutinium physico-medicum aquarum mineralium Budae scaturientium, de earum origine, situ, antiquitate, numero, mineralibus, virtutibus et usu medico etc. Budae, 1729. régi kkts. k. 4°. 36.—

842 **Szalay, L.** Zur ungarisch-kroatischen Frage. Pest, Lpzg., 1863. fzve. n. 8°. (78 old.) 3.—

843 **Sz. Szász Károly.** 1831-ik esztendő történetei. Kolosvár, 1832. fzve. 8°. (Erdélyi Híradó toldalékja.) 6.—

844 **Széchenyi, Stephan.** Über Pferde, Pferdezucht und Pferderennen. Aus d. Ungarischen übers. v. J. Vojdisek. Lpzg., Pesth, Wigand, 1830. br. (orig. Umschlagbll.) gr. 8°. (Nachgebunden: Verlagsverzeichnis v. O. Wigand: 16 Ss.) 12.—

845 **Szemere Bert.** Összegyüjtött munkái. 6 kötet. Pest, 1869—70. Ered. vászonktsek. n. 8°. 20.—

Pengő

846 — — követjelentési beszéde. Miskolc, 1845. jan. 9-ikén. Miklósvár, 1847. 8°. 3.—

847 — — La question hongroise. (1848—1860.) Paris, 1860. fzve. n. 8°. 3.— fzve. 8°. 8.—

848 **A szepességi 16 városok** pragmaticai s állományvázlata. Lőcse, 1842. fzve (ered. boritéklapokkal). 8°. 8.—

849 **Szilágyi S.** Zrinyi Péter és társai ligája s a rendkívüli törvényszék. Lipcse, 1867. fzve. k. 8°. 3.60

850 **id. Színnyei József.** Egy „Magyar irók névtárának" terve. Bpest, 1877. fzve. n. 8°. (22 old.) K. ny. 2.—

851 **Teleki Domokos.** A Hóra-támadás története. Pest, 1865. fvászon. n. 8°. 6.—

852 **Teleki József.** Hunyadiak kora Magyarországon. I—VI. 1. és X—XII. kötet. Pest, 1852—57.egyk. barna fbőrktsek. 8°. 17 képmelléklettel és 16 hasonmással. — Gróf Teleki József híres munkájának teljes sorozata. 75.—

853 **Teleki László.** A magyar nyelv elémozdításáról buzgó esdeklései. Pest, Trattner, 1806. fzve. n. 8°. 10.—

854 **Teleki S.** Garibaldi alatt 1859-ben. Bpest, 1883. fvászon. n. 8°. 6.—

855 **Ponori Thewrewk József.** Három értekezés Hunyadi Székely János stb. törvényes ágyból lett születésének bebizonyitására. Pozsony, 1825. fzve. 8°. Címlapján régi bejegyzés. 6.—

856 — — Csík-szentiványi Kerekes Ábel életképe. Pest, 1821. régi kkts. 8°. (48 old.) 6.—

857 **Toldy F.** A debreceni legendáskönyv a Krisztina-legendával együtt. Pest, 1858. fzve. n. 8°. 6.—

858 **Közönséges törvény** a vétkekről, és azoknak büntetésekről. Buda, 1788. régi kkts. 8°. 5.—

859 **Tóth Lőrinc.** Uti tárcza. 6 füzet. Pest, 1844—46. 2 egyk. zöld fbőrkts. n. 8°. 12.—

860 **Townson, Rob.** Travels in Hungary with a short account of Vienna in the year 1793. Illustrated with 1 map and 16 other copper plates. London, 1797. régi bőrkts. 4°. 50.— A szép rézmetszetek közül 2 a Kárpátokat ábrázolja. Többek között Visegrád képe, viseletképek stb. A ritka quart kiadás szép példánya.

Ranschburg Gusztáv antiquar könyvkereskedése, Budapest.

1940. tavasz

Pengő

I—XX. fvászk., a többi füzetekben. n. 8°. Mutató az I—XXV. kötetekhez csatolva. 300.—

813 **Mailáth, J.** Neuere Geschichte der Magyaren von Maria Theresia bis zum Ende der Revolution. 2 Bde. Regensburg, 1853. fbörktsek. n. 8°. 12.—

814 **Malonyay Dezső.** A magyar nép művészete. 5 kötet. Bpest, 1907—22. ered. díszes vászonktsek. 4°. Számos képpel és sok színes képmelléklettel. 150.—

815 **Márki J.** Könyvtári nefelejts, vagy a bpesti m. k. tudomány-egyetem könyvtárának rövid ismertetése (1778—1874.) Bpest, 1874. fvász. 8°. (36 old.) 3.—

816 **Márki Sándor.** Horváth Mihály. (1809—1878.) Bpest, 1917. fvászonkts. n. 8°. Számos kép- és hasonmásmelléklettel. (M. Tört. Életrajzok.) 8.—

817 **Mayer E.** Az eperjesi vértanúk kivégeztetése vagy az eperjesi mészárszék. Eperjes, 1908. fzve. 8°. Képekkel. (56 old.) 2.—

818 **(Miller, J. F.)** Schedium de praesenti statu fabricarum, et manufacturarum in Hungaria, atque modo promovendi rem sericeam. Magno-Varadini, 1793. 8°. (78 old.) 8.—

819 **Mogyoróssy J.** Gyula hajdan és most. Történeti és statisztikai vázlatokban. Gyula, 1858. Csínos amatőr fbör. n. 8°. 9 képmelléklettel. Megvágatlan pld. ered. borítékokkal. 12.—

820 **(Nádasdi, Francisc.)** Mausoleum potent. ac glorios. regni apostolici regum et primorum militantis Ungariae ducum etc. Cum versione operis germanici. Norimbergae, 1664. régi börkts. Folio. — Rézm. címképpel és a vezérek és királyok 59 rézm. képeivel. — Szabó III. 2254. A híres munkának szép példánya. 80.—

821 **Nagy Pál.** Vitézvári báró Simonyi József, herczeg Hessen Homburg magyar lovas regement híres ezredes kapitányának példás élete leírása. Pest, Trattner, 1819. fzve. n. 8°. Simonyi óbester rézmetszetü arcképével. 24.—

822 **Nyáry Albert.** A heraldika vezérfonala. 9 színnyomatú s 13 fametszetü táblával és a szövegbe nyomott 86 ábrával. Bpest, 1886. fvászonkts. 4°. Ritka. 40.—

Pengő

823 **Orbán Balázs.** Maros-Vásárhely sz. kir. város leírása. 3 önálló és 10 szövegképpel. Pest, 1870. fzve. 4°. (K. ny.) 5.—

824 **Otrokocsi, F. F.** Origines Hungaricae seu liber quo vera nationis Hungaricae origo et antiquitas e veterum monumentis e linguis praecipuis panduntur etc. 2 partes. Franequerae, Strik. 1693. 18. századbeli egészbőrtksek aranyozott háttal és aranynyomású superexlibrissel. 8°. Szabó III. 3797. — Rézm. címképpel. Igen szép példány. 50.—

825 **Pauly Károly.** Magyar tiszti írásmód a polgári igazgatás és törvénykezés szótárával. Buda, 1827. Csínos régi fbörkts. n. 8°. 8.—

826 **Pesti Casino-könyv.** A nemzeti casino részeseinek névsora betürendel s alaprendeletei. 1833. Pest. Ivekben. 8°. 8.—

827 **Podhraczky J.** Eredeti két magyar krónika minő veszedelem érte a mohácsi ütközet után Magyarországot, és miként jutott Buda a töröknek rabságába? Pest, 1833. fzve. 8°. 3.60

828 **Podmaniczky Fr.** Uti naplómból. Pest, 1853. fvászon. n. 8°. 6.—

829 **(Prechac.)** Le comte Tekely. Nouvelle historique. La Haye, H. de Bulderen, 1686. 12°. 4 lev. 123 old. Apponyi II. 1275. 20.—

830 **(Pulszky, F.)** Aus dem Tagebuche eines in Großbritannien reisenden Ungarn. Pest, 1837. fzve (ered. borítéklapokkal). 8°. 10.—

831 **Radványi I.** Margit-sziget története. Pest, 1858. vászk. 8°. 3 könyomatú képmelléklettel. (134 old.) 8.—

832 **Reinhard Menyhárt.** A közönséges nemesség testestől lelkestől de nem a bétsi nemesség. Tanítás-képen kérdésekben vétetett egy nemes által, ki azért támadja meg nemes társait, mivel már többé vélek nem tarthat. Pest, Trattner, 1784. fzve. 8°. (24 old.) 12.—

833 **Ritius Michael.** De regibus Francorum. — De regibus Hispaniae. — De regibus Hierosolymorum. — De regibus Neapolis et Siciliae. — *De regibus Ungariae.* Basileae, Joan. Frobenius, 1517. fbörkts. 4°. Apponyi 119. 60.— *Holbein* művészi fametszeteivel: címlap-keret, nyomdászjelvény és initialék. Ritka első kiadás.

Ranschburg Gusztáv antiquar könyvkereskedése, Budapest.

Sk.D.4

SCHADEN (SCHADT) Josias Heinrich
berlini építőmester

Lásd: Schadt

Budapest műemlékei I1. Bp. 1962. 429.l.

MDK

Schaden János Mihály kőmives mester

résztvett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold:Buda épitőmestereiről töredékek; vázlatok I.Kik épitették ujjá Budát az 1686.évi romokból? MMvért 1957.VI.évf.4.sz.299.l.

MDK

Schaden Mátyás kőmives pallér

résztvett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold:Buda épitőmestereiről töredékek, vázlatok I.Kik épitették ujjá Budát az 1686.évi romokból? Müvért 1957.VI.évf.4.sz.299.l.

le. D. U -

SCHADEN János, Lichály evilén

A Kisceli utca 108. sz. alatti volt trinitárius templom és kolostor egyik épitője

Az epitkezést 1744-ben J. Entzenhofer kezdte, majd Mayerhoffer Adolár folytatta

Budapest müemlékei I. Bp. 1962. 138. l.

Pinos
SCHADEN Mihály

le-D.K.

A Kisceli uti trinitarius kolostor építésének vezetője 1747.-től Hauptholter Tádéné halálá ig

Budapest müemlékei II. Kp. 1962. 383.l.

L. Schadt

1,1

0,087 Ibl

$$\frac{1000}{0,087} \cdot \frac{1}{0,913}$$

3625

D

$$\frac{7 \cdot 1,13}{0,913} =$$

$$7 I_2 = \frac{1}{0,913}$$

M. D. K.

SCHADEN János kőfaragó építőmester

Budán

Békásmegyer, rk. Alexandria templom

Domos u. (1754.)

Budapest műemlékei II. kötet 1962. 319. l.

Schadt János Imre

épitőmester

alighanem azonos

Schaden János

Mihályval

l.

Schoen Ödön

57. l.

Poznań VIII. 38.

Schadt János

építész

vrőd

Bertalan Vilmos

az óbuda-kiscelli
ferencesrendi kolostor
és templom. Bpi. 1942.
Kőnyomat. Czeruczi
fényképe

MMÉEKözl

1944. 91. l.

HELYSÉG

Beszterce.

VÁRMEGYE

ŐRZÉSI HELYISÉG

EV.templ.

TULAJDONOS

SZAKCSOPORT

Címeres emlékek.

KOR

XVII.sz.e.

MÉRET

ALCSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

SZEMÉLYI VONATKOZ

EGYÉB ADAT

TÁRGY

Címerfaragvány.

MILYEN KÉP VAN RÓLA?

Schad (Schaden, Schadt) János Mihály

építész

l.

Szépművészet

1942. 245. l

BUD
PEST
14 10

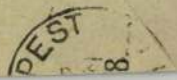
PEST

Herodias.

145. Lucas Müller – Cranach.

Schaden Janus

Michaly

Épitőmester

l.

Schadt J. M.

adatt 25

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Schaden Sándor alispán
Urban képviselő
X urnak
Müller Sándor
1922. I.

Schaden János Mihály
épitész

Csőd

Bertalan Kiscelli
kriv. templ.

15, 25, 31. l.

JH Schad (Schaden)
János Mihályné
irva

Pelmonostor

Schad János kuhák

épitész

laid

Schaden János

kuhák alatt

és

Bettaban kiscelli

fam. templ

15, 25, 31. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Schaden János Mihály

kőművesmester

l.

Müller Flórián Sándor

35 cl - 36, 1 -

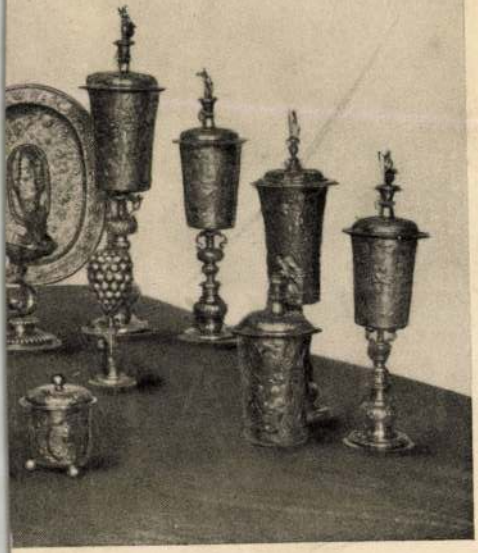

1930

VI., NAGYMEZŐ-U. 8

Schaden J. Mihály 176

Schoen Armaterrupt

II. Lipót.

Kellig, kiosé jobbra fordu
~~kiskard~~, melyen jőlül a kéz
emeli fel. Parikája egye
ravalója felett ~~szabadon~~ a
fest szalagokon nyugszik, ~~a~~ ch
~~Alul~~ rend
Alulról sipkétől való s
A talapzatra bal[ról] egy p
szemünkbe. Felirata a kere

„LEOPOLDUS II.D.G. RO
a talapzat elején „de Fogl
la Loi" befejezésével
s alól: „Gr. à Stoutgard
S. Duc reg. de Wirt

Részletet, mére

Harácsek László pipagyűjteménye

VII. 148.

Schaden Janos Mihály

Kőrösbe

1757. Buda

Miller 172.

Schaden János Mihály

Kőművesmester

Budán

Meghalt 1769. apr.

Mesterkönyv.

Főkerszt. Mihen

1081 leh 7.

Heider Gustav dr. VII. 184

Schaden János Mihály

kőművesmester

1748–1769

Budán

Sbudaiko 188. l.

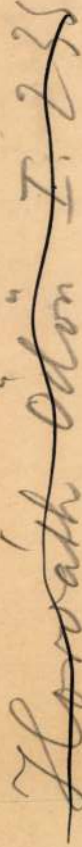

1904. T. 20.

Selmecbánya 6/9 1904.

Tisztelt Uram!

Érdliget egyre növekvő forgalmát a két régi vasuti megálló nem tudta lebonyolitani, ezért magán a telepen uj megállót nyitott ugy a MÁV., mint a Délivasut.

Schaden Imre Mihály
Lási
Rév 79. 1.

Globus mélynyomása, Budapest. Harsányi felv.

Kiadja: gróf Károlyi Imre parcellázási irodája. Rákóczi-ut 24. Telefon: 423-22

LEVELEZŐ-LAP

Érdliget és környéke I. sorozat 10

A két uj vasuti megálló

Ára 10 fillér

Schaden János Lőrinc

(1712 - 1769)

ári 1748-ban lett mester, bár ke
sőbb a város szolgálatában ál
lott, miután nem tartozott a te-
hetségesebb mesterek közé s je-
lentéktelen épületkereseten kívül
Nepauerrel együtt vett részt
a budai erődítési munkálatokon.

Reh. 79. l.

WINKLE NÁNDOR

Tisztelettel

Winkle Nándor.

96500 ÉRTÉSZ JÓZSEF BUDAPEST 109072

Schaden János Mihály

budai kőművesmester

1757. Mária Terézia
budai tartózkodása
alatt vezír vett a
várososságba.

Duray 99 l.

Lyko, Lexikon I. 244.

22. §. Ha az ember tisztességével összeütközésbe kerülő utasítást kap, azt megtagadhatja. Helyettesítésével a választmány intézkedik.

23. §. A [illegible] tisztségéről és annak helyettesítéséről közgyűlés rendelkezik, melynek [illegible] a közgyűlés határozatképességét, a közgyűlés összehívásának módját és a közgyűlés állapítja meg.

[illegible] pénztáros évi számadásának megvizsgálására évenként a közgyűlés megválaszt [illegible] 3 számvizsgálót, akik a [illegible] jelentése alapján

Schaden János Mihály

(1712-69.

Budán működött az 1750-60-as években. Schaden András öccse lehetett s így valószínűleg az alsóausztriai Wetters-feldből származó Schaden-család tagja.

Pálinkás László:

Esztergom XVIII. századi művészeti emlékei

Bpest, 1937. 74 l.

SCHADEN *János Mihály*, építőmester, * 1712, † Buda 1769, hol 1748 óta

1144

tagja a kőművescéhnek. Résztvett a budai vár erődítési munkálataiban.

K. G. II. 416 l.

1393.

1393. Drechsler János.

Sz. Bécsben 1756-ban. † ugyanott 1811. ápr. 28-án.

Virágok.

A fölül félköríves fülkébe beállított négyszögletes asztalon gyümölcsök és kerti virágok vannak. Elől, a fehér és kék szőlőfürtök közt lévő három őszi baraczk egyikén, nagy légy mászkál, másikán pedig harmat-

I
407.

cseppek ragyognak. Hátul a díszedénybe tett csokorból egy mákvirág a szőlőkhöz hajlik és a szárán Melitea didima szaladgál. A rózsákon különféle hangyák futkosnak, a nefelejtstől és folyondártól jobbra egy Melanargia Galathea, feljebb pedig egy Erebia nevű lepkefaj tűnik szemünkbe. Alól, középütt a mester jelzése ez: »*Joh. Drechsler F. 1806.*«

Fa, méretei 86 : 70 cm. — Mündler: III. 17. — Át. Képt. 345. — Új lelt. sz. a Nemz. Múz.-ban 232. — 1905. átv. lajstr. jegyz. 363.

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848 II. 243

Név: Schaden Johann Michael

Foglalkozás: kötélverő mester

Szárm.hely:

Hitfelekezet: Csal.állapot:

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1748. II 18

A polgárjogért fizetett összeg forintban:

SCHADEN

le. D. K.

SCHADEN János kőmíves

Vác, Sikelmeria Terézet újjáépítési munkáit végzi 1731 ~~után~~ e. Terézvész után — 1752-54 átépítés vezetője Vác, Rk. templom (Szent Háromsági tér) építésének mestere 1741-től

Berkesiné-Gracsovitsné: Vác, Bp. 1960.

172. 198. l.

MDK

Schadem János Mihály épitőmester + 1769

Schoen Arnold:Huda épitőmestereiről töredékek, vázlatok II.A budai épitészet mesterei Mária Terézia uralkodásától a Szépitési Bizottság megalakulásáig 1740-1808 Müvért 1957.VI.évf.4.sz.301.l.

MDK

Schaden János Mihály, éptőmester
+1769
az alsóausztriai Weitersfeldből származott.

Schoen Arnold: Budai épitőmesterekről töredékek vázlatok.
Müv.Ért.1957, VI.évf. 4.sz. ~~297~~-301 l.

MDK

Schaden János Mihály kőművesmester

Schaden János Mihaly kőművesmesterrel tarsult Nepauer Mátyás kőművesmester és együtt részt vettek az 1754-1756-ban végzett katonai erődítmények munkalatainál.

SchoenAnnatempl. 176.lap

N.D.V.

SCHADEN János kőhídy épitész

Kassán működik a XVIII. sz.-ban

Radocs Jenő: Magyar épitészettörténet Bp. 1961 183.

MDK

Schaden János Mihály építőmester

Pálinkás László: Esztergom XVII.századi művészeti emlékei. Bp. 1937.63-76.o.

ev. R. K.

SCHADEN József kőfaragó építőmester

Budán.

Békásmegyer, r. k. templom

1754-ben fogott hozzá a falak emeléséhez

Buda, plébániaház (Lajos u. 165 sz.)

1756.

Budapest műemlékei II. Bp. 1962. 139. l.

Schaden, Frank, lakatos MDK

1776 ifju céhmester

Müködéséről a kolozsvári lakatos céh levéltárában találunk adatot.

15.o. (V.ö. U.o.17.jegyz.)

Balogh Jolán: Kolzsvári reneszánsz láda 1776-bél.

KelemenEml. 9-23.o.

Schaden Feuer

spätest

Gartmüeul

37 l.

megtörténne, évrendes kérdés ne-
Ferenc plebános urhoz (Kereza)
ben megbízandó volna, hogy
rendeltessa be a templom hely-
-ét a beszerzések kieszközö-
vállalta és kéri a címet,
leírtam mellékeltekk.
egyi állapota nem aggasztó, -
állta államaival a tervbe
pünkösdnek bizonyulnak.
felügyelem és a pünkösdes raj-
ülésen levő ürült cserepekel kipótlásom
amról szóló szándékomat,
tel kenyujtani, valamint
volást is.

Legmélyebb tisztelettel

Szeged 91 ~

Szeged Vilmos

Schaden Ferenc MDK

Békásmegyeri r.k. templom. /Dömös utca/
Épült 1754-64 között , befejezte Schaden Ferenc óbudai épitőmester, Elsner Antal pallér 1787-89 ben egy harmaddal bővitette. Torony 1788.

Szószék Held Frigyes müve 1818./Krisztus feltámadása dombormüvel./

Szt. József főoltár Bebó Károlytól, megmaradt belőle Szt. Péter és Pál faszobra.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

77-78.l.

Schaden Ferenc

óbudai épitőmester Lepsei szerint épitette a békéscsegyéki ref. templomot 1754-64 között.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc szerk.: Irodalmi lexikon, Irodalmi 1973. 1335 l

1011

Schaden András

esztergomi kőműves-
mester XVIII. sz.
1760 halt el. Schaden
Lénárt atyja.

Pálinkás László

Esztergom XVIII. századi
művészeti emlékei.
Budapest 1937. 73. l.

MDK

Schaden András kőművesmester

Pálinkás László: Esztergom XVII.századi művészeti emlékei. Bp.1937.63-76.o.

Schadel Andor.

Möller István középkori tanulmányából.

A lüncpetemen megejtett épületkiállításon
kápolna-terve szerepel. (emlitve.)

Magyarság, 1925. május 31.

SCHAD HENRIK, példametsző

Emlitve:-9.-1592.-A nagybányai pénzverő volt példametszője /Eisenschneider/, mint néhai emlitve. Kassán halt meg 1592-ben 26.old.

SZÁSZ PÁL: Adatok a nagybányai pénzverő alkalmazottairól 1530-1660 25.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LVI-LVII. évf. 1957-1958. Akad. Kiadó, Bpest. 1958

M.D.K.

Schad Christian

Hires berlini festőművész, magyar származásu. "Az uj magyar Holbein mestermüveiről áradozva beszél a berlini kritika...s a legnagyobb német értékek közé.." sorolja,-irja "A modern Holbein" c. beszámoló.
Báró Hatvanyné Marton Böske és Plesz Lola c. festményeinek repr.-it bemutatja a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1929. dec. 8-14. XIX. évf. 50. sz. 19. lap.

SCHACZL, József (Joseph Georgius) ötvös

1737 Esztergom, 1757 Pest
– Pacsa, Főrébeszerpatikus Uivatala

MÉrt 1998. 236

uss házak – curia[107]
pp Bordán de Őr família háza,
melyben a helvét vallás
koroltatik"

lekkönyvben nem szerepel a
ő u. 4.]
bély Mihály és Márok Lukács
kat Biczó Jánosnak[108]
09

János és Aga András ill.
ge Gersei Pethő Zsuzsanna
ött házcsere[110]
s nemes, szabados[111]
sné nemes, 3/4 sessio[112]
rősy Mihály 180 forintért
ásy Simonnak és feleségének
Jagy Katának[113]
yenge István hitvese Körősy
dta házát Győri Szabó

SCHACKMAY, Joseph, nassaui aranyozó

J. SCH. kergetter, 2 hónapos fia meghalt. (1790, 42 l)

Brennberger Zeitung
(Zenthon)

Schack Kajetán

pécsi aranyműves

élt 1772. körül Pécsett. 1814-ben házat vásárolt a Király utcában, melyet 1828-ban fiára, S. Ferencre szállított át.

Cserkuti Adolf:

Pécs 1814-ben. Pécsi Napló. 1914 márc. 22

U. 1343.

496. [redacted]er József.

496. József nádor.

Hegyvidék

Az előtérben lovagol József
noki pálczával előre mutat
visszaszól szükséges utasitás
a parancscsal tova vágtat. érdemk
szent István-rend jelvényét meg szá
bornoki egyenruha. A háttér hegyes v
seph Wagner 1816.

Aquarell, papiros vászonra
A régiségtártól.
Átvétetett 1893: IX. 24-ik
7-én (128/93. No 5).

Rendjelei kön
a szala

904: V. 3.

Schack. János.

akad. festő

1812-20. bécsi akadémia

1827/29. kivitelezte Molitor díszítő festményeit a soproni városi kaszinóban.

1830. elvesztette Kauciójá-ment a festő tönkre ment.

1840. eredménytelenül pályázott a soproni szinház kifestésére

Gyatkó[illegible]

Germane mit erl

Modelliert von

M.D.K.

Schak Ferenc, aurifaber

1786-ban szerepel először. 1828-ban még a városban
él fiával együtt.

Somogyi Árpád: Pécsi szláv ötvösök a XVII-XVIII.
században és céglevelük. 265.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1965, Pécs, 1966

M.D.C.

MDK

Schächter /Szalka/ Ferenc

Alpár Ignác mesteriskolája. Épitő Ipar-Épitő Művészet. 1924. máj. 1.

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848. II. 242. l.

Név: Schachtinger Georgius

Foglalkozás: réz műves (Cuprearius)

Szárm.hely: Varsó

Hitfelekezet: _____ Csal.állapot: özvegy

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1800 XI 21

A polgárjogért fizetett összeg forintban: 12.

Schachtitz Károly, kőműves

A Pécsett működött legjelentősebb kisiparosok adattár: Henrik 1870-ben szül. 1900-ban képesitést nyert. 1902-b önálló. 5 alkalmazott. Ipartestület elöljáróságának tag Tanoncvizsgabizottság tagja. Fia Károly szintén oklev les kőművesmester. 165.old

B.Horváth Csilla: Mozaikok a pécsi kisipar történetéből az 1930-as években 149.old

A Jan.Pann.Múz.Évk. XIX. 1974. Pécs

Schack Ferenc

ötv.

Kőrnagyötvj. 1620-ra

Schack Ferenc

pécsi ötvös

XIX sz. 1. f.

Curriculum vitae in 8:8

Fehér Istvánné

szül. Pyrker

Jul

VIII ème
Vente aux enchères à Zurich
27 février à 3 mars 1928

Partie: Espagne et colonies espagnoles

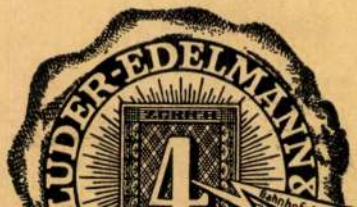

Schachner János

soproni ács

1424, 1426, 1427

1429

l.

Hári: Sopron város

Lőt. II. r. 2. k.

327, 347, 395—8,

405. l.

Schachner Frigyes,épitész

Bécsben dolgozott.A soproni városháza tervének második diját nyerte el újbarokk tervével.Ezt az Architekt c.újság képben is közölte.1894.ben . 169.old

Moess Jenő: Bécsi müépitészek szerepe Sopronban a 19.sz.második felében 168.old

Soproni Szemle,Helytört.Folyóirat.XXII.sz.évf.1968 Sopron

K.D.T.

SCHACHINGER Sebestyén életrajza

Honárban működik a XVIII. sz.-ban

Rados Jenő: Magyar építészettörténet Bp. 1961. 183.

Schack Ferenc
ötvös Pécs-
Kőmagyötvös 286. l.

SCHACHINGER *(Schachner) Sebestyén*, építőmester, * Ardagger (Felső-Ausztria) 1695, † Pest 1739, hol a kőműves céh 1724. avatta mesterré. S. építette át Pesten a dunaparti rondellát s a városnak földméréseket is végzett.

Ö. É. II. 416.

Gyöngy Kagylóhéjból VII.242

Schachinger Sebestyén

~~Bud~~ 1695-ben Ardaggerben (Felső Ausztria), meghalt 1739. 1724-ben vette fel a pesti kőművesek, mintaui mint pallér már régebben működött Pesten. Sch. épített at a dunai rondellát s a városnak földmérési munkálatokat végzett.

Réh 23, 24. l.

Schachinger Sebastian

Kärl

Reh 23, 28, 35

Vasárn. **27** Húsvét v.		Protestáns: Húsvét v. Görög: Húsvét v. Izraelita: Veadar 19
Hétfő **28** Húsvét h.		Protestáns: Húsvét h. Görög: Húsvét h. Izraelita: Veadar 20
Kedd **29** Auguszt	☾ Utolsó negyed 4 óra 43 pk.	Protestáns: Cirill Görög: Húsvét k. Izraelita: Veadar 21
Szerda **30** Kerény		Protestáns: Izidor Görög: János Izraelita: Veadar 22
Csütört. **31** Guidó	**MÁRCIUS**	Protestáns: Árpád Görög: Hipác Izraelita: Veadar 23
Péntek **1** Hugó		Protestáns: Hugó Görög: E. Mária Izraelita: Veadar 24
Szomb. **2** P. Ferenc	1932 **ÁPRILIS** 30 nap	Protestáns: Áron Görög: Titusz Izraelita: Veadar 25

14-ik hét. Nap kelte 5 ó. 49 pk. — Nyugta 18 ó. 22 pk.

Schachner Sebestyén

~~ezelő~~ kőműves
vagy kőfaragó
mester Pesten
1726.

Pkc. 211. l.

Kőfaragó / festő, 44.212

1900.						
1901.						
1902.						
1903.						
1904.						
Przeszeg?						

Schachinger Sebastian

Thieme Becker

XXIX. 537. 1.

(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

[illegible]utca 36.

Schachinger L.

münchen fest

1903

Gróf Andrássy Dénes

arcképe

Mih Krasznah

312. lehet.

4314. Joos van der Be

Sz. Cleveben v. Antwerpenben 14
1540-be

Mária az alvó gyermekk

Az előtért elfoglaló kert
fordultan ülve és térdig van áb
gyermek Jézust tartja, ki jobbj
ujját fogja és a ki bal kezét fe
sarkosan kivágott bő ujjú kék
piros palástot visel. A szőke h
meztelen és alája fehér fátyolt
tengermellék derült égbolttal.

Fa, méretei 36 : 28·8 cm. -
téke 12000 K. — Néhai gróf Pál
november 14-én (1429–908). —
jóváhagyására vonatkozó adatokat
Bejelentetett 1913 márczius 16-án

Kifüggesztésére vonatkozó ad
ban. 1913 : 6. *Jos van der Beke*
gyermekkel.

Jegyzet. Az e festményre vona

a) a törzsleltárban (1920–9
der Veyer: Die Muttergottes mit
im Holzrahmen (Schreibzimmer);

b) a leltári kivonatban (2
Jan van Eyck: Die Muttergottes
im alten geschnitzten schlecht ve
Anfang des XVII. Jahrhunderts.
cabinet);

c) a hagyományi jegyzékbe
Jan van Eyck: Mária a gyermek

d) az átvételi okmányban (21
Eyck: Mária a gyermek Jézussal.

Hag. 1912.
gr. Pálffy

Schachinger Antal

laid

Reh 18.1.

Hangsulyozni kívánjuk, hogy csakis a huzás előtt teljesen kifizetett sorsjegy után igényelhető nyeremény.

Sok szerencsét kívánva, vagyunk

teljes tisztelettel

BELVÁROSI VÁLTÓÜZLET R. T.

1 befizetési lap

1 nyereményjegyzék

Sorsjegyek

1/1	1/2	1/4	1/8
P 24.30	P 12.30	P 6.30	P 3.30

31610 CILCER ÉS TÁRSA, BUDAPEST

Schachinger Antal

pesti, de már elhalt épí-
tőmesternek fia volt. Kül-
földi vándorutjáról hara
tetve 1758-ban pályázott
a mesteri annak. A céh
felszólította, hogy még egy-
két évig dolgozzon pesti
mesternél; hogy a vissza-
nyerni megismerje, s majd
az ünnepes idők multával
ő maguk is arra lesznek,
hogy tudása és művészete
alapján minél előbb ünnepi mester-
társukat üdvözölhessék.

Reh 18 l.

Schachtitz Henrik, kőműves

A Pécsett működött legjelentősebb kisiparosok adattára. Henrik 1870-ben szül. 1900-ban képesitést nyert. 1902-ben önálló. 5 alkalmazott. Ipartestület elöljáróságának tagja Tanonc vizsgabizottság tagja. Fia Károly szintén oklevel les kőművesmester. 165. old

B. Horváth Csilla: Mozaikok a pécsi kisipar történetéből az 1930-as években 149. old

A Jan. Pann. Múz. Évk. XIX. 1974. Pécs

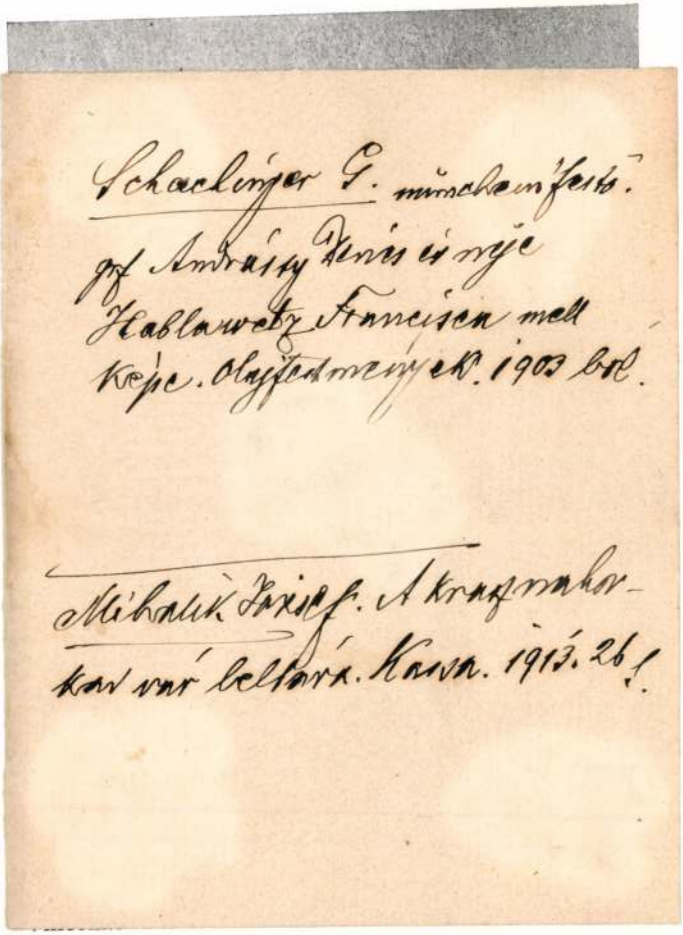
Schaeberger G. mnichovští.
gf. Ambrožy Denis a nyje
Hablawetz Francisca mell
Kejc. olyssedmnyj el. 1903 bbl.

Michalek Josef. Kraxmahr-
kar var Letná. Kasa. 1913. 26/1.

Giovanni Varvaro: *Città + Riflettori notte.*

Schacher József

festő

Nagyváradról, 1780

lásd

Fleischer Béla 81. l.

Budapest VII. 290

Schablik Károly

Thieme Becker

XXIX. 537. l.

(Lyka)

Schablik Károly

szül. Alsósajó (Gömör m.) 1876. Evang. középisk. ezett.

1894/95 I–II. I oszt.

1895/96. II. "

Keresztelési vándorkönyvtár (olasz)

V.19.

Schablik Károly

Szül. Alsósajón (Gömör
me) 1876

1898/99 I. 4 évi mű-
vészi

Tisza II. László, biharmegyei aljegyző

V. 293.

Schablik Károly.

1894/95 – 1898/99 I.

Ferk. pzomfoisk. vk

129 C.

Schablik Károly

Szül. Alsósajó 1878 Ev. - márc. 10.

1896/97 III é. - rajzból

1897/98 I. IV é. " -

1897/98 II " "

Marosvásárhelyi ötvösök pecsétje

V. 287

Schablik István

kútfúró

1923 – 28

Címnök 1930. 88. l.

T.5211.

int DIE KAYS: FAVORITA szem-
erteket és a lovagló teret
arázó szöveg van adva l. Kays:
der Teich u: Schieszhutten

7 cm.

Schabrock Tamos, építész; szül. 1825-ben Pesten. 1847 nov. 14-én iratkozott be a münchen-i képzőművészeti akadémia építőművészeti osztályára, hol 1848 ápr. 15-én nyugtát a matrikelt.

Somogyi Miklós: Magyarok a münchenі képzőművészeti akadémián. Művészet. 1912. 179. l.

Schabrock

1.

LykaMagyműI800-50

260 l.

2.

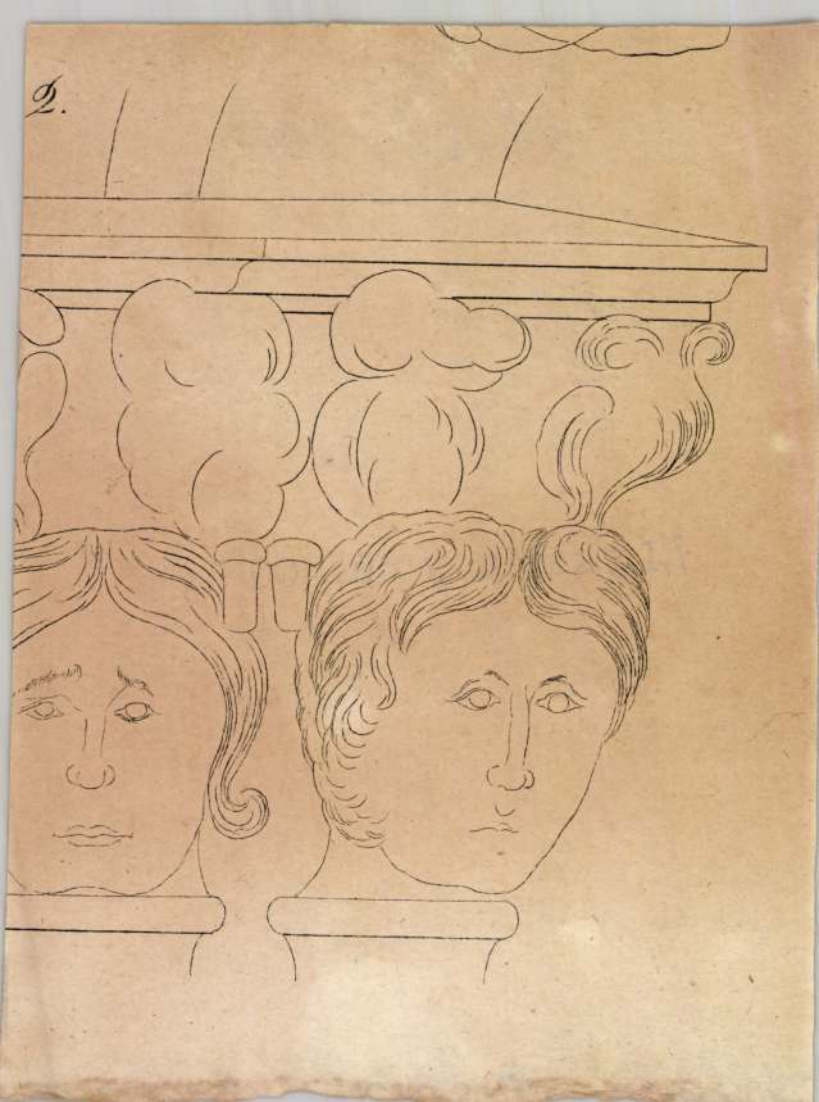

Schabrock

Lieb II 130

1263. *Mulató kuruczok*

Egy korcsmában látha
szünet alatt jöttek össze. A
dított és két, hármas abro
ül, kettő oldalt helyezkedett
dön és egy furulyázik ; a laba
ban áll és pipázik, egy : a p
dultan beszél, egy hátul bon
gött asszony látható, az abl
közben fügét mutat. Előttük
két hagyma, egy felvágott i
a fő alakok közül a szalonn
zöld mente, a könyöklőnek
tartónak : ezüsttel szegélyez
piros hajtókával, a pipára g
helyezkedett el : kucsma és
a korcsmáros áll és H. Simc
írja a falra, míg jobbról, a hc
és egy szárnyas képez csopc

Vászon, méretei 78·8 : 95 c
400 K. — Az 1909 október 8-iki
6-iki (2042–909), az 1909 decze
1909 deczember 21-iki (2118–909
hagyománya 1899 június 27-én.
23-án. — Bejelentetett 1910 jan

II. 576. Schabrock János, 22 éves, szül. Pesthen, Magyarországon, atyja olvashatatlan foglalkozású, építőművészet, 1847 nov. 14., 1848 ápr. 15. megkapja a matrikelt.

Pom. 179. l.

then Magyarországon, izraelita, atyja keres-
kedő, lakása Münchenben Schwanthalerstrasse
37. 0., festészet : antikosztály, 1854 máre. 22.
II. 1902. Kammer Vilmos, 23 éves, szülő

Schabrock Janis

Auvenet 1912. 179

Földessy Antal, ügyvédi irnok

V. 305.

SCHABRATZKY (Zsabratzky) Sebastian festő

1762 Pozsony

Arb 1998 245.

északi oldal megvételét. A pápai oklevelekben az alszél és a felsz
kastély irányát jelenti, az a felszél, ami a Hosszú utca esetében
462. P. 1216. 27. cs. capsa 62. N. 1.
463. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 325. p. 109-110.
464. P. 1216. 33. cs. capsa 64. N. 141.
465. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 325. p. 111.
466. P. 125.
467. P. 125.
468. *Thaly Kálmán:* Dunántúli hadjárat 1707-ben. Bp., 1880. 134. l
tották Pápát, a városból két ház maradt meg Sándor Mária, Ta
Botka Ferencnéé.
469. P. 1216. 34. cs. capsa 64. N. 187. p. 10.
470. A N. 79-es ház megszerzésének jelentős iratanyaga van. P. 121
capsa 62. N. 152., 30. cs. capsa 63. N. 38. p. 889., 34. cs. capsa
által emeltetett új plébániatemplomnak ez a ház ált a legtová
Gerlisch-féle várostérképet, melyen a kész templomra rányú
Pikler György amíg élt, nem is tudta az uradalom megszerezni
rávette özvegyét, hogy adja el az épületet és egy állítólag cs
kapott helyébe, amely csak 30 éves inscriptióval bírt, míg
delkezett. Az épület az uradalom szerint emeletes volt és a
szobában. A Pikler örökösök még 1817-ben is kérelmezik az u
cserét igazítsa ki.
471. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 325. p. 115.
472. P. 1216. 21. cs. capsa 60. N. 39. p. 74.
473. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 325. p. 115.
474. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 325. p. 116.
475. P. 1216. 27. cs. capsa 62. N. 1.
476. Az egykor főtéren állt telkek közül először az 1730-as években
szüntette meg teljesen az uradalom, amely a Maynzeck-féle té
előtt, de már mint lebontott telekcsoport. Ez a telekcsoport m
mivel ezt a Víz utcához számozták. Esterházy Károly 1771-ben
lomot épített a főtéren és ekkor elkezdődött a középkori ered
tapadó lakóházak felszámolása ld. N. 80. és N. 79. boltok bon
térképen sem szerepelnek részletesen. Az okleveleknek az e
közlését azért tartottam fontosnak, mert egyrészt érzékelhető
utácska), azok tulajdonjogának megszerezhetősége valamint a
tehetősebb nemesi réteg is tartott fenn itt üzletet.

Schablik Károly

rajztanár

ág. ev. főgimn.

Rozsnyó

1905.

y Zoltán s.k. miniszteri tanácsos.-

A hivatalos másolat hiteléül:

Fehmann Károly

miniszteri s.hiv.igazgató.

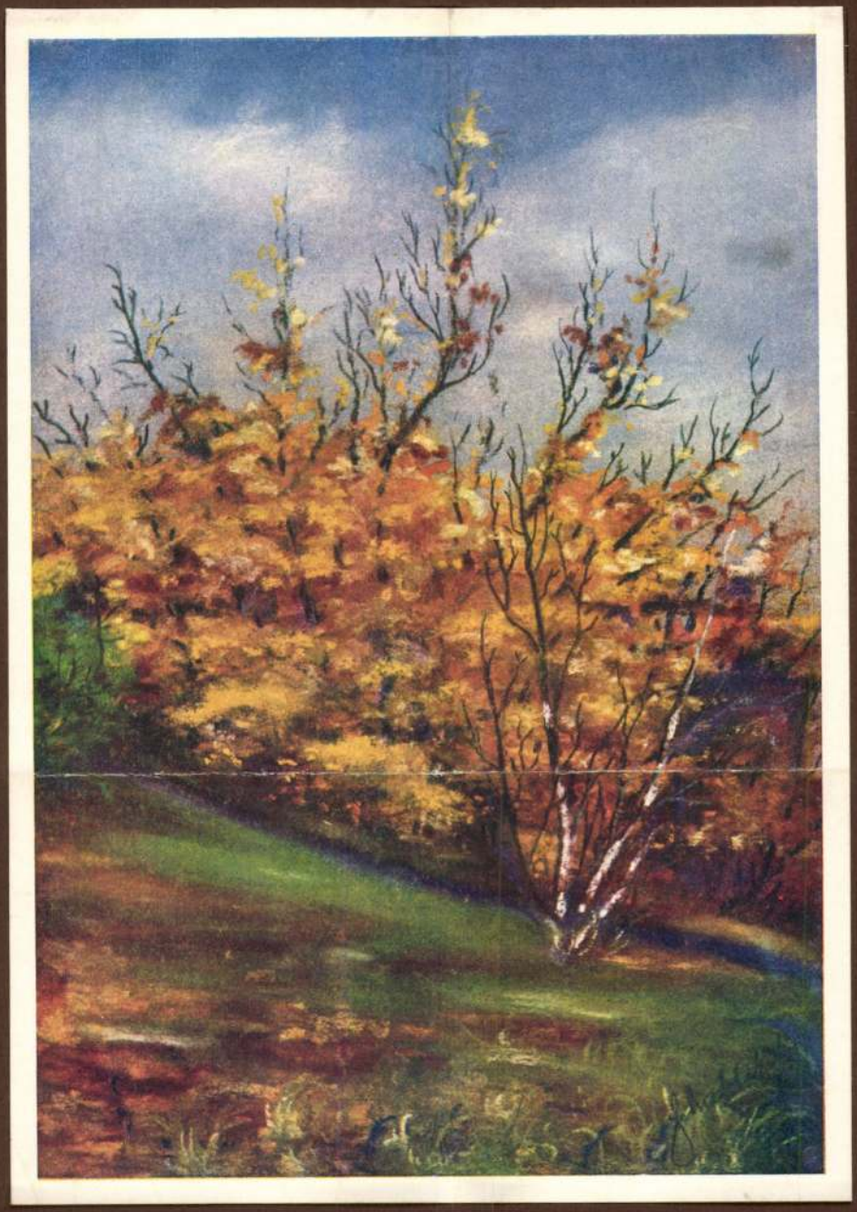

STÓSZI ERDŐRÉSZLET

SCHABLIK ALFRÉD főhadnagy, a Leventekör örökös tagjának pasztellje

Schablik Alfred

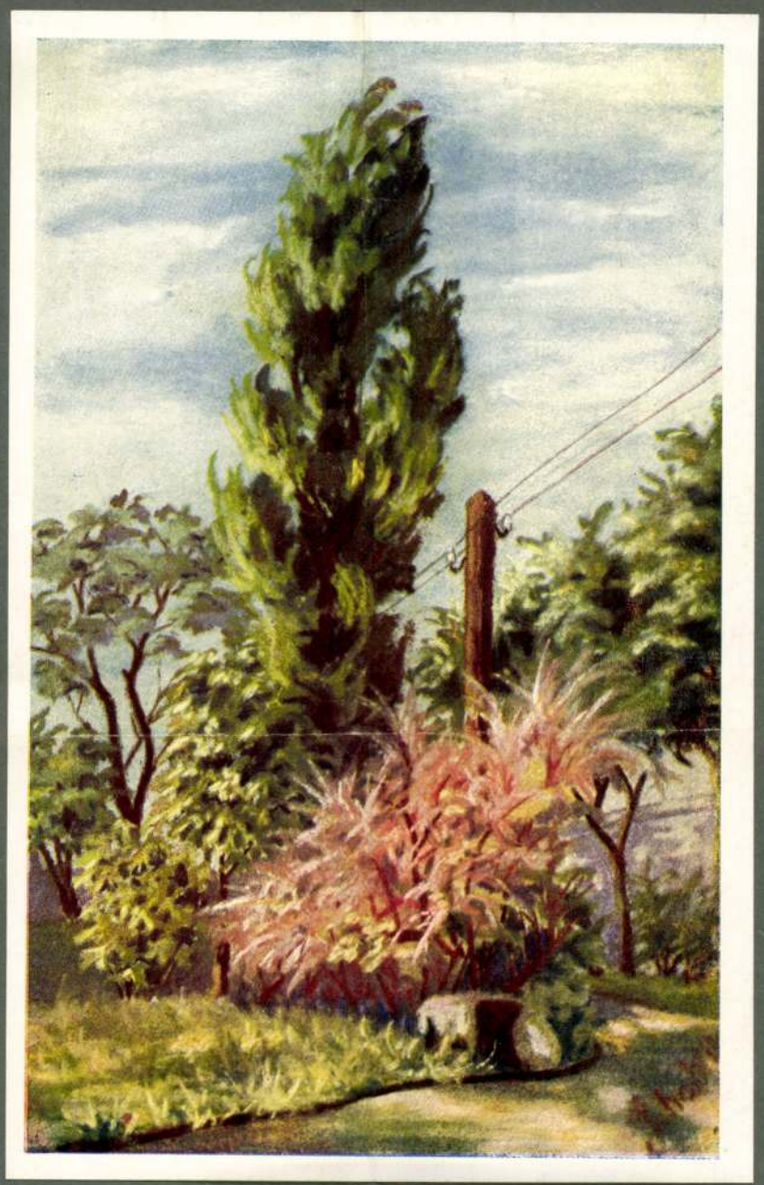

TAVASZI HANGULAT
A LUDOVIKA AKADÉMIA PARKJÁBAN

SCHABLIK ALFRÉD akadémikus
pasztellje után

Ludovikás Levente
1928. VII. évf. 1. sz.

Schablik Alfred

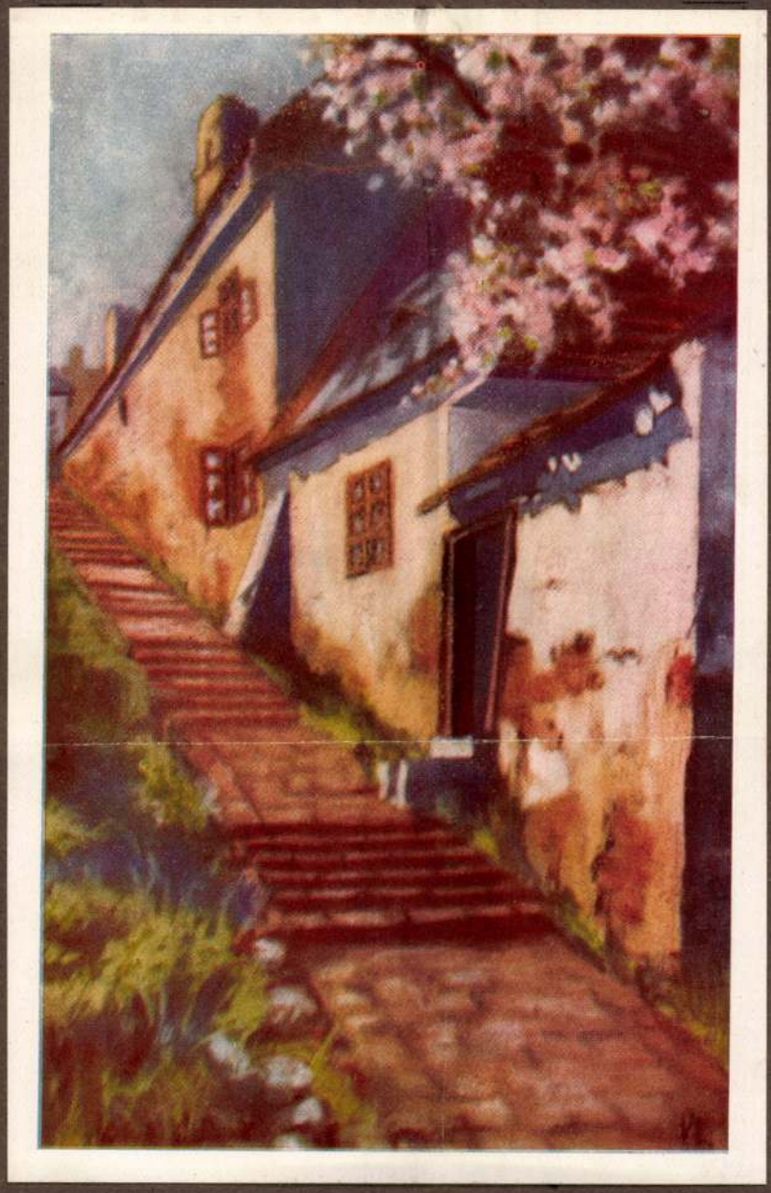

TABÁNI RÉSZLET

SCHABLIK ALFRÉD akadémikus pasztellje

Ludovikás Levente

1927 VI. évf. 1. sz.

Schablik Alfred

SCHABINSZKY, fotóművész

Munkacsy Mihaly 1891.októberében Schabinszkyval a miskolci vasaron, Mezőkövesden, Tardon fényképeket készittetett a HONFOGLALAS, c.képhez.-Schabinszky 20 negativot a muzeumnak adott.-Ezek egyike volt:
6.szam.-"FELDISZITETT SZEKÉR", / 2339/. 37.old. 15.jegy

KILIAN ISTVAN: Munkacsy Mihaly Miskolcon 33.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 3//0/0
7.1966. Miskolc, 1966

SCHABINSZKY, fotóművész

Munkácsy Mihály 1891.októberében Schabinszkyval a miskolci vásáron, Mezőkövesden, Tardon fényképeket készittetett a HONFOGLALÁS, c.képéhez.-Schabinszky 20 negativot a muzeumnak adott.-Ezek egyike volt:

5.szám.-"ÚSTFOLFOZÓ",/ 2338/. 37.old. 15.jegyz

ALBERN ISTVÁN: Munkácsy Mihály Miskolcon 33.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 3./old 7.1968. Miskolc, 1968

SCHABINSZKY, fotóművész

Munkacsy Mihaly 1891.októberében Schabinszkyval a miskolci vásaron, Mezőkövesden, Tardon fényképeket készittetett a HONFOGLALAS c.képéhez.-Schabinszky 20 negativot a muzeumnak adott.-Ezek egyike volt:
12.szám.-"MENYECSKE FOKÖTŐBEN HÁT+LROL",/2668/. 37.old
15.jegyz

AILIÁN ISTVÁN: Munkacsy Mihaly Miskolcon 33.old

A Miskolci Herman Ottó Muzeum Közleményei, 1956
7.szám, Miskolc, 1966

SCHABINSZKY, fotóművész

Munkacsy Mihaly 1891.októberében Schabinszkyval a miskol
ci vásáron, Mezőkövesden, Tardon fényképeket készittetett
a HONFOGLALAS, c.képéhez.-Schabinszky 20 negativot a mu-
zeumnak adott.-Ezek egyike volt:
4.szám.-"VANDORCIGANYOK",/ 2337/. 37.old. 15-jegyz

ALLAN ISTVAN: Munkacsy Mihaly Miskolcon 33.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 3./1964
7.1966. Miskolc, 1966

SCHABINSZKY, fotómüvész

Munkacsy Mihaly 1891.októberében Schabinszkyval a miskolci vasaron, Mezökövesden, Tardon fényképeket készittetett a HONFOGLALAS c.képéhez.-Schabinszky 20 negativot a muzeumnak adott.-Ezek egyike volt:
11.szam.-"URASAGI SZEKER, FALUVÉGE", /2662/. 37.old.
15.jegyz

KILIÁN ISTVÁN: Munkácsy Mihály Miskolcon 33.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1966
7.szám, Miskolc, 1966

SCHABINSZKY, fotómüvész

Munkácsy Mihály 1891.októberében Schabinszky val aa miskolci vásáron, Mezőkövesden, Tardon 7ch fényképeket készittetett a HONFOGLALAS c.képéhez.-Schabinszky 20 negativot a muzeumnak adott.-Ezek egyike volt:
10.szám.-"MATYÓ EMBERCSOPORT",1891.Mezőkövesd./2626/.
37.old. 15.jegyz

KILIÁN ISTVÁN: Munkácsy Mihály Miskolcon 33.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1966
7.szám, Miskolc, 1966

SCHABINSZKY, fotómüvész

Munkacsy Mihaly 1891.októberében Schabinszkyval a miskolci vásáron,Mezőkövesden,Tardon fényképeket készittetett a HONFOGLALAS c.képéhez.-Schabinszky 20 negativot a muzeumnak adott.-Ezek egyike volt:
9.szám.-"KEMENCE",/ 2342/.-37.old. 15.jegyz

KILIÁN ISTVÁN: Munkácsy Mihály Miskolcon 33.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1966
7.szám, Miskolc, 1966

SCHABINSZKY, fotóművész

Munkácsy Mihály 1919.októberében Schabinszkyval a miskolci vásáron, Mezőkövesdem, Tardon fényképeket készittetett a HONFOGLALÁS, c.képéhez.-Schabinszky 20 negativot a muzeumnak adott.-Ezek egyike volt:
12.szám.-"VÁNDORCIGÁNYLK", / 2335/. 37.old. 15.jegyz

KILIÁN ISTVÁN: Munkácsy Mihály Miskolcon 33.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1968.
7.szám, Miskolc, 1968

SCHABINSZKY ,fényképész

---

októberben

Munkacsy Mihaly 1891-ben Schabinszkyval a miskolci vásaron,Mezőkövesden,Tardon fényképeket készittetett a HONFOGLALAS c,képéhez.-Schabinszky 20 negativot a muzeumnak adott.-ezek egyike volt:
3.szám.-"VÁNDORCIGÁNYOK",/ 2336/. 37.old. 15.jegyz

KILIÁN ISTVÁN: Munkácsy Mihály Miskolcon 33.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1966.
7.szám, Miskolc, 1966

SCHABINSZKY, fotómüvész

Munkacsy Mihaly 1891.októberében Schabinszkyvel a misko
kolci vasaron,mezőkövesden,Tardon fényképeket készittete
tett a HONFOGLALAS,c.képéhez. Schabinszky 20 negativot
a muzeumnak adott.-Ezek egyike volt:
1.szam.-"VANDORCIGANYOK",/ 2343/. 37.old. 15.jegyz

KILIÁN ISTVÁN: Munkácsy Mihály Miskolcon 33.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1966.
7.szám, Miskolc, 1966

SCHABINSZKY, fotómivész

Munkacsy Mihaly 1891-ben 1891.októberben Miskolcon tartózkodott és HONFOGLALAS c.képéhez anyagot gyüjtött. Schabinszky fényképész sok képet készitett szamara,de Munkacsy tudta nélkül ot is lefényképezte.Az elso képen Munkacsy jobbra fordulva egy két nézeget.-a felvételt nem vette észre. 1.kép. Fekete repr. 35.old

KILILÁN ISTVAN: Munkacsy Mihaly Miskolcon 33.old

A Miskolci Herman Ottó Muzeum Közleményei, 1969.
8.Szám, Miskolc, 1969.

SCHABINSZKY, fotómüvész

Munkacsy Mihály 1891.októbrében Miskolcon volt.és HONFOG
LALAS c,képéhez agyagot gyüjtött.Schabinszky sok képet
szitett,részámara,de Munkacsyt is lefényképezte tudta né
nélkül.-A harmadik képen Munkacsy kissé jobbra fordul és
valamit lapozgat. Ennél mar felfigyelt és ezért a fej-
rész kissé életlen. 3.kép. Fekete repr. 36.old

KILIÁN ISTVÁN: Munkacsy Mihály Miskolcon 33.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1969.
8.szám, Miskolc, 1969.

SCHABINSZKY, fotómüvész

Munkacsy Mihaly 1981.októberében Miskolcon volt.és HON FOGLALAS c,képéhez anyagot gyüjtött.Schabinszky sok képe pet készitett szamara,de Munkacsyt is leféryképezte a tu tudta nélkül.-A masodik képen Munkacsy szemben egy köny vet lapozgat.Ennél mar felfigyelt és ezért a fejrész kissé életlen. 2.kép. A Feketevrepr. 36.old

KILILAN ISTVÁN: Munkacsy Mihaly Miskolcon 33.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1969.
8.szám, Miskolc, 1969.

SCHABINSZKY, fotóművész

Munkácsy Mihály 1891.októberében Schabinszkyval a miskolci vásáron, Mezőkövesden, Tardon fényképeket készittetett a HONFOGLALÁS c.képéhez.-Schabinszky 20 negativot a múzeumnak adott.-Ezek egyike volt:
20.szám.-"ZSIDÓ FÉRFI ARCKÉPE",/8388/. 37old. 15.jegy

KILIÁN ISTVÁN: Munkácsy Mihály Miskolcon 33.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1969.
8.szám, Miskolc, 1969.

SCHABINSZKY, fotóművész

Munkacsy Mihaly 1891.októberében Schabinszkyval a miskolci vasaron, Mezőkövesden, Tardon fényképeket készittetett a HONFOGLALAS c.képéhez.-Schabinszky 20 negativot a múzeumnak adott.-Ezek egyike volt:
17.szám. "DISZMAGYARBAN FÉRFI", /8385/. 37.old. 15.jegyz

KILLÁN-ISTVÁN: Munkácsy Mihály Miskolcon 33.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1969.
8.szám. Miskolc, 1969.

SCHABINSZKY, fotómüvész

Munkacsy Mihaly 1891.októberében Schabinszkyval a miskolci vásaron, mezőkövesden, Tardon fényképeket készittetett a HONFOGLALAS c.képéhez.-Schabinszky 20 negativot a muzeumnak adott.-Ezek egyike volt:
18.szám.-"DISZMAGYARBAN FÉRFI", / 8386/.. 37.old. 15.jegy

KILIÁN-ISTVÁN: Munkacsy Mihaly Miskolcon 33.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1969.
8.szám. Miskolc, 1969.

SCHABINSZKY, fotóművész

Munkacsy Mihály 1891.októberében Schabinszkyval a miskolci vasaron, mezőkövesden, Tardon fényképeket készittetett a HONFOGLALAS c.képéhez.-Schabinszky 20 negativot a múzeumnak adott.-Ezek egyike volt:
19.szám.-"DISZMAGYARBAN FERFI", /8387/. 37.old. 15.jegyz

KILIÁN ISTVÁN: Munkacsy Mihály Miskolcon 33.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1969.
8.szám, Miskolc, 1969.

SCHABINSZKY, fotóművész

Munkácsy Mihály 1891.októberében Schabinszkyval a miskolci vásáron, Mezőkövesden, Tardon fényképeket készittetett a HONFOGLALÁS c.képéhez.-Schabinszky 20 negativot ajándékozott a múzeumnak.-Ezek egyike volt:
15.szám.-"DISZMAGYARBAN FÉRFI",/ 8383/. 37.old. 15.jegy

KILIÁN-ISTVÁN: Munkácsy Mihály Miskolcon 33.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1969.
8.szám. Miskolc, 1969.

SCHABINSZKY, fotóművész

Munkacsy Mihaly 1891.októberében Miskolcon volt és ott Schabinszky harom felvételt készitett róla.-A közölt fényképek adatai:Uvegnegativ.-méret 18+12 cm.-1X kép Ltzsamok:-1.kép. 8378.-2.kép.8380.-3.kép.8379. 37.old. 14.jegyz

KILIÁN ISTVÁN: Munkacsy Mihaly miskolcon 33.old

A Miskolci Herman Ottó Muzeum közleményei, 1969.jan. 8.szam. Miskolc, 1969.

SCHABINSZKY, fotómüvész

1891 okt.19-én és 20-an Munkacsy Mihalynak a miskolci vásaron, majd mezokövesden és Tardon igen sok népi ruhas ember fényképét készitette el, Munkacsy HONFOGLALAS cimü festményéhez. 34.old. 7-9.jegyz

KILIÁN ISTVÁN: Munkácsy Mihály miskolcon 33.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1969. 8.szám, Miskloc, 1969.

SCHABINSZKY, fotómüvész

Munkacsy Mihaly 1891.októberében Schabinszkyval a miskolci vasaron, Mezőkövesden, Tardon fényképeket készittetett a HONFOGLALAS c.képéhez.-Schabinszky 20 negativot a müzeumnak adott.-Ezek egyike volt:
13.szám.-"DISZMAGYARBAN FERFI",/8381/. 37.old. 15.jegyz

KILLÁN-ISTVÁN: Munkacsy Mihály Miskolcon 33.old

A Miskolci Herman Ottó Müzeum Közleményei, 1969.
8.szám. Miskolc, 1969.

SCHABINSZKY, fotóművész

Munkacsy Mihaly 1891.októberében Schabinszkyval a miskolci vásaron, mezőkövesden, Tardon fényképeket készittetett a HONFOGLALAS c.képéhez.-Schabinszky 20 negativot a múzeumnak adott.-Ezek egyike volt:
14.szám.-"DISZMAGYARBAN FERFI", /8382/. 37.old. 15.jegyz

KILIÁN-ISTVÁN: Munkacsy Mihály Miskolcon 33.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1969.
8.szám. Miskolc, 1969.

SCHABINSZKY, fotóművész

Munkacsy Mihaly 1891.októberében Scgabinszkyval a miskolci vasáron,Mezőkövesden,Tardon fényképeket készittetett a HONFOGLALAS c.képéhez.-Schabinszky 20 negativot a múzeumnak adott.-Ezek egyike volt:
16.szám.-"DISZMAGYARBAN FÉRFI",/ 8384/. 37.old. 15.jegyz

KILIÁN ISTVÁN: Munkacsy Mihaly miskolcon 33.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei,1969,
8.szam. Miskolc, 1969.

SCHABINSZKY LÁSZLÓ

Simon: Fotótörténet

43. o.

M. D. K.

SCHABKA Ferenc „festő"

szül. 1756, megh. 1800 Temesvár

Garas XVIII. sz. 151, 246. l.

M. D. K.

SCHABKA Ignác festő

1782-ben ujér polgárjogot Temesvárt

Garas XVIII. 74 151, 246. l.

Schabl Miklós

l. Déry 1927

20, 21, 70, 74.1

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

SCHABLER, Mathias, pozsonyi kőművesmester

M. SCH., maurermeister, 38 éves feleségé meghalt. (1771, 89. szám, 411

Preßburger Zeitung
(Gentner)

Zólyom:

A Garam és a Szalatna öszefolyása által képzett félszigeten emelkedő kis magaslaton van a vár, melynek főépítménye magas négyszög kis ablakokkal és sarkain kúp tetejű tornyocskákkal. A kerítő falak szegletein hasonló tornyok vannak, a melyekhez a mellék épületek csatlakoznak. Jobbra több kaz tűnik szemünkbe, melyek egyikének tetőnye füstöl. A folyó túlsó partjáu, a várba vezető úton s a karfás híd feljáratjáu a város lakói kívül sokan kalandnak. Az előtérben két férfi van, kiknek egyike egy rudat visz s másika egy fát fog ki; míg jobbra a fát a-latt két utas térdel a szent szobor előtt. Fölül a város czimere van. Feliratai a kép alatt:

Zólyomi Vár"

alól balra: „Rajz. Schablik"
s jobbra: „Nyomt. Walzel" s e felett a sarokban: „Rohn."

Könyomat, alánymással, méretei a keretet véve 13,5 : 18,8 %.
Schablik rajza utáni kőre tette: Rohn.

Lapja J. 4359.

112/93 № 28.

Schablik

1846.

Laid

Medve Imre

csomagjában.

Schablik

Zolyóm. T. 4359.

A középtérben emelkedő hegy tetején van a vár, a mely felé az úton többen haladnak, az előtérben a folyón át karfás hid vezet, az innenső parton négy alak köti le figyelmünket, mig jobbra kettő a szent szobra előtt térdelve imádkozik. Keretét fölül angyaloktól tartott paizs disziti kettős keresztel. Felirata:

ZÓLYOMI VÁR.

alól balra: Rajz. Schablik.
jobbra: Nyomt. Walzel.
az alsó jobbsarokban: Rohn.

Kny., alányomással, mér. a vk. 14.4: 19.8 cm.

112-93-28.

Schablik rajzoló M.D.K.

Tolyomi vár c. rajzát litogr.
Jálta Rohn Alajos

Győri, A megyei könyvt. 1960 193

SCHABINSZKY, fotóművész

Munkácsy Mihály 1891.októberében Schabinszkyval a miskolci vásáron, Mezőkövesden, Tardon fényképeket készittetett a HONFOGLALÁS c.képéhez.-Schabinszky 20 negativot a muzeumnak adott.-Ezek egyike volt:
7.szam.-"HÁZASPÁR, EMBER SZURBEN"/Bogács/./2340/.37.old
15.jegyz

KILIÁN ISTVÁN: Munkácsy Mihály Miskolcon 33.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 3./dd
7.1966. Miskolc, 1966

SCHABINSZKY ,fotóművész

Munkácsy Mihály 1891.októberében a miskolci vasáron Schabinszkyvel ,mezőkövesden,tardon fényképeket készittetett a HONFOGLALAS c,képhez.-Schabinszky 20 negativot adott amúzeumnak.-Ezek egyike volt:
8.szám.-"FELDISZITETT NÉGYOKROS SZEKÉR"./2341/. 37.old
15.jegyz

KILIÁN ISTVÁN: Munkácsy Mihály Miskolcon 33.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 33/old/ /.1966. Miskolc, 1966

MNK.

Schaberna Károly
nyomdája

Tervezte a Gr. Sz. bonikját.

÷ Följegyzések. Bonitekunk

Grafikai Szemle 1939/ősf 2 sz 60 l

II.
270

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848.....l.

Név: Schraber Johan Joseph

Foglalkozás: Tradrieher (drótkötő, aranyműves?)

Szárm.hely: Vienn

Hitfelekezet: R K. Csal.állapot:

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1767 XI. 4.

A polgárjogért fizetett összeg forintban:

Árva vára.

A középtért a fáktól köri
Az előtérben a kerités mellett
müvész rajzol az előtte álló s
jobbfelé. Felirata
balra: ÁRVA VÁR.
középütt: Árva Vármegyébe
jobbra: Schlosz Árva.
alól balra: A.R.
jobbra: Gezeichnet von Fr
legalól középütt: Lithog: bey
gasse No. 10. in Pesth.

Kny., mér. a vk. 23.3: 31

140-95.

Schabatka

T. 5165.

lvett vár foglalja el,
elvezető úton balra egy
zéken, jobbra pedig két tót halad

.

anz Schabatka 1830.
Joh: Schmid Maria Dorothea-

.8 cm.

Schabatka

Árva vára. T.5165.

A középtért a fáktól körülvett vár foglalja el, ~~vára~~
Az előtérben a keritès mellett elvezető úton balra egy
müvész rajzol az előtte álló széken, jobbra pedig két tót halad
jobbfelé. Felirata
balra: ÁRVA VÁR.
középütt: Árva Vármegyébe.
jobbra: Schlosz Árva.
alól balra: A.R.
jobbra: Gezeichnet von Franz Schabatka 1830.
legalól középütt: Lithog: bey Joh: Schmid Maria Dorotheagasse No. 10. in Pesth.

Kny., mér. a vk. 23.3: 31.8 cm.

140-95.

Schabatka János

temesvári rajziskolai tanító.

l.

Bedyggyőri rajzok

18. l. jegyzet

IM AUKCIÓI

Schabatka János

Szabadka [Schabatka] János, tájképfestő, Erdélyből, 23 éves korában, 1807-ben iratkozott be. 1809-ben a Gundel-díjat nyerte.

Fleischer Béla

88. l.

Schadt János dicsák

budai, varbeli építő-
mester

1756-ban építette az
óbudai plébánia épüle-
tet.

L.

Tanulmányok B.
mappából IX.

166-l.

Schaar Magda

kerámiás

Tér és Forma,

1939. 18. l. A budapesti Kartonlemezgyár kultúrhírnöki kerámiája.)

Fenti keverte.

(3158-tól 3176-ig.)

MDK

Scheér László, festö
mükedvelö.

munkáival szerepel.

Havas Lujza: A XXXXXX vasas-szervezet központi
képzömüvészeti iskolájának kiállitása. -Népakarat.
1957. szept.11.

Schadr Zsuzsa, rajztanár

Chikán Bálint neves képzőművészek eredeti
ősdrukképét, később táblaképeit gyűjti. Az
általános iskolai rajztanárral Schadr Zsuzsá-
tól ered a művészetek és művészek utáni érdek-
lődése; diákjaival reprodukciókat gyűjtetett.

Sebők János: Gratulálok az ezredhez...
Magyar Ifjúság, 1979. jan. 5.

SALANT & Co. BAMBOE: BOMBAYEN. Bp. Insel.

MDK

Schadt / Schaden/ János Mihály

Római és középkori falakra épitette 1756-ban az óbudaiplébániaházat /Lajos u. 168.

Helyreállitva 1959-ben.

Repr. 158. kép.

ZAKARIÁS G. SÁNDOR: BUDAPEST. Bp. 1961.

86.1.

Schadt / Schaden/ János Mihály

Római és középkori falakra épitette 1756-ban az óbudaiplébániaházat /Lajos u. 168.

Helyreállitva 1959-ben.

Repr. 158. kép.

86.1.

$$\begin{array}{r} 27 \\ 12 \\ \hline 15 \end{array}$$

$$\begin{array}{r|l} 6,5 & \\ 6,35 & \\ \hline 0,15 & \\ \hline & \end{array}$$

+ 6,35

Schaolens

Schadt Andreas

M. D. K.

harangöntő

Cserhátkeresztúr r. k. templom harangjait öntötte 1858

Patay P.: Nógrád megye harangjai kiveszőt. Ért. 1958 (VIII.) 2-3 s. 151.

Schab Ágost

harangöntő Buda

1860-as évek

Római Kiss lag. XXXVII

Cs.

..... előadó.

Franz Schabatka

1830.

Áíva vár. Áíva
mqiébe. Ueātsil is.

Gerechnet ~~f~~ von forth.

Lithog. bey Vol. Schmid
diana Dorotheagasse
№ 10 in Vesth
Kozal. Kis folio

Gyalai tiszai átmetszés VII.242

SCHABATKA *Ferenc*, festő és rajztanító. 1826—29. a temesvári rajziskolában működött, azután Pesten telepedett le. 1830. Árva vára c. rajzát Schmid János pesti könyomdász litografálta és adta ki. 1830. a M. Nemzeti Múzeum számára készítette a rovargyüjtemény rajzait.

Kéz. II. 416 l

3.

4.

Schabatka

l.

LykaMagyműI800-50

160. l.

1909.

abanczok.

az 1706-iki fegyverszünet alatt
~~zok mulatnak.~~ Az ~~előbbiekből~~ kettő
abroncscsal ellátott kád mellett
el, egy balról a földön fekszik
ból pedig, egy az ajtóban áll és
os tiszt, balrafordultan beszél,
y, a ki mögött ~~egy~~ asszony látha-
kat, mi közben füget mutat. Elöt-
kancsó, két hagyma, egy felvágott
fő alakok közül a szalonát vágó-
, a könyöklőnek: kucsma és szűr, a
élyezett kalpag és zöld dolmány pi-
tónak, a ki egy hordón helyezkedett
Oldalt balról a korcsmáros áll és
sait irja a falra, jobbról ~~senki~~ míg
tya és egy szárnyas képez csopor-

cm.
ánya 1899. junius hó 27-én. (2118
eczember 22-én.

16

Schabatka

Láb II. 20

.....-i m. kir. posta- és távirda-pénztár.

Nyugta

.....azaz: ..... Korona .....

mely összeget, mint évi ..... K lakpénzemből az 190..... évi .....

lakbérnegyedre eső részletet, a .....-i m. kir. posta- és

..... pénztárból minden hiány nélkül felvettem.

Kelt .....-n, 190..... évi ..... hó

Schabath Ferenc
rajztanár

Lőrinc

Bereki. Temesvári műv.
16. l.

Schabatka János

SCHABATKA JÁNOS, pesti festő az 1830 as években. Dr. Szentiványi Gyula úr szíves szóbeli közlése. —

J. 611 egyetem

309

Ismeretlen francia mester a XVII. századból.

Pásztor kutyával. RK. Rm.

55 × 78 cm.

K. 2. —

Schabatka Janos

festo

Pest 1830

Mátrai Sábor jegyz. Sz. M.

191. l.

Schaeffer Albert esendélettek
meghalt Düsseldorfban 1871-ben
55. évében.

Archaeologiai Értesítő

V. 1871. 138.

MDK

Schaeffer Antal, Steiner Armin és Ferenc, Bp.

Elismerő-oklevelet kapott a párisi világkiállításon közreműködésért.

Cikk: Kitüntetéseka párisi világkiállításon.

Magyar Iparművészet 1900. 357.l.

M.D.K.

Schaerner Mór, rajzoló

Kisfaludy Károly Becsorájában megjelent rajzait említi a szerző:

Lengyel Géza: A szépmesterségek kezdete.
Ferenczy István sorsa.
Bp. 1964. 191 l. 14 t.

58. old.

August Schaffer (bécsi) F.0.19.2.

Bakonyi tájak 1857-66 között Bécsben (Ly: N.R.)

Schaeffer August

festő

Ira kedelsid

2

1882. Bécsi nemzetk.

műv. kiáll. Cat.

105. l

115. l

...

nem arcvonás

Schaeffer Béla val

nagyatádi

nem Zell

minisztert osztá

ása és művészi díszítése kapcsán 1945.
n történt kiszállás kapcsán felmerült
ázütven /250.-/ pengő 80 fillért a
szövetkezete 23.669 sz. postatakarék-
-

november 30.

A miniszter rendeletéből :

Ybl Ervin.
s.k.

miniszteri osztályfőnök.

tályának !

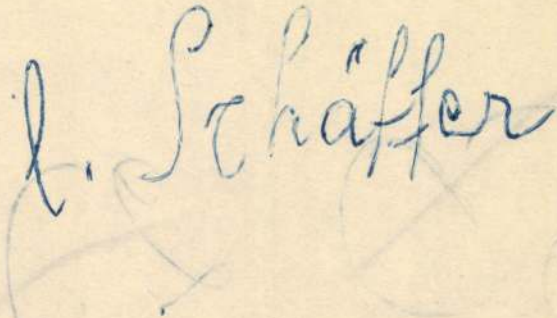

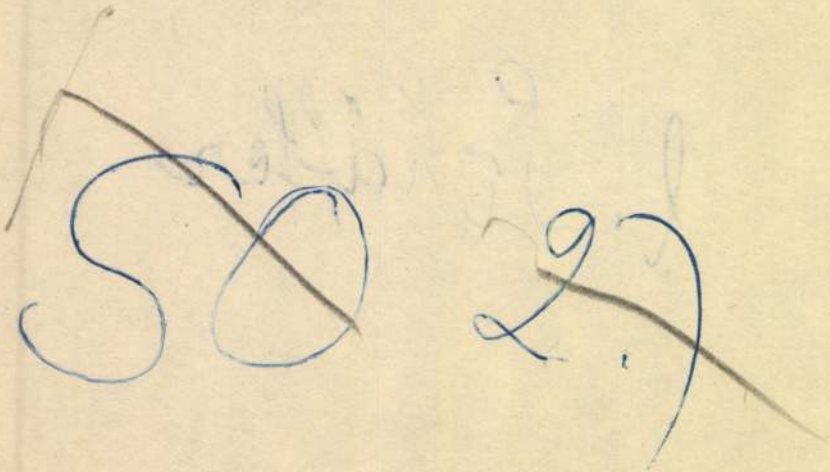

MDK

Schaeffer Albert

Virágcsendélet, fa

Ernst Múzeum aukciói XV /1921/.
47.1.

MDK

Schaeffer Albert /19.század/

Virágcsendélet. Fa. 38.5x30

Ernst Muzeum aukciói.XV.47.1.

MDK

Schaeffer Albert

Ney Ferenc: Az idei mükiállitás. Életképek, 1844. I. évf. II. félév, ł 182. l.

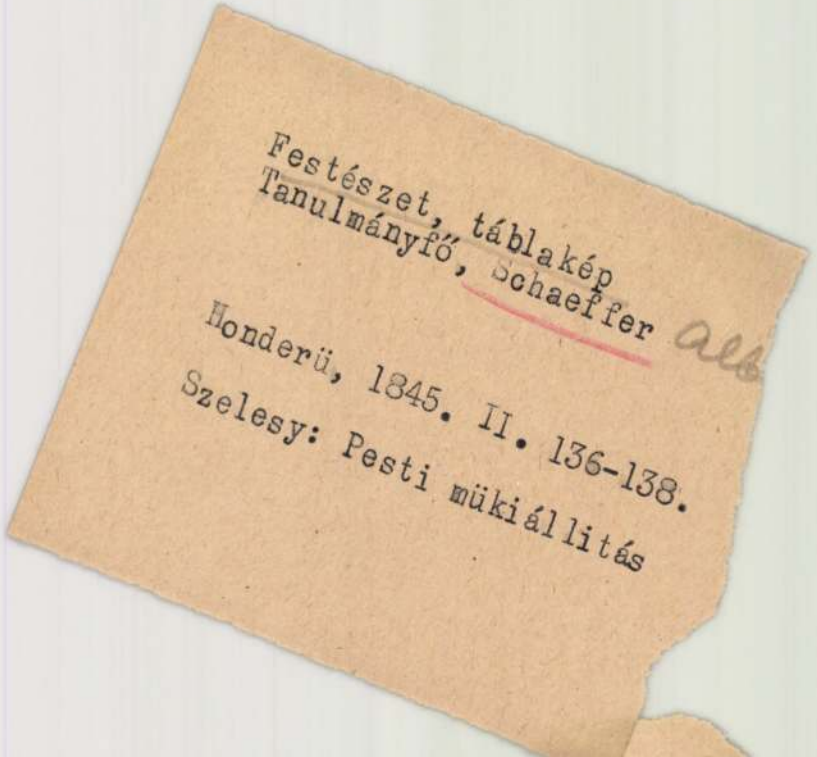
Festészet, táblakép
Tanulmányfő, Schaeffer alb
Honderü, 1845. II. 136-138.
Szelesy: Pesti mükiállitás

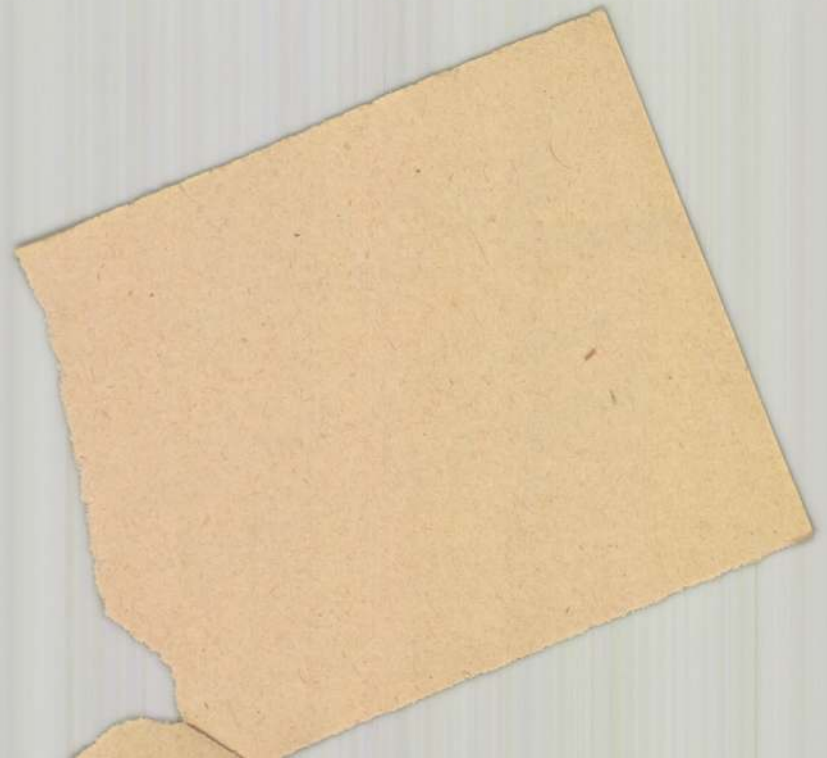

Festészet, önálló táblakép

Csendélet, Schäffer Albert

Divatcsarnok, 1854.juli 15.39.910.

Müvészet

Festészet, táblakép
Albániai haramia, Schaeffer

Honderü, 1845. II. 136-138.

Szelesy: Pesti mükiállitás

Festészet, táblakép
Csendélet, Schaeffer Albert

Honderü, 1845. II. 519-520.

Kubinyi Ágoston: A Magyar Nemzeti Muzeum

Festészet, táblakép
Csendélet, Schaeffer Albert

Honderü, 1844. II. 115.

Mükiállitás

Festészet, táblakép
Csendélet, Schaeffer Albert

Honderü, 1844. II. 81.

Heti Szemle

Festészet, táblakép
Schaeffer Albert, Csendélet

Honderü, 1844. II. 195.

Heti Szemle

Schaeffer Béla festő

Századok 1874.184-205 o.
Nagy Iván:Magyarország képzőművészei
/Schaeffer József/

Molnár József festő"
(1821–1899)

Religio, 1877, I. 20. 44. sz.

Nagyerk. 352. o.

Pallák festészek Poltack

Mihály

XVI. Po...

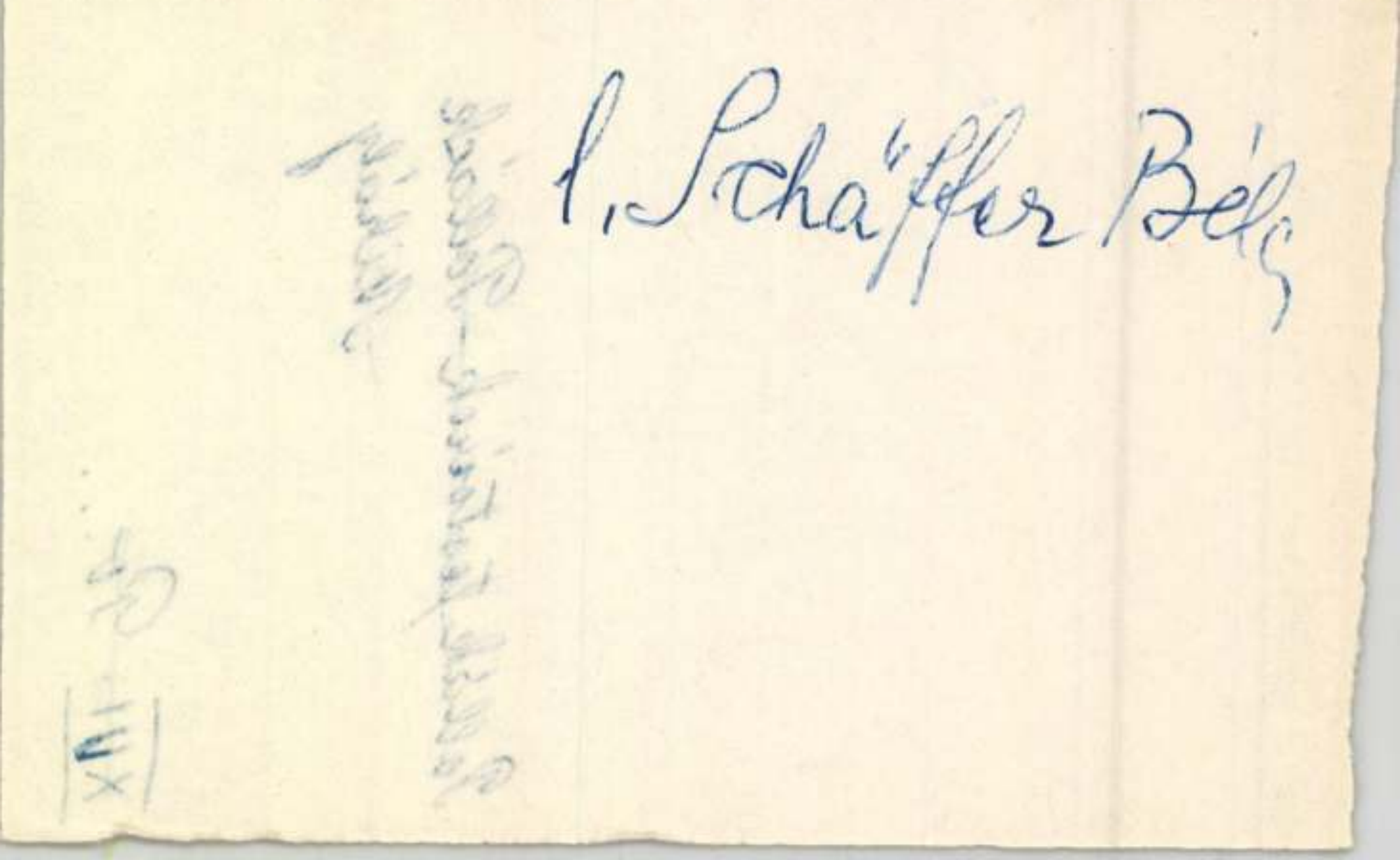

l. Schäffer Béla

Schaeffer Béla MDK

Ötvöstárgyak és virágok

Csendélet

Micsarnok 1937 Magyar Biedermeier Kiáll.

Schaeffer Béla

Csendélet

N.Biedermeier kiáll. képes tárgymutató
1937. nov. Műcs. 23 l.

MDK

Schaeffer Béla

Csendélet

M. Biedermeier kiáll. képes tárgymutató. 1937.nov.

Mücs. 30 l.

Magyar Néprajzi Múzeum — 6000 db — 64.85783 K

Sxhaeffer Béla

Ötvöstárgyak és virágok

M. Biedermeier kiáll. Képes tárgymutató. 1937.nov.

Műcs. 30 l.

Schaeffer Béla

MDK

Csendélet

Mücsarnok 1937 Magyar Biedermeier Kiáll.

Schaeffer Béla

MDK

Csendélet rózsákkal

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

Schaeffer Béla

A XIX. század első felében szívesen láttak Oroszországban a magyar festőket. Hosszabb ideig kint dolgozott Rombauer arcképfestő, Czetter Sámuel grafikus, Schaeffer Béla csendéletfestő, Leibe litográfus, Karpel Lipót tájképfestő Kismartonból, majdan Zichy Mihály.

Csatkai Endre: Kozina Sándor, elfeledett magyar biedermeier festő 1808-1873. /Művtört.Ért. 1970.1.sz. 24-40. l.

30. l.

MDK

Schaeffer Béla, festö
1815-1871

Csendélet rózsákkal.

Tavasz/Tárlat.1923 ápr.-máj. A magy.uttörö mesterek / gyüjt.kiáll. MIKT. Hücsarnok. Kat.6.1.

MDK

Schaeffer Béla

Csednélet, festm.

M. Biedermeier kiáll. Műcs. 1937. nov.

3o l.

Schaeffer Ágost

osztrák táborszernagy, a cs. és kir. hadseregnek volt igazgatója 82 éves korában Bécsben meghalt.

Pesti Hirlap 1916. dec. 1.

(Halálozás.)

U. 2109.

/

...nyi adat. –

Kutatnunk ad

Mainemigéből.

...rigeneration tényeiről rapid.

Ehhez 44 évre is

Visszatekintenünk!

X/27

Schaffer August

1884. Pécs.

1. Este az Adrián. olaj f. 1100 ft

2. Tengerpart. részlet. Abbaziánál. Olaj. 1200 ft

Képes kimutatás az O. M. képzőművészeti társulat 1884. évi őszi kiállításáról. Budapest 1884.

Schäffer Agoston

A pesti műegylet 1855. évi kiállitásain: (máj.–jun.) Golling melletti tájkép, olajf. (110 ft.); – Őszi tájkép a Duna mentén, olajf. (60 ft.). A műegylet 1856. évi kiállitásain (jan.–febr.) Tájkép, olajf.

Schäffer Agrikon

Kansas'nun Sat.

401 l

Schäffer Agoston

1837. Bécs.

I.

Schäffer Ágoston

1859. február. decemb.

Tájrest Tirol ból. Olasz.
Kisorsolási célzatból megvette
[a műegylet.]

[] Vas. Ujs. 1859. 620

Schäffer Agost

festő

magyar vonat-

Laid

Munbach XXIX

K. 46 l.

Schaeffer Aglt

U. 209

Подпись: _____

Schäffer August Bécsben.
csak magyar tárgyú képei kiírva.

1857. máj.-jun. kiáll.: Müegylet: Tájkép a Balatonnál, olaj., 100 ft.

1859. jul.-aug. kiáll.: Magyar tájkép, olaj., 250 ft.

1861. máj.-jun. kiáll.: Puszta, olaj., 200 ft.

1862. aug.-sept. kiáll.: Erdei tájkép Magyarországból, olaj., 500 ft.

1863. jan.-febr. kiáll.: Tájkép Magyarországból napnyugtakor, olaj., 350 ft.

Ez nem arom

Schaffer Adalbert

August Ambrus 1820, †1893 † 1916 I. 16

Pasm 613.

Londoni japán kiállítás V. 216.

Schäffer Ágoston †.

Mehaffy képét kiállították
1881-ben az állandó képár-
csarnokban (műcsarnok). Ekkor
már nem élt.

Schadt János

Mühály

éjuten

Gertrúdnál

41. l.

Folyó szám

Kelet

hó nap

Tárgy

... helyreállítására.

	Bevétel		Kiadás	
	korona	fill.	korona	fill.
e				
utáb	300	—		
	=		300	—
24 — 2% ig	20	—		
	170	—		
	=		100	—

Rigler J. E. r.-t. 1904. VII. m. sz. 02793.

le.D.K

SCHADT (SCHADEN) János Lőrinc kőfaragó
budai építőmester

Óbudai r. k. plébániatemplom
(Lajos utca 168.) 1756.
(repr.)

Budapest műemlékei I$_1$. Bp. 1962. 429.l.

Schadt János Mihály

építész

tervei szerint épült
1756-ban az óbudai plébániatemplom mellett
áll- plébániaház. Ives kapuja régi.

218.
Repr.: óbudai plébánia templom és paplak.
217.o. 216. kép.

Borsos - Sódor - Zádor : Budapest. Bp. 1959.

Schadt János kubik

építész

László

Schaden János kubik

alatt

Schaef, Th. 47 jelzéssel

„Vitorlás a parton"
olaj 33,5 x 43,5 cm
J.l.j.: Th. Schaef 47. Védett.
Vételára: 15000 Ft

BÁV 45. Képaukció Budapest, 1978. május

Schadt János Mihály
építész

Kovács

Gen. Zak. Brest

Lombard Albert és Péter faragott s melynek 110 töredéke került eddig elő. (A Főv.Középkori Muzeumban.)

A zárdát IV.Béla épittette Margit leánya számára, ki 1251-ben költözött ide. Alapitólevele csak 1259-ből. 1515-ben a szentélyt beboltozták. 1522 körül itt élt Ráskay Lra. 1541 után a török elpusztitotta. Ásatások 1838. (nyilt korona a Nemzeti Muzeumban, romok) 1923. (Lux Kálmán) 1937, a sirkápolnát Lux Géza tárta fel.

Margitsziget. A ferencesek Szt.Klára tiszteletére emelt templomának romjai. Az álló fal a templom nyugati homlokzatának töredéke, torony maradványával. Az ajtónyilás az orgona-karzatra vezetett, mérmüves ablaka is van. 1272-ben épült, gótikus. 1921-ben ásatások folytak itt. 1949-ben több gótikus sirkőtöredék és épülettagozat került elő. (A Főv.Középkori Muzeumban)

Árviztábla 1838-ból.

Margitsziget. Szt.Margit gyógyfürdő. Eklektikus. Fürdőépület középütt hármas nyilásu portikusszal, két 1-1-6-1 ablakos, 11 felülvilágitó magasabb tetőablakos oldalszárnnyal, középső kupolával. Épitette franciás reneszánsz stilusban Ybl Miklós. Megnyilt 1869.május 14-én. Helyreállitása folyamatban.

Mókus-u.2. Ház, klasszicizáló, földszintes, ives kapu befalazva.

Mókus-u.6. Ház, földszintes, 6 nyilásos, átalakitott, zárt udvarral.

Mókus-u.11. Ház, két ablakkal és kapuval, egykoru fakapu.

Mókus-u.15. Ház, földszintes, 5 nyilásos, félpilléres kapuval.

Mókus-u.17. Ház, XIX.század eleji, 6 ablakos és egy vak kapuval.

Mókus-u.20. Ház, XIX.század eleji, egyemeletes, 5 ablakos, kazettás,rozettás fafőpárkány, ives kapu, egykoru fakapu. Árviztábla 1838. Udvaron római sirkőlapok.

Mókus-u.22. Ház, XIX.század eleji, földszintes, 6 nyilásos ives kapu, egykoru fakapu.

Pacsirtamező-utca. Lásd Határ-utca.

Raktár-u. (tulajdonképen Hunor-utca) Cella trichora, háromkaréjos, elől kis előcsarnokos ókeresztény kápolna a IV.századból. Alapfalai félméterrel felfalazva. Kiásta 1930-ban Nagy Lajos.

Római-ut. A római aquae-ductus pilléreinek maradványai a Római-fürdőtől a Frint korcsmáig, néhol ivek indításának nyomaival.

Római-fürdő római eredetü.

Szentendrei-ut. Máriakó kápolna. Egy homlokzati tornyocskával, balra a fülkében kőből faragott Szentháromság szoborral, jobbra lent németnyelvü árviztáblával, 1874-ből.

Szentendrei-ut: Aquincum római város maradványai:

Papföldi ásatások: tornacsarnok, oszlopcsarnok, nagy közfürdő, melyet meleg levegővel fütöttek (Hypocaustum), vásárpiac, fütheto magánházak, egyikben szines mozaik, kisebb közfürdő, mithraeum dombormüvel és négy fogadalmi oltárral, harmadik fürdő.

Amphiteatrum: kissé ovális, csak az alapfalak maradtak meg. Nyugati kapuja mellett a Nemesis istennője utólag hozzáépitett templomának romjai.

Lajos-u.124. Ház, klasszicizáló, egyemeletes, 9 ablakos, diszes féloszlopos kapuzat, tojásfriz a főpárkány alatt, egykoru fakapu, csehboltozatos kapualj, klasszicizáló korlátrácsok.

Lajos-u.136-138. Ház, XVIII.századvégi, egyemeletes, 6 ablakos, ives kapu, emeletes félpilléres disz.

Lajos-u.149. Ház,klasszicizáló, földszintes, 5 nyilásos, jón félpillérekkel és oroszlánfejes-füzérdiszes főpárkánnyal.

Lajos-u.150. Ház, egyemeletes, 5 ablakos, klasszicizáló fakapujának felső mezejében vizi-malmos tájkép-fafaragvány 1830 körülről.

Lajos-u.152. Ház, klasszicizáló, egyemeletes, 10 ablakos ives kapu és földszinti ablakok, kazettás-rozettás főpárkány. Dongás kapualj.

Lajos-u.153. Ház, földszintes, XIX.század eleji, 4 nyilásos, manzardtetővel, átalakitva. Árviztábla 1838-ból.

Lajos-u.155. Ház, földszintes, 4 nyilásos, nagy kapu, eredeti fakapu. Jelentéktelen.

Lajos-u.158. Ház, XIX.század eleji, egyemeletes, 11 ablakkal, átalakitva, középkori alapok, a Zichy-utca sarkán négyszögletes, lemezesen lesarkitott gótikus ajtó vagy ablakkeret befalazva.

Lajos-u.159. Ház, XIX.század eleji, földszintes, 3 nyilásos. Két oromzat, közben kapu. Jelentéktelen.

Lajos-u.168. Ház, egyemeletes, 7 ablakos, ives kapuval, átalakitva. Az óbudai plébánia-lak, épitette Schadt János Mihály 1756-ban.

Laktanya-u.6. Ház, XIX.század eleji, földszintes, 9 nyilásos, sugaras fakapuval. Romos, jelentéktelen.

Laktanya-u.7. Ház, földszintes, 5 nyilásos, kapu mellett félpillérek,eredeti fakapu. Oldalhomlokzata ablak nélkül. Vöröskereszt-u.2. Jelentéktelen.

Margitsziget. Egykori premontrei templom, Szt.Mihály tiszteletére szentelve. Régi a hajó déli fala, négy félkörös felső záródásu ablakkal.Északkeleti oldalán kisebb, támpilléres XV.századbeli kápolna állott, ma kiépitve sekrestye. Straus Jánostól öntött XV.századi harangját a helyszinen találták. A templomot a premontreiek épitették a XII.század közepén román stilben, 1930-1931-ben, romjaiból Lux Kálmán épitette ki. Délre az 1923-ban kiásott kolostorromok. 2 római sirkő.

Margitsziget domonkos apácák templomának és zárdájának romjai. Északi oldalán egy homlokzati tornyu templom volt. A tornya egy bimbós levélsoru nagy párkányrész tanulsága szerint a felső három emeletén nyolcszögü volt. Egyhajós volt, a XV.század végén átalakitott s a nyolcszög három oldalával záruló hosszu szentéllyel, oratóriummal. A diadaliv északi lábazatába szőlőindás, oroszlános faragott kő befalazva. A sekrestye ablakai románstilüek.

Délre a kolostor négyszögü tömbje emeletes volt, benne keresztofolyosó,abban kutház. Refektórium, konyha és más helyiségek romjai is.

Északnyugaton királynői lak nyomai. A templom homlokzata előtt jobbra Szt.Margit sirkápolnája, egyhajós, a nyolcszög 3 oldalával záruló, támpillér nélküli szentély nyomaival. XIII. és XV.század. Záróköve Krisztusfej volt. Itt őrizték Szt.Margit fehérmárvány koporsóját,melyet

MDK

Schaeffer Béla

Ötvöstárgyak és virágok

M. Biedermeier kiáll. Mücs. 1937. nov.

3o l.

MDK

Schaeffer Béla

Csendélet, festm.

M. Biedermeier kiáll. Műcs. 1937. nov.

23 l.

Schaefer Ferenc

1.

[illegible]MMÉLÉvk

1937. 163. l.
165. l.

gömbölyü oszlopra [illegible]
15.000 drb.-nál 160 kor.-val 100 darabonként ab Diósgyőr;

Spitz S. lucfenyő deszkára 50 kor., jegenyefenyő deszkára 4450 kor., ab budapesti gépgyár, erdélyi lucfenyődeszkára 59 kor., ab Diósgyőr;

Ádler Ernő vörösfenyő deszkára ab Diósgyőr 74 kor.;

[illegible] (Hódmezővásár-

LA
N. ÉS UNOKAÖCSCSE
Budapest, IX., Üllői-ut 25.
fld. 4. TELEFON 69—77.
Beton és vasbeton
ági és mindennemü magasépitési
émek, viztartányok, vizierőművek,
dépités, csatornázás stb.

(Arad),
udapest),
r és gőz-
és társa
B ő h m
e i n e r
a (Buda-
r. t. (Bu-
lozsvár),

A váci
en szük-
mber
ci cégek
s borju-
s és tsai
: Hol-
re 4·96
150 kg.
s szatv-

Felhivàs.

Kerestetik oly gyár, mely kiválóan tűzbiztos vastetőszerkezetek gyártásával kiván foglalkozni.

A szerkezetek szabadalom tárgyát képeznék, előnyei az olcsó előállitásuk és azon körülmény, hogy alkalmasak bármiféle burkolat (eternit, bádog, cserép- stb.) felvételére a nélkül, hogy oda tűzveszélyes faanyag felhasználása szükséges volna, — továbbá azon körülmény, hogy a fedelek magában véve rossz hővezetők.

Ajánlatokat elfogad a kiadóhivatal „**Vastetőszerkezet**“ jelige alatt.

MDK

Schaefer Ferenc iparművész

Az Iparműv.Társ. a Székesfővárossal karöltve, egy- és kétszobás típusberendezésekre kiírt pályázatán tervét dicsérettel tüntették ki.

Cikk: Pályázatok.

Magy.Iparművészet, 1934. 3-4.sz.

Schaefer Ferenc MDK

építész

A Kamara uj tagja

Budapesti Mérnöki Kamara Közleményei 1934. 65.o.

N. 400/1934.

FELHIVÁS A MAGÁNMÉRNÖKÖKHÖZ A KAMARAI MÜKÖDÉSI KÖRÖKBE VALÓ BEOSZTÁS ÜGYÉBEN.

Mint már ismételten közöltük, a Kamara a vonatkozó ügyrendi rendelkezések és közgyülési határozatok alapján tagjait magánmérnökök, közszolgálatban álló mérnökök és magánalkalmazásban álló mérnökök müködési körébe s a magánmérnököket két müködési csoportba osztja. A beosztás, amely egyéni jelentkezés alapján történt, máig sem teljes, holott anélkül a Kamara az azonos érdekkörbe tartozó tagok közül igen sokat nem tud bevonni számukra fontos tagértekezleti tárgyalásokba s ilyenek tartásának értéke is csökken.

A mérnöki munkák díjszabásának 9. §-ában előre látott részletes alkalmazási utasítások (részletes díjszabások) hiányát érezzük, igen sok kartársunk sürgeti ezeknek előkészítését. A Kamara tudatában van a díjszabás hiányának és éppen ezért a szükséges kiegészítések anyagát egyes mérnöki szakokra vonatkozóan már évekkel ezelőtt előkészítette és ezzel párhuzamosan tárgyalásokat is folytatott ezeknek a részletes alkalmazási utasításoknak rendeleti úton való kiadása iránt. Azonban a mérnöki munkák díjszínvonalának alakulására befolyással bíró tényezők mérlegelése arra a megfontolásra vezette a tárgyalás során a Kamarát, hogy egyelőre helyesebb, ha a díjszabási alkalmazási utasítások helyett olyan tájékoztató szabályok kidolgozását veszi közelebbről tervbe, amelyekre az önálló mérnöki működés során amúgy is szükség van és amelyek egyúttal alkalmasak arra is, hogy díjszabásunk általános jellegéből folyó hiányokat pótolják anélkül, hogy a díjazási színvonal jövőbeli kedvezőbb kialakulását veszélyeztetnék.

Ezeknek a szabályoknak a kidolgozását a Kamara a közeli jövőben folyamatba kívánja tenni s ezzel kapcsolatban tagértekezlet tartására is szükség lehet.

Felhívjuk ezért tagjainkat, hogy *jelentkezzenek folyó évi szeptember hó 1-ig* a müködési körükbe, illetőleg budapesti csoportukba való felvételre. Csak ez esetben áll ugyanis módjában a Kamarának a fenti tárgyalásokba őket szükség szerint bevonni és véleményüket, kívánságaikat, észleleteiket figyelembe venni.

A jelentkezéshez szükséges ürlapot a Kamara segédhivatala díjmentesen bocsátja rendelkezésre. Ugyanott élőszóval, távbeszélő útján (50—0—45), vagy írásban felvilágosítás kérhető abban az esetben, ha a t. Kartársak közül valaki nem tudná, hogy a megfelelő működési körbe, illetőleg csoportba — jelentkezése alapján — fel van-e véve, vagy sem.

Budapest, 1934. évi július hó 7-én.

Thoma Frigyes, s. k. titkár.

Budapesti Mérnöki Kamara
A. 248/1934/2. sz.

FELHÍVÁS.

Egyik városban kultúrház megtervezésére és építésére versenytárgyalást hirdettek. Az elnökség átiratban arra kérte a kiírókat, hogy a versenytárgyalást semmisítsék meg és új versenytárgyalást írjanak ki a kultúrház megépítésére, mert a terveknek versenytárgyalás útján való megszerzése a mérnöki — építészi — szellemi munka természetével nem egyeztethető össze s annak lebecsülését jelenti. Kérelmünkre érkezett válaszban a kiíró közli, hogy a kifogásolt versenytárgyalást visszavonta, de egyszersmind arra hivatkozik, hogy egyik kamarai tag tájékoztatásából tudják, hogy a versenytárgyalási hirdetmény nem volt törvénybe ütköző és semmi jogi következménnyel nem járt volna a kiírás vissza nem vonása.

Ennek kapcsán kérjük t. Tagjainkat, hogy tartózkodjanak minden olyan kijelentéstől, mely a Kamarának a mérnöki kar erkölcsi és anyagi boldogulása elősegítését célzó eljárásának hatályát gyengíti. A mérnöki kar erkölcsi és anyagi érdekeit védő jogszabályok megalkotását annál több sikerrel szorgalmazhatja a Kamara, minél inkább a kifejlődött és megszilárdult gyakorlat kodifikálását és törvény útján való szentesítését kérjük. A szóbanforgó versenytárgyalás megsemmisítését is azért kérte az elnökség, hogy a mérnöki szellemi munka védelmének gyakorlatát kifejlődésében előbbre vigye. Ezen és hasonló munkáiban a Kamara tagjainak támogatására számítva, felhívjuk a figyelmet arra, hogy az említett kijelentések feltétlenül károsak.

Kelt a Budapesti Mérnöki Kamara választmányának 1934. évi június hó 22-én tartott ülésében.

Thoma s. k., titkár. — *Dr. Kossalka* s. k., elnök.

IPAROSTANONCISKOLAI ÓRAADÓI ÁLLÁSOK.

A m. kir. valiás- és közoktatásügyi miniszter mérnöki részről több oldalról megnyilvánult kívánság folytán már az elmult évben úgy rendelkezett, hogy a vidéki iparostanoncoktatói állások betöltésénél az állástalan diplomásokat, így a műszaki tárgyak oktatásánál az állástalan mérnököket előnyben kell részesíteni. Egyidejűleg aziránt is rendelkezett a miniszter, hogy a tanonciskolák felügyelőbizottságai az állás-pályázati hirdetményeket a Kamarának is küldjék meg az állástalan mérnökök körében való ismertetés végett.

A Kamara a csoportosan beküldött pályázati hirdetményeket több izben, sokszorosítva külön-külön, minden nála nyilvántartott állástalan kartársnak megküldte. Ez azonban tetemes költséggel járt, amelyet a Kamara nem tud tovább viselni. Így most és a jövőben a Kamara azt a gyakorlatot követi, hogy a pályázati hirdetményekre a hirdetőtábláján való kifüggesztés útján hívja fel az érdekelt kartársak figyelmét. A vidéki kartársak budapesti ismerőseik útján kísérjék figyelemmel a hirdetményeket, amennyiben a mellékfoglalkozás jellegű óraadói állások valamelyikére pályázni óhajtanak.

Hirdetés tagfelvételről. A Budapesti Mérnöki Kamara választmánya 1934. évi június hó 22-én tartott ülésében alábbi kérelmezőket a Kamara tagjai sorába felvette: *Horváth* Sándor sz. 1905. okl. mérnök Győr, Korvin-u. 5/a. *Kreskó* Béla sz. 1902. okl. vegyészmérnök Bpest, III., Timár-u. 26. *Neustädter* Viktor dr. sz. 1883. vegyészmérnök Magyaróvár, Ipartelep 63. sz. *Pákozdy* Árpád sz. 1896. okl. mérnök Bpest, VIII., Szentkirályi-u. 13. *Schul* Jenő sz. 1899. okl .mérnök, Bpest, V., Falk Miksa-u. 7. *Szabó* József sz. 1904. okl. gépészmérnök, Tiszaföldvár, Baross-u. 95. *Weiss* György sz. 1904. okl. mérnök, Szombathely, Király-u. 14. Fellebbezési határidő 1934. évi július hó 27.

Hirdetmény. A Budapesti Mérnöki Kamara választmánya 1934. évi június hó 8-án tartott ülésében a kamarai ügyrend 105. §-a alapján *dr. techn. Dembitz Ágost* hon. okl. vegyészmérnököt (Bpest, V., Lipót-körút 8.) a Kamara gépészmérnöki szakosztályába besorozta. A határozat jogerős.

Hirdetmény. A Budapesti Mérnöki Kamara választmánya 1934. évi június hó 22-én tartott ülésében a kamarai ügyrend 105. §-a alapján *Pákozdy* Árpád sz. 1896. okl. mérnököt (Bpest, VIII., Szentkirályi-u. 13.) a Kamara gépészmérnöki szakosztályába besorozta. Fellebbezési határidő 1934. évi július hó 27.

A Kamara új tagjai. A Budapesti Mérnöki Kamara közhírré teszi, hogy választmánya által hozott, jogerőre emelkedett határozat folytán új tagok

1934. évi május hó 30-tól: Erdös Vilmos József gépészmérnök, Bpest, II., Lövőház-u. 26. *Grosz* Ferenc építészmérnök, Bpest, III., Pacsirtamező-u. 11. *Krausz* György építészmérnök, Heves, Szerelem A.-u 71. *Menyhárd* István mérnök, Bpest, I., Lágymányosi-u. 14/b. *Mladiáta* János gépészmérnök, Bpest, I., Zugligeti-út 41. *Steiner Andor* gépészmérnök, Tura, Vasút-u.

1934. évi június hó 18-tól: Achtzehner László gépészmérnök, Bpest, VII., István-út 63. *Kemény* László gépészmérnök, Bpest, I., Győri-út 2/c. *Márkus* Endre József gépészmérnök, Bpest, II., Lánchíd-u. 7—9.

1934. évi július hó 9-től: Adamcsik István gépészmérnök, Battonya, IV. ker. 19. sz. *Becht* Rezső bányamérnök, Diósgyőr-Vasgyár Lukács L.-u. 1. *Dr. techn. Dembitz* Ágost vegyészmérnök, Budapest, V., Lipót-körút 8. *Dermendzsin* József erdőmérnök, Szabadszállás. *Dobi* Géza építészmérnök, Bpest, II., Várfok-u. 5. *Gavallér* Endre mérnök, Kisvarsány, Szabolcs vm. *Halász* László erdőmérnök, Sövényháza, Homokmajor. *Hegedüs* László építészmérnök, Bpest, VII., Thököly-út 83. *Illés* Béla Bálint vegyészmérnök, Székesfehérvár, Károly király-tér 8. *Kovács* Ferenc építészmérnök, Bpest, II., Donáti-u. 49. *Nagy* Sándor mérnök, Dunaszentgyörgy, Közép-u. 383. *Párnai* Attila erdőmérnök, Rákoscsaba, Antal-u. 34. *Báró Reichlin Meldegg* Tibor gépészmérnök, Budapest, I., Lágymányosi-u. 17/a. *Schaefer* Ferenc építészmérnök, Bpest, III., Csejtei-u. 10. *Tömösközy* Jenő vaskohómérnök, Bpest, X., Simor-u. 5. *Török* László építészmérnök, Bpest, IV., Petőfi Sándor-u. 3. *Tscheik* István erdőmérnök, Gödöllő, Szent János-u. 11/b. *Koltai Vidos* Zoltán építészmérnök, Bpest, VII., Pétervárad-u. 5.

Hirdetés a Mérnökök Nyilvántartásába való felvételről. A Budapesti Mérnöki Kamara választmánya 1934. évi június hó 8-án tartott ülésében *Schaefer* Ferenc sz. 1897. műsz. tisztv. Budapest, III., Csejtei-u. 10. sz. a. lakost a Mérnökök Nyilvántartásába a mérnöki rendtartásról szóló 1923:XVII. t.-c. 70. §-ban foglalt átmeneti rendelkezés alapján felvette. A határozat jogerős.

Hirdetés a Mérnökök Nyilvántartásába való felvételről. A Budapesti Mérnöki Kamara választmánya 1934. évi június hó 22-én tartott ülésében *Bertalan* József dr. sz. 1883. középiskolai tanár, vegyészt, Szeged, Dugonics-u. 11. *Bubán* István sz. 1893. felsőip. iskolát végzett gyári üzemvezetőt, Csillaghegy, Kossuth Lajos-u. 2. *Janovics* Miklós dr., sz. 1902 bölcsészettudor, gyári vegyészt, Bpest, II., Pázsit-u. 9. a Mérnökök Nyilvántartásába a mérnöki rendtartásról szóló 1923: XVIII. t.-c. 70. §-ában foglalt kivételes rendelkezés alapján felvette. A felvételről szóló határozat 1934. évi június hó 27. napján kifüggesztetett. *Nevezettek felvétele ellen* a Mérnöki Rendtartás 70. §-a értelmében a kifüggesztés napját követő 30 nap alatt, tehát 1934. évi július hó 27-én déli 12 óráig *a Kamara bármely tagja élhet fellebbezéssel a Mérnöki Tanácshoz.* A fellebbezés a Kamaránál nyujtandó be, annak címére küldendő.

Névváltozások. A Budapesti Mérnöki Kamara választmánya elrendelte a kamarai nyilvántartásokban alábbi kamarai tagok nevének kiigazítását.

1934. évi június hó 8-án tartott ülésében: *Klein* István mérnök *Korda* Istvánra, — *Labiner* Miklós gépészmérnök *Laborczi* Miklósra. — *Müller* István mérnök *Moldoványi* Istvánra;

1934. évi június hó 22-én tartott ülésében: Verebélyi *Verebély* László gépészmérnök vitéz Verebélyi *Verebély* Lászlóra.

A Kamarából kilépő tagok. *Önkéntes lemondás* folytán a Kamara tagjai sorából töröltettek: *Berdenich Ernő* gm. Bpest, *Kacsó* Sándor gm. Bpest, Kakasfalvi *Lénárt* Sándor gm. Bpest, *Reuss* Jenő gm. Bpest, *Tibai* István m. Debrecen.

Elhalálozásuk folytán a Kamara tagjai sorából töröltettek: *Fényes* Lóránd m., Bpest, 1934 jún. 15-i, *Lange* Márton gm., Bpest, 1934 máj. 16-i, *Pajos* Lajos m., Baja, 1934 márc. 11-i, *Valatin* Árpád gm., Bpest, 1934 ápr. 27-i, *Weinréb* Fülöp ép., Bpest, 1934 márc. 24-i, *Teszák* Ödön m., Bpest, 1934 máj. 16-i hatállyal.

Budapesti Mérnöki Kamara
A. 276/1933/10. sz.

FELHÍVÁS.

Felhívjuk azoknak a t. tagoknak figyelmét, akik a Kamara tagjai név-, szak- és címjegyzékének megküldésére vonatkozóan igényüket a Kamarához bejelentették, hogy a névjegyzék megjelent és 40 fillér befizetése ellenében rendelkezésre áll. A tagnévjegyzék a Kamara tagjainak egyetlen betűsorrendben felsorolt név-, szak- és címadatain kívül a Kamara tisztikarának, választmányának, fegyelmi bíróságának és a Mérnöki Tanács tagjainak neveit is tartalmazza; fentiéken kívül feltünteti a Kamara felsőházi képviselőit, a mérnök országgyűlési képviselők neveit és a vármegyei és városi törvényhatósági bizottsági tag kamarai tagok neveit is. A tagnévjegyzékhez mellékelt külön füzet pedig a Kamara Állandó Választott Bírósága, vidéki megbizottai és a kamarai nagybizottság tagjainak neveit tartalmazza.

Postai úton kívánt megküldés esetén 12 fillér portóköltség melléklendő. Ugy a tagnévjegyzék ára, mint a portóköltség levélbélyegben is beküldhető.

A tagnévjegyzék ára nem kamarai tagoknak a portóköltségen kívül 2.— pengő.

Azok a t. tagok, akik az általuk előjegyzett tagnévjegyzéket az előzetesen beküldött 40 fillér ellenében postán kapták meg, szíveskedjenek a portóköltséget tagdíjfizetéseik alkalmával kiegyenlíteni.

Budapest, 1934. évi július hó 7-én.

Thoma s. k., titkár.

Nemzetközi Öntődei Kongresszus és Kiállítás Philadelphiában. Az „American Foundrymen's Association" ezévi október hó 22-től 26-ig terjedően rendezi meg az V. nemzetközi öntődei kongresszust és kiállítást. Egy példány részletes tájékoztató a Kamara segédhivatalában július hó 20-ig betekinthető.

Jogesetek a Kamara választmányának, fegyelmi bíróságának és a Mérnöki Tanácsnak gyakorlatából.

A Budapesti Mérnöki Kamara választmányának határozata.

A Budapesti Mérnöki Kamara választmánya X. Y. mérnök ellen a fegyelmi eljárást mellőzte.

Indokok:

Panaszos azt állítja, hogy telekhatárperét X. Y. mérnök szakértői véleménye miatt veszítette el. Ebből 3000 pengő kára van, kéri, hogy a kárt fizettesse meg a Kamara X. Y-nal és kényszerítse alpereseket a . . . . . városi mérnöki hivatal útján arra, hogy kerítésüket a törvényes telekkönyvi térképhatár vonalára tegyék.

A Kamara választmánya ez ügyben szakértő választmányi tagot is meghallgatott, akinek a véleménye szerint panaszlott a sérelmezett szakértői véleményben semmiféle olyan goromba hibát vagy mulasztást el nem követett, ami miatt ellene fegyelmi eljárás volna indítható.

A választmány ez alapon a fegyelmi eljárást mellőzte, de panaszos kifejezetten fegyelmi eljárás megindítását nem is kérte, viszont a Kamarának nem áll sem módjában, sem hatáskörében, hogy panaszos kártérítési igénye tárgyában döntsön, mégkevésbé, hogy a szolnoki városi mérnöki hivatal útján bárkit is bármire kényszerítsen. (F. 23/1933. 1933 szeptember 15.)

Panaszos fellebbezése folytán a Mérnöki Tanács által hozott fellebbviteli határozat.

A Mérnöki Tanács panaszos fellebbezését visszautasítja.

Indokolás.

Fellebbező a Mérnöki Kamarába beadott panasziratában nem terjesztett elő kérelmet fegyelmi eljárás indítása iránt.

Fellebbezésében pedig kifejezetten azt jelentette ki, hogy fegyelmi eljárás megindítását nem kívánja.

Minthogy fellebbezőnek beadványaiban előterjesztett tényállításai és kérelmei különben is teljesen magánjogi alapon álló és rendes bírósági eljárást igénylő természetüek,

minthogy az 1923. XVII. t.-c. 27, 55. §-aiban foglalt rendelkezések szerint, a Mérnöki Tanács mint fellebbezési hatóság a Mérnöki Kamarán kívül álló harmadik személy által fölvetett kérdésekben csak akkor határozhat, ha a kérdés fegyelmi esetre vonatkozik,

minthogy az 1923. XVII. t.-c. 27., 55. §-aiban foglalt rendköre arra, hogy a fellebbezésben foglaltak fölött határozhasson:

a rendelkező résznek megfelelően kellett intézkedni. (78/1934—U. 5. 1934 május 15.)

A Budapesti Mérnöki Kamara választmányának határozata.

A Budapesti Mérnöki Kamara választmánya N. N. építészmérnök ellen a fegyelmi eljárást mellőzte.

Indokok:

Y. Z. mérnök, kamarai tag feljelentésében előadja, hogy abban a büntető ügyben, amely ellene folyamatban van, a vizsgálóbíró N. N. kir. törvényszéki hites szakértőt rendelte ki szakértőnek. A szakértő megbízást kapott a bíróságtól egy házépítéssel kapcsolatban szakvélemény adására.

A panasz szerint szakértő a bírósági utasításnak csak részben tett eleget, amennyiben a panaszos védelmét célzó kérdéseit egyáltalán nem tette vizsgálat tárgyává és azokra nem is felelt, az ügyészi kérdésekre adott véleményében pedig számos hiba, köztük elemi, durva hibák is fordulnak elő, amiből — a panasz szerint — kitűnik, hogy panaszlott a mérnöki rendtartás 37. §-ának 1. pontjába ütközően a megbízását hanyagul, szabályellenesen teljesítette, a hivatkozott törvénycikk 2. c) pontjába ütköző módon lelkiismeretlenül is járt el, mert mérési, illetőleg tervezési adatai megbízhatatlanoknak mutatkoztak.

Mindezek miatt az 1923:XVII. t.-c. 37. §. 1. pontjába, valamint a 2. c) pontjába ütköző fegyelmi vétség miatt panaszt tesz.

A feljelentés 25 pontban felsorolja panaszlott szakértői véleményével szemben vádjait.

Mindezekhez hozzáfűzi, hogy panaszlott „lépten-nyomon hibás és zűrzavaros számításai teljesen alkalmatlanok az ügy elbírálására nemcsak azért, mert azok az ügy lényegére nem tartozó adatokkal szaporítják fölöslegesen a vélemény olda-

Schaefer Ferenc

építészmérnök

Több pályázatot hirdetett az orosz és magyar hősi emlékmű tervezésére. A pályamunkák művészeti, a budapesti ipariskola tanárai bírálták el.

Szabad Szó

1947. febr. 15.

, ülve. Hullámos haját boglárok és
kkövek. Fejét keresztül a félig nyitott
' tart, a melyhez a szék karfájára
k gallérja s kéreklője réteges, selyem
s szíjú felöltője felett láncokon ékkö-
talra függöny s jobbra korona tűnik
ak két sorban:

III. Nkor-T. Dei G. Imp. Rom. Semp. Aug.
Hiducissa Austr. Ducissa Burgm. Etc.

inxit"
nepsis"
Antverpiae A°...."
alkeresett ócse 24.5: 18.6 ym.

Schaefer Ferenc
építész
MMÉEÉvk
1934. 168. p.
kötve

BUDAPEST, V., NÁDOR-UTCA 4.

it bányái: Felső Dernán s Tataroson Bihar-me-ben. Magyarországon létesitett járdaburkolatok lete 1.964.000 négyszögméter. Kocsiutburkolatok területe 1.027.700 négyszögméter.

KITÜNTETÉSEK:

ELEFON: 82—70.

észit: Szegecselt tartókat és oszlopokat, mindennemü
zerkezeteket, idomvasablakokat, csigalépcsőket, Polon
edélszékeket, ivlámpa oszlopokat, vasgerenda hajlitás
és annak szerelését.

ervek és költségvetések készitése a gyár mérnökei
a legnagyobb szakértelemmel végeztetnek.

Vidéki szállitásokra különösen berendezve.

Gép-, szállitóeszköz- és szivattyugy

Központ: Budapesten, V., Kálmán-utca 15. sz

Állandó nagy raktár. Azonnali kiszolg

: építőipar számára:

i összeg 5%-ának megfelelő bánat-
z állampénztárnál vagy valamely adó-
történt letételét igazoló nyugta csato-
műszaki müveletek és részletes fel-
alamint a szerződés mintája nevezett
észeti hivatalnál megtekinthetők.

b) Szállitásokra.

st. (Kenő- és világitó anya-
otorbenzin szállitás.) A m.
mi
hirc
az
anya
ki
llam
an
sgyá
t 21
danc
%-
nál
étbe
gl
rás
st.
) A
191
s ki
szá
anya
eszk
m.
ló,
ársf
kőr
n. l
kö
m.
lem
t lemezia diófából 2 m/m v. 15 m² vágott
iezfa diófából 5 m/m v. 15 m² vágott

általános számítási
50 fillér, a különleges
fizetendő. A bőrportár
anyag és leltárbeszerz
ható.

Budapest. (Mente
bőr szállitás.) A
ruhatár parancsnokság
kir. honvéd és népföl
letéhez tartozó, valami
tár készletében levő ös
ta
e
ir
y
sz
nk
ir
te
ok
. f
lat
an
u
pér
éne
p
en
-te
a
ede
edi
egt
hon
zer
a s
a
un
ndé
ok,
szállitására a pénztár
(VII. Damianich-utca 2

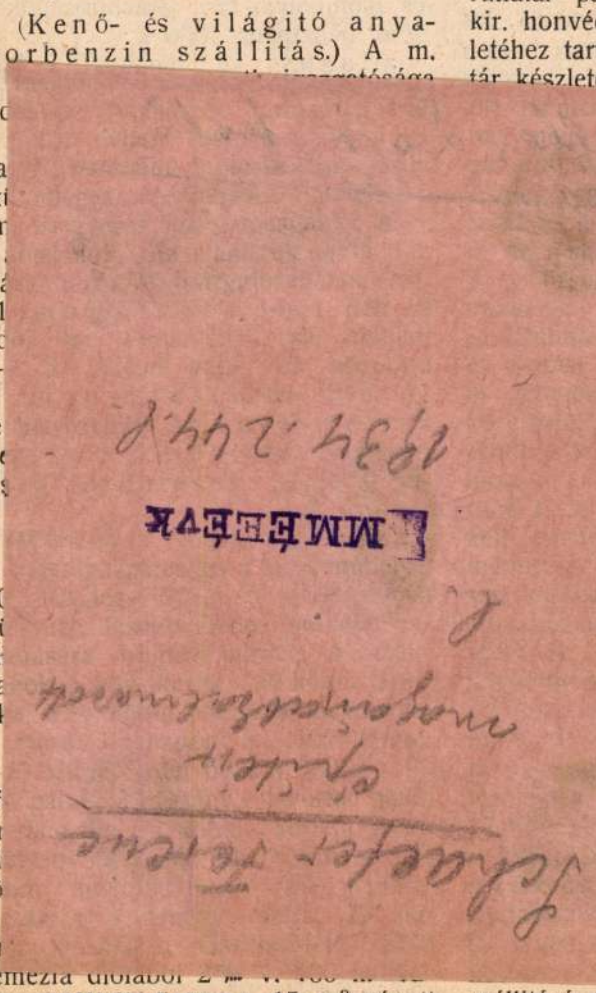

ajánlati érték 5%-át
t pénztáránál letenni.
szállítás.) A vasvári
ékkönyvi hatóság hiva-
t a hozzátartozó fogház-
0. évben szükséges 71
vagy cserhasáb tüzifa
lettetik. Felhivatnak, kik
kötni óhajtanak, hogy e
s 9-én d. e. 10 órakor
ében tartandó árlejtésen

és pirszén szál-
kir. itélőtábla és fő-
yiségeinek fütésére az
2. évben szükséglendő
hasábos, fiatal kemény
ő tüzifa-mennyiség he-
irszén beszerzése végett
etik. Felhivatnak az ár-
ánók, hogy ajánlataikat
géhez szeptember
ják be. Bánatpénzül az
elelő 5% bármely kir.
s a nyugta az ajánlat-
ételek és a szerződés
ai segédhivatali igazga-

ikkek szállitása.)
városi 13 gyalogrendőr,
osi udvaros, 1 kórházi
szére 1909. évre szük-
ázat, továbbá 3 drb.
ló kardbojt és 17 drb.
sipzsinór szállitását
e. 9 órakor irásbeli
óbeli árlejtésen kiadja.
tott, szabályszerüen fel-
rlejtés napját megelőző
ta város tanácsi iktató-
be. A részletes jegyzék
árosi gazdasági tanács-
nthetők és 50 f ellené-

nél augusztus 26-án d. e. 10
törvényszéki, valamint a móri, adon
sárbogárdi kir. járásbirósági fogháza
mezésére, bánatpénz 1200 k;

a nagykikindai kir. üg
augusztus 23-án d. e. 9 órak
vényszéki, valamint a billédi, nagysz
és zsombolyai kir. járásbiróságok ra
sére, bánatpénz 1000 k;

a lugosi kir. ügyészség a lugos
vényszéki, valamint a facseti és nén
kir. járásbirósági fogházak rabélelme
tüzött versenytárgyalás határidejét a ug
25-ik napjának d. e. 1/2 10 órájára
szabbitotta.

A bánatpénz bármely adóhivatalná
és a nyugta az ajánlathoz csatolandó.

c) Adás, vevés, bérbeadásra.

Budapest. (Ócska anyagok el
A VI. ker. Váci-uton levő székesfőv
vezetéki raktártelepen összehalmozódo
bőrhulladék, 998 kg. ócska horganyl
kg. ruggyanta hulladék, 215.941 k
öntött vas, 1850 kg. törött kovácsolt
kg. törött vaspléh, 3613 kg. törött ré
törött vörösréz, 934 kg. törött fén
1010 kg. törött fém, 200 kg. ólomsa
db. nagy forgó daru a székesfőváros
igazgatóságnál (Központi városház, III
augusztus 5-én d. e. 10 órakor
versenytárgyaláson eladásra kerül. A
helyszinén megtekinthetők, az árverési
a vizműigazgatóságnál átvehetők. Bá
az ajánlott összeg 10%-a a vizműiga
nál leteendő.

Nagykónyi. [Tolna m.] (Helypénz
jog bérbeadása.) Nagykónyi kö
járósága a községben évenként ta
országos vásárral egybekötött helype
jogot 1909. október 1-től 1912. s
30-ig terjedő 3 évre, augusztus
3 órakor tartandó árverésen haszonbé

Schaefer Ferenc

építészm.

ipari iparművészeti

főiskolai tanár

-ről

"Győri Munkás"

1947. febr. 13.

(Schaefer Ferenc iparművészeti főiskolai tanár nyerte meg a győri orosz–magyar emlékmű kiírású pályadíját.)

Az orosz emlékmű egy domborművekkel díszített 10 méter magas oszlop, míg a magyar emlékmű egy 15 méter hosszú, domborművekkel fordított.

Redaktion Tage-Buch VIII 25.

Oberstleutnant Redl

Schaefer Ferenc

épített

Keverte Kozma La-

jossal együtt a Bpest.

Kilián György utcai

iskolát.

Schuster Ferenc: Épí-

tés - Építészet: 1950

3.sz.

Budapest, 1931. február 15.
V., Mérleg-utca 13.

Gyula urnak,

Budapest.

I., Horthy Miklós-ut 104.

t b. levelét, amelyben a f.hó 3-án Hor-
Miklós-ut 104. számu házban bérelt
kozólag velem közli. A számok összehaso
az Ön számitásában egy kis hiba csuszot
fizetendö bér hibásan van /az Ön hát-

Schaefer Ferenc

Schámár Jenő

Schöner Ernő

Szabó Anna

Szabó Árpád

Szabola Ferenc

építészek

Tovább

Borb-Falv. 56. l.

Műépítés levéről.

MDK

Schaefer Ferenc, ip.müv.

az 1932 év folyamán meghirdetett lakberendezési pályázaton tervével a nyertesek közé került.

Pályázatok. I. pály.: Butorok és ip.müv. tárgyak.
MIP. 1933. 79.l.

Ip. Müv. Tára.

Schaefer Ferenc MDK

Családi ház a főrávors környékén. Utcai oldal.repr.

Magyar Iparművészet 1917.17-24.o.

Schaefer Ferenc MDK

Tornác. repr.

Magyar Iparművészet 1917.17-24.o.

Schaefer Ferenc MDK

Kerti tornác részlete. repr.

Magyar Iparművészet 1917.17-24.o.

Schaefer Ferenc MDK

Előudvar részlete. repr.

Magyar Iparművészet 1917.17-24.o.

Schaefer Ferenc MDK

Kerti házikó. repr.

Magyar Iparmüvészet 1917. 17-24.o.

Schaefer Ferenc MDK

Kertrészlet kuttal. repr.

Magyar Iparművészet 1917. 17-24.o.

Schaefer Ferenc MDK

Családi ház a főváros környékén. Kert felőli oldal. repr.

Magyar Iparművészet 1917. 17-24.o.

Schaefer Ferenc MDK

Kert alaprajza. repr.

Magyar Iparmüvészet 1917. 17-24.o.

Schaefer Ferenc MDK

Családi ház a főváros környékén.Földszinti és emeleti alaprajzok. repr.

Magyar Iparmüvészet 1917.17-24.o.

MDK

Schaefer Ferenc , épitész

a II. dijat, 3000. P. jutalmat nyert pályatervéért.

Kiosztották a Halászbástyához vezető út tervpályázati dijait.
Pesti Hirlap. 1941. szept. 21.

MDK

Schaefer Ferenc

az alábbi pályázaton 3ooo pengős II. dijat nyert

Kiadták a Városlal rendezésére kiirt tervpályázat dijait. Magyar Nemzet 1941. szept.21. 11.1.

MDK

Schaefer Ferenc

Közreműködésért aranyérem kitüntetést kapott az 1937-évi párisi nemzetközi világkiállításon.

Cikk: A párisi világkiállítás magy.pavillonja kiváló nagy sikerének mérlege.

Magyar Iparművészet 1938. 178.l.

Schaefer Ferenc, építész

Mélységes fájdalommal tudatjuk, hogy **Schaefer Ferenc** építészmérnök, az Iparművészeti Főiskola ny. docense rövid betegség után 78 éves korában 1975. július 19-én váratlanul elhunyt. Temetése a Farkasréti temetőben július 28-án fél 12 órakor lesz. Gyászolják felesége, fia, testvérei, menye és unokája, valamint rokonsága, tanítványai, munkatársai.

— : Halálozás 11.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1975. júl. 25.

Schaefer Ferenc

felmérési rajzát a Bp. I. Batthyány tér 4. sz. házról közli.

Perbály Károly: A városrész-rekonstrukciók...
Művtört.Ért.1972.3.sz.213-223.l.

215. l

Filmhírek

A „Háry János"-film gyártási költsége: 273.700 pengő

Nyilatkozik a producer az összeg felhasználásáról

Nemsokára bemutatják Budapesten a *Háry János* filmváltozatát, amelyet a *Palatinus* készített *Güttler* Antal és *Güttler* Lajos vezetése mellett. A hírek szerint ez a film a legdrágább magyar film lesz, mert költségvetése meghaladta a 270.000 pengőt.

A Palatinus-filmvállalat igazgatói szobában beszélgetünk *Güttler* Antal igazgatóval és *Güttler* Lajos gyártási vezetővel a *„legdrágább"* magyar filmről.

— A Háry János filmváltozata — mondja Güttler Antal — ideszámítva a bemutatóval kapcsolatos kiadásokat, összesen 273.700 pengőt tesz ki.

— Mire költötték el ezt a nagy összeget? — kérdeztük.

— A film előkészületei márciustól július 26-áig tartottak. Ez alatt irta meg Harsányi Zsolt és Paulini Béla a forgatókönyvet és ez idő alatt készítette el Bán Frigyes a rendezői példányt. A megfilmesítési jog, a zenei jog és a forgatókönyv szerzői díja összesen 14.500 pengőbe került. Márciustól júliusig válogattuk össze a film kétezer statisztáját is. Budapesten hirdetésekkel toboroztunk. A lovasokat a tatai és környékbeli kiszolgáit huszárokból és lovas leventékből válogattam össze, egy ménesgazda segítségével. A lovakat részben a tatai ménesből béreltük, részben a statiszták tulajdonai voltak. A statisztériára összesen 28.500 pengőt költöttünk.

— Ez szokatlanul sok — vetettük közbe.

— De meg is látszik a filmen — mondja Güttler Antal, aztán folytatja az „elszámolást".

— Nagy súlyt helyeztünk természetesen a korhűségre. A kellékekre 9000, a jelmezekre 18.000 pengőt költöttünk. Mindent újonnan kellett elkészíttetnünk, dr. Bajusz Péterné, a kitűnő iparművésznő és divattörténész tervei szerint.

— Mennyit kaptak a főszereplők?

Főszereplők gázsija: 44.000 pengő

— Miután a szegedi, a kassai, debreceni és a szolnoki színházban kutattunk az „igazi Háry" után — mondja Güttler Lajos — rájöttünk, hogy az egyetlen színész, aki ezt a szerepet eljátszhatja, Páger Antal, mert az az „óriás Háry", akire az operai változatból emlékezünk és akinek a vén obsitos füllenti magát, a valóságban pinecsen. A valóságban — Garay szerint — Háry János szegény bakancsos volt, aki öreg korára egy kis italért „nagyokat" mesélt. Szóval Páger Antal, Dayka Margit, Bárczy Kató, Makláry Zoltán, Medgyaszay Vilma, Pethes Sándor, Juhász József és a többi főszereplő fizetése összesen 44.000 pengő volt.

— Szép összeg.

— A mellékszereplők — veszi át a szót Güttler Antal — 4000 pengőt kaptak.

— Mire adták ki a többi pénzt?

— A díszletek 35.500 pengőbe kerültek, de ez nagyon olcsó volt... Nem hiszem, hogy a vállalat, amely dr. Bariss Ödön tervei szerint készítette el a díszleteket, sokat keresett volna... Rengeteg paróka kellett a filmhez. A fodrász kiadások 6000 pengőre rúgtak.

Kodály Zoltán 56 tagú zenekara: 5400 pengő

— Tiz nap alatt a külső felvételekre kereken 30.000 pengőt költöttünk. Hiszen csak a napi ellátás 2000 pengőbe került!...

— Ez hogy lehetséges?

— A tatai helyszíni felvételek alkalmával olyan fullasztó hőség volt, hogy valamennyi szereplőnknek állandóan hűsítő italokat, limonádékat, jeges szörpöket kellett felszolgálni. Szereplőink és személyzetünk számára sátrakat kellett felállítanunk, hogy a hőség ellen némiképpen védekezzünk. Ilyenformán azt hiszem nem lehet napi 2000 pengő kiadáson csodálkozni.

A műteremben tizenhat nap alatt az áramfogyasztásért és munkabérekért 35.000 pengőt fizettünk ki. A rendező, az operatőr, a gyártási kar és a „vezérkar" többi tagjának a járandósága 14.000 pengő volt. A szabadalmi díjakra 4000, a géphasználatért 5400 pengőt fizettünk.

A Kodály Zoltán vezénylete alatt álló 56 tagú zenekar tiszteletdija is 5400 pengőt tett ki. Közlekedési költségek végösszege 7400 pengő (vasúti jegyek, autó és autobusz költségek). A gyártási adminisztráció költsége 5000 pengő volt és a film reklámjára 8000 pengőt irányoztunk elő.

— Az *„elszámolás"* után *Güttler* Antal egymás alá jegyezte a számadatokat és összeadta a számoszlopot: az összeadás végösszege 273.700 pengő volt. *Ellenőriztük, nem tévedett.*

— Egynegyed milliót irányoztunk elő a filmre — folytatta Güttler Antal — és körülbelül 25.000 pengővel túléptük ezt az összeget, pedig minden fillérre vigyáztunk és a túlzásig takarékoskodtunk. Mint régi filmszakember mondhatom, hogy nem sajnálom ezt a túllépést, mert ez a fantasztikus összeg látszik a film minden kockáján. A közönség a hatalmas tömegjeleneteknél, az óriási méretű díszleteknél végre majd elhiszi, hogy nagyon drága filmmel áll szemben, mert ez a film elérte volna az egymilliós kiadást, ha nem állt volna a hátunk mögött báró Wlassits Gyula és Balogh László, a magyar filmügyek két legfőbb korifeusa, akik megadtak minden hatósági támogatást, amelyért egyébként százezreket fizethettünk volna...

Negyvenötmillió mozilátogató hetenkint

Az amerikai filmízlés — Gallup nyomozásában

A film világpiacán, minőségi és mennyiségi tekintetben, ma is *Amerika* vezet. Ezért tarhat érdeklődésre számot az alábbi cikk, amely egy svájci lapban jelent meg, a *Gallup*-féle közvéleménykutató intézmény legújabb munkájáról.

Dr. George *Gallup*, aki oly pontosan dolgozta ki módszereit, hogy az általa megállapított eredmények szinte tévedhetetlenek, csak legutóbb terjesztette ki működési terét a filmvilágra is. Első eredményei oly érdekesek voltak, hogy a nagy filmüzemektől máris megbízást kapott kutatásainak a legszélesebb mederben való folytatására.

Gallup mindenekelőtt megállapította, hogy erősen túlzott a filmgyáraknak az a jelentése, mintha hetenkint 80 millió amerikai járna moziba. *„Csak" 45 milliót tesz ki ez a szám.* 1940-ben 700 millió dollárt fizettek mozijegyekért, ami tekintélyes összeg, de 300 millióval kevesebb a filmgyárak adatainál.

Legkevesebben a hétfői napokon mennek moziba: 5,428.000 néző. Ezen a napon azonban 26 millió ember hallgat végig egy kedvenc színházi rádióközvetítést. Vasárnapra 11,500.000 mozilátogató jut, ugyanakkor 34 millió ember hallgat meg egy népszerű rádióénekest.

A férfiakat jobban érdekli a humor

A filmipar eddig azt hitte, hogy a mozilátogatók háromnegyed része nő. *Gallup* szerint ez a szám mindössze 51%. Vannak azonban filmek, amelyek ezt az arányt erősen megváltoztatják. *A Rebecca West* című film nézői között 70% volt a nő, viszont az *Arizona* című filmet 75% férfi nézte végig.

A férfiakat általában jobban érdekli a humor, mint a nőket. A kifejezetten propagandafilmek tökéletesen megbuknak az amerikai közönség előtt.

A mozilátogatók túlnyomó része a fiatal korosztályokból kerül ki. Ezek nagyrésze is nőtlen. A mozibajárást, mondják Amerikában, kinövi az ember. A legtöbb mozilátogató: 19 esztendős. Ez az évjárat hetenkint 2 millió mozijegyet vásárol.

Amerikában állandó probléma a kétslágeres műsor. Erről megoszlanak a vélemények, mégpedig vidékek szerint. Mivel az amerikai ember kétharmadrésze este fél hétkor már megvacsorázott és 90% fél nyolcra: sok azoknak a száma, akik szeretnek egy műsorban két nagy filmet látni, mert hosszú az estéjük.

Gallup azt is megállapította, hogy igen sokan járnak egy-egy sztár kedvéért moziba. De igazán komoly vonzerőt jelentő sztár alig akad hatvan egész Amerikában. Ezeknek népszerűsége is gyorsan lezuhan, ha nem jelennek meg évenkint legalább három filmen. Az olyan film, amely egynél több sztárt foglalkoztat, nem jó üzlet, mert nem növeli a közönséget a sztárok növelésének arányában.

foglalta el a sztárlistán. A fiatalemberek energikus cselekményt szeretnek látni, tehát férfi kell, hogy az élen álljon. A női vélemények szerint az első tizennégy sztár megoszlik férfiak és nők között. Jellemző, hogy a legtöbb mozilátogató nemcsak a sajátnemű sztár iránt érdeklődik leginkább, hanem a saját korának megfelelő színész iránt is. Dr. *Gallup* meggyőződése szerint átütő sikert csak akkor tud elérni egy film, ha meséje a különböző korosztályokat és szociális rétegeződéseket egyformán elégíti ki. Az ilyen film persze nagy ritkaság. *Gallup* szerint a gyártóknak többet kellene gondolniok a *harminc éven felüli nézők érdeklődésének kielégítésére.* A tökéletes film persze az lenne, amelyet specializáltak egy-egy szűkebb nézőkör számára, például csak művelt, vagy kisvárosi, vagy munkásstb. közönség számára lehetne filmet gyártani.

BUDAPEST DIVATHÖLGYEI CSODÁLATTAL BESZÉLNEK
ZSUBORY NELLY
RUHÁIRÓL. IV., PÉCSI-UTCA 5.

Az első női sztár a tizenötödik helyen

Érdekes az is, hogy a férfisztárok vezetnek a hölgyek előtt. Férfivéleményt szerint az első női sztár csak a tizenötödik helyet

Hirdetéseket a Magyar Nemzet részére itt veszünk fel!
Vilmos császár út 65.

Filmútmutató.

Változatlan sikerrel vetíti a *Décsi* és a *Casino* a *„Végre"* című magyar filmvígjátékot, amelynek főszerepeit *Muráti* Lili és *Páger* Antal játsszák. *Ajánljuk.*

Hetedik hétre is prolongálta a Rádius az *„Intermezzo"* című gyönyörű amerikai zenés filmet, amelynek főszerepeit Leslie *Howard* és Ingrid *Bergman* játsszák. *Nem szabad elmulasztani.*

A Corsóban mulatságos amerikai filmet vetítenek a newyorki felső tízezer életéről. Címe: *„Kislány — nagy kaland."* Megnézendő!

Gyönyörű filmet játszik a Scala, amelynek *„Egymásért"* a címe. *Nagyon ajánljuk.*

A Royal Apollóban a *„Stukák"* című repülőfilmet játsszák nagy sikerrel.

Karády Katalin *„Ne kérdezd ki voltam"* című filmjét a Forum vetíti.

A City mutatta be az *„Aki lefigázza a tengert"* című filmet, amelynek főszerepét Douglas Fairbanks játssza.

Érdekes német sportfilmet vetít az Uránia és az Átrium *„A becsület lovasa"* címmel.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a Broadwayban az *„Erik a gyümölcs"*-öt, a Hollywoodban a *„Halálraitéltek"*-et, az Olympiában az *„Asszonyok a börtönben"* című francia filmet, az Omniában a *„Csákó és kalap"*-ot, a Palaceban a *„Dankó Pista"*-t, a Studióban az *„Így élni jó"* című amerikai vígjátékot, a Turánban pedig az *„Egy asszony három élete"*-t vetítik.

155. szám. Keresztrejtvény

Starker Edo (200), Budapest

Rovatvezető: SALAMON JÓZSEF

VÍZSZINTES SOROK:

1. Mekkába tart. 14. Itta félmultban. 15. Kényelmesse teszi a bútort. 16. Falevélnek is van. 17. Tekints széjjel. 19. Munka. 20. Történelmi korszak. 21. Lóeledel. 23. „Titán" mássalhangzói. 24. Mennybe száll. 25. A. A. A. A. 27. Rövid szent. 29. Gyermeke. 30. Növény. 31. Az előbbi termése. 33. Ital. 35. Női öltözeti cikk. 36. Him állat. 37. Életlen iparos. 39. „Antal" németül. 41. Megnyílt az ég három... 42. Vasipari szerszámok. 43. Vissza: nyelvtani fogalom. 44. Igavonó állat. 45. A virgács egyik vége. 46. Fonalat készítesz. 48. A jó pörköltnek is van. 49. Régi magyar király. 50. Belsőrész. 51. Óváry-Ulrich Sándor. 53. Hajórész. 54. Téli sporteszköz. 55. Szeptevés. 57. Belakatol. 59. Tóth Ferenc. 60. Husz. 61. Him állat. 63. Foggal teszi. 65 Katonai alakulat. 67. Vissza: nem a tetejét. 69. „Száj" németül. 71. Cigány névelő. 72. Textilipari gép. 74. Vissza: filmvállalat. 75. Csongrádvármegyei nagyközségből való.

FÜGGŐLEGES SOROK:

1. Behálózzák Pest utcáit. 2. Vissza: latin köszöntés. 3. „Száz" betűi keverve.. 4. Régi pénz rövidítése. 5. Háziszárnyas. 6. Vissza: afrikai gyarmat (ékezet törlendő). 7. Megvesszőzött kisfiú. 8. Ott rajta. 9. = a 63. vízszintessel. 10. Földet mível. 11. Súlyegység. 12. „Korom" közepe. 13. Egy zalai községből való. 18. Nagy madár. 20. Gyümölcs, tájszólással. 22. „Bizet" mássalhangzói. 24. „Szíria" magánhangzói. 26. Amerikai tenger. 28. = a 33. vízszintessel. 29. Fonalat készít. 30. Kisfiú kap ajándékba. 32. Ide kell a legény. 34. Nemzet. 35. Főzeléknövény. 36. Rám. 38. Diák teszi. 40. Isme. 41. Házrész. 46. Járműhöz tartozik. 47. Összetör. 50. Készpénzt helyettesítő. 52. Falusi öröm. 55. = az 50. függőlegessel. 56. Az úgetőverseny zsokéja. 58. Nem rád. 60. Követ faragj. 61. Mészárosszerszám. 62. Mérgesgáz. 64. „Maga" betűi felcserélve. 66. Révai Zoltán István. 67. Esetleg. 68. ...mars. 70. Pesti mozi volt. 72. Betű fonetikusan. 73. Nagysikerű meseíilm.

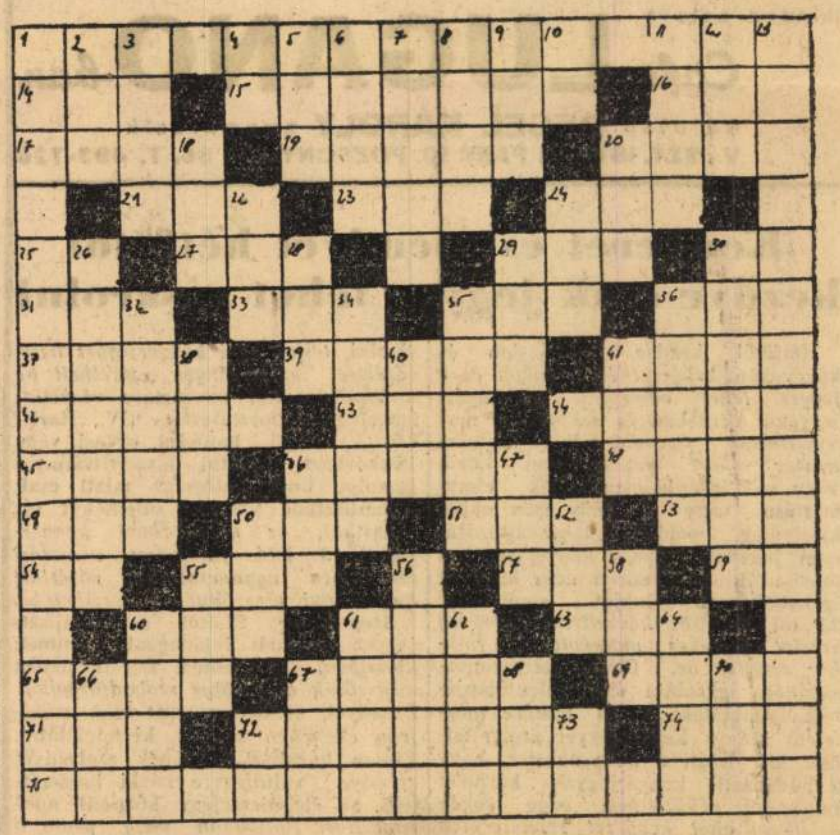

A 154. SZ. KERESZTREJTVÉNY MEGFEJTÉSE: Vízszintes sorok: 1. Magyar díszmenet. 25. feltölt. 42. Roosevelt. 59. Szitáló. 75. Kenderesi szobor. Függőleges sorok: 1. Motoros honvédek. 13. Testnevelőtanár. 26. Természet. 29. Amerika. 30. Szatira.

Jó gyerekek rejtvényei

Betűrejtvény

Beküldte: Starker Janesi (54.), Budapest

T m S erőd

Képrejtvény

Beküldte: Balthazár Terike (4.), Budafok

A 154. SZ. REJTVÉNYEK MEGFEJTÉSE: 1. Cegléd. 2. Kassa. 3. Németújvár. 4. Rejtvény.

Kártérítési per Újpest városa ellen az elpusztult halak miatt

Illik Viktor újpesti csárdatulajdonos kártérítési pört indított Újpest városa, valamint ennek két főtisztviselője, *Gallay* Jenő főmérnök és *Almási* András műszaki tisztviselők ellen. Keresetében előadta, hogy az újpesti kikötő mellett halászbárkái vannak és ezekben tartja egész halkészletét. Két évvel ezelőtt a halászbárkában elhelyezett *65 mázsa hal elpusztult.* Megállapították, hogy a halakat az újpesti csatornák szennyvize ölte meg. A szennyvíz azért tódult nagy mennyiségben a Dunába, mert *a csatorna tisztítását elmulasztották.*

A kártérítési pör törvényszéki tárgyalásán ismerték a Magyar Királyi Halélettani Állomás hivatalos szakvéleményét, amely szerint a halak azért pusztultak el, mert a levezető csatorna tisztítás hiánya folytán eliszaposodott. A törvényszék ezen az alapon perköltségekkel együtt összesen *9000 pengő megfizetésére kötelezte az alpereseket: Újpest városát és a két tisztviselőt.*

Ilyen előzmények után foglalkozott szombaton az üggyel a Tábla. A Tábla a törvényszék ítéletét részben megváltoztatta, mert megállapította, hogy a hiba *a pörbe fogott két főtisztviselő mulasztása folytán következett be.* Így Újpest városát mentesítette a kártérítés kötelezettségétől és csupán *a két főtisztviselőt kötelezte összesen 6006 pengő megfizetésére.*

Beszerzési segélyt folyósított munkásainak egy gombgyár

Az ősz eljöttével szaporodnak a családfenntartók gondjai, tüzelőre, meleg holmira van szükség. A mai időkben különösen megértő intézkedésnek tartjuk tehát, hogy az egyik magyar gombgyár, mint már több alkalommal, ezúttal is munkásai segítségére sietett és összes alkalmazottainak beszerzési segélyt folyósított. Kivétel nélkül mindenki, aki legalább két éve dolgozik a gyárnál, kapott segélyt, fokozatosan, legmagasabb összeget a többgyermekesek. Körülbelül kétheti keresetüknek megfelelő összeghez jutottak így a munkások, akik között a gyár vezetőségének elhatározása érthető örömet keltett. Tüzelőszükségletét pedig minden egyes alkalmazottjának megvásárolja a gyár, az árát pedig keresetükből hosszú időn át törleszthetik. A szóbanforgó vállalatnál az évek során már rendszeresített karácsonyi gyermekfelruházás és ajándékosztás, kirándulások és munkásnyaraltatás intézményeit, a pénzsegély és a tüzelőanyag-akció oly kitűnően egészíti ki, hogy a gyár — az „Iris" Gombárugyár — nevét követésreméltó példaként kell kiemelni.

— Új gazdasági főtanácsos. A kormányzó dr. *Szekeres* László, a „Falu" Magyar Gazda- és Földműves Szövetség ügyvezető igazgatójának a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemei elismeréséül a *magyar királyi gazdasági főtanácsosi* címet adományozta.

A mi szűcsünk a váciutcai Palugyai.

Orvosi hír. Dr. *Milhoffer* Mária bőrgyógyász szakorvos hazaérkezett és ismét rendel. I., Szent János-tér 1/b.

Dr. *Puder* Sándor tüdőszakorvosi rendelését — szabadságáról visszatérve — ismét megkezdte. (V., Nádor-utca 14.) Telefon: 117-270.

Dr. Baál Károly, a Svábhegyi Gyermekszanatórium főorvosa szabadságáról visszatérve, rendelését megkezdte. (Hollán-utca 15. Telefon: 165-11.)

Fegyelmi eljárást indít a Sajtókamara a nyilas párt bomlásával kapcsolatos durvahangú cikkek szerzői ellen

Az *Országos Magyar Sajtókamara elnöksége* közli hivatalosan: A nyilaskeresztes pártból történt képviselői kilépésekkel kapcsolatban egyes fővárosi sajtóorgánumok olyan polemikus cikkeket közöltek, amelyek az *Országos Magyar Sajtókamara* felfogása szerint súlyosan érintik az újságírói kari szolidaritás szempontjait, másrészt sértik a magyar sajtóorgánumoktól joggal megkívánható jó ízlés és tisztességes közéleti hang követelményeit. Minthogy ez elfajult vita során az Országos Magyar Sajtókamara is többízben aposztrofáltatott, mint amely elnézi a sajtó hangjának ezt az eldurvulását, az Országos Magyar Sajtókamara elnöksége szükségesnek látja közölni, hogy többízben hozott határozataihoz és elvi álláspontjához híven *a fent említett cikkek szerzői ellen a fegyelmi eljárást megindította és velük szemben a módjában álló legsúlyosabb fegyelmi büntetést fogja alkalmazni.*

ADY BURGER és KALMÁR SÁNDOR
minden este a
Cafe LUGANO-ban
Délután DÉGEL KÁROLY zongorázik
V., SZT. ISTVÁN PARK 10. POZSONYI-ÚT 36. T. 493-726

Kenyeret és zsemlyét hétfőtől kezdve csak jegyre lehet vásárolni

Hétfőtől kezdve Budapesten és környékén *kenyeret és zsemlyét csak jegyre lehet vásárolni.* A kenyérjegyeket pénteken és szombaton már kiosztották. *Szendy* Károly polgármester ezzel kapcsolatban közli, hogy aki igénybejelentésének elmulasztása vagy bármely más okból kifolyólag, például lakásváltozását nem jelentette be, kenyérjegyet a mostani kiosztás során nem kap, az igénybejelentő lapját szeptember 23-ától, keddtől *közvetlenül lakása szerint illetékes nyilvántartási fiókhoz nyujtsa be.* Ott személyazonosságának igazolása és bejelentőlapjának felmutatása után részére megfelelő számú kenyérjegyet szolgáltatnak ki. Közli a polgármester, hogy a budapesti kenyérjegyek bármely budapesti *péküzletben vagy egyéb üzletben, ahol kenyeret rendszeresen árusitanak, beváltható.* A vendéglátóipari üzemekben, a vállalati étkezdékben, továbbá olyan intézeti háztartásokban, ahol a teljes ellátásban részesülők kenyérjegyet nem kaptak, *kenyeret jegy nélkül lehet kiszolgáltatni.* Az egyszeri étkezéshez kiszolgáltatható kenyéradag súlya *60 gramm.* Aki kenyéradagja helyett házisütéshez kenyérlisztet akar vásárolni, *teljes havi kenyérjegyét lisztvásárlási igazolványra cserélheti be* a közélelmezési ügyosztály vásárlási igazolványi alosztályában (IV., Harisköz 5.). Aki hatósági orvosi vagy közkórházi, klinikai bizonyítvánnyal igazolja, hogy betegsége miatt csak finomliszből készült süteményt fogyaszthat, *az teljes havi kenyérjegyét 3 kiló finomliszt vásárlási utalványra ugyancsak a vásárlási igazolványi alosztályban cserélheti be.*

Szeptember 22-étől a búzaliszt-jegyek felemelt fejadaggal kerülnek kiosztásra és ennek következtében *megszűnik a zsemlye szabadforgalma.* Zsemlyét, zsemlyemorzsát csak *váltójegy* ellenében szabad kiszolgáltatni. Finom búzaliszt jegyének szelvényét zsemlye váltójegyre bárki becserélheti az élelmiszerjegy központ *nyilvántartási fiókjaiban vagy pedig a budapesti dohányárudákban.* A dohányváruda az átcserélésért *négy fillér díjat számít.* Közli a polgármester azt is, hogy a zsemlye váltójegy minden szelvényére *egy darab zsemlyét* lehet kiszolgáltatni. Tilos a jövőben is a vendéglátóipari üzemekben a zsemlye kiszolgáltatása. A kórházak és egyéb gyógyintézetek zsemlyeellátásáról a főváros közélelmezési ügyosztálya közvetlenül gondoskodik.

Családi Értesítő

Ebben a rovatban megjelenő közlemények díjszabása 3 sorig 7.20 pengő, minden további sor 2.40 pengő.

Gonda Lucy zongoraművésznő, *Gonda* Mihály BSZKRT h. igazgató és *Szigeti* Ibolya leánya és *Weisz* István mérnök szeptember 25-én, csütörtökön este 7 órakor tartják esküvőjüket a Szent Család plébániatemplomban (Szondy-u. 67.).

Nagel Marcell kir. kereskedelmi tanácsos és neje, Sátorkői *Rosenberg* Lili leánya, *Violetta* és *Nobel* Alfréd, *Nobel* Elek és *Rosenberg* Lica fia, jegyesek.

Sparber Éva és *Gottlieb* László jegyesek.

Sauerteig Mimike és *Guth* Hermann szeptember 16-án házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Korodi *Biró* Márta és *Bakos* Gyula, a Hermes Nemzetközi Szállítmányozási Rt. cégvezetője házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Schnürmacher Trudy (Budapest) és *Rubin* Ferenc (Hajdudöszörmény) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Loew György és *Kellner* Hanna házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Strasser Zsuzsi és dr. *Epstein* Miklós (Budapest) szeptember 18-án házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Monostori Magdi és dr. *Vas* Andor szeptember 16-án házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Lővy Adél (Putnok) és *Róth* Miklós (Mezőcsát) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Friedmann Ibolya és *Deutsch* Béla házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Vadász Éva (Rákospalota) és *Fischer* László (Rákosszentmihály) szeptember 20-án tartották eljegyzésüket.

Lévay Mica (Budapest) és *Hajdu* Elemér (Pusztaszentgyörgy) szeptember 19-én Budapesten házasságot kötöttek.

Reichenburg Kató (Budapest) és *Nádas* István (Siófok) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Törs Tibor körútja a szerencsi választókerületben

Törs Tibor, a képviselőház alelnöke *tíznapos körutat* tett a szerencsi választókerületben és annak során huszonnégy községet látogatott meg. A községekben a helyi vezetőkkel főként a közellátás problémáit és a sürgős megoldást igénylő földbirtokpolitikai kérdéseket tárgyalta meg.

— **Megnyílt a Műegyetem új tanéve.** A József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem 1941—42. évi tanéve szombaton délelőtt nyílt meg a Műegyetem dísztermében tartott ünnepi közgyűléssel. Dr. *Vendl* Aladár prorektor tartott beszámolót a mult tanévről és üdvözölte a hivatalba lépő új rektort, dr. *Imre* Sándort, aki ezután a bizalmat megköszönő beszédében kijelentette, hogy a nemzeti tudatosságot és a nemzet sorsáért való felelősség érzését akarják az ifjúság lelkébe ültetni.

— **Kiadták a Városlal rendezésére kiírt tervpályázat díjait.** A Dunaparttól a Halászbástyáig terjedő Városlal rendezésére a Közmunkatanács pályázatot írt ki. A beérkezett tervek közül a bírálóbizottság az első három díjat a következő tervezőknek ítélte oda: a 4000 P-vel jutalmazott I. díjat dr. *Korompay* György és *Korompay* Andor közös tervének, a 3000 pengővel jutalmazott II. díjat *Schaefer* Ferenc tervének, a 2000 pengővel jutalmazott III. díjat *Sándy* Gyula tervének. Azonkívül megvételre javasolta 1000—1000 pengővel *Borsos* Károly és *Radnay* Lóránt tervét.

— **A posta betegségbiztosító intézetének új vezetője.** *Varga* József kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter dr. *Meskó* Oszkár postafőigazgatót a m. kir. Posta Betegségbiztosító Intézete ügyvezető alelnökévé kinevezte.

Sürgős igazolvány fényképe
2 órán belül kézben 3 darab 2 pengő
PÁRISI FOTÓ PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ épület

Szeptember 21 Vasárnap

— **Rossz politika a magyarok üldözése, magyarok megnyomorítása, hiszen olyan kevesen vagyunk, hogy még az apagyilkosoknak is meg kellene bocsátani!**
Széchenyi

Vizállás

A *Duna* közepes vízállással Budapest és Gombos között árad, máshol apad. *A szombati dunai vízállások:* Passau 547, Pozsony 310, Komárom 447, Budapest 416, ma 394, Paks 314, Baja 406, Mohács 424, Gombos 440, Újvidék 422. — A *Rába* Szentgotthárdnál mínusz 47. — A *Dráva* Barcsnál mínusz 60, Drávaszabolcsnál 48. — A *Tisza* Tiszafüredig apad, lejjebb árad, Záhonyig alacsony, Tokajtól lefelé magas vízállású. *A szombati tiszai vízállások:* Máramarossziget 108, Visk 35, Tekeháza 32, Tiszaújlak 20, Vásárosnamény 180, Záhony 150, Tokaj 563, Tiszafüred 590, Szolnok 638, Csongrád 604, Szeged 658, ma 662, Titel 492. — A *Szamos* Désnél 40, Szatmárnémetinél 76. — A *Bodrog* Bodrogszerdahelynél 504. — A *Sajó* Bánrévénél 54. — A *Hernád* Hidasnémetinél 36. — A *Berettyó* Margittánál 64. — A *Körösök* Csucsánál 60, Nagyváradnál mínusz 62, Békésnél 284, Gyománál 440. — A *Maros* Marosvásárhelynél mínusz 5, Makónál 401. — A *Balaton* Siófoknál 54. — A *Velencei-tó* Agárdnál 94.

Újpest sürgeti a törvényhatósági jogú várossá nyilvánítást

Újpest képviselőtestülete három napon keresztül tárgyalta a város 1942. évi költségvetését, amelynek összege 4,630.000 pengő. A mutatkozó hiányt 50 százalékos pótadóból fedezik. Az általános vita során *Kelemen* Gyula rámutatott arra, hogy a költségvetés kedvezőbben alakulna, ha a várost *törvényhatósági joggal ruháznák fel.* Javasolta, hogy a város vezetősége sürgesse meg a belügyminisztériumban a törvényhatósági jogú várossá való átalakulás érdekében beadott kérelmet. Indítványozta továbbá, hogy a képviselőtestület mondja ki a polgármesteri állás betöltésének szükségességét, mert Újpest már *második éve polgármester nélkül van.* Több felszólaló a *Phöbus* villamossági vállalat tervbevett tarifaemelése ellen tiltakozott, majd a közgyűlés megszavazta a költségvetést.

15.000 pengőt
6½%-os kamatra ügyfelem budapesti házra KIHELYEZ. Cím: dr. Osváth, I, Gellérthegy-utca 25. szám.

Személyhajójáratok korlátozása

Az MFTR közli, hogy az előrehaladott időszakra való tekintettel egyes személyhajójáratok a folyó évben a következőképpen szűnnek meg:

a vasárnaponként 6.30 órakor induló *esztergomi turistahajó* szeptember 28-án,

az esztergomi személyjáratban naponként 11 órakor induló ú. n. *kofahajó* szeptember 30-án közlekedik *utoljára,*

a *Budapestről Nagymarosra* naponta kétszer induló csavargőzös-járatokban az utolsó hajók Budapestről szeptember 30-án 7.30 és 15 órakor, Nagymarosról szeptember 30-án 18.40 órakor és október 1-én 6 órakor indulnak.

Október 1-étől kezdve az eddigi heti hat járat helyett *Szolnok* és *Csongrád* között csupán kedden, csütörtökön és vasárnap, *Csongrád* és *Szeged* között pedig hétfőn, szerdán és szombaton közlekedik a személyhajó.

Jóizlésü hölgyek
„BORNEO"
arckrémet, pudert, ruzst és kölnit használnak
Kapható minden szaküzletben

Gróf Széchenyi Andor Pál — titkos tanácsos

A *Magyar Távirati Iroda* jelenti: A kormányzó a miniszterelnöknek a minisztérium nevében tett előterjesztésére gróf Sárvárfelsővidéki *Széchenyi* Andor Pál császári és királyi kamarás, felsőházi tagnak, a gróf Széchenyi-nemzetség legidősebb tagjának a haza szolgálatában szerzett kiváló érdemei elismeréséül a m. kir. titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

Átköltözést, butorkocsiban
csomagolást vidékre is, beraktározást elvállal
Ringwald Teréz-körút 1/a Telefon: 225-097

— **Kitüntetések a biztosítási szakmában.** A pénzügyminiszter *93 biztosítási községi helyi képviselőt* tüntet ki az 1941. évi biztosítási napok alkalmából több mint negyedszázados, érdemes biztosítás-gazdasági tevékenységüket. A dícsérő okleveleket a pénzügyminiszter megbízásából *Gebhardt* Domonkos, a BIOSZ elnöke adja át úgy Budapesten, mint a vidéki városokban, ahol ünnepélyes keretek között üdvözlik a magyar biztosításügy miniszterileg kitüntetett képviselőit.

CEGLÉD-CINKOTA-HERENY
Kérje árjegyzékünket:
BPEST. IV. VERES PÁLNÉ UTCA 8.
TELEFON: 188-331

Ballonkabát • Brück Bálvány-u. 2 Rigler mellett

Sporthírek

A NEMZETI BAJNOKSÁG hatodik fordulójában a *Ferencváros* az Üllői-úton a *MÁVAG*-gal mérkőzik. A zöld-fehérek összeállítási gondokkal küzdenek, azonban mégis feltétlenül nagyobb játékerőt képviselnek, mint a gépgyáriak. A *Ferencváros* sokgólos győzelme várható. A forduló legérdekesebb mérkőzését az *Elektromos* a *Gammá*-val játssza. Két kitünő formában lévő csapat óriási harcára van kilátás. Előreláthatólag pontosztozás lesz. Csepelen a *WMFC* igyekszik a *Szegedet* legyőzni. A csepeliek feljövőben vannak, a *Szeged* a bajnokság élén áll, így remek harc után győzhetnek a hazaiak. Az *Újpest* gólarányt javíthat a *Lampart*, a *NAC* a *Kolozsvár* ellen. A pontatlanok derbijén a *Kispest* győzhet a *Szegedi Vasutas* ellen. *Salgótarján* legyőzheti *Szolnokot*, *Újvidék* újabb szép győzelmet arathat, ezúttal a *DiMÁVAG* ellen. Részletes műsor:

Ferencváros—MÁVAG, Üllői-út, 4 óra.
Újpest—Lampart, Újpest, 4 óra.
WMFC—Szeged, Csepel, 4 óra.
Nagyvárad—Kolozsvár, Nagyvárad, 4 óra.
Elektromos—Gamma, Latorca-utca, 4 óra.
Salgótarján—Szolnok, Salgótarján, 4 óra.
Szegedi Vasutas—Kispest, Szeged, 4 óra.
Újvidék—Diósgyőr, Újvidék, 4 óra.

A MAGYAR ATLETÁK vasárnap Milánóban szerepelnek. *Csányi* és *Szabó* csak bravurral győzhet, *Szilágyitól, Zsuffkától, Csaplártól* győzelmet vár a magyar közönség.

VITÉZ BÉLDY ALAJOS vezérőrnagy, a leventekiképzés és testnevelés országos vezetője berlini tartózkodásának befejezése és itteni tárgyalásainak lezárása után szombaton reggel fél 9 órakor Münchenbe repült. A magyar ifjúsági vezér vasárnap a koraesti órákig marad Münchenben, majd onnan Rómába utazik.

A MAGYAR—OLASZ PROFI ÖKÖLVÍVÓ MÉRKŐZÉS vasárnap délelőtt 11 órakor lesz, a Nagycirkuszban. Előreláthatólag hatalmas küzdelem után 2:1 arányban győznek a magyarok.

A MAGYAR VÁLOGATOTT ÖKÖLVIVŐCSAPAT vasárnap Újvidéken bemutató mérkőzést vív.

ATLETIKA. BEAC-verseny, BEAC-pálya, 4 óra. Ifjúsági egyesületközi verseny, MAC-pálya, 4 óra.

KÉZILABDA. Teljes bajnoki forduló.

KERÉKPÁR. Motorvezetéses verseny a Millenáris-pályán, fél 4-kor.

A KAJAK SZÖVETSÉG GRÓF SZÉCHENYI ISTVÁN EMLÉKÉNEK áldoz vasárnap délelőtt, amikor dr. *Brém* György ügyvezető elnök, *Balatoni* Kamill és *Cseh* Gábor bajnokok kíséretében meg fogja koszorúzni a legnagyobb magyar szobrát.

Eső-, ballon-, lódenkabát, raglán Márton és Szász V, Bálvány. utca 3. sz.

Lósport

ILDIKÓ MEGVERTE BAKCHICHT. Gyengén kezdődött a szombati versenynap. A *Széchenyi-díjban* nehéz volt a választás *Bakchich* és *Ildikó* között, mind a kettőt egyformán fogadták. *Seregély* vezetett, mögötte *Bakchich*, azután *Nemes*, utolsó *Ildikó.* A rövid oldal végén *Bakchich* áll az élre, *Ildikó* még mindig utolsó. A táv előtt nyomul fel *Ildikó* és végül egy hosszal nyer *Bakchich* ellen. *A „Magyar Nemzet" Ildikót tippelte első helyre.* A napot megnyitó versenyt a négyes mezőnyben a nagy favorit *Pygmalion* nyerte, míg a Háromévesek nagy gátversenyében nem győztek a favoritok, *Ritka* és *Medea*, hanem *Tenax* lett az első és a startról rosszul elkerült *Marcsa* második. A *Kőbányai-díjban* a tizenkilenc nevezett közül csak öt ló indult és a favorit *Patkó Bandi* győzött. A két részletben futott *Welter*-hendikep mind a két részében végre nagy mezőny indult, a nap többi futamával ellentétben. A *„Magyar Nemzet" eltalálta a többi között a hetedik futam befutóját, Virtus II.—Komikát. 10:100.* Említésre méltó, hogy a kevés lóval bíró népszerű *Sóskuti-istálló* két versenyt nyert, *Koronddal és Virtus II.-vel.*

I. 1. **Pygmalion** (Klimscha, 4:10 reá). 2. Csángó (Szokolai, 8). 3. Mókás (Kolonics, 4). Fm.: Dulcinea. ½, 2 hossz. Tot.: 10:12, befutó 58. — II. 1. **Tenax** (Fetting K., 4). 2. Marcsa (Horváth B., 10). 3. Medea (Steckl, 2). Fm.: Ritka, Pege, Lina, Hortensia. 2½, 1½ hossz. Tot.: 10:53, 31, 46, 16, befutó 318. III. 1. **Patkó Bandi** (Klimscha, pari). 2. Hós (Balogh, 6). 3. Csongor (Szokolai-S., 3). Fm: Dugó, Brigi. 3, 1¾ hossz. Tot.: 10:17, 12, 18, befutó 73. — IV. 1. **Ildikó** (Klimscha, pari). 2. Bakchich (Balogh, pari). 3. Nemes (Schejbal, 5). Fm.: Seregély. 1, 8 hossz. Tot.: 10:18, befutó 24. — V. 1. **Korond** (Klimscha, 4). 2. Marcal (Schejbal, 4). 3. Nemere II (Rózsa, 1½). Fm.: Flanc, Sequence, Pityke, Hetera, Nyak-, 2½ hossz. Tot.: 10:60, 15, 15, 13, befutó 509. — VI. 1. **Felhő II** (Klimscha A., 3). 2. Happy Boy (Bocskai, 4). 3. Adoma (Weissbach, 1¼). Fm.: Kongó, Albusz, Hárfa. 5/4, 3 hossz. Tot.: 10:46, 12, 13, 11, befutó 256. — VII. 1. **Virtus II** (Bocskai, 4). 2. Komika (Keszthelyi, 1½). 3. Sóhaj (Kolonics, 10). Fm.: Hilversum, Symptom, Munkás II, Cobold, Derwish, Drusza, Vaklárma, Piumára, Guba, Barázda, Márta. ¾, ¾ hossz. Tot.: 10:46, 16, 16, 51, befutó 100, 786. — VIII. 1. **Durnitor II** (Kolonics, 10). 2. General (Gill, 4). 3. Labrador (Szokolai, 4). Fm.: Sacrilége, Akarnok, Lehel, Senorita, Tenor, Fruska, Magdalena, Camouflage, Csillogó, Besnyő, Csöppi, Gordonka, Adisababa. 2½, ½ hossz. Tot.: 10:131, 43, 41, 23, befutó 1548, 490.

KÉT NAGYOBB DÍJAZÁSÚ VERSENY DŐL EL VASÁRNAP: a húszezer pengős *Gróf Károlyi Gyula-emlékverseny* és a nyolcezer pengős Háromévesek szeptemberi nagy hendikepje. A Károlyi-emlékversenyben *Rhodesia, Borka* és *Habanera* küzdhetnek az elsőségért, míg a Háromévesek nagy hendikepjét *Dampierre* nyerheti meg *Grape Fruit* és *Pax Ting* ellen. A napot megnyitó futamban a *Festetich-emlékverseny* lovai, *Mameluk* és *Hugó* a legjobb esély, a *Kelenföldi-díjban* viszont *Ute*, a *Mező-díj* megvert második próbálkozik ismét, az ott helyezetlenül végzett *Lim-lom* a legveszedelmesebb ellenfele. Az egymást követő négy hendikepben nagy mezőnyök lesznek. Az egyes versenyekre a következő lovakat jelöljük:

I. Mameluk — Hugó — Rapitya
II. Ute — Lim-lom — Parittya
III. Dampierre — Grape Fruit — Pax Ting
IV. Rhodesia — Borka — Habanera
V. Corti — Perzsa — Hesp-id.
VI. Gerla — Göre Gábor — Obálka
VII. Hitch-id. — Parabola — Levente II
VIII. Kertész-id — Brouette — Jó napot

valók, de annak környékén vagy vidéki városaink egynémelyikében bizonyára jól hatnáuak.

E kisebb építészeti feladatok az oktatás szempontjából nagyfontosságúak. A még nem nagy szerkezeti tudást igénylő egyszerű feladatok lényegüknél fogva legjobban tanítják meg az építészeti tervezésben kezdő növendékeket a logikus építészeti gondolkodásra, melynek kifejlesztése mindenekelőtt szükséges.

Egy kislakásos telep tipusának jó megoldása nem könnyű feladat. Tekintettel kell lenni az olcsó előállításra, a szerkezetek egyszerűségére s az alaprajz minden talpalatnyi helyének a leggazdaságosabb kihasználására, ajtók, ablakok célszerű elrendezésére, a falfelületeknek bútorokkal való jó kihasználására stb. E feladatok tanítanak meg legjobban a gazdaságos jó alaprajz készítésére, a külső megoldásoknál pedig a takarékosságot szem előtt tartva, kerülni kell minden felesleges és költséges díszítést, tehát csakis az épület építészeti tömegével, az ablakok, ajtók nyílásainak ritmikus, jó arányú elhelyezésével kell a művészi hatást elérni. Ezek pedig a tervezés főprincipiumait jelentik s így a feladat lényege kényszeríti a növendékeket arra, hogy a tervezés e legfontosabb tényezőivel jöjjenek elsősorban tisztába. S ez helyes is. Építészeti részletképzés itt még teljesen hiányzik. Díszítését a szerkezeti elemek művészi megoldása adja (ajtó, zár, pánt stb.) szóval az iparművészeti jellegű dolgok, amelyek pedig az anyagok s megmunkálásuk módjának ismeretét követelik meg. E helyen pedig a népművészeti munkák tanulmányozása a legeredményesebb, mert a fentieken kívül nemzeti formakincsünk is önkéntelenül átmegy növendékeink munkájába. A kislakásos telep több tipusainak összeépítése, egybekomponálása pedig a legváltozatosabb tömeghatásokra vezet s utcákat, tereket oldhatunk meg, ahol az architektúrától már elválaszthatatlan lesz a növényzet, a kert, maga a természet, mely az architektúrának egyik főkiegészítője. Természetesen szükséges, hogy a növendékek e kialakításokat modellben is lássák. S így megyünk fokozatosan tovább nagyobb feladatok megoldásához. Megtervezzük a négy-ötszobás s majd még nagyobb igényeknek megfelelő családi házakat, ezeknek belsejét, külsejét s környékét. A szobát, a házat, a kertet. A legfelsőbb fokon a növendék már olyan témát választhat, amihez legnagyobb kedve van. (Jelen példák között a művészember háza.) A fősúlyt arra fektetem, hogy a növendékek átérezzék s átéljék az e házakban folyó életet. Ismernünk kell képzeletben az ily otthonban lakó család egész életét, ismerjük mindegyik családtagot, ismerjük kívánságaikat, óhajukat és ennek megfelelően próbálunk nekik barátságos, szép otthont teremteni.

A házak terveit rendes építészeti műhelyrajzok alakjában végezzük el s emellett a

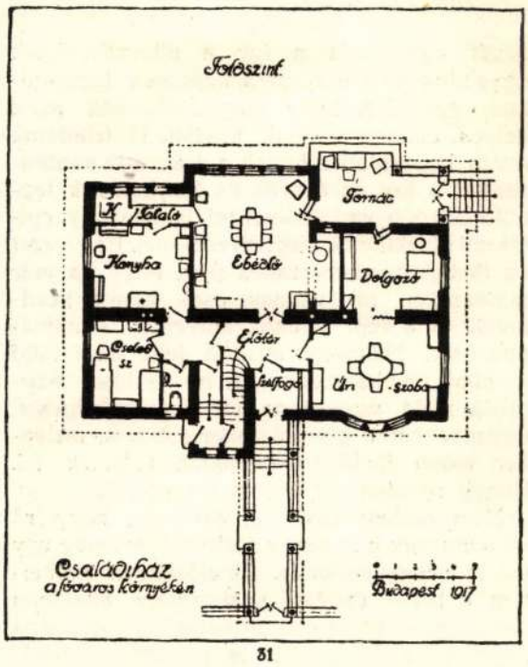

31

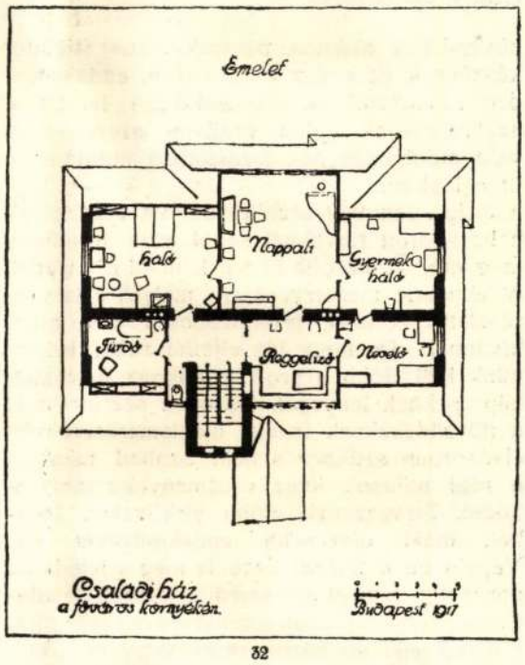

32

31—32. Családi ház a főváros környékén. Földszinti és emeleti alaprajzok. Esti tanfolyam. Schaefer F. terve.

31—32. Familienhaus nächst der Hauptstadt. Grundriss des Parterres und des I. Stockes.

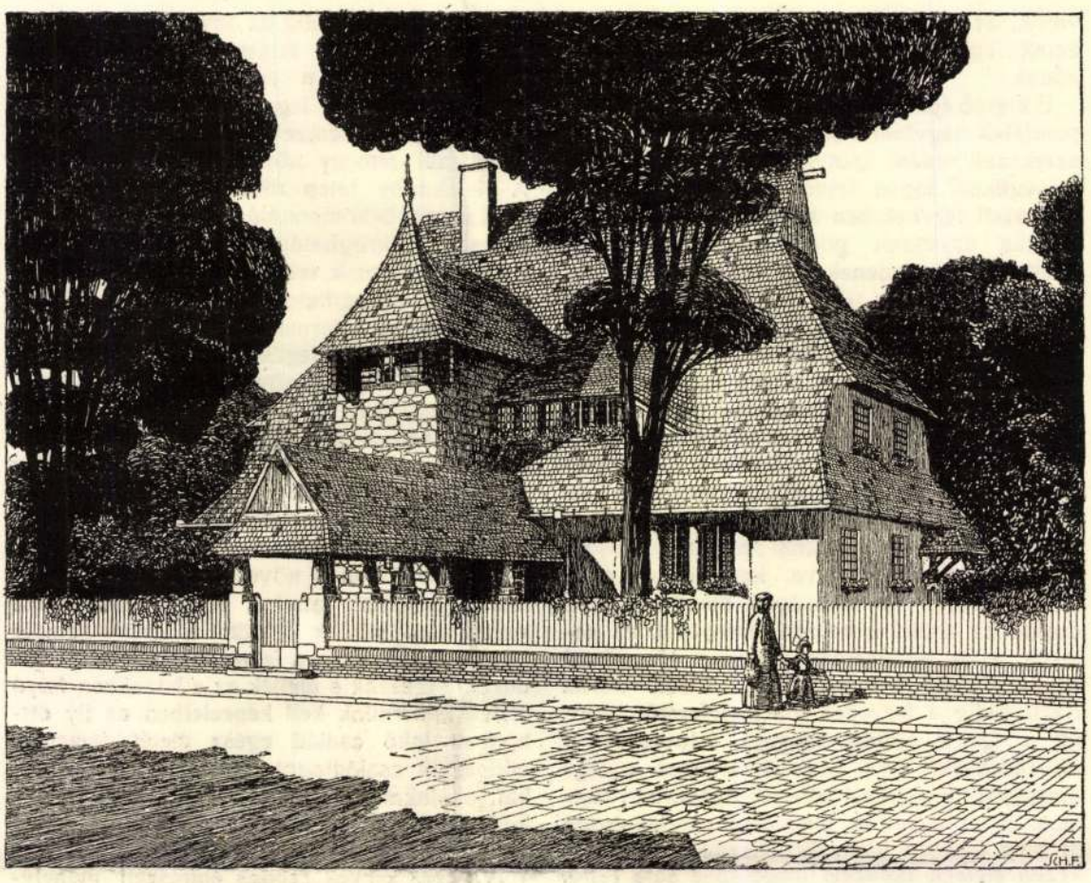

33

33. Családi ház a főváros környékén. Utcai oldal. Schaefer F. terve. Esti tanfolyam.

33. Familienhaus nächst der Hauptstadt. Entwurf von F. Schaefer. Abendkurs.

növendékek számos perspektívikus vázlatot készítenek az egész objektumról, annak minden részletéről is. Növendékeim terveit e szakrajzoknak külön grafikus szempontból való átdolgozásának formájában mutatom be itt e lapban.

Szigorúan vett architektónikus kiképzések e bemutatott terveknél sehol sem fordulnak még elő, de később áttérünk majd oly kisebb objektumok megtervezésére, melyek építészeti részletképzéseket, profilozásokat stb. megkívánnak. De hogy ide eljuthassunk, ismernünk kell előbb a profilozásoknak, a részletképzéseknek lényegét. Nézetem szerint itt is a növendékeknek önálló megismerésére van elsősorban szükség s nem szabad mindjárt a régi stílusok kész eredményeire támaszkodni. Tervezzenek előbb sírköveket, kutakat, majd díszesebb emlékműveket stb. Vagyis ne a házzal kezdjük meg a feladatok sorozatát, hanem egyszerű építészeti feladatokkal, melyek inkább iparművészeti jellegűek. Ezeknél egy elhibázott profil vagy más építészeti részlettagozás az egész műnek szépségét elronthatja s így a növendékeknek ügyelniök kell a részletkiképzések harmónikus egységére, hogy megtanulhassák azok helyes alkalmazásának módját. E feladatok révén kapcsolatba jutnak a dekoratív szobrászattal s így az árnyék és fényhatások legkülönbözőbb variációival találkoznak ily építészeti objektumok megtervezésénél. Ez elvezet az önálló megismeréshez úgy, hogy ha már mindezeken túl vannak, csak akkor kezdhetjük el a régi stílusok műveinek tanulmányozását. Mennyire buzdító lesz az önálló további munkálkodásukra, ha ezekben meglátják majd ugyanazon törvényszerűségeket, ugyanazokat a gondolatokat s érzést, melyeket előbb önállóan önmaguk fedeztek fel. Ennyit röviden oktatásom lényegéről.

Nem mulaszthatom el azonban, hogy rá ne mutassak e tantárgy fontosságára még egy másik szempontból is. Az előzőkben említettem a belső építészi szakosztály általános tanításának fokozatos menetét. E fokozatos menetnek a fordítottját is szeretnénk rendszeresen keresztülvinni, de ennek teljes ki-

építéséhez az idő rövidsége folytán még nem jutottunk el. A legfelsőbb fokon a házat annak legkisebb részletéig egységesen óhajtjuk megtervezni. Ehhez azonban egy növendéknek sok idő kell, annyi, amennyivel nem rendelkezik. Ezért segítséget kap más növendéktársaiban s a közös munkába bevonjuk az alsóbb évfolyambeli növendékeket is. Némely feladaton több növendék dolgozik együtt. (Ilyen példa a kislakásos telep.) A többi feladatoknak belső kiképzéseiről pedig csak futó vázlatok készülnek, amelyek csak az építészeti térhatásokra vonatkoznak és nem a részletekre (művészember háza). A lakás komoly s annak minden részleteiben megoldott művészi megtervezése a lakásművészeti oktatásra tartozik (Tanár: Szablya-Frischauf Ferenc) s itt a III. és IV. éves növendékek segédkeznek a családi házak belső megoldásánál. A bútorok műhelyrajzainak elkészítésében már a legalsóbb évfolyambeli növendékek is részt vehetnek. Ugyanez áll a ház szerkezeti részeinek s egyes építészeti részleteinek (vasrács, kerítés stb.) megoldásaira is, amelyeket pedig a középítéstani és építészeti tervezés tanításának keretében végezhetnek el (Tanár: A. Balogh Loránd.) és egyes szobrászati vagy díszítőfestészeti megoldásoknál pedig a testvérszakosztályok növendékei is közreműködhetnek.

A tanítás fokozatos menetének így visszaható s nagyfontosságú nevelő ereje is van. A felsőbb évfolyambeli növendékek irányíthatják kezdőtársaikat s az összes évfolyamok megtanulják a már irodai jellegű közös együttmunkálkodást s az alsóbb évfolyambeli növendékek előre megismerkednek az egész feladat munkamenetével s ez együttmunkálkodás révén kialakulhat lassan egy közös formanyelv is, mely hazai művészetünk kifejlődése szempontjából is fontos.

Mindezt összefoglalva: szükséges, hogy a belső építészi szakosztály általános tanítási menetét az otthon művészetének még az a része egészítse ki, mely a családi házakra vonatkozik. A puszta előadás, vagy más műveknek reprodukciókban való bemutatása azonban sohasem vezethet célhoz. Itt elengedhetetlen az izzó, lelkes, teremtő munkálkodás, hogy a növendékek önállóan átélhessék és átérezzék feladatukat. Hogy célt érhessünk, szükséges tehát, hogy a növendékek igyekezzenek ily feladatokat önállóan megoldani, amely tervezésekhez szükséges előtanulmányokkal máris rendelkeznek. Ezzel pedig az építészeknek az építészetet megértő, jó iparművész-munkatársakat nevelhetünk s ez egyik célunk.

De hogy félre ne értsék e munkásságunkat, szükségesnek tartom egy önkénytelenül felvetődhető kérdés tisztázását. Ha az iskola belső építészi szakosztálya végzett növendékei közül egyik vagy másik általános iparművészeti tudásán kívül még

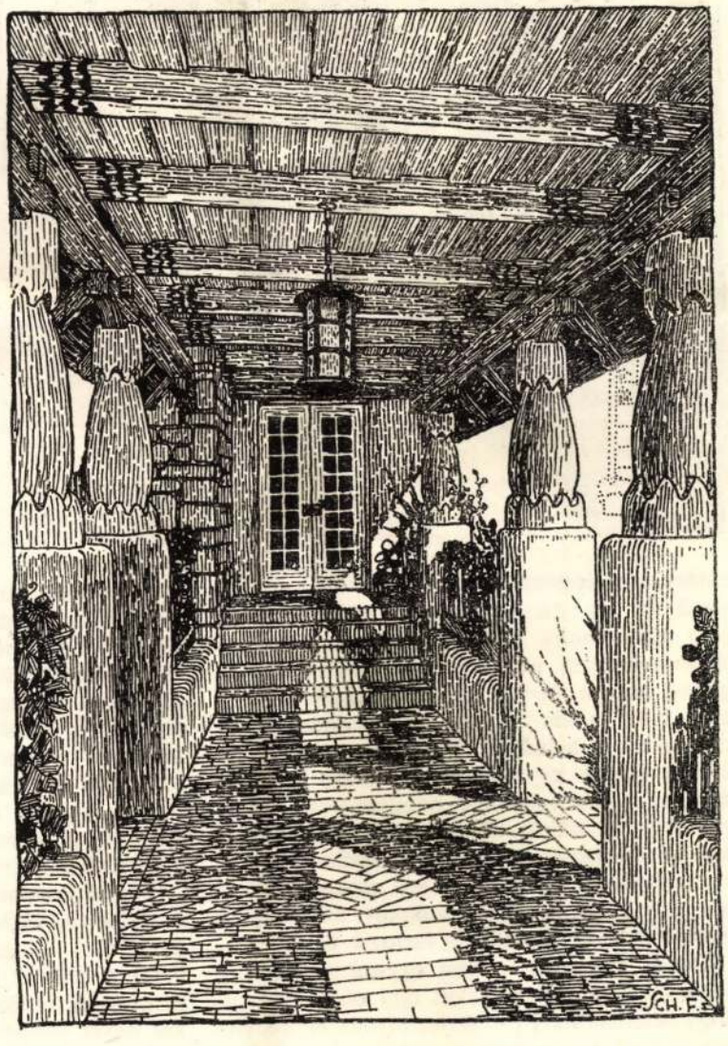

34

34. Tornác.

34. Eingangsflur.

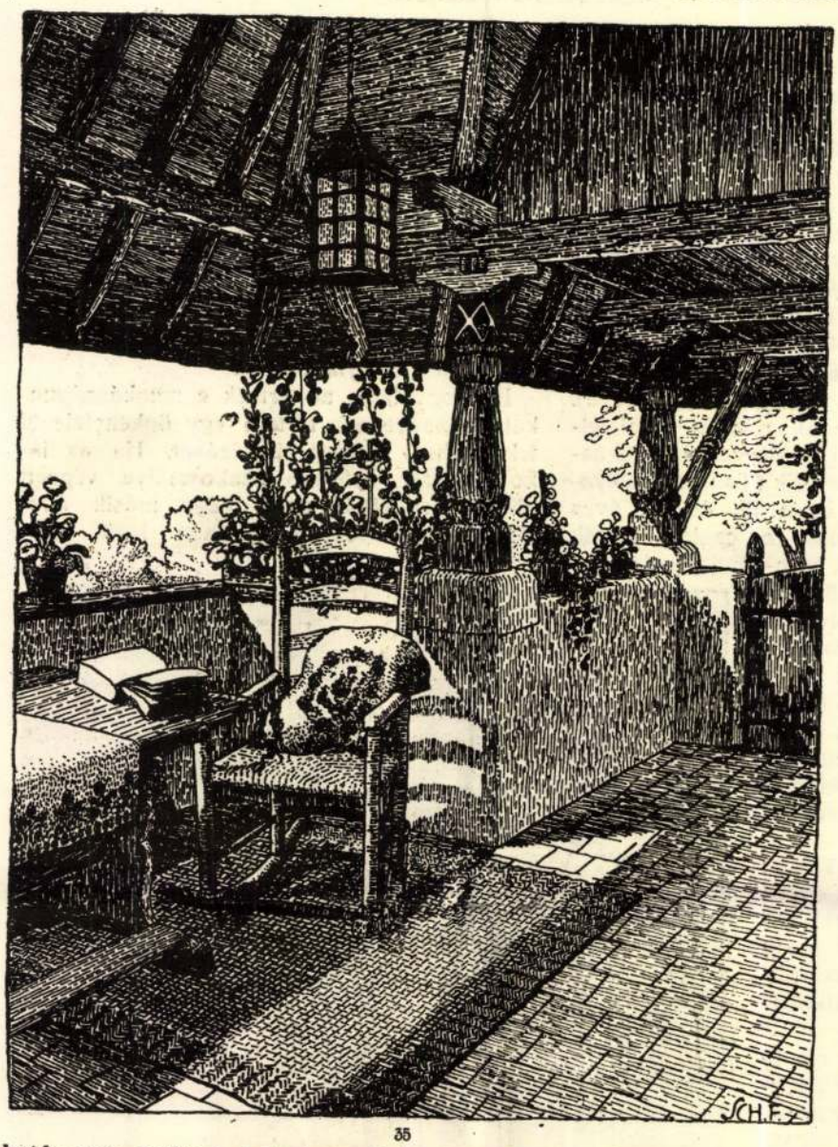

35

35. Kerti tornác részlete.

35. Teil der Gartenflur.

határozott építészi talentummal is rendelkezik és az életben esetleg nem elégszik meg azzal, hogy az otthon művészi kialakításánál csupán annak belső kiképzését végezze, hanem kedvet, erőt s ambiciót érez arra, hogy a kis családi házat annak teljes egészében a belsővel, külsővel, a házzal, a kerttel együtt egységesen, önmaga alkossa meg, ezzel az építészek munkakörébe ütközik s ez az iskola művészi oktatásától távol áll. Az építészek joggal kifogásolhatják ezt, mert növendékeinknek iskolánk nem adja a kivitelezéshez szükséges építőipari szerkezetek ismeretét, mivel ez nem is tartozik ügykörébe.

De ez a kérdés is igen egyszerűen, a törvények teljes betartásával úgy oldható meg, hogy belsőépítészeti szakosztályunk arra hivatott végzett növendékei egészítsék ki művészi tudásukat azokkal a technikai és szerkezeti ismeretekkel, amelyek még szükségesek nekik az önállósításhoz. A felső építőipari szakiskola liberális s gyakorlati oktatása megadja a módot erre s feltétlenül elegendő szaktudást is ád, amelynek megszerzésével jogosítja is őket ily családi házak megépítésére. S erre van már példa. S amennyiben esetleg még nagyobb technikai művek megalkotására áhítoznának, nyitva állanak előttük a műegyetem kapui, ahonnan is kikerült már építészi oklevéllel bíró iparművészeti iskolát végzett növendék.

De az éremnek egy másik oldala is van. A felső építőipari szakiskola jó építőipari gyakorlati és szerkezeti embereket nevel és építőmestereket képesít. A műegyetem pedig magasabb technikai tudással bíró építészeket nevel ugyan, de sem itt, sem ott a családi házakkal kapcsolatos és ezek művészi egységét biztosító iparművészeti feladatokkal

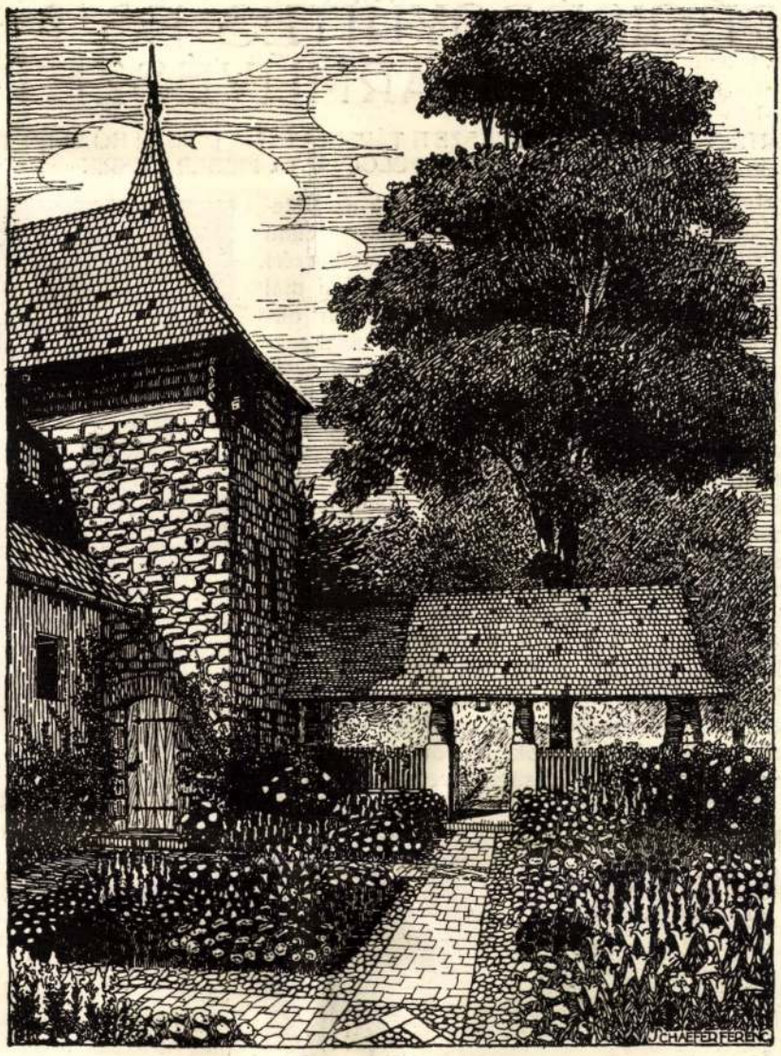

36. Előudvar részlete.

36. Teil des Vorhofes.

36

egyáltalában nem foglalkoznak. S innen is, onnan is kikerülhetnek oly művészi talentumok, melyek a művészetnek e fontos kiegészítő részével is szeretnének foglalkozni. Ily lelkes volontérek mind gyakrabban kopogtatnak nálunk, úgy hogy már jövőre külön esti továbbképző-osztályt nyithatunk számukra. Az esti tanfolyamon készült ilynemű munkák egyikét—Schaefer Ferenc tervét—e füzet közli.

Az élet így önkénytelenül összefűzi az iparművészeti iskolát nemcsak az iparral, hanem az építészetet tanító intézeteinkkel is. Külföldön, különösen Németországban az iparművészeti iskolák nagy részét már mestertanfolyamokkal egészítik ki. Ezekben már a magasabb építőművészet viszi a vezetőszerepet, amely köré csoportosulva a többi művészetek együttesen munkálkodnak közös feladatokon. S ez helyes is. Építőművészeti mesteriskola vagy akadémia a testvérművészetek közreműködése nélkül el sem képzelhető. Ezért szoros kapcsolatot kell keresnie oly intézményekkel, amelyekben az architektúra művészetével kapcsolatos s az architektúra nélkül el sem képzelhető alkalmazott művészeteket tanítják és gyakorolják. Ilyen intézmények az iparművészeti iskolák, melyeknek szakosztályai e kapcsolat révén továbbfejlődhetnének és az alkalmazott művészeteknek még magasabbfokú oktatása nyerne gyakorlatiasságában, de viszont az építőművészeti oktatás is csak az alkalmazott művészeteknek közreműködése mellett válhatik egységessé.

Így nevelődhetik majd modern, igazi építőművész-fiatalság, melynek éltető eleme mindig az iparművészet marad s erőteljessé fejlődhetnek mellette a testvérművészetek is s ezzel kialakulhat egységes, hatalmas modern hazai művészet.

RÉGISÉGGYÜJTÉS ÉS A MODERN IPARMŰVÉSZET

ÍRTA S AZ O. M. IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT 1918. JANUÁR HÓ 29-ÉN TARTOTT ÉRTEKEZLETÉN FELOLVASTA FIEBER HENRIK

Anatole Francenak az „Istenek szomjaznak“ című regényét nem csupán azért érdekes elolvasni a mai háborús időben, mert okiratok nyomán szakasztott ugyanolyan jeleneteket ír le a francia forradalom idejéből Párisban, amilyenek akár manap minden nagyvárosban megesnek: boltok előtt való hosszas ácsorgást, libasorban való tolongást, árdrágítást, hanem mert a háborús vagyonosodás révén felszínre vergődött osztályok régiséggyüjtési mániáját remekül mutatja be. Ámbár hogy ez a gyüjtési szenvedély nem újkeltű, arról a rómaiak annalesei is nem egyszer bizonykodnak, akiknél a minden értéket összeharácsoló és elhurcoló hadvezéreken kívül az új vagyonosok, a háborúkban magukat megszedett libertinusok, a római világ parvenüi, hasonló falánksággal vetették magukat

38

38. Kertrészlet kúttal. 38. Brunnen im Garten.

37

37. Kerti házikó. 37. Gartenhäuschen.

minden görög műkincsre, lévén akkor a görög az új nemzedék szemében a kívánatos „antik“. Okát ennek a beteges kapkodásnak nagyrészt az új ember azzal a gyengéjével magyarázzák, hogy feledtetni igyekszik embertársainak szemében szegényes multját, s ma már adomaszámba megy annak az új földesúrnak esete, aki, miután kastélyát feletömte régi bútorokkal, ezentúl ősök képeire vadászott. Azt hiszem, ez a multat eltakaró motivum nem gyakori a régiségek vásárlásánál, mert hiszen az élelmes új nemesnek van annyi magához való esze, hogy nem hiteti el önmagával, hogy a régi bútorok között őt is régi kultúrpalántának fogják vélni; hiszen régi ismerősei tisztában vannak vele, hogy nem rózsabokorban jött e világra, az újak pedig szintén nem ülnek fel egykönnyen a szalonasztalra kitett góthai almanachnak. A régiségvásárt inkább a nagy vagyonhoz jutott téves művészeti nézete okozza. Szeretne előkelővé válni, nemcsak látszani, azért mohón veti magát minden olyan eszközre, ami fogyatékos szellemi képzését hamarosan kipallérozza. Szalad a zene után, elkapkod minden opera- és hangversenyjegyet s ezt első-

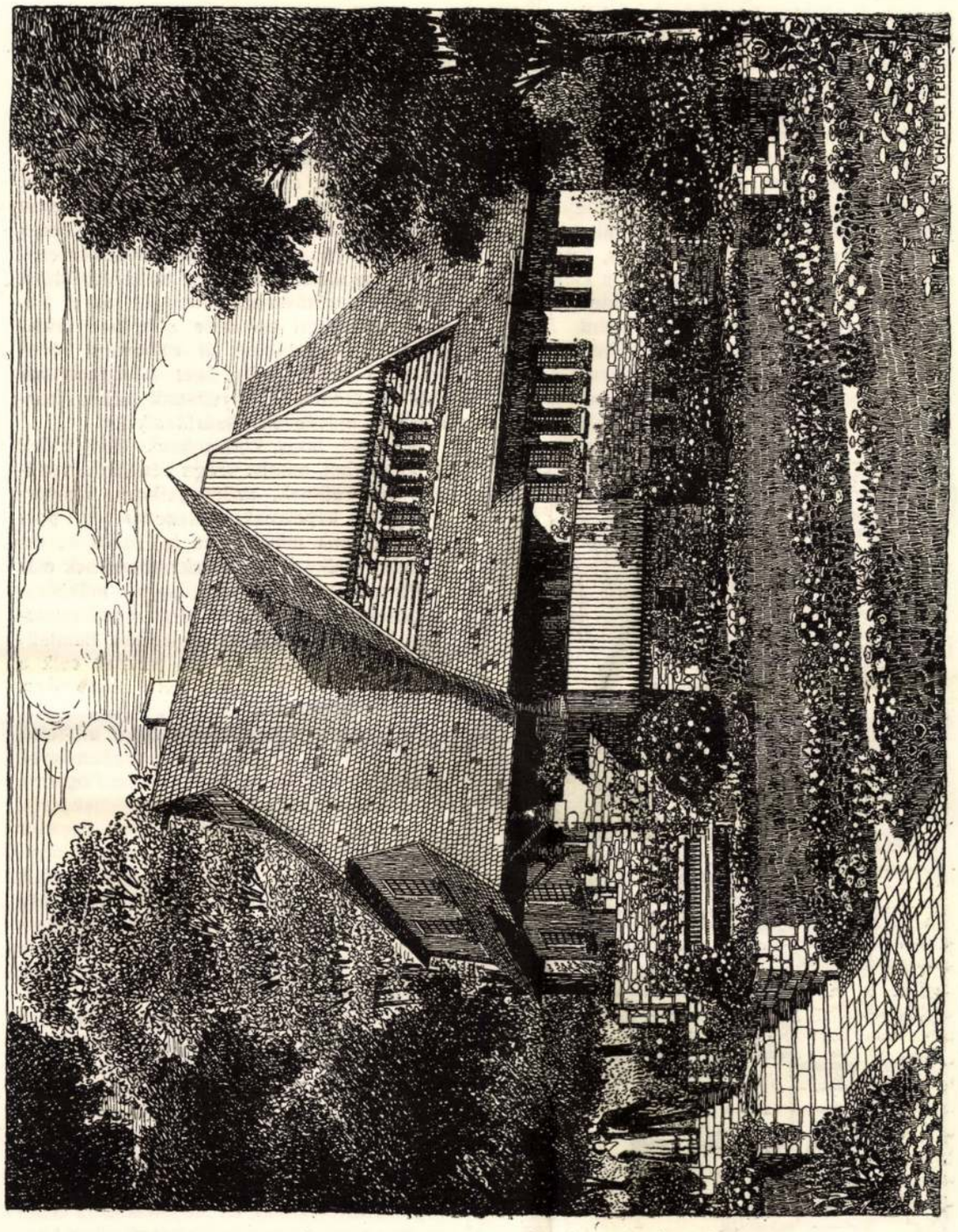

39

39. Családi ház a főváros környékén. Kert felőli oldal. Schaefer Ferenc terve. Esti tanfolyam.

39. Gartenseite des Familienhauses nächst der Hauptstadt. Entwurf von F. Schaefer. Abendkurs.

sorban, mert azt hiszi, hogy a zene a legelőkelőbb és legmagasabb kultúrfokot jelző élvezet. A külvárosi színházakból feltolakszik a Nemzetibe, mert ott irodalmat adnak és bár veszettül unatkozik, kitart. Az iparművészetben a régit részben azért keresi, mert úton-útfélen dúdolják fülébe, hogy csak a régi koroknak volt művészetük, a ma dekadencia, hóbort, ízléstelenség. Hogy részben van ebben némi igazság, senki sem tagadja. Fegyelmezett és fejlett ízlés kell ahhoz, hogy az új alkotások özönéből valaki a jót kiszemezze. A régi, ha mindjárt hamisítvány is, formailag mindig megbízhatóbb, bár kivitelben kétségbeejtő selejtességű szokott lenni. Innét az új ember nagyobb bizalma a régi iránt. Azonfelül a háborús aukciók arra tanították meg, hogy a régi műtárgyak szédületes árakat értek el, tehát jobb tőkebefektetésnek látszik régi mint modern bútorokat vásárolni. A levegőben lóg az a felfogás is, hogy háború után mindennemű értékpapiros devalválódni fog s azért sokan ingó- s ingatlanba fektetik gyorsan szerzett százezreiket és milliókat, mert e téren az árhullámzás mégsem igérkezik oly veszedelmesnek. Ugyancsak azért vásárolnak össze minden ékszert, főként drágakövet és régi bútort, mert remélik, hogy háború után a pénzválságból legalább a veszett fejsze nyele marad meg kezükben. Szóval rengeteg téveszmék hipnózisa alatt áll az új társadalmi osztály, ami vészes következményű a modern iparművészetre. Azért a modern művészet továbbfejlődése, a modern iparművészek létérdeke, az új közönség művészeti nevelése sürgősen javalják, hogy a gyanutlan új embereket téves eszméiktől megmentsük, őket felvilágosítsuk és biztos útmutatást nyujtsunk nekik iparművészeti, művészeti vásárlásaikban.

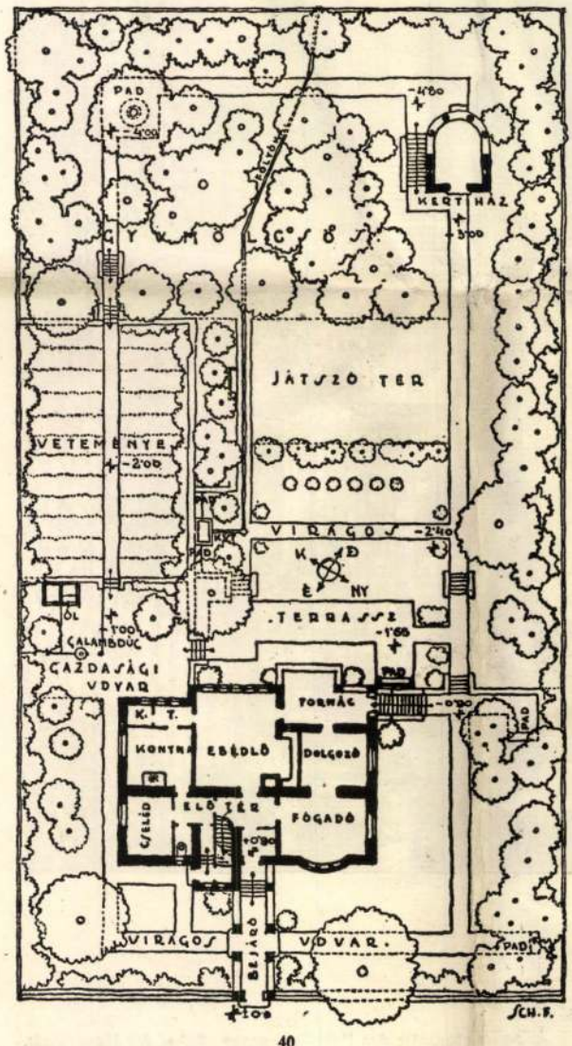

40

40. Kert alaprajza. 40. Gartengrundriss.

Az első, hogy kijózanítsuk őket abból a bódulatból, mintha drága pénzükön vásárolt bútoraiknak, szőnyegeiknek, dísztárgyaiknak, képeiknek, metszetteiknek, porcellánjaiknak művészi és így reális kereskedelmi értéke volna. Szakembereknek már ásító unalomig ismeretes, hogy a műkereskedésekben megforduló tárgyaknak nyolcvan, ha nem kilencven százaléka hamisítvány. Talán kissé kisebb percent esik a nagyon egyszerű biedermeier bútorokra, de az értékesebbek máris gyanusak. Ezt ugyan nehéz a nagyközönséggel elhitetni, mert az ilyen megállapítást szakemberek nagyképűsködésének szokta venni. Fogalma sincs a hamisítás elkápráztató fejlettségéről, mely még a szakembert is nem egyszer kemény próbára teszi. Ámbár a mi műkereskedelmünkben az elsőrendű hamisítások vajmi ritkák, mert a vásárló közönség művészeti ízlése, érzéke és tapasztalata ingatag alapon áll, tehát a kereskedő sem törekszik elsőrendű, drága hamisítványok áruba hozatalára. De azért mindenki rövidesen műértőknek véli magát; főként a hölgyek között vannak makacs magántudósok. Egy ízben lelkemet beszéltem ki a műtárgyak hamisításáról és a vásárlásoknál szem előtt tartandó óvatosságról. Előadás után egy disztingvált úriember melegen körültömjénezett előadásomért, hogy így meg úgy megadtam a sok tudatlan régiséghajhászónak és milyen bokros érdemeim sarjadzottak a hamisítások elleni küzdelmemből. Azután meghívott porcellángyüjteményének megtekintésére. Nem vagyok porcellánszakértő, de első pillanatra nyilvánvaló volt, hogy a legotrombább imitációkról van szó. De ő nem nyugodott meg véleményemen, hanem mélységes

Schaefer Ferenc

neve említve

Művészettörténeti Értesítő 1972

215. old.

Schaefer Ferenc

A Vigadó épületén történt későbbi átalakitások:
IBUSZ-átköltöztetés-átalakitások /Lechner és Schaefer/
1932-43 között
Óvóhelyek /1941-43, Vaits, Paulovits, Leidl/
kisebb átalakitások: Katona Mihály, Ujy Károly. 1937-4o

Czagány István: A pesti Vigadó épülettömbje. Építés
Építés ettudomány, 197o./2.köt./, 173-268.l.

2o3.l.

Check Items

Fráus Schabatka rajzoló M.D.K.

Árva vása rajzát litografálta

Schmid János

Gerevi, A magy. kőrajz. 1960 199

Schaefer Ferenc

Schaefer Ferenc (1897—1975)

MÉSZ

A budapesti kétkezi munkásvilágból, hazulról hozta azt a hűséget, melyet úgy őrzött meg, hogy rögtön tovább is adta a társadalomnak, az építészetnek és volt hallgatóinak.

Kőműves, mérnök és tanár — voltak életének főbb állomásai. Munkásként ismerkedett meg választott szakmájával, alkotóként emelkedett fel és pedagógusi szinten foglalta össze egy élet gazdag tapasztalatát.

Építkezéseken dolgozott. Elvégezte a Felső Építőipari Iskolát, majd továbbképezte magát az Iparművészeti Iskolán.

1926-tól a felszabadulásig Györgyi Dénes műépítésztanár munkatársaként dolgozott.

A Györgyi Dénes által vállalt tervezésekben, különösen a debreceni Déri Múzeum, az 1929-es barcelonai Világkiállítás, majd az 1937-es párizsi Világkiállítás magyar pavilonjának megalkotásában vett részt. Kézben tartotta e külföldi építkezések helyszíni művezetését is, ezért tüntették ki a párizsi Világkiállításon személyes munkásságáért az aranyéremmel.

Ez évtizedek alatt — saját terveivel — a tervpályázatok egész során vett részt.

Ezek közül a legjelentősebbek:

1918 — a leégett Gyöngyös városa részére lakóház típustervek I. és II. díj
1921 — miskolci temető és krematórium terve III. díj és megvétel
1926 — Rákospalota rendezett tanácsú város rendezési terve I. díj
1926 — új hatvani templom terve
1933 — temetői emlékmű terve I. díj, a Magyar Mérnök és Építész Egylet „Ybl" érme,
1934 — Jáki templom környéke rendezési terve I. díj, a Magyar Mérnök és Építész Egylet ezüst érme
1934 — soproni tér- és utcarendezési terve I. díj, a Magyar Mérnök és Építész Egylet ezüst érme
1935 — a soproni egeredi domb beépítési terve II. díj
1942 — a budai Várhegy oldal beépítési terve II. díj
1943 — a belső-Ferencváros rendezési terve III. díj
1946 — Martinovics emlékmű I. díj
1946 — győri felszabadulási orosz—magyar emlékmű I. díj

A sikeres tervpályázatok eredményét méltányolva, 1937-ben a budapesti Mérnöki Kamara felvette a mérnökök nyilvántartásába és engedélyezte az építészmérnöki cím használatát, noha egyetemi végzettsége nem volt.

A felszabadulás döntő változást hozott életében. 1945 tavaszán azonnal elkezdte társadalmi tevékenységét, amit aktív éveiben jelentősen ki is fejtett. Alapító tagja volt a MÉSZ-nek.

1945-ben meghívást kapott az Iparművészeti Akadémiára, ill. Főiskolára, ahol docensi beosztásban építési szerkezettant és építészeti alaktant tanított.

Az akkori Iparművészeti Akadémia, majd Főiskola élén álló néhai Kozma Lajos építészmérnök munkatársaként részt vett számos tervezői feladat megvalósításában. Ezek közül legjelentősebb a Kilián György utcai általános iskola építésztervezői és művezetői feladata, melynek befejezése Kozma Lajos korai halála miatt reáhárult.

Egyidejűleg az építésügyi minisztertől nyert megbízás alapján személy szerint, majd a FŐTI megalakulása után annak keretében, elvégezte az Iparművészeti Múzeum és Főiskola Üllői úti épülete helyreállításának és átalakításának tervezését.

Az ÉM Lakó- és Kommunális Épületeket Tervező Vállalatnál folytatott munkásságának eredménye Oroszlány és Várpalota számos épülete és térkialakítása.

Hosszú, szép és eredményes pályafutása utolsó szakaszában néhány éven át kezdő mérnököket vezetett be az építészet rejtelmeibe, mint tapasztalt, tehetséges mester. Megismertette velük annak szépségét, és baráti stílusával tudatosította bennük a szakma iránti felelősségérzetet.

Tisztelet és elismerés övezi emberi, alkotói és pedagógiai tevékenységét, példamutató munkásságát és helytállását.

Több évtizedes építőművészi és pedagógiai munkájáért Szocialista Kultúráért kitüntetésben részesült.

Gondolkodó ember és gondolkodó alkotó volt. Nagyon sokat tudott az építészet gyakorlati műhelytitkairól. Tanítványai felé nemcsak a tehetség szeretete volt meg benne, hanem a szeretet tehetsége is, a másokért remélő tenniakarás. Vallotta: nem egyenemberekre van szüksége világunknak, nem mindig ötösre, mindig négyesre, mindig elégségesre felelőkre, hanem kulturált és széles látókörű emberekre, osztályzatok beskatulyázottsága és iskolai hierarchiák maradványai nélkül. Erre is figyelmeztette a továbbgondolásra hajlandó hallgatókat.

Búcsúztatták az Iparművészeti Főiskola építészeti tanszéke, a Magyar Építőművészek Szövetsége és utolsó munkahelye, a Lakó- és Kommunális Épületeket Tervező Vállalat kollektívái, kollégák, barátok, hálás tanítványok és tisztelők.

Borostyánkőy László
Hornicsek László

1975. július 26-án helyezték
Schaefer Ferencet örök nyugalomba

MÉM 1976/1

Gránásztói Pál Salgótarjánról feltette a kérdést: „... a most elkészülő városközpont, közepén a máris kiemelkedő, érdekes Karancs Szállóval hogyan válhat s maradhat markáns, kiemelkedő közepe a városnak, akár az egykori tornyos városközpontok? Nem fenyegeti-e az a veszély, hogy az egyre magasodó, sűrűsödő, új lakóházak elnyomják, arányaiban kisebbítik?" (Városépítés Salgótarjánban, (1964); Az építészet igézetében (1966) című kötetek). Ez a kérdés legelőször is azt bizonyítja, hogy az építészek és a nagyközönség egyaránt felfigyeltek már akkor Salgótarjánra, amikor Finta József, Jánossy György, Magyar Géza, Szrogh György és mások ebben az építészetileg azelőtt elhanyagolt városban az első szép épület-csokrot kötötték. Az elmúlt évtizedben az akkor méltatott városmag köré az idő további gyűrűket vont. Nemcsak a lakóházak veszik körül azóta ezt a magot, nemcsak a Pécskő oldalán szőttek finom hátteret a középületek, a főút mentén újabb szakaszon bontakozik ki archi-

LAKÓTERV), a most kibontakozó újabb városközpont-együttes egybefonódó két felkiáltójele.

Azt, hogy a magyar építészet — s főleg Magyar Géza — tudása javát adja Salgótarjánnak, ez a magasház-pár is bizonyítja, a legjobb építészeti hangsúlyok között van, ami az utóbbi időkben hazánkban épült. Közúton, vasúton érkezőnek jelzi a soron következő belvárost. Salgótarjánban nemcsak azért nem kell táblával megjelölni, hogy merre van a centrum, mert a város völgyben fekszik és minden út „Rómába vezet", hanem mert az architektúra így azt egyértelműen mutatja. Az annak idején nem kisebb építési költséggel megvalósított Megyei Tanácsház még nem sugározta azt az erőt, talán mert helyzete nem volt a városkép szempontjából elég gondosan kiválasztva. A magasház-pár szinte megállítja az autóst: megérkeztél! Ezt az erejét ez az új együttes elsősorban helyzetének köszönheti: az út enyhe magaslatán épült, oda, ahová jeles városépítők már régóta helyezik

színű mellvéd-lapok ezt a kontrasztot nem bántják, a dinamizmust segítik elő. Mert Salgótarján „régi" városmagja méltóságteljesen szürke, ez a bevezetés játékosan színes. (A garzontömbök emelet-tagoltságának módján a filmszínház tömbje is tagolt, ezt az ellentmondást azonban feloldja a más jelleget adó burkolóanyag).

Valószínűleg az esztétikának valamilyen íratlan szabálya — egy a sok közül —, hogy párosan felépített magasházak, ha megfelelően viszonyulnak egymáshoz, könnyebben válhatnak a városkép látványát hatásosan fokozó motívummá, mint az egyedülálló tornyok. Van erre példa az egyetemes építészetben elég: Lake Shore Drive, a Romeó és Júlia épületegyüttes, az oslói és a torontói városházák stb. Kétségtelenül vannak ellentétes példák is: a Pirelli-ház és a genovai telefontorony önmagukban is remekművek és városképileg pozitív hatásúak, Veszprém és Gyöngyös erőteljes toronyközpontjai nem kívánnak párt, s a római EUR-ban nem kettő, ha-

ki: hol különállónak, hol összefonódottnak látszanak a magasházak. A közúton érkezőnek előbb zártan mutatkoznak meg, a Pécskő utca felől már részben szétnyílnak, a Főtér felől visszapillantónak, a városkép méltóságát emelő bástyáknak tűnnek. A hegyoldalról lesétálóknak a városias léptéket biztosítják. Így tehát ennek a házpárnak kapcsolatát sikerült jól eltalálni, a 15 és 18 lakószintes két egység, az őket összekötő lépennyel építészeti skulpturává nőtt.

Egyébként két torony ilyen játékának esztétikai hatására bizonyára már a régiek is rájöhettek: aligha hiszem, hogy Chartres, Strasbourg vagy Amiens katedrálisainál ne lett volna mód és pénz a történelem folytán a két torony azonos kialakítására: a különbözőségben, a kisebb és nagyobb, a gyengébb és erősebb, a szebbik és csúfabb variációiban önkéntelenül az élet emberi valósága tükröződhetett, s így egyszerűen meghagyták — néha évszázadokon át — azt, amihez hasonlót a 20. század már többékevésbé tudatosabban és keresve alkot.

1

2

tektonikus rend, mely nem kevésbé ígérkezik hatásosnak, mint az első. Salgótarján építése olyan, mint egy folytatásos építészeti regény, melynek újabb számait, szakaszait feszült érdeklődéssel várjuk, mert tudjuk, hogy ebbe az egykor kopott, szürke munkáslakótelepbe a magyar építészet ma tudása legjavát építi bele. S ezért a tíz évvel ezelőtti

a finom hangsúlyt: a város nagyságrendje az épület műfaja és léptéke egyaránt torzítják a hasonlatot, mégis elmondom, hogy a párizsi diadalív jutott eszembe. A reprezentatív bulvár helyett itt az útkanyarulat és az épületpár jól kiegyensúlyozott illeszkedése, a helyes mértékben átcsillanó táji háttér képezik az értéket, a sajátost. Salgótarján

nem három torony tartja a városképi egyensúlyt. Kettő, ha ügyesen van egymáshoz hangolva, mégis a leginkább lehet sikeres. Talán mélyebb emberi vonatkozása, élet-gyökere lehet ennek az esztétikai tapasztalatnak. S ezért választottam ezt a kifejezést címnek: magasház-pár. Már ez a megjelölés az épületek viszonyában is kifejez valamilyen fizikai

1. A Rákóczi út felőli nézet
2. Látkép a Főtér felől

Schaefer Ferenc

Mv. 1994/2

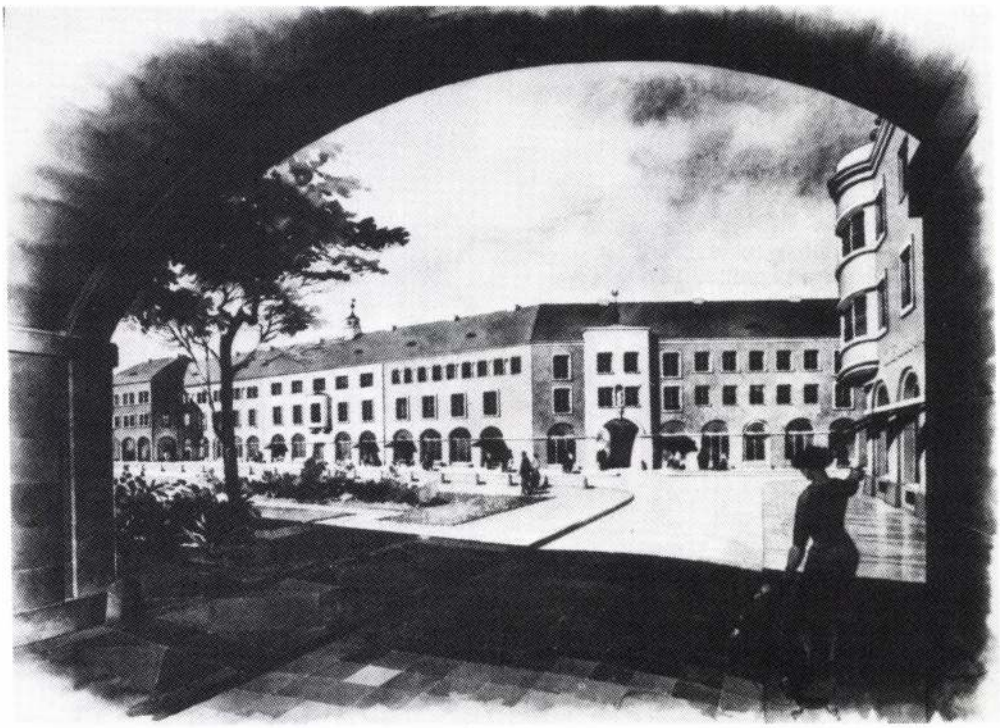

9. Schaefer Ferenc: Oroszlány, Fő tér kialakítási terve, 1950

közönség számára meglepetést okozhat, hiszen a magyar éremművészetben ilyen elkülönített anyag még nem szerepelt. A teljesség érdekében próbáltuk az éremanyag minél szélesebb skáláját összegyűjteni. 1992-ben az OMvH Magyar Építészeti Múzeuma, több kiállítást rendezett, amelyek mind a hazai építészet és műemlékvédelem, mind az európai építészeti múzeumok együttműködésének követendő példái lehetnek.

Írásom végén, mivel jubileumi megemlékezésről van szó; a múzeum 1992. évi legjelentősebb kiállítása az *Építészet és tervezés Magyarországon 1945–1956* talán nem kapta meg az OMvH vezetősége részéről azt az elismerést, amelyet a téma jelentősége miatt megérdemelhetett volna. Az építészeti kultúra ezen korszakával nemcsak Magyarországon foglalkoznak, voltak hasonló jellegű kiállítások Svédországban, Németországban is az elmúlt évben.

A Magyar Építészeti Múzeum jövője

10. Böhm József Dániel: Pécs, székesegyház emlékérme, 1840

kétségtelenül az önállóvá válás, amelynek alapfeltétele olyan épület kiválasztása, amely lehetővé tenné az egyes gyűjtemények korszerű elhelyezését, állandó és időszaki kiállítások rendezését. Fontos lenne, ha az OMvH és a szakminisztérium új vezetése megtenné azokat a kezdeményezéseket, amelyek a továbblépés lehetőségeit biztosítanák. A Magyar Építészeti Múzeum készen áll a feladatokra, de kellő egyetértés hiányában tehetetlen. Munkájának igzolására az 1993. évi két kiállítás úgy is bizonyíték, ezt értsék meg a felettünk döntő emberek is.

Pusztai László

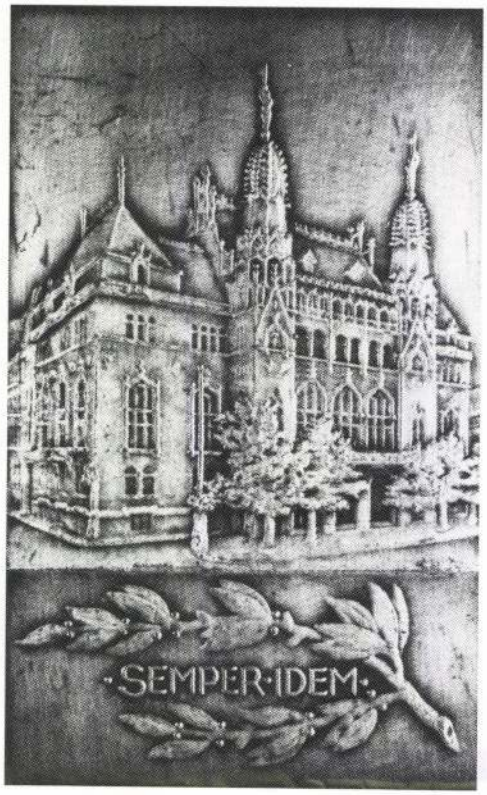

11. Berán Lajos: Budapest, volt Pénzügyminisztérium jubileumi érme, 1927

M.D.K.

Schaefer Ferenc[x], építész

második díjat nyert a Várhegy keleti lejtőjének rendezésére kiírt tervpályázaton

x) másutt „Schäffer"-nek írva

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. LXII. évf. nov. 6. sz. 4. old.

M.D.K.

Schaefer Ferenc, építész

Gyöngyös újjáépítésével kapcsolatban családi házakra kiírt tervpályázaton egy első és egy második díjat nyert.

Építőipar - Építőművészet, Bp.1918.évf. 23. sz.
181. old.

Schaller Ferenc.

Művei: nevelő a Nemzeti-
Szalonban rendezett
Szatirikus Kiállításon.
Kicsinek a Botolók - c. műve.

P. H. 934. V. 20.

(Schaeffer Ferenc)
építész cikke

(-) Hozzászólás az Építés-Építészet f. évi 3. számában megjelent „Két új iskola" c. cikkhez.
Építés-Építészet
1950. 8 sz. 550. l.

FŐVÁROSI VÁLTÓÜZLET TÁRSASÁG
ADLER ÉS TÁRSA

ALAPITVA: 1874

TELEFON: AUT. 827—39

Postatakarékpénztári csekkszámla: 1655.

Nagyságos

Dr. Szent

Vettem f.hó 10

tént megállapodásunkat az I

IV.emelet 4-es számu lakás

litásánál azonban ugy látom

bele ugy, hogy az 1931. aug

rányára/ megállapitva.

Schaefer Ferenc épitész

Épitő Ipar-Épitő Müvészet 1921, 163.1.

Miskolci temetőtervét 1000 koronáért megvette

nerice ora pro nobis [S]ancte
nobis."
]esurrexi et adhuc tecum sum

rajzolt félbemaradt lapkeret-
ben, díszes keretben, puttófejjel
díszített babérkoszorús körben
, amelyet két koronás oroszlán
son harántpólyában egy egy-
fölött és alatt egy-egy rózsa.
n három puttó, egy madár, egy
a. A keretdíszítés felső részén
edaillonban a *Keresztrefeszített*
ának félbemaradt rajzát látjuk.
rvonalakban *Magdolna* (?) tér-
k. A keretdíszítés belső felén
Krisztus az Olajfák hegyén
, amelyen kelyhet tartó angyal
két apostol. (318. kép.)
(256×72 mm) üres.
K. mester.ől rajzolt növényi

K. mesterről rajzolt növényi
an lévő tekercsen: IESUS
VII. (319. kép.) Az *I. K.* mester
g a következő lapokon: *142b;*
b.

Paur Iván: Egy festett
rgomi főegyház könyvtárában
Graduale-ból. Török János:
dásai. Pest, 1859. 298—302. l.
7—193. l. — Römer Flóris:
ák és a Corvinának egy eddig
AÉ. 1869. 279. l. — AÉ. 1869.
édes Kálmán: Az esztergomi
rgom. II. évf. 1875. 43. sz. —
lz esztergomi főegyház kincs-

Ta
I, S
P, L,
A, T,

Szép elvárás!
kérem
„a" betűt
írni „o" helyett
Szokatlan, de
követni kell a
régi helyesírást!

SCHAEFER Ferenc építész

Építészet és tervezés Magyarország 1945-1956.
Bp. OMÉK Kp.Kuz.,1992
26, 29, 57.

z ablakmé-
terem sar-
brázolások
, 224. old.,
at az erdő-
ása oltár-
jában álló
ben ábrá-
hez simuló
florentin"
ítsó skurc-
áner ábrá-
ium Fuor-
pásztor"
ősíti attri-

i templom
nd Ferenc
. Az 1845.
k nevével.
n (1823—)
459, 460)
ő a Fazola
sa 1830—

stromában

n szerepel

egri festő
. Az egri
pel, mint
je van és
ik. 1780—
birtokosa,
az özvegy
1819. sz.)
kor került
s tulajdo-
feleségül

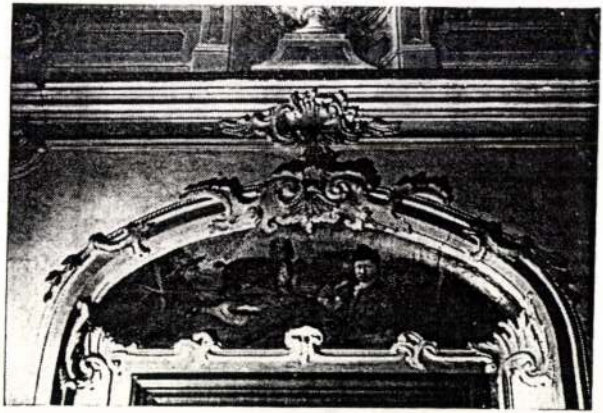

345. Huetter János Lukács, vadászesendélet a kispréposti palota dísztermében, 1760 körül

János Mihály festménye került. Meghalt Egerben 1798. január 13-án, 55 éves korában. Felesége, Wittmann Antalné született Hering Erzsébet végrendeletéből, illetve özvegyének testamentumából (1819) kiderül, hogy a bükkzsérci félbehagyott munkáját Huszár halála után özvegye, illetve annak segédje fejeztette be. Oeuvre-jét kiegészítik az irodalomból ismert adatok: 1787 Besenyszög, oltárkép és freskó; 1789 Szúcs, Mária mennybemenetele és Tiszanána, oltárképmodell; 1790 Kömlő, mellékoltár képek. (Garas, 224. old.)

HUSZÁR László miskolci orgonakészítő. A szihalmi r. k. templom orgonáját ő csinálja 1833-ban.

HUSZÁR Sámuel miskolci orgonakészítő. A szajlai r. k. templom orgonáját készíti 1805-ben. (EÁL ÉrsEgyh L siroki plebir.)

HUTTENLEITNER András gyöngyössolymosi kő-

SCHAEFER Ferenc építész

Pusztai L.: Megjegyzések egy jubileum alkalmából. 25 éves a Magyar Építészeti Muzeum. = Müemlékvédelem, 1993. 2. 91. ill.

Oroszlány Fő tér - terv 1950

BÁNHIDI László: Kiegészités Tragor Ignác 1929-es kiadású Váci Kalauzához. Vác : Városvédők és Városépitők Egyesülete, 1992

Schaeler Ferenc és Kiszelák János MDK

terv. müsut. szt.

Tálaló és pohárszék. Képek.IIc.1.

Tervezte Sch.J. és készitette K.J.

Az IOKSz és az O.M. Ip.müv.Társ. lakásberend.kiáll

Magyar Iparművészet. XXIXXX 1929.

M D K

Schaefer Ferenc 800 koronás első dij, 500 koronás második dij

Gyöngyös ujjáépitése. [illegible] /23.sz./ 1918.jun.21. 181. 1.

MDK

Schaefer Ferenc dicséretet kapott

Pályázatok. Magy. Iparművészet 1933. 204 l.

SCHAEFER GYÖRGY

APÁMRÓL

SCHAEFER FERENC
1897—1975

Különös érzés cikket írni édesapámról úgy, hogy az mellőzze a szubjektív, családi kötődés motivációját, és összpontosítson objektíven a szakember pályafutására. Azt azonban nem tartanám helyesnek, ha itt pusztán az alkotásokról esnék szó, hiszen a mű és alkotója az emberi, a természeti és a társadalmi környezettel való kölcsönhatás révén formálódik olyanná, amiképpen megjelenik előttünk. Egy építészeti életmű karakterén különös erővel hagy nyomot a társadalmi környezet felfogása is az épített emberi környezettel szemben támasztott igényekről, valamint az építés rendelkezésére bocsájtható erőforrások mennyiségéről, minőségéről. Ez az a — hol szűkebb, hol tágabb — mozgástér, melynek határai között kibontakozhat az alkotó egyénisége. Az alkotásokat pedig nem csupán a megbízók, nem csupán a kortársak értékelik, hanem a következő generációk, fiak és unokák is, mindig új mércét állítván atyáik műve mellé.

Ez az írás annak nyomán született, hogy édesapám életművének birtokomban lévő rajzi anyagait és egyéb dokumentumait felajánlottam a Magyar Építészeti Múzeumnak, amit az örömmel befogadott. Apám szellemi örökségének közkinccsé tételére irányuló szándékom szerencsésen egybevág Pusztai László úrnak, a múzeum tudós vezetőjének azzal a felfogásával, hogy a nemzet építészete nem korlátozódik csupán a reflektorfényben épülő „ünnepi" épületekre és alkotóikra. A földfelszín feletti épített környezet és a fejlesztéséhez nyújtott — esetleg meg sem valósult — szakmai gondolatok teljes köre alkotja a nemzet építészetét, a ritkábban ünnepelt alkotók és műveik is érdemesek lehetnek a figyelemre, a tervpályázati dokumentációk is hordozói lehetnek ma is hasznosítható építészeti gondolatoknak.

1. Schaefer Ferenc

Egy apám munkásságát ismertető cikk megjelentetésével már csak azért is egyetértettem, mert a múzeumnak átadott rajzi anyag túlnyomórészt apám önálló alkotóként beadott tervpályázatainak dokumentációit tartalmazza. Ezeket apám csak szabadidejében, esténként (éjszakánként), szakmai megszállottságától hajtva alkotta, az alkalmazottként végigdolgozott 9—10 órás munkanapjai után. A cikk adhat verbális ismertetést az életmű olyan fontosabb elemeiről, melyek a mindenkori munkáltató nevén jelentek meg. A művek jegyzésében ennek jogosságát — elsősorban Györgyi Dénesről és Kozma Lajosról lévén szó — nem is kívánom vitatni. E kiváló építész-irodavezetők azonban az épületek tervezése során azok funkcionális, szerkezeti és formai *koncepciójának* megoldását tekintették feladatuknak. A funkcionális, szerkezeti és formai *részletek* kidolgozását apámra hagyták. Megbíztak építészeti invenciójában, műszaki gyakorlati ismereteiben, arányérzékében, művészi formaalkotó képességében, építészeti-rajzi kifejező készségében. Márpedig az épület építészeti karakterét — ízét — a tér- és tömegkapcsolatok, valamint a fő arányok mellett az építészeti részletek határozzák meg. Tervezőjük alkotótárs. Az életmű összegzésében erről nem szabad elfeledkezni.

Ugyanígy a kevés muzeális tárgy mellett e cikk adhat módot annak a pedagógiai tevékenységnek a méltatására, melyet apám az Iparművészeti Főiskola Belsőépítészeti Tanszékének tanáraként végzett.

Rövid családtörténet

Családom története atyai ágon édesapám nagyapjáig támasztható alá írásos dokumentumokkal. A legrégibb irat a nagyapa — ugyancsak Schaefer Ferenc — halotti anyakönyvi kivonata, mely a születés éveként 1835-öt jelöli meg. A dokumentumot az oraviczabányai plébánián állították ki (Oravița, valahai Krassó-Szörény megye, ma Románia).

A család eredetéről az ennél távolibb múltra csak feltételezéseink vannak. Ismeretes, hogy a török uralom 18. századi visszahúzódását követően az elnéptelenedett Délvidékre a Habsburg uralkodók német családokat igyekeztek telepíteni. Lehet, hogy így kerültek Schaeferek Oraviczabányára.

Schaefer Ferenc épített Pauszban 8(1993)

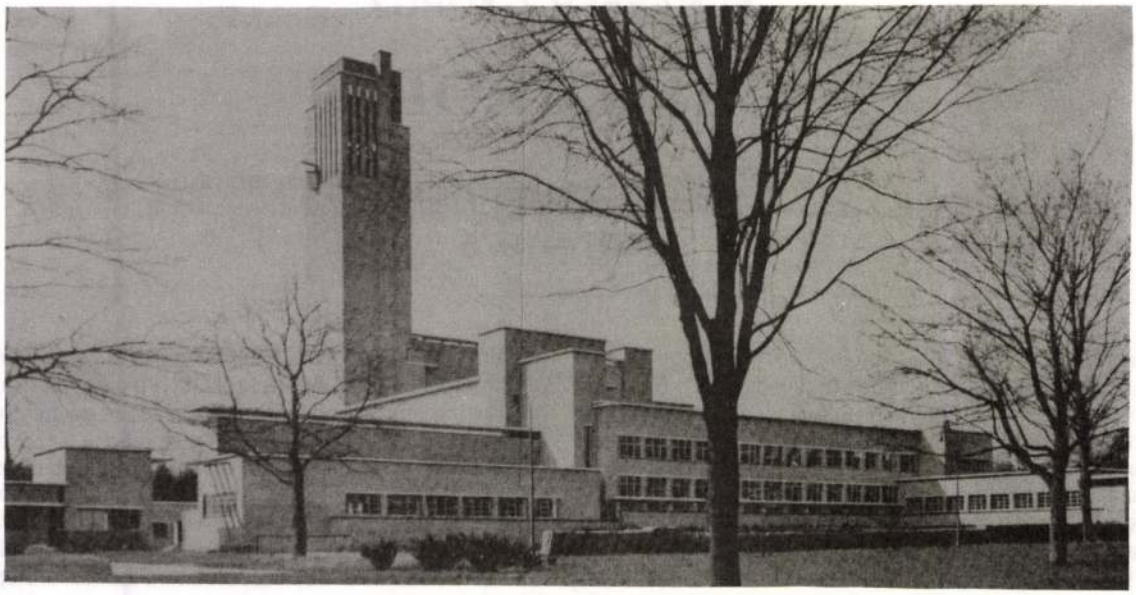

4. A hilversumi városháza hátsó homlokzata

A torony a város legkimagaslóbb építménye, messzi vidékre ellátszó szimbóluma Hilversum büszke és bátor életakarásának és ugyanakkor legmagasabb fekvésű víztornya is.

Így és ezek által a hilversumi városház nemcsak a reprezentáció céljaira szolgáló monumentum, — mint ilyen a város közösségérzetének csodaszép kifejezője —, de egyúttal a város mindennapi és ünnepi életének célszerű és díszes kerete, mondhatnám eszköze. Ezt a feladatot Dudok nem úgy oldotta meg, hogy egy régi fejedelmi paloták benyomásait és emlékeit keverte össze többé-kevésbé ízléses architektúrává, a mai életből indult ki, annak sajátos és jellegzetes hangulatát adta meg az épületnek. Már a külsőnek minden konvenciótól mentes, de felette jellegzetes formájában elvetettette például a jól ismert, a palotáktól levezetett szimmetrikus főbejárati motívumot és e helyen is a nála annyira gyakori hosszanti feljárót alkalmazta: ezáltal a kapu előtt gyülekező tömeget nem nyeli el a bejárat, ellenkezőleg, a felvonulók sorát látjuk a bejárati szárny hosszú oldalnézetében. A bejárat előtti teresz mélyre húzott lemeze és a felette felépített ugyancsak vízszintes irányú faltömeg a függőleges lendületű toronynak erőteljes kontraposztja, amelyet szinte többszólamúvá tesz több, különböző nagyságú, fokozatosan kisebb vertikális tömeggel. *Mindezt a térben* és nem a homlokzati vetületben képzeli el, tehát éles ellentétben a közelmúlt századok elvben csaknem mindig homlokzatszerű architektúrájával. Így azután ez a városház semmiképpen sem hasonlít 400 év nagy községi palotáihoz, mint az Amsterdam, Brüssel, Párizs és a római Capitolium, viszont erősen emlékeztet a középkori városházakra, nevezetesen Közép-Olaszország városköztársaságainak székházaira. Ott is hasonlót látunk: a szimetria fejedelmi reprezentációja helyett az életből fakadó tömegfelépítményt, bejárati elrendezéseket, büszke tornyot, három-dimenziós felépítést. Természetesen *ez a rokonság teljesen ösztönös,* nem egyes emlékek másolásából fakad, hanem a közös szociális alapérzésből: *a város közösségi érzésének hasonlóságából.* Ez úgy tetszik, a legmesszebbmenőleg igazolja azt, amit bevezetőleg mondottam Dudokról és feladatainak művészeti felfogásáról.

A belsőnek formai tartása, színes kiképzése, anyagmegválasztása ugyancsak a mai világlátásból fakad. A lépcsőház hófehér márványlépcsőkkel, egy kevés bíborvörössel. A tanácsterem fekete és barna fa- és mintás kék selyemkárpittal és függönyökkel. A polgárterem fehér, a karzatokig nyúló halványan erezett fehér márványmintával, arany oszlopok és mögöttük sötét ultramarinkék bársonnyal behúzott pamlagok. A házasságkötési teremben sok élénkvörös, a székeken ezüstös fényű fehér lószőrszövetek. Mindezek a helyiségek roppantul ünnepélyesek, de ugyanakkor derűsek, az életérzést felfokozók, sehol sötét festői derengés, sehol egyetlen ornamentum, avagy egyéb nyugtalanító, régies, színpadi vagy múzeális, tegnapi pompa. A világítás csaknem mindenütt rejtett és a mennyezetek, néhol még a pilléreken is az áttetszőségre törekvők. Remélem, hogy mindenről képek során is fogok még szólhatni a Tér és Formában!

Willem Marinus Dudok e művével ma végsőnek látszó felfokozását adta annak, amin 15 éve dolgozik Hilversumban: a mai életnek alkotni, a maga „falujában" egy sokszólamú zenekari művet akar faragni. Ezen akarását megkoronázta a városházával. Vajon mit építhet a városháza után Hilversumban? Ha a jelek nem csalnak, úgy Dudok munkássága most szélesebben fog szárnyalni. Hága városa meghívta az építendő városházának tervpályázatára: az ország királyi székvárosa hívja alkotásra. Párizsban, a nemzetközi egyetemi városban a németalföldi diákok otthonát építi: versenyre kél a nemzetek kiválasztott építészeivel. Azt hiszem, Dudok túlnőtt immáron Hilversum lehetőségein és világviszonylatokba érkezik. Eddigi művei világhírűvé tették, de most a feladatok abszolút jelentősége is megnövekszik. Ezek el fogják őt szólítani a hilversumi falusi idillből, amelyben naggyá lett. Meglehet, hogy a polgártársai bánatosan néznek majd utána, valószínű, hogy ő is nosztalgiával búcsúzik az eddigi, de ma befejezett feladatköréből. De ez a nagyok, a legnagyobbak sorsa, azoké, akik az egész emberiség értékei. Willem Marinus Dudok feladatköre ma Hollandia, holnap talán a Föld adja majd neki feladatait, amelyeket ma még nem ismerünk, de amelyeknek el kell jönnie. A magyar építészek nevében is köszöntöm a mestert, amint erre a nagy útra lép!

Megjelent: Tér és Forma 1931. 247—251.

Reprodukciók: Barka Gábor

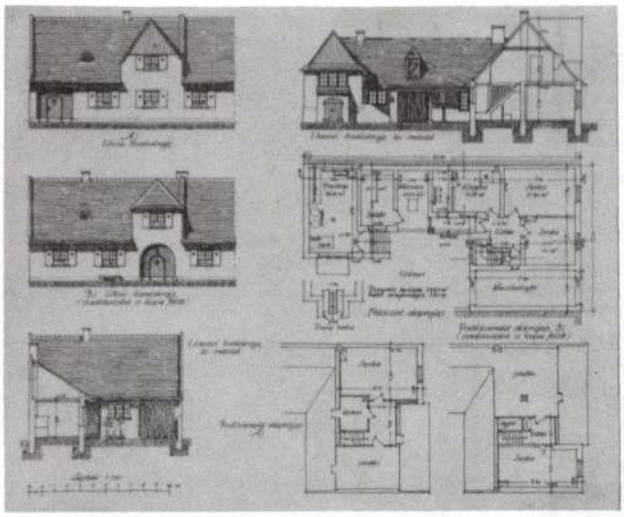

2. Pályaterv Gyöngyös város lakóházaira, 1918

Az erdélyi szász eredet sem kizárt, hiszen a volt Krassó-Szörény megye területe közel fekszik Hunyad és Szeben megye szász településeihez.

E családtörténetben a következő fontos személyiség Schaefer Ferenc nagyapa fia, Antal, apám édesapja. Nála ütközik ki először az építéssel való elkötelezettség és a művészi tehetség. A szakmát igazoló első okmány 1877-ben kelt Oraviczabányán. Ez a német nyelvű, pecséttel és szép grafikával díszített oklevél tanúsítja, hogy Schaefer Antal a bádogosmesterséget kitanulta. Nehéz és szegényes ifjúkor után, a millenniumi Országos Kiállítás előkészületeivel együttjáró fellendülés hatására, az 1890-es években Pestre költözött. Tanult bádogos szakmunkás részére akkor itt jó kereseti lehetőségek nyíltak. Szívesen vállalt az épületeken díszmű bádogozást, lakatos munkát is.

Legfőbb munkáltatója a neves Neuschloss cég volt. Keze munkáját őrzi talán máig is néhány a 900-as években épült pesti bérház lépcsőkorlátja, liftajtaja. Sajnos nincs róluk jegyzék. Együtt dolgozott szobrászokkal is, pl. a Kuria, a Zeneakadémia figurális részein, sőt a várbeli csikós szobron is, mely szerepelt az 1900-as párizsi világkiállításon. Közreműködéséért kitüntető diplomát is kapott a kiállítás zsűrijétől.

Pestre költözésekor a még gyermektelen ifjú házas ember volt. Első gyermeke, egyetlen fia Ferenc 1897. március 21-én született. Őt még négy leánytestvér követte. Szívesen vitte magával serdülőkorú fiát a viharosan növekvő város nagy építkezéseihez, saját munkái megmutatására. Így plántálta át az építés szeretetét fiába. Schaefer Antal 1923-ban hunyt el.

A gyermek- és ifjúkor

Apám gyermekkori emlékeit élete hetedik évtizedében emlékiratszerűen vetette papírra. Ez a rendkívül színes írás híven tükrözi vissza a család életét, a pajtásokat és az emberi környezeten kívül az építészetit is. Ez a környezet előbb a terézvárosi templom és vidéke, a Nagymező meg a Gyár utca, Ó utca, a mulatók, vendéglátó helyek, az első pesti mozi stb. Később a tágabb környezet: az Andrássy út, a Körút, a Stefánia, a Liget.

A 12 éves kamaszfiú nagy élménye volt a család új lakóhelye a Határ úton, egy asztalos műhely közvetlen közelében. Kopácsolás, fűrészsivítás, a fűrészpor és az enyv szaga, az udvaron körös-körül munkadarabok, készáruként ajtók, ablakok. A műhely nyitott ajtaján át feltárult az asztalosipari technológia, az udvaron folyt a szállítás, rakodás. Ez az élmény ötvöződik az apai bádogos és fémmunkás-műhelyben, valamint az építkezéseken szerzett élményekkel.

A polgári iskola elvégzése után az ifjú Schaefer Ferenc az építőipari pályára lép. Kőműves inas, majd segéd lesz és közben, 1912—16-ig jeles eredménnyel elvégzi a Felső Építőipariskolát. Szilárd elhatározása, hogy tervező építész munkakörben kíván érvényesülni.

Az alkalmazott

A tervezői pályára való céltudatos felkészülés eszméje vezette, amikor 1916-ban beiratkozott az Iparművészeti Iskola esti tanfolyamára. Itt Györgyi Dénes építésztanár irányításával mesteriskola-szerű munkaközösségben dolgozott építészeti és iparművészeti feladatokon. A mesterkurzuson több volt diáktársa, a Felső Építőipariskolát éppen elvégzett tehetséges fiatal szakember működött vele együtt, mint Kaesz Gyula (a későbbi élvonalbeli iparművész, főiskolai tanár, végül igazgató), Fehér Pál, Ferenci Sándor stb. Ez idő alatt a nappali órákban olyan kiváló építészek irodáiban dolgozott rajzoló-tervező munkatársként, mint Tőry és Pogány, Quittner Ervin és Herquet Rudolf.

A mesterkurzus befejeztével, 1917-től Györgyi Dénes a tehetséges és szorgalmas növendékét az Iparművészeti Iskola belsőépítészeti tanszékéhez kapcsolódó magánirodájában foglalkoztatta. Schaefer Ferenc itt fejlődött a mester önálóan alkotó építőművész-társává. Részt vett a Györgyi Dénes által vállalt valamennyi feladat koncepcionális és részlettervezésében, valamint tervezői művezetésében.

A száznál is több objektum felsorolására itt nincs lehetőség. Többségük jelentős középület és többszintes lakóház volt. Mégis nevezzünk meg néhányat jellemzésül:

A pályakezdés éveiben, 1917 és 1920 között:

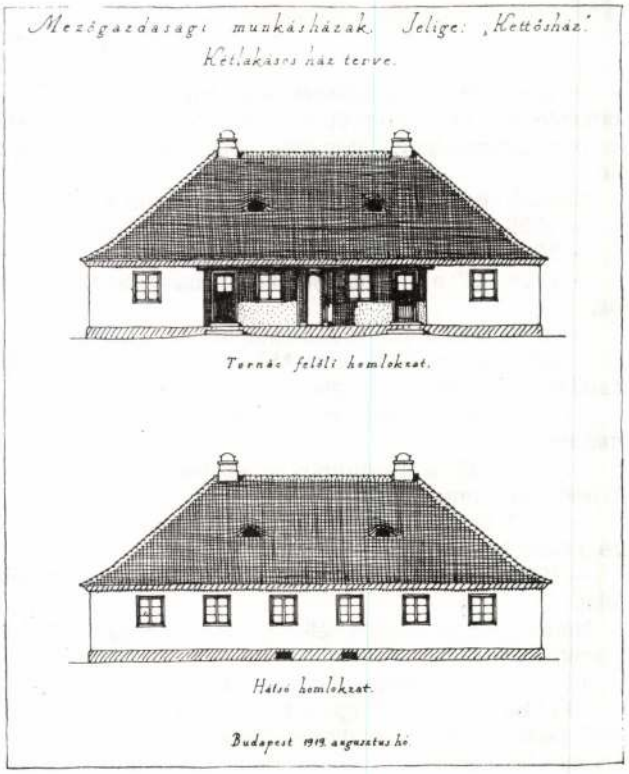

3. Mezőgazdasági Munkásházak — pályaterv, 1919. augusztus

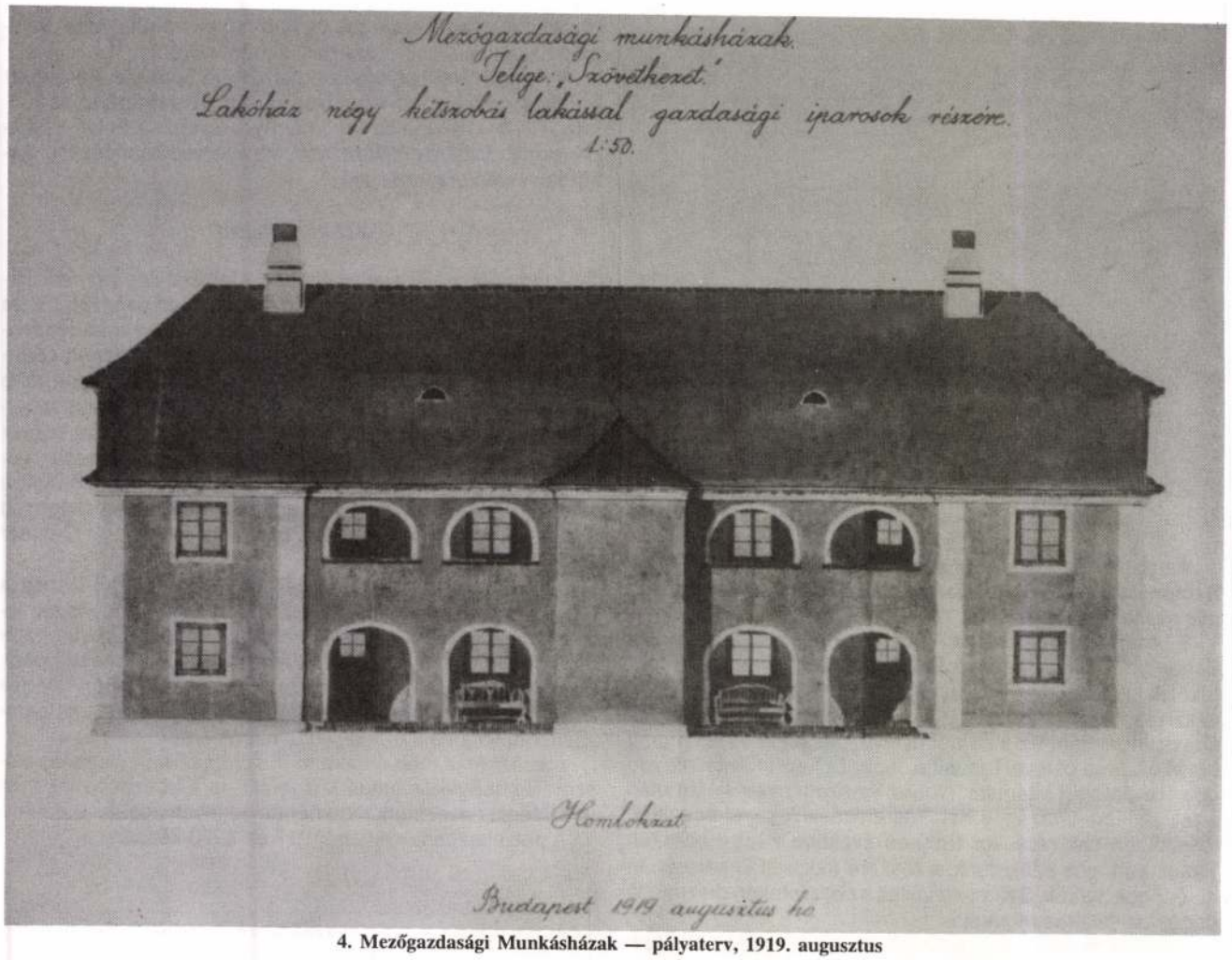

4. Mezőgazdasági Munkásházak — pályaterv, 1919. augusztus

— a HANGYA Szövetkezet eklektikus hangvételű, hatemeletes új székházának építése, valamint régi iroda-, raktár- és bérházcsoportjának átépítése, emeletráépítések tervezése.

Később Györgyi neobarokk fogantatású művei:

— 1925—27-ig a keszthelyi Balatoni Múzeum;

— 1926—28-ig a debreceni Déri Múzeum;

— 1926—27: a budapesti Markó utcában hatemeletes bérház;

majd a modernitás jegyében megformált épületei:

—1926—27: az Elektromos Művek Honvéd és Markó utca sarki telke beépítésének pályázata és kiviteli tervei;

— 1929—30: az Elektromos Művek Markó utcai transzformátorállomása;

— 1930—32: az Elektromos Művek hatemeletes tisztviselő bérháza (Honvéd u.);

— 1933: az Ingatlankereskedelmi Kft. hatemeletes bérháza a Kaas Ivor utcában;

— 1939—42: a Hazai Fésüsfonó és Szövőgyár üzemi épületei.

Nem maradhat említés nélkül két világkiállítás magyar pavilonja:

1929-ben a barcelonai Világkiállítás majd

1937-ben a párizsi Világkiállítás nagy sikert aratott pavilonja. Schaefer Ferenc részlettervek kidolgozása mellett mindkét esetben kézben tartotta — a helyszínen egyedül — a külföldi építkezéseket, és francia nyelvtudásának segítségével ellátta a tervezői művezetést. A párizsi Világkiállításon személyes munkájáért aranyéremmel tüntették ki.

Györgyi Dénes a második világháborút követően — betöltvén 60 évét —, mint az Iparművészeti Iskola igazgatója vonult nyugdíjba. Utóda — a nemzetközi rangú építész-iparművész

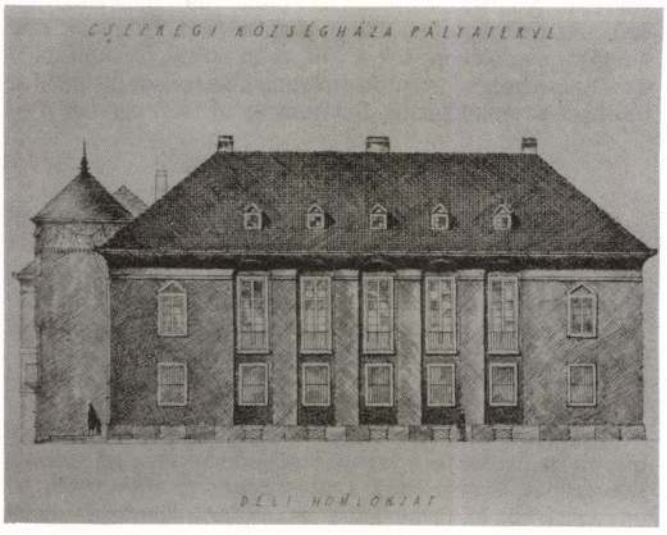

5. A csepregi községháza pályaterve, 1927

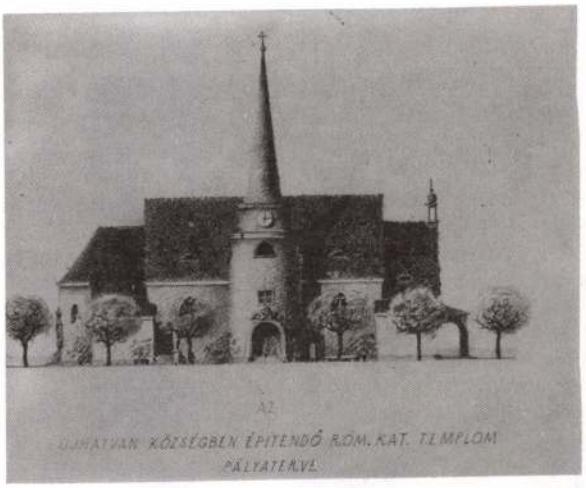

6. Az újhatvani r. k. templom pályaterve, 1928

Kozma Lajos — csak 1946-ban vette át igazgatói státusát és egyben a Györgyi tervező iroda munkatársait is.

Schaefer Ferencnek nem esett nehezére átvészelni az interregnumot, hiszen az előző években majd minden tekintetben főnöke — Györgyi Dénes — helyetteseként működött. Annak külföldi távollétei, betegségei idején vezette az építészirodát, megtartotta helyette a tanórákat, feladatokkal látta el a diákokat, foglalkozott csetlés-botlásaikkal. Most még az iskola menedzselését is felvállalta. Részt vett az Iparművészeti Múzeum és Iskola Üllői úti épületét ért súlyos háborús sérülések helyreállításának szervezésében, finanszírozása kiharcolásában. Az építésügyi minisztertől nyert személyes megbízás alapján, majd utóbb a FŐTI keretében tervezte, művezette a rekonstrukciós munkát.

Kozma Lajos munkatársaként is számos tervezési feladat megoldásában vett részt. Ezek közül legjelentősebb a Kilián György utcai általános iskola volt. (Ma Németh László Gimnázium) Kozma Lajos betegsége és 1948. évi elhalálozása következtében a tervezői munka lezárása és a művezetés egyedül apámra hárult.

Az iparművészet Üllői úti palotájának rekonstrukciója Schaefer Ferenc tervezői tevékenységét egyenes vonalban vezette az állami tervezés keretei közé, a FŐTI-be. Átszervezések után a LAKÓTERV Körner József vezette irodája irányító tervezőjeként kamatoztatta akkor már univerzális szakmai felkészültségét. Építészeti szemlélete a Bauhaus és a modern építészet elveire orientált. Akinek azonban a történelmi stílusok terén olyan teljeskörű felkészültsége volt, annak az ideológiai korlátok között is sikerült jó épületeket tervezni a „szocialista realizmus" gyűjtőnéven ismert, kötelezővé tett stíluselemek felhasználásával.

Tatabánya, Oroszlány, Várpalota stb. városfejlesztése számára kidolgozott rendezési tervei, utcaképeinek, tereinek architektúrája jó ízlésről, arányérzékről tanúskodnak, a lakóépületei, iskolái, mozija funkcionálisan ma is jól használhatók —, ha magukon viselik is a háború utáni évtized szegénységét, mesterségesen lefelé nivellált építtetői igényszintjét, retrográd stílusirányzatát.

Az önálló alkotó

Schaefer Ferenc alkotói tehetségének kibontakozása, szakmai felkészültségének kiteljesedése természetesen nem választható el a Györgyi iroda nagyszabású feladataitól, Györgyi Dénes szakmai igényességétől, a kor különféle építészeti irányzataira mutatott érzékenységétől. Annak megítélésére viszont, hogy apám milyen istenáldotta tehetséget hordozott saját génjeiben, a tervpályázatokon elért önálló sikerei nyújtanak támpontot.

1918-ban, már pályája legelején — 21 éves kezdő szakemberként — fölényes szakmai sikert aratott. A leégett Gyöngyös városa által lakóépületekre kiírt tervpályázaton három jeligés pályaművet nyújtott be, és ezekkel megnyerte az első és a második díjat, valamint egy megvételt is.

1921-ben a miskolci temető és krematórium tervpályázatán III. díjat és megvételt nyert.

1926-ban Rákospalota városrendezési tervével I. díjat nyert.

1928-ban az újhatvani r. k. templom tervét a zsűri mellőzte ugyan, a szakma vezető folyóirata — A TÉR és FORMA — azonban a pályázatról írt recenziójában a díjazottak fölé helyezte és illusztrálva ismertette.

1933-ban egy katona-temető hősi emlékmű tervére, 1934-ben a soproni Mátyás király út rendezésére, 1935-ben a jáki templom környékének rendezésére kiírt pályázatokon az első díjat, továbbá az első esetében a Magyar Mérnök- és Építészegylet YBL-érmét, a két utóbbinál az MMÉE ezüst érmét nyerte.

1935-ben a soproni Egeredi-domb beépítési tervével II. díjat, 1938-ban a rákospalotai Széchenyi tér és környéke városrendezési tervével I. díjat, 1941-ben a Várhegy keleti lejtőjének rendezési tervével II. díjat, 1943-ban a Belső-Ferencváros rendezési tervével III. díjat, 1946-ban a Martinovics emlékmű tervével I. díjat, 1946-ban a győri felszabadulási emlékmű tervével I. díjat nyert.

A meglévő dokumentációk tanúsága szerint pályafutása során egyénileg 22 pályázaton vett részt, és ezek közül a különféle összetételű bíráló bizottságok 8 alkalommal első, 3 második és 2 harmadik díjjal, valamint 2 megvétellel ismerték el alkotásai értékét. A díjazott pályaművek tematikáját áttekintve érzékelhetjük, hogy fantáziáját különösen a városrendezési feladatok foglalkoztatták. De sikeres volt a kultikus épületek, építmények tervezése terén is. A belsőépítészethez, iparművészethez való affinitása pedig a kiállításrendezéstől a bútortervezésig mindent átfogott. Ennek az építészeti fantáziának a sugárzása bevilágította szakmánk minden területét a szobák belső mikrovilágától az épített emberi környezet tájméretű épületegyütteséig.

E sugárzó fantázia termékeinek megjelenítését, szemléltetését brilliáns rajzkészség támasztotta alá. A szakmai körökben jól ismert és elismert rajztudásnak fontos szerepe volt

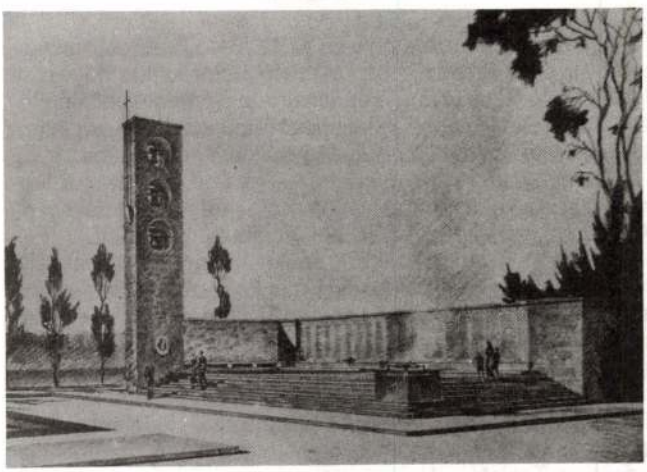

7. Katonai temetőben létesítendő hősi emlékmű pályaterve (A Magyar Mérnök- és Építészegylet 1933. évi Ybl-pályázata)

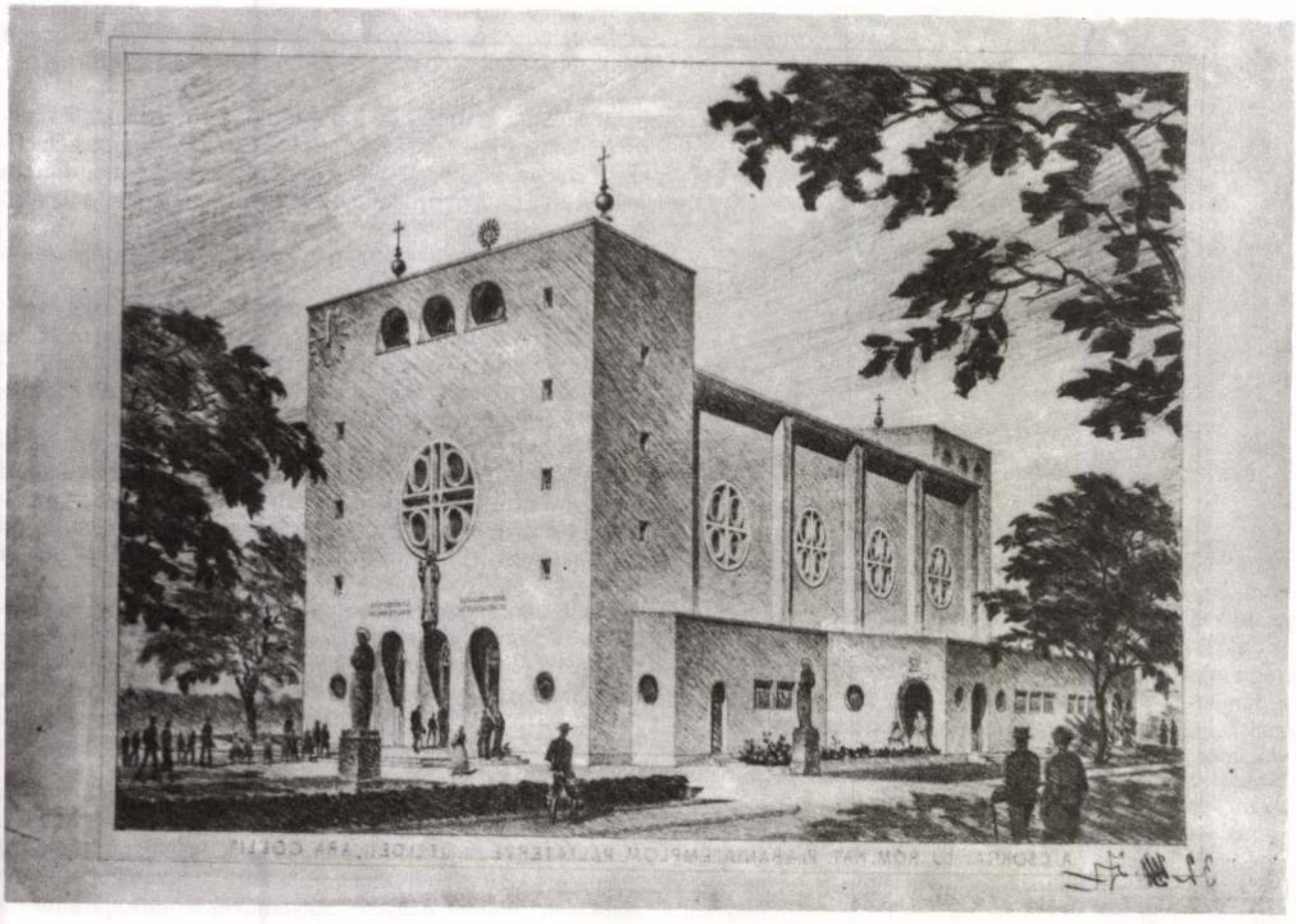

8. A csornai r. k. plébániatemplom pályaterve, 1930-as évek

abban, hogy Schaefer Ferenc életműve nemcsak minőség, de mennyiség dolgában is kiemelkedő. A tervpályázatokon aratott sorozatos sikereket méltányolta a Mérnöki Kamara, amikor kérésére 1934-ben felvette őt a mérnökök nyilvántartásába, és engedélyezte az építészmérnöki cím használatát, bár egyetemi végzettsége nem volt.

A pedagógus

Schaefer Ferenc életpályája az 1916—17. évi esti kurzustól kezdve a legszorosabban összefonódott az Iparművészeti Iskola életével. A Györgyi-építésziroda egyben a belsőépítészet tanszéke is volt. A fiatal tervező-munkatárs egyre intenzívebben kapcsolódott az ifjúság szakmai nevelésébe.

Az intézmény neve 1947-től — Kozma Lajosnak a kormányzatra gyakorolt inspirációja hatására — Iparművészeti Akadémia, végül pedig Főiskola rangjára emelkedett.

Schaefer Ferenc az Üllői úti épület háborús sérülései helyreállításában végzett áldozatos munkája, addigi kiemelkedő szakmai eredményei és a belsőépítészek oktatásában kifejtett tevékenysége alapján 1946-tól tanári státuszt kapott, majd a főiskolán docens lett.

Működését a Belsőépítészeti Tanszéken fejtette ki. Az intézmény főiskolává fejlesztését tantervek kidolgozásával, szerkezettani, építészeti alaktani stb. jegyzetek megírásával segítette. Tekintélyét kérlelhetetlen szakmai igényességével, alaposságával vívta ki. Népszerűségét diákjai között azzal is fokozta, hogy a gyakorlatokon, a nyári műemlék-felmérésekben rajzos magyarázatai során együtt láttatta az építészet jelenségeinek műszaki és művészeti jellegét.

Érdekes a hagyaték egyik tétele, a „Budapesti Magyar Királyi Állami Felsőépítőiparískola" 1912. évi szünidei műemléki felvételeit tartalmazó, nagyméretű album, amely annak dokumentuma, hogy az iskolavezetés Schaefer Ferencet megbízta a diákcsoport tanulmányútjának szervezésével, diákként az

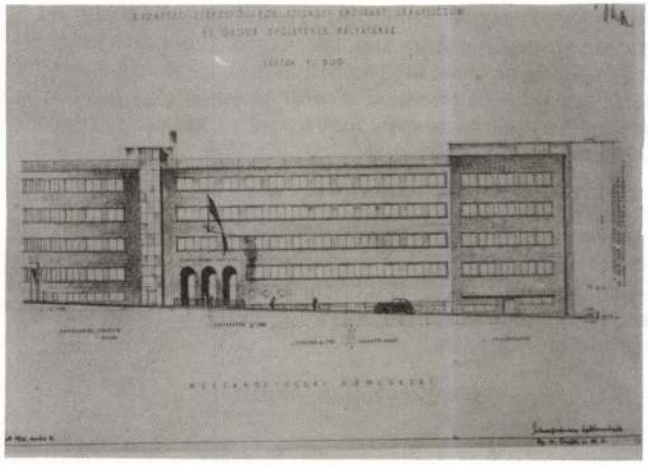

9. A budapesti „Szilágyi Erzsébet" leánylíceum és óvoda épületének pályaterve, 1935

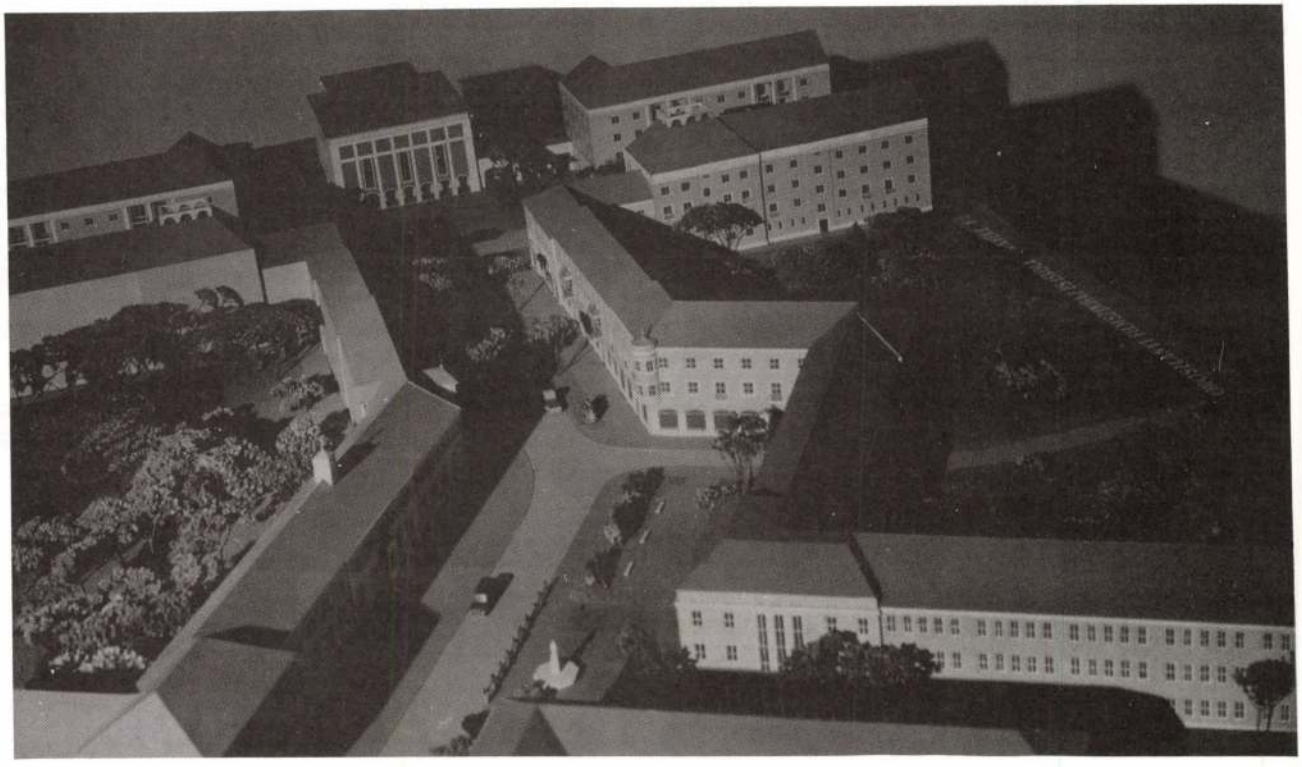

10. Körner József — Schaefer Ferenc: Makett az oroszlányi Iskola tér környékének tervezett beépítéséről, 1954 körül

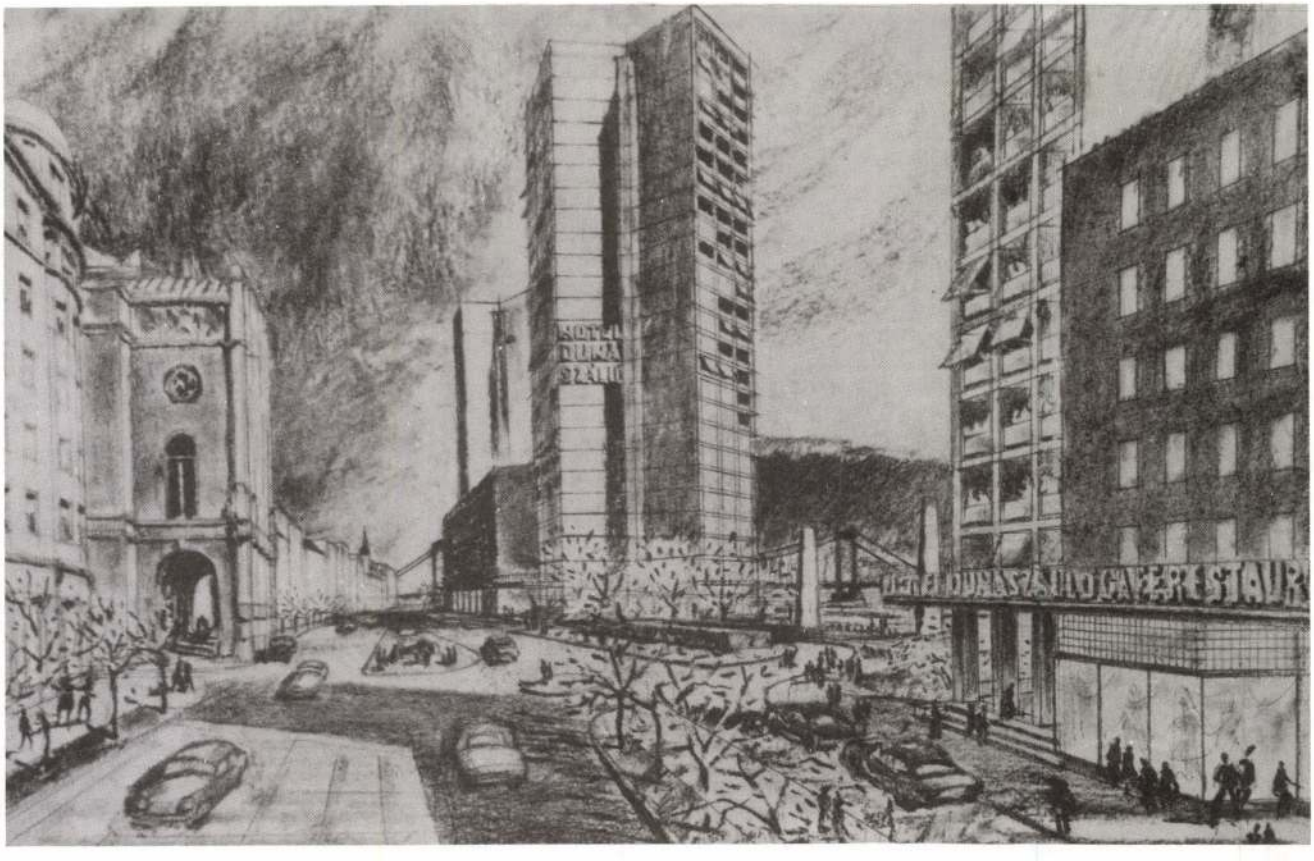

11. A Vigadó tér képe az Apáczai Csere János utcából, a tervezett új szállodasorral, 1965 körül

iskola képviseletével. Ekkor 15 éves. 60 évesen sem veszített az ilyen szakmai tanulmányutak iránti lelkesedéséből. Sőt! További nemzedékekben is képes volt ezt fellobbantani.

Nyugdíjas éveiben is rajzfüzettel járta a budai hegyeket, a Balaton-felvidéket. Az aktív évek gazdag építészeti termését a táj és az architektúra harmóniáját tükröző akvarellek, rajzok seregével búcsúztatta. Szeme előtt ugyan ott éktelenkedtek a főváros háborús rombolásainak szomorú nyomai, a táj sérelmére elkövetett régi és újabb építészeti hibák, sőt bűnök, az épületvagyon hanyag kezelésének szemet-lelket sértő következményei. Művészi alkotási tematikáján, látásmódján, színein mégis a harmónia dominál.

Ez a harmónia jellemezte családi életét is. Feleségében, édesanyámban olyan társra lelt, aki a család szolgálatában találta meg élete célját. Az Ő áldozatos lénye olyan meleg és kiegyensúlyozott otthont teremtett számunkra, melyben apám minden segítséget megkapott ahhoz, hogy energiáit szakmai munkájára összpontosíthassa. Tervpályázati, tervezési munkáinak otthoni, családi megvitatása, derűs hangulatával is, mesterkurzus volt a javából.

Az apámból áradó emberi segítőkészség mindenkit magával ragadott, akár a diákok szociális problémáiról, akár az intézmény kiállításai szervezéséről volt is szó. Alapító tagja volt a Magyar Építőművészek Szövetségének.

Az aktív évtizedekben két végén égetett életgyertyája a 79. évében lobbant el. Elhunyt 1975. július 17-én.

A szakmáért, a Főiskoláért élt. A Magyar Építőművészet 1976/1. számában a nekrológ szép gondolata: „nemcsak a tehetség szeretete, de a szeretet tehetsége is megvolt benne."

A Magyar Építészeti Múzeum legyen hajléka és értő őrzője Schaefer Ferenc szakmai hagyatékának.

(1992)

A reprodukciókat Barka Gábor készítette

CSÁSZÁR LÁSZLÓ

GONDOLATOK AZ EURÓPAI DIKTATÚRÁK ÉPÍTÉSZETÉRŐL

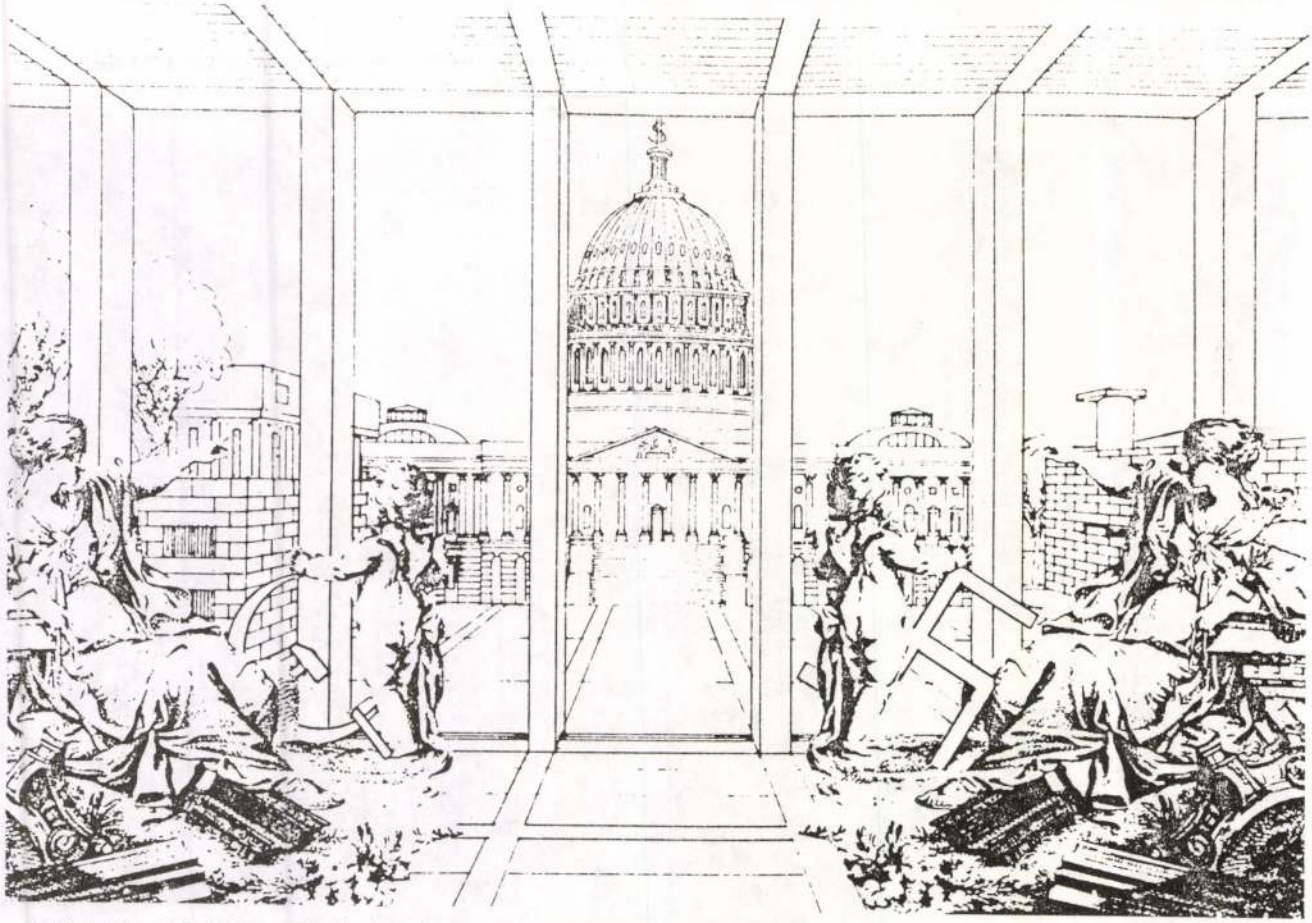

Feltehetően létrejött az a történelmi távlat, amelynek alapján ma már viszolygás és rossz érzések nélkül közelítheti meg a kutató ezt a témát. Erre előbb-utóbb a dolgok logikája szerint — éppúgy, mint külföldön, nálunk is — sor került volna. Az építészet arculatának megváltozása, az ún. posztmodern az utóbbi években azonban sajátos módon hamarább irányította rá a figyelmet a narratív építészet-felfogásra, annak e századi megnyilvánulásaira. Felmerül tehát a kérdés: van-e valami

Schaeffer Jakab, patkoló kovács

Sopronban a "Fehér Ló" fogadót 1672-benn Röschel Anna eladta Schaeffernek 2600 forintért. 204.old

Csatkai Endre9 A soproni vendégfogadók a 16/19. században 201.old.

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XX. évf. 1966. Sopron

Schaeffer János

bécsi nobáz

Lásd

Numizmatikai Közlöny

1907. 66. l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhelyf

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztar

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

Schaeffer József festő

Századok 1874.184-205 o.
Nagy Iván:Magyarország képzőművészei
/Schaeffer József/

Mészöly Géza „Lesző"

Nouvelle Revue de Hongrie

1938. XXXI. année, LIX. tome,
52–54. l.

Farkas Zoltán: Mészöly Géza.

Alkalmazott táblakép, oltárkép
Utolsó vacsora
Schaeffer József
Vaál

Századok 1874.184-205 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei
/Schaeffer József/

Miklossy Mihály festő
1818 - ?

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
47 - 63.
"Beszkid:Egy elfeledett képirónk"

Alkalmazott táblakép, oltárkép

Krisztus a kereszten

Schaeffer József

Vaál

Századok 1874.184-205 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei
/Schaeffer József/

Ybl

Munkácsy Mihály festő 1844-1900.
1882 évi reumatikus /tábes!/ betegsége és karlsbadi fürdőzése.

Budapesti Hirlap 1882. VII.8.
186.sz.3.o. /Sz.és M./

Schaeffer Mátyás

egri órásmester . XVIII.sz.

Rézből készült szekrényórája.

SZILÁGYI ÁRPÁD: Régi órások művészete.
Bp.1961.

12.1.

Schaefffer Mátyás

egri órás, XVIII.sz. MDK

Repr: órája; rézből alkotott , szekrénykébe helyezett szerkezet.

14. kép.

SOMOGYI ÁRPÁD: Régi órások ~~müépe~~ művészete. Bp.1961.

Schaegerlné Anna Mária M.D.K.

Özvegye, meghalt 1805-ben, Pozsonyban, 80 éves korában.

Csatkai Endre: Pozsonyi képzőművészek és iparművészek 1750-1850 között

Művészettörténeti Értesitő, Bp.1963.XII.évf. 1. sz. 27. old.

Schaeler M.D.K.

Farkas József tancmüvész / Johann N. Geiger szinezett rézmetszete rajza utá / XIX, sz. első fele.

repr.

Keresztury-Vécsey-Pelvy: A magyar zenetörténet képeskönyve Budapest 1940. 180.l.

Schaefft

Stab Fr. 114

ölgy gyel.

s derékon alól ábrázoltak közül az ifjú
rdjának keresztvasán nyugtatja, balját
ontott szőke hajú hölgy balra tekint,
feliratos pallost fogja és balján ~~pa~~
lőbbinek öltözete: baret boglárral, prém-
, kivágott kék ruha hasitott
vel; az utobbi kék bársony-rókötő sárga
ivágott szürke ruha prémes ujjakkal. A
beretvált arczu és bajusztalan vitéz kard-

ői 30.5 : 30·5 cm.
Bécsben a k.k. Versatz und Versteigerungsamt
iteményből 1783.90 Kán (838/902)
malde-Galerie der Gräflichen Familie

XIV. Jahrgang 1902/1903 Nr. 10 de-
ján a Vom Kunstmarkt czimü közleményében
iebespaar."

l-jén. (195-903.)
z 1903: VII. 4-iki 13903 (449-903) és
03) szvsz. leirat.

6.

Schaetzler Eduárd, órás

M.D.K.

1820-ban lánya halt meg Pozsonyban.

Csatkai Endre: Pozsonyi képzőművészek és iparművészek 1750-1850 között

Művészettörténeti Értesítő, Bp. 1963. XII.évf. 1. sz. 28. old.

Schaff Mária

textil

1931.

Iparm. Isk. Évk.
1930-34. 46. l.

220. kép. *Szelencék*

Schaffaritz László, ötvös M.D.K.

1575-ben Pozsonyban második céhmester. Segédjének, Nicolaus Glöckleinnek pöre van Gregor és Georg magyar legényekkel. Damiából származó ötvös legényét, Scwerust lopással vádolja; 1577-1578-ban első céhmester; 1582-ben felszabadítja cégére inasát, 1585-ben pedig tanulóul fogadja Wolffely Khalautschüsz hamburgi ifjút.

Hoffmann Edit, Pozsony a középkorban, elfelejtett művészek, elpusztult emlékek. Bp. é.n. 58 old.

MDK

Schaffartsik Jenő

Mintalapok c. kiadványban rajza kiadva.

Mintarajzisk. évk. 1905-6. 13. l.

Schaffarik Emanuel

Stud

phil

Univ. ei Bojist. ät

19/3. 238. l

Schafarik Ferenc

MDK.

Az Orsz. Magy. Képzőművészeti Társulat 1899. évi rendes közgyülésén vett részt.

Mücsarnok, 1899. 215. l

Schaffaritz László

ötvös 1575–1585

Hoffmann-Porzsony

58. l.

Hoffmann Südost

Schafferitz Laszlo

ötvös

Laid

Muh-Pozs- 85. l.

Schaffaritz László

ötvös 1575–1582.

Lásd

Mikl. Pars. 107.

Schaffarik László, postaügyi ötvös V. 85.

Schaffaritz László, pozsonyi ötvös V. 110, iii,

Schaffaritz László, pozsonyi ötvös V. 105, 106, 107.

Schafarzik Ferenc

tajtanár Sopronban

1909-ben

Iglón született

Tellér

286-l.

Schaffarzik Jenő

1902/3 - 1905/6

Ferkèpzomfoiskèvk

129/c.

Schaff Sándor
festő

Szabad Művészet

1957. 84. l.

254. szám. 190

29254 szám.

Jelen kelet s szám
m. kir. állampénztárt, hogy
bizottsága elöadójának és Szte
nek a székesfehérvári papnövel
a helyszinére tett hivatalos u
gek s napidijak fejében egyer
gelt nyugtatványaikra 10 koro
fizessen ki ; miröl a bizotts
szám alatt kelt felterjeszté

MDK

Schäffartsik Jenö, rajztanár

1906-ban oklevelet nyert.

Rajztanárok nyilvántartása. Ki tud róla?
RAJZMŰTÁTÁS. Fel.szerk.: Bán Tibor. 1941.jan.16.
II./XIII./évf. 1.sz. Címlap.

Schafer,Jörg,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztalosle gé-
nyek jegyzéke:"Schafer,Jörg,Hanig,1696,II.12."
119.old. 13.jegyz

Batári Ferenc: Asztalosl egények Győrött a XVII.szá-
zadban - Adatok Győr város asztalosmüvességének
történetéhez 93.old

Arrabona,9. - Áantus János Múz.Győr,1967.
A Győri Múz Évkönyve

Schaffer Bernadett, szobrász

L. : Eskulits Tamás

P. Kücsy J.: Válaszok egy kérdőívre. 7.

Népszabadság, Bp. 1978. jún. 7.

osztálytanácsos.

A hivata

m

Schaffer (?)

Ortiin vas sika,
XIX. sz. második fele.

Sparn Hans sz
herzen Rikli

1548. nov.

2 drb gyaltya,
kerek kalap,
kinyomva
klamidában

M. O.

XIX. sz
közepe

n.

Schaffer, graf.

H.L. gyüjteményében találunk a remek Alt-Wien ovális tálat, melynek ölén téglalap alaku széles aranykeretbe foglalva látjuk viszont Budapest déli beállitásu képét, az alig ismert Schaffer-metszet után.

Dr.Krommer Dezső:Horánszky Lajos könyvtára.II.
Könyvtári Szemle.1915. ápr.-aug. 111-119.l.

Schaffer

rém

l. Budatétény

rep. -

Fallenbüchl Ágost

115. l

Speciálista

műtömő, műstoppoló, Kunststopfer

Makán János

férfi és női szabómester
Budapest, VII., Thököly-ut 59/a.
Telefonhivó: 97—0—05.

Legtökéletesebb műtömést végez kiégett, molyrágott, elszakadt ruhákon, brokát, selyem szövet és butor huzatokon. Ruhák fordításánál szivarzsebek és gomblyukak művészies beszövése. (Elejéhez kérem a hátát is beküldeni.) Vidékre a beérkezéstől számitott 3 napon belül visszaszállitom.

Kifogástalan munkámért és pontos szállitásért a képviselőház háznagyi és gazdasági hivatala által ajánlva.

Művészi munka! Szolid árak!

A cimet kérem megőrizni mert még szükség lehet rá!

Springer

Schaffer

szobrász, vasöntő

1849

Lásd

=

Zolnai László Egy

Kossuth-szobor. Magyar-

ság 1927. máj. 12.

(1849-ben Munkácson

készült vasszobor adatai

a Magyarság 1927. máj. 7.

számában megjelent

Körlevelez kiegészítésül)

Schaffer Adalbert MDK

festő

arcképét me örökitette· Sterio Károly

PATAKY DÉNES : A magyar rajzművészet. Bp.1960:

16.1.

Schaffer Anna

Spar.

Ei. 1928

katholische Kirche in Sereth.

Rück-Ansicht.

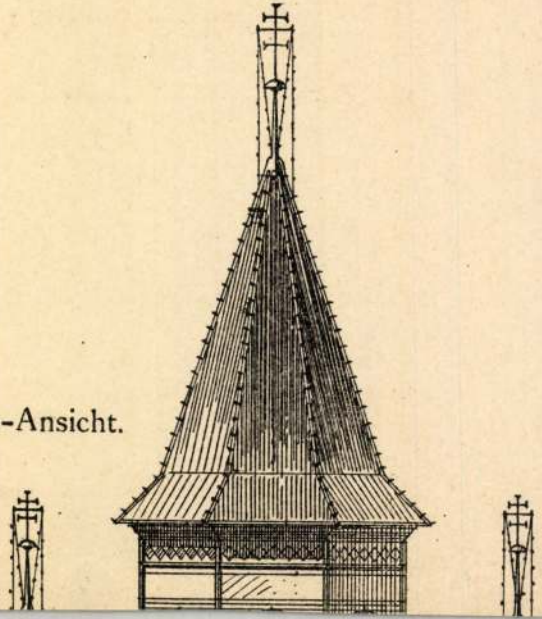

Schaffer Bernadett

Szerepek a kommunikációs folyamatban

Bolyai Gimnázium, Szentendre
Nyílt Napok, Veszprém 1969. szept. 23

Schaffer Bernadett, szobrászművésznek a fáradozásai nyomán – Tihanyban található kőből kibontott szobrának díja (említve) – Főiskolai műtermében áll Gyáfri Sándor mellszobra, Schaffer Bernadett alkotása. (említve)

Kőmüvesi Lajos: A művészet nyelvén szobrászmű-ről.

Szolnok megyei Néplap, 1974. febr. 24.

Schaffer Bernadett szobrászművész a Műcsarnokban látható a „Magyar Szobrászati Kiállítás" melyen szerepel a művész alkotása: két leis szobra. A művész 1940-ben született.

Heitler László: Mai magyar szobrászat, Napló (Veszprém), 1978. jún. 10.

Schaffer Bernadett, nő bán

SCHAFFER BERNADETT fiatal szobrászművésznő terrakotta domborművét avatták fel Kazincbarcikán, az Egressy Béni Művelődési Központ színháztermében. A nagyméretű alkotást színpadi jelenetekből, a tánc és a zene jelképeiről komponálta a művész.

21

—: Kul

Népszabadság, Bp. 1979. márc. 25.

Schaffer Bernadett, nobrán

L: Kő Pál

Szőllősi F: Építési, műveli eggyüt...

Esti Tipler Bp. 1981 [illegible]. 13

2.

Schaffer Bernadett, szobrászművész

a XX. Veszprém megyei Őszi Tárlaton három műve szerepel a művésznek: Két lovas veliejte érzékeny, finom összefogó munka. A harmadik műve „Orgona" c. /emlitve/ kompozíció egy kisi figurás, színvonalas alpakkal.

Oelmacher Anna: a XX. Veszprém megyei Őszi Tárlat
Napló /Veszprém/, 1949. dec. 1.

Schaffer Bernadett

Megbízták a művésznőt hogy a
kazincbarcikai Művelődési Ház
részére 2 piros gránit domborművet
készítsen.

------Köztéri munkák.
MŰVÉSZET,1979.december - 47.lap.

MDK

Joseph Schaffer, rézmetsző
1787.

Pozsony látképe. Színezett rézkarc.
Jelz.:alul balra: Nach der Natur gezeichnet u. gestochen von Joseph und Peter Schaffer 1787.

Metszetek. -Tört. Képes. graf.kiáll. 1907. 69-72.l.

Schaffer Ferenc

Beállott 1857. dec. 19.

Kolozsvári artaboth

4-l.

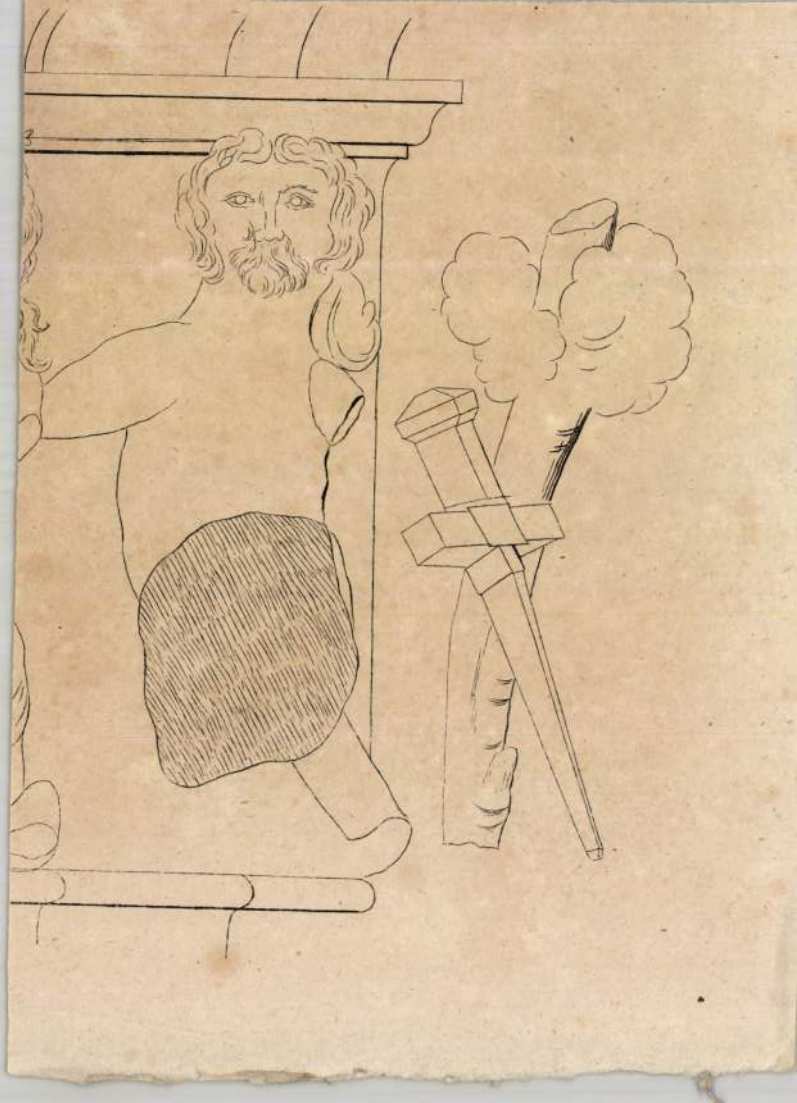

Schaffer Ferenc

Boxolók, az 1927. évi osztrák – magy. válogatott mérkőzés díjai, nyerte a magyar csapat.

Nemzeti Szalon
Sport-mű v kiáll. 1934 máj

Fenti magyar?

Schaffer Ferenc

iparművészeti iskolai tanár

I. díj az alábbi pályázaton

Győri Munkás.

1947. febr. 15.

(Ezer forint jutalmat kapott a győri egyházaknak nyertese.)

Lásd még Schaeffer alatt is.

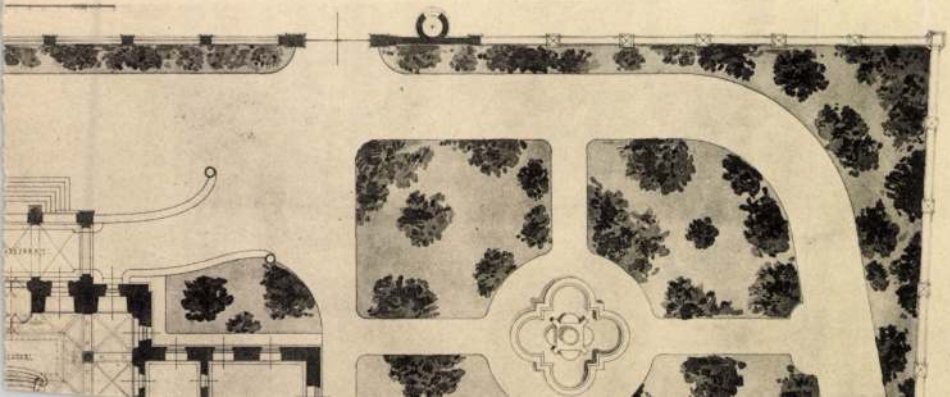

MDK

Schaffer Ferenc, é.m.

1o9159. Nagy Mihály, Csévi-u. 5698 hrsz. földszintes ház.

Uj épitkezésre nyert engedélyek.-IP-IP.3.sz.1911. jon15. 27.1.

Georg Schaffer,asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből,1679 /!/ /1697/:"Georg Schaffer von Zeillig Dischler gesell". 111.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrbona,9.-Antus János Múz.Győr,1967.- A Győri Múz. Évkönyve

Schaffer,Georg,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztalosleg é-
nyek jegyzéke:"Schaffer,Georg,Zeillig,1697." 119.old
13.jegyz

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.szá-
zadban - Adatok Győr város asztalosművességének
történetéhez 93.old

Arrebo,9. - Szentus János Múz.Győr,1967.
A Győri Múz Évkönyve

Schalk Ferenc
festőművész

*** A Nemzeti Szalon csoportkiállitása.** Egy osztrák vendég is szerepel ezen a kiállitáson: *Winninger* Ferenc. Pár esztendővel ezelőtt tudományos expedició tagjaként Abesszíniában járt és erről az utról valók a Szalonban kiállitott képei. Kár, hogy ő is belegesett abba a hibába, ami a nálunk járó külföldieket jellemzi: munkáinak legjelentéktelenebbjeit állitja ki. Pedig ez nagy kár, mert a német lapokban látott reprodukciók arról tesznek bizonyságot, hogy *Winninger* érdekes, egyéni meglátásu müvész. A kiállitott közel negyven olajkréta közül a *Schoai asszony* és az *Őszvérrel a sátor előtt* emelkedik ki. — *Schalk* Ferenc törekvő, önállóan gondolkozó müvész. Tájkép-szinei *Corot*-ra emlékeztetnek, tehát nagyon komolyak, mint például a *Bucsuzik a nyár* és a *Kis patak a nagy folyamhoz ér* cimü, festő-költőre valló munkák. Több pasztellje elismerést érdemel, ugyszintén egy nagyon jó aktja *(Pihenő modell)* és egy alkonyati kép, különleges kutágasával, megkapóan beállitott két alakjával. — Szinekben, formában meglehetősen durva *Prohászka* István, aki inkább karrikaturista (annak pedig tehetséges), mint kimondott festő. Egyes munkáiban *(Gyémánthegyeken)* fantáziájának függetlenségéről tesz bizonyságot, ahol egész nyugodtan megállhatna és elmélyedhetne, már csak azért is, mert itt jobban veszik észre, mint a furcsa realizmusánál *(Földéhség)*. — *Szopori Nagy* Miklós több tehetséges kréta-, pasztell- és vizfestménnyel szerepel, ugyszintén illusztrációkkal *Makovszky* Stefi és *Benedek* Kata, aki *Wells* egyik könyvéhez készült illusztrációival külföldön is felveheti a versenyt. *Walderné Unger* Margit alakjai elfolyóak, szinei tompák, kompoziciói egzotikusak és többnyire feláldozzák a müvészi igazságot. *(D. A.)*

Magyarság
1929 IV. 21

5 f

MDK

Schalk László

Pasztellek:

Már ugatnak a kutyák
Ez nem a Ritz
Az eke vasárnapja
Alkonyat
Idill
Boldog pestiek

A LXIV.csoportkiállitás katalogusa 1929.apr.hó.

MDK

Schalk László

Grafitok:

Budai dunapart
"Rókaságok ódon boltja"
Holdvilág utca
Tabáni impresszió
Rajzok

A LXIV.csoportkiállitás katalogusa 1929.ápr.hó.

MDK

Schalk László

Grafitok:

A hidfő
Gellérthegy előtt
Harminc ezüst tallér
Jeruzsálemi út
Fényreflexek a Dunán

A LXIV.csoportkiáll.katalogusa 1929.apr.hó.

MDK

Schalk László
Részletek bir.lovag Dr.Reichersberg-Floch Alfréd
birtokáról:
Sződrákosi hid
A kis patak a nagy folymhoz ér
Búcsúzik a nyár
Reggeli hangulat a Dunán
A számtartó ur szobája
Szürke mocsár

A LXIV.csoportkiáll.katalogusa 1929.apr.hó.

MDK

Schalk László

Olajfestmények:

Pihenő modell
Bizarr csendélet
Birsalmák
Egyszerű csendélet
Külváros

A LXIV.csoportkiáll.katalogusa 1929.apr.hó.

MDK

Schalk László / sz.1900/

Olajfestmények:

Sashegyi hangulat
Őszi reggel Budán
Kelenvölgy
Tabáni tetők
Hadnagy utca

A LXIV.csoportkiáll.katalogusa 1929.ápr.hó.

Schalk László
festő

Pest 1943 dec. 20

(— v —:

— **Két kiállítás.**) Az *Alkotás Művészház* vasárnap megnyílt kiállításán *Schalk* László festőművész mutatja be legújabb olajképeit, pasztelljeit, akvarelljeit, színes és fekete tussrajzait. Gyűjteménye rendkívül egységes megállapodott művészi szemléletről, határozott kifejezésmódról tanuskodik. Java munkáit a főformák széles összefoglalása, a tömeg- és térérzetek dinamikája, a mozgás elevenségének festői előadása jellemzi. Képszerkesztéseiben valahogy egyszerre, egyforma erővel érvényesül az impresszionisztikus felszínbontás és a belső tartó elemek szigorú, kötött felépítése. Színskálája tompítottan borongó, de tele van sötét ragyogással, valami fojtott izzással, ami különösen nagybányai motivumú tájképeinek — *Zaravölgy, Bányai festékmalom, Viskók, Réti villa, Alkonyati utca, Malom*, stb. — közvetlen líraiságát biztosítja. Figurális dolgai, erőteljes tussrajzai és könnyed-friss akvarelljei, néhány csendélete, valamint a *Piroskendős interieur* és *Műteremsarok* hasonló felfogásban fogantak és beszédes tanubizonyságot tesznek festőjük érett művészi tehetségéről.

1334. ZSEBÓRA, chatelain-nel, arany
kékkel. Jelezve: „Willm Story"
Gold mit getriebenem Rokokod

1335. KEREK SZELENCE, elefántcs
XVIII. sz. v. — Runde Dose, E
zösisch. E. XVIII. Jh.

1336. KEREK SZELENCE, elefántc
— Runde Dose, Elfenbein, im

1337. KEREK SZELENCE, elefán
sz. v. — Runde Dose, Elfenbe

1338. KEREK SZELENCE, békatel
Német, XIX. sz. e. f. — F
e. H. XIX. Jh.

1339. KEREK SZELENCE, zöld la
e. f. — Runde Dose, grüner L

1340. KEREK SZELENCE, fekete la
Runde Dose, schwarzer Lack,
XIX. Jh.

1341. KEREK SZELENCE, lávakő,
Lavastein, am Deckel Ausbruc

1342. KEREK SZELENCE, békatel
e. f. — Runde Dose, Schildpat

Schalk László

Pesti Hírlap 1944. jan. 4.

— **Schalk László festményei.** Schalk László, akinek kiállítását az Alkotás Művészházban látjuk, Nagybánya művészi hagyományaiból építi ki festői világát. Ez a világ nem akar tág horizontokkal hatni, inkább bizonyos bensőség jellemzi: a festői eszközök és a művészi szemlélet egyszerűsége, komoly derüje. Schalk elsősorban a kép tónusának nemességére törekszik, színeit szándékosan letompítva és gondosan hangolva, a színhatás egységének szolgálatába állítja. Ebben Iványi-Grünwald egy-egy periódusának, de tán még inkább Czóbel Bélának közeli rokona. Különösen szép izzással világít elő a kép félhomályos tónusából egyik enterlőrjének piros színszólama. Mint grafikust, ugyanilyen törekvések jellemzik. Egy-egy vízfestménye, fehér-fekete tussrajza, a virtuóz megoldáson tul, erős festői értékekkel is gyönyörködtet. Nem árt azonban művészi mondanivalóinak kissé egyhangu skáláját kiszélesitenie. *(f. j.)*

Pch

Europa
könyv és lapterjesztő vállalat

Budapest

V Visegrádi u 36

Schalk László

erád

Pogány G. Gábor :

S. L. kiállítása.

Debreczen. 1944. jan. 22.

1908. ASZTAL, diófa, lapja kazettás, alsó
— Tisch, Nussholz, die Platte kaset

1909. SAROKPAD, tölgyfa, berakással. Ma
Ungarisch, Louis XVI. Jh.

1910. NAGY EBÉDLŐASZTAL, diófa, kih
ződnek és egyenes kötésen nyugszana
ausziehbar, die Füsse mit Löwentatz

1911. REFEKTÓRIUM-ASZTAL, tölgyfa,
Eichenholz, mit durchbrochene Füsse

1912. KONZOLASZTAL, barnára festve, a
— Konsoltisch, braun bemalt, mit V

1913. RUHASZEKRÉNY, EGY ÁGY, EGY
Louis XVI. — Kleiderschrank, ein B
risch, Louis XVI.

1914. ÜVEGSZEKRÉNY ASZTALLAL, d
stílusában. — Vitrine und Tisch, Nus

1915. ASZTAL, diófa, négyszögü lapja négy
holz, die viereckige Platte auf gedre

1916. NÉGYZETES ASZTAL, tölgyfa, csi
eckiger Tisch, Eichenholz, mit Säule

Schalk László
festő

Irod

Oltványi Imre: Művészet
krónika. Magyar Nemzet
1944. jan. 22.

1503. TOJÁSDAD VÁZA, fajánsz, testén
Fayence, mit Gitterdekor. Syrien, X

1504. KIS KORSÓ, türkizkék mázas cser
glasierter Ton. Sultanabad, XIII. Jh

1505. GÖMBÖS VÁZA, barna alapon zöld s
Fond, grüne Augen. Persisch, XVII.

1506. KIS GÖMBÖS VÁZA, fajánsz, barna
Fayence, mit braunem Wellenmuster.

1507. KIS GÖMBÖS VÁZA, fajánsz, fehér
kugelige Vase, Fayence, mit Schupp

1508. KIS ALBARELLO, fajánsz, türkizk
Kleines Albarello, Fayence, auf türki

1509. HÁROMFÜLES VÁZA, zöldmázas cs
Ton. Persisch, XVII. Jh.

1510. TÁNYÉR, mázas cserép, vörös pötty
glasierter Ton, darauf grüne Kreise

1511. SZÉLES TÁL, vörösréz, oldalán p
XVII. sz. — Breite Schüssel, Kupfer,
XVII. Jh.

Schalk László
festő

írod

Függetlenség

1944. jan. 1.
(Három kiállítás.)

Repeat Items

Schalk László

festő

über

Pester Lloyd

(Morgenblatt).

1943. dec. 22.

(e.k.: Bilder von

L. S.)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Schalk László

festő

Uod

Ujság. 1943. dec. 30.

(e.a.: S. L. festményei.)

BAJMOK

Schalk László

festő

Pest 1943. dec. 20

(Két kiállítás.)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Schalk László

festő

1944

=

Népnarava

1943. dec. 29.

(SZ.S.: S. L. festőművész.)

Schalk László
festő

Esti Kis Ujság
1943. dec. 22.

(Cégvezetőből a művész karmestere... Érdekes beszélgetés S. László festőművésszel.)

Egy biztosító intézet cégvezetője volt, mikor a művészetnek élt. 1941-ben nyugdíjaztatta magát s azóta műtermében dolgozik, mindaddig, amíg Budapesten tartózkodik. Rejtette magát a festészetben, s ott találta Iványi Grünwald Béláról kapott útbaigazításokat.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Schalk László

Jeszö.

Kétfő. 1943. dec. 27.

(Alkotás ünnepén.)

Schalk László

l.

Nemzeti Szalon

1928.

Tavaszi Szalon

T. 948.

okban lévő diszes keretben:

1.8 : 12.4 cm.

SCHALK LÁSZLÓ

104. Kocsmai hangulat, olajf.
105. Szomszéd kertje, olajf.
106. Őszi kert az ablakomból, olajf.

Nemzeti Szalon
őszi kiáll. 1939-ből

SCHALK LÁSZLÓ

125	Kenyér a podiumon	olajf.	200.—
126	Óra	paszt.	150.—

Nemzeti Szalon
Csendélet kiáll
1932. febr - márc

hangulatban ábrázolt sík vidéken
' olykép menyasszony párosával jobbra, hol
e és a kaszájára czipelő garda előtt a legény
vállára
lik között az előtt (kaszája) és ge-
jobb
ő pedig (kalarát viszi fején. Előtt
l: pörge kalap, mellény, piros ing, fekete
lló; a leányé: sárga fejkendő, világos
a kötött kanyri menyecskéé: kék kanavász
rosokna; a gardáé: nemez kalap, fehér
vállra vetett ujjas és gatya 60" szalaggal.
ig láthatók. A háttérben búza fül-
derült. Jelzése jobbra: „KUNFY L."

7·3 : 93 cm.

3-án kelt 99318 ex. 900 sz. leirat-
Elszámoltatott 1901: VII. 19-én (90/901)

Vid. Muz.

Schalk László

Kiáll.
Nemzeti Salon
1929. ápr.
Főv. képt.

Schalk László
festő

189. *Schalk* László: *Romantika* (pastell) 200 P.

Nemzeti Szalon 1929. jan.
Kut.

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

ELNÖK:

Gróf ZICHY JÁNOS v. b. t. t.

ALELNÖKÖK:

CSÓK ISTVÁN HORVAY JÁNOS

Schalk László

l.

Nemzeti Szalon

64-ik Csoportkiáll. Cat.

1929. ápr.

Könyvárusban

bronból

Kulcs, római VIII. 147

Schalk Károly

festő

az alábbi

műveit tegyen

közé

Bényi László dr

kezeimre, a műve-

vajon.

Fenyvirág

1945. I. évf. 10 sz.

SCHALK *László, sári*, festő, * Budapest 1900. Az iparművészeti iskolában, majd Feiks Jenőnél és Iványi Grünwald Bélánál tanult, azután a szentendrei művésztelepen dolgozott. 1929. és 1930. gyűjt. kiállítása volt a Nemzeti Szalonban. A természetet nagy formákban, egyszerű színekkel fogja össze.

K. G II. 417. l

1392

I
407.

1392. Kobel Ferencz.

Sz. Mannheimban 1749. nov. 23-án. † Münchenben 1822. január 14-én.

Hohentwiel-kastély.

A középtérben emelkedő magas szikla tetején van a kastély, a háttérben hegyek hullámzanak és az előtérben, jobbról a fák között, vízesés zuhog. Ez utóbbi közelében tehén áll és kissé idább a pásztor játszik sípján. Előtte leányt látunk, ki előre hajolva zokog.

Vászon, méretei 37·5 : 46 cm. — Mündler: III. 4. — Át. Képt. 344. — Új lelt. sz. a Nemz. Múz.-ban 225. — 1905. átv. jegyz. 421.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1812: II. 15. *A. Kobel:* Eine Landschaft mit grossen Bäumen, in der Ferne das Schloss Hohentwiel. — 1815: III. 14. *Fr. Kobel:* Eine Landschaft mit grossen Bäumen, in der Ferne das Schloss Hohentwiel. — 1835: XII. 18. *F. Kobel* [illegible]

Schalk László

Kártyázó nők
c. kép
repr.

Képzőművészet
1930. VI. évf. 33. sz.
198. l.

Schalk László

Fest. Budapesten 1900. A képeit ipartanuló iskolai és Irányi Grünwald B. szabadiskolájában tanult. A természetet nagy formaérzéssel szemléli tusrajz- akvarell- Csendéletek, tájképek, olaj, pastell, grafikai munkái. 1929. áprilisában kollektív kiáll. a Nemzeti Szalonban.

A MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁ

BUDAPEST, VI., ARÉNA ÚT 41. SZÁM.

408/1934. szám.

Nagyméltóságu m. kir. Pénzügyminisztériumnak

Schalk László

1928. ápr. tavaszi szalon
(Műcsarnok, Budapest)
Sellőzhegy, olaj, grafit.
Legelők, grafit
Tabáni házak, olaj

Ferenc József-rend IX. 143.

Schalk László

MAGYAR MŰVÉSZET
1929. 233, 240

WAGAMAMA

TENTEMPIÉ

Schalk László

Kut 1929. jan. kiáll.
Romantika, pastell

Satir - zobrocska Apuleiusból

X. 170.

Schiek Károly

Bemutatott művei:

116. sz. „Dombos táj," pastell.

A Nemzeti Sportbizottság és a Magyar Képzőművészek Szabadságharcos Szervezetének kiállítása, Budapest, 1945

Schalk Lóránt

Bemutatott művei:

66. sz. „Alkonyat után", olaj.

Bálogh J.: A Magyar Képzőművészek Szövetsége I. művészeti kiállítása, Budapest, 1946. VII.

91

Schalk Lóránt

Bemutatott művei:

176. p. „Napsütéses táj", olaj.

A Nemzeti Szabadságharcos és a Magyar Képzőművészek Szabadságharcos Szervezetének kiállítása, Budapest, 1945.

Schalk László

Bemutatott mű:

136. sz. „Malom udvara", olaj.

A Nemzeti Sportbizottság és a Magyar Képzőművészek Szövetsége Sportos művészeti kiállítása, Budapest, 1965

SCHALK László festő

kiáll. montreali McGill Univ. Galériájában 1963

Irodalmi Ujság, 1963.március 15. 12.

METR

SCHALK László festő

Váll. Monthail, 1961

Irodalmi Újság, 1961. július 15. 12.

MDK

Schalk László

Formakisérlet

M.grafika 100 éve. Főv.Képtár 32.kiáll. 1948.jan.
15 l.

MDK

Schalk László

Barokk-monothypia

M.grafika loo éve. Főv.Képtár 32.kiáll. 1948.jan.
15 l.

MDK

Schalk László

Nagybányai tanyaudvar, of.

OMIKE IV. kiáll. 1943. ápr.

MDK

Schalk László

Napraforgós táj, o.paszt.

Csendélet, of.

OMIKE IV. kiáll. 1943. ápr.

MD K

Schalk László, festö

Csendélet, of.

Az Alkotás Művészház XXXII. kiállításának katalogusa.
"A Művész Két Arca". 1947.III.9- 25.

MDK

Schalk László, festö
szül. 1900

152.sz.		Tus"O"akvar.
153."	Ernyös hölgy.	Monotypia
154."	Csendélet alakkal.	"

Stockholmi grafikai kiáll. 1948.Április
Nemzeti Muzeum/Stockholm/ Katal. 24.1.

MDK

Schalk László, festő.

116. Dombos táj, pastell
136. Malom udvara, of.
146. Napsütéses táj, "

Műv. és Tervezők Int. (v. Ernst Múz.) – Nemz. Sportbér. és a M. Képzőm. Szabadiskola kiáll. – 1945 IV. 11–26.

Rat.

MDK

Schalk László

Kompozició, temp.

Magy. Képzőműv. ujabb irányai. M.Szal. 1948. jan.

13 l.

MDK

Schalk László

Fej,,temp.

Magy. Képzőmüv. ujabb irányai. N.Szal. 1948. jan. 12 l.

MDK

Schalk László

Cirkusz, temp.
Jelenet, "

Magy.Képzőműv. ujabb irányai. N.Szal. 1948. jan.

11 l.

MDK

Schalk László, festő:

Önarckép. 6f.-

Munkásleány. Pastell.

Több aquarell.

Szépmíves. 1944, 1 m. 26. l.: Rónay Jászmér:

Alk. Szüv. Kár XX III. kiáll.

MDK

Schalk László

Alkonyat után, olaj

Magyar Képzőművészetért. 1. kiáll. Ernst Muz.
1946. jul. 9 l.

MDK

Schalk László

tollrajzok és rézkarcok

e.a: Festő és Szobrászkép. Isk.kiáll. Ujság, 1941. dec. 18.

MDK

Schalk László

Virágok, olaj

KUT kiáll. N. Szal. 1943. okt. 31.

Schalk László
Csendélet, paszt.

Alkotás Művészház XXXV. kiáll. 1947. jun.

Schalk László

Cigányasszony, tusr.
Nagybányai liget, olaj

KUT. kiáll. N.Szal. 1942. nov.

Schalk László
Napraforgók, olaj

KUT kiáll. N. Szal. 1941. nov.

MNK

Schalk László
Gyökérhuzó, olaj
Csendélet, "

Rippl-Rónai Társ. kiáll. N.Szal. 1948. dec.
lo 1.

Schalk László

Kocsmai hangulat, olaj
Szomszéd kertje, olaj
Őszi kert az ablakomból, olaj

Őszi kiállítás. Nemzeti Szalon, 1939.szept. 11 1

279. kép. *Miseruha, 1460 körül.*

Schalk László

Figurák, temp.
Táj, "
Matróz és nő,"

M. Képzőműv. Szab. Szerv. tav. tárlat, 1947. máj.
7 l.

MDK

Schalk László festő

M.Képzőm.Szab.Szerv. Tav. Tárlat, 1947. máj.

2 l.

MDE

Schalk László
Terraszon, olaj

Szoc. dem. párt képzőművészeinek társ. Ernst Mus.
kiáll. 1945. okt. 8 1.

MDK

Schalk László
Nagybányai táj, olaj

Szoc. dem. párt képzőművészeinek társ. Ernst Múz.
Kiáll. 1945. okt. 8 l.

MNK

Schalk László
Napraforgók, olaj

Szoc.dem.párt képzőművészeinek társ. Ernst Múz. kiáll. 1945. okt. 7 l.

MDK

Schalk László

Szentendrei utca, olaj

Szoc.dem.párt képzőművészeinek társ. Ernst Múz. kiáll. 1945. okt. 5 l.

MDK

Schalk László
Virágok, olaj

KUT kiáll. N. Szal. 1943. okt. 6 l.

MDK

Schalk László
Interieur virággal, olaj

Szoc.dem. párt képzőművészeinek társ. Ernst Muz.
kiáll. 1945. okt. 4 1.

MDK

Schalk László
Interieu, olaj

Rippl-Rónai Társ. I. kiáll. Ernst Muz. 1946. márc.
7 l.

MDK

Schalk László

Alkonyat után, olajf.

I.Művészeti Kiáll.Kat.1946.Jul.7.-Jul.28.-i
9.lap

MDK

Schalk László

Matróz és nő, temp.

Képzőművészetünk a felszab. óta. Szfv. Képtára
30. kiáll. 1947. okt.

4 l.

NDK

Schalk László

Tragédiás figurák, temp.

Képzőművészetünk a felszab. óta. Szfv. Képtára
30. kiáll. 5 l.

MDK

Schalk László, festö

117. Csendélet. Olf.

118. Müteremhangulat. "

Nemz. Szalon.-Kilencven művész kiállitása. 1948.jun 12-27. Kat.

MDK

Schalk László

részt vett a Kortárs első kiállitásán.

Kassák L: Az első müv.kongresszus köszöntése.
Kortárs, ~~1937~~ 1947. 5.sz. 132. l.

MDK

Schalk László

Asszonyok a zöldben, temp.

Piroskendős nő, temp.

Zöldmellényes asszony, temp.

Festő - szobrászképző kiáll. 1942.

2.1.

Schalk László

38. Napraforgó olaj.
40. Szomorúdok olaj.

Nagybainyai kiáll. 1942

Schalk László

festőművész

Őszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Magyarország
1929.IX.11.

Schalk László

festőművész

Őszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Ujság
1929.IX.8.

M.D.K.

Schalk

A Fővárosi Képtárban a Dési Huber-Kör rendezett kiállitást több, mint 4oo grafikai mü bemutatásával, amelyek között szerepelnek a müvész alkotásai is.
"A magyar grafika loo éve" cimmel Berend Ilona ir a tárlatról amelyet a centenáris ünnepségek keretében nyitottak meg.

"Szinház Szeme Füle" c. rovat
Szinház Bp. 1948. jan. 6-12. IV. évf.
2. sz.

M.D.K.

Schalk László

"Kiállitások az ujesztendőben" cimmel ir Berend Ilona a Nemzeti Szalonban rendezett kiállitásról és kiemeli a müvésznek ott szereplő müveit.

"Szinház Szeme Füle" c. rovat
Szinház, Bp. 1948. jan. 13-19. IV. évf.
3. sz.

Schalk Lánló

festőművész

Őszi Mérlet - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Nemzeti Újság
1920.IX.8.

Schalk László MDK

Virágok, olf.

Mücsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

Schalk László
Foto
V. Pozsonyi ut 23

MKSz 1947

Schalk László

Schönberger Armand

Szabó Iván

Szandai Sándor

Szántó Piroska

Szentgyörgyi Kornélia

Szin Gyula

Szobotka Imre

Szőnyi István

Tauber Blanka

Tőrös Éva

Vajda Julia

Varga István

Szavai

l. Kret. 1943. okt. - nov.

Neuretti Salon

Mányoki Ádám:

Derékig, szemközt. Fején k
hosszú haja, szeme s szemöldök
Jobb kezében festőpalczát s b
van vetkőve o ingének nyaka
pan rózsaszínű szalag lóg.

Olajfestés, vászonra 85.
Mányoki A. után (másolta
Ára ~~180 frt~~. 157 frt
Eredetije a Schleswikban
1896 III. 3. az eredet
Nan 1896. XII. 28 - 29. eb
Elnáminaltatott 1894: VI. 28
a 3135 szám. leirat (121/94).

Schalk László

szül. 1903

vród.

Muránÿi Kovács Endre:

A magyar képzőművészet újabb irányai

Szabad Művészet

1948. 2. sz. 50. l.

a. Pros bélési Kuczmájá prémtől való, hoss-
tevegyult szarra lebetetvált. Jobb kerében
rtja. Dolmánya s mentéje bőr s czüst
zütett.

: 90:72 cm.
N= 15. — A. Képtár.
állitásra engedtetett át (39/96, kon-
issza (416/96.)
alatjáró átvétetett 1891: IV. 12-én (72/91 N=15.

L. graf 2504.

(Schalk László)

cikke

1) Műtereremlátogatás.
Korlátos. 1947. I. n. 20
l. Czóbel Béla Gyü-
mölcsenálat c. képé-
nek repr.-val.

—·225

—·225

Szalk László "festő"

Szalad Nép

1946. 1. 18. - 4. l.

MDK

Schalk László

Kenyér a podiumon. Olajf.
Ora. Pasztell.

Az első magyar representativ csendélet kiállitás katalogusa. Nemzeti Szalon 1932. Febr.-Márc.

MDK

Schalk László

"Szürke mocsár"c.festm.Repr.

Képzőművészet, 1928. 13.sz. 201.l.

MDK

Schalk László, festöm.

Ennek a kiállitásnak mütárgya.

Budai Izr. Nőegyl. -OMIKE képzöm.csop.téli kiáll.
1944. febr.21.-márc.19. Kat.

Sári Schalk László

festő

szül. 1900. Brest.

1930. kol. kiáll.

a Képzőművészeti

Szalonban

I. csop. kiáll.

Könyvairól

festői élménnyel

ménytár

A mű neme	A mappa jelzése	Megjegyzések
fényrép		

Stephaneum nyomda r. t. Budapest.

Schalk László

Alkonyat után, olajfestmény

A Magyar Képzőművészet
I. Kiáll. Katalógus-1941 Július

Schalk László

Malom udvara (Sláj)

Nemz. Sportbiz. MKépzőm.
Kiáll. Katalógus 1945 aug.

Schalk László

Dombos táj, pastell

Nemz Sportbiz, MKépző
Kiáll Katalógu-1945a

Schalk László

Napsütéses táj (olaj)

Nemz.Sportbiz,MKépzőr
Kiáll.Katalógus1945aug

Schalk László

1.

Kállai 1948

43, 44. sz. 55, 83. sz.

71

JOG ÉS ÁLLAMTUDOR
DR. MANN MÓR ÜGYVÉD
BUDAPEST
VII., DOHÁNY U. 22-24.
TELEFON: 318-03

Nagyságos
dr Szent

Az ERKA kötelékébe tartozó cég
Beck Miksa és József, Chmura László,
cipőkereskedelmi r.t. Fáth Gyula, Fi
Simon, Hungária r.t., Kozma Lajos, Má
M., Reisz Áruházak, Salgó és Társa, Sc
ván, Stella r.t., Szőnyegáruház, Szek
Vértessi Sándor, Kertész Tódor és We
költséges peres és végrehajtási eljá
fennálló tartozását most már postaf
kedjék.

Fennálló tartozása 561 P 14
4 P. f. költség.

Schalk László

festő

Nyíregyháza 1947

Jul. 24. (52. o.:

A magyar dolgo-

zók képzőművé-

szeti naplója.)

MDK

Schalk László, mütáros
festöm.

az OMZSMUZ-OMIKE képzöm.csop.-jának V.kiálli
tása alkalmával.

OMZSMUZ.- OMIKE Képzöm. csop.V.kiáll.
1943.szept.24.-okt.17. Kat.

MDK

Schalk László

Szentendrei utca, of.

Szoc.Dem.párt képzőművészeinek társ. és meghiv. művészek kiáll. Ernst Muz. 1945. okt.

MDK

KDK

Schalk László

Nagybányai táj, of.

Szoc.Dem.párt képzőművészeinek tárl. és meghiv. művészek kiáll. Ernst Mus. 1945. okt.

MDK

Schalk László

Terraszon, of.

Szoc.Dem.párt képzőművészeinek társ. és meghiv. művészek kiáll. Ernst Muz. 1945. okt.

MDK

Schalk László

Napraforgók, of.

Szoc.Dem.párt képzőművészeinek társ. és meghiv. művészek kiáll. Ernst Muz. 1945. okt.

MDK

Schalk László

Interieur virággal, of.

Szoc.Dem.párt képzőművészeinek társ. és meghiv. művészek kiáll. Ernst Múz. 1945. okt.

MDK

Schalk László, festöm.

Virágzás. Olf.
Hegyvidéki táj. "

A Budai Izr. Nöegyl. helyis.-ben OMIKE képzöm.csop.
1944. febr.21.- márc.19. téli liállitása.
Kat.

MDK

Schalk László, festöm.

Romantikus táj.	Olf.
Müterem piros kendövel.	"
Nagybányai táj.	"
Sárga könyv fekete vázával.	"

 Műcsarnok.-OMIKK.Képzömüc.csop. V.kiáll.
1943.szept.24.-okt.17. Kat.

MDK

Schalk László, festőm.

Szürke macskár. Repr. 2el.1.

A Nemzeti Szalon őszi tárlatáról.
Képzőművészet. 1928. 13.sz. 2el.1.

MDK

Schalk László, festöm.

63. Interieur virággal. Olf.
73. Szentendrei utca. "

v.Ernst.Muz.- A Szocâm.Párt Képzöm.-nek Társasága és meghiv.müvészek kiáll.-a.1945.okt.13-28. Kat.

MDK

Schalk László

"Műteremben", olajfestm.

Magyar Művészhetek Reprezentativ Képzőm.
Kiáll.1947.Jan.Ernst Múzeum.Kat. 9.l.

Schalk Lánló
festőművész

Csoportkiállítása - Ernst Szalonban - befejeződött. Érdekes grafikai talentum, meglepő rajzai nagyon szépek, ámbár nagyrészt másodkézből. s ezzel a kiállításával nagyon előre ugrott a tehetséges fiatalok versenyében. -

Az Est
1929 IV 2.

M.D.K.

Schalk László

Berend Ilona: "Heti kiállitások" c. beszámoló
jában dicsérettel emlékezik meg a müvésznek
az Alkotás Müvészházban szereplő müveiről.

A "Szinház Szeme Füle" c. rovat
Szinház, Bp. 1947. juli. 1-7. III. évf.
27. sz.

Schalk Lánó
festőművész

Exportkiállítás – ugyanott szakmában – képei-
vel szerepl. –

Pest. Hirlap
1929 IV. 20

Schalk László
festőművész

Csoportkiállítás – Kemenes Szalonban –
Képeivel szerepel –

Kemenes Hírnök
1929 IV. 20

Schalk Lóránt
festőművész

Csipkerózsikavölgy - címmel tavaszban - képpel szerepel. Kivételes dekoratív művészünk újabb évek különösen grafikáiban, bár tájképei bőrig is találkozunk Bél- három abszolut értékű munkát. Rajzaiban azonban feltétlenül biztosabb, határozottabb és kifejezőbb. —

Új szavak
1924 IV. 25.

Schalk László
festőművész

Csoportkiállítás – Nemzeti Szalonban –
Képével szerepel. –

Budapest
1924 IV. 20

Schalk László
festőművész

Csoportba sétálás – Uemura tavaszban – Latásos és szines tájképein a komoly bíbelődés nyoma jelei. Egyénes természetlátása és jó technikai kultúrája igazolják komoly formalátását és festői tanulmányait. –

Budai Ujság
1929 10 21

Schalk László
festőművész

Csoportkiállítás - ismeretlen helyen - arcképekkel odavetett várlatai igen kanguláltak. —

Ujság
1925 10-21

Schalk László
festőművész

Csoportkiállítás – ugyanott szalonban – igen tehetséges festő, bár a legkülönbözőbb hatások nyomai műveiben érezhetők, de ezek beépülő grafikája más csoportokkal is párhuzamban tűnik azokat a kortendenciákat, amelyek benső fejlődésének útjából adódnak –

Pesti Napló
1929 IV-21

M.D.K.

Schalk László

"Gazdag és érett kolorizmusá"-ról beszél Berend Ilona: "Kiállitások" c. beszámolójában.
Nemzeti Szalon kiállitása.

Szinház, Bp. 1948. juni 22-28. IV. évf. 26. sz.

Schalk László
festőművész

Csoportos állítás a Nemzeti Szalonban. Jó budai városrészleteket látunk és szódrábai tanulmányokat. Estmedgyén még erősen tájfestő, virtuóz grafikai ízű friss és bőszavú, történeti motívumai. —

Pesti Hírlap
1929 10 25

Schalk László
festőművész

Csoportbírálatán - uccuriti szalonban. Tőle vagy formákban, egységes tónusokban látott táj képeivel tet. Portréjain néha mélyebb bőrtónusokra törekszik allegóriában elgondolásával. Néhány élénk színekkel megfestett csendélete igen friss látású

Uccuriti ujság

1929 IV. 21

Schalk László
festőművész

Csoportkiállítás – vegyes szakmában – elsőrendű képkiállító Lajtakavágóknak szól Lovászok. Palettáján komoly és mély színek, a természet emberi szemlélése és szeretete mutatja az utat, amelyen a maga felszabadulásáig haladt némely emlékül. –

Nagyon Hilus

1929. 10. 21

Schalk László
festőművész

Csoportkiállítás – Nemzeti Szalonban – képeivel szerepelt. Művészete még forrásban van. Egyaránt érdekli őt a figurális és a tájképi téma. Nemzyik művében még naturalista törekvés uralkodik, míg újabb munkáiban egyszerűbb, tömörebb színmegoldásokra törekszik. Legjobb műve a Kútvíz c. képe. –

Budapesti Hírlap
– 1924 IV. 21.

Schalk Lóránt
festőművész

Csoportkiállítás. Ismerik. Szalonban. Képeivel szerepel. Magyar tehetség, festő, csak törekvései nétáguzások még. De egészen biztosan meg fogja találni a maga egyéni útját, amelyet legjobb rajzain bőrülik egyelőre még, erős magyar színnek és szép részek.—

Magyarország
1929 10.21.

Schalk László
és társművész. –

Csoportkiállítása – ugyanitt Szabadban – képeivel szerepel. Kronfy naturalisztikus gondolatokat kongresszusi előadásában tesz valóban szemernyi figyelemreméltóvá művészetét. Technikájában azonban még nem találtam meg, amit két kiváló albertása is mondat. Csendélete képtára, mintha két évtizedes tehetség munkája volna. –

Esti Kurir
1929 IV 21

Schalk László.

A Nemzeti Szalon 1929-ben kiállitotta müveit.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

Schalk László MDK

Gellérthegy előtt, grafit
Legelőn, grafit
Tabáni házak, olf.

Nemzeti Szalon 1928. ápr.
Tavaszi Szalon

Schalk László képei (Alkotás)

Schalk rokonszenves, szerény festő. Nagyobb gyűjteménnyel most mutatkozik be első ízben. Javarészt az utolsó három évben Nagybányán festett képeit állította ki. Kellemes festésmódja elhunyt mesterének, *Iványi-Grünwald* Bélának és *Diener-Dénes* Rudolfnak felfogásából alakult ki. Motívumait kissé lazán vágja ki a természetből s ennek folytán témái a képfelületen nem indokoltan határoltak, s érzésünk szerint alul-felül, jobbra-balra egyaránt tovább festhetők. A magvasabb összefogás elmaradásáért azonban kárpótol bennünket zöld-piros-kék színeinek ízléses csereberéje, s az a lágy, zsongító hangulat, amely szerencsére mégsem torkollik puszta érzelmességbe. Legsikerültebb festményei a *Zazaparti viskók*, a *Szobarészlet lámpával*, az *Utcarészlet alkonyatkor* és a *Nagybányai Réti-villa*. Ezeken a festői megvalósítás nyomban utolérte az élményt. Szépek azok a képek is, amelyeken *Czóbel* Béla modora villan fel egészen halkan (2, 17, 24. sz.). Schalk grafikusnak is tehetséges. Tusrajzain *Simon János* György erőteljes és elegáns vonalait látjuk olykor viszont, de vannak köztük teljesen egyénien alakított lapok is.

Az *Alkotás Művészházban* két festőművész, *Gáborjáni Szabó* Kálmán és *Kovács* Béla és egy szobrász, *Tusnádi Fekete* József állítottak ki.

MDK

Schalk László, festőm.

136.	Napraforgók,	Olf.
161.	Nagybányai táj.	"
163.	Terraszon.	"

v.Ernst Muz.- A Szegedem.Párt Képzőm.-nek Társasága és meghivott művészek kiáll.-a. 1945.okt.13.-Kat.

MDK

Schalk László

Gyökérhúzó, olaj.
Csendélet, olaj.

Rippl-Rónai Társaság kiáll.Nemzeti Szalon
Művészeti Egyesület 1948.dec.12.-dec.26.
Kat.

MDK

tovább

Schalk László
Szabó Iván
Szanday Sándor
Szendy Árisztid
Szentiványi Lajos
Szigethy István
Szilvássi Simon Margit
Szobotka Imre

l. Alkotás Művészház

XXXI. Kiáll.
1946. febr. — márc

Fogadja a Méltóságos Bizott

teletünk őszinte kifejezését.

B r a s s ó, 1911 augusztus

Az ágost. hitv. eva

MDK

Schalk Lajos iparművész

Kiállitója az állandó mintakiállitásnak, kerámiával.

Magy. Iparművészet, 1939. 220. lap

M.D.K.

Schalk

A müvész nevét emliti meg Berend Ilona: "A Kortárs kiállitása" c. beszámolójában a három nagy müvésztelep kiállitó tagjainak sorában. A békásmegyeriek között kerültek kiállitásra a müvész alkotásai.

"Szinház Szeme Füle" c. rovat
Szinház, Bp. 1947. nov. 25. - dec. 1.
III. évf. 48. sz.

MDK

Schalk László

Szabad Művészet, 1947. 12.sz. 247.l.

MDK

Schalk László: Virágzás. olf.
Hegyvidéki táj, olf.

OMIKE Téli kiáll.A Budai Izr. Nőegylet helyiségeiben 1944. febr. 21 - márc. 19.

MD K

Schalk László, festö

Virágok. Olajf.

Mücsarnok. IV. KÉpzömüv. kiáll. "A Magyar Müvészetért".
1943 máj. 16-30. Kat. 12.1.

MDK

Schalk László, festö

Napraforgók. Olajf.

XXXX

Schalk László MDK

festő

Fiatalok csoportkiállitása

Ujság 1930. dec. 11.

Schalk László MDK

festő

Képzőművészeti Szalon I. csoportkiáll. Bp. 1930.

MDK

Schalk László, festö

Ember és Állat. Tempera.

Tragédiás figura. "

Föv.Kpt.-MKSzSz.-II.Szabad Nemz.Kiáll. 1947.márc.16.-
ápr.6.Kat.17.1.

MDK

Schalk László, festőm.

művei szerepelnek a Nemz. Szal. 64.csoport-kiállitásán.

Kiállitások.- Magy.Művészet. 1929. 246.l.
Nemz.Szal.- 1929.ápr.21.én nyilt meg a LXIV.cs.kiáll.

MDK

Schalk László

"Műteremben",olajfestm.

Magyar művészhetek reprezentativ képzőművészeti kiállitása v.Ernst Múzeum.

Katalógus 1947 jan.4-26-ig.9.o.

MDK

Schandt András

A kassai domonkos templom harangjait is elrekvirálták az 1914-es háborúban, a toronynak csupán egy, a Schandt András által Pesten 1853-ban öntött harangja maradt meg.

Wick Béla dr: Adatok a kassai domonkosok történetéhez. Kosice 1932. 42.l.

MDK

Schalk László

Cigányasszony, tusrajz
Nagybányai liget, olajf.

Nemzeti Szalon. Kut. 1942.nov.

Schalk László.

Kiállitotta müveit a Nemzeti Szalon 1930-ban.

Bende J:

A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

Schalk László

360- Ft. vásárlási előlegben részesült.

90 művész kiáll. N.Szal. 1948. jun.

MDK

Schalk László

Csendélet, of.

Müteremhangulat, of.

9o művész kiáll. N.Szal. 1948.jun.

M.D.K.

Schalk László

A Rippl Rónai Társaság a Fészek Klub szalonjában rendezett kiállitásán szerepel müveivel a müvész.
B.I.: "Két érdekes kiállitás" cimmel ir a kiállitásról.

Szinház, Bp. 1947. ápr. 2-8. III. évf. 14. sz.

M.D.K.

Schalk László

A Rippl Rónai Társaság akvarell és pasztell m
müvekből a Fészek Klubban rendezett kiállitá-
sán szerepelt müveivel a müvész .
A „Szinház Szeme Füle" c. rovat hirül adja,
hogy az ott kiállitó müvészek alkotásait meg-
vásárolták a miniszt/tériumok, a miniszterel-
nökség és magánosok.

Szinház, Bp. 1947. ápr. 9-15. III. évf.
15. sz.

M.D.K.

Schalk László

Müvével szerepel az Ernst Muzeum kiállitásán, amelyet "Képzőmüvészek a hadifoglyokért" cimmel rendeztek a "Siess Adj Segits" akció keretében.

Szinház, Bp. 1947. jan. 8-14. III. évf. 2. sz.

M.D.K.

Schalk László festőművész

A "Munkás Festők és Szobrászok" c. kiállitást rendezte, amelyen a Láng Gépgyár dolgozóinak képzőművész csoportja mutatta be művészi eredményeit.

Szinház, Bp. 1946. dec. 4-lo. II.évf. 47. sz. 21. lap

.P.G.

Sobalk Ideald Festőművész

A "Munkás Festők és Szobrászok" c. kiállítást
rendezte, amelyen a idén üdvözölhetjük dolgozóinak
képzőművész csoportja mutatta be művészi erő-
mányeit.

Szinház, Dp. 1946. dec. 4-10. II.évf. 47. sz.
21. lap

Schalk László

A képzőművészeti Ernst Múzeum Táj kép díj
nyertese. Később Párizsban telepedett
le. 1951: Kanada. A Montreali Thomas
Moore Intézet tanára. Címe: 4729 Fulton
St, Montreal 26., Que.
Fekete Márton: Prominent Hungarians Home
and Abroad, München, 1966. 334 l. 253 l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Schalk László

Született 1900-ban. Festő a Nagybányai Festő Iskolában tanult, valamint Szentendrén. Tagja Gründwald Béla és Csók István tanítványa.

Fekete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l.

253 l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

M.D.K.

Schalk László

A Szabadszervezetben kiállitott müveit kieme-
li Berend Ilona: "Tavaszi Tárlat" c. beszámo-
lójában.

Szinház, Bp. 1947. május 27. juni 2. III.
évf. 22. sz.

Serafis Linkó Jenő

Harad Nej
1946.9.14. - 6.l.

Scrabble Lapid's poeto

Szabad Nép

1946. 4. 4. – 4. l.

Szalk László "

Szalad Nép

1946. 1. 10. – 4. l.

Schalk

festő

Szabad Művészet, 1947

I. évf. 3. sz. 31. o.

A II. Szabad Művészeti kiállítás. (S. S.)

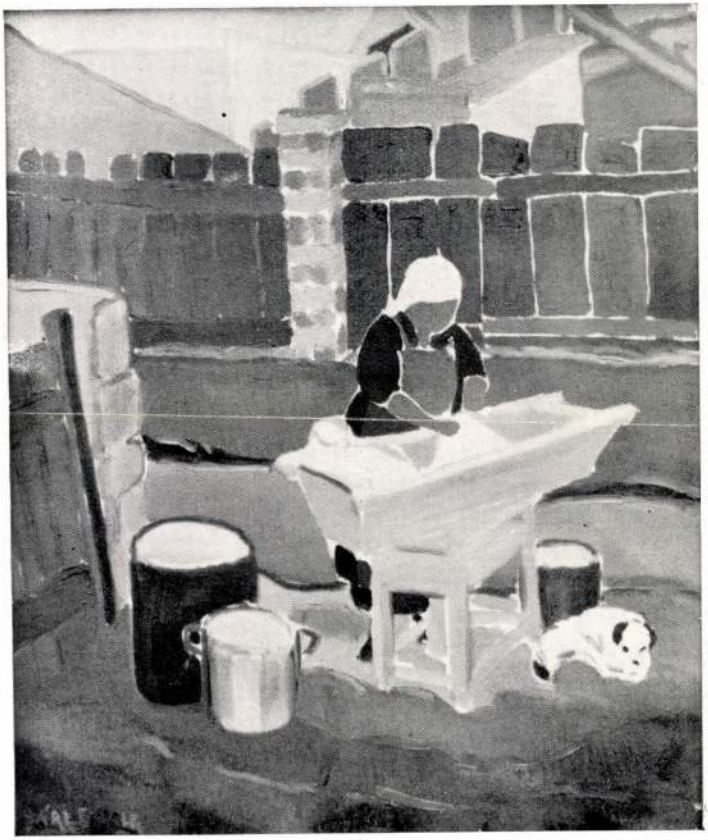

SÁRI SCHALK LÁSZLÓ :
Nagymosás.

Nemzeti Szalon

1930. nov. -
68. csop. kiáll

MDK

Schaffer István

Raab István, Szérüskert-u. 6656. hrsz. földszintes ház; é.m. Schaffer István.

Epitő Ipar, 1909.Máj.10. 185.lap

MDK

Schaffer István építész

Magánépitési eng. Bp.en. Vállalk. Közl. 1906. jul. 18. 5.l.

MDK

ifj. Shhaffer István

Magánépitési eng.Bp. Vállalk. Közl. 1905. szept. 20. 7.l.

Schafer J./Jörg/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztalosleg-
nek jegyzéke származási hely szerint:"Hanig,Sáros m.
Schafer J." 192.old

Batári Ferenc: Asztalosleg nyek Győrött a XVII.
században - Adatok Győr város asztalosmüvességé-
nek történetéhez 93.old

Arrabona,9. - Xantus János Múz.Győr,1967.- A Győri
Múz vkönyve

Schaffer Jakab

kömüves

Sopron

1562. okt. 2. hétfő. eskü

Lázi

Die Katalogpreise in diesem Katalog sind berechnet
nach dem Katalog

ZURICH

6.—11. Januar 1930

E. LUDER-EDELMANN
& CO.

SCHAFFER, Joseph , rézmetsző M.D.K.

/ 1780-1810.k./

Magyar parszt. XVIII. sz. vége. /kézzel szinezett rézmetszet/ repr.

Cennerné "ilhelmb Gizella: Magyarország történetének képeskönyve 896-1849. Bp. 1962. 231.l.

Schalk László

Szabad Művészet 1947.

I. évf. 5.sz. 89-90.o. kiállítások.

Tavaszi tárlat.

SÁRI SCHALK LÁSZLÓ:
Bucsu a Kálvárián.

Schalk László

festő

Schaffer, Joseph

Magyar paraszt gubában.
Színezett rézmetszet. Felirás:
Jos. Schaffer. Abbildung
Ungarischer Bauer-
Paysan Hongroise. In
Wien bey Artaria Comp.
C. P. S. C. M. XVIII. n. vége

Repr
Magyar művelődéstört
IV. 117. 637. l.

MDK

két Schaffer, rézkarcolók.

Pest-Buda északi látképe. Nagyon szép és ritka lap.
/Hiányzik a Szkfv. Muzeum hatalmas gyüjteményéből is./

dr.Kramer Dezsö. Horánszky Lajos könyvtára.II.
Könyvtári Szemle. 1915.ápr.-aug. 111-119.l.

M. D. K.

SCHAFFER Gy.:

Buda és Pest kátrége és zsalérói 1787-ben
(Kézr.)

Preisich Gábor: Bp. városépítészetének
története ... Bp. 1960. 117. l.

SCHAFFER József szobrász

WAGENHOFFER, Vilmos: Máriahalom, a történeti Kirva község egyháztörténetéből. Limes, 1991.1. 96,101.p.

Szt.Vendel szobor ill. a templomban egy ajtóbéllet, 1910

Exposition de 1855 à 1874

Constable, trois de Delacroix, des Gericault, des Chasseriau, trois toiles de Daumier, dix de Courbet, huit de Corot, quatre de Manet (dont les « Folies Bergères »), sept de Renoir, trois de Cézanne, etc., pour ne parler que de la peinture. Pour ce qui est des trésors de l'art ancien, c'est à cette occasion que fut exposé pour la première fois le fameux Brueghel du Musée de Budapest.

Les idées relatives à la formation des artistes sont, elles aussi, d'une importance fondamentale. On ne réussit à en réaliser que peu dans les quelques semaines entre deux années scolaires, mais la conception générale, telle qu'elle se laisse reconstruire à partir des dossiers, prouve non seulement la portée immédiate, mais aussi la validité générale des mesures. Des initiatives mises

M.D.K.

Schaffer, Josef és Peter, bécsi rajzoló és rézmetsző 1760 és 1810 között

Buda és Pest látképét ábrázoló rézkarcuk 1787-ből való, kézzel színezett, 26·7×42 cm. méretű. Van egy porsonyi ábrázolásuk is 1787-ből.

Rózsa György: Budapest régi látképei /1493-1800/

Bp. 1963. 137. old.

LXXXIX. t.

da *Vincinél* találkozunk vele, akinél azután annál feltünőbb ez a jelenség. Igy van ez pl. a Mona Lisa arcképénél is, amelyen a kékeszöld levegőréteg az, amelyhez a képnek minden egyes szine a legszorosabb viszonylatban áll. A Szent Anna képén is a zöldeskéknek ez az alaphangulata tünik

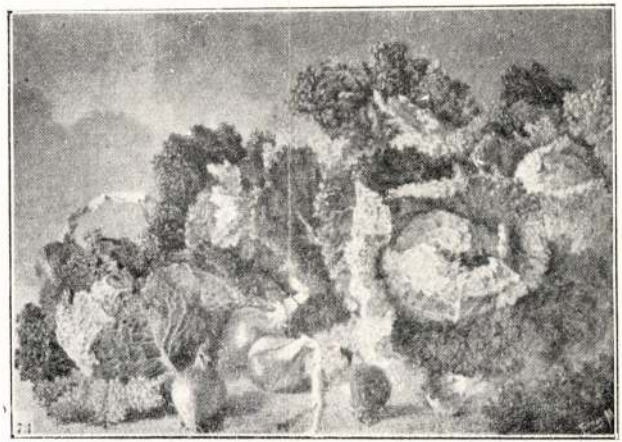

TATTAY MARGIT: Kelkáposzta

A Nemzeti Szalon Őszi tárlatáról.

fel. Eszébe jut az embernek Oscar Wilde mondása, hogy a zöld iránt való előszeretet mindig egy erősen kulturált lényre mutat. Valamivel később, mint Leonardó festi franciaországban *Clouet* az ő előkelő portréit ugyancsak zöld palettával. Az ő képein nem a Leonardó kékeszöldje, hanem egy

művészetében szintén megtaláljuk azt a zöld érzékenységet, mely a hellenisztikus festőművészettel rokon. *Watteau* képei ép úgy mutatják a szinek viszonyosságát a kékeszöldhöz, mint a pompéji freskók szinei. Watteau minden képénél találkozunk ezzel a zöldérzékenységgel ép ugy, mint *Fragonardnál*. Faldekorációinál, valamint egyéb díszitéseinél a rokokó általában szereti a könnyü, levegős zöld tónusokat. Párisban ahol a levegő valóban valami zöld tónusban vaporizál, egy egész sora jön később a festőművészeknek, akik szinproblémáikat a zöld szinben oldják meg.

Képzőművészet

1928. 13. sz. 202. l.

a zöld szinü világosság a legvilágosabb, a zöldes csillagok világosabban ragyognak, mint a vörösek és mégis a legsötétebb árnyék is tartalmazhat egy zöld tónust.

Hogy a természet zöldjeit mennyire tudja variálni, arra egy kisérletet idézünk, mellyel az ismert német piktor Th. *Hummel* szoktatta le tanitványait a zöld elővigyázattalan használatáról: Képzeljünk el egy vidéket ahol az előtér egy sugárzó zöld mező, mögötte egy valamivel sötétebb, de még mindig erősen zöld erdő húzódik el. Szakítsunk le egy fűszálat, tartsuk a szemünk elé úgy, hogy a tájat is lássuk. Ekkor hirtelen azt tapasztaljuk, hogy a fűszál a legzöldebb, míg a mező sárgás, az erdő pedig kékes vagy barnászöldbe hajlik el. A zöld szin különbözőségének, sokféleségének nincsenek határai a természetben.

A zölddel harmonizáló szinek a kék és a lila, melyek az abszolut zöld erejét gyöngitik, míg kontrasztszinei a vörösbe, narancsba és a sárgába eső tónusok, melyek a legélesebb ellentétjei a zöldnek. A zölddel harmonikus hatást eredményező kék és lila, a világosság azonos fokán állanak, mint a hideg zöld. Már a sárgászöld, amely inkább a szinskála meleg részéhez tartozik, inkább az azonos tónusértékü narancsszint türi.

Egyetlen szin sem állitja olyan nehéz probléma elé a piktort, mint a zöld, pedig a természetben való hatalmas szerepénél fogva, a legintenzivebb

SCHALK LÁSZLÓ: Szürke mocsár

A Nemzeti Szalon Őszi tárlatáról.

Sári Schalk László

Budapesten született 1900-ban. Érdekes bizonyítványa megszerzése után előbb üvegtervezéssel majd faszobrászattal foglalkozott és csak később tért monda-nivaló-inak új kifejezési módjára a festészetre. Festő maradt és az Iparművészeti Főiskolán majd Feiks Jenőnél és Iványi Grünwald Bélánál tanult. Múlt évi collectiójával szemben — mikor teljesen naturalista felfogást vallott — ma már a szentendrei művésztelepről hozott képeiben csak a dolgok lényegét festi. A legnehezebb problémát tűzte maga elé: egyszerűen festeni. Ezen a hangsúly és a derűs nyugodt életlátásán, mely színskáláját kiszélesítette. Képei a külföldi metropolisokban is láttak és értékeltek. 1930. nov. Kull. Kiáll. a Nemzeti Szalonban. mindenes fest.

220

1905.

Folkenstoben 1855 ápr. 29-én.

ól boritott sziklákon az öbölbe szo-
ütt többen a szerencsétlenül jártak-
zül egy a vállaira kapott asz-
érfit huznak fel a mentő-köteleken,
megfeneklett hajón lévőknek bizton-
A középtérben, a tengerbe benyuló
i le figyelmünket. Az ég-

ovember 11-én (954-905)

A belgrádi magyar követ a jugoszláv-magyar kapcsolatokról

(Belgrád. — Tanjug.) *Szántó Zoltán* belgrádi magyar követ, sajtóértekezleten beszámolt a *Vajdaság* városaiban tett látogatásáról. Nyilatkozott azután a *jugoszláv-magyar kapcsolatok* alakulásáról és rámutatott arra, hogy megdőltek azok a mesék, amelyek Magyarországot *a szláv veszedelemmel* rémítgették.

A követ azután arról beszélt, hogy az új jugoszláv rendszer minden eszközzel segíti *a magyar iskolák megnyitását* és e célból Szabadkán *magyar tanítóképzőintézet* nyílt meg.

Itt említjük meg, hogy Pécs város *Tolnai József* elvtárs, polgármester kezdeményezésére hivatalos látogatásra hívta meg Eszék városát, hogy így gyakorlatba is átvigye a magyar-jugoszláv barátság kimélyítését.

Új szellem a hivatalban

Kellemes ünnepeket, boldog új évet kíván az elöljáró

Ezzel a felirattal tábla fogadja a XIV. kerületi elöljáróságra érkezőket. Az elöljáró, *Karczag Géza* elvtárs két esztendeje áll a zuglói elöljáróság élén. Új szellemet honosított meg. Az ügyes-bajos feleket barátként fogadja ő és munkatársai. Senki nem terhes számukra, mindenkit meghallgatnak és ügyét, hacsak lehet, azonnal elintézik. Az elöljáró minden kedden pártnapi előadó a kerület valamelyik pártszervezetében, de ha nem kapott ily megbízást, akkor is megjelenik és számontartja, tudomásul veszi mindazt, amit a kerület lakói panaszként, kívánságként előhoznak. Amikor a kerületbe került, első feladatának tekintette, hogy a közvilágítást megjavítsa.

Minden száz lépésnyire lámpást kellett kiakasztani. A megvilágításra szinte azonnal megszűntek az éjszakai bűnös merényletek. Minden utat megjavíttatott. Ha nem tudta a város intézményeivel helyreállíttatni a háborús károkat szenvedett járdákat és úttesteket, úgy a maga eszközeivel cselekedte meg. A gyáraktól elkérte a számukra használhatatlan salakot és közmunkásokkal felszóratta az utakon. Panaszládát tett ki az elöljáróság épületében és ezzel megteremtette a lakossággal a közvetlen kapcsolatot. Zuglónak a felszabadulás után hetvenegyezer lakosa volt, most kilencvenötezer van. A fejlődés minden egyéb téren is szembeötlő és ez nem kis mértékben ered abból, hogy a közigazgatást nem bürokrata, hanem az élet embere, igaz szocialista vezeti.

A PESTÚJHELYI PÁRTSZERVEZET 26-án este 7-kor (Madách u. 27) műsoros estet rendez. Műsor után tánc.

Kabarcz Olga azelőtt **Veres Jenőné** és **dr Eisler János** házasságot kötöttek. (X)

1944 KARÁCSONYA a Margit körúton

Három évvel ezelőtt volt életem legemlékezetesebb és — őszintén be kell vallanom — legboldogabb karácsonya. Az előzmények ismeretében egyáltalán nem lehetett arra számítani, hogy a Szálasi-fasizmus budapesti tombolásának utolsó napjaiban ilyen örömteljes karácsonyest fog érni, hiszen ezeket a napokat a margitkörúti katonai fogház foglyaként töltöttem. És mégis, valahányszor visszagondolok erre az 1944. évi karácsonyra, mindig újra és újra keresztülfut rajtam az örömnek az a meleg hulláma, amely azon az éjszakán eltöltött.

A december 24-e egyébként nem indult olyannak, ahogyan estére kialakult. Reggel nem volt kihallgatás, mert a „nemzeti számonkérő szék" tisztjei, Szálasinak ezek a hóhérjai pakkoltak, mert a dunántúli szovjet előretörés azzal fenyegette őket, hogy Budapesten rekednek. Az öröm azonban nem tartott sokáig. A kora délelőtt folyamán újra megcsörrent a kulcs cellánk ajtajában és mi már tudtuk, hogy ez nem jelenthet jót. Ahogy azelőtt is mindig, feltápászkodtunk a szalmáról és igyekeztünk rendbehozni magunkat, felkészülve minden rosszra. Az egyik „számonkérő" csendőrőrmester állított be.

— Alljanak kettős sorba — vezényelte. — Most beosztom magukat az autobuszokra.

Az autobuszok valahol a Széna téren álltak és az volt a feladatuk, hogy a foglyokat Sopron-Kőhidára vigyék, nehogy esetleg megmeneküljenek a Szálasi-pribékek kezei közül.

Ezen a délelőtt többet már nem zavartak bennünket, csak mikor az ebédet hozták be. Mindenki magával volt elfoglalva, a saját gondolataival. Az egyik társam egy nála maradt ceruzacsonkkal gyűrött levelezőlapot írt. Azt remélte, hogy valahol módja lesz a postaszekrénybe dobni. Szegény, nem tudta, hogy a posta már nem működik.

Az esti órákban megélénkült a folyosó. A női foglyokat kiengedték celláikból a folyosóra és ez a „liberális" bánásmód bennünket is felvillanyozott. Ilyen azelőtt sohasem fordult elő. És különösen akkor lelkesedtünk fel, amikor az egyik női fogoly besúgta az ajtó résén:

— A Vörös Hadsereg elfoglalta Esztergomot!

Hogyne tett volna bennünket boldoggá ez a hír, amikor ez annyit jelentett, hogy nem lehet többé elvinni bennünket Sopron-Kőhidára! Izgatott szaladgálás kezdődött cellánkban és mindenki azt képzelte, hogy már az uccán sétál. Még azok is felkeltek szalmájukról, akik a legutóbbi napok kihallgatásai nyomában „gyöngélkedtek". Persze, mindenki tudta, hogy ez nemcsak a szabadságot jelentheti, hanem azt is, hogy a Szálasi-patkányok igyekeznek vádlóikat eltenni láb alól. De amikor a koromsötétben végre ledőltünk, mindenki csak a szabadulásra gondolt.

A késő esti órákban új, minden eddiginél nagyobb boldogság ért bennünket. Megkezdődött a szovjet támadás a Zugliget irányából. A szovjet tüzérség ágyútűzzel árasztotta el az Olasz fasort, a Széna teret és egy-két közeli becsapódás megremegtette börtönünket is. A vakolat hullott a falról, kis cellaablakunk üvege betört. És mi, harmincketten, akik összezsúfolva, egymás hegyén-hátán feküdtünk a fogház piszkos szalmáján, valamennyien könnyeztünk a boldogságtól. Nem baj, ha meghalunk is, de a fasizmust elpusztítja a Vörös Hadsereg. Ez volt az érzésem nekem, ezt érezte szomszédom, egy pestkörnyéki gyár munkása, ezt az ő szomszédja, egy csepelszigeti paraszt és valamennyien, mind a harmincketten.

Ezt a karácsonyéjszakát, amely a rabságból a felszabadulást hozta számunkra, soha nem fogom elfelejteni.

T. Gy.

Rendelet a Munkabérmegállapító Bizottság új hatásköréről

Az iparügyi minisztérium elkészítette az *Országos Munkabérmegállapító Bizottság* feladatáról és hatásköréről szóló rendelettervezetet, amelyet a minisztertanács letárgyalt és elfogadott. *Az új rendeletet hétfőn közli a hivatalos lap.*

Az Országos Munkabérmegállapító Bizottság feladatáról és hatásköréről szóló rendelet fontosabb intézkedéseit *Szakasits Antal* elvtárs, iparügyi államtitkár ismertette a *Népszava* munkatársával. A rendelet szerint a munkavállalók munkafeltételeit, a keret- és szakmai szerződéseken kívül, az üzemi és iparági kollektív szerződés is szabályozhatja.

A kollektív szerződéseket az OMB hagyja jóvá.

Az OMB az ország egy részére kiterjedő hatályú *szakmai és iparági szerződések érvényét kiterjesztheti az ország egyéb részeire is.*

A kollektív szerződésekben megállapított munkabéreket legkisebb és legmagasabb munkabérnek kell tekinteni

és a megállapított munkabérnél sem többet, sem kevesebbet fizetni vagy elfogadni nem szabad. A munkáltató a kollektív szerződés hatálya alá tartozó munkavállaló részére *kölcsönt, segélyt vagy a már teljesített munka értékét meghaladó előleget csak az üzemi bizottság meghallgatása után, rendkívül indokolt esetben adhat.*

A kollektív szerződések alkalmazása körüli vitás kérdéseket egyeztetőbizottság dönti el. *Az egyeztetőbizottság határozatait az OMB hagyja jóvá.* A Vezetőállásúak Tanácsa és az OMB működésének összhangját egy később kiadandó rendelet szabályozza.

A bérszínvonal egységesítése érdekében az OMB állapítja meg az ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági foglalkozási ágakon kívülálló munkavállalók részére a munkavállalóik részére a munkabéreket.

A rendelet büntető rendelkezései szerint

vétséget követ el az a munkáltató, illetve munkavállaló, aki a kollektív szerződésekben megállapított bérnél magasabbat vagy alacsonyabbat fizet, illetve fogad el,

valamint az üzemi bizottságnak azok a tagjai, akik **a fenti cselekmény** elkövetésénél **közreműködnek.** *A rendelet megszegőit két évig terjedhető fogházzal büntetendők.*

1948
ÁRAMVONALAS NYUJTOTTSÁVÚ CSÚCSTELJESITMÉNYE

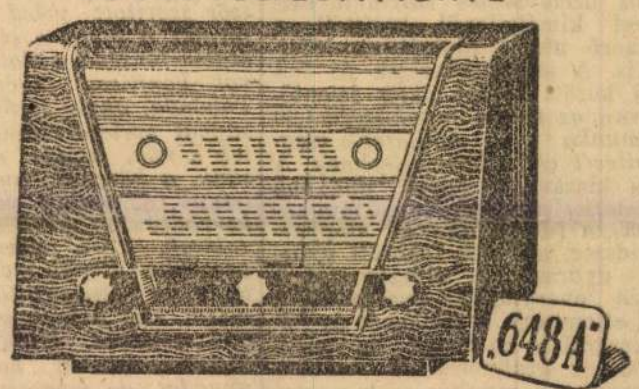

PHILIPS RÁDIÓ

IGÉNYELJE TÁBLAÜVEG szükségletét EURÓPA Behozatali és Kiviteli Szövetkezettől
IX, CALVIN TÉR 7. I. 24. Telefon: 188-820, 187-708

„TURÁN" TŰZOLTÓKÉSZÜLÉKGYÁR FEKETE JÁNOS
KELLEMES ÜNNEPEKET ÉS BOLDOG ÚJÉVET KÍVÁN
KEDVES ÜZLETFELEINEK ÉS BARÁTAINAK

A szakszervezetek ÚJ FELADATAI

A gazdasági és társadalmi fejlődés új szakaszában a változott munka és életkörülmények folytán a szakszervezeteknek fontos feladataik vannak a világgazdaság irányítása, a munkásosztály új törekvéseinek érvényesítése és a világ demokratikus újjáépítése körül. *Új gazdasági, szociálpolitikai, jogi és kultúrproblémák tömege mered a munkásosztály elé.*

A kapitalizmus új formái, átcsoportosított eszközei és változtatott taktikája, valamint a munkásosztály szociális és gazdasági helyzetében mutatkozó gyökeres változások elsősorban *a termelési politika* terén jelöltek ki új feladatokat. A háborúelőtti működésük lényegében a szociálpolitika, a szociális biztosítás, a munkaviszonyok szabályozása és az önsegélyezés kiépítése körül mozgott. Termelési politikát legfeljebb a bér-, adó-, vám,- fogyasztó- és árpolitikával kapcsolatban folytattak. A háború utáni gazdasági válság elmélyülése és a termelés anarchiája azonban egyenesen rákényszerítette a szakszervezeteket, hogy *az egymástól elszigetelt üzemek viszonyainak vizsgálatát kiterjesszék a gazdasági élet egész területére, figyeljék a piacok kilátásait, a termelésben történő eltolódásokat és igyekezzenek befolyást gyakorolni a termelés sokágú mechanizmusának helyes irányítására.*

A munkásság gazdasági organizációinak a termelési politika terén felállított új, nagyvonalú programja nagyszerű aktivitással alkalmazkodik a megváltozott viszonyokhoz. A gazdasági demokráciáért való küzdelem, egyes arra megérett iparok szocializálása, vagy államosítása, a bank-, hitel- és forgalmi politikának, a kereskedelem és kartellek problémáinak a dolgozó tömegek érdekeivel nemzeti és nemzetközi viszonylatokban való összhangba hozása nemcsak a gazdasági élet biztosítását, hanem az új kollektív termelési és társadalmi rend kialakulását is szolgálja.

De a világgazdasági válság következtében jelentkező *ipari racionalizálás* is nagy mértékben kibővítette a szakszervezetek gazdasági munkakörét. A szakszervezetek a gazdasági fejlődés törvényeinek tudatában, természetesen, nem zárkóznak el a termelés racionalizálása elől, de megkövetelik, hogy a racionalizálásnak ne a kapitalizmus profitéhségét teljesen kielégítő munkamódszerek bevezetése és a munkástömegeknek a termelésből való kizárásával történő koncentrációja legyen az alapja, hanem *a munkateljesítmény felfokozása mindenkor az embergazdaság követelményei szerint történjék.*

A racionalizálás világlángja a kizsákmányolás különféle módszereinek alkalmazásával és a tudományos üzemvezetés raffinált eszközeivel kíméletlenül követeli a munkaerő utolsó atómjának kifejtését is. A szakszervezetek új feladatai között tehát nagy jelentősége van *az üzemi munkásvédelem és a munka mai módjainak megkönnyítését* célzó követeléseknek. A pontos kiszámítottsággal nagyobb munkateljesítményt követelő munkabeosztás, a futószalag- és stopperórarendszer, a gépek fokozott gyorsítása gyorsabban elfogyasztja a munkás energiáját, elsatnyítja a testét, eltompítja a szellemét és felfelé kergeti a balesetek és megbetegedések grafikonjának vonalát. Az üzemben a munkás csak a gépalkatrész szerepét töltötte be és alig voltak tekintettel azokra az individuális fizikai és szellemi tulajdonságokra, amelyek *a munka végzését szerfelett megkönnyítenék és a munkás számára a munkagyötrelmet a gépi termelés mellett is munkakedvvé változtatná.* A szakszervezetek az üzemi munkásvédelem érdekében újabban pontos és tervszerű vizsgálat alá veszik az erre vonatkozó összes tényezőket: a megbetegedések és balesetek számát, a hibás termelés fejkvótáját, az elhalálozási korhatárt, a testi és szellemi speciális elváltozásokat, a munkaidőnek és a munkarendszernek az egészségre gyakorolt hatását, az üzemek egészségvédő és jóléti intézményeinek állapotát és ezeknek feldolgozásával állapítják meg azokat a tennivalókat, amelyek az üzemeken belül megszüntetik a munkásokat az új termelési viszonyok között fokozottabban fenyegető veszedelmeket.

De a kényszernek érzett rohanó munkatempó a racionalizálással járó egyhangú robot, a munka egyéniségé megfojtó és lelkiségét leértékelő hatások ellen is küzdelmet folytatnak a szakszervezetek *a munkatudomány és a pszichotechnika* helyes alkalmazását követelik. A munkás munkateljesítményének a szellemi és testi fejlődés zavartalanságát biztosító határfokának megkeresése különösen fontos, amikor az átszervezett termelés lehetővé teszi a gyermekek és nők tömeges foglalkoztatását. Amíg a vállalkozói pszichotechnika (amit a kapitalista haszonhajhászat termelt ki) csak azt kutatja, hogy milyen módszerekkel és kényszereszközökkel lehet a munkás teljesítőképességét a legteljesebben kihasználni és elvet minden szociálpolitikai és embervédelmi nézőpontot, addig a szakszervezetek által továbbfejlesztett pszichotechnika *tekintetbe veszi a munkás egyéni képességeit, halmát, a hibakövetés lélektani vizsgálatát, a munkás embervoltát, szellemi és testi megerőltetésének határait,* valamint *a kultúra és a munkahigiénia követelményeit.*

A tőke és a munka közötti harc új területén mindennél nagyobb fontossága van *a szociális üzemigazgatás és az üzemi demokrácia* érvényesítését célzó feladatoknak.

A kapitalista termelés kollektív termelési renddé való átalakulásának körvonalai mutatkoznak abban a küzdelemben, amely a munkásnak mint egyenrangú félnek szerepét biztosítja a termelés irányításában. A szakszervezeti mozgalomnak a gazdasági élet demokratizálásáért folytatott törekvései egyre nagyobb arányokban bontakoznak ki és ma már világszerte hadat üzen a kapitalizmusnak üzemi diktatúrája és társadalomgazdasági életét irányító egyeduralmak ellen. Az üzemi tanácsok rendszere, a kollektív szerződések kiterjesztése, a vállalkozói és üzemi politika figyelése és az ebből leszűrt tanulságoknak az egész iparban és gazdasági életben való érvényesítése ma már elvitathatatlan szakszervezeti feladat és a tapasztalat azt igazolja, hogy *a szociális üzemvezetés és a gyári alkotmányosság bevezetése nemcsak a munkásosztály jogainak az elismerését jelenti, de alkalmas arra is, hogy a termelést különféle megrázkódtatásoktól megóvja.* Nem szólva arról, hogy a szociális üzemi kérdésekkel való foglalkozás és az a tény, hogy a szakszervezet a munkahelyen is a munkás mögött van, nagy mértékben kifejleszti a munkásságban a szakszervezeti hűség, ragaszkodás megnyilvánulásait.

A szakszervezetek új feladatkörének hatalmas megnövekedése a *gazdasági és társadalmi események irányításában vállalt felelőssége* jelzik, hogy a szakszervezetek a mai gazdasági rendben fontos szerepet töltenek be és nélkülözhetetlen szervei a tőke és munka közötti világharcnak. A munkásosztály gazdasági frontjának erősödése a gyarmati proletariátusnak öntudatra ébredése, a szocializmus felé való gyorstempójú haladás gigantikus bizonyítéka annak, hogy a kapitalizmus elleni harc új fázisba jutott és a munkásság nemzetközi harca a teljes gazdasági és politikai felszabadulás jegyében folyik.

Szakasits Antal

Levél Joanoviciről és a szabadversenyről

Kedves Barátom, szép szokásunk volt egykoron, a vitatkozó ifjúság éveiben, hogy esztendő végén letelepedtünk egy megközelíthetetlen sarokba, ahol nemhogy tolakodó odaülő, de még csak kandi pillantás sem fenyegetett. Útitársak voltunk; együtt nőttünk fel. Mi minden fűzött össze minket? Az első döntő olvasmányélmények: a „Fehér kövön", „A nő és a szocializmus", az „Education Sentimentale" és Benedek Marcell egy szuszra elolvasott „Vulkán"-ja. A bizalmasan megvallott és roppant fontosnak tartott úgynevezett „nőügy". Te elájultál, amikor Karinthy először szorított veled kezet. Veled forgott a világ, s döntött jelentőségem fenséges tudata, mert Krúdyval konflison átdöcögtem az öreg Tabánba, ahol férfias megfontoltsággal spriccereztünk. Közben jöttek a nők, akiket egyideig szerettünk, a könyvek, amelyeket lázban írtunk, de amint megjelentek, elhervadtunk, mert tudtuk, hogy rosszak. Te a felszabadulás előtti percekben Berlin mellett egy kínzótáborban elpusztultál. Sajnos, Te voltál az, akinek mindent el lehetett mondani. Hiányzol. Gyakran kísért a szándék, hogy felkeresem anyádat, de mégsem. A fiát, az egyetlent elveszítette, én testesíteném meg előtte az Élet tökéletes igazságtalanságát. De most meghívlak a régi sarokba, az évvégi nagy kiömlő megbeszélésre, mert úgy érzem, valami megvilágosodott előttem.

A párizsi lapokban olvasok Joanoviciről. Ez a bukovinai származású pénzcsináló Párizs fezőrhíressége, aki azzal dicsekszik, hogy Franciaország hivatalnokai a zsebében vannak, most itt áll bírái elé. Megírják róla, hogy amikor annakidején Csernovicból Párizsba érkezett, hogy mint Daudet egykori hőse meghódítsa a várost, sem írni, sem olvasni nem tudott. Ma is épen csak hogy konyít az ilyesmihez. Ám tíz évvel azután, hogy megérkezett, már Párizs egyik leggazdagabb embere volt az egykor kopottöltözetű, néhány frankkal betoppanó idegen.

Barátom, ahogy olvastam a színes tudósítást, egyszerre éreztem, hogy kivörösödik az arcom. Joanovici pontosan azon a napon érkezett Párizsba, amelyiken én 1926 tavaszán. S minthogy kiletről jött, nyilván egyazon szerelvényről lép-tünk le a Gare de L'Est-en. En az égő türelmetlenségtől hajtva, rohantam el a kis hotelba és attól kezdve száguldottam vágyaim és agyrémeim városában. Acsorogtam a ház előtt, ahol Balzac agyonkávézva dolgozott. Órákig álltam a parlament előtt, hogy legalább egy pillanatra lássam a szocialista vezéreket. Kutattam Ady nyomait, kerestem Bölönyt, ismerkedtem Máraival, felfaltam a Louvre-t, a Carnavalet-t és a Cluny-t, ültem a Comédie kakasülőjén, bámultam az akadémikusokat az Institut fekete palotája előtt, szótárral olvastam Condorcet-t. Zilzerrel lelkesedtük végig a munkásgyűléseket. Frankjaim ellenségesen apadtak s végül Diener-Dénestől, a festőtől megtanultam, hogy a nyersparadicsom fenséges étel, ha az ember két-három nappal szeretné meghosszabbítani párizsi életét.

Kor- és sorstársam, az ugyanabban a percben Marianne fővárosának köveire lépő csernovici ifjú nyilván másképen élt. Ő sem büszkélkedhetett több frankkal, mint én. De ő azt tudta, hogy Párizsban infláció van, én azt tudtam, hogy a két új költő neve: Aragon és Elouard. Ő a benszülöttek idegét rongáló és zsebét apasztó inflációra figyelt, én a versek lejtésére. Így hát Joanovici szorgalmasan váltogatta a valutákat, majd pompás szimattal a rongyászat szakmájára vetette rá magát. Nem Heine sírját kereste fel — különben is holtakkal keveset törődött —, hanem összeismerkedett azokkal, akikkel szemvillanásból is megértette magát, minthogy a derék ifjú egy szót sem tudott Rabelais nyelvén. Besodródott abba a titokzatos társadalomba, amely munka nélkül közvetítésből él, számokban gondolkozik, a száz frankját nem költi el, hanem ötszázat „csinál" belőle, lenézi az erőfeszítést, ünnepli a sikert, sokallja a munkásnak járó sous-t, kevesli a milliót, amit bezsebelt. Ő, amint megérkezett, be- és visszaváltott, én, dilmoktól elhülyült ifjú írójelölt, megváltani akartam a világot, nemzedékemet, jómagamat. Így volt ez abban a bizonyos „aranykor"-ban, amelyről ők ellágyultan emlékeznek meg. „Szabadverseny" volt, magyarázzák, a tehetség érvényesülhetett. Valóban: az üreslelkűek, a mohók, a ragadozók, a kétely mentesek csodálatos és méltó versenyfutása volt az, de aki a lelki pallérozottság haszontalan kellékeit hordta poggyászában, menthetetlenül beleragadt a startlyukba. Úgy érzem, a társadalomváltás történelmi pillanataiban érdemes erről beszélni, remélve, hogy az az emberfajta, amelyet csak üzlete és magánérdeke tudott hevíteni, de szemének és fülének örökké idegen maradt a szépség, s „fiatalt" intett a tiszta szándéknak, ezekben az időkben végkép elpusztul és csak rossz emléke marad fenn. Erről a haszontalan témáról szerettem volna elcsevegni Veled — ha élnél.

Kellér Andor

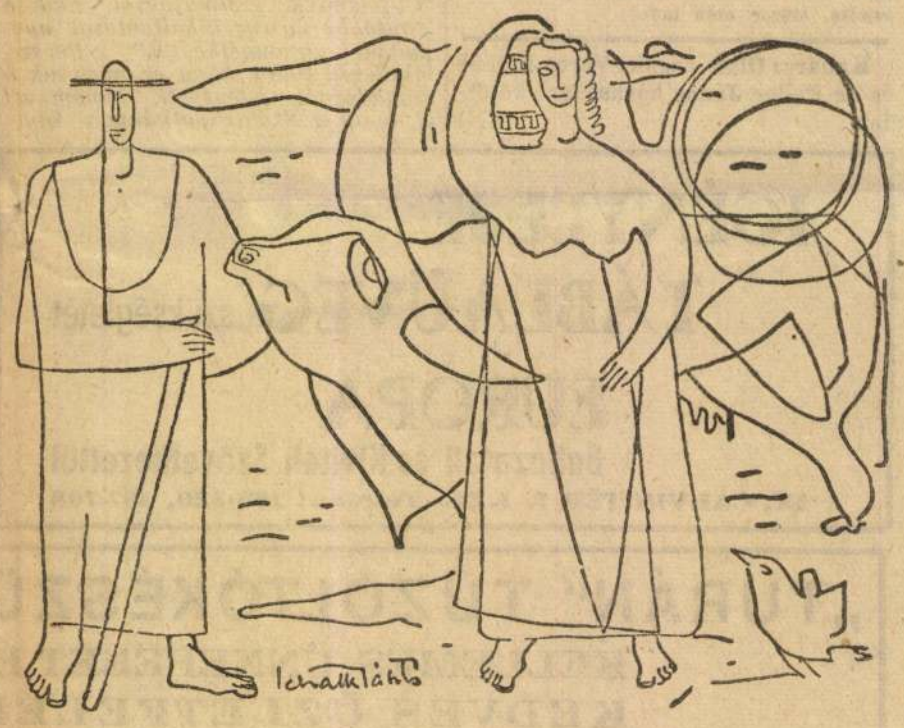

Schalk László: **Pásztorok**

Nejozava 1947. dec. 25.

III. terem

1.	Morfium, pasztell	P 300.—
2.	Erkélyes szobarészlet, vízfestmény	„ 250.—
3.	Ülő akt, pasztell	„ 300.—
4.	Kertes villa, vízfestmény	„ 250.—
5.	Törülköző nő, pasztell	„ 300.—
6.	Viskók, olajfestmény	„ 300.—
7.	Fél-akt, pasztell	„ 300.—
8.	Szomszédkert, vízfestmény	„ 250.—
9.	Munkásleány, pasztell	„ 300.—
10.	Műterem-részlet, vízfestmény	„ 250.—
11.	A modell, tempera	„ 300.—
12.	Öregasszony, vízfestmény	„ 250.—
13.	Műterem-asztal, pasztell	„ 400.—
14.	Kerti ház, vízfestmény	„ 250.—
15.	Vasalónő, pasztell	„ 300.—
16.	Cirkuszkapu, vízfestmény	„ 300.—
17.	Asztal mellett, pasztell	„ 300.—
18.	Kerti munka, vízfestmény	„ 250.—
19.	Piroskendős leány, pasztell	„ 300.—
20.	Festő és modellje, színes tuss	„ 250.—
21.	Lilatetős házak, vízfestmény	„ 250.—
22.	Lovak, vízfestmény	„ 300.—
23.	Nagybányai tetők, vízfestmény	„ 250.—

Felelős kiadó: Schalk László. — András József nyomda Budapest

AZ ALKOTÁS MŰVÉSZHÁZ XXIV. KIÁLLÍTÁSÁNAK KATALOGUSA

SCHALK LÁSZLÓ
FESTŐMŰVÉSZ

1943. DECEMBER 19.—1944. JANUÁR 2.

ÁRA 50 FILLÉR

ALKOTÁS MŰVÉSZHÁZ
IGAZGATÓ: BENDE JÁNOS. TEL. 426-904
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 19. I.

Schalk László
Festő

SCHALK LÁSZLÓ

1900-ban Budapesten született. Iskolái elvégzése után gyakorlati pályára lépett és csak 23 éves korában kezdett festeni. Eleinte csak kevés időt fordíthatott a festésre, később azonban mesterének, Iványi-Grünwald Bélának ösztönzésére teljesen szakított polgári foglalkozásával és azóta kizárólag a piktúrának él.

Első gyüjteményes kiállításai 1930-ban és 1931-ben a Nemzeti Szalonban voltak. Résztvett több külföldi magyar reprezentativ kiállításon, így Genfben, Malmöben, Göteborgban, Oslóban, stb.

Itthon a K.U.T. kiállításain szokott szerepelni. Mostani kiállításán látható műveit jórészt Nagybányán festette, ahol három éve dolgozik.

I. terem

1. Önarckép	tussrajz	P	400.—
2. Cirkuszlovak I.	„	„	200.—
3. Síkáló nő	„	„	300.—
4. Női fej	„	„	300.—
5. Cirkusz	„	„	300.—
6. Parasztasszony	„	„	450.—
7. Cirkuszlovak II.	„	„	200.—
8. Önarckép kalappal	„	„	500.—
9. Varrónő	„	„	200.—
10. Takácsműhelyben	„	„	400.—
11. Nagybányai részlet	„	„	300.—
12. Anyaság	„	„	500.—
13. Zazarpart	„	„	300.—
14. Virág csendélet	„	„	400.—
15. Leány	„	„	200.—
16. Önarckép kucsmával	„	„	450.—
17. Interieur	„	„	300.—
18. Bosnyák nő	szines tuss	„	400.—
19. Nagybányai utca	„	„	450.—
20. Kézimunkázó	tussrajz	„	300.—
21. Cirkuszbódé	„	„	200.—
22. Nyári vendéglő	szines tuss	„	300.—
23. Hegyvidéki táj	„	„	300.—

II. terem

1. Zazarparti viskók	olajfestm.	P	1400.—
2. Leány virággal	„	„	1400.—
3. A nagybányai Réti-villa	„	„	1400.—
4. Olvasó nő	„	„	800.—
5. Müteremsarok	„	„	1200.—
6. Tavaszi virágzás	„	„	400.—
7. Budai táj	„	„	400.—
8. Utcarészlet alkonyatkor	„	„	1000.—
9. Óbudai táj	„	„	400.—
10. Csendélet	„	„	800.—
11. Nagybányai malomalja	„	„	800.—
12. Virágok	„	„	1000.—
13. Zazarvölgy	„	„	1000.—
14. Nagybányai festékmalom	„	„	1200.—
15. Cigány-szépség	„	„	1200.—
16. Fekvő nő	„	„	1200.—
17. Piroskendős interieur	„	„	1500.—
18. Kék csendélet	„	„	600.—
19. Sárga könyv vázával	„	„	1000.—
20. Vízimalom	„	„	1000.—
21. Erdei lak	„	„	800.—
22. Zazarpart	„	„	1000.—
23. Borús táj	„	„	1000.—
24. A malom	„	„	1400.—
25. Önarckép	„	„	800.—
26. Szobarészlet lámpával	„	„	1000.—

TÁRLATOK

A XII. NEMZETKÖZI ÉPÍTÉSZETI KONGRESSZUS TERVKIÁLLÍTÁSAI

A *Műcsarnokban* és a *Nemzeti Szalonban* zajlott le az a méreteiben és kvalitásaiban is impozáns kiállítás, melyet a Nemzetközi Építész Kongresszus tizenkettedik összeülése alkalmából Budapesten rendeztek a világ építészei. Bátran mondhatjuk, hogy a világ építészei, mert a kultúremberiség túlnyomó részben képviseltette magát, a számottevő építésznemzetek pedig kivétel nélkül megjelentek. A Műcsarnokban több mint 3000 fénykép demonstrálta Németország, Olaszország, Görögország, Spanyolország, A Vatikán, Svédország, Finnország, Norvégia, Dánia, Az Egyesült Államok, Ausztria, Nagybritannia, Argentina, Lengyelország, Románia, Jugoszlávia, Csehszlovákia, Franciaország, Hollandia, Belgium és Magyarország építészeinek úgy legújabb törekvéseit, mint azokat a kivitelezéseiket, melyek a történelmi stilusokban gyökereznek. A kiállítást természetesen dominálták azok a törekvések, melyek a legutolsó évtizedekben foglalkoztatják az építőművészetet, mely a megváltozott viszonyoknak megfelelő házépítés új feltételeit próbálja konkréten megszövegezni. Annyit hallottunk az utolsó időben — legnagyobbrészt éppen nem elfogulatlan forrásokból — arról a világ minden táján megnyilvánuló merész újításról, melyek állítólag teljesen lefoglalják a modern építőművészek minden tevékenységét és úgy illusztrációkban, mint leírásokban oly szélsőséges képet festettek számunkra a külföld építészeti irányáról, hogy most valósággal fel kell lélekzenünk, mint egy lidércnyomás alól szabadulva, mikor látjuk, hogy az építőművészet távolról sem olyan melegágya az újító kísérletezéseknek, a szélsőséges törekvéseknek, mint azt érdekelt felek elhitetni akarták. Itt van éppen Németország kiállítása, melyen jóleső örömmel állapithatjuk meg, hogy éppen náluk mutatkozik legvilágosabban az építőművészet új törekvéseinek konszolidációja. A *Bauhaus* és a *Zweckbau* ma már üresen hangzó jelszavak és csak az epigonok gyakorlata. Németország kiváló építészei, mint ezen a kiállításon is megállapítható, már rég elfordultak ezeknek a jelszavaknak doktrinájától és esztétikai érzésükön szűrik át az új épületek homlokzatrajzát és vonalainak vezetését. Rendkívül tanulságos megfigyelni, hogyan veszti el a teret nem is fokozatosan, hanem rohamosan a jelszavakra bazirozó építőművészet és milyen gyorsan kerültek Németországban is az élre olyan művé-

BIAI FÖGLEIN ISTVÁN: QUADELUPI FÉRFI SZÉPSÉG

Az Ernszt-Muzeum kiállításáról

Képzőművészet
1930. IV. évf. 33 sz. kép

szek, akik irány helyett, építészeti dogma helyett a maguk tehetségét adták indító erőnek és az esztézist nem engedték magukban elnyomni még a célszerűségi törvényektől sem, holott az építészetben ez nem lekicsinylendő faktor. Éppen Németország, a haladott, a modern Németország tervkiállítása bizonyítja be még egyszer, hogy a művészetben nem az irányelv pontosan kiépített dogmatikája, hanem a művész tehetsége által életrekeltett esztétikai érzés diadalmaskodik. De nemcsak Németország példája igazolja, hogy a dogmatikus irányoknak csak múló sikerük lehet az építőművészetben is, de ezt a tételt példázza Ausztria fejlett építőművészete, sőt a harcos modernség fellegvárai, Hollandia és Belgium is rátértek a konszolidálódás útjára. Franciaország kiállítása némi csalódást kelt, sokkal gazdagabb anyagra voltunk felkészülve. Csehszlovákiában sok a tehetséges építész, de még mindig a jelszavak illusztrációit és nem építőművészetet kapunk terveikben. Jugoszlávia is kirukkolt néhány „Bauhaus"-sal. A külföldi építészeti kiállítás vezető értékeihez tartoznak még az északi államok, mig Anglia és az Egyesült Államok építészete az utolsó időben úgylátszik stagnálásnak indult.

A magyar építőművészetnek előnyére vált ebben a versenyben való részvétele. A legszigorubb mértékkel mérve is megálltuk helyünket a nemzetközi versenyen. A magyar kiállítás két részre oszlott. Egyik a modern törekvésü munkákat gyüjtötte össze a Műcsarnokban, a történelmi stilusok követőivel egyült, a másik rész pedig a Nemzeti Szalonban gyüjtötte össze a magyaros építészeti törekvéseket. A műcsarnoki kiállításon kiemelkedő sikerrel részt vettek: *Árkay* Aladár, *Árkay* Bertalan, *dr. Bierbauer* Virgil, *Dely* és *Faragó*, *Györgyi* Dénes, *Hajós* Alfréd, *Hültl* Dezső, *Janszky* és *Szivessy*, *Komor* Marcell és *Komor* János, *Kozma* Lajos, *Körmendy* Nándor, *Lajta* Béla, *dr. Lechner* Jenő, *Málnay* Béla, *Molnár* Farkas, *ifj. Paulheim* Ferenc, *Pogány* Móric, *Rerrich* Béla, *Foerk* Ernő, *Gregersen* Hugó, *Hikisch* Rezső, *Hoepfner* Guidó, *Hegedüs* Ármin, *Korb* Flóris, *Kertész* K. Róbert, *Sebestyén* Artur, *Thomas* Antal, *Wälder* Gyula és *Wellisch* Alfréd. A Nemzeti Szalonban a magyar építőstílus elhunyt reprezentánsai: *Fessl, Lechner* és *Lajta* pompás gyüjteményein kivül felvonultak Lechner Ödön követői, a mai építészgárda számos kitünősége, mint *Bálint* Zoltán, *Hegedüs* Ármin, *Jámbor* Lajos, *Jakab* Dezső, *Komor* Marcell, *Körössy* Béla, *Neuschlos, Knüsli* Kornél, *Sebestyén* Artur, *Hajós* Alfréd, *Árkay* Aladár, *Wigand* Ede, *Janszky* Béla és *Szivessy* Tibor, *Györgyi* Dénes és *Kós* Károly, *Baráth* Béla, *Zrumetzky* Dezső és *Wälder* Gyula.

SCHALK LÁSZLÓ: KÁRTYÁZÓ NŐK

A Nemzeti Szalon kiállításáról

A XII. Nemzetközi Kongresszus bizonyára jó munkát végzett Budapesten, az pedig egészen bizonyos, hogy az általa rendezett Nemzetközi Tervkiállítás nagyban hozzá fog járulni, hogy az építőművészet nálunk is olyan irányt vegyen, amely egybe esik a mindenkori művészeti termelés örök alapvonalaival.

(gy.)

Rendjel-eső

Mühlbeck Károly rajza

— Kedvesem, — mondta a bájos fiatal hölgynek, ahogy egy esős, novemberi estén a csatakos és elhagyatott utcán sétáltak, — mért oly rettenetesek maguk közül a legdrágábbak is? Tudja, hogy négy dolgot nem szeretek: a ködöt, a csatakos utcát, az elrontott ebédet és a melankólikus tájképeket, s mégsem veszi észre, holott oly gyöngéd és résztvevő szíve van, hogy egy félórája a leghősibb elszántsággal vánszorgok itt maga mellett. Egészen át vagyunk már itatva ködděl és nedvességgel, s azt hiszem, úgy érzem magam, mint egy priznitzbe burkolt szerelmes kísértet.

Kicsit dühösen mondta ezt a huszár. De ilyenkor még szebb volt.

— Szerelmem, — hajtotta meg a fejét alázatosan az ifjú és érzékeny hölgy, — igaza van, nem lenne szabad ilyesmit kívánnom magától. Mindig elfelejtkezem arról, hogy hiszen csak én szeretem magát, maga ellenben nem szeret engem.

— Ugyan, — szólt bosszúsan a huszár, — ne ejtsen kétségbe. Értse meg, hogy a leglángolóbb szívnek is ki kell aludnia, ha egy óráig sétál az őszi esőn.

— Hát menjen haza, édes barátom, — ajánlotta a szép ajak gyöngéden és neheztelés nélkül.

A huszár elképedt.

— Hazamenjek?

— Menjen haza, — beszélt csöndes és édesen bánatos hangon az ifjú nő. — Menjen haza. Én nem megyek; egyedül sétálok majd tovább az esőben, s magára gondolok. Igy talán még szebb lesz. Jó magáért szenvedni, szerelmem.

— Jaj! — fakadt ki a huszár egy nagy, mély sóhajtó lélekzettel. — Jaj!

— Azt akarom, hogy hazamenjen, — folytatta a hölgy. — Most már akarom, hogy elmenjen.

De minden neheztelés nélkül mondta.

A huszár sírni tudott volna dühében.

— Azt hiszi, nem teszem meg? — kérdezte, s olyan volt, mint egy mérges gyerek. — Úgyis ez a legokosabb, amit tehetek. Éppen elég volt már ebből a nevetséges sétából. De magát is hazaviszem ám.

— Én nem megyek, — sóhajtotta az ifjú dáma közömbösen, bár nem gonoszul.

— Nos, — köszönt a huszár, — hát Isten áldja. Én szép, meleg, vidám keretben akarom magát csodálni és gyakran módomban áll, hogy ezt tegyem. Nem tudom, miért óhajtanám a proletár-szerelmek sivár lehetőségeit. Sáros utca és csatak! Ugyan, hogy telik magának kedve benne?

A hölgy melegen és szívesen nyujtotta kezét a búcsúzásra.

— Nézze, — könyörgött mégis a huszár, — hát jöjjön, ne maradjon itt, megfázik.

— Nem, — bólintott a rendíthetetlen, s nedvesre ázott kis istennő, — én még maradok. Maga menjen. Akarom. Holnap a Margit estéjén találkozunk.

A huszár még egyet sóhajtott, aztán hirtelen haptákba vágta magát és elment.

A sarkon megállt, mert lelkiismeretfurdalásai voltak. Nézte a kecses kis alak távoli szelid körvonalát és valami puha melegséget érzett a szívében. Elhatározta, hogy visszamegy hozzá; de aztán eszébe jutott egész bosszúsága, és mert különben is roppant tehetsége volt ahhoz, hogy bármikor gyors elszánással a legjobb részt válassza, hát fölugrott a legelső villamosra. És itt oly sokan szorongtak, hogy a lelkiismeretének, amely diszkrét lényként viselkedett mindig vele szemben, nem volt alkalma gyöngéd s előkelő könnyedséggel elsorolni a vádjait.

Később a klubban pedig oly jó meleg volt, boldog hangulat, villamfényes világ, hogy a huszár csak egy jótékonysági gyüjtőív megpillantásánál eszmélt rá újból s nem csekély neheztelléssel, hogy nyomor is van a világon, szenvedés és, oh igen, sáros utca.

— Ah, — gondolta kényelmesen hátradülve az öblös karosszékben, — milyen drága kis lény ez mégis... Talán még most is ott járkál a szitáló esti esőben és rám gondol, — Istenem, kedvem volna elbizakodottnak lenni... Milyen szerencsés fickó vagyok én csakugyan, ha úgy vesszük.

A huszár szerencsés fickó volt valóban, ellenben a drága kis lény már rég nem járkált a szitáló esti esőben. Amint a huszár eltünt az általa annyira utált mélabús tájról, egypárat lépkedett még a sivár utcán s szomorúan boldog becézgetéssel dédelgette érzékeny lelkének szép bánatát, hogy ime: úgy bántak vele, ahogyan talán szegény, egyszerű, szolgáló nőkkel bánhatnak durva és nyers udvarlóik, akiket azért a szegény teremtések mégis olyan alázatos és engedelmes szerelemmel szeretnek. Haj, meglehet, hogy ez is az igazi szerelem, ez így... S mert mindig a saját személyében sajnálta a világot, meghatódva tekintett egy cselédleányra, aki az ajtóban beszélgetett valami félelmetes külsejű, nagybajuszú emberfiával. S úgy érezte magát most, mint a legfinomabb tragédia hősnője, akinek a tragikuma oly gyöngéd és különös szépség, hogy egyetlen sóhajban lehetne csak méltón visszaadni.

Ám hirtelen eszébe jutott erről az is, hogy ma végig kell néznie egy Shakespeare-tragédiát a Nemzetiben-s már késő van, ah, és mily csúnya idő valóban, talán már meg is fázott... Mégis igaza van a huszárnak. A huszár drága.

Szerencsésen ráakadt egy kocsira s gyorsan hazavitette magát. Másnap még jobban szerették egymást a huszárral. Gyöngéden tekintettek egymás szemébe, mert mind a ketten belátták, hogy a másiknak volt igaza. Gyakran voltak ilynemű tévedéseik, melyek langyos esőként ápolták szívük vonzalmát. Akadtak is csodálóik, kik bámulatra valónak ítélték e vonzalmat, aminthogy rágalmazóik is akadtak, azt állítván, hogy a szép huszár és a szellemes s szentimen-

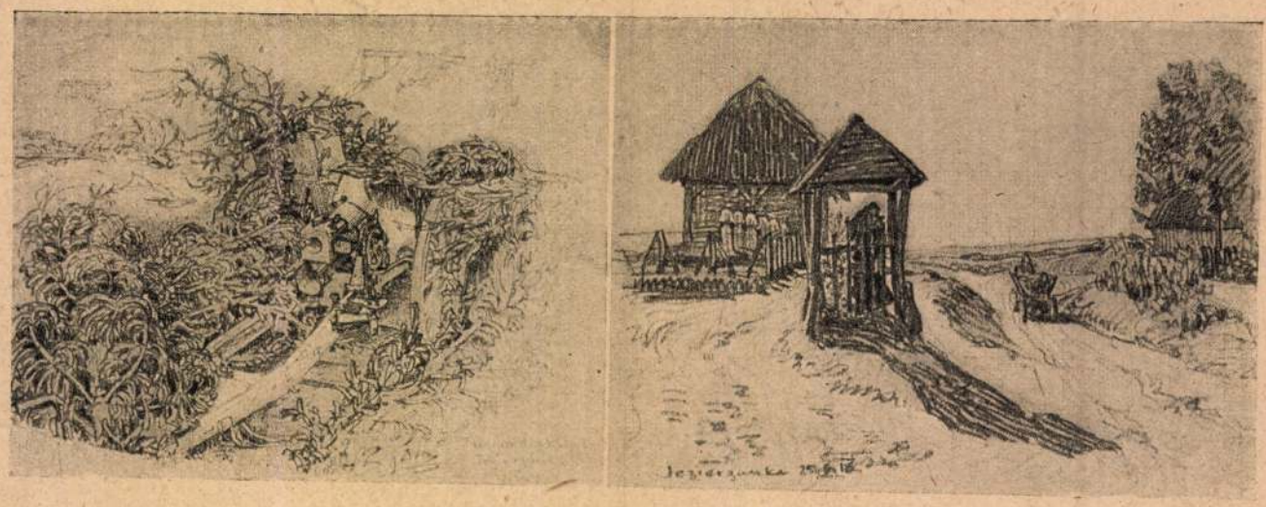

Csendélet az északi harctéren. Schaeftlein Ágost rajza

vele társas együttlétben osztozkodtak a férfi kegyeiben. Az ily elkülönülés, és mégsem különélés, a női öntudatra ébredés első lépése, amellyel már büszkén — eddig csak hiú lehetett, — követelt jogokat is.

Maga a boudoir, mint olyan, egyébként nem nagyon régi találmány. Azt mondják, hogy Medicis Mária hozta divatba. Férje, IV. Henrik király ugyanis sokszor okozott neki bánatot, a rendesnél is kikapósabb volt őfelsége. Visszavonúlt tehát a jobb sorsra érdemes Medicis Mária szobácskájába, hogy a könnyűvérű IV. Henriket ne is lássa. Visszavonult, hogy titokban, más gyenge halandók módjára, keseregjen a rút hűtlenségről, s mikor IV. Henrik azt kérdezte, hogy hol van a királyné, az udvaroncok mély meghajlással feleltek, visszatérő refrain gyanánt:

— A királyné duzzog.

Duzzogni franciául annyit jelent, mint „bouder", s innen a boudoir szó eredete. Medicis Mária boudoirja persze korántsem volt olyan, mint ahogy mi ismerjük ezt a nemzetközivé lett intézményt, puha kényelemmel berendezettnek s vidám színekben játszónak. Fenségesen komor volt. Fekete bársony vonta be, a bejárattal szemben kis oltár állt, ámpolna világította meg, szóval inkább hasonlított kápolnához, mint a szerelem buen retizo-jához, ahogyan a spanyolok nevezik a boudoirt.

Ez a jelleg még vagy száz évig megmaradt: a boudoirok komolyak és szüziesek voltak. Annál inkább eltávolodtak aztán ettől a jellegtől a XVIII. század közepe táján, a rokokó-korszakban. XV. Lajos alatt a boudoir enyhe szigorral sem volt nevezhető a csendes elmélázás tanyájának. Az arisztokrata élet ekkor érte el azt a fantasztikus elfajulást, amely után szinte matematikai következetességgel jött a nagy forradalom szörnyű véresője. Messziről már piroslott, — s a boudoirokban még bacchanáliák folytak. Azt nem is kell említeni, hogy szentképek helyett árkádiai jelenetek tarkították a boudoir falait. Ami elpuhító kényelmet, érzékcsiklandó pompát ki tudtak fejteni kárpitosok és diszítő-mesterek: abból ugyancsak kivette részét s bajos leírni, ahogyan a kor szatirikusai megemlékeztek a boudoirok hősnőiről, vagy ahogyan alkalmi költők, fuvolájuk frivol hangján dicsőitették őket.

A forradalom, mint valami kegyetlen takarító, ezt a boudoirokban nyilvánuló kultuszt is elsöpörte. Azok az asszonyok, akik tegnap még jókedvűek, csapongóak, gondtalanok voltak, most a boudoir szőnyegeiről és vánkosairól a börtön jéghideg küszöbére léptek. A vérpad nemükkel szemben sem ismert kivételt, a konvent egyre-másra írta nevüket a végzetes lajstromra, amelyet a rikkancsok oly teli tüdővel kiáltoztak Páris utcáin, mint ahogyan nálunk ma kiáltják a Höfer-jelentést. Mások klubokba jártak, maguk is részt vettek politikai vitákban, sőt fokozták annak szenvedélyét, az „új rend", a „világ megváltása" nevében. Kedvük sem volt s nem is igen értek rá „duzzogni". A boudoirra rossz idő járt, ami csak a császársággal múlt el, engedett félelmetességéből. Újra szabad volt és divat volt róla hangosan beszélni. A boudoir újra elnyerte jogait, de a kép, amit nyújtott, már nem volt az édes és bűnös rokokó-korszak boudoirja. A kor izléséhez alkalmazkodva, lett s maradt jó ideig a szerelmi cselszövényeken kívül diplomáciai cselszövények tanyája. Később, a múlt század második felében, a „petit salon" lépett helyébe s polgári értelemben ma is ez a boudoir: a kisebb, a női szalon, az úrasszony fogadója „az ő vendégei" számára.

A huszár

Elbeszélés

Irta Gellért Mária

A huszár olyan szép volt, amilyet elképzelni csak lehet. Ha lakkcsizmában, piros nadrágjában és aranyzsinóros atillájában végigment a napfényes utcán, az emberek meglepődve emelték föl a fejüket, annál inkább meglepődve, mentül szegényebb, egyszerűbb és nyomorusággal küzködőbb lények voltak.

S egy kis fiú, aki az ablakban állott és látta őt jönni az úton, hirtelen odahívta testvérkéjét, mondván:

— Nézd, nézd, milyen szép huszár. Talán nem is igazi huszár.

— Csakugyan, — bólintott tanakodón a kicsi, — olyan szép, mintha ólomból lenne. És még szebb, mint a mi ólomkatonáink.

Pedig a huszár nem volt ólomból való. Kőből sem, mint kényes, duzzogó, megbántódott kisasszonyok és drága, szép hölgyek olykor rossz perceikben állították róla, sőt kócból sem, amit még rosszabb perceikben állítottak.

A huszár épp olyan ember volt, mint más, csak jóval boldogabb. Szép, gazdag, előkelő és fiatal. S huszár. És azt sem lehet ráfogni, hogy elbizakodott lett volna nagyon. Elragadó tudott lenni, ha kedve volt hozzá, s egy fiatal hölgy bájossága olykor még álmodozásra is indította.

Ám voltak dolgok, amelyeket nem bírt elviselni.

Uj Idők 1917. XXIII. 5 sz.

SCHAFFER BERNADETT

1951. szeptember 13-án született Pápán. Művészeti tanulmányait 1973—1977. között a budapesti Képzőművészeti Főiskolán végezte, Somogyi József növendékeként.
Lakcíme: Budapest II., Hermann Ottó u. 5.

Önportré, 1976, bronz, 23 cm
Gyermekportré, 1977, terrakotta, 30 cm

Magyar ifjúsági kiállítás Bp. Műcsarnok 1978. V.5 - 28.

Jos. und Pet. Schaffer

festő és rézmetsző.

Die Königl. Freystadt Pres-
burg in Ungarn. Wien Asta-
sia. H. fol. Kupfer. Nach
der Natur gez. und gest.
von Jos. u. Pet. Schaffer 1787.

Rubies. Magyarországi várak.
57. l.

Jos. Schaffer

Aussicht der Stadt Ofen und Pest. Fol. hiteres metszet: jelesve: Jos. et Pet. Schaffer del. et. sc. Ujabb nyomat, mely Becsben Artaria-nal jelent meg.

Bubics. Magyarország várai
jsb. 12. l.

Egervári Potenkiris Ágost

jerkő.

Schaffer Winckler Peter

Lind

Lam 1887 15 l -

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a műhelyfőnök
a

8. sorsz. Műhelyi minta

Schaffer Joseph St. Peter.

mss in octavo.

Petr. Apost. Freyburg. 1784.

M. M. mus Conspectus.

fol. 178.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 .... é

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ..... , 191 ....

.....

tanu.

.....

tanu.

Joseph et Petr Schoffer.
Del et sculps

Aussicht der Stadt
Ofen und Pest. Ungar
franciscani
Rezia. folio
Jeni jelre

Kiadta Attania
Beis

cr alghanem

Schaffer

Schaffer Wenzel
& Peter

Leid
=
Bank 81.

..... *mühely.*

elyfőnökség!

.. év ..... hó ____n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

e ..... számu .....

iztam.

__ évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Schaffner, József és
Péter

Buda és Pest a XVIII.
században, nyugati táj-
képek a Rózsadomb-
ról festett vázlatok
és metszetek.
Kötelve
Sík Kuny 4.5.l.

Ferenczi Zoltán II. 235.

11 1

Schäffer József és János

metszete

Buda látképe a

Rózsadomb felől -

a Nemzeti Museum

gyűjteményében -

XVIII. sz.?

Vernethy Lajos

Török mecsetek

Budán

Bp. 1878.

90. l.

: Madonna Jézussal.

Schaffer, Joseph et Peter

laid

Kremsregisp 23.1.

9,3×9½

9½, 9½, 9, 9¼

elmosódott
nyomás

vége.

vége.

Pozsony. T. 731.

A középtérben látjuk Pozsony várát és városát, a Dunán repülő hid kel át és az előtérben, hol dereglyét vontatnak és egy bárka kötött ki, balra az utat járó-kelők élénkitik. Felirata

balra: Die Königliche Freystadt Pres[illegible]burg
in Ungarn

jobbra: Vue de Presbourg Ville libre Royale
d'Hongrie

fölül jobbra: 12.

alól balra: Nach der Natur gezeichnet und gestochen von Joseph und Peter Schaffer 1787.

legalól balra: Cum. Priv. S.C.M.

középütt: in Wien, bey Artaria Comp.

Szines rm., mér. a vk. rl. 33.9 : 45.4 cm.

Pozsony. T. 6098.

A középtért Pozsony vára és városa foglalja el, a Dunán repülő hid kel át és az előtérben, hol dereglyét vontatnak és egy bárka kötött ki, balra az utat járó-kelők élénkitik. Felirata

balra: Die Königliche Freystadt Presburg
in Ungarn
jobbra: Vue de Presbourg Ville libre Royale
d'Hongrie

fölül jobbra: 64
alól balra: Nach der Natur gezeichnet und gestochen von Joseph und Peter Schaffer 1787.
legalól balra: Cum. Priv. S.C.M.
középütt: in Wien bey Artaria Comp.

Szines rm., mér. a rl. 33.9 : 45.1 cm.

140-95.

Budapest. T. 5320.

Az éjszakról felvett látkép a korlátos hajóhiddal összekötött két várost tünteti föl. Az előtért az ó-budai szőlőhegyek foglalják el, hol balra a földön pihenő úr közelében két férfi és egy nő beszélget, jobbra pedig egy vezető munkás ad utasításokat a szüretelőknek. Felirata:

balra: Aussicht der Stadt Ofen und Pest.
jobbra: Vue de la Ville de Bude et de Pest.

fölül jobbra: 93.
alól balra: Joseph et Peter Schaffer Deli.et sculps.
legalól balra: Cum Priv. S.C.M.
középütt: In Wien bey Artaria Comp.

Rk., mér. a rl. 35.9: 44.6 cn.

140-95

Schaffer Joseph et Peter

Budapest. T. 117.

A Rózsahegyről felvett látkép előterében balra az asszonynyal beszélgető két paraszt közelében egy [illegible] városi polgár tart pihenőt, mig jobbra a szölőmunkásoknak a felügyelő ad utasitásokat. A középtérben Budán a partot kocsik és járó-kelők élénkitik és a két várost [illegible] korlátos hajóhid köti össze. Felirata
balra: Aussicht der Stadt Ofen und Pest
jobbra: Vue de la Ville de Bude et de Pest.
alól balra: Joseph et Peter Schaffer Deli. et sculps.
legalól balra: Cum Priv. S. C. M.
középütt: In Wien bey Artaria Comp.

Szines rm., mér. a vk. 26.3 : 42 cm.

Schäffer József

1942-43. évi Crigler-
díjat kapta

MMÉL Közl
1943. 176. l.

ZERGELY SÁNDOR
KÖNYVKÖTŐ-MESTER
KÖNYV- ÉS PAPÍRKERESKEDŐ
PELSÓC, Fő-tér 198.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Schäffer József

Nincs vetületkényszer
előadása Parkhárfás
városrendezési, park-
hárfás Budapest
címen

MMÉE Közl

1943. 198. l.

(A mű- és közlekedési
fővárosi az út-
vasút- és hídépí-
tési szakosztályok
1943 febr. 22-i ülésé-
nek egyik konyve.)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Schäffer Josef

Thieme Becker

XXIX: 534. l.

(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Schäffer József

Lrsd
2

Mysk Ernő
72. l.

ból, Budapesten, VI., Gyár-utcza 4.

Társa budapesti könyvkereskedő
megbizást nyertem, hogy az Ön
yben az eljárást teljes szigoru-

ılegi viszonyai közt tartozását
., lehetővé kivánom tenni, hogy
havi részleteket törlesszen.

< Schäffer József >

okl. építészmérnök

cikke

< ~ > Budapest parkosításának rendezése.

Magyar Építőművészet.

1943. Febr. 7.

lapjából.

Nagyv.

dr. Szentiványi Gyula
urnak

VI. Lágymányosi u. 16.

Schäffer Josef

Lied

Skanatárév

18. I.

Nagykarácsony

● Ujhold 18 ó. 49 p.

Csütörtök

26

Sz. István 1. vt.

Péntek

27

János aps.

Szombat

28

Aprószentek

Nap kelte 7 ó. 47 p. — Nyugta 16 ó. 16 p.

1935 • 52. hét **December** XII. hó • 31 nap

naptár

Kiszlev-Tebeth

V	26	
H	27	
K	28	
S	29	
C	30	R. Kh.
P	1	Tebeth
S	2	S. M.

Schäffer József
építész.

Parkházas városrendszer c. tervéből részlet

Repr.

Tér és Forma

1942. 185. l.

(A jövő Budapestje.
Az Ors. Szaregyesület
kiállítása az 1942. évi
budapesti őszi lakberendezési vásáron.)

Schaffer János Gáspár

ács

Sopron

1729. febr. 25

polgáresken

Házi

T. Lipót:

Shellig, hétnyolcad balra,
kozori övezi, gjördöparókáj
cza s bajusza leberesvált.
öltözve s a bal vállán átveter
zend jelvényét láspik. Fel
tol megszakitott két sorban:
„Leopoldvs ... Dei
Romanorvm Impe ... R
slegalól balra: „Ad Instau
sjobbra: „Franc. Guienoti Fec
Rézmetszet, méretei a v
L'Vngheria Compendia
Ozmlap.
Lipsa. 7822.

66

Schaeffer

Sch. 2. *József*, festő a XIX. század elején. 1824. festette a váli (Fehér vm.) templom Krisztust a kereszten és az Utolsó vacsorát ábrázoló oltárképeit.

Ko-5 II. 416 l

Pásztorok imádása,
inek" is nevezik e
épet. A fény és ragyo-
ás első mestere, Maria
nemybe menekülő
inű képei híresek.

Jörg schafer,asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből,1690 den 12 Fevruary: "Is ist fremet gesesen Jörg schafer von Manig/ [illegible] dischlergesell".110.old

Batári Ferenc: Asztalosleginyek Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosmivességének történetéhez 93.old

Arrbona,9.-Antus János Múz,1967.-A Győri Múz. Evkönyve

zoktatásügyi Miniszterium.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS KÖZPONTI BIZOTTSÁGA
Érk.: 1930 jan. 16.

A m. kir. vallás- és közok
és ügyszám alatt a keb. sz
rendeletének másolata:

-asitom a
S c h u l e k J á n o s
részére /:lakik: Budapest.
Budapest-Nagymaros-Visegr
utazása alkalmával felmerü
kiállitott és számvevősége
alapján /:.....:/ P. 50
. 50 . fillért a 127.689.
utaljon ki.- Budapest, 19
A miniszter rendeletéből:

Schaeffer József

festő

A vaali templom kiváltképe

Krisztus a keresztfa alatt

Mária a karzati ajtó

latt és a keresztet átka-

rolá (hagyolva) és a balol-

dalon levő mellékoltárkép

(az utolsó vacsora) a XIX

század elején festve a vaali

templomban készültek .. és Schaeffer

József festő művei

Vaali

Vitális Ferencz.

emlékek Magyar Sion.

1863. 677 l.

Schaeffer József

festő -

pozsonyban. A fehérmegyei vásárcsomplomban

1. Krisztus a keresztfán, alatta Mária a keserű anya, János és a keresztet átkaroló Magdolna. Főoltárkép.

2. Utolsó vacsora. U. ott a baloldalon lévő oltárkép. Mind 9 Eeső 1874-ben készült.

L.

Magyar Sion. 1863. évf. 676. l.

Nagy Iván. Magyarország családai czímeres nemzedékrendi a legrégibb időktől 1850 ig. Pótlások. 1874 évf. 193. l.

Schäffer József

festő, XIX. sz. közepe
egyházi festő.
Egyéb adat nincs
Koucky. II. 467 l.

(Linkügy!)

Comenius-Museum (Graudenz)

III. 161.

SCHAFFER 1. *József* és *Péter*, rajzolók és rézmetszők Bécsben 1787 körül. Természet után rajzolták Pest, Buda és Pozsony látképeit, melyeket rézmetszetben a bécsi Artaria adott ki.

K. 5 II. 416 l

1008

I
404.

1008. Genuai festő.

A XVII. századból.

Dávid Góliát fejével. (Kir. I. k. 17. r. 51.)

Csaknem térdig látható, áll és szembe néz. Jobb kezét lefelé fordított pallos markolatának keresztvasán nyugtatja, bal kezében pedig Góliát fejét tartja, melyet a jobbról levő asztalra tett. Kalapját ékköves csat meg vörös és fehér toll diszíti. Haja, szeme és szemöldöke barna, bajusza és szakálla leberetvált. Testének felső része a csipőig meztelen és bal vállára állati bőrt vetett.

Vászon, méretei 128 : 101 cm. — Mündler : XIII. 13.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok :

a) Az Esterházy-Képtárban 1812 : V. 33. *B. Schedoni :*

Schaffer József
Péter

„Die Königliche
Freystadt Presburg
in Ungarn. Vue de
Presbourgh Ville
libre Royale d' Hon-
grie" nach der
Natur gezeichnet und
gestochen von Joseph
und Peter Schaffer
1787.

Menclová, Dobroslava

Zlrad Bratislava.
Bratislava, 1936
47. l.
V. Labka

Schaffer Joseph és Peter

szőlőtelepek és vízrajz.

Budai szőlőművelők a XVIII. sz. végén.

Budakörnyéki magyarok a XVIII. sz. végén

Részletek egy Buda és Pest képét ábrázoló, a bécsi Artariánál megjelent nagy színezett vésetből. Felirás: Joseph et Peter Schaffer Deli: et sculps. Repr.

Magyarországi Tört. 328. 329, 644. l.

Szakács zordonan felette:

megtalálni azt a hangot, amely a közönség szívéhez szól.

Nem szabad felednünk, hogy az irodalmi érdeklődést csak ugy lehet a legszélesebb rétegekbe átplántálni, ha az irodalom valóban a nép lelkében gyökeredzik. Kevesen tudják például, hogy éppen Szakács Andor ötlete volt az is, hogy a nép számára irott könyveket iróknak kell megirniok és hogy kell kiszoritani a ponyváról a felületes és tehetségtelen olvasmányokat. Azokat a nagyon elterjedt népkönyveket, amelyeket a nép ma is olvas, igy irták azután éppen Szakács ösztönzésére még a kilencszázas évek elején kitünő magyar irók. Tömörkény István a Rózsa Sándorról, Szakács Andor a Sobri Jóskáról, Móricz Pál a II. Rákóczi Ferencről és Napoleonról, Balassa József pedig a Mátyás királyról megjelent ma is közkézen levő legelterjedtebb népkönyvek irói és ezek a regények már mind tul vannak a százezer példányon.

Mindez régi emléke a Balatonnak. A politikai törzsasztal még megvan, emberek megszokottságból, hagyományból még járnak a Balatonba, de politikai jelentőségét már elveszitette a hires kávéház. Uj emberek jöttek, akiknek már kicsi lett — a kávéház.

Schaffer Joseph & Peter

Pozsony látképei.
Aquatinta. Festik rajzolta.
Tolnai: Nach der Natur
gezeichnet und ge-
stochen von Joseph
und Peter Schaffer 1787.
Wien bey Artaria Comp

Repr.
Magyar művelődéstört.
IV. 336,644. c.

LOSONC
TELEFON: 89.

könyv- papir- és irószerkereskedés,
modern irógép és töltőtoll raktár

Europa

Budapest V
Rothermere u 12
III 6

941 LÁSZLÓ KÁLMÁN, NAGYVÁRAD 450

Ansicht der Stadt Ofen und Pest.

Mineralfarbendruck. Joseph et Peter Schaffer. 42 x 27 cm. Nolli's O. Fol.

Kremmer ② . 185.

Schaffer Jos. et P.

SCHAFFER JUDIT

AMELY NEM AKAR ELSÜLLYEDNI

A századforduló után épült körfolyosós, megrokkant, egy–három emeletes munkásbérházak, hátul sorakozó barna vécéajtók, az udvarokban poroló, tenyérnyi helyeken kókadt, porlepte virágok. Több nemzedék elszánt igyekezetét őrzik a barkácsmódszerekkel így-úgy komfortosított szobakonyhás lakások. Este, ha homály fedi a málló vakolatot, a kapualjak csöndje akár a katedrálisoké.

A régi Angyalföld szívéből, a Csángó utcából indultunk az Angyalföldi úton. Padokon kártyázó férfiak, házak előtt, lakások ajtajában sütkérező nyugdíjasok, rozsdabarna gyárcsarnokok mellett műhelyek, kis kócerájok, szellőző ágyneműk, kocsmák törzsvendégei, évődő szerelmesek, hajdani autócsodák roncsai, rozsdás kályhacsövek, levert zománcú lyukas edények, jó lehet még valamire limlomok, az utcán önfeledten játszó gyerekek akadnak az utunkba. Egy sajátos világ képei, amelyeknek eltüntetését már annyian és annyiszor tűzték zászlajukra – és amely láthatóan még sehogy sem akar elsüllyedni.

FÖLDESI JÓZSEF

APRÓ ANDREA FELVÉTELEI

Új Tükör, XXIV. évf. 43. sz. 1987

BŐRBE KÖTVE

Ő maga írja, tehát el kell hinnünk, hogy Francoise Sagan, az írónő egy munkakapcsolat kezdetéhez képest meglehetősen ritka és esendő helyzetben, a fodrásznál ismerkedett meg későbbi jó barátjával, a színésznő-színháztulajdonos-producer Marie Bell-lel, aki azután több darabját is színre vitte, folyományaként annak a hajszárító bura alól előbukkanó fölszólításnak, miszerint Sagan írjon már valamit az ő színháza, a Theatre du Gymnase számára is. A kettejük közös munkájának eleganciája, a végeredmény meggyőző természetessége azt gondoltatja a szemlélővel, hogy talán Schäffer Judit, sokáig a Nemzeti Színház, majd most az Operaház többszörösen kitüntetett jelmeztervezője, és Harsay Ilona bőrműves iparművész (illetve egy külön az ő számára konstruált szóval pontosabban mondva: „bőrszobrász") talán hasonlóan furcsa és ezért emlékezetes körülmények között találhattak egymásra, amin két siker között néha cinkosan összenevetnek.

A gyönyörűen kidolgozott, domborított bőrjelmezek és színpadi kellékek (többek között a *Bánk bán*, a *VII. Gergely*, az *Antigoné*, a *Lear király* kosztümjei) a színpadban és az anyagban gondolkodó tervező tökéletes összhangjáról tanúskodnak. Minden darabjukból érezhető, hogy közös és egyformán makacs erőfeszítés az, amellyel ráveszik komoly, nehéz, merev anyagukat, a bőrt, hogy engedelmeskedjen akaratuknak, és természetes erejével egy szép és tisztességesebb hazugságot, a színpadi illúziókeltést szolgálja. És valóban, az emberi test alakját, a drapériák esését, a mozdulat kontúrját követő bőrszobraik nemcsak a színpad távolából, de egy kamarakiállítás intim közelségében is képesek elhitetni, hogy az itt jelen sem lévő király, a nemes hölgy, a lázadó főúr valóban az, akinek mondja magát. Sőt, üres ruháik nemcsak a személyt teszik valóságossá, de a világot is, amelyből elénk léphet, bármikor és bárhol, ahol csak szemünk találkozik torzóként maguk után hagyott „bőrük" — jelmezük — valóságával.

(Harsay Ilona és Schäffer Judit közös munkáiból nyáron a visegrádi Salamon-toronyban rendeztek kiállítást.)

SÁFÁR TIBOR FELVÉTELEI

SCHAFFER JUDIT

SZÍNRŐL SZÍNRE

88.0.

Károly fia sikereket érjen el művészet-

után úgy döntött, hogy minden lehető-

gjobb helyeken tanulhasson. Utóbb, amikor

inak szentelte magát, s elhenyagolta

asson a fiúra, hogy többet törődjék

586.,sz.

Schaffer Károly MDK

VIII. Pollack Mihály tér 3.
Volt Károlyi -palota.
Freskóját Lotz Károly festette, Szobrászati diszét Schaffer Károly faragta.

Tervezte Ybl Miklós Károlyi Lajos számára 1863-65 közt.

Romos

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
164.l.

Schaffer Károly

vadrai

d.

Liber Pyrotechnicus

1681.

hó 1 Ft 1000.—B

fizessen Ön ezen első

Rendes Pál úrnak vagy rendelet é re

egyszer pengől

e számolásba tudósitás szerint

nak

Kiss Károly

en

SCHAFFER Károly szobrász

Ybl Miklós épitész 1814-1891 : A Hild-Ybl Alapitvány kiállitása a BTM-ben 1991/1992 [katalógus] Bp. : Hild-Ybl Alapitvány, 1991

74.p. sarokrizalitok _Károlyi palota, Pollack M.tér 3

Schaffer Károly 15 - 16, 27, 36, 38, 60, 65 - 66, 84, 95
101, 152, 154, 156
(in: Déry Attila; Budapest eklektikus épületszobrászata
/Művészettörténet-Műemlékvédelem I. /OMF kiad. Bp. 1991.

später, 1712 entstandenen Rákóczi-Porträt (Ungarische Nationalgalerie) abgelesen werden, das in Gdansk entstanden ist, wohin der Fürst in der Emigration seinen Hofmaler zu sich beorderte, um seine künstlerischen Dienste weiterhin in Anspruch zu nehmen. Das Selbstbildnis sowie das Rákóczi-Porträt legen von einer ernsthaften künstlerischen Entwicklung Mányokis Zeugnis ab. Für die Bilder sind eine so hohe Erfassung des Wesens als Porträtmaler und eine solche technische Sicherheit charakteristisch, die die Bilder als unzweifelhaftes Zeichen einer anderen malerischen Qualität von Mányokis früheren Werken absetzen. Die Lichtbehandlung auf dem Rákóczi-Porträt setzt die Kenntnis der Malerei von Gottfried Schalcken voraus, während die elegante Bildkonstruktion, die nicht nur an diesem, sondern auch an den Werken der darauffolgenden Jahre beobachtet werden kann, von der Kenntnis der Werke von Adrian van der Werff zeugt. Es scheint, daß Mányoki im Wirkungsradius der auch in dem mit Holland benachbarten Düssel-

Schaffer Károly?

l.

Lykanemzromantika
29.61.254 l.

8f
MAGYAR KIR POSTA
8f
MAGYAR KIR POSTA
1f
MAGYAR KIR POSTA
1f
MAGYAR KIR POSTA
1f
MAGYAR KIR POSTA
1f
MAGYAR KIR POSTA

Schaffer

Sch. 2. *Károly*, szobrász Budapesten. Az 1860—80-as években a díszesebb pesti házak dekoratív munkáját végezte. Ezek közül kiválnak a Nemzeti Múzeum mögött lévő Károlyi-palota és a szerb egyház Váci-utcai épületének figurális és dekoratív díszei. 1866. résztvett a pesti Széchenyi-szoborpályázaton. 1883. részben Sch. végezte a pesti keleti pályaudvar dekoratív szobrászmunkáit.

K. gy. II. 4161

1016.

I
404.

1016. Spanyol festő.

A XVII. századból.

Szt. József.

Derékon alól, kissé meghajlik, jobbra fordul, de visszanéz. Jobb kezével előre mutat és baljával a vállára tett botot fogja. Feje, mely felett lehajló pálmák vannak, elől kopaszodik; gyér haja, bajusza és szakálla őszbevegyült; szeme barna. Bő ujjú köntöse kékesszürke, köpenyege narancssárga. A háttér hegyes vidék. Az égbolt felhős.

Vászon, méretei 96 : 79 cm. — Mündler: XIV. 51.
Kifüggesztésére vonatkozó adatok:
a) Az Esterházy-Képtárban. 1835: VIII. 5. *F. Zurbaran:*

Schaffer Kristóf

kőmives

Sopron

1570. jun. 26.

volg. eskü

Házi

Régiségek és népművészetek védelméről
szóló 1909-ik évi olasz törvény végrehaj-
tási szabályzata V. 266-286.

Schaffer Kristóf

ács

Sopron

1652. sept. 30.

Hári

Zelhaek

2114. *Landsknecht*

Csaknem térdig láthat
Mindkét kezével kardjának ma
vasa hosszú. Tollal diszített
szakálla őszbevegyült, szem
A nyakába vetett széles lán
lóg. Bőrköntösének felemás (p
tott ujja hasított.

Vászon, méretei 111 : 81·
István hagyománya 1893 augus
50 K. — Átvétetett 1902 janu
A hagyományt elfogadta az 1
(340–902).

III

Hag. 1902
Delhaes

Schaffer Magda MDK

Sátoraljaujhelyi művészek.
Szabad Művészet 1948. 2oo.o.

Schaffer Magda MDK

Sárospataki kiállitás.
Szabad Művészet 1947. 256. o.

Schaffer Magda.

Szabad Művészet, 1948

II. évf. 5. sz. 200. o. – A Szabadtéri versek költeményei. – Sátoraljaújhelyi csop.

Schaffer Magda
rajztanárjelölt

Ferk pzomfoisk vk

1939–41. 148. l.

I./ a 127.68

Beszerzési költségekre .

Elhelyezési költségekre .

Ö

azaz: Háromszázhetven Pen

II./ a 127.6

Kiküldetési költségekre 1

Budapest, 19

A hivatalos másolat hitel

miniszteri s. hiv.igazga

min.shiv.igazgató.

Fork. pzemfoisk. vk
1939 - 41. 1941. V.

Schaffer Magdolna

dásokra —
ségekre 200 "

Összesen: 370 P azaz

ekkszámla terhére:
ségekre 20 P-t azaz

január hó 12-én.

A miniszter megbizásából:

dr.Takács Menyhért s.k.

min.osztálytanácsos.

307. ÁLLÓ TÉNYÉR, virággal kézet
M. 18.5 cm.

808. TÁNYÉR, holicsi keménycse

809. LEVESESTÁL FEDŐVEL
virágos diszitéssel. XVIII. sz

810. TEJESKANNA FEDŐVEL,
XVIII. sz.

811. TEJESKANNA FEDŐVEL,

812. TÁL, holicsi fajánsz, csipkés

813. KANNA, gerezdés testtel, füll

IV

814. TALPAS POHÁR, zöld üveg

815. SZENTELT OLAJTARTÓ F
diszitésü, hátlapfestésü meda

816. KÉT NYELESPOHÁR, kösz

817. FÖDELES SERLEG, fedőve
XVIII. század.

ezüst diszitéssel, trébelt diszitésü ezüst fedővel.
nesterjegy. 1840 tájáról.

lt diszitéssel: erdei tájban szarvasok. 1860.

l: négyszögletes mezőkben, jelvények és feliratok.

l és aljjal. Kétrétegü üveg, köszörült diszitéssel:

el. Biedermeier.

ült diszitéssel: nyolcszögletes mezőkben, jelvények

dótestü lovon ülő férfi. 1850 tájáról.

el. Biedermeier.

g, arany diszitéssel. Biedermeier.

u mezőkkel. Biedermeier.

edaillonban, vadászjelenet.

es medaillonokkal. Biedermeier.

ier.

s medaillonokkal. Biedermeier.

MDK

Peter Schaffer, részmetsző

Pozsonylátképe. Színezett rézkarc.
Jelz. alul balra:
Közös műve Joseph Schaffer-el. 1787.

Metszetek. -Tört. Képes. graf.kiáll. 19e7. 69-72.l.

Schaffhauser, Elias

röm. Beis 1717.

l.

Viele Porträts

577.4.

Véső bronzból, tokos V.7.129

Schaffhausen, Elias /1684-1738/

NK

Rézmetszö

1."S.LIBORIUS AP/ EP." A köves betegségekben segitségül hivott szent képét a nagyszombati jezsuiták Historia Domusa szerint közkivánatra készitették el 1725-ben. 2x A kép alatt ima.
2. S. Franciscus Xaverius Soc;JESV Ind: Ap:" mellette ima.
3.S. FRANCISCUS XAVERIUS.S.J. Indiar.Apost:
203.o.

Cennerné Wilhelmb Gizella -Rózsa György: A Magyar Történelmi Képcsarnok rézlemezgyüjteménye. FOLIA ARCHAEOLOGICA XI. 1959. 197-199.o.
A publikálatlan rézlemezek jegyzéke.
U.O. 199-205.o.

Schaffhauser Illés

bécsi rézm.

XVIII. sz.

l. Zimmer

M. Srok.

VII. k. 33. h.

okt.miniszter f,évi dec. 25-én
mpénztárhoz intézett rendeletének

pénztárt,hogy a nagyszombati plé-
ázoló fénykép fölvételekért
negyvenkilencz /49/ kor. 60
tságának hivatalos nyugtatványá-
ban kiadáskép számolja el.-

MDK

Schaffler István,ép.

2o3458. özv.Szontagh Mártonne / III.Homokos-dülö 8o23/ u.o.toldalék.

Magánépitési engedélyek.Budapesten.
Vállalk.Közlönye. 1907. szept. 25. 6.l.

P. Schaffer István

MDK

Schaffler István épitész

Magánép. eng... Vállalk. Közl. 1909. ápr.7. 3.o.

mDK

Schaffler István, ép.m.

6o698. Biró József, Szerüskert-u. földszintes ház.

6o697. Holtzapach Emire, Szentendrei-ut 81. föld-
szintes ház.

Uj épitkezésre nyert engedélyt:
Kp-IP.1909.aug. 22. 309.1. 34.sz.

MDK

Schaffler István építész

toldalék

Magánépitési eng. Bp. Epitő Ipar 1908. máj.31. 252 l.

MDK

Schaffler István épitész

Épitőipar, 31.sz. 1908.aug.2. 31o 1.

MDK

Schaffler István **építész**

Magánépitési eng.

Építő Ipar-Építő Művészet, 1922. okt. 15. 152 l.

MDK

Schaffler István építész

nyaraló

Magánépitési eng. Bp. Vállalk. Közl. 1909. jul. 28. 4.l.

MDK

Schaffler István épitész

nyaraló

Magánépitési eng.Bp. Épitő Ipar 1909. aug.1. 281 l.

MDK

Schaffler István,ép.

42.

145o17. Schütz József / III.Szölö-u. / u.o. föld-szintes ház .

Magánépitési engedélyek Budapesten.- Váll. Közl. 19o8. jul.29. 3.1.

MDK

ifj. Schaffler István építész

Magánépítési eng. Bp-en. Vállalk. Közl. 1906. máj. 2. 7. l.

Schaffler István

Goldinger Károly, Szérüskert-u. 6444. hrsz.földszi
tes ház; é.m. Schaffler István.

Épitő Ipar, 1909.Máj.10. 185.lap

MDK

Schaffler István építész

Magánép. eng. Bp. Vállalk. Közl. 1907, márc.20. 4.l.

M. D. K.

SCHAFFNE János szobrászművész

A ferlódi vadaskert bejáratánál levő vadászház homlokzatának faragványai

Vaclik Frigyes: A ferlódi (erdélyrészi) kastély művészei, mesterei 134. l.

~~Balogh András: A ferlódi kastély építéstörténetének főbb mozzanatai 134. l.~~

Művészet. 1953. 1-2. sz.

Schaffner Gáspár

Soproni ácsm.
tervei az alábbi
levéltárban
XVIII. sz.?

Iványi Béla dr.

A Festetics család
Keszthelyi levéltára.
Levéltári Közle-
mények. 1946. 196. l.

SCHAFFNER, Gaspar ácsmester

Soproni mester. 1751-után az ozorai malmokat szemlézi s tesz róla jelentést

KOPPÁNY Tibor: Ozora és uradalmának építészete a 18. században. = A Wosinsky Mór Múzeum Évkönyve, XVII. (1992) 240.p.

251.r 87.j

252.r

SCHALK László

1971,215

Oltványi 1991

MDK

Schalamonek Károly

Ebédlő, paliszander fából, repr.

Magyar Iparművészet 1912. 147.1.

MDK

MDK

Schalamonek Károly

Hálószoba tükörasztala és szék, repr.

Magyar Iparmüvészet 1929.1. 111.1.

MDK

MDK

Schalamonek Károly

siremlékek terveire kiirt pályázaton
3.ooo koronás dijat nyert

Pályázatok siremlékek és katonasirok terveire.
Magyar Iparmüvészet 1922. 75.l.

MDK

Schalamonek Károly

fejfák terveire kiirt pályázaton egy pályamunkáját kitüntető elismerésben részesitették

Pályázatok siremlékek és katonasirok terveire.
Magyar Iparmüvészet 1922. 75.l.

MDK

Schalamonek Károly

Közreműködésért aranyérem kitüntetést kapott
az 1937-évi párisi nemzetközi világkiállitason.

Cikk: A párisi világkiállitas magy.pavillonja
kiváló nagy sikerének mérlege.

Magyar Iparművészet 1938. 178.l.

MDK

Schalamonek Károly

1921-26. butorrajzolás

Az Ipm.Isk. ...tanárai és szakoktatói... Iparmüv. Isk. Évk. 1934-36. Bp. 1936. 47 l.

Schalamonek Károly

iparművész

Ipari. Iskola

tiszteletbeli

Rosner tiszteletbeli

képekkel

MDK

Schalamonek Károly
butorterv

Margittay E: Lakásművészeti kiáll. Magy. Iparművészet, 1912. 135 l.

Schalamonek Karel

Lentaverero
1908–10

Litomyšl 1930. 88. l.

Bécs.

E látképen feliṛata szer
lélhető, ahol az udvarokat, a k
járókelők élénkitik. Hozzá magy
Majst: Zimmer kezdettel és 10.
befejezéssel.

Rm., mér. a vk. 8.7: 14.

140-95

Schalamonek Károly, iparművész

Az Orsz.M.Kir.Iparművészeti Iskola tanárai, tanársegédek, /segédtanárok/, Szakoktató: Schalamonek Károly, Bútorrajzolás, 1921-1926 53.old

Lengyel Ottó: Az Orsz.M.Kir.Iparművészeti Iskola /1880-1944/ oktatási rendszere és forrásai 37.old

Művészettört.Írt. 1975. XXIV. 1.sz. Bp

Táblakép. Patak Jenő.

"Krisztus mint oktató és közbenjáró Mária Magdolna és Martha között". Schalberg festő müve a Müegylet kiállitásán.

Fővárosi Lapok 1865.I.I.27.84.old.

Patak Jenő

Schalberg festő /19.sz./müve a Müegylet kiállitsán.

Fővárosi Lapok 1865.I.I.27.84.old.

Schalenberger Mihály

körmöci Münzmeister

75

1.

Numizm. Közl.

1927-28. 115. l.

wahrung und Wirtschaftspraxis den ökonomischen Problemen Nordost- u. Südosteuropas entgegenbringen. Die ursprünglich sichtbaren Bestrebunge die Wirtschaftsforschung in Spezialsparten, etwa für Landwirtschaft, Indust usw. aufzugliedern, um hierdurch den Bedürfnissen der Praxis besonde entsprechen zu können, wurden, wie angedeutet, fallen gelassen, und di mit Recht, denn einmal hätte eine solche Spezialisierung Mittel erfordert, c nicht aufgebracht werden konnten, zum anderen war es jedoch von vornhere höchst fraglich, ob, selbst wenn die finanzielle Basis hätte geschaffen werd können, das erstrebte Ziel im Rahmen einer betont wissenschaftlichen Fo schungsanstalt realisierbar und zweckvoll gewesen wäre. Als Instrume das wirklich allen Anforderungen der Praxis hätte entsprechen können, ka das Institut wohl kaum je ernsthaft in Frage. Gerade hervorragende Ve treter der schlesischen Wirtschaft sind es gewesen, die frühzeitig darauf hi gewiesen haben, daß die Wirtschaftspraxis von einem wissenschaftliche Institut nur die Erarbeitung der allgemeinen volkswirtschaftlichen Grundlage und Problemstellungen erwarten könne. Diese Auffassung ist unbestreitb zutreffend und entspricht auch ganz dem Wesen einer wissenschaftlichen Fo schungseinrichtung. An ihr hat die Wirtschaftsabteilung des Osteuropa-Inst tuts seither folgerichtig festgehalten, und sie hat sich in den fünfundzwanz Jahren der Tätigkeit dieser Abteilung durchaus bewährt.

SCHALER, *Ludwig*, osztrák szobrász. * Bécs 1804, † München 1865. S. Johann, szobrász (1777—1842), unokaöccse, Schwanthaler tanítványa, Münchenben élt és részben ő készítette a Pinakothek és Glyptothek plasztikai díszét. Tőle való a Magy. Nemzeti Múzeum épületének nagy oromcsoportja (1835—47).

T és Monti 22.

Ez marhaság!

E. Gy. II. 417. l

1391.

1391. Waldmüller G. Fr.

Sz. Bécsben 1793. január 15-én. † ugyanott 1865. aug. 23-án.

Ősz férfi.

Mellig látható, szembe néz. Feje kopasz, haja galambfehér, szemöldöke őszbevegyült, szakálla és bajusza leberetvált. Arcza ránczos. Nyakkendője vöröscsíkos, szürke mellénye és barna kabátja álló gallérú, a ruha gombjai csontból valók.

Vászon, méretei 51 : 40 cm. — Mündler: III. 2. — Át. Képt. 342. — Új lelt. sz. a Nemz. Múz.-ban 228. — 1905. átv. jegyzék 448.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1835: Cab. XI. 18. *Waldmüller:* Porträt eines Greisen, namens B. Leitner. — 1865, 1866. 1867, 1869: III. 2. *Waldmüller:* Kopf eines greisen Mannes.

I
406

FN

K. F. Schalbast

Preromantikus tájképfestő. Dolgozott Magyarországon.

Boris Lossky: A magyarországi művészet tíz évszázada (Petit Palais, Paris, 1966. évi - jún)

Magyar Hírlap, Párizs, 1966. nov. 15. 110.o.

Schoolhas Károly Fülöp

pozsonyi születésű, művelt római

kelési miliőben élt.

Genthon I.: Monumenti artistici

ungheresi all'Estero. Acta Historiae

Artium, Budapest, 1970. 1-2 sz.

18 l.

Schaffhausen Károly Fülöp

képeit a bécsi Albertina őrzi.

Genthon I.: Monumenti artistici Ungheresi all'Estero. Acta Historiae artium, Budapest, 1970. 1-2 sz.

Az IOKSz. és az O. M. Iparművészeti Társulat lakásberendezési kiállításából. Úriszoba részlete. Tervezte Flach János. Készítette Szőcs István. — Herrenzimmerschrank, Stuhl und Tisch. — Secrétaire, table et chaise.

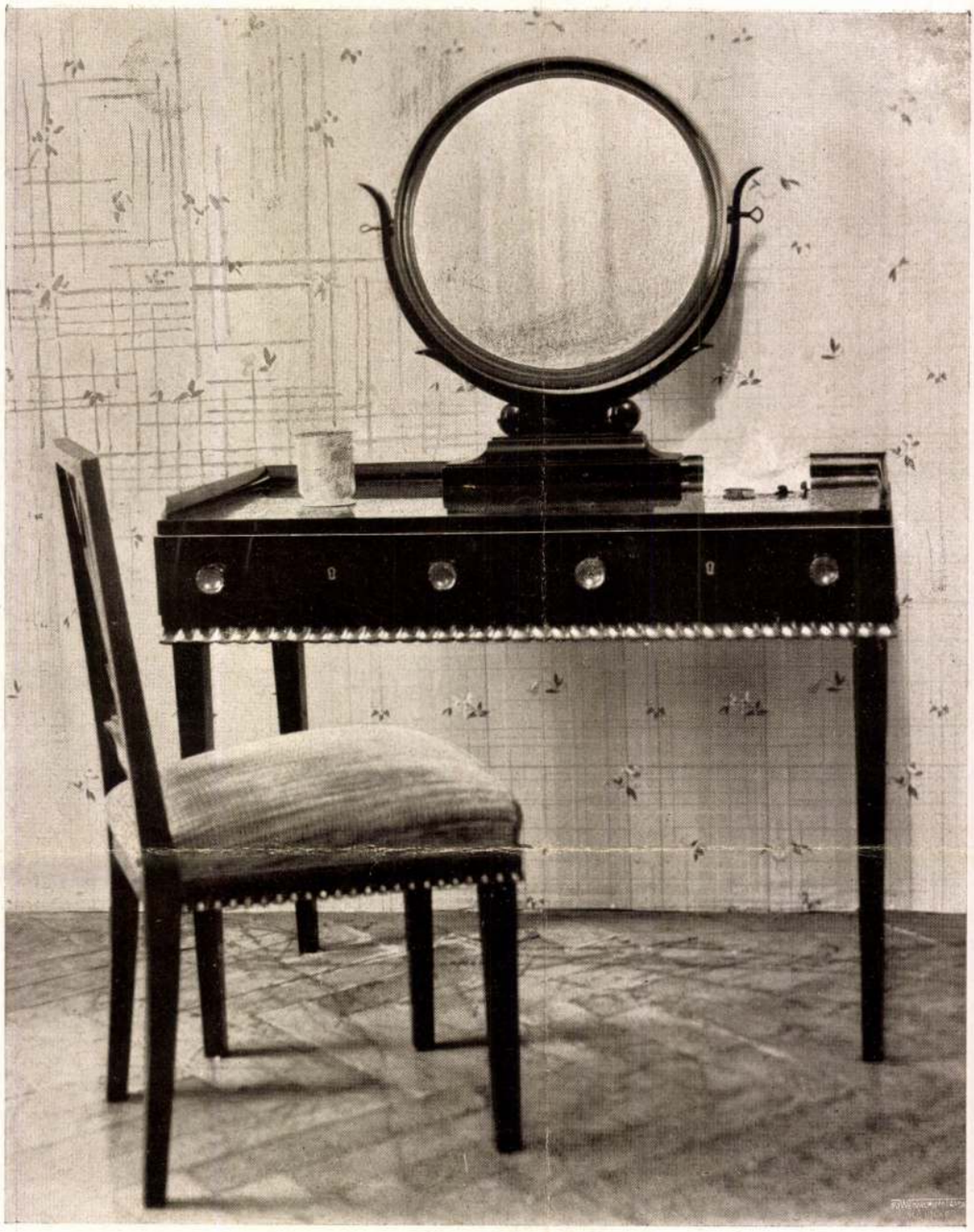

Az IOKSz. és az O. M. Iparművészeti Társulat lakásberendezési kiállításából. Hálószoba tükrösasztala és szék. Tervezte Schalamonek Károly. Készítette Mayhen Ferenc. — Frisiertisch und Stuhl. — Table de toilette et chaise.

Magyar Iparművészet
1929.

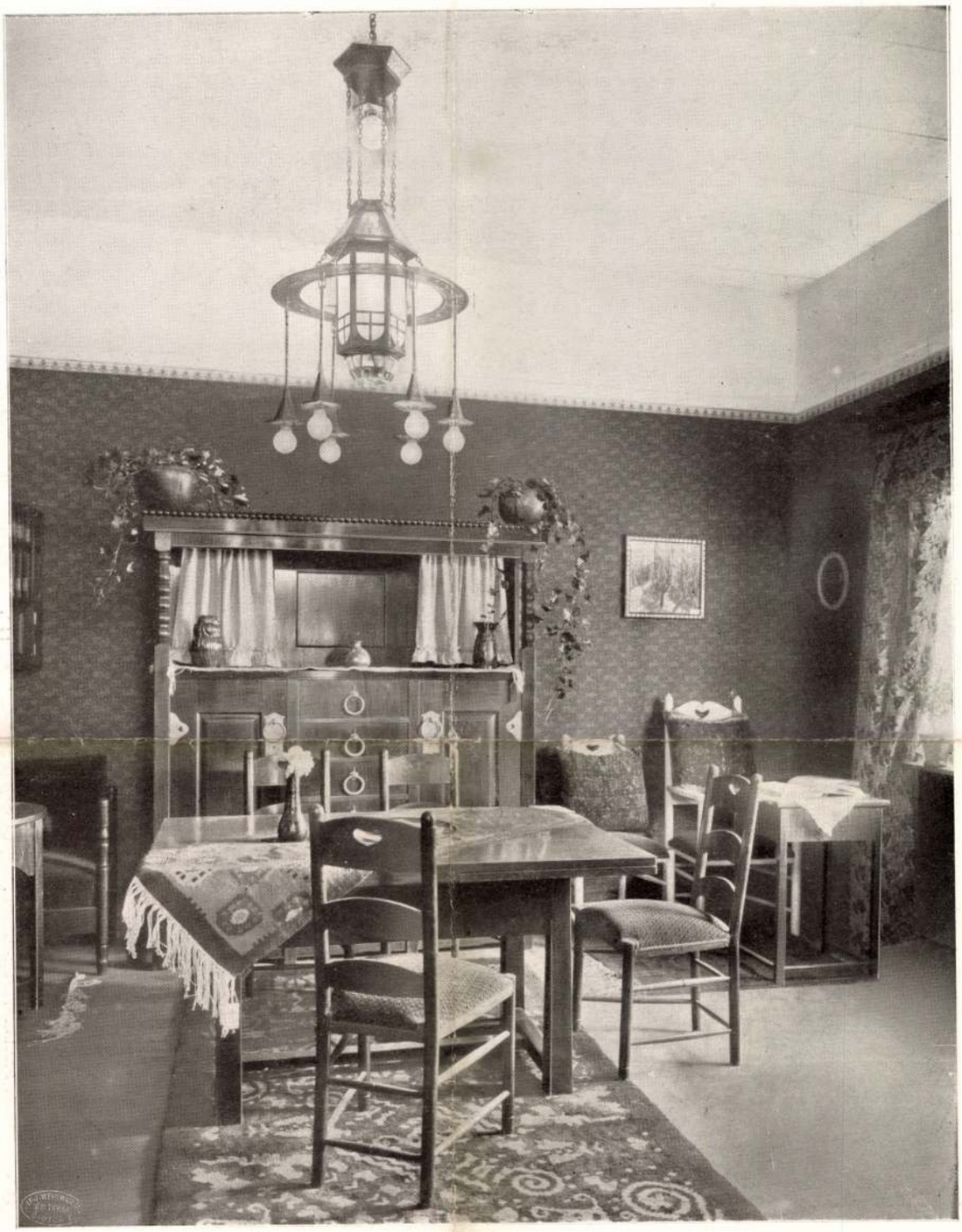

120.

120. EBÉDLŐ-NAPPALI TÖLGYFÁBÓL.
TERVEZTE SZIRONTAI LHOTKA ISTVÁN.
KÉSZÍTETTE VÉGH SÁNDOR.

SALLE À MANGER
EN BOIS DE CHÊNE.

119. EBÉDLŐ, PALISZANDER-FÁBÓL.
TERVEZTE SCHALAMONEK KÁROLY.

119.

KÉSZÍTETTE NAGY ANTAL.

SALLE À MANGER,
EN BOIS DE PALISSANDRE.

Magyar Iparművészet
1912. 147 l.

Schaffner Rózsa

szerepelt a dalosaink tavaszi hálaadásán.

Lipsia 1930. III. 18.

MDK

Schaffner Rózsa, keram.-ip.m.

A lent jelzett műgyűjteményben fényképi reprodukciói/ i..-ek/:

Mária. Kerámia. 122.l.

Képzőművészet. 1958. május. IV.évf. 30.sz.

Schaffner Rózsa

szerepelt a Múzsamos Tavasi Szüretén.

Pécsi Lipsig 1930. III. 15.

Schäffner Rózsa MDK
szobrász

"Krisztus"c.terakottája a Nemzeti Szalón tarlatán.

Tárlatvezetésekkel...(Somogyi Vilmos cikke)

Esti Kurir 1943 jun.9. 7 l.

Schäffner Rózsa, Bp. IX. Ferenc-krt 18.III.14.

Adressenverzeichniss der ungarischen Medailleure

Schaffhausen története

Adatok a Neusiedler-i Kálvinista

történetéhez.

Allgemeine Landesbibliographie

des Burgenlandes, Eisenstadt, 1954.

1. kötet.

296

SCHAGATH

AND. SAGATH, textilfestőmester

Az eperjesi céhhez 46 helység 88 metsre tartozott, Többben Galiciából is, 1701-1848 közt. Mesterjegyzék nem maradt. Levelezés és "Protkol farbiarskeho cechu, 1801-1864" alapján ismerjük őket.
E mesterek egyike volt:
38.- And. Sagathy Schagath, 1813. Tállya. 154.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

K. Pénzügyminister
Véglet (1894: IX. 22-én
Ipartörvény 1894: XX. 17-én
és a 22919/95 min. sz.
1894: X. 25-én kelt
tekintetében

1897: VII. 29-ém az Iparmüv

hajón két doge ül egymással szemben
an és jogarral kezében.
és a hatalmat jelző gyűrűt fele-
négy pálca gránátalmát csipked. Kö-
ző pedig lehajlik. Legfölül pedig
ő lábát marcangolja.

100 : 49 gm.
= 359 · 20

4

Schaninger Sebestyén

pesti Kőművesmester

1737. Pest.

Cárf

Vénicthy Lajos:

A pesti főtemplom 1892 –

421. l.

SZEGED-ÖTHALMI LELET.

Lásd 323—336. lapon.

SCHAHULKA f. SCHEHULKA

SCHAI DETTER /Scheidecker/ János

pesti ötvös mester 1783-ban

Budapest régiségei XIX. 1959. 237. 1

Schaibel Pál

vármalotai kőfaragó-
gáller

Luvenporpüspvár

230 l.

SCHAIBEL Pál építész

(1770-?)

KOPPÁNY Tibor: A Balaton környékének műemlékei. Bp. OMvH, 1993 54.

Deme Tamás 1855, 2719
Demény István 702
Demény Pál 2312
Demeter István 2118
Denegri, Jesa 2133
Dénes Gábor 554
Dénes József 843
Dénes Zsófia 423, 1108, 1240, 1375, 1376, 1483, 1491, 1572, 1598
Dér Endre 381
Dercsényi Balázs 191, 192, 258, 844
Dercsényi Dezső 105, 114, 117, 193, 194, 369, 551, 845
Dereky Pál 1659
Derkovits Gyula 533,1493, 1271
Dési Ábel 117
Dési Huber István 63, 1271, 1494
Dési Huber Istvánné 1935
Dessewffy Éva 195
Detre Lóránd 1494
Dévai István 2065
Dévaváry Zoltán 1569
Dévényi Sándor 2119
Dévényi Tamás 2120
Devillers, Christian 2121
Diehl, Gaston 2414
Dienes Istvánné 367, 1495
Dienes Ö. István 394
Dilly, Heinrich 1414
Dinnyés István 997
Dinnyés László 2122
Diósy Antal 2123
Dirnbeck, Julius 796
Dmitrenko, A.F. 30
Dobai Tamás 117

95: VIII. 7-én 500 líron
ára 1895: VIII. 31-éig
íza nélkül l. a 54347/95.

szeti Muzeumban helyeztetett el. (480-97)

Antik: (római):

Férfi torzó:

A leveles oszlop fe
~~antik~~ látható férfi mell
igmok kidomborodnak,

Márványszobor
~~Antik~~. Ára 23.

224

Lefka: 13

4625
23125

246/95. 7.
91. fkv.

302

M.D.K.

Schneider Mátyás, kőművesmester.

1761-ben a makkosi hős-
lyai műit ház és két szőlő birtoro-
sát írják össze. Utalás kérdőjellel
Schneider Mátyásra.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 394. old.

Schaffner Ignác

Kőnives paller

1822-1823.-ban épitette
az alábbi kollegium főépü-
letének „Kis terem" nevü
részét kőfaragó mesterül

A marosvásárhelyi ev.
ref. Kollegium értesitője
az 1894-95. iskolai évről.
Marosvásárhely, 1896.
72 9. l.

SCHAIDER/Langsfelder/JANOS, nemesfémválasztó, cementáló

1478-79-ben Mátyás király kétszer is meglátogatta KOR MOCBANYAT.-1479 februárjában örök időkre megerősítette az érdemes körmöcbányai nemesfémválasztó/cementáló/ LANGSFELDER JANOST és utódait hivatalában.Langsfelder ekkor felvette foglalkozása nevét,SCHAIDERT,vezetéknév nek. 19.old

POHL ARTUR: Hunyadi Mátyás birodalmának ezüstpénzei 1458-1490.

A Magy.Éremkuvargyűjtők Egy.kiadványa, 2.csop. 8.sz. Bp. 1972

Schaider Pál

betűfestő

1494

Csömöri 1995

Turóczszentmihályi templom VI. 13.

Schaider

MDK

Peter/Peter Schaider/
czémentes a fémolvasztóban. 1493

1493-ban H.Peter Sch.-nek a város bort ajándékoz.

U.e.évben H.Peter Schaider lakodalmára 2o frt.57 dénárnyi bort ajándékoz.
/A városi számadási könyv kiadásai közt említve. /

Mihalik Sándor: Rezsztercebányai ötvösök a XV-XIX.sz.-b
Kuz.-Kvt.Ért. 1918. 41-53.l.

SCHAIDER PÉTER, vésnök

Az új körmöci kamaragrói 1486 után a dénáron kivül új obulust és garast is adott ki koronas Madonnaval /C 242 és C 213G/, az egyesitést ezzel is tökélesesitve. Az arany forinton pedig felnagyva a C 210-es ábrázolást, átvette a Nagybányán és Szebenben vert C 208-as rajzát. Ezt a pénzverést Mátyás haláláig folytatta. 21.old

ROHL ARTUR: Hunyadi Mátyás birodalmának ezüstpénzei 1458-1490.

A Magy. Éremgyüjtők Egy. Kiadványa. 2. csop. 8. sz. Bp. 1972

SCHAIDER PÉTER, vésnok

1480 után, A Peck pált leváltó új kamaragróf, neves körmöci patriciuscsalád sarja, Langsfelder János cementarius fia, SCHAIDER PÉTER természetesen eleget tett a király rendelkezésének. Az előző évben, 1485-ben még a régi ábrázolással jelent meg az aranyforint/C 210-3/, de a következő már a kívánt ábrázolású Madonnával/koronával/ készült./C 208r/és ez maradt végig.- 28.old

POHL ARTUR: Hunyadi Mátyás birodalmának ezüstpénzei 1458-1490.

A Magy. Éremgyűjtők Egy. kiadványa. 2.csop. 8.sz.
Bp. 1972

SCHAIDER PETER, vésnok

Körmöcön a dénár verését átvették Nagyváradtól, talán a veretőveket is, úgyhogy a dénár verése valószínűleg meg is szűnt. Nagyváradon.-Körmöcön első verdejegyül SCHAIDER a K-P/S jegyet választotta/1486/, hogy az első Peck jegytől megkülönböztethető legyen. A következő-más rajzuveretekben azonban már hasonló P -betűs jegyet használt mivel itt tévedés már nem forogható fenn.-28.old

POHL ARTUR: Hunyadi Mátyás birodalmának ezüstpénzei 1458-1490.

A Magy. Éremgyűjtők Egy. kiadványa. 2. csop. 8. sz. Bp. 1972

SCHAIDER PÉTER, vésnök

1487-ben az obulus éremképét átvette Nagybányáról, de a kezdetleges éremképet újravésette és most ugyanazon testtartással nozta ki a Madonnaképet, mint a régi C 235A-n. de persze koronásan. C 232.-Újra alakitottak a garas madonnáját koronával C215G, és uj ábrázolásu Madonnával jelent meg az utolsó 3 évben az obulus is C242.-Ez az időszak Mátyás halálával zárult. 28.old

POHL ARTUR: Hunyadi Mátyás birodalmának érmistpénzei 1458-1490.

A Magy. Éremgyüjtők Könyvkiadványa. 2.csop. 8.sz. Bp. 1972

SCHAIDER PÉTER, vésnök

1486-ban Nagybányán abbamaradt a dénarok verése/C 233/ és Körmöc vette át a mintát. De a körmöci veretek még si lányosabbak voltak, mint a nagybányaiak. Ezért az újonan ki nevezett kamaragrói, SCHAIDER PÉTER, a nem kielégito érem képeket/C 233/a Madonna testtartásának és a gyermek el helyezésénekmegtartása mellett tetszetosebbre vésette, igy készült el a C 232-es DÉNAR. 21.old

POHL ARTUR: Hunyadi Mátyás birodalmának emlékpénzei 1458-1490.

A Magy. Éremgyüjtők Könyvkiadványa. 2. csop. 6. sz. Bp. 1972

SCHAIDER PÉTER, vésnök

Amint KORMÓCON a C 32-es DÉNÁR verőtövei elkészültek, /Schaider műve/, a bécsi dénárt is ennek megfelelően át alakították. A rövid forgalmi ideje xxxxx miatt ritkább C 237-es dénár helyébe azután a lényegesen gyakoribb, C 238-as bécsi dénár került, melyet Mátyás király haláláig, illetve Miksa császár bécsi bevonulásáig vertek.
/ 53.old. kép 54. oldal

POHL ARTUR: Hunyadi Mátyás birodalmának ezüstpénzei 1458-1490.

A Magy. Éremgyűjtők Egy. kiadványa. 2. csop. 8. sz.
Bp. 1972

SCHAIDER PETER, vésnök

1486.-DÉNÁR,KORMOCON.-151.szám.C 233A-3.verdejegye: K-P/S.-Nagybányától vették át a vereteket,de silányak voltak.Ez évben még ezek mentek.-Elöl pajzsban a magy. sávok,a kettöskereszt,a dalmát parducfők,a besztercei oroszlán,középen szivpajzsban a Hunyadi-holló a gyürü vel.Körben: Moneta Hungaria.hátul a koronás Madonna, jobbjan a gyermek,kétoldalt a verdejegy.Körben:Patrona Ungara. 21-28.old. Kép. 51.old

POHL ARTUR: Hunyadi Mátyás birodalmának ezüstpénzei 1458-1490.

A Magy.Éremgyüjtők Egy.kiadványa, 2.csop. 8.sz. Bp. 1972

SCHALDER PETER, vésnök

1486.-DÉNÁR KORMOCON.-152.szám.-C 233A-4.-Verdejegye: K S.-Nagybányától vettek át a vereteket,de silányak voltak.Ez évben még ezek mentek.-Elöl pajzsban a magy.sávok a kettoskereszt,a dalmat parducfők,a beszterccei oroszlán középen szivpajzsban a Hunyadi-holló a gyürüvel.körben Moneta Hungaria.-Hátul a koronás Madonna,jobban a gyermek,kétoldalt a verdejegy.körben Patrona Ungara.-21 és 28.old. kép. 31.old

KOHL ARTUR: Hunyadi Mátyás birodalmának ezüstpénzei 1458-1490.

A Magy.Éremgyüjtők Egy.kiadványa, 2.csop. 8.sz. Bp. 1972

SCHAIDER PÉTER, vé nök

1489.-OBULUS KORMOCON.-1 8.szám.-0 242-3.verdejegye: K-P.-Uj,koronas Madonnával jelent meg az utolsó 3 évbe az obulus is,az egyesitést ezzel is tökéletesitve.-Elöl pajzsban a magy.sávok,a kettöskereszt,a dalmát pardue-fők,a beszterczei oroszlán, középen pajzsban a Hunyadi-ho lő a gyürüvel.-Hátúl a koronas Madonna,jobbjan a gyerme kétoldalt a verdejegy.-Felirat nincs.-2.és 28.old. kép 51.old.

KOHL ARPÁD: Hunyadi Mátyás birodalmának ezüstpénzei 1486-1490.

A Magy.Éremgyüjtők Egy.kiadványa, 2.sorp. 8.sz. Bp. 1972

SCHAIDER PÉTER, vésnök

1489.-GARAS KORMOCON,. 160.Szám.-G 213G.-verdejegye:Kk K-P.-Uj koronas madonnával jelent megy a Garas is,az egyesitést ezzeé is tökéletesitve.-Elöl pajzyban a magy sávok,a kettöskeresztt,a dalmat parduclok,a beszterceí oroszlan,középen pajzsban a Hunyadi-holló a gyürével,kör ben Moneta Hungaria.-Attól a koronas madonna,jobbjan a gyermek,ketoldalt a verdejegy.-Körben: Patrona Hungarie 21.és 28.old. Kép. 51.old .rekete repr.

<u>POHL ARTUR:</u> Hunyadi Matyas birodalmanak ezüstpénzei 1458-1490.

A Magy.Eremgyüjtök Egy.kiadvanya, 2.csop. 8.sz. Bp. 1972

SCHAIDER PÉTER, vésnök

1489.-OBULUS KORMOCON.-108.szám.-C 242-3.verdejegye: K-B.-Uj,koronas madonnaval jelent meg az utolsó 3 évben az obulus is,az egyesitést ezzel is tökéletesitve.-Elöl pajzsban a magy.sávok,a kettoskereszt,a dalmat parducok,a cesztercei oroszlan,középen pajzsban a Hunyadi-holló a gyürüvel.-Hátul a koronas madonna,jobbjan a gyermek,kétoldalt a verdejegy.-Felirat nincs.-2.és 28.old. kép 81.old.Fekete repr.

POHL ARTUR: Hunyadi Mátyás birodalmának ezüstpénzei 1458-1490.

A Magy.Éremgyüjtők Egy.kiadványa, 2.csop. 8.sz. Bp. 1972

SCHAIDER PÉTER, vésnök

1488.-OBULUS KORMOCON,-157.szam.-C 242-1.verdejegye: K-P.-Uj,koronas abrazolassal jelent meg az utolsó 3 évb az obulus is.az egyesitést ezzel is tökéletesitve.-Elő pajzsban a magy.savok,a kettőskeresztet,a dalmat pardue- fők,a beszterczei oroszlán,középen pajzsban a Hunyadi- holló,a gyürüvel.-Hátúl a koronas madonna,jobbjan a gy gyermek,kétoldalt a verdejegy.-Felirat nincs.-21.és 28. old. Kép. 51.old.

POHL ARTUR: Hunyadi Mátyás birodalmának ezüstpénzei 1458-1490.

A Magy.Éremgyüjtők Egy.kiadvanya, 2.csop. 8.sz. Bp. 1972

SCHAIDER PÉTER, vésnök

1488.-OBULUS KORMOCON,-15?.Szám.-C 242-1.verdejegye: K-P.-Uj,koronas abrazolassal jelent meg az utolsó 3 évbe az obulus is.az egyesitést ezzel is tökéletesitve.-Elöl pajzsban a magy.sávok,a kettöskereszt,a dalmat parducfők,a beszterczei oroszlan,középen pajzsban a Hunyadi-holló,a gyürüvel.-Hatul a koronas madonna,jobbjan a gye gyermek,kétoldalt a verdejegy.-relirat nincs.-21.és 28. old. Kép. 51.old. Fekete repr.

LOHL ARTUR: Hunyadi Mátyás birodalmának érmetpénzei 1458-1490.

A Magy.Érmegyüjtők Egy.kiadványa, 2.csop. 8.Sz.
Bp. 1972

SCHAIDER PETER, vésnök

1490.-OBULUS KORMOCON.-159.szám.C 242-2.verdejegye:K-¢
Uj,koronás Madonnával jelent meg az utolsó 3 évben az obulus is,az egyesitést ezzel is tökéletesitve.-Elöl pajzsban a magy.sávok,a kettöskereszt,a dalmat ~~oroszlan~~ ~~axxxxxxxxxxxxx~~parducfők,a beszterceI oroszlan,középen a Hunyadi-holló a gyürüvel.-Hátul a koronas Madonna jobbjan a gyermek,kétoldalt a verdejegy.-relirat nincs. 21.és 28.old. Kép. 51.old .fekete repr.

LOHL ARTUR: Hunyadi Mátyás birodalmának ezüstpénzei 1458-1490.

A Magy.Éremgyüjtők Egy.kiadványa, 2.csop. 6.sz.
Bp. 1972

SCHAIDER PÉTER, vérnek

1490.-OBULUS KORMOCON.-159.szám.C 242-2.verdejegye:K-Uj,koronás Madonnával jelent meg az utolsó 3 évben az obulus is,az egyesitést ezzel is tökéletesitve.-Elöl pajzsban a magy.sávok,a kettőskereszt,a dalmát oroszlán axkxxxterceipárducfők,a beszterczei oroszlán,középen a Hunyadi-holló a gyürüvel.-Hatúl a koronas Madonna jobb ján a gyermek,kétoldalt a verdejegy.-Felirat nincs. 21.és 28.old. Kép. 51.old

POHL ARTUR: Hunyadi Mátyás birodalmának ezüstpénzei 1458-1490.

A Magy.Éremgyüjtők Egy.kiadványa, 2.csop. 8.sz. Bp. 1972

SCHAIDER PETER, vésnok.-

A bécsi dénárt először Constorffer Janos C 234-es, majd Schaider 232-es körmöci verete után készitették. E dénárok korirata különleges: Nem nevezik meg Mátyás királyt szövegük "MONETA UNGARI", tehát csupán magyar pénz. Az országcimer alatt pedig a Szapolyai család kis cimerét lát latjuk. Szapolyai István Alsóausztria főkapitánya volt. A pénzverésért is felelős volt. Verdejegye így: S-W volt mindkét pénzen. 64.old Vége 54. old

POHL ARTUR: Hunyadi Mátyás birodalmának ezüstpénzei 1458-1490.

A Magy. Éremgyüjtők Egy. kiadványa, 2. csop. 8. sz.
Bp. 1972

SCHAIDER PÉTER, vésnök

1489.-GARAS KORMÓCON,. 160.szám.-C 213C.-verdejegyű:Ku K-P.-Új koronás Madonnával jelent meg a Garás is,az egyesitést ezzeé is tökéletesitve.-Elől pajzyban a magyar sávok,a kettőskereszt,a dalmát párducfők,a besztercei oroszlán,középen pajzsban a Hunyadi-holló a györövel,Körben Moneta Hungaria.-Attól a koronás Madonna,jobbján a gyermek,kétoldalt a verdejegy.-Körben: Patrona Hungarie 21.és 28.old. Kép. 51.old

POHL ARTUR: Hunyadi Mátyás birodalmának ezüstpénzei 1458-1490.

A Magy.Éremgyüjtők Egy.kiadványa. 2.sorop. 8.sz.
Bp. 1972

SCHAIDER PÉTER, vésnök

1487-89.-DÉNÁR KORMOCON.-103.Szám.C 232-3.Verdejegye: K-P.-A nem kielégito éremképet a Madonna testtartásának és a gyermek elhelyezésének megtartása mellett tetszetos sebbre vésette.-Elöl pajzsban a magy.sávok,a kettoskereszt,a dalmát pardmok,a besztercei oroszlan,középen szivpajzsban a Hunyadi-holló a gyürüvel.Körben: Moneta Hungarie.-Hátul a koronás Madonna jobbjan a gyermek,két oldalt a verdejegy.Körben:Patrona Ungarie.- 21.-és 28.ol Kép. 61.old. Fekete repr.

POHL ARTUR: Hunyadi Mátyás birodalmának ezüstpénzei 1458-1490.

A Magy.Éremgyüjtők Egy.kiadványa, 2.csop. 8.sz.
Bp. 1972

SCHAIDER PETER, vésnök

1487-89.-DÉNÁR KORMOCON,-154.szám.-C 232-1.verdejegye: K-P.-A nem kielégitő éremképet a Madonna testtartásának és a gyermek elhelyezésének megtartása mellett tetszetősebbé vesette.Igy készült el a C 232-es dénar.-elől,a magy.sávok,a kettoskeresszt,a dalmat paraucsok,a beszterce.i oroszlán,középen a Hunyadi-holló.körben: Moneta Hungaria.-natul a koronas Madonna,jobbján a gyermek,ketol balra a verdejegy.körben:Patrona Hungaria.-21.és 28.old kép. 31.old. rekete repr.

KOHL ARTUR: Hunyadi Mátyás birodalmának erdélyi pénzei 1458-1490.

A Magy.Éremgyüjtők Egy.kiadványa, 2.csop. 8.sz.
Bp. 1972

SCHAIDER PÉTER, vésnok

1487-89-DÉNÁR KORMÓCON.-153.szám.-C 232-3.verdejegye: K-P.-A nem kielégítő éremképet a Madonna testtartásának és a gyermek elhelyezésének megtartása mellett kellett szétosztásra vésette.-Elöl pajzsban a nagy.Savoi,a kettőskereszt,a dalmát paraudiok és a beszterczei oroszlán.Középen szivpajzsban a Hunyadi holló a gyürüvel.Körül: Moneta Hungaria.-Hátul a koronás Madonna,jobbjan a gyermek,kétoldalt a verdejegy.Körül Patrona Ungarie.-21.és 28.old. Kép. 31.old

KOHL ARTUR: Hunyadi Mátyás birodalmának ezüstpénzei 1458-1490.

A Magy.Éremgyüjtők Egy.kiadványa, 2.csop. 8.sz.
Bp. 1972

SCHAIDER PÉTER, vésnök

1490.-DÉNÁR KÖRMÖCÖN.-156.szám.-U 232-4.verdejegye:K-
A nem kielégítő éremképet a Madonna testtartásának és a
gyermek elhelyezésének megtartása mellett tetszetősebbé
vésette.-Így készült el a 232-es dénár.-Elől a magy.sá-
vok,a kettőskereszt,a dalmát párduc és a besztercei oro
kán.körében a Hunyadi-holló.Körben Moneta Hungarie.-Hát

túl a koronás Madonna,jobbján a gyermek,két oldalt a ver
jegy.körben Patrona Hungaria.-Zl-28.old.Kép. 51.old.

POHL ARTUR: Hunyadi Mátyás birodalmának ezüstpénzei
1458-1490.

A Magy.Éremgyűjtők Egy.kiadványa, 2.csop. 8.sz.
Bp. 1972

SCHAIDER PÉTER, vésnök

1487-89.-DÉNÁR KORMOCÓN,-154.szám.-C 252-1.verdejegye K-p.-A nem kielégítő éremképet a Madonna testtartásán és a gyermek elhelyezésének megtartása mellett tetszetsebbé vésette.Így készült el a C 252-es dénár.-Elöl,a magy.sávok,a kettőskereszt,a dalmát párducfők,a bécsi oroszlán,középen a Hunyadi-holló.Körben: Moneta Hungaria.-Hátúl a koronás madonna,jobbján a gyermek,kétoldalt a verdejegy.körben:Patrona Hungaria.-21.és 28.old Kép. 51.old.

POHL ARTUR: Hunyadi Mátyás birodalmának ezüstpénzei 1458-1490.

A Magy.Éremgyüjtők Egy.kiadványa, 2.csop. 8.sz. Bp. 1972

SCHAIDER PÉTER, vésnok

1487-89.-DÉNÁR KORMOCON.155.szám.-C 232-2.verdejegye: K-P.-A nem kielégítő éremképet a Madonna testtartásnak és a gyermek elhelyezésének megtartása mellett tetszetős sebbé vésette.Így készült el a C 232-es dénar.-Elöl a magy.cavok,a kettőskereszt,a dalmat pardueiók,a besztercei oroszlan,középen a Hunyadi-holló.körben:Moneta Hungaria.-Hátul a koronás Madonna,jobbján a gyermek.képoldali verdejegy.körül:Patrona Hungaria.-21.és 28.old.kép.31. old.fekete repr.

POHL ARTUR: Hunyadi Mátyás birodalmának ezüstpénzei 1458-1490.

A Magy.Éremgyüjtők Egy.kiadványa, 2.csop. 8.sz.
Bp. 1972

SCHAIDER PÉTER, vésnök

1487-89.-DÉNÁR KÖRMÖCÖN.155.szám.-C 232-2.verdejegye: K-P.-A nem kielégítő éremképet a Madonna testtartásnak és a gyermek elhelyezésének megtartása mellett tetszetősebbé vésette.Így készült el a C 232-es dénár.-Elöl a magy.sávok,a kettőskereszt,a dalmát párducfők,a besztercei oroszlán,középen a Hunyadi-holló.Körben:Moneta Hungaria.-Hátúl a koronás madonna,jobbján a gyermek.kétoldali verdejegy.Körül:Patrona Hungaria.-21.és 28.old.Kép.51.old.

POHL ARTUR: Hunyadi Mátyás birodalmának érmeiről 1458-1490.

A Magy.Éremgyüjtők Társ.Kiadványa, 2.csop. 8.sz. Bp. 1972

SCHAIDER PÉTER, vésnök

1490.-DÉNÁR KORMOCON.-156.szám.-C 232-4.verdejegye:K-¢
A nem kielégítő éremképet a Madonna testtartásának és a
gyermek elhelyezésének megtartása mellett tetszetősebbé
vésette.-Így készült el a 232-es dénár.-Elöl a magy.sá-
vok,a kettőskereszt,a dalmát parduc és a beszterczei oros
kán.középen a Hunyadi-nomio.körben moneta Hungarie.-hát

tul a koronás Madonna,jobbjában agyermek,kétoldalt a vere
jegy.körben Patrona Hungaria.-21-28.old.kép. 51.old.
Fekete repr.

POHL ARTUR: Hunyadi Mátyás birodalmának ezüstpénzei
1458-1490.

A Magy.Éremgyüjtők Egy,kiadványa, 2.csop. 8.sz.
Bp. 1972

SCHAIDER PÉTER, vésnök

---

mivel a bécsi verető megrendelése idején az új.és a rendelkezésnek megfelelő C 232-es madonnás dénár még nem volt meg/Schaider müve/, a megtiltott madonnas dénárt, C 239A már nem lehetett használni, visszanyultak az azt megelőző C 2234-es/Körmöcön Constorfier Janos müve/bar lejkendos ,de helyes testtartásu Madonna-ábrazolasra és -ideiglenesen-e szerint vésték a megrendelt verőtovet. A pénzforgalom jórészt amugyis lejkendos dénarokból tevődött ossze.- 56.old Kép 54 oldal

POHL ARTUR: Hunyadi Mátyas birodalmának ezüstpénzei 1458-1490.

A Magy.Éremgyüjtők Egy,kiadványa, 2.csop. 8.sz.
Bp. 1972

Schaidetter (Scheidecker)

János

67 éves Pest.

1783-ban nőtt

1794-ben mostani adatok

Horváth Lőrinczné

256. l.

Schaidetterné

1796-ban felvétetett

dicz fiát.

M. o.

Schak Ferenc özvegye fiával

ötvös

1828 Pécs

Kapuaggarosi ötvösök 44 l.

1314. Lorenzo Lotto(?):
Sz. valószínűleg Venezi
A disputa.

derékig lát

A szemközt álló, szerzetes
vitatkozik. A balról lévők egyi
be és szemüveggel nézi társán
jobbról állók közül az, kinek ba
kinek fejét zöld kendő takarja,

sárga

Vászon, méretei 59: 70.
Vétetett A. Glisentittől
(1387 frt. 50 kr.)
Elszámoltatott 1895: VII
Az elszámolásra nézve l.

27750

± ratinsol
körül a

904: IV. 27.

SCHAJDLER JEAN MICHEL
Epitész mester

a miskolci görögkeleti templom 1795

Horváth Béla- Marjalaki Kiss- Valentiny Miskolc 1962.

42 1

mdk.

Jean Michael Schajdler Kőműves mester

1785. aug 11 kit született a nem minált görög
eklésiával a templom felépítésére vonatkozóan
s a szerzodés ujem Kemény terletet rott a mes-
terre

Uj. Horvátl Béla Miskolc

Bp. 1962

42,262-63 L

Ioan Michóel Schajolla kő művés MDK

A miskolci gör. kel. templom építésének
megkezdését 1785. aug. 11 kötötte meg vele a görög
ekklésia. 62 old.

Ifj. Horváth Béla: A Miskolci görögkeleti templom
épitásének története. 61.o.

A Miskolci Herman Ottó Múz. Közleményei. Borsodmegyei
Nyomdaipari Váll. Miskolc. 1956. jún.

MDK

Schaidler Lajos kassai épitőmester, céhmester: 1779, 1783-1784, 1789, 1794-1797, 18oo-18o1. 1789-ben a muszlókai templomot restaurálta és épitette 1798-ban az erdőhorváthi egyházat.

Kemény Lajos cikke. Magy. Mérnök és Épitész Egylet Heti Ért. 19o7. 14.sz. ápr. 14. 154 l.

Schaidler Lajos

kassai könivesmester

1777.

l.

Wickenemeték

1/4. l.

rész, a lélek, él Isten előtt."

A mult század ötvenes éveiből való volt a vastáblás emlékkő, a mely az olasz származású **Maffei** és **Zua** család elhúnytjainak sírját jelölte meg. Fölírása:

In pace qui riposa Giovanni Gaudenzio Maffei nato 3 giugnio m. 24 marzo.
In pace qui riposano Barbola Zua. 1846.

*

A temető sírkövein a következő családok neveit olvastuk:

Aléta, Álmosdi.
Balázs, Barát, Baskai, Bodzás, Bónis, Borbély.
Csorba.
Darkó, Dengeleczi, Dobay.
Cselényi.

MDK

Schaidler Lajos kömüves mester

B.: Kassa régi temetői, templomi kriptái és siremlékei. Kosice 1926.

114.1.

Schaidler Károly

Kassai Kőnüves

Fenti elkészítője a Kassai első állandó színház és vigadó tervét. 1782 márciusában a tanács felhívja, hogy a saját reverzként bemutatott de másolásnak ítélt és el nem fogadott tervhelyett újat készítsen, mely egy kávéházból, tanácstermekből és színházból álló épület alaprajzát tartalmazza. Ezt be is mutatta, de kivitelre nem került.

Ezob Kassai színház

140. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Schaitzner MDK

~~Schaitzer~~ Fülöp, festő és képfaragó

1823-ban a r. kat. tamplom Szentháromság kép /főoltár/ rámájáért 151 és pótlólag 377 frt-ot vesz fel. a Németnyelvü nyugta aláirása: "Philipus Schaitzner Mahler und Bildhauer"

1824-25-ben készitti el a ma is meglévő főoltárt, melyért "Schaitzner Filep képfaragónak" 2625 frt-t fizetnek.

570.o. és 12.jegyz.

Szász Károly: Adatok a nagybányai képirók, kő- és fafaragók történetéhez.

KelemenEml. 566-576.o.

SCHAJRER /SAJER, SCHÄJRER, SCHEURER, SAUREN/ József /András, Antal/ egri ötvös és rézmüves. 1759-ben Barkóczy számára dolgozik, 1761-ben a város IV. negyedének 4. fertályában lakik, és ott háza van. 1734-ben született Gyöngyösön, 1758-ban lett egri polgár. 1756-ban a bécsi ötvös céh külső tagja és ugyanebben az évben Kremsben nősül. 1765-ben az érseki udvari házi kápolna számára készitett antependium diszekért 9o forintot, a tabernaculum

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

ajtócskájáért szintén 9o forintot kapott. 1767-ben megállapodást kötött Seltzl Antal egri rézművesmesterrel az egri rézműves és ötvös segédek felvételéről és mint legidősebb és legfiatalabb mesterek az alkalmaztatási szabályzatot aláírták --+ Kernn, --+ Grimm, --+ Wallen--tin és --+ Belig rézműves legények. 1773-74 között Schajrer a megyei hajduk diszruháján lévő cimereket javitja.

AHevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Schajrer [más összeállítást írva] József M.D.K.
(András, Antal) ceri ötvös

1759-ben Barkóczy számára dolgozik. 1734-ben született Gyöngyösön 1758-ban lett ceri polgár. 1756-ban a bécsi ötvöscéh külső tagja. Kremsben nősül. 1765-ben az ércseri udvari kápolna antependium díszeiért és a tabernaculum ajtócskáiért 90-90 forintot vesz fel. 1773-74 körül a vicceji kápolnák díszruhájain lévő címereket javítja.

Heves megye műemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 394. old.

M.D.K.

18 mébeli (bécsi) ötvösmester

1762-ben készült úrmutatóját az ceri főtéreskaphári kinálja ceri. Személye valószínűleg azonos Scheurer (Schäjer) András Józseffel, aki mint ceri születésű ötvösmester ceh bécsi ceh külső tagja is volt, s így a bécsi városjegyet használhatta.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső,
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 344. old.

JOAN MICHÁEL SCHAJDLER, kőművesmester

1785. aug. 11-én kötötték meg a kivitelezési szerződést Schajdler és a nem unitált görög eklésia között a miskolci görögkeleti templom épitésére. 62.old.

ifj. HORVÁTH BÉLA: A miskolci görögkeleti templom épitésének története 61.old.

A MISKOLCI HERMAN OTTÓ MUZEUM KÖZLEMÉNYEI, 1956. jún. Miskolc

MDK

Schakini /Jakob/

" I. Ferenc"

Arckép Ø - rézmetszet 1824

Krafft- Rahl - "Schakini" - Höfel

53.o.

Rózsa György: Ehrenreich Ádám forrásai.
Müv. Ért. 1959. VIII. évf. 1. sz. 61-67. o.

Schakini Jakob

MDK

"Estei Ferdinánd"

arckép - rézmetszet 1824

Schakini - Stőber, Franz

A Bp-i Tört. Muz. Ujkori Osztályán 9.236. lt sz. festménynem lehet előkép, bár lehet Schakini müve.

65.o.

Rózsa György: Ehrenreich Ádám forrásai.

Műv. Ért. 1959. VIII. évf. 1. sz. 61-67.o.

Schakini Jakob

MDK

"József nádor"
Arckép - rézmetszet 1824

Schakini képe után metszette Blasius Höfel,
az írást Daniel metszette.

65.o.

Rózsa György: EhrenreichÁdám forrásai 65.o.
//
Műv. Ért.1969. VIII. évf. 1. sz. 61-67-o-

Schakini Jakob MDK
akadémiai festő

Ehrenreich Ádám munkátársaiként tünteti fel:
Hofbauer János festőt, Jakob Schakini akadémiai
festőt / ezek az elökép-rajzoknál müködtek közre/,
és Blasius Höfel bécsujhelyi katonai akadé-
miai tanárt /aki a rézmetszetek készitésénél müködött
közre./

62.1.

Rózsa György: Ehrenreich Ádám forrásai.
Müv. Ért. 1959. VIII.évf.1. sz. 61-67.o.

Schakini

Nagyolo

l.

Szilágyi: Magy. nemes

kört. IX. 57. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Schakuii J.

Pest

l.

Bilagji: Magy. remues
Tör. Tár. 5 Köz. l.

Schaffner's festo

Lied

Feltscher

Rosapolo

Schakini

Andrássy Károly gr.

Kellig (látható) s kissé balra ~~nézve~~ ~~látható~~ fordult. Rövid haja ősz, szakálla és bajusza leberetvált. Körülcsavart nyakkendője fehér, zsinóros atillájának paszománttos galléját kimezett s bal vállára vetett mentéje prémes. Felirata a kép alatt: FIDELITATE & FORTITUDINE ezüst utánzás sorban:

Nagyméltóságú Cs: és Sz: Királyi, és Kraszna-horkai
Öregebbik Gróf Andrássy Károly Ő Császári Királyi
Apostoli Felségének Arany Kulcsosa

alól balra: Schakini p.
~~jobbra~~: Teltscher lith.
középen: Lith. Institut in Wien.

Környomat, az alak nagysága 16·2 cm.

97 18.

65–98–6.

Sz. N. 84/98.

Schakirow Sebestyén

75 Malom árok olajf.

Nagybánya ki ill. 1942

XIII

Schal József M.D.K.

AA visegrádi Fellegvár Étterem terveinak biráló bizottáága tevé. a tervet 25 000 Ft-al jutalmaz

Társtervező: Kapsza Miklós

Hirek

Pest megyei Hirlap 1964. augusztus 25. 5.1.

Schal Magda polg. isk.tan. MDK

Teáskanna, pasztell
Nárciszok, pasztell
Csendélet, olf.

Pécsi Képzőm. és Műbarátok Társ. 1933. máj.
Első tehetségkutató kiáll.

M.O.K.

Batt. Schala márványfaragó

1759-ben Barkóczy visszahivja a Fuorcontrasti Érseki kastély munkálataihoz.
Lásd: Hegyzetek rovat 28. pontját. Egri Gazd. Lltár.

/Magyar Müvészet Lexikona/

Voit Pál: Tervek, mesterek és a mü
Müv. Ért. 1960. 4. sz. 271. old.

So.

SCHALAMON s. SALAMON

Schal Róbert -
Zsuffa András — Kötelesi József

Magyar Televizió Székház tervpályázata 1967.
A terv megvételben részesült.

Magyar Építőművészet 1968. 6.sz.2.l.

Giovanni Battista Schiaia

„marmorisztót" a felsőtárkányi mérvadó kőnyákhoz készítette Borkóczy püspök.

Voit Pál: A barokk Magyarországon, Budapest, 1970.

531

Schaffhausen

vérm.
nagyrombati kiadvá-
nyok vérzés könyvdúcról
metszet a XVIII. században.

Trefort Ákos
78. l.

Petneházy Ferenc-tér 10.

M.D.K.

Schaffhausen, Elias, rézmetsző, 1684-1738

2."S Franciscus Xaverius Soc:JESV Ind:Ap:"Mellette ima
Jelezve:"Tyr:El:Schaffhause:sc:"6.6+6.5 cm. Ltsz.58.623
3."S.FRANCISCUS XAVERIUS S.J. Indiar:Apost:"Jelezve:
"Schaffhausen.sculp:Tyr:"11.6+6.5 cm. Ltsz.58.631.
Rézlemezek.Magy.Tört.Képcsarnok. 203.o.

Ernerné Wilhelmb Gizella-Mázas György: A Magyar Történeti Képcsarnok rézlemez gyűjteménye. 197.o.

olia Archaeologica.XI.1959.Bpest.Képzőműv.Alap.Kiadóáll. Bp.

SCHAFFHAUSEN *E.*, rézmetsző Nagyszombatban. 1726. készítette a Theophili romano-catholici hungari in psalmos etc. Elegiae XIII. n. 12-rétű mű metszeteit.

Ko-Gy II. 417 l

1021.

I

405.

1021. Spanyol festő.

A XVII—XVIII. századból.

Mulatozó parasztok.

A szoba közepén férfi és nő tánczol kezet fogva. Közülök ez utóbbi kezével csettent, míg az előbbi a hátul álló és pipára gyujtó fiatal embernek kalapot nyom fejébe. Balról toprongyos dudás játszik, kinek oldalán csengő lóg, jobbról pedig a háttérben legény támaszkodik a székre és szorongatja az előtte levő kőkancsót. Körülöttük a földön dézsát, söprüt, a kis ládán parázstartót, több deszkadarabot és fejszét látunk. Az asszony lobogó végű kendővel kötötte be a fejét, szétálló ruhadereka rózsaszínű, szoknyája barnássárga, köténye fehér. Az ingujjra vetkőzött férfinak nadrágja rövid és faczipőjéből forgácsszálak látszanak ki. A szobából egy nyitott ajtón át a szabadba tekinthetünk.

Fa, méretei 35 : 47·5 cm. — Mündler: XIV. 23.

Schaffhausen E

Vezir

Kassai mur kat.

430 l.

Schaffhause E

vermutető

1776. Műve: Dacia, mint koronás nő, ül
és hajfát perget. Czímkép e műben:
Theophili rom. cath. Hungari in Psalmos
... Elegiae XI. Tyrnaviae, 1726.
Aláírás: E: Schaffhause sc: Tyr(naviae)

Szilágyi István. Adalék a magyarországi
képes-művészek névsorához. Történelmi
Tár. 1880. évf. 165. l.

Schaffhausen E

reimetzis 1726.
Wappenbuch

Mätrai Gábor 1992. Sz. M.
318.

289

Deroy, Isidor Laurent

St. Germain. Kuy.

K. d. 50.

123 m, 186 k.

Schaffhausen, Elias, rézmetsző, 1684-1738.

1.". LIBORIUS EP."A kép alatt ima. Jelezve: "E. Schaffhausen sc. Fyr: "12.2+7.4 cm. Ltsz.59.71. A köves betegségekben segitségül hivott szent képét a nagyszombati jezsuiták Historia Domusa szerint közkivánatra készitették el 1725-ben. Rézlemez. Magy. Tört. Képcsarnok. 203.o.

Gennerné Wilhelmb Gizella-Rózsa György: A Magyar Történeti Képcsarnok rézlemez gyüjteménye. 197.o.

Folia Archaeologica. XI. 1959. Bpest. Képzőmüv. Alap Kiadó váll. Bp.

Schaffhauser E.

verm. XVIII n

l.

Nyári Kup

102. l.

107. l.

Schaffhausen Elias
rézm.

III. Károly dicsőítése. 10145

A legyőzött ellenségre tipró győzelmes fejedelmet a hármas fogat felett lebegő nemtő jobbkezével megfogja és baljában lévő koronát feje fölé tartja. Az előtérben törött hadi jelvények hevernek; a háttérben lovas katonaság, több fellobogózott hajó és erőd látszik; fölül pedig a felhők közt, a félholdra lépő madonna jelenik meg, kezében paizszsal, a feje körül pedig csillagokkal. Felirata a kép alatt:

HONORI TVO HVNC PONIT BELLONA GRADIVM.

alól balra: N.B. Belau jnv: et Dellin.
és jobbra: Elias Schaffhausen S.C.M. Calco: sculp: Viennae.

Rm., mér. a vk. 40·5 : 28·9 cm.

Szn. 131-900.
332-900-84.

SCHALK FERENC, lakatosmester

1892-ben a varosszalonaki iskolai gondnoksag tagjaira tett javaslatban Schalk Ferenc lakatos neve is szerepel 409.old

REGÓS JÁNOS: A népiskolai iskolaszékek/gondnokságok funkciója a századforduló éveiben I.rész. 407.old

VASI SZEMLE, XXVI.évf, 1972. 3.szám. Szombathely

SCHALK FERENC, lakatosmester

SCHALKAMMER Teréz

MN
1998. máj 22

Magyar Nemzet 9

NAPLÓ

VISEGRÁDON avatják fel a felújított Görgey-emlékművet, Schalkhammer Teréz, Zeller Márton és Meszárek György munkáját ma délután három órakor. (Találkozás a nagyvillámi sípálya parkolójában délután fél háromkor.)

- Paul Cassirer 60, 61
- Galerie Flechtheim 60, 62
- Neue Kunsthandlung 60
- Neumann 61
- Der Sturm 47, 60, 63
Budapest
- Alkotás-Művészház 73, 75, 83,
- Belvedere 68, 72, 76, 80, 102
- Ernst Múzeum 54, 58, 67, 74,
- Glück Frigyes-gyűjtemény 3
- Helikon 71, 81, 84, 103
- Iparművészeti Múzeum 6, 13, 2
- Műcsarnok 57, 79
- Nemzeti Szalon 69, 86
- Székesfővárosi művészeti gyűj
- Szépművészeti Múzeum 5, 33, 9
- Gróf Zichy Jenő Múzeum 90
Düsseldorf
- Fahrenkamp 65
Hága
- Esher Surrey 53
Köln
- Breuhaus 65
Párizs
- Louvre: Bonnat-gyűjtemény 95
Pottendorf
- Nádasdy vár: gyűjtemény 29
Pozsony

Schall Géza

Kapsza Miklós és Schall Géza I. dijat nyert a Belváros rekonstrukciós tervének pályázatán

Pereházy Károly: Műemlék lakóépületek restaurációja a pesti Belváros rekonstrukciójában. /Művtört.Ért. 1969.4.sz. 285. l.

SCHALL, Franz, német hangszerkészítő

F. SCH., Instrumentmacher, † 76 Jahre hochbetagt, Tonwy, 1828 November 27. (1828, 1861)

Freiburger Zeitung
(Zentrum)

Schall [ ], [építész?]

Pátzay – Schall Vízjáték c.
dísztárgyát a Várban helyezik el.

– : Új emlékművek, köztéri szobrok
kerülnek 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. aug. 6.

MDK

Schall épitész

Vidéki házak Budapest környékén. regr. 79 o.

Weichinger K.: d'architecture hongroise au 17. siècle. Műegyetemi Mérnöki Évkönyv 1948 2. 79.

M.S.K.

SCHALL J. építész

Bp. XIII. Elmunkás téri lakó-
házak

Társtervező: Pásztor(!)

Gerő László: Építészeti stílusok
Bp. 1954. 136.l.

Schall F.

Az Élmunkás tér, a győri, a sztálinvárosi első lakóházak építője.

Major Máté: Az építészet uj világa, Magvető, 1969, 91.1.

Schall F.

A kecskeméti Egészségházat épitette. Vele együtt még Hegedüs B. és Winkler O.

Major Máté: Az épitészet uj világa, Magvető, 1969, 901.

R. D. V.

SCHALL J. épülete

Keresztmetszet SZTK rendelő épületről

Tájtervező: Mezgedics B—
Winkler G

Ajánló Leírás: Építészeti skiccsek
Bp. 1957 136. l.

M. D. A.

SCHALL J. építész

Albert-halva lakóházak

Ifjúsági új lakóházak

Ifjú" Lóczi: Építészeti sziluettek

Bp. 1957. 136. l.

Schall Tamás épületére

11.000 Ft-os II. díjat kapott (Somogyi Józseffel közös) pályaterére

h.gy: kiírhatják a második 15 tér pályázatának eredményét

Magyar Nemzet 1969 IV. 2

Schall József építész

A budapesti Marx Engels
emlékmű epikai terében

MTI 1969. XI. 26

MDK

Schall József, építész

Pályadíjnyertes tervező.

Fekete Gábor: Ilyen lesz az új belváros 5.

Népszabadság, Bp. 1969. júl. 24.

Scholl József

a budapesti Élmunkás építi alkotásait
említi

Halász Zoltán: La vie culturelle
en Hongrie, Budapest, 1966.

2671

Iskolai fórum építése

Részvétet a Március 15 tér
tervpályázatosa

N.N.: Legyen nyilvános vita
a Március 15. tér rendezéséről

Magyar Nemzet 1969 III. 15

MDK

Schall József, épülén

Díjnyertes tervező.

(-ts): Döntés a Martinelli tér jövőjéről

8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. nov. 25.

Schalk József

M.D.K.

A Kerepesi temetőben hősi parcelláját
és emlékművét tervezte.

Feladatok, eredmények — 441 l.
Művészet, 1961. január. 1 oldal

Schall József építész

MDK

† Marx és Engels emlékmű
építési-tervezője.

–: Új szobrokat, emlékműveket kap
1970-ben a főváros

3.

Népszabadság, 1969. nov. 17.

Schall József építész

M.D.K.

Résztvett a pályázaton 60ooo Ft

Társtervező: Azbej Sándor

G.J.: Kihirdették a Nmzeti Szinház terv-pályázatát

Magyar Nemzet 1966. jan. 29. 5. l.

. . .

M.D.K.

Scheall József, építész

és Arbej Sándor hőrös tervei megvételében részesült a Nemzeti Színház pályázatain. Látványos összetett ívszerkezet, egy külső és egy belső héjra.

"BUDAPEST", Bp.1966. IV.évf. ápr.sz.

21. old.

Schall József, butor

MDK

4. orsz. iparmüv. kiáll. Mücs. 1959.

M. D. K.

SCHALL József építész

Az Üllői úti lakótelep 1952-ben készült 1. alternatív rendezési terve

Társszerzők: Meszlér Tibor
Salamon István

Magyar Építőművészet 1959. 5/6. sz. - 143. o.

K. D. U.

SCHALL József építész
(1PARTERU)
Lövöi út 60-62. sz. (lépk.)

Bene László: Lakásépítkezések Budapesten
Magyar Építőművészet 1955. 5/6. sz. 155. l.

M. D. K.

SCHALL József építész

Lenin szobor és Tanácsköztársaság emlékmű – pályázat (építészet és térrendezés) II. díj

Társtervező: Ybl Sándor

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. sz. 80. l.

H.D.K

SCHALL József építész

Pécs Rákóczi út és környezete rendezése - pályázat (III. díj)

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. sz. 80. l.

K . D. U.

SCHALL József építész

Ózd városközpont rendezése - pá -
lyázat (megvétel)

Társszerző: Böhönyey János

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. 62. 80. l.

M. D. K

SCHALL József építész

Gyöngyös vasútállomás és lőtér – ügyére pályázat (II. megvétel)

Társtervező: Korompay Tudor

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. sz. 80 l.

K. D. K.

SCHALL József építész

1956. évi Ybl-díjas

Magyar Építőművészet 1958. (VII.) 1/3. sz.
1. l.

Schall József
épitész

M.D.K.

A Kaiserbarackai Rákóczi tér rendezését
végezte.

Vayda Éva: Képzőművészeti alkotások Kaiserbarackán
Művészet, 1960. dec. 6 lap

Le.D.K.

SCHALL József építész

Miskolc, Nehézgyári erőmű

Rest.

Magyar Építőművészet 1957 (VI.) 5/6.

158 - 159. l.

MDK

1957-es Ybl-díjak

Schall József

Népakarat 1957. dec. 29.

MDK

Ybl dijat kapott

Schall József

Népakarat, 1957.dec.29.

Schall József

a MMÉE 1935/36. évi Wellisch Alfréd-pályadíján vidéki városi idegenforgalmi pavillonjának tervével első díjat nyert.

MMÉE Közl.
1937. 14. l.

Schall József

A Wellisch-pályadíjon (bajtársi épület terve) I. díj.

MMEE Köln.
1935. 244. l.

Schall József ifj.

Schall József ifj. okl. építész-mérnök, v. műegy. tanársegéd. II Ostrom-u. 15. 157-767

Bptávb 1940 szept.

Szigetvár.

A megkeletelt vidék köz
tett vár, a melyet a törökök o
Dráva tulsó partján tetemek fe
táborát szemléljük; a háttérbe
nek sátrain túl hegyek hullámz

WAHRE CONTERFACTVR DER BEL
DIE VOM TU TVRCKEN ERÖB
fölül a jobb sarokban: P. lll.
magyarázó szövegének kezdete:
K. An disem ort Hat der T
gemacht, vnd darauf gestü

Rm., mér. a rl. 1

46-92-9

Schall József

építész

l. Gyorspecsételő

47. l.

Schall József

a budapesti új központi városház terve.

III. díj

MMÉE közl.

1940. 178. l.

Kat. Anna a.
Prot: Anna

13. Gábor fa.

CSÜTÖRTÖK

27

Kat. Pantaleon
Prot. Olga

14. Aquilla pk

PÉNTEK

28

Kat. Ince pápa
Prot. Ince

15. Quirik

SZOMBAT

29

Kat. Márta sz.
Prot. Márta

31 hét

1944 JULIUS 31 nap

16. Atenogén

Schall József

a BSzKRT által a Horthy Miklós-körúti vágány-rendszer átépítésével kapcsolatos városi épületek terveinek beszerzésére kiírt tárgy.

II. díj

MMÉEKözl
1942. 72. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Schall József

az OTI Albertfalván
épülendő kislakások
emlékes
kiírás tervp.
2000 P. díj.

MMÉE Közl
1942. 128. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Schall József

szolnoki meleg-
vizű strandfürdő
terve: I. díj.

MMÉE Közl.

1942. 120. l.

BALOGH SÁNDORNÉ
hirlapbizományos
Kézdivásárhely

Schall József

XII. ker. Lejtőgyöri-úti
polg. fiúiskola
tervpályázatának
megvétele

MŰÉRTKözl

1943. 63. l

Schall József

a Kerekhegyi Erdőlő-
Zálló darup. megvétel

MMÉLKözl

1843. 187. L.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Schall József

a Kőbányai-úti polg. isk.
tanár. IV. dij

MMELKözl
1942. 40-1.

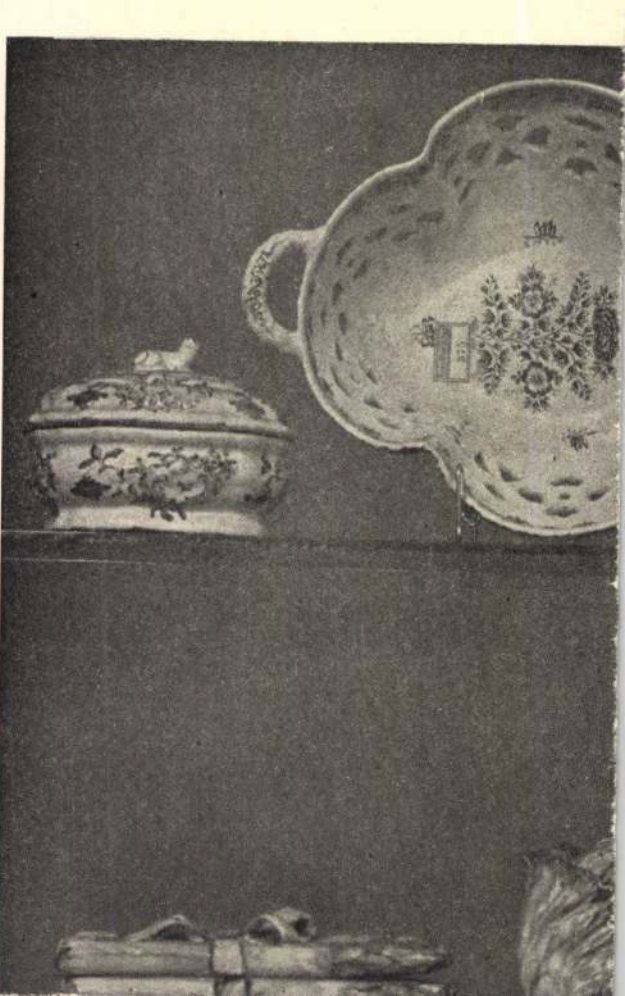

Schall József
bpesti épitész

I.
Budapest
1947. 66, 67 l.

Invito

L'Istituto Italiano di Cultura per l'Ungheria (Eskü-út 6)
ha l'onore di invitarVi alla conferenza che il prof. Carlo Anti,
rettore della R. Universitá di Padova, farà sul tema:

Nature morte nell'arte romana

(con proiezioni) giovedi 27 marzo alle ore 18 nella sede
dell'Istituto.

Il Direttore
Dott. Aldo Bizzarri

Schall József

epitesz

l.

Epitészet

1942. 84. l.

89. l.

12. Illeték és vidéki
13. Utazási
14. Adó
15. Ingatlan
16 Tiszti fizetések
17. Munkabér
18. Karbantartási
19. Tőke

Tiszta nyereség

M.D.K.

Schall József, építész

Sorve megvételében részesült a főváros Gyűjtési-uki népiskolájának eszmei pályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1943. LXIV. évf. márc. 11. sz. 5. old.

Schall József

l.

MMÉESÉvk

1937. 145. l

Zobbnó

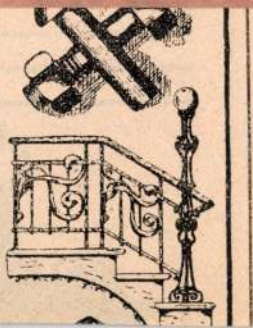

Hat. eng. villamos, gáz- és vizvezeték szerelő és karbantartó vállalat.

Mérnöki iroda.

Kőmüves s ácsmesteri vizsgára biztos sikerrel készit elő

BECK JENŐ GYULA

építész

BUDAPEST,
VII., Sajó-u. 2.

Torony-órákat

M.D.K.

Schall József építész

és Weltzl Jakab

közös terve dicséretben és

400 p. díjazásban részesült

a főváros XIII. ker. Hajdu-Fáy

utcai iskolájára kiírt ezzel

pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1941. LXII. évf.

apr. 3. sz. 5. old.

.Д.К.

Vдlэлkокэк Iерjэ. bp. J9ij. IXXII. бvг.

вг. old.

Schall József

épített

MÁV Józsefvárosi középállomási terep.
(Rendről Jenő
dr. val)
díjnyertes.

? szerződéses fürdő
épület terve.
(Rendről Jenővel)
megvétel

Benkhard MÁV

Ke. D. U

SCHALL József építész

10.000 forintból díjazott terv

fősúlyozó: Aszbej Sándor

Döntött a Zsivi Vállalat fejlesztési pályázatáról

Magyar Nemzet 1961. aug. 30. 6. l.

Schall József, építész

NDK

Kapina Miklós építésmel közösen készített tervet a Váci utca átépítésére.

Távlati rajz. Kép

Pakots György: Képzeletbeli séta az épület-központban 3

Esti Hírlap Bp. 1968 [illegible] 12.

Schall József építész

M.D.K.

A " Belvárosi Üzletközpont" tervpályázaton dijazva,
I. dij

Társtervező: Kapsza Miklós

Magyar Építőművészet 1968/2. 4-13.l.

MDK

Schall József, építész

A Belvárosi központjára kiírt
pályázaton 50 000 Ft-os
I. díjat nyert.

Pakots György: Híd a Vácí utca 6
felett

ESTI HIRLAP, Bp. 1967. dec. 4.

M.D.K.

Schall József, épitész

A pécsi Városplébánia templom bővitésére 1938-ban kiirt pályázaton szerzett nagydiját.

Gosztonyi Gyula: A városplébánia templom épitéstörténete. Pécs müemlékei. Pécs, /1942/. 47.old.

Schall József

a Gepard Csillag-telepi lakótelep épületeinek tervezője.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

1521

Schall József

A Hegedüs Béla— Schall József - Winkler Oszkár által tervezett kecskeméti OTI-rendelőintézetet említi

Majoros Máté: Húsz éves az építészeti tervezés közösségi megszervezése. - Magyar Építőművészet, 1969. 3.sz. 52-53. l.

Schall József

A Belváros postaépületének pályázatán 2o.ooo forintos dijban részesitett 4.sz. pályamü egyik tervezője.

Tiszóczky István: A Belsváros új postaépületének zártkörü tervpályázata, 1968. - Magyar Epitőmüvészet, 1969.3.sz. 2-5. 11 /Képekkel/

Schall József Ybl-díjas építész.

t.k.: Ui lev. a Hubert-szobrok sorsa?

a József Attila u.-i árkádsornak a boltlejáratok mélyküli falrészein helyezték el Huber József szobrászművészen két szobrát, amelyek eredetileg a régi József Attila u. elején állott Diána fürdőt díszítették. A szobrok olyan rossz, rongált állapotban vannak, hogy a Budapest Galéria csak akkor támogatja a szándékot, ha az eredeti alakjuk újra faragott másolatokat állíttatnának fel. Schall József építész javaslata szerint a szobrokat nem itt, hanem az Akadémia u. 1. sz. házunk a kapu melletti két fülkéjében kellene elhelyezni. | repró.

Budapest folyóirat, 1988., 1., 3-old.

M.D.K.

Schall József, építész

Élmunkás-téri lakóház-csoportját az 50-es évek legfőbb épü-
letei közöt említi:

Major. Máté: Ungarische Baukunst von heute
Kulturelles Leben in Ungarn. /Red. Zoltán Halász/.
Bp. 1966. 363 l. 26 t. 278. old.

Schall József

és Kiss István, Pfannl Egon,

Dózsa György emlékmű, 1960, maket.

A felszabadult Budapest művészete.

Kiállítási katalógus, Budapest, 1960.

20 f.

Schall József

„Lerepesi temető", 1956-os hősök parcelljája. modell. 52x45,5x10 cm. plexit.

A felszabadult Budapest művészete. Budapest, 1960. kiállítás - katalógus, 23 l.

Scholl József
és Pipper István

Lehel téri lakóépületek, 1948, terve

A felszabadult Budapest művészete.
Kiállítás-katalógus, Budapest, 1960.
144 l.

SCHALL József építész

Vámház, Időrendi építészeti (1851-52.
Rest.
Bp. Elméleti Kéri 5 emeletes laká-
sok (1548-49) Rest.

Társszerző: Pásztor István

Radon Jenő: Magyar építészettörténet Bp. 1961
332, 348, 350.

M.D.K.

8. sz. cédula. Előzmény: 1.-7. cédulákon.

Schall József

A bizottság megvásárolta pályamüvét Misley Sándor és Möller Károly müveivel együtt.

Gosztonyi Gyula: A Városstemplom épitéstörténete. Pécs. 47. 1.

MDK

Schall József szobrász

Felszabadult Bp művészete N.Szal. 1960.

SCHALL JÓZSEF

tervezte a kecskeméti SZTK épületét. /Komszomol tér déli oldala./ Háromemeletes, lapos tetővel fedett. 1950. szeptember 20-án avatták fel.

Entz Géza - Genthon István - Szabpanos Jenő: Kecskemét. Bp. 1961. Müszaki könyvkiadó. - 183 l. /Városképek - Müemlékek sorozat./ - 105. l., 172. l. /207. jegyz./

SCHALL JÓZSEF

SZTK épület /Kecskemét, Komszomol tér/ /fénykép/

Entz Géza - Genthon István - Szappanos Jenő:
Kecskemét. Bp. 1961. Müszaki könyvkiadó. - 183 l.
/Városképek - Müemlékek sorozat./ - 105. l.

MDK

Schall József építész

Felszabadult Bp. művészete. N.Szal. 196o.

MDK

Schall József

butor

4. Orsz. Iparművv. kiáll. Műcs. 1959. dec.

Schall Jónet, ejnitén

4 virgalabai virosközpont rendezésére
kiírt pályázaton Böjthe Tamással
közösen készített terve dijat nyert.

— : Hír

S. L.

ESTI HIRLAP, 1961. szept. 3.

01

Schall József, ép. MDK

29 pályamunka volt kitüntetésre alkalmas, ezekből 4 elsö dijat nyert. Az elsö dij :1000 pengö Fentnevezett elsö dijat nyert.

Döntés az óbudai Arpád-gimnázium tervpályázatáról. Pesti Napló. 1937. dec.10.

MDK

Schall József és Szendrői Jenő dr.

fürdőépület csoportjában megvétel

Kósa

MDK

Schall József és Szendrői Jenő dr.

a fővárosi fővonali középállomás csoportjában tervük díjat nyert

Kósa 6, 8 l. képekkel és alaprajzokkal

~~Hanák Pál~~

Schall József és

Weltz János

tovább

Kovács Ferenc

1941-ben a XIV. Mályva-
-kör polgári repü-
lő tervpályázatán
pályamunkáik dicsére-
ben részesültek

gi nyomda Budapest. II 905

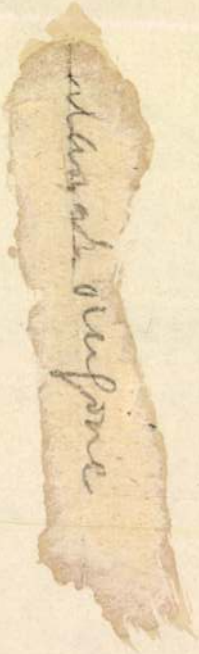

M D4

Schall József, építész

Pfannl Ignonnal közösen készített tervében a volt Tüzér-emlékmű talapzatát felhasználja.

-: Készül a Dózsa György emlékmű 2.1.

ESTI HIRLAP, 1956. febr. 4.

MDK

Schall József épitész

2. helyen dijazva

Vidos Z: A Szt.Gellértszálló homlokzati pályázata.

Mk Uj Épitészet 1948. 72 274,275,276 l.

képek

M.D.K.

Schall József, épitész

a szolnoki melegvizü Strand-fürdő pályázatán első dijat nyert.

A Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet Közlönye, Bp.
1892. 76. köt. 120. old.

MDK

Schall József építész

Halászközép 1941. Tervrajzok

MDK

Schall József épitész

Granasztói Pál: Megjegyzések a Gellért szálló tervpályázatához. Uj Épitészet 1948. 275, 276 l.

Schall József MDK

épitész tervezte a kecskeméti OTI rendelőintézetet. Épült 1949.

Payr Egon: Két uj OTI rendelőintézet.
Épités Épitészet 1950. 6.sz. 363-365.o.

Schall József MDK

Csepelen épülő lakóház tervezője.

Gádoros Lajos: Lakásépitás a 3 éves terv keretében. Uj Építészet 1948. 317. l. Távl.kép és alapr.

Schall József MDK

Második helyen dicséretet nyert

Falusi templom terv, nyertes müvek

Magyar Egyházmüvészeti Kiállitás
Nemzeti Szalon 1941. febr-márc.

MDK

Schall József

Kiosztották a lakóházépitési tervpályázat dijait.
Magyar Nemzet, 1953, jan. 4. 6.l.

Schall József, író

MDL

† hűvösvölgyi (Nagyrét) szabadtéri
színpadot tömegdalos mumkáival
keresete az Ybl-díjas épületet.

— : Szabadtéri „gönöcskéknek" 3

EST! HIRLAP, Bp. 1962. okt. 20.

MDk

Schall József, építész

Új betonhul - megoldást tervezett.

—: Új kísérleti lakóházak Csepelen, Angliában 4.l.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. nov. 3.

MDK

Schall József

Kiosztották a lakóházépitési tervpályázat dijait.
Magyar Nemzet 1953. jan. 4. 6. l.

MDA

Schall József

Schall József /bútor/ résztvett a IV.Orszg. Iparm.Kiáll.-on.

IV.Országos Iparművészeti Kiállitás.Műcsarnok
Budapest 1959.Dec. 18 - 1960.Jan.31.Kat.

MDK

Schall József, Weltzl János, ifj. Maschirevich -György és Radnay Lóránd

Pályamunkájukat 4oo pengőért megvásárolták

A Kerepesi temető uj ravatalozójára kiirt pályázat dijnyertesei. Magyarország 1939. ápr. 2o.

Schall József építész - Somogyi József építész

felhívást leptek a Március 15.
tér rendezésére kiírt pályázatra.

Magyar Nemzet
1969 márc. 15

Schall József, Ybl-díjas építész BME

1. FTC Labdarúgó stadion, Budapest. (Kaposi Miklós, Schall József, Pattantyús Ádám, BME.)
I. rész.

Magyar Építőművészet, 1986. 1. 10.-old.

Schall József, Ybl-díjas építész

1.) Folytatás

7a

7a Schall József: Dunaújvárosi házsor, 1949

7b

7b Schall József: Dunaújvárosi házsor, 1953

Magyar Építőművészet, 1984. 3. 11-old.

Schall József, Ybl-díjas építész — 2. Folytatás

1. Nehézipari Műszaki Egyetem Kazánháza, Miskolc

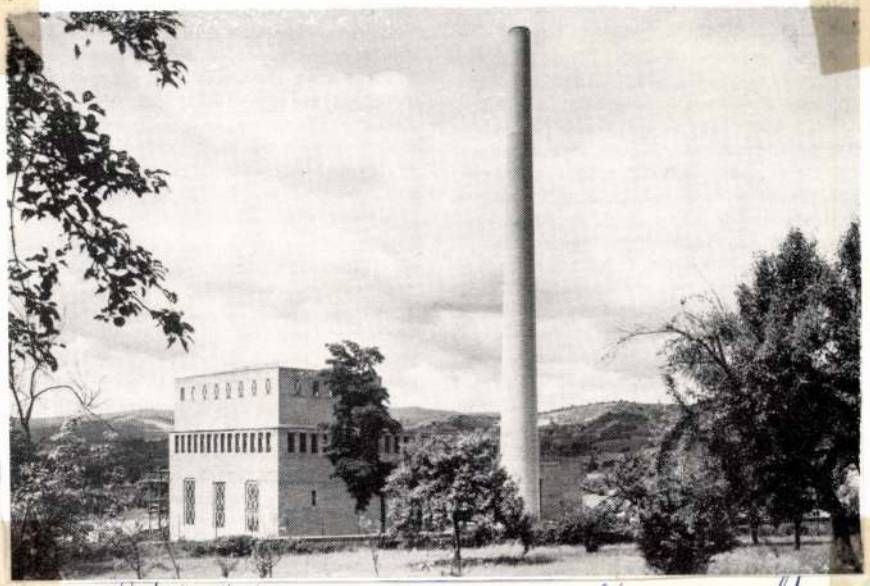

Magyar Építőművészet, 1984. 3. ~~9-10-old.~~ ~~11~~ 12-old.

Schall József, Ybl-díjas építész

1. Gádoros Lajos, Schall József, Hloch István: Csepelen épülő lakóházak távlati képe. /repr./

Magyar Építőművészet, 1984. 5., 3. old.

Schall József, Ybl-díjas építész

9. Schall József: Lakóházak a Lehel téren, Budapest 1947

9

Magyar Építőművészet, 1984. 1. 19-old.

Schall Ákos építész és Somogyi József szobrász

második díjat nyerték a

Március 15. tér pályázaton

Major Nándor

1969 ápr 2.

Schall József

értékes tanácsaiért /a Bp, I. Uri u. 4. sz. ház tervezésében/ köszönetet mond:

Kapesa Miklós: A tervező megjegyzései. - Magyar Építőművészet, 1968. 5.sz. 39. l.

M.Ő.K.

Schall József építész

A budapesti Nemzeti Színház tervpályázatán

Megvétel / 60ooo Ft /

Társtervező: Azbej Sándor

Zárójelentés a budapesti Nemzeti Színház tervpályázatáról

Magyar Építőművészet 1966/3. 6-40.l.

MDK

Miskei Sándor, Möller Károly és
Schall József építészek III. ép.mérnökök.

a bíráló bizottság a fentiek pályamüvét megvásárolta.
/ A pécsi belvárosi templom kibövitésére kiirt pályázat./

A pécsi templompályázat eredménye.
Magyarság. 1938. III.13.

MDK

Schall József

falusi templom terve: második helyen dicséretet nyert

M. egyházművészeti kiáll. N.Szal.1941.II.

~~Gádoros Lajos é~~

Schadl József

korább

építész a

Magasépítési Tervező Irodában

K

Külső folyosós egy lépcsőházas emeletenként hallalásos bérházak. Épült több vidéki városban.

Q

Építés – Építészet

1949. I. évf. 1-2. sz.

13, 14. l.

Képekkel és alaprajzzal

Tóth-szám

~~Czigány~~

Méret						Pénz			
m^1		m^2		m^3		Egy-ség-ár		Összeg	
						frt	kr.	frt	kr.

Schall József, építész

Megvásárolt terv.

Repr.

– : A Nemzeti Színház tervpályázat eredményei és tanulságai

NÉPSZABADSÁG, 1966. febr. 6.

K.D.K.

Scrall József építész

Terve nyertes pályázat alapján készült a „Terézvárosi" fürdő építési központ pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1944. LXV. évf.
febr. 3. sz. 6 old.

Pápatesztér

Gróh Ferike 1915. 183.

Gróh Schaller Ilonáról

Pannonhalma

Győri Levele 1940. 172.

Schaller István festményéről

Körös

Györi Semle 1935. 193-199.

Gich Schaller Istvánról

Kajár

Györi Szemle 1935. 193.

Gihl Schaller bibliából

Füss

Göri Heule 1955. 193.-99.

Gilh Schaller Stäubli

Felsősegesd

Gróh Ferenc 1940. 17.

Schaller Ottón festményéről

Csatka

Györi Szemle 1935. 193.

Gróh Schaller Istvánról

Celldömölk

Györi Ferenc 1935. 193.-99.

Cikk Schaller Istvánról

Magyarázat

Gyöngyi Szeréle 1935. 193.-99.

Gitta Schaller tolmácsol

Réplak

Györi Semle 1935. 193-199

Gich Schaller Strámól

Széplak

~~Köznep~~ 19

Tárkány

Györi Szemle 1940. 172.

Schaller István pannonhalmi
festőművészről

Tárkány

Gróf Szuhay 1935. 197.

Gróf Schaller Ottónál

Körneg

Györi Ferenc 1940. 12.

Schaller István festményéről

Pälkäne (Tavastia m.)

Yrjö Saarela 1935. 193.

Väki Schaller tohtorilta

Ostfyasssoungta.

Gröi Sieule 1935. 198.

Ahh Schaller Ströándl

Schall József építész
a budapesti Marx – Engels
emlékmű bronzra öntött terveiről
(rajz)

Új Kő (Kanada) 1971 V. 29

Schall József
épületén

Kecskemét SzTK-székház és
rendelőintézet 1948–49.

Repr.

Radosits György épületeként 387.
Művészet 1971

Schall József
épületén

Élmunkás téri 5 emeletes
lakóházak

Raoul: Mozgó épületszobrot. 360.
Művelt Nép Kiadó 1971

Schall József

és Gáborné Lovas Terézia alapján épült fel Kaposvárott egy Gepel típusú lakóház.

Lásd: Kaposvár, Kaposvár, (é. n.) 49 l.

141

Schall József, épületén

a Marx-Engels emlékmű tervezőtársát

tervezte.

(fényképes.)

— : (— hőség — fényképes —) 1

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. ápr. 30.

Schall József, épülés

A Marx – Engels emlékmű épülés
tervezője. A mű feladatára adja.
30- án volt.

fényképe.

– : Az élő marxizmus szelleme hatja át mind-
azt, amit elértünk s tervezünk 3.

Népszabadság, Bp. 1971. máj. 1.

Schall József

és Pixer István tervezték a bp-i Él-
munkás téri lakóházakat 1949. 321. p.
reprodukció.

Merényi Ferenc: A magyar építészet
1867-1967. Budapest 1970.

121 l

Scholl József

tervezte a Dunaújvárosi „Gőrbe utca" lakóházait. 1957. 268. p. reprodukálva.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

1081

Schall József építész

A Marx-Engels emlékmű egyik alkotója (Kapás) Budapesten

Kappel Hivek 1974 V. 15

Schall József

építész

Bp. Élmunkás téri lakóházak.

1948 - 49.

Rep.

Rockenbauer Magyar építészet 359.
Műszaki Kiadó 1971

Schall: József
élete

Kondó. Kőkönyös-vidéki
működés 1951-52.

Repr.

Radó: Magyar életrajzi lexikon. 345.
Művelt Kiadó 1971.

M.D.K.

Schall József, építész

és Weltzl János közös terve az 5 egyenként 1200 p-ös díjak egyikét nyerte el az OTI egyesületek zártkörű hirdetésére kiírt eszmei pályázaton.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1940. LXI. évf.

nov. 7. sz. 5. old.

M.D.K.

Schell József, építész

és Weltzl Tamás közös tervére harmadik díjat nyert az Elektromos Művek közvilágítási kandelábereire kiírt pályázatának I.a. csoportjában, azonkívül első díjat a III. a. csoportban.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1939. LX. évf.

május 11. sz. 7. old.

M.D.K.

Schall József, építés

és Weltzl János kőfaragómester közreműködésével készült az óbudai postahivatal homlokzatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. LXII. évf.
márc. 27. sz. 6. old.

M.D,K.

Schall Józsel, építész

Neve a két darab, egyenként 1800 p-ös harmadik díjak egyikét nyerte el a közművei utólagos iskola pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1942. LXIII. évf.
márc. 5. sz. 5. old.

.D.N.

M.D.K.

Schall József, építész

Terve 400 p-ös magyarázat mellett részesült a járdányi-ati iskola pályázatában.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1942. LXIII. évf.

jan. 1. sz. 7. old.

M.D.K.

Schall József, építész

másodikdíjat nyert a Beszkárt üzemi épületére kiírt tervpályázaton

Vállalkozók Lapja. Bp. 1942. LXIII. évf.
ápr. 2. sz. 5. old.

Г.Д.К.

~~Hegedüs Béla~~

K

Schall József

Winkler Oszkár

tovább 2

építészek

tervezték a

kecskeméti OTI

rendelőintézetet

Épült 1949.

Payr Egon: Két új

OTI rendelőintézet.

Építés - Építészet

1950. 6. f. 363 – 365.

l. képekkel és alaprajzzal.

Már ismertetve volt

a Új Építészet 1949.

4–5. számában

Budapest, a postabélyeg kelte.

NYOMTATVÁNY

Méltóságos
Nagyságos

dr Szentiványi Gyula
múzeumi őr

úrnak
úrhölgynek

64.0.3

Lenke tér 12. IV 5

Dante 10 sz.

tovább

2

K

Schall József

az Állami Építéstudományi és Tervező Intézet lakásépítő osztályának építészmérnöke

"Szeplaki építő" lakótelep tervezője

Gádor Lajos: Lakásépítés a 3 éves terv keretében. Új Építészet 1948. 317. l. - Társlakó" Rajz és alaprajz

1

Ortsk. abfind Juni 2 – 7 J. 6 Mon.
" 23 – Juli 7 J. 15 Mon.

oktatásügyi Miniszterium.

A m. kir. vallás- és közo
és ügyszám alatt a keb. s
rendeletének másolata:

asitom a
müegyetemi tanár
. . . . . .
részére /:lakik: Budapest
Budapestről-Edelénybe és
. . . . . .
utazása alkalmával felmer
kiállitott és számvevőség
alapján /:.....87.....:/ P N
. . 74 . . fillért a 127.689
utaljon ki.- Budapest, 1

Schall József

építész

l.

Tér és Forma

1947. 277

278, 279. l.

Kétnyelvű

962. **Karosszék,**

feketére pácolt, faragott faállvánnyal. Posztókárpitozásán arannyal hímzett oroszlánok. — ARMLEHNSESSEL, schwarz gebeitztes, geschnitztes Holz. Stoffbezug mit Löwen in Goldstickerei.

963. **Állóóra,**

faszekrényében. Rocaillos keretü, fémszámlapja felett kis korongon felirat: Johann Schreibmayr. Vienne. XVIII. sz. v. — STANDUHR in Holzschränkchen. Das Zifferblatt in Rocaillenumrahmung, oberhalb dieses auf runder Platte die Aufschrift: Johann Schreibmayr. Vienne. Ende XVIII. Jahrh.

964. **Három karosszék,**

fényezett diófával borított állvánnyal, sárga selyemmel kárpitozott. XIX. sz. közepe. DREI FAUTEUILS, Nussholz, politiert; gelber Seidenbezug. Mitte. XIX. Jahrh.

965. **Konzolasztal,**

fényezett diófaboritással, elől két S-alaku, akanthus-levéllel diszitett lábbal. XIX. sz. k. — KONSOLE, Nussholz, politiert, vorne zwei S-förmige Füsse mit Akanthusblattdekor. Mitte XIX. Jahrh.

966. **Toilette-tükör,**

diófaboritással, berakott. A fiókos alsórész felett két oszlop közt forgatható tükörrel. XIX. sz. k. — TOILETTE-SPIEGEL, Nussholz, politiert, mit Intarsia. Sockel mit Fade, darauf zwischen zwei Säulen der bewegliche Spiegel. Mitte XIX. Jahrh.

967. **Szekrény**

Schall Josef

spitzer

Brod

ME 1941 308. l.

Vegges

d. 78

1 Rött. 8°

Lissauer

Dr.

Beiträge zur westpreussischen Urgeschichte.

Mit 6 Tafeln Abbildungen.

(Aus den Schriften der naturforschenden Gesellschaft in Danzig III Band, 3. Heft).

Budapest—Fiume—Venezia—Milano—Genova—Nice (Nizza)—Cannes—Marseille.

4 10	ind.	**Budapest** keleti p. u.	...	érk.	12 15
11 34	érk.	Zágráb m. á. v.	... ...	ind.	4 48
5 05		„ **Fiume**		„	10 40
5 21	ind.	**Fiume**		érk.	10 01
7 20	érk.	St. Peter in Krain	...	ind.	8 30
8 00	ind.	St. Peter in Krain	...	érk.	8 17
9 25	érk.	Triest Südb.		ind.	6 35
*2 15	érk.	**Venezia**		ind.	§2 25
4 16		Verona			10 20
					45
					50
					00
					15
					47
					30
					ova–
					9
					2
					7
					*6 0
					18 0
					6 4
					4 3
					10
					8 1
					3
					10
					9
					6
					baton.
					sárnap
					Napoli–
					2 15
					1 48
					0 40
					0 01
					8 30
					8 17
					6 35
					2 25
					1 07
6 40	1 02	„ Bologna		ind.	10 30
11 22	4 55	„ Firenze		ind.	6 10

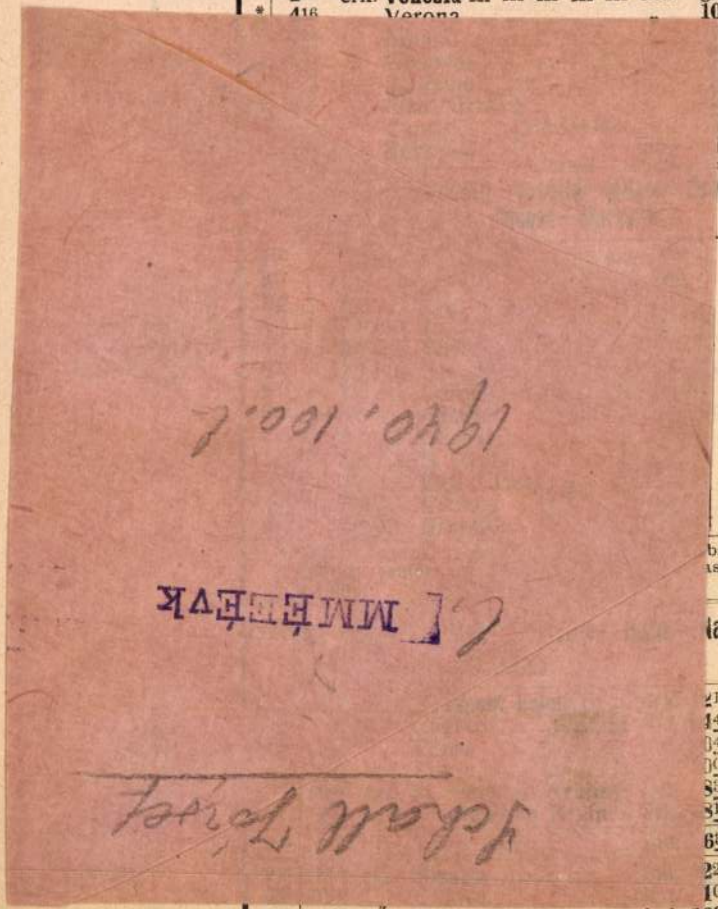

Kőmüves s ácsmesteri vizsgára biztos sikerrel készit elő

BECK JENŐ GYULA

épitész

BUDAPEST,
VII., Sajó-u. 2.

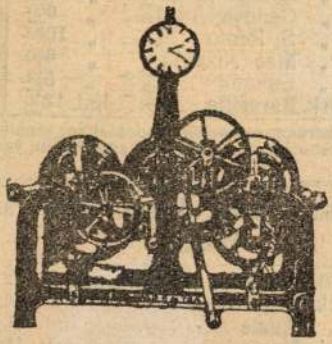

Torony-órákat

templomok, kastélyok, városházak, laktanyák és gyárak részére, minden kivitelben a legjobb anyagból és legpontosabb szerkezettel jótállás mellett készit:

Schwalb Kálmán és Társa toronyóra-gyára

galvanizáló és fémesiszoló műintézet

Budapest, VII., Dembinszky-utca 32. sz.

Kedvező fizetési feltételek!

Költségvetés és árlap ingyen. — Számos kitüntetés

Schall József

Műcs Tatay Gyözy

léq Weidel János

III. díj.

Kiss Tibor dr: A budapesti városháza
1940. évi tervpályázata.
Technika 1941.
24, 31. l.
Tanulmány képek
és helyszínrajzzal.

mű.

A. 81

1 köt. 8:

Haan

Lajos

Dürer Albert

családi nevéről s családjának származási

helyéről.

Schall József

épitész

1.

Varga Géza Ernő

Fogolykiváltó Bol-
dogasszony főtelefonos
Makkos Mária

Bp. 1947. 117. l.

118, 119. l.

120 l. –

126 l.

LT

5555 SZÁM

BUDAPEST, 194 9. május 25.

508 30
350 —
300 —
10 —
24 —
20
18
6640

ámla

e Bizottsága,

Budapest

Hőgyes Ede u.10.

1296 70

	ÁR	ÖSSZEG
nszkoje		3.-
Kreml		12.-
		15.-

Schall Tórsaf. épülés M.D.K.

é. Weltzl Tamás
körös terve dicséretben
é. 300 ft. költsép. megtérítés.
ben részesült a fertőszéli
repülőtér forgalmi épüle
tének pályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1939. IX. évf.
dec. 28. sz. 5. old.

Schall József, építész

M.D.K.

és Németh Pál kőrös
szerve megvédelmen részesült
a budai ferenciranti temp-
lom bővítésére kiírt pályázaton

Vállalkozók Lapja. Bp. 1939. LX. évf.
máj. 25. sz. 8. old.
+ jul. 6. " 4. "

M.D.K.

Vážlavkovský Leopold. Bp. 1939. IX. évf.

22. old.

Schadl József építész

M.D.K.

és Kapsza Miklós, a Belváros rendezésére kiírt pályázaton I. díjat nyert tervét közli és ismerteti:

Heim Ernő: Milyen lesz, milyen legyen a Belváros?.

BUDAPEST, 1968. Bp. VI. évf. 2. sz. 26-28. old.

Schall József építész

M.D.K.

és Weibel Fáinos Hő-
sök terve a három egyenrangú
10.000 p-ös harmadik díjat
egyiket nyerte el az új Köz-
ponti Városháza pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1940. ÍXI. évf.
jun. 27. sz. 4. old.
+ jul. 4. " 3. "

Schall József, építész M.D.K.

és Wellzl Tamás közös terve megvételben részesült a főváros Gömbjén út – Rauch út sarkán építendő iskolája nagypályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. LXII. évf.

ajr. 3. sz. 5. old.

M.D.K.

Schall József, építész

és Weltal János kőfaragó tervére dicséretben és 400 P. díjazásban részesült a fővárosi Mélyépítő-tári iskolák jánosi csemeti pályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. LXII. évf.

ápr. 3. sz. 5. old.

M.D.K.

Schall József, építész

a hat egyenként 2000 p-ös díjak egyikét nyerte el az OTI Albertfalvai emeletes kislakás-tervpályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1942. LXIII. évf.

szept. 13. sz. 5. old.

M.D.K.

Schaal József, építész

első díjat nyert a Balatoni Strandfürdő terv-pályázatain.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1942. LXIII. évf.

jul. 23. sz. 5. old.

.

M.D.K.

Schall József, építész

az egyik 3000 p-ös
Első díjat nyerte el a
Nemzeti Sportcsarnok
tervpályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1938. LIX. évf.
ápr. 14. sz. 8. old.

Schaal József, építész M.D.K.

terve 250 p-ös meg-
vételben részesült a pé-
csi belvárosi r. k. temp-
lom pályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1938. LIX. évf.
márc. 17. sz. 8. old.

M.D.K.

Schall József, építés

Weldt Fánoval kötés terve 400 p-ös mecsétel-ben részesült a tereposi temető ravatalozó épü-letének felvázolásáért.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1939. LX. évf.

ápr. 20. 32. 8. old.

M.D.K.

Schall József, építész

és Wammer Tamás

közös terve a három egyenlő 1000 P-ös díjak egyikét nyerte el a budai Árpád-gimnázium pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1937. LVIII. évf.

dec. 9. sz. 8. old.

Schnell József. M.D.K.

V. éves épitész-hallgató harmadirban nyerte el a Wellisch-dijat, ezüstöl idegenforgalmi pavillonra kiirt pályázatával.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1936. LVII. évf. dec. 23. sz. 18 old.

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 .... évi .... hó .... n .... napján

.....

délelőtt / délután .... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Schall József cs.
Szendrői fenő dr
műv
céd
a fővonali közép-
állomás csoportjában
működő tervnek
díjat nyert
Kósa
K
6, 8. l.
Nyertről ei
alapraj-zzal
Szendrői fenő
önálló terve
a csoportban
második díjat nyert

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Schall József, építész

Pályaművét megvették.

J. S.: Kihirdették a budapesti Nemzeti Színház tervpályázatának eredményét 8.

Nézőtér, 1912. 46. jan. 29.

Schall József építész M.D.K.

Csepel-Csillagtelep 1/5 jelü vb. szekrényvázas kisérleti lakóépület

Társtervező: Pless [illegible]ntla.

Munkatárs: Jäger László repr.

Magyar Építőművészet 1963/1. 31.1.

Schall József
építész

l. Szendy K. Bpest
székesf. közig. évk-
1942. Bp. 1943.

390-l.

kerület igazgató tanácsától

l április hó 15.

Simkóvich Pál

számvevő.

ága Méltóságos Elnökségének

BUDAPEST.

Schall József
operaén

l.
Szendy K. Byest
orchest. közig. cik.
1942. Byp. 1943. 390. l.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
760
1911. szám.
érk.: X. 17.

Nagyméltóságu

báró F O R S T E R G Y U L A urhoz

mint az Müemlékek Országos Bizottsága

elnökéhez.

alázatos kérelme

az Árpád fejedelem sirját kutató bizott

ságnak:

Schall József építész M.D.K.

//TTI/

Kazincbarcika, kohóhabsalak középblokkos tipus

h kóházak.

Társtervező:Reischl Péter, Árkai István

Adaptáló építész:H ervay Hugó

Magyar Építőművészet 1963/1. 46.1.

korább

Schall József és

Pászer István

az Állami Építőtudományi és Tervező Intézet lakásépítési osztályainak építőmérnökei

tervezték egy lehetséges 6 emeletes lakóházát

Gádoros Lajos:

Lakásépítés a 3 éves terv keretében

Új Építészet 1948.

316. l. Távlati kép és alaprajz

....	4200	4250
bánya/	3850	4000

MDK

Schall József és Szendrői Jenő dr.

az uzsoki-utcai OTI kórház tervpályázatán pályamunkájukat jutalomban részesitették

MMÉKözl. 1944. 344.l.

M. N. M. L.

SCHALL József építész

Tervek a régi hét János-kórház-
ból megmaradt kápolna és csat-
lakozó épületekre átalakítására
(1944.)

Budapest műemlékei II. Bp. 1962. 306.e

Schall József, építész MDk

Egyik lillói utcai ház tervezője.

(Ház – templom)

–: Három ház bemutatkozik 1.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. febr. 15.

Schall József épitész M.D.K.

Résztvett a pályázaton

10 000 -FtDijazásban részesült /sorolás nélkül/

Kathy Imre:Várpaletai tervpályázat

Magyar Épitőművészet 1962/ 1. 46-49.1.

Schall József, ép. MDK

a ferences egyházközség margit-körúti templomának kibővítésére kiírt pályázaton a zsüri megvásárolta pályamüvét, mely közös volt Németh Páléval.

Az országúti ferencesek egyházközség margit-körúti templomának...
Pesti Napló. 1939. máj. 6.

MDK

Tattay és Schall. ép.ip.müv.-k.

Pavillon: M.kir.kereskedelmi hivatal .
Kép. 116.1.
Budapesti Nemzetk. Vásáron.

Magyar Iparművészet. 1939.

MDK

Schall József és Németh Pál, ép.k.

A műemléknek nyilvánított templomot a reni bővíteni és keresztüon átalakíttatni szándékozik. Megtörtént a döntés a beérkezett pályaművek felett. Fentiek közös pályaművét megvásárolták.

Eldőlt a Margit-körúti Ferences -templom bővitési pályazata.
Pesti Napló. 1930. MÁJUS junius 2.

Schall József épitész M.D.K.

Részt vett a pályáz ton / 25 000 Ft-os pályadij/

Társtervező: Kapsza Miklós

Kihirdet ték a visegrádi Fellegvár Étterem pályázat eredményét

Magyar Nemz t 1964. augusztus 8. 5.1.

MJK

Schall József

Tervét megvásárolta a főváros a tabáni gyógyszálló pályázaton. Schall József és Weltzl János közös terv.

Cikk: Botrány a Tabán...

Magyarország, 1938.márc.5. 5.lap

Schall József, építész MDG

Társadalmi munkában elkészítette a hűvösvölgyi Nagyrét rehabilitációs sétapadának tervét.

—: Sétány sínhán a Nagyréten 2.

ESTI HÍRLAP, bp. 1962. jan. 28.

M.D.K.

Scholl József, építész

terve a Lad első díjazott pályázaton 3000 P-ös jutalmat kapott a Nemzeti Sportcsarnok pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1938. LXIX. évf.
szám. 24. sz. 8. old. ↑
" 28. " 4. "

M.D.K.

Schall József, építész

építő első díjat nyerte el a VIII. ker. Árpád-gimnázium tervpályázatán [a döntést október 5-a határidőben Lukáts Kálmán és Kozma Dániel bírálja Komor Tamás].

Vállalkozók Lapja, Bp. 1938. LXIX. évf.
jan. 20. sz. 4. old.

M.D.K.

Schell József, épitész

és Möller Károly íróstervre 250 P-ös nagydijban részesült a pécsi belvárosi templom átépitésének pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1938. LXIX. évf.
márc. 17. sz. 8. old. +
" 24. " 4. "

Schall József

Tatay György

Welzl János

tovább

10000 P. III. díj

Zalaizvárosháza kibővítése

20.1.34-35.1.

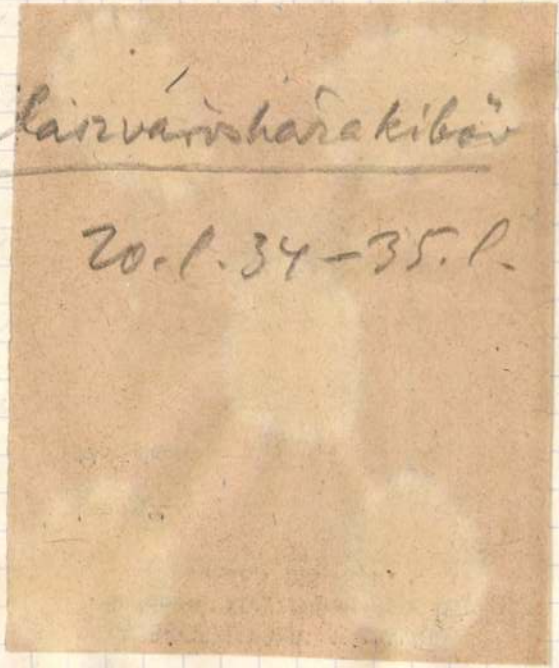

MUEMLEKEK ORSZAGOS BIZOTTSAGA
székesfehérvári ásatásai.

Jelentes

MUEMLEKEK ORSZAGOS BIZOTTS

Hivatkozással
utasitásra jelentem,
tel csak 23 P. volt, igy e
tovn kiegyenliteni, hov
pénzt postára voltam
arról szóululat kiegyen
felterjesztem és vagyo

I. 27 1943 decem. 1.

Schall József, magyaróvári építőmester

M.D.K.

nyerte el az 1935-ben hegyvidéki turista-házra kiírt Wellisch-Alfréd pályázat első díját. Társai, munkatársai, magyarországi építőmesterek nyerték el a jutalmakat.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1935. LVI. évf. dec. 11. sz. 6. old.

Schall József, építész

M.D.K.

és Németh Pál
közös terve megvételben
részesült a budai ferences-
rendi templom bővítésének
pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1939. LX. évf.
máj. 25. sz. 8. old.

Scholl József, épitész M.D.K.

és Weltzl Tamás könyvkötő
terve 300 p. költségmegtérítésben részesült a fővárosi repülőtéri közalkalmi épületekre kiirt pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1939. LX. évf.
dec. 28.sz. 5. old.

Schell József, építész

M.D.K.

és Weltzl János üzlete
terve nyert elbírálást a szárnyait
a ferihegyi-repülőtér felvételi
épületének pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1940. LXI. évf.
jan. 18. sz. 4. old.

M.D.K.

Scholl József, építész

Weltzl Tamással közös terve az épít 10.000 p.-ös harmadik díjat nyerte el a Központi Városháza terv-pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1940. LXI. évf.
jún. 27. sz. 4. old.

Schell József, építész

M.D.K.

és Weltzl János kőrös tervei az öt db. 1200 p-ös egyenlő díjas egyiket nyerték el az OTI egyemeletes, zártsoros bérházai részletes pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1940. LXI. évf.
nov. 7. sz. 5. old.

MDK

Nászay Miklós, Schall József és Weltzl János építészek.

Srasche kiállitási épülete az 1940-és Budap. Nemzeti közi Vásárból. Közös tervükfentieknek.

Repr.

Magyar Építömüvészet. 1942. 41.1.

MDK

Németh Pál és Schall József,
építészek

a budai ferencrendi templombövítés tervp. megvétel.

MMÉKözl. 1939. 17o.l.

Schall József építtész M.D.K.

A posvár, lakóház a Damjanich utcában

társtervező: Gádoros Lajos repr.

Gádor Mihály: Kaposvár, Bp. 1964. 260. 261.l.

MDK

Schall József, Szabó Dezső és Weltzl János

az Árpádhid szt. margitszigeti hidlejárójára kiirt tervpályázaton pályamunkájukat megvásárolták

MMÉEKözl. 1941. 141.l.

MDK

Schall József és Szendrői Jenő dr.

Építészet 1943. 86,87.l.

MDK

Schall József és Szendrői Jenő dr.

az uzsoki utcai OTI kórház tervpályázatán közös tervüket megjutalmazták

MMÉEKözl. 1944. 344.l.

MDK

Schall és Weltz épitészek

Épitészet 1943. 55.l.

MDK

Schall József és Weltzl János

a XIII.ker. Gyöngyösi és Bánki-utca sarkán épitendő szfőv. elemi isk. és óvoda tervpályázatán pályamunkájukat megvásárolták

MMÉEKözl. 1941. 55.l.

MDK

Schall József és Weltzl János

a Közp. Egyházmüvészeti Tanácstól meghirdetett falusi templom tervpályázaton dicséretet nyertek

MMÉEKözl. 1941. 30.l.

MDK

Schall József és Weltzl János

Nemzeti Sportcsarnok I. dij

MMÉEKözl. 1938. 121.l.

MDK

Schall József és Weltzl József

a kecskeméti Kossuth-tér, valamint a hősi emlékmü és országzászló elhelyezésére hirdetett tervpályázaton pályamunkájukat megvételre ajánlották

MMÉEKözl. 1942. 8.1.

MDK

Schall József és Weltzl János

a XIV.ker. Mályva-téren épitendő szfőv. polgári isk. tervpályázatán dicséretet nyertek

MMÉEKözl. 1941. 55.l.

MDK

Nászay Miklós, Schall József és Weltzl János építészek.

tervezték az alábbi ? épületeket.

Tér és Forma. 1944.10.sz. 150,151.l.
Képekkel és alaprajzzal.

MDK

Schall József és Weltzl János

a kerepesi temetőben épitendő ravatalozó épület tervpályázatán pályamunkájukat megvásárolták

MMÉEKözl. 1939. 146.l.

MDK

Schall József és Weltzl János

a XIII.ker. Hajdu- és Fáy utca sarkán épitendő szfővárosi elemi isk. tervpályázatán dicséretet nyertek

MMÉEKözl. 1941. 55.l.

MDK

Schall József, Weltzl János

A ferihegyi repülőtér forgalmi épületének tervpályázatán pályamunkájukat megvásárolták

MMÉEKözl. 194o. 8.l.

MDK

Schall József, Weltzl János, Tatai György

Negyvennyolc pályázó...a Közp.Városháza ujjáépitésére.
Magyarország 1940. márc. 13. 10.1.

M.D.K.

Schall Róbert

A Paskál-fürdő te vpályázaton 40ooo Ft-al dijazva.

Társtervező: Csics Miklós, Zusffa András, Balogh Jenő, Szentirmay Sándor, Dr. Markus Gyula.

Munkatárs: Horváth Péter, Nagy Lászlóné, Kutvölgyi Jánosné, Vidos Veronika

Magyar Építőművészet 1968/4. 2-8.l.

Schall Róbert, építész

MDK

Tervét 40 000 Ft-tal
díjazták.

– Új művelődési központ Budapesten 3

ESTI HIRLAP, Bp., 1967. nov. 29

MDK

Schall-Weltzl építész

A központi városháza újjáépitésére és az üzemi székházak terveire hirdetett tervpályazaton, a birálóbizottság az egyik 10.000 pengős III.dijat Schall-Weltzl tervének itelte.

Cikk: Milyen lesz az új központi városháza.

Uj Magyarság, 1940. jun. 25.

M.D.K.

Schall József
építész

A Kőrösi parcella központi emlékművét
tervezte.

Gardonyi Jenő: Uj emlékművek 5 t.
Magyar Nemzet, 1960. jan. 30

J. E. M.

MDK

Schall József építész

A Lenin-emlékmü terve

14.o.

A Tanácsköztársaság emlékmü terve.

19.o.

Aradi Nóra: Két pályázatról.
Müterem 1958. I. évf. 5. sz. 12é 19.o.

ll. D. a.

SCHALL József élete

Bp. - Kerepesi temető, hősi parcella, Köz-
ponti emlékmű

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 135. sz. 3. l.
(g. i.) Új szobrok Budapesten.

MDK

Schall József

falusi tpl tervéért dicséretet kapott

Molnár E: Egyházművészeti kiáll. Magyar Iparművészet, 1941. 3.sz. 30.l.

Sch all József építész MDK

Hódmezővásárhelyi kétemeletes lakóházak 1949. repr.

Háromemeletes lakóház 1949. repr.
Háromemeletes háztipus 1950. repr.
50.III.14. tipusu lakóház 1950. repr.
50.III.16. tipusu lakóház 1950. repr.
Üllői-uti lakótelep tervjavaslata repr.
Üllői-uti lakóház, vázlatterv repr.
19[illegible].évi tipusterv lakóházhoz repr.

Csordás Tibor:A tömeges lakásépités tervezési kérdései Magyar Építőművészet 1955.IV.évf.9-10.sz. 259.l. 260.l. 264.l. 265.l. 269.l.

Schall József, MDK

építész

Bp. Üllői út, lakótelep egyik tervezője.

repr. (model-felvétel)

(Salamon Istvánnal)

MagyÉp 1945-55.

Schall József, építész MDK

A sztálinvárosi Május 1. utca tipus-lakóházak tervezője.

6 repr.

MagyÉp. 1945-55.

Schall József, építész MDK

GYŐR , lakóházak tervezője.
repr.

MagyÉp 1945-55.

Schall József, építész MDK

Albertfalva, lakóházak tervezője

2 rerp.

Mái

MagyÉp 1945-55

Schall József, MDK

építész

A kecskeméti SZTK rendelőintézet egyik tervezője.

repr.

Tervezők: Schall József
Hegedüs Béla
Winkler Oszkár

MagyÉp 1945-55.

Schall József, épitész MDK

A komlói lakoházakat tervezte.

repr.

MagyÉp

MagyÉp 1945-55.

Schall József építész

MDK

Lehel-téri lakóházak repr.

Kocka-házak repr.
Petőfibánya, kocka-házak repr.
50.III.6-7-6 jelü szekciók repr.

Hámor István: A lakástorvosás tiz éve Magyar Építőművészet 1955.IV.évf.3-4.sz. 105.l. 106.l.

MDK

Schall József építész

Debrecen, Ptőfi-téri tervpályázat repr.

Román Ernő: Megjegyzések a Debrecen Petőfi-téri tervpályázathoz Magyar Építőművészet 1954. 4-6.sz. 165.l.

Schall József , építész MDK

Bp. Élmunkás tér, lakóházak egyik tervezője.
repr. (Pisszer Istvánnal)

MagyÉp 1945-55

Schall József

építész

MDK

A Tanácskoztársaság -emlékmű tervpályázatan a két ~~Lépp~~ 10.000 frt-os II. díjat Dávid Károly és Szabó István, illetve Schall József és Aszbej Sándor pályaművei kapták.

/építészeti és terrendezészeti megoldás/

Művterem 1958 I. évf. 8. sz. 41.o.

MDK

Schall J.építész

Kecskeméti Egészségház

Élmunkástéri lakóházak
Sztálinvárosi első lakóházak
Győri lakóházak

Major Máté:Építészetünk helyzetéről Csillag, X.évf.1956.október 780.l.7 81.l.

Schall József, építész

A második világháborúban elpusztult Neveidáki kápját valószínűleg József Ödön szobrászművész, az ellenkező Schall József és Kaposra illetőleg építésznek tervezték meg (1946.) (régész.) a Neveidáki kápja régi kőmegjelenítésben a frissen festett épületekkel újra harmonikus kapcsolatot teremtve díszíti a teret.

A. Orbéliyi Piroska: A Neveidáki kápja Pesta
Műemlékvédelem, Budapest, 1977. 1. 19–20 old.

Schall József

Megkértek Schall József építészt, hogy a Dalia lior és Tanuk utca sarkán felállítandó „Vízijáték" figurális szobrához a tervezetének készítse el.

------: Köztéri munkák.

Művészet, 1976. január - 42.oldal.

Schall József építész

a Lehel téri lakóházak

építészeti neve említve a

27. oldalon

Magyar építészet 1945-70

Schall József

és Gádoros Lajos tervei szerint építették

fel a Béke téri lakónegyedet

Bezzo. László, Bernát György, Erdei

Ferenc stb.: Budapest lexikon, Budapest 1973 1335 l

Schall József építész

A Vigadó téri új emlékmű

egyik tervezője.

—: Körkép Budapestről 7-8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. ápr. 3.

Schall József

a dunaújvárosi lakóépület

építészeti neve említve a 23.

oldalon

Magyar építészet 1945-70

Schall József

Tervei alapján épült fel 1950-ben
„Kisüzem" alapraján lakásokkal dunaúj-
városi lakóházai.

Mezényi Ferenc: A magyar építészet
1867–1967. Budapest 1970.

125

Schall József

Hegedüs Géla és Winkler Ozakor
kecskeméti premontrei tanítségét 1949-
ben elpiteltek.

Merényi Ferenc: A magyar épitészet
1867-1967 Budapest 1970.

123 f

Schalk József

és Pipper István építették 1949-ben a magyar CIRPAC rendszerben a Gp-i Élmunkás téri első két lakóépületet.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

1231

Schall József

1947. évi beépítési terve

(Gerenda fpl. és Kolostor + Temető)

a 16. oldalon

Művelődéstörténeti Értesítő

16. old. 1973/1

Schall József

a V. Józsai Mór képen felállított Marx Engels emlékmű építészeti részét alkotta.

Bertza László, Bernáth György, Erdei Ferenc stb.: Budapest lexikon, Budapest 1973 1335-1

7351

Skrál József építész
a felszabadulás utáni korai tűkusztervek körül
tartozik élmunkás-tem tapasztalatai is.
(szuliture)

Új építészet Magyarországon.

1994. IX. 21. TV. 18.50 Gmé

Schall József építész

L: Burza Barna

– (– fényképi – művész –)

4.

Népszabadság, Bp. 1981. jún. 23

Schall József, építész

a kút helyreállításának építészeti tervezése egyben városképi újrafogalmazását is jelentette: a kutat hozzá kellett illeszteni a városrendezési tervhez. A diószurkolat és szobor kapcsolatát - a Budapesti Városépítési Tervező V. Szenczi Ottó építész a kút helyreállítási tervét készítő Schall József és Kaposvári Miklós a BME Épületszerkezettervezési Tanszék docensei oldották meg (emelitve) ?.

Virág László: A „Nájádok kútja" a felszabadulás téren.

Budapest, 1948. 3. 43. old.

SCHALL JÓZSEF

S20C 21.0.

Schall József, Jókai-díjas építész

„Vörlat Buza Barna szobrászművész és Schall József építőművész agrárszocialista rendülés, emlékművéről, amelyet vasárnap délelőtt 11 órakor avatnak Battonyán." (rep.)

Vámos Imre: A battonyai parasztrendülés.
Magyar Nemzet, 1981. jún. 19.

SCHALL József épitész

1947-ben az ő tervei szerint épitik ujra az egykori trinitárius templomot

HERZIN Gyula: Budakeszi Makkos Mária története. = Magyar Egyháztörténeti Vázlatok, 2. (1990) 1991 110.p.

da Silva /1559-1660/ spanyol fes-

kiemelkedő egyénisége.

846-1926/ német idealista filozófus.

935 márciusi számában megjelent

e dr.

27/ festő, grafikus és iparművész.

tő, a magyar plein air festészet

l elején Párizsban dolgozó, nem

sszefoglaló elnevezése.

911/ festő, a párizsi Julian Aka-

SCHALL József épiten

PRAKFALVI Endre: Tornyok és ideologiák : Elmélet és gyakorlat építészetünkben 1945-1956. = Valóság, XXXV.évf.4.sz.1992 103.p.

az első tipustervi lakóházak bejelentése fűződik a nevéhez
1949-1950, Sztálinváros

SCHALL József építész

Építészet és tervezés Magyarországon 1945-1956.
Bp. OMHv Ép.Múz., 1992

10,63,

pel.

KARDETER, Thomas pesti ácsmester. Hatvanban 1787-ben a feloszlatott kapucinus rend kolostorának becslőjeként tűnik fel → Gruber Georg kőművessel együtt.

KARDVASGYÁRTÓ András. Egerben 1557-ben az egri „Piac utca" adólajstromában említik. (Iványi.)

KARL János szolnoki kőművessegéd 1765-ben Boconádon Szeleczky Márton számára gabonásházat épít → Mertz Ferenc, → Toldi Ferenc, → Kulcsár György, → Poitner Lipót mesterekkel együtt. (EÁL polg. per. 823.)

KÁRMÁN János gyöngyösi ácsmester. Gyöngyösön 1827-ben írják össze.

KÁROLY József lakatos. Az istenmezejei r. k. templom építkezésénél találkozunk személyével 1854-ben. (EÁL ÉrsEgyh L plebir.)

KARTIK Sámuel gyöngyösi kőműves. Gyöngyösön 1701-ben a farkasmáli kőbánya köveit Jászfényszarú temploma számára vágatja. Kartnik (Kőműves) Samuel 1719-ben gyöngyösi városi szenátor volt. Az 1720-as megyei jobbágyösszeírásban mint legvagyonosabb iparos szerepel, 15 köblös földje volt és mestersége után 30 forintos adólapja. (OL Arch. Regnic. Conscr. 1720. Lad. BB. No. 5. fr. 17. p. 124.) 1721-ben javítja Kartnik (Kőműves) Sámuel a városi istállót. (EÁL Gyöngyösi tjgyzk. 4. köt. 115—116. l.) 1701-től feleségével, Serfőző Rozáliával gyakran szerepel mint keresztszülő a Szt Bertalan templom anyakönyvében. 1720-ban → Kőmives Keresztély leányát tartja keresztvíz alá. (Gyöngyösi plebir. 2. sz. akv. — 1701. jan. 9. — 120. márc. 29.)

ARTÓCZKY Bálint kőműves. Nevével az erdő-

Schall Róbert

Miskolc-Tapolcai termálfürdő re konstrukciója. Épitész Zsuffa András, munkatárs Schall Róbert, statikus dr- Márkus Gyula. Képes ismertetés.

Magy.Ép.ip. 1971. 1.sz. 61.l.

SCHALL József építész

Építészet és tervezés Magyarországon 1945-1956.
Bp.OMHv.Ép.Muz.,1992

terve: 55

sz. alatt írják össze a vízre járó köz mellett. (OL Kam. Eger v. első összeírásai.)

NICODÉMUS kassai kőművesmester → Liczky Nikodém.

NICOLAUS olasz kőművessegéd 1562-ben szerződik az egri várba. (Détshy, Munkások I. 179. old.)

NICOLINI (NICOLAUS) György egri festő. Az 1687—90-i házfelértékelés szerint a 64 forint értékű 482. sz. házban lakik: „Nicolini Geörg ein Maller". Az 1688-ban eladott házak jegyzékében 30 forintos értékben szerepel: „Georg Nicolaus Mahler und mit 2 anderen dabey in der servita gasse". Az 1690-i értékelés szerint a 482. sz. ház és kert sarokház és az utcán végigér. (OL Kam. Eger v. első összeírásai.) Nicolini György pictor temetéséről az egri plébánia halotti anyakönyve értesít már 1698. október 6-án: „Georgius Nicolini Pictor aetate sua circiter 45 obyt, sep. in coemeterio S. Michaelis." (OL Filmtár no. A 1255. p. 1041.)

NIDERNOVSZKY János egri kőművessegéd. Egerben 1752-ben → Valner J. egri kőművesmester legényeként szerepel.

NIGLUSZ József ácssegéd. 1796-ban az egri ciszterci kolostoron dolgozik, mint → Polereczky György segédje. (OL Htt L Dep. Eccl. Bon. 1796. 432. sz.)

NITS (NICS) István egri piktor, aranyozó. 1766—80 között szerepel az egri városi adóösszeírásokban. 1771-ben az adóösszeírás szerint „kocsmáros-piktor", utóbb a város IV. negyedének 4. fertályában háza van. 1765-ben a Dobó u. 22. sz. házban → Schauffler József kőművespallérnál bérlőként lakott. (EÁL Eger v. misc. 86.) 1769-ben a székesegyház kápolnájában ablakok és vasrácsok aranyozásáért 108 forintot vesz fel. (EÁL ÉrsGazd L 1334. rakt. sz. 1769/314. szdm.) Ugyanezen évben a püs-

Architekt József Schall

In Battonya wurde anlässlich des 90. Jahrestages der Erdarbeiter-Revolte ein Denkmal aus Beton und Bronze aufgestellt, ein Gemeinschaftswerk des Bildhauers Barna Buza und des Architekten József Schall.

Budapester Rundschau, 1981. jún. 29.

Schall József, Ybl-díjas építész

Buva Barna szobrászművész műtermében a battonyai emlékmű hatalmas gipszfigurái mint elkészülésükre várnak, hogy bronzba öntve – Schall József Ybl-díjas építész közreműködésével – Battonyára kerüljenek. /sepsi./

Andody Tibor: Találkozás a 40 éves Buva Barnával. Békés Megyei Népújság, 1981. febr. 8.

Schall József

3 A felszabadulás után újonnan kezdeményezett első lakótelep a Lehel téren. 1948-ban Schall József és Piszer István tervei szerint három ötemeletes lakóház épült, kétszoba-összkomfortos, erkélyes lakásokkal.

Gábor Eyler: Munkáslakás lakótelep Budapesten 1945 után
Kritika 1980/1 20-21.o.

Schall József, [ ]

l. Z Gdis György

R. F: Felújított színház a Belvárosban 7

Nincszabadság, Bp. 1981. dec 12.

Schall József epikái

L. Szerba Denső

Polónyi Károly: A Duna - part változásai 12-24

Magyar

Építőművészet Br. 1983 83/3

SCHALL József ép.

KÖRMÖCZY Katalin: Lakáspolitikai törekvédek a fővá
rosban a két világháboru között. = Folia Historica
, 14.1989 87

Schall Konrad

„Carmen"?

Lied

Dr. Ph. 1886. 104 l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enge

.....

a műhelyfőn

8. sorsz. Műhelyi mi

Gasper Schallancky, asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből, Anno 1695 den 4 September: "Ist fremd gesessen Gasper Schallancky von aber Alaugen aus der schlesing Tischler gesell." 110. old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosmesterségének történetéhez 91. old

Arrabona, 9.-Sanctus János Múz. Győr, 1967. - A Győri Múz. Évkönyve

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Schallancky C./Casper/, asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztalosleg-
nek jegyzéke származási hely szerint: "Oberklaugen,
Szilézia: Schallancky C." 123.old

Batári Ferenc: Asztalosleg nyek Győrött a XVII.
században - Adatok Győr város asztalosmüvességé-
nek történetéhez 93.old

Arrabona, 9.-Antus János Múz. Győr, 1967. - A Győri
Múz. Evkönyve

Schallancky, Casper, asztalosleg ny

Gy rben 1674-1699 k z tt megfordult asztalosleg nyek jegyz ke: "Schallancky, Casper, Ober. Klaugen, Szil zia, 1695. IX. 4." 119.old. 13. jegyz

Batári Ferenc: Asztalosleg nyek Gy rött a XVII. sz zadban - Adatok Gy r v ros asztalosm vess g nek t rt net hez 93.old

Arrabona, 9. - Xantus János Múz. Gy r, 1967.
A Gy ri Múz Evk nyve

Schallautzer

l.

Pasakivarep

115. l.

Schallautzer

XVI.

d.

Palakivarep

109.-

Schallautzer

l.

Patakivarep

113.l–

Schallautzer Hermes

XVI. 27

l.

Pásztakivárép

107. l.

Schallauzer Hermes

építészeti felügyelő

XVII. 7.

l.

Hadtört. Közl.

1933. 9. L

Ferdinánd elsassi és phirti tallérja

VIII. 125.

Schallautzer Hermes

Bécs városának építési főellenőre 1553-ban került meg az egri vár helyreállítását 25 bécsi kőmüvessel. De csak rövid ideig irányította az egri vár építkezéseit. Ez az 1551-iki török ostrom pusztításainak helyreállítását kezdte meg.

Pataki Vidor dr. Az egri vár élete. Eger 1934.

F a helyreállítás

SCHALLAUTZER, *Hermes*, Bécs városának építési főellenőre a XVI. sz.-ban. Az 1551-i török ostrom pusztításainak helyreállítását az egri váron 25 bécsi kőművessel 1553. Sch. kezdte meg.

E-5 II. 417 l

zari, fő műve a milánói
nt a Maria templom.
s m magas tornyával. A
ent Péter templom Ró-
ában az ő terjedi alap-
n épült. Elkezdte, de nem
jezhette be.

Michel Angelo.

stő, ~~volt~~ szobrász, építész,
ürcit jellemzik az erő,
aggyás, perfség. A Szent
ter 150 m magas kupolá-
tette. A ~~a~~ Medicik
tt fejlődött naggyá.
ában II Gyula sír-
nlékét alkotta Mózes
obrával.

SCHALLANZER HERMES, építészeti felügyelő

A győri vár megerősitésének terveit nem tudták egyértelműen megfogalmazni 1554-61 között az oda kiküldött szakértők, mint Schallanzer, Puckner Vitus, Polladt Jeromos, Giovanni Mario de Speziacasa, Paolo da Mirandola és Pietro Ferabosco sém. 88.old 17.jegyz

LŐVÁRDY FERENC: A középkori győri székesegyház pusztulása és első barokk átépitése 83.old

ARRABONA, 12. Xantus János Múzeum, Győr. A Győri Múzeum évkönyve. Győr. 1970

SCHALLAUTZER Herma äldre vals

Studia Agriensia 17. 157, 158

Levél radelről 1553-ba Egerbe, hanem
ő radelle oder Valtelina épitőmester

AT A

RORSZAGI OLVASMANYAI
ZIRASOS BEJEGYZESEI
HAZAI KONYVTARAKBAN

ményeinek egységes,
lvástartására.

SCHALLER, Anton

CIFKA, Brigitta: Tableau de porcelaine d'Anton Schaller=Anton Schaller porcelán táblaképe. = BMHBA 75 (1991) 53 - 57,113-115 p.ill.

Cicero Tulliae suae salutem p
ma, bene est, ego valeo. Tris
tamen beatus eram, cum epist
sem, si ad me venisses, sed
navem conscendas. Ergo disce
te docet. Cum Romam venero,
vobis omnibus, matri atque f

Schaller

münchener nobrák

l

Schoen 1948

23-l.

felett.

ívő dombon az 1849. február hó 26-diki csata
z tetemei feleszenek. Középütt Kossuth Lajos
nádtozik. Mögötte a térdelő Dembinszky s
, a zászló alatt kivonult honvédeget látjuk
törött kard és csákány lever a földön, mig a te
sirásó s egy könyet kaptó honvéd áll. A há
i kázak ~~Lathatol~~ front akonnal ki.

t, méretei az alányomásnak 21.5 : 30.6 fm.

ora 8751. (alányom.)

107/95 N° 146.

Schaller Eduard

1802 – 1848

Lüb I. 20, 21, 25, 141

II. 80, 82.

III. 107

IV. 22, 83, 152

MOK

Schaller nem nevezi az ismert művészeinek kört, lehet, h. nem tőrte magát (úgyanúgy Dorfmeister) a polgárjog megszerzéséért. (A polg. lajstromok már 1535-től lettek vezetve.)

(Mahler – festő, bár Mahler elnevezés alatt leginkább kékfestő, aranyozó v. mázfestő húzódik meg.

Galkai Endre: Néhány újabb adat a soproni művészek köréhez. – Magy. Művészet 1929. [redacted]). 236–238. l.

SCHALLER, Georg .Näfarnyó

Posony, 1721

An 1997/1-3. 225.

Madonna olajfestésű képe, mint a gyermek J
angyalokon is, fején természetes vert ezüst koro
fölött az Atyaisten festménye. Az oltár két
természetfeletti nagyságban faragott szent szobra
átfestve. A tabernaculumon két térdeplő gyertyata
ezüst bádogból. A menza mellső oldalán vert műv
Mária monogrammal és rokokó cartoucheokl
búzakalásszal, aranyozott és ezüstözött rézből, d
ötvösmunka. A főoltár előtt örökmécses vert n
három aranyozott kampós kerubfejjel, XVII. száza
A szentély északi fala mellett a gyóntatószék alatt
XV. századbeli sírkő elmosódó minusculás feliratt
A szentély északi oldalához simuló s
keresztboltozatos XV. századbeli csarnok, konzo
leszelt élű hasáb alakú bordákkal. A sekrestyében:

SCHALLER, Georg, pozsonyi városbíró

G. SCH., Jászberény, +28 éves korában, Pozsony, 1845 október 18. (1845, 770 l)

Preßburger Zeitung
(Gentner)

Schaller Zirkus

Festo

l. Peraldòmegás

SD. 484. l.

ni Nyomda.

Schuller Istvánné, Berta. MDK

Az ő munkái a győri orsolya templom freskói is. Ilkó A Magyar Ipartörténeti Intézet kiadványai sorozatban jelent meg a műemlékben történt kutatásról általános képet adó 13 oldal

Kerecsi Ferenc: A műemlékfeltárás története. 45 old.

Arnaldus I. A Győri Múz. Évkönyve. Veszprém múz. Közp. kiadványa. Bp. 1959.

Scholler István, festő. MDK

A győri Múzeum épületének dísztermében a freskókat festette. 1740 körül. Győrött. Bécsben tanult. 1741 ben már Győrben. 1760 ban Pozsonyban. elhalt május 1779. ben.
50. évé. 1756 ban készült.

Jerei Ferenc A múzeumépület története
45. old

Kovalovszky, 1. A Győri Múzeum Évkönyve.
Képtárunk. Szerk Kiss Árpád. Gy. 1959.

MDK

Schaller István, festő

művei a győri Apát-ur-ház és orsolyita templom, a vasszécsényi kastélykápolna festményei.

A magyarországi művészet története I.
Bpest, 1961. II. kiadás. 442.l.

Schaller Istvan

Pesth

und

Kapellmeister

55 L.

Pécs h. n. VI. 314.

Schaller Sebestyén
Versb.

FVSS (Szalárdi)

Templom, Freskói „Schaller St. pinx 1762"

Szalárdi: Siralmas Vers. VV 1858, 54 l.

Schaller István

Peralkotóképes

50, 484. l.

Schaller István

festő

XVIII-n

1754

l.

Frey Bürgl 1929

XXIII. l.

2 rr

XXVIII. l.

ember hó 4-én 492 sz.a.kelt felterjesz-
ogy egyidejüleg felkértem a kereskede-
ogy a felterjesztésben javaslatba hozott
yes vasuti bérletjegyek kiállittatása
skedjék.

december hó 27.

letéből:

miniszteri osztálytanácsos,
elnöki titkár.

Schaller István
soproni
festő

MDK

A győri Apátur-háza disztermében festményei.

80.o.

Czigány Jenő: Führer durch Győr.Raab/. Sopron 1958.

MDK

Schaller István,festő

freskói a főuri kastélyokban is megtalálható.

A magyarországi művészet története I.
Bpest,1961.II.kiadás. 455.1.

Schaller István fest. M.D.K.

Kőszeg, ut. Jézus templom, bal mellék-
oltár: Sz. Mária 1772.

Genth. Müem. 1959 I. 174

Schaller István festő M.D.K.

Soproni. Nagygeresd, r.k. templom

fő. István kép. 1777.

Genth. Műemk. 1959 I. 213

Schaller Istvánné

Gesztő

erőd

=

Szántó Imre:

Császár-kőrség plé-

bániatemploma.

Bp. 1941.

Tsm. . Cs. É.

Soproni bencés

1942. 101. C.

40/1943 szám

Nagyságos

H E L L G É Z A okl.épitészmérnök urnak

H U D A P E S T

264

Schaller szobrai fest. M.I.K.

Szt. Imre Pépe a celldömölki bencés templom kápolnájában 1778.

Szent. Imre eml. 1959. I. 53

Schaller István

képe 1772-ből az
alsóbb templomban

vród
Horváth Dezső-ről

A Kőnegi ref. Imre-
templom. Kombat-
ség 1930.

Vegyes

6. 10

1 köt. 4 r.

Bartal

Antal

A magyarországi latinság története.

A magyar tudományos akadémia
megbízásából és költségén
közreadja ——

Glossarium mediae et infimae
latinitatis regni Hungariae

Justh e auxiliis Academiae litterarum
Hungaricae condidit Antonius ——

Schaller István

festő

Perállóvászképei

50 db.

BUDAPEST, 1947. augusztus 14.
IX. HŐGYES ENDRE UTCA 10
TELEFON: 182-595

arátom!

Minisztériummal történt megbeszélésre,
zottsága örömmel veszi, ha Bárczy Oszkár
os a Müemlékek Országos Bizottságánál
~~pzási és egyéb~~ adminisztrativ jellegü
ne. Kérem azonban, hogy ez a beosztás
Bizottságától kért s a megnövekedett

SCHALLER István festő

Koppány Tibor: Adatok a vasszécsényi Ó-Ebergényi kastély építéstörténetéhez. = Vasi Szemle, XLIV.évf.1.sz. 1990. 75 .p.

új írá

JANUÁR

H	K	SZ	CS	P	SZ	V
					1	**2**
3	4	5	6	7	8	**9**
10	11	12	13	14	15	**16**
17	18	19	20	21	22	**23**
24	25	26	27	28	29	**30**
31						

F

H	K	S
	1	
7	8	
14	15	1
21	22	2
28		

JÚLIUS

H	K	SZ	CS	P	SZ	V

AU

H	K	S

Schaller István festő M.D.K.

Sopron. Domokos falon, Domokos-
oltár képe talán tőle.

Gerevich. Művtört. 1956 I. 314

MDK

Schaller István
soproni festő

A Szt. Imre templom két mellékoltárának képét festette.

ßß/ 59.oo.

LELKES ISTVÁN : KÖSZEG. Bp. 1960.

Schaller István fest. M.D.K.

Segesd — felsősegesdi r.k.

szenlőm, keresztelővétel 1777

Genth. Műem. 1959 I. 289

Szeged

M.D.K.

Schaller István festő M.D.K.

Sopron, Orsolya-templom, st. Angela látomása 1769

Gerth. Mitteil. 1959 I. 311

Schaller István fest.

M.D.K.

Sopronkorpács, r.k. templom, oltárkép.
Jesus Simon házában 1763

Genth. Münch. 1959 I. 327

Schaller István festő M.O.K.

Sopron, nk. győri templom, Borgia
nk. Ferenc és nk. Margit kápol-
náiban a mennyek Bejei. 1764.

Gerle. Müem. 1959 I. 315

Schaller Hans Festmüsterol

Größi Heule 1935. 193.

Gibb

Schaller István, festő

Ő Sopronban a Templom utcai Pálovich házban lakott, itt lakott Dorfmeister is. 1742-ben Schauer Mihály Eliás festő lakott e házban. 68.old

Csatkai Endre: Adalékok a soproni Barokk művészethez. I.rész 64.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII.évf.1968 Sopron

Schaller István, festő

Előbb Győrött, majd Sopronban dolgozott. Művei vannak Kőszegen, Horpácson, Vasszécsényben, Fülesen, Felsőcsegesden, Pannonhalmán, és egy eddig nem ismertetett oltárkép Somogyhárságyon. Szent Vendel, a nyájak védőszentje állatok között Angyalai a boromonostori képekre emlékeztetnek. Jelz: Pinxit Soproniis t. Schaller 1779

255. old

Csatkai Endre: Adalékok a soproni Barokk festészethez II. rész. 253. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968. Sopron

Schaller István, festő

Előbb Győrött, majd Sopronban dolgozott. - Schaller István: Szt. Vendel. Somogyhárshegy/Baranya m./. Tóth Károly és Borc[illegible] László felvétele. Fekete repr. 254.old

Csatkai Endre: Adalékok a soproni barokk festészethez II.rész 253.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968. Sopron

Schaller István,festő

Előbb Győrött,majd Sopronban dolgozott.Szép feszület-
képe került magánkézből a pannonhalmi képtárba.1918-ban
fedezte fel Mihályi Ernő,azóta számos képe vált is-
mertté. 255.old. 8.jegyz

Csatkai Endre: Adalékok a soproni barokk festé-
szethez II.rész 255.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXII.évf. 1968.
Sopron

Schaller István († 1779 Sopron)

Sopronban dolgozott. Fő műve a Múzeum dísztermében (ma: Liszt) látható dolgozat. Művei: vannak: Füss; Kőszeg; Répcevis; Hornád; Vasszécsény; Fülek, Felsőlepsed; Pannonhalma

Sümegy kőszobrai: Szent Vendel és társ. képe

Dercsényi Endre: A dalmatok a soproni barokk festészetben

Borsodi Szemle 1960 3 sz. 253old.

Shaller István, festő

Lásd Schaller István néven. Győri, majd soproni művész v
volt.

Csatkai Endre: Adalékok a soproni barokk festő-
szethez II.rész 253.old

Soproni Szemle. Helytört. folyóirat. XXII.évf.1968.
Sopron

Schaller István, festő

A Dunántúl nyugati és déli részein is dolgozott. Előbb mint győri festő a Csallóközben Füssön is festett freskót. Mint soproni festő a dóm két oltárképe/Borgia Szt Ferenc, Szt. Margit/ van tőle. Az Orsolya templom szertárában egy Szt. Angela képe van. 254. old

Csatkai Endre: Adalékok a soproni barokk festészethez II. rész 255. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968. Sopron

Schaller, festő

Soproni művész. Az egri képtárban Dorffmeisternek tulajdonitott két kerubfejes képéhez hasonló fejeket a barokk festők műhelyeikben tartottak. Az Schaller képein gyakran megjelenő repülő angyalhoz is készült ilyen séma, 1944-ig a Dóm sekrestyéjében volt, valószinüleg elpusztult. 761.old

Kövecses Rezső: Dorffmeisternek tulajdonított képek az egri képtárban 358.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965
Sopron

Schaller István, festő

Kiemelkedő művész. Győrben dolgozott előbb. A győri mai múzeum disztermének freskóját festette. A bársmonostori főoltárképen 1757-ben még győrinek jegyezte magát. A mellékoltárok képein 1760-ban és attól fogva soproninak vallotta magát. 1770-ben szembaja miatt adóját el engedik, de haláláig 1779-ig dolgozott. 254.old

Csatkai Endre: Adalékok a soproni barokk festészethez II.rész 253.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. 6vf. 1968. Sopron

Schaller Károly

szepesmindszenti festő Jestetic
1778-ban a celldömölki apátsági templom
szent Imre oltárképét.
A templom legjobb képe.
Különös festő Dorffmeisterről, aki-e templom
többi XVIII. századbeli
képeit festette.

Látam 1938
március 5.

L.

Schaller István
sopron festő
1774

l.

Thirfelödumántul
103. l -

Ziebendorf h. n. IV. 225

SCHALLER *István*, győri származású festő. A XVIII. sz. második felében Sopronban működött. 1762. készítette a füssi (Komárom vm.) rk. plébániatemplom oltárfala freskóit, melyek a bencés-rend védszentjeit és szent királyainkat ábrázolják. Frummwald Lipótot ábrázoló arcképe 1776-ból a M. Tört. Képcsarnokban.

Gy-gy II. 417 l

ula Mária hajó
hamai szigetek
ket 16 Kuba szigetet felfedezte
i
nával ment vissza.
#93 január 3 vissza indult
iszcsára
kept 25. 500 emberrel
7 hajó indult Eszpa
óni ába
útjára 3 hajóval
ndult
enaissance újjászületés

Schaller István

MAGYAR MŰVÉSZET

1928. 554
1929. 237

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Schaller István

győri városmajori fedő
a XVIII. 7. második felében
Sopronban.

A Soproni Képzőművészeti Kör kiállítása 1927.

838

Weinrauch Johann Casper

a Szent Márk-tér a tenger felöl (Prospect des S. Marco Platzes in Venedig von der Wasserseite.) Rm.

K. 1.–

120 m. 132 Z.

St. Schaller

festő

Füss (Komárom m.)
r. k. templom oltárképe
St. Schaller piarista alá-
írással.

Typ. A. Arch. köl. I. 95-6

Secco. A műemlékek
446 l.

Schaller St

festő

A füssi (komáromm.) kis kath. plébánia templom oltárjala alfresco festményeit készítette Jelrisc: 1762. St. Schaller pinxit. A mű diszes mester.

Lod

Prof. Arnold. Gallo-Kő műemlékei. Arch. Közl. I. 95. l.

..... *műhely.*

lyfőnökség!

...év ..... hó ____n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

e ..... számu .....

iztam.

___ évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Schaller István

festő.

festette a füssi templom (Komárom m.) presbitt. Febr: 1762. Sz. Schaller pinxit.

T. 13. l.

Schaller István

Magyar Művészet
1928. 534

Schaller István

festő. XVIII sz.

Füss kőrisi kis templomának oltárfreskói (?) és megtekintésre méltók, a rend (benczés) védszentjeit és szent Királyainkat ábrázolják. A jeles művész nevét a festés tartá fen: „St. Schaller pinx. 1762."

Családi utiéjek. Vas lip 1858. 54. l.

Schaller István (4

Csatkai szerint valószínűleg az ő művei:

A kőszegi szent Imre templomban Mária Koronázása.

Az oszkiántumfai oltárkép: Mária mennybemenetele, erősen átfestve.

A körösbocsárdi templom oltárképe, melyet egyébként Stüngi Hoffbauer bécsi festő művének tart.

Fenti fia Sámuel festő 1782-ben a soproni kaszárnyában festi ki lakását egy tisztviselője. 1807-ben polgárjogot nyer, tagjaitól egy bélyegzői hárat kap ajándékul. 1810-ben a házi mint szerepel.

ILLUSZTRÁCIÓK

Schaller Tolvan

festő XVIII. sz.
Mű. Történet

Erőd

Pigalművel

562. l.

Dr. ACSAY LÁSZLÓ
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK
BUDAPEST,
IV., Türr István-ucca 9,
Telefon: 187—706.

Schaller
Postmeister
Szent-Imre alsóvárosi
a cellaházakhoz tartozó
vaj kereskedésében 1778
Pest-Buda
37 2. p.

Pacher Samu
a dömötöri apátság
Kőrt. Pp. 1912.

VI. SVÁJCI ÖSZTÖNDÍJASOK.

Az állami ösztöndíjas felügyelő hatósága: Dr. Baranyai Zoltán, m. kir. követségi tanácsos, 8 Rue Senebier, Genève. Az alapítványi ösztöndíjasok dr. Verzár Frigyes baseli egyetemi professzor felügyelete alatt dolgoztak.

Állami ösztöndíjas:

Dr. Bibó István (1911, Budapest, ref.), bírósági fogalmazógyakornok, 1934 október hó 19-étől 1935 július hó 4-éig folytatta tanulmányait Genfben. Beiratkozott az Institut Universitaire des Hautes Etudes Internationalesra és mindkét félévben hallgatta Kelsen (nemzetközi jog), Wehberg (Nemzetek Szövetsége), Guggenheim (nemzetközi döntőbíráskodás), Bourquin (diplomáciatörténet) előadásait. Az első félévben beiratkozott a genfi egyetem jogi karára és hallgatta Bourquin (nemzetközi közjog), Sauser-Hall (nemzetközi magánjog) és Rappard (Nemzetek Szövetsége) előadásait. A második félévben a genfi egyetem bölcsészeti karára iratkozott be és Werner (filozófia), Rossier (európai történelem), valamint Borgeaud (svájci történelem) előadásait hallgatta. Az első félévben három folytatólagos előadást tartott Kelsen professzor szemináriumában „A bellum justum elmélete a

Schaller István

soproni festő

1778

l

Mihályi-falu egyh.

43. l.

Löbbegyűr

4295. Pieter Wo

A mestert megkeresztelték Ha
† Amsterdambar

~~(Vadászat.~~

Az előtérben szemlélh
jobbrafordult szürke lovon
a bal kezében lévő kürtöt
támasztotta. Öltözete: tollas
tarisznyaszijak keresztezik
kantyús csizma magas szár
ledik. Közelében jobbról ké

a hajtó vezeti pórázon. A
és felhőzött égbolttal.

Fa, méretei 15·4 : 16 cm
1500 K. — Néhai gróf Pálffy
ber 14-én (1429–908). ~~=~~ Az
gyására vonatkozó adatokat
Bejelentetett 1913 márczius

Kifüggesztésére vonatkoz
ban. 1913 : 119. *Pieter Wou*

Jegyzet. Az e festményre

a) a törzsleltárban (19
Wouwermann: Der Trompet
schwarzen Rahmen (Schreibe

b) a leltári kivonatbar
Philip Wouwermann: Falk
Rahmen unter Glas, gekauft
(II. Salon);

c) a hagyományi jegyzé
Wouwermann (?): Kürtös v

d) az átvételi okmányb
Wouwermann (?): Kürtös v

Hag. 1912.
Pálffy

Schaller

veprem festő

Szent Imre hg oltár-
képe (1778) a cellde-
rnötki apátság templomban.

Dor Barkóny

44.l.

(1879 ?)

1899. X. 14-én a 76683 s
[illegible] nagyságú at [illegible]

1

o.

K:

. ábrázolt vidéken, hol még a földet az
ják, balra domb van kopasz fákkal ész-
k egyrésze virágzik. Tövében temetőrész-
keresztek ~~s~~ (meg) egyes sírkövek látszanak. Jobbra,
le figyelmünket, a háttérből előretörő"
olt fehérre ~~nyugalan~~ és csak a fák kon-
ék. Jelzése alól jobbra: „Mednyanszky".

330. gm.

rúli hó 26-i 29280 sz. leirattal (214/99),
ó elszámolatra 1899. V. 18-án (250/99) s
rendel 1879. VIII. 25-én 12993 szám alatt

4/99.

Schaller

soproni festő

4 od
2

Pacher dömölkiapáti

296. l.

sanguisorba officinalis

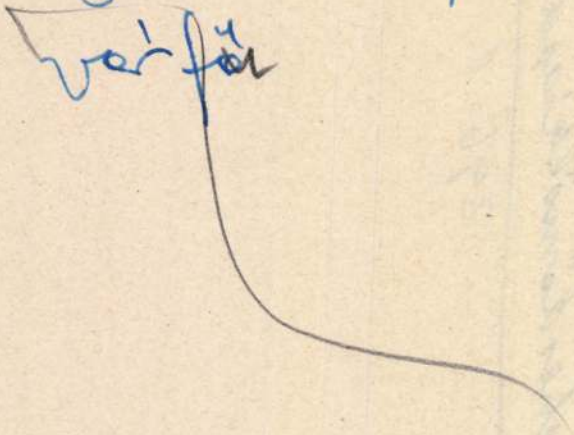

Schaller Istvan festő

Csatsopronkörnyéke, 7, 10. l.

A szélaki (Sopron m.) templom mestere Nep. Szent János képe festőt. Felirás: Stephan Schaller pinxit Sopronii 1774.

7. lap.

1768-ból való adat, de oly zavaros, hogy le se írom. Lényeg: hogy ekkor Schaller Szélakon dolgozik a templom rajzán. Többszöri olvasás után úgy véli, hogy a templom 10. l. részen, hogy a két oldalán álló nőalakot szintén festette.

Schaller István

festő

A Kőszegi szent Imre templomban két oltárképe van.

1. Immaculata. Jelzése Steph. Schaller pin: Sop. A 1777.

2. Mária megkoronázása Jelzése nincs. Legalsó a képen.

Jeles kvalitású korai barokk képek

Láttam Kőszegen
1937 jul. 28.

< Schaller István (1.

(Schaller-nek is írtva, győri származású karokkfestő.)

Csatkai-nál: <>

Győri kezelő 1935. 193-199.l.

Képekről.

Szül. 1708 körül valószínűleg Győrött. Élt valószínűleg 1760-ig minden-képpen. Borsmonostori működésének kezdete tehető 1757. évi: illúziós mennyezetfreskók Sch. Ricci után. Ezen kívül Károly tanulóval együtt a nép felett levő oromfalrészt Győr nyugati ablakának festették. Borsmonostori templom: Szent Antal Mennyből tér. 1760 körül Sopronban készült. 1766-67-ben - soproni bérház (Templom utca) lakott.

Füssi tem
1762 föl. a
[illegible]
[illegible]
[illegible]

1770. Sopiari templom Nep. Sz. János

1774. Kőszegi Szent Imre templom oltárképe: Madonna a holdsarlón (Immaculata)

1774. Nép. szent [illegible] (templ.

1774. ~~Kalocsai~~ Krisztus • keresztfán Tarkényi a (Komáromvm.) dr. Matheus Igor, bencés

1776. Fülesi Zichy-kastély kápolnájának bejárata fölött falkép fentről: Mariacelli Madonnát ábrázoló nagy medaillon kép

1778. Celldömölki apátsági templom: Szent Imre apotheosisa legjobb alkotása.

1779. dr. Zi-e[illegible] fi ezen Kőszegben halt meg Sopronban.

1777. Felsőőrsegedi prefectorsági kollator: Krisztus levétele a keresztről

IV

Schaller István

festő

rövid összefoglalás festői-
ről, ujabb adatokkal-
A végleges feldolgozás-
hoz ökv. lásd

Csatkai Endre dr.

Győri művészek és ipar-
művészek alkotásai
Sopronmegyében.
Győri Szemle
1940. 171. l. - 172. l.

Schaller István

festő

1773-ban festette az
újkéri templom oltár-
képét. A kép je-
lenleg már nincs a
templomban.

Storno Miksa: Ada-
tok a soproni festészet
történetéhez.
Soproni Szemle
1937. 211. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Schaller Stephan

Thieme Becker

XXIX - 577 l.

Cdyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Schaller István jelző M.D.K.

Répcevis, r. k. templom. Oratorium ban a régi oltárkép 1673 ból: Ns. András.

Gerle. Mitteil. 1959 I. 282

Schaller István soproni festő M.D.K.

Fertőszéplak, r.k. templom szentélyében Nep. szt. János képe 1774.

Genth.Müeml.1959 I. lol.

Schaller István festő MDK.

Győr Apátur-ház / ma muzeum/ freskói. 1736

Ren. 1836.

Genth.Müeml.1959 I. 126

M.D.K.

Schaller István, fest.

Freskói díszítik az 1726-ban épült győri Orsolyita templom belsejét.

Horváth László: Budapest - Győr - Sopron

Bp. /é.n./, Panoráma, /Magyarország írásban és képben 13.köt./

30. old.

SCHALLER JSTVÁN
festőművész

Gyűr

Bercels temp.
TKM 576

M. old.

Ter

SCHALLER ISTVÁN
festőművészt

Sopron
Katolikus Egyházművészeti Gy.
TKM 221

```
blk= kue
3000= 40175358
3100= Faldoni, Vilmos
3140= m
3162= Porzellanmaler
2194= Ungarn
3200= Ungarn
3300= 1830/1840
3420= Pest
309a= MagyKépLex, 1915
9995= 0022
kenn= hg
redk= Nováky, A^B0gnes
9906= ex
9908= H
9900= 20020717
9990= art.?
revi= created 3 Jul 2000/BRANDT
```

SCHALLER ISTVÁN
festőművész

Sopron

Szent György-templ.

TKM J11

14. oldal

r ungar. kunstgesch. Lit., Bp.

SCHALLER ISTVÁN /

festő, valószínűleg győri származású, vagy legalábbis soproni tartózkodását megelőzően hosszabban működött ott. 1760-tól Sopronban élt, a soproni Dómtemplomban látható tőle két oltárkép. Sonnegg megyéig foglalkoztatták. 1779-ben halt meg Sopronban.

Csatkai Endre: Sopron. 2.kiad., Bp., 1956.
/ Magyar műemlékek /

/17

Schaller István, festő

A győri múzeum mennyezeteét az ő freskói díszitik Győrben és Sopronban müködött. 186.old

Kőhegyi Mihály: Arrabona 1. A Győri Múzeum Evkönyve 1959. 185.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

Schaller Istvánné

Méltatlan

Bodnár Éva: In memoriam Csatkai Endre.
MŰVÉSZET, 1970.október - 22.lap

Schaller István
fs. b.

† Darvas Lilla dolgozat. Bartók fs.

Magyar nyelvtörténet 5. 40.
MRT - Minerva 1970.

SCHALLER István festő

Gyüjteményéről

GALAVICS Géza: Francia regény két XVIII.századi falképsorozaton. = Müvészet és felvilágosodás. Bp., 1978. 398.p.

M.D.K.

SCHALLER István ferkó

megh. 1779. Sopron

1760 áta Sopronban é

Sopron, Dóm-templom kéét oltárkép

Cat. Sopron 17.l.

Schaller István
1708-1799
festő MDK

Győri Apát ur-ház és Orsolyita templom
vasszécsényi kastélykápolna festményei.

Magy. Müv. Tört. I. /szerk. Dercsényi/ 398.o.

Schaller István /sz.1708 MDK
megh. Sopron 1779/

győri festő

A győri magyar ispita Szt Anna templomának Szt Erzsébet oltárképét 1741-44 ben festette.

Jenei Ferenc: Régi győri házak.
Bp. 1959. 26.o.

Ö festette a [illegible] Xantus János Muzeum mai dísztermének freskóit.

U.o. 30.o.

Schaller István

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

3 l.

Schaller István

festő

Gentrmiend.

215, 227, 242, 376.
440, 457. l.

Elnöki megnyitó.
Főtitkári beszámoló
Pénztáros jelentése.
Ellenőr jelentése.
Alapszabálymódositás.
Tisztikar ujraválasztása.
Választmány ujraválasztása.
Dr. Láng Nándor tiszteleti tag üdvözlése.
Dr. Oroszlán Zoltán tiszteleti tag üdvözlése.
Esetleges inditványok előterjesztése.

Budapest, 1951. április 14.

AZ ELNÖKSÉG.

k.:Dr. Dobrovits Aladár
dor sokszorositó,Baross-u.1.

Schaller István fiú
KISALFÖLD

1993. augusztus 23., hétfő

Művészettörténész a megyeszékhelyen

Könyvet ír Schaller Istvánról

Ami igaz, az igaz, nem lehet Dunát rekeszteni a művészettörténészekkel. De félre a tréfát, a megyebéli négy közül Mészáros Júliát bírjuk szóra, mégpedig az ügyben, hogy nem mindennapi vállalkozásba kezdett. De előbb hadd kérdezzem meg, aki mostanság úgy dönt, hogy művészettörténész lesz, az jól van?

– Az megszállott – mondja Júlia, aki kilencvenben diplomázott. Rajzolni, festeni mindig szeretett, minden művészeti ágat kipróbált, szavalt, énekelt, táncolt is, s közben rajztanár akart lenni. Az lett, s kiderült, csak ez nem elégíti ki, ennyi nem elég, elvégezte az egyetem művészettörténeti szakát, mialatt dolgozni kezdett a győri múzeumban.

– Miből írtad a diplomamunkádat?

– A győri barokk festészetből.

– Véleményed szerint hol a helye ma a művészettörténésznek?

– Milyen szempontból, szellemi téren érted? Mert akkor annyit tudok mondani, hogy elszigetelt. Főleg kisvárosban, mint Győr.

– És egyébként, mondjuk anyagiakban a más értelmiségi pályákhoz képest?

– Anyagiakban majdnem rosszabb a helyzete, mint egy pedagógusnak.

– Mire gondolsz?

– Arra, hogy a pedagógusnak csak van lehetősége mellékes vállalására, de nekünk hol lehetne és mikor?

– Igaz, hogy mint munkavállaló nem számítasz kezdőnek, de művészettörténészként említhetem a pálya elejét. S kérdezhetlek a nagy tervről? Biztosan van.

– Hát persze. Szeretném feldolgozni a győri barokk képzőművészetet teljes egészében, amibe már belekezdtem, korábban, diploma nélkül. S szeretném a város képzőművészeti életét gazdagítani, amibe szintén belekezdtem mint a múzeum munkatársa.

– Mi az, amit mindig félbe kell hagyni?

– Schaller István, győri barokk festő munkásságán dolgozom.

– Erről könyvet írsz?

– Inkább monográfia készülne belőle, egy életmű-feldolgozásról van szó. Sok hasznos forrásmunkát találtam eddig is a levéltárakban, de rendkívül időigényes elfoglaltság a napi munka mellett.

– Prózai dolgokkal is foglalkozik egy művészettörténész?

– Hogyne. Építkezünk, most már inkább múlt időben, s van egy tizenkét éves fiam. Szerencsére nagyon jó a családi háttér ahhoz, hogy teljes értékű életet éljek.

G. Sz. M.

Kardból ekevasat

Energia az atomfegyverek plutóniumából?

Jelentős mennyiségű plutóniumot gyártottak az idők folyamán a volt Szovjetunióban, amelyből a becslések szerint tízezer új atomrobbanófejet lehetne előállítani. Ettől meg kellene szabadulni. De hogyan? A japán Atomenergia Hatóság azt javasolja, hogy a problémát egy új típusú, úgynevezett szaporító reaktorral oldják meg, amelyet a szigetország szakemberei fejlesztettek ki.

Ez plutóniumot „éget el", és a maghasadás és az energiatermelés során nem képződik benne újabb hasadóanyag.

Ilyen reaktorokat kellene Oroszországban építeni, persze nyugati segítséggel. Ezek elektromos teljesítménye 800–1300 megawatt lenne. Két ilyen nagyobb reaktorral Oroszország 30 év alatt megszabadulhatna az eddig hadi célokra szolgáló és feleslegessé vált plutóniumkészleteitől.

Távlatilag Japán is érdekelt ilyen reaktorok építésében, hogy az atomerőműveiben termelődő plutóniumot energetikai célokra hasznosítsa.

Az ilyen szaporító reaktorok azonban a jelenlegi rendkívül alacsony uránárak miatt csak húsz-harminc év múlva lehetnek versenyképesek a jelenlegi hagyományos, uránreaktorokkal működő atomerőművekkel.

Együnk spenótot!

mint Popeye

A spenót és karotta kedvező hatását finn kutatók az A-provitaminra és az E-vitaminra vezetik vissza. Ezek ugyanis megakadályozzák a lerakódásokat az erek falán.

Az orvosok szerint az artériaszűkület valószínűsége kétszer akkora a kevés vitamint fogyasztók között, mint a vitaminokkal jól ellátottaknál.

A csecsemőknek viszont minden okuk megvan, hogy elutasítsák a spenótot: a magas nitráttartalom gátolja a vérben az oxigénszállítást. A gyermekorvosok ezért nem javasolják ebben a korban a spenót fogyasztását.

ott éjjelik
ólommérgezése
rdőtüzek

delmi gondok Rómában

Városi rókák Nagy-Britanniában

A rókahölgy lustán heverészett a napon az észak-londoni külváros egyik parkjában, s csak néha fülelt a közelben játszó gyerekek zajára – egy modern állatregény is kezdődhetne így, de a szín valósá-

Schaller I.

552. Schaller István.

Élt a XVIII. sz. második felében.

Frummwald Lipót.

Derékon alólig van ábrázolva, kissé balrafordultan áll, de visszanéz. Jobb kezét a kerek márványasztalon fekvő »*Syntaxis*« mellett felállított »Flos . . 16« című könyvre tette, balját pedig csipőjére támasztotta. Parókája egyszer fodorított, szeme és szemöldöke barna. Körülcsavart nyakkendője fehér; zöld dolmányának, prémszegésű piros bekecsének és sötétpiros magyar nadrágjának zsinórzása ezüst. Az asztalról piros terítő lóg le. Felirata a kép hátán hét sorban: »*Leopoldus Vincentius Frumwald Mediae Gramatices Classis Alumnus. Depictus XIII. agens Añum Anno Salutis M: D: C: C: L: X: X: V: I: Stephanus Schaller Pinxi.*«

Vászon, méretei 77 : 62·2 cm. — Lelt. sz. 552. — Vétetett az 1895 márczius 20-iki 15389 és az 1895 márczius 26-iki 16399 sz. leirat alapján Enea Lanfranconi gyüjteményéből (81–895). — Értéke 50 K. — Átvétetett 1895 május 5. és 6. napján. — Az átvételt jóváhagyta az 1895 május 30-iki 28402 sz. határozat (140–895). — Átvételi jegyzék 677. tétele.

Schaller 552.

Frumwald Lipót:

Derékon alól, állva s kissé jobbra nézve. Jobb kezét a kezek mái-
rainy asztalon fekvő: „Syntaxis" mellett fölállitott „FLOS „ színü könyve
s balját csipőjére tette. Parókája egyfer fodrított, 16 "
szeme s szemöldöke barna. Körülcsavart nyakkendője fehér, s fehér dolmányát,
sötétpiros magyar nadrágja s preinegein" lehetne ezüst zsinórzásai. A ap-
haltól piros terito lóg le. A vásznan kátul ezeket olvassuk:

Leopoldus Vincentius Frumwald
Mediae Gramatices Classis
Alumnus Depictus XIII. agens
Annum Anno Salutis
M: D: C: C: L: X: X: VI:

Stephanus.
Schaller Pinxit.

Olajfestés, vászon, méretei 79.5 : 63.7 Ctm.
Festette: Schaller István.
Lanfranconi S. gyüjteményéből 140/95 № 677.

140/95 : 677.

Shaller, St.

Sajtó alá rendezi fő gróf Széchenyi Ferenc naplóját 1836-ban kezdve és abba bőven beleszőve a saját életfolyamának feljegyzéseit. (A szöveget, amelyet kapcsolatosan közöltek, a naplójából szerkesztette [illegible])

Ismertető cikk: A győri ág. ev. főgymnasium története. Győri Szemle 1935. 5-6. f. 85-89. l.

Schaller István

festő

Győr 1736.

rod
2

Barcza Leander:

Adatok Győr műem-

lékeiről.

Győri Hemle

1933. 4. 62 l.

VTÁR ~ STADTBIBLIOTHEK

VICZKY-UTCA 1.

Jelentés

a győri Városi Múzeum falképeinek restaurálásáról.

A vezetőhelyettes f. évi júl. 7-ikelt 8580/1950. számú rendeletére f. hó 12-én megtartott ellenőrző szemléjéről a következőket jelentem:

A múzeum díszudvarában 23 darab falkép van egykorú és igen szép stukkó keretekben. Ezek közül a középső nagy freskó (négy szimbolikus kép festményével), a bal jobbra és balra, valamint a középső ablakmélyedésben levő képek való di fres-

freskóról

szönettel póstára adtuk.

Kiváló tisztelettel:

kók és Schaller István női
pestő művei. Ugyancsak köle
valók a két szélső ablak
oldalfalán lévő kis grisail-
le freskók is. A ± oldal fa-
lain lévő három nagy és
két kisebb történeti kom-
pozíció és a kis, címerosz-
lop dekorációk szintén és más
kéz művei. A karbahozan-
dó festett felület kb. 45 m².
A falképek nagy részét 1838-
ban restaurálták s a brutá-
lis lemosásával sok kárt oko-
zak. A ráfestések alkalmat-
lan anyag használata követ-
keztében erősen lesötétedtek
és hámlanak. Ezeket eltávo-
lítani és pótolni kell. A
mostani restaurátor és se-
gédje a helyreállítás mun-

± terem.

Országos Bizottság !

hó 29-én kelt 234/1932.sz.felhivására van
értesiteni, hogy a kultuszminisztérium
elszámolandó 1000.- Pengőt az azóta kezeim
-Pengő felhasználása után egyszerre fogom
a munkálatok még folyamatban vannak és
ernek befejezést. Amennyiben adminisztrati
térium számvevősége ragaszkodnék a szóban
nost való elszámolásához, ennek nem volna
az elszámolást augusztus hó folyamán beter

kájat a közepső ovális alakú boltozat nagy képén kezdte. A kép, mint a keleti oldalán ideiglenesen ~~összeomlási~~ megkezdett négyzet alakú felület bizonyítja, oly sokáig volt, hogy a festmény tárgyát meghatározni csak nehezen lehetett. A mostani letisztítás után világosan látható, hogy a szimbolikus jelentőségű

festmény

kerekített, háromszög alakú kompozícióban a „Hit, Remény és Szeretet" allegorikus ábrázolása. A festmény jelzése: „St. Schaller Pinx. 1738. ren. 1838."

Creditis

20 darab

jesztenem. Erre vonatk

1932, julius hó 13.

Nem titkolhatom el azt a gyanumat, hogy az egyszínű fekete festékkel festett signaturát – miután a régit akaratlanul lemosta – a szárazcsiszolóval későbbi restaurátor festette a freskóra. Erre vall a „C" betűnek a nyelvből való hiánya is. A most folyó restaurátorok a kép jelentéktelen részét már rendbehozták, s néhány nap múlva teljesen elkészülnek vele. Munkájuk lelkiismeretes és szakszerű. Az eddig végzett munkájuk garancia arra, hogy a további feladatokat is rendben fogják megoldani.

Ez alkalommal nem mulaszthatom el, hogy a T. Vezetőség figyelmét néhány körülményre felhívjam. Igen szeren-

tetü Bizottság !

ém elismerni,hogy a zsámbéki templom-
itási munkákra kiutalt 2.000 /Kettőezer/
lezettsége mellett a mai napon átvettem.

Mély tisztelettel

-án

Möllerné

bizotts.tag

csés megoldásnak tartom, hogy a Városi Múzeum céljaira ezt a történelmi levegőjű régi, szép épületet sikerült igénybe venni. Legszebb része a falképekkel, művészi stukkókkal, műmárványnal és parkettával ékes díszterem. A falképek rendbehozása után a rendkívül piszkos, több helyen levált, közönséges vakolattal pótolt és olajfestékkel mázolt műmárvány falak, s megviselt padlózat rontani fogják a terem művészi hatását. Úgy értesültem, hogy ezek, s az olajfestékkel bemázolt szép tölgyfa ajtók kárbahagyatására már tárgyalások folytak s igen előnyös ajánlat is érkezett. Arról is értesültem, hogy a város hűtőszekrényt fog beállítani ~~a~~ közelében ~~a~~ szobrainak kárbahozatalára. Minthogy ezeken

UDAPEST, 1932. SZEPTEMBER HÓ 22.

ÁSÁRA, KÉREM KIADATNI A TUL-

JU ELEMÉR: MAGYAR VÁRAK CIMÜ

GOD PARANCSÁT, MIKOR KÜLDHETEK

SZTELETTEL:

Gerő Zoltán

a szobrokon csak kőfaragó munka pótlásáról van szó, bizonyára federettel, nyugtával a várositól már megszavazott összeg a Városi Múzeum díszterme műmárvány és parkett rendbe hozásának szerény költségeire is, ha a T. Vezetőség exirainyean kérésnek fordul Győr városához. Ezeken kívül azonban még egyéb is gondolni kellene: a díszterem művészi stukkói porosak, kormosak és itt-ott sérülnek. És porosak, számos helyen sérülnek a boltozaton a stukkók közötti falfelületek. Ezek most szürkés zöld színűek, a lehullott vészeken látszik, hogy eredetileg ultramarin színűek voltak. Költségkímélés cél-

4.L/82. KÉP./
NA A SELMECZI OVÁRBAN.

5.L 41. Kép
E.

9.L/30. KÉP./

1.L 53. Kép
ITOTT KÉPE EGY 1676-IKI METSZET A.

34.L 39 Kép
L ALAKITOTT TERME A TEMPLOM.

53.L. 38 Kép
ST VÁRUDVAR.

34.L. 5 Kép
L.

35.L./52. KÉP./

V.TÁBLA. 3SZIN NYOMÁSHOZ KLISÉK
FÖLDSZINTI ALAPRAJZA.

157.L. 218 Kép
A LOVAGTEREMBŐL.

XIII. TÁBLA 2. KÉP.
THLEN GÁBOR ÁLTAL ÉPITETT TORONNYAL,

jából (a mostani állapotot) megkíséreltem tartani, de a sérüléseket javítani s az egész felületet tisztítani kellene. A stukkók és a (tisztításukra) színezésének fantasiára a festmények restaurálásával megbízott konzervátor szívesen és olcsón vállalkozik, ha költségvetés bemutatására felszólítást kap.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1950. jul. 14.

. VIII. TÁBLA ■ 3SZIN NYOMÁSHOZ ■
ÉNYEI, A/ AZ ABLAKOLDAL A KÉPCSOP.

. VIII. TÁBLA ■ 3SZIN NYOMÁSHOZ ■
MÉNYEI, B/ A SZEMBEN LEVŐ FAL A CZ..

~~. XII. TÁBLA 1. ÁBRA~~

~~. XII. TÁBLA 2. ÁBRA~~

. 5. LAP, 2 kép
RBEN A XV. SZÁZADI ALSÓKAPUVAL.

III. k.
~~39, 38, 37, XIII. tábla 2 m,~~
~~III. k. XIII. 2 m és I. k. 2 m.~~ ötödiken
, mai napon átvettem.
~~ek 1932~~ szeptember 24-én

St. Skaller

Pinx 1738. rev. 1838

Muzeumok és Müemlékek Orsz. Központja
Budapest, VIII. Bródy Sándor-u.16.

8380 /1950

Szentiványi Gyula

muzeologus urnak

B u d a p e s t

Felkérem, hogy a győri Széchenyi-tér 1. számu ház /Városi Muzeum/ falképei restaurálásának ellenőrzésére Győrbe utazzék. Kiküldetésére egy napot engedélyezek s annak eredményéről irásbeli jelentést tartozik tenni.

Budapest, 1950. julius 7.

MÜZEUMOK ÉS MÜEMLÉKEK ORSZÁGOS KÖZPONTJA

Pogány Ö. Gábor /
vezetőhelyettes

Schaller Istvan

Pest

SCHALLER ISTVÁN, festő

Festői müködéséről az 1760-as években csupán a hagyomány alapján tudunk, állitólag ekkor készitette a Komárom megyei füssi bencés kolostor azóta elpusztult freskóit. 348.old. 28.jegy

S.CSEREY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe Felsőpatyon 337.old.

SAVARIA, A Vas Megyei Muzeumok Értesitője, 1967-197(x 4.sz. Szombathely, 1973

SCHALLER ISTVÁN, festő

Nevével először Győrben találkozunk, amikor az Apát ur háza mennyezetfreskóit készíti. A továbbiakban-ha hiányosan is időrendi sorrendben-1779-ig főleg Vas, Pozsony és Sopron megyében ismerjük alkotásait. 348.old.

S. CSERBY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe Felsőpatyon 337.old.

SAVARIA. A Vas Megyei Muzeumok Értesitője, 1967-1970 X 4.sz. Szombathely, 1973

SCHALLER ISTVÁN, festő

A győri születésü Schaller Istvánról nem sokat tudunk. Müveit gyakran Dorfmeisternek vagy ismeretlen mester alkotásának tulajdonitják. Képeiről, azok keletkezési körülményeiről irásos feljegyzés alig maradt fenn.
348.old.

S.OSERRY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe Felsőpatyon 337.old.

SAVARIA. A Vas Megyei Muzeumok Értesitője, 1967-19
X 4.sz. Szombathely, 1973

SCHALLER ISTVÁN, festő

Esterházy Ferenc Julianna nevü nővérének férje, Barkóczy
czy János már ez időben sógorságban állt a Széchenyi-
ekkel, igy valószinübb, hogy ez a kapcsolat játszott szere
pet Schaller patyi megbizatásában. 348.old. 26.jegy

S.OSBERN ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe
Felsőpatyon 337.old.

SAVARIA, A Vas Megyei Muzeumok Értesitője, 1967-197
x 4.sz. Szombathely, 1973

SCHALLER ISTVAN, festő

1708-ban szül. Győrött. Sopronban élt, ott halt meg 1779
Sopron, Pozsony és vas megyékben dolgozott.
Szignált és datált képei:
SOPRON: Orsolyitak temploma, Szent Angéla, 1769.
252.old. 27.jegy

S.CSEREY EVA: Schaller Istvan két ismeretlen képe
Felsőpatyon 337.old

SAVARIA, A Vas Megyei Muzeumok Értesitője, 1966-1980.
4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ~~&~~ ISTVAN, festő

1708-ban szül. Győrött, Sopronban élt, ott halt meg 1779.
Pozsony, Sopron és Vas megyékben dolgozott.
Szignált és datált képei:
PANNONHALMA: Feszület kép, 1774.
352.old. 27.jegy

S. CSERBY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe Felsőpatyon 337.old

SAVARIA. A Vas Megyei Múzeumok Értesitője, 1966-1970. 4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVAN, festő

1708-ban szül. Győrött. Sopronban élt, ott halt meg 1779
Pozsony, Sopron és Vas megyékben dolgozott.
Szignált és datált képei: NAGYGERESD: templom: Szent
István oltarkép, 1777
352.old. 27.jegy

3. CSERNY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe
Felsőpatyon 337.old

SAVARIA. A Vas Megyei Múzeumok Értesitője, 1966-1980.
4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVAN, festő

1708-ban szül. Győrött. Sopronban élt, ott halt meg 1779.
Pozsony, Sopron és Vas megyékben dolgozott.
Szignált és datált képei:
FELSŐSEGESD: Krisztus siratása, 1777.
352.old. 27.jegy

S.CSEREY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe
Felsőpatyon 337.old

SAVARIA. A Vas Megyei Múzeumok Értesítője, 1966-1970.
4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVAN, festő

1708-ban szül. Győrött. Sopronban élt, ott halt meg 1779.
Pozsony, Sopron és Vas megyékben dolgozott.
Szignált és datált képei:
FÜLES: kastély kápolna freskó, 1776.
352.old. 27.jegy

S. CSERNY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe
felsőpatyon 337.old

SAVARIA. A Vas Megyei Múzeumok Értesítője, 1966-1970.
4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVAN, festő

5.ábra.-Schaller signoja a felsőpatyi képem.1762-ben 344.old. Fekete repr.

S.CSEREY EVA: Schaller Istvan két ismeretlen képe felsőpatyon 337.old

SAVARIA, A Vas Megyei Muzeumok Ertesitője, 1966-1970. 4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVAN, festő

4.ábra. Felsőpaty:Schaller István:Mária mennybemenetele,1762. Fekete repr. 342.old

S.CSEREY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe Felsőpatyon 337.old

SAVARIA, A Vas Megyei Múzeumok Értesitője,1966-1970. 4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVAN, festő

1.ábra. Szüz Maria születése,oltárkép:Schaller Istvántól. Fekete repr. 338.old.

S.CSEREY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe
felsőpatyon 337.old

SAVARIA, A Vas Megyei Muzeumok értesitője,1966-1970.
4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVAN, festő

9.abra.-Schaller István:Szent István oltarképe,Nagygeresd. Fekete repr. 349.old

S.CSERNY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe
Celsőpatyon 337.old

SAVARIA. A Vas Megyei Muzeumok Értesitője,1966-1970.
4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVÁN, festő

8.ábra.-Schaller István; Szent Angéla oltárkép,Sopron, Fekete repr. 347.old

S.CSERÉNY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe
Velsőpatyon 337.old

SAVARIA. A Vas Megyei Múzeumok Értesítője,1966-1970. 4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVÁN, festő

A Ricci-féle Mária mennybemenetele c.oltarképen fenn angyalkoszorúban felhőkön ül Mária,lent nyitott koporsó körül az apostolokSchaller borsmonostori képén ezt meg tartja,de képén Mária Riccivel szemben beleolvad az ang alok tömegébe,a felhőkbe. 343.old. 19.jegy

S.CSEREY EVA: Schaller Istvan két ismeretlen képe Felsőpatyon 337.old

SAVARIA, A Vas Megyei Múzeumok Értesitője ,1966-1970. 4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVÁN, festő

A felsőpátyi templom oldalhajójának oltárn , a Mária men nybemenetelét ábrázoló képen érvényrejutó világos, átteki hető szerkezet is kvalitasos festőt sejtet, "St, Schaller Pin. Anno 1762" felirat és évszám alapján nyilvanvaló, hogy Schallernek egy korai alkotása. /5. kép./.

S. CSEREY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe Felsőpatyon 337. old

SAVARIA, A Vas Megyei Múzeumok Értesitője, 1966-1970. 4. sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVÁN, festő

Soproni festő. Szüz Mária születése c. főoltárképe a felsőpátyi kat. templomban. A főoltárkép készitési ideje ismeretlen, csak ha a történeti adatokat figyelembe vesszük, közelithetjük meg a kérdéses időpontot. 341.old

1. CSERBY ÉVA: Schaller Istvan két ismeretlen képe felsőpatyon 337.old

SAVARIA, A Vas Megyei Múzeumok Értesitője, 1966-1970. 4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVÁN, festő

A felsőpátyi templomban 1758-ban már két oltárt említene
A főoltárkép Szűz Mária születését ábrázolja, ez az első
megbizható adat, hogy a mai főoltárkép már akkor a temp-
lom szentélyében, tehát a mai helyén állt. 341.old.

S.CSERNY ÉVA: Schaller Istvan két ismeretlen képe
felsőpatyon 337.old

SAVARIA, A Vas Megyei Múzeumok Értesitője, 1966-1970.
4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVÁN, festő

Felsőpátyon a templomban a főoltárkép felállitása, Schal
lernek Szüz Mária születésü képe, csak akkor vált aktu
állissá, amikor az emlékkápolna már elkészült és berende-
zésének szükségessége felmerült. 341.old.

CSERNY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe
Felsőpatyon 337.old

SAVARIA. A Vas Megyei Múzeumok Értesitője, 1966-1970.
4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVAN, festő

1708-ban szül. Győrött. Sopronban élt, ott halt meg 1779-ben
Pozsony, Sopron, Vas megyékben dolgozott.
Szignált, datált képei:
BORSMONOSTOR; Szent Antal oltarkép. 1760.
352.old. 27.jegy

S. CSEREY EVA: Schaller Istvan két ismeretlen képe
Felsőpatyon 337.old

SAVARIA, A Vas Megyei Muzeumok Értesitője, 1966-1970.
4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVAN, festő

1708-ban szül. Győrött. Sopronban élt, ott halt meg 1779
Pozsony, Sopron, Vasmegyékben dolgozott.
Szignált, datált képei:
BORSMONOSTOR; Mária mennybemenetele, 1757.
352.old. 27.jegy

S.CSERBY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe
Felsőpatyon 337.old

SAVARIA, A Vas megyei Múzeumok Értesitője, 1966-1970.
4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVAN, festő

1708-ban szül. Győrött. Sopronban élt, ott halt meg 1779-
Pozsony, Sopron, Vas megyékben dolgozott.
Szignált, datált képei:
VASSZECSENY; Ebergényi kastély freskói, 1760.
252.old. 27.jegy

S. CSEREY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe
Felsőpatyon 337.old

SAVARIA, A Vas Megyei Múzeumok Értesitője, 1966-1970.
4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVAN, festő

1708-ban szül. Győrött. Sopronban élt, ott halt meg 1779.
Pozsony, Sopron és Vas megyékben dolgozott.
SZIGNALT és datált képei:
SOPRON, szent György templom, oltárkép. 1764.
352.old. 27.jegy

S. OSBERN ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe
Felsőpatyon 337.old

SAVARIA. A Vas megyei Múzeumok Értesítője, 1966-1970.
4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVAN, festő

1708-ban szül. Győrött. Sopronban élt, ott halt meg 1779.
Pozsonyban, Sopron és Vas megyékben dolgozott.
Szignalt és datalt képei:
FERTOSZÉPLAK: Kálvária, 1768.
352, old. 27. jegy

S. OSERSY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe
Felsőpatyon 337. old

SAVARIA. A Vas megyei Múzeumok Értesítője, 1966-1970.
4. sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVÁN, festő

Soproni festő. Szüz Mária születésee képe. Gyakran kut, tor
rony, liliom jelképezi. Ez a barokkban igen gyakori. Szüle-
tésábrázolásának egy XVIII.sz-i képünkkel azonos megfo-
galmazásával egy osztrák szentképen is találkozunk,
ahol a szülők szivéből kinőtt liliomból Szüz Mária, mint
fiatal leányka tekint ki. 340. old. 5. jegy. 2. kép.

S.CSEREY ÉVA: Schaller Istvan két ismeretlen képe
Felsőpatyon 337. old

SAVARIA. A Vas Megyei Muzeumok Értesitője, 1966-1970.
4. sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVÁN, festő

Szűz Mária születése c.képe Felsőpatyon.A felső mezőben a pólyás Mária felett aranygyürü lebeg,mely a Szentlélekkel való eljegyzését szimbolizáljamig a 12 csillagból font korona asszonyi méltóságára utal.A baloldali fényárban a kitárt karu,megszületendő gyermek Jézus lebeg. 341.old. 8.jegy

S.CSEREY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe Felsőpatyon 337.old

SAVARIA, A Vas Megyei Múzeumok Értesitője,,1966-1970. 4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVÁN, festő

Szüz Mária születése c.képe Felsőpátyon.A fő esemény mellett-Mária születése-mellett tanitócélzatu képecskék hez hasonóan,Mária életének fontosabb eseményeit igyek szik jelképesen feltüntetni.A festmény előképe valószinü leg közkézen forgó imacédulákra,szentképekre vezethető vissza. 341.old.

S.CSEREY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe Felsőpatyon 337.old

SAVARIA. A Vas Megyei Múzeumok Értesitője, 1966-1970. 4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVÁN, festő

Felsőpátyon Farkas Gábor 1756-ban még élt, mert főjegy-
zőként említették. Két évvel később már halott, mert em-
lékkápolnájának felépitését említik. A kápolna felépitése
sére és a főoltár felállitására e két év között kerülhe
tett sor. Tehát Schaller Szüz Mária születése c. képének
a főoltáron való elhelyezésére csak 1757-58-ban kerül
hetett sor. 343. old.

S. CSERNY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe
Felsőpatyon 337. old

IRODALOM: A Vas Megyei Muzeumok Értesitője, 1966-1970.
4. sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVÁN, festő

1757-ben is készitett egy hasonló képet a borsmonostori ciszterci-táknak/6.kép/. De ezen Sebastiano Ricci Mária mennybemenetelének oltárképének kompozicióját követi, /7.kép/, a felsőpatyi képen már csak részben érezhető ez az ismétlés. Ricci 1733-34-ben festette a bécsi Karlskirchében lévő képet. 343.old. 18.jegy

S.CSERNY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe felsőpatyon 337.old

SAVARIA. A Vas Megyei Múzeumok Értesitője, 1968-1970. 4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVAN, festő

1708-ban szül. Győrött. Sopronban élt, ott halt meg 1779
Pozsony, Sopron és Vas megyékben dolgozott.
Szignált és datált képei:
CELLDÖMÖLK: apátsági templom: Szent Imre, 1778.
352. old. 27. jegy

S. CSEREY EVA: Schaller Istvan két ismeretlen képe
Felsőpatyon 337. old

SAVARIA, A Vas Megyei Muzeumok Ertesitője, 1966-1970.
4. sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVÁN, festő

Szüz Mária születése c.képe Felsőpátyon.A jobb oldalon a keretbe foglalt Conceptio Immaculata képpel Mária tisz teletére utal a festő.Mária születésének ez az ábrázolása még a szimbólumokat kedvelő barokban is meglehetősen szo katlan. 341.old

S.CSEREY ÉVA: Schaller Istvan két ismeretlen képe Felsőpatyon 337.old

SAVARIA, A Vas Megyei Múzeumok Értesitője,1966-1970. 4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVÁN, festő

1823-ban a felsőpátyi templom északi oldalfalát áttörték, hogy a ma is látható oldalhajót kialakithassák.- Ebben található az a mellékoltár, amelynek képe ugyancsak Mária-témát ábrázol; Mária mennybemenetelét, szintén Schaller müvét. /4.kép./.343.old.

S.CSEREY ÉVA: Schaller Istvan két ismeretlen képe felsőpatyon 337.old

SAVARIA, A Vas megyei Múzeumok Értesitője, 1966-1970. 4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVAN, festő

6.abra. Kloster Marienberg/Borsmonostor/ ciszterci ta templom főoltárképe, Schaller Istvan: Maria mennybevemenetele, 1757. fekete repr. 645.old

S.CSERNEY ÉVA: Schaller Istvan két ismeretlen képe relsópatyon 337.old

SAVARIA. A Vas Megyei Múzeumok Értesitője, 1966-1970. 4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVAN, festő

A széchenyiek és a két oltárképet festő Schaller István között tartós kapcsolat volt, mint ezt Schallernek a Széchenyiektől kapott megbizatásai is bizonyitjak. Patyi megbizatását a Széchenyiekhez kötni nem lehet, mert első patyi megbizatása 1761 előtti évekre tehető, amikor kapcsolata a Széchenyiekkel még aligha lehetett. 348.old.

S.CSEREY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe felsőpatyon 337.old

SAVARIA, A Vas Megyei Múzeumok Értesitője, 1966-1970. 4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVÁN, festő

Bizonyitható,hogy a felsőpatyi templom nak nemcsak mellékoltárképe,de a főoltárkép,Mária születése is Schaller müve.A stiluskritikai egyezéseken kivül kivül bizonyitja ezt keletkezésének előzményei,sőt a plébános közlése is,aki a kép tisztitásakor a kép alsó szélén Schaller állitólagos szignóját is megtalálta. 348.old.

S.CSERNY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe felsőpatyon 337.old

SAVARIA. A Vas Megyei Múzeumok Értesitője,1966-1970. 4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVÁN, festő

Felsőpatyoh a mellékoltár Schaller képe 1762-ben készült a főoltár Mária születése oltárképe már 1756-ban állt, sőt 1758-ig a szentély és a déli kápolna oltárainak kialakitása, é berendezése is megtörtént. 350.old. Ezekből arra is következtethetünk, hogy az oltaskép még 1758 előtt keletkezhetett. 350.old

S. CSERNY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe Felsőpatyon 337.old

SAVARIA. A Vas megyei Múzeumok Értesitője, 1966-1970. 4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVÁN, festő

A Komárom megyei Füssi község templomában volt, már 1859 ben is alig volt látható, a nedvességtől elhalványodott alfrescoja. Szemtanu leirásából tudjuk, hogy Schaller lát. szattxxxxxxxx architekturáxxxban helyezte el a bencés szenteket és a magyar királyokat. Szignált. "1762. St. Schaller pinxit". 348.old. 28.jegy

B.CSERTY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe falusépatyon 337.old

HAVAKIA. A Vas megyei Múzeumok Értesitője, 1966-1970. 4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVÁN, festő

Mig a borsmonostori Mária mennybemenetele c.képén Ricc: Riccit követimaddig a felsőpátyi képen már eltér ettől, önállóbb lesz.Sok mellékalakot elhagy,igy a kép érthetőbb lesz,de az eredeti elgondolást megtartva háromszög be komponál.Fenn Mária,lent a térdelő apostol és a tanitvány alkotják a háromszöget. 344.old.

S.CSEREY EVA: Schaller Istvan két ismeretlen képe felsöpatyon 337.old

SAVARIA, A Vas Megyei Muzeumok Értesitője, 1966-1970. 4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVÁN, festő

Mária mennybemenetelének képén elhagyva sok felesleges részletet a felsőpátyi Mária mennybemenetele oltárkép áttekinthetőbb lett a borsmonostorinál. Mivel a témát már másodszor festette meg, könnyebben tudott elszakadni az előképtől /Ricci/ és a zavaros, nyugtalanító ábrazolást leegyszerüsitette, egyénibbé tette festményét. 344.old

S. CSEREY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe Felsőpatyon 337.old

SAVARIA, A Vas Megyei Múzeumok Értesitője, 1966-1970. 4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVÁN, festő

Ha Mária mennybemenetelét, soproni 1774-es Szt. Angelika képét nagygeresdi 1777-es Szt. István képét összehasonlítjuk a felsőpátyi Mária születése képpel, akkor ezt is Schaller alkotásának kell tekintenünk. Egyazon sajátosságokkal rendelkeznek. A zömök testek, az arctipusok hasonlósága, utal erre. 344.old.

S. CSERGY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe Felsőpatyon 337.old

SAVARIA, A Vas megyei Múzeumok Értesitője, 1966-1970. 4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVÁN, festő

A felsőpatyi templomban az északi oldalhajó felépítésével uj mellékoltár felállitása vált szükségessé. A Felsőbüki Nagy család, a templom kegyurai, hogy a költségeket csökkentsék a már nem funkcionáló kastélykápolna oltárképét, Schaller Mária mennybemenetelét adták a templomnak. Ez az 1880-as években történhetett. 21. jegy. 345. old

S. OSKEREY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe felsőpatyon 337. old

SAVARIA, A Vas megyei Múzeumok Értesitője, 1966-1970. 4. sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVÁN, festő

Felsőpatyon nem csak a mellékoltár Mária kápm mennybe menetele oltárkép tekinthető hiteles Schaller képnek, de a főoltár oltárképe is. Stiluskritikai egyezéseken kívül történeti adatok is erre utalnak. Már a XVIII.sz. közepén is dolgozott itt. Oeuvre-je egy eddig nem ismert szignált 1762-es és egy ezzel és más Schaller müvekkel azonosítható alkotással gyarapodott. 350.old.

S. OSKÉRY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe Felsőpatyon 337.old

SAVARIA, A Vas megyei Múzeumok Értesítője, 1966-1970. 4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVÁN, festő

Szüz Mária születése c.képe a felsőpátyi templomban. Az övéhez hasonló,a középkorba vosszanyúló ábrázolásával egy XV.sz.végén készült breviáriumban is találkozunk, 3.kép. 340.old.

S.CSEREY EVA: Schaller Istvan két ismeretlen képe Felsőpatyon 337.old

SAVARIA, A Vas Megyei Muzeumok Értesitője,1966-1970. 4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVÁN, festő

Soproni festő. A felsőpátyi kat. templomi Szűz Mária születése c. oltárképe felépítésében teljesen hasonló egy osztrák szentképhez az Iparműv. Muzban. A XIII. szból. 2. kép. Adattár, Ltsz.: 724. Fekete repr. 339. old

S. CSEREY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe Felsőpatyon 337. old

SAVARIA, A Vas Megyei Múzeumok Értesitője, 1966-1970. 4. sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVÁN, festő

Soproni festő. A vasmegyei felsőpátyi rk. templom szentélyének főoltárképe Mária születését ábrázolja, az északi hajó mellékoltárképe Szűz Mária mennybemenetelét látható /1. kép. és 4. kép./. 337. old.

S. CSEREY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe felsőpatyon 337. old

SAVARIA. A Vas Megyei Múzeumok Értesítője, 1966-1970. 4. sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVAN, festő

1708-ban szül. Győrött. Sopronban élt, ott halt meg 1779.
Pozsony, Sopron és Vas megyékben dolgozott.
Szignált és datált képei:
FERTŐSZÉPLAK, templom: Nepomuki Szent János gyóntatja a királynét. 1774.
352. old. 27. jegy

S. CSERBY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe Felsőpatyon 337. old

SAVARIA, A Vas Megyei Múzeumok Értesítője, 1966-1970. 4. sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVAN, festő

1708-ban szül. Győrött. Sopronban élt, ott halt meg 1779.
Pozsony, Sopron és Vas megyékben dolgozott.
Szignalt és datalt képei:
KOSZEG: Szent Jakab templom, Immaculata, Maria koronazasa kép, 1772.
352.old. 27.jegy

S. CSERNY EVA: Schaller Istvan két ismeretlen képe
Felsőpatyon 337.old

SAVARIA. A Vas Megyei Muzeumok Értesitője, 1966-1970.
4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVÁN, festő

Nem tekinthető véletlennek,hogy a felsőpatyi mária szü
letése c.oltárképet nap mint nap látó plébános ,a mária
mennybemenetele c.pltárképpel kapcsolatban is Schaller-
re gondol,akinek hiteles képe az északi hajó-rész mellé
oltárán van. 348.old.

S.CSERNY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe
felsőpatyon 337.old

SAVARIA. A Vas megyei Múzeumok Értesitője,1966-1970.
4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVÁN, festő

Soproni festő. A felsőpátyi templom Szűz Mária születése c. festményének témáját talán egy osztrák képről vehette át, mely teljesen hasonló az övéhez. /2. kép/. E kép az Ipar Műv. Muzban. Pergamenre színesen festett, 15+20 cm. méretü. Kartus alak, rokályos alapon két szent, Sz. Joahim és Sz. Anna. Fent Szüz Mária. Felirat: S...ACHM ET ANNA. XVIII. sz 350. old. 5. jegy

S. CSEREY ÉVA: Schaller Istvan két ismeretlen képe Felsőpatyon 337. old

SAVARIA, A Vas Megyei muzeumok Értesitője, 1966-1970. 4. sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVAN, festő

Valószínüleg 1708-ban szül. Győrött. 1760 körül soproni lakos, amol 1779-ben bekövetkezett haláláig élt. Képeit rendszerint jelezte, működési területe, az ismert festmények alapjan, főleg Pozsony, Sopron és Vas megyére szoritkozik. 16 jelzett képét ismerjük és több jelzetlen, de stiluskritikailag neki tulajdonitható festménye is van. 352.old. 27, jegy

S. CSEREY ÉVA: Schaller Istvan két ismeretlen képe Felsőpatyon 337.old

SAVARIA, a Vas Megyei múzeumok Értesitője, 1966-1970. 4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVÁN, festő

A felsőpátyi templom oltárképe: Szüz Mária születése. Szokatlanul a két szülő szivéből kinőtt, majd egyesült liliom kelyhére helyezett kis csecsemővel jelképesen ábrázolja Szüz Mária születését, hogy a gyermek tisztaságát szimbolizálja. E jelképes ábrázolások a barokkban igen gyakoriak, e középkori eredetü szimbólumokat a jezsuiták elevenitik fel. 340.old

S. CSEREY ÉVA: Schaller Istvan két ismeretlen képe felsőpatyon 337.old

SAVARIA, a Vas Megyei múzeumok értesitője, 1966-1970. 4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVÁN, festő

Felsőpátyon Mária Születése c.képe.A Szűz születését meg
előző jövendölésekre is utal a festő.A barlangszerű alsó r
részen-a pokol tornáca,ahová Szt.Joachim mutat,-felis-
merhetők az ősszülők,majd jobbról balra-a protoevangelis
ták-Ábrahám,Izsák,Jákob,Izaiás,Jeremiás ?,kik kinyilatkoz
tatást kaptak Mária,a Messiás születésére.Dávid király i
kinek házából születik a megváltó. ✱ 341.old.

S.CSERNY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe
Felsőpatyon 337.old

SAVARIA. A Vas Megyei múzeumok értesítője, 1966-1970.
4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVAN, festő

1708-ban szül. Győrött. Sopronban élt, ott halt meg 1779. Pozsony, Sopron és Vas megyékben dolgozott.

Szignált és datált képei:

SOPRON: Jezsuita templom; Borgia Szent Ferenc, Szent Margit oltarkép, 1765.

352.old. 27.jegy

S. CSERNY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe
Reneszánsz és barokk. Művészettörténeti tanulmányok. Budapest, 1966. 337.old

SAVARIA. A Vas Megyei Múzeumok Értesítője, 1966-1970. 4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVÁN, festő

1708-ban szül. Győrött, Sopronban élt, ott halt meg 1779.
Pozsony, Sopron és Vas megyékben dolgozott.
Szignált és datált képei:
Budapest, Szépmüvészeti Muzeum: FRUMWALD LIPÓT VINCE
portré, 1777.

352.old. 27.jegy

S. CSEREY ÉVA: Schaller Istvan két ismeretlen képe
Felsőpatyon 337.old

SAVARIA. A Vas Megyei Muzeumok Értesitője, 1966-1970.
4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVAN, festő

1708-ban szül. Győrött. Sopronban élt, ott halt meg 1779.
Pozsony, Sopron és Vas megyékben dolgozott.
Szignált és datált képei:
BORSMONOSTOR: Masia neveltetése, Nepomuki Szent Janos oltarkép, 1770.
352.old. 27.jegy

S. OSZERSY EVA: Schaller Istvan két ismeretlen képe Felsőpatyon 337.old

SAVARIA. A Vas Megyei Muzeumok Értesitője, 1966-1970. 4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVÁN, festő

Soproni művész. A vasmegyei Felsőpaty rk. templomának két oltárképét festette. Eddig adat nem volt róla. Művészi kvalitásuk, ikonográfiai érdekességük és szinte egyedülálló kompzicionális felépitésük figyelemre keltő és megérdemli a müv. történeti és ikonológiai vizsgálatot.
337.old.

S. CSERÉY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe Felsőpatyon 337.old

SAVARIA, A Vas Megyei Múzeumok Értesitője, 1966-1970. 4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVÁN, festő

A most megismert patyi ,1762-es szignálásu oltárkép é
a már 1758-ban emlegetett Nária születését ábrázoló fe
mény tehát éppen arra az időre vet világosságot,amely
eddig bizonytalan volt előttünk. 348.old.

S.CSEREY ÉVA: Schaller István két ismeretlen képe
Felsőpatyon 337.old.

SAVARIA, A Vas Megyei Muzeumok Értesitője, 1967-1970
X 4.sz. Szombathely, 1973

SCHALLER ISTVÁN, festő

A felsőpátyi Mária mennybemenetele kép bal oldalon térdeplő apostol feje ismétlődik meg a Mária születése kép Szt.Joachim ábrázolásában,de ezzel azonos Szt.István kép feje is. Szt.Anna arc azonos Szt.Angélával,csupán annak idősebb változata.Az arcokból áhitat árad,a patétikus mozdulatok csak hangsulyozzák. 344.old.

S.CSEREY EVA: Schaller Istvan két ismeretlen képe felsőpatyon 337.old

SAVARIA, A Vas Megyei Muzeumok Ertesitője,1966-1970. 4.sz. Szombathely, 1972

SCHALLER ISTVAN, festő

ASzombathely,utikönyvben A két ismert oltarkép közül a Szent Flórián 1749-ből való,a masik 1772-ből.-Maria a holdsarlón,ma Kőszegen van. /33.old./. 307.old

SZILAGYI ISTVAN: Bibliográfia, Szombathely 307.old

VASI SZEMLE, XXV. évf. 1971. 2.szám, Szombathely

SCHALLER ISTVAN, festo

Mihalyi Erno 1918 karacsonyra /Soproni Napló, dec.15./ bemutatta Schaller Istvant a masik soproni festöt, Dorfmeister Istvan mellett. 279.old

CSATKAI ENDRE: Mihalyi Erno, 1887-1969 278.old

SOPRONI SZEMLE, Helytörténeti Folyóirat, XXIV.évf. 1970. 3.szám. Sopron

„Sl. S." /Stephan Schaffer/

festette 1776-ban a Nikitsch-i kastély

kápolna festményét.

Georg Dehio: Handbuch der deutschen

Kunstdenkmäler, Österreich, Wien,

1935.

6641

Stephan Schaller

festette a Marienberg-i plébánia-templom oltárképét.

Georg Dehio: Handbuch der deutschen Kunstdenkmäler, Burgenland, Wien, 1935.

659 p

„St. S." / Stephan Schaller: /

festette a Nikitsch-i kastély kápolna bejárati medaliont.

Dagobert Frey: Das Burgenland, Wien, 1929. I - XXXI. l

XXVIII. l

Stephan Schaller Jamnitzi /Schaller/

1757 körül festette meg a Marienberg-i plébániatemplom oltóképeit

Dagobert Frey: Das Burgenland,
Wien, 1929. I-XXXI. l

XXIII l

M.D.K.

Schaller István, festő

1760-ban készült mennyezet-freskójának képe a vasszécsenyi Ebergényi kastélyból.

35

Károlyi Antal: A vasszécsenyi két Ebergényi kastély. Művészettörténeti Értesitő, 1961.X.évf.1.sz. 35.old.

Schaller István († 1779)

Dorfmeisterrel rokon, eklektikus soproni festő. Műveit Dorfmeisterrel[x] való összetévesztése miatt említi

x (a több soproni festővel)

Gerhai Endre: Barokk kiállítás Sopronban. Magyar Művészet. 1948. 16. évf. 2. sz. 76. l.

Scholler István, festő

(soproni származású) készíti el 1760-ban a vasszécsényi kastély elsőemeleti kápolnájának egész mennyezetét kitöltő freskóját.

32

Károlyi Antal: A vasszécsényi két Eberegényi kastély.
Művészettörténeti Értesitő, 1961.X.évf.1.sz. 32.old

MDK

Schaller István

Rados Jenő: Magyar oltárok. Bp./1938/. 71.1.

Schaller Ferenc

festő

1769. Szt Orsolya lakomára. Soproni Orsolya zárda. Jelreié St. Sch. Pin. A. 1769.

1773. Ujkér. (Soproni Szemle 1937. 211. l.)

1736. Győr. Az Apáti-hai freskói az ebédlőben. „St. Schaller" jelzéssel. (Somogyi Antal: Győri Szemle 1935. 86. l.

Sopron. Szt György templom Sz. Margit és Borgia sz. Ferenc

Szalkszállásról

Igen tiszt

Amint tudni méltóztatsz
Istituto di Studi Romani Magyaror
tározta,hogy folyóiratot fog kiad
szerkesztésével alulirottat bizta

A folyóirat tartalmát e
natkozásu kutatás rendszeres átte
az egyes fontosabb kutatási terül
ajánlatomra a közgyülés csekély s
szakembereinket kérte fel szakref

I.

II.

Amint látni méltóztatsz
számitunk és ünnepélyesen fel is
dományos termelését,valamint a ma
rodalmat összefoglalni és f.év ok
ni kegyeskedjél.

A terjedelem szükség sz
Mivel a magyar kutatás által elér
a polémiát teljesen kikapcsoljuk
megjegyzésekkel óhajtjuk érinteni

Szives közremüködésedet

és előre is

A

Schaller Istvánné

Jenő

XVIII/22

l.

Thirring Lajos unokája

152. l.

Római skultkő-pár kép részlet

VI. 272

Schaller Ferenc

győri jezsuita

rézmetsző.

Csatkai Endre: Soproni vármegye. 1925. jún. 11.

458

17

Schaller István

Női pestis

után

Kanossay János: A magyar orvosi karok európai helyzete. Magyar Nőorvosi Szle. 27. l.

83

19

Schiller István

Bibliográfia

Irod

Frey, Dagobert: Das Burgenland, seine Bauten und Kunststätte. 1929.

17,30. l.

Horváth Detre:

Soproni Hírlap.
1930. máj. 11.

IIII

Schaller Károly

Pest

l.

Soproni Szemle

1842. 308. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Popsou Kouyckeuch mučen-
dcrů. 7.

Schaller István
Nyári festő
1908

Kühár Flóris:
Barokk és rokokó
Kemenesalján.
Kemenesalja
1922. 8-9. sz.

Schaller István

„Női fejek"

vő:

Mihályi Ernő: Soproni

Napló. 1918. dec. 15.

Schaller Istvan

festő

l.

Csatkai Lajos könyv

7, 10. l.

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután 1/2 5 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszter-mében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

SCHALLER Ktvain fasti

Komaion fün, 22. typl. fasti (1862-)
[nicpenmiuth?)

HK2.47. 9.

séget a "fogalmaktól a sza
gel szemben, akkor a szógy
az áttekinthető struktúra
túlságosan kevés átfogó fo
szont a "fogalmaktól a sza
a hangsúlyt, akkor a kelle
következtében káros mérete
határoltsága, túl sok mest
keletkezik. Az első esetbe
adunk a szükségesnél nagyo
fogalmakat csak nagyon lee
jük, a második esetben azt
elemek száma túlzottan csö
tősége nő meg káros mérték

Schaller István
festő

l.

Csatkai-gyűjtemény.

III. 89, 190. l.

Az összes nyers anyagok aránytalan drágulása folytán az ezen jegyzékben ismertetett

Vetitőberendezések és mellék-
:: készülékek ::

árait kénytelenek voltunk 10%-kal felemelni. A vetithető üvegképek (diapositiv) árai változatlanok.

Budapest, 1915. október hó.

URÁNIA
SZEMLÉLTETŐ TANESZKÖZÖK GYÁRA
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.

Schaller Károly

festőnek

a nagygeresdi

rk. templomban

levő oltárképe

repr.-

Csatkai összes munkái.

III. 36. tábla

C

C, az abc harmadik betűje; a római számok közt 100; a meterrendszerben a száz rövidítése. A latin Caius név rövidítése. Zenében: 1. a régi alaphangsor 3-ik, a mostani hangsor első hangja. 2. C-kulcs, a hangmagasság jelölésére szolgál olyképp, hogy megjelöli azt a sort, amelyben a C-nek lennie kell. Régebben az énekszólamokat általában C-kulcsokban jelezték. 3. Időmértékjelzésként a 4/4-et jelenti.

Cab (ang. keb). A *cabriolet* (l. o.) szó rövidítése. A *hansom cab* két nagykerekű könnyű, egylovas városi kocsi leereszthető fedéllel. Később C-nak nevezik a négykerekű, négyüléses bérkocsikat is.

Caballero, *Fermin*, l. *Böhl de Faber, Cecilia.*

Cabet (kabé), *Étienne* (1788—1856), francia szocialista. Morus és

a könyvkötőiparban van nagy jelentősége, ahol a kereszpapirost színes papirossal, borrel vagy más anyaggal szokás borítani.

Cachou (fr. kasu). Édes gyökérkivonatból és különböző illatos anyagokból (menthol stb.) készült a lehelet illatosítására szolgáló cukorka.

Cadaver (lat.), hulla, holttest.

Cadiz (Cadix), spanyol keresk. (borkivitel) és hadikikötő, 76.000 l.

Cadmium. A cinkhez hasonló s vele együtt előforduló, fémes elem. Könnyen olvadó ötvözetek és fogtömésre használt foncsorok alkotórésze. Szulfidja tojássárga színű festék.

Cadorna, *Luigi gróf*, olasz tábornok (* 1850). 1912—17 az olasz vezérkar főnöke.

Schaller Stefan

Festő

Füleki (Sopron m.) Kastély Kápolnája.

Auszen Gnadenbild bezeichnet: St. S. (Stephan Schaller) pinx 1776.

Dehio-Gerhart

351. l.

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA 33.ro

PRIMA JÉGSZEKRÉNY 33·50 per

vagy üveglappal
Függönytartó fából vagy rézből, minden kivitelben
Dekor vagy **Riloga,** csigákon gördülő függönytartó szerkezet
Vitrage-rud rézből vagy celluloidból
Önműködő függönyrud
Bot- és esernyőtartó minden szinben

Tapétaléc arany, ezüst, piros, barna, fekete, stb. szinben
Képakasztóléc
Szabadalmazott képakasztóhorog
Képzsinór
Küszöbsin sárgarézből
Szőnyegrud- és kapocs
Szőnyegszeg és rajzszeg
Csusztatószeg
Réz-butórkerék
Ajtóütköző-gummi

Székülésiap
Székláb

Léghuzamelzáró ajtóra és ablakra
Biztonsági ajtózár
Mindenféle ajtó- és szekrényzárkulcs

Diszvasalás dern butor

Kályha a legk
ben, folytonég
fatüzelésre
Hőfokozó készül
Füstcső fekete, r
máncozott kiv
Széntartó és kok
kete, nikkelez
szinekben
Kályhaelőtét
Kályhatálca
Kályahaellenző le
ből
Szénkanál és tü
Vizpárologtat
testre

Fürdőszobaszőny
Fürdőszobaszekr
Türülközőtartó n
1, 2, 3 ágú
Szappan- és poh
Üvegpolc
W. C. ülődeszka
nélkül
W. C. papir és

és még sok ezer és ezer cikk, mel
beszerezhetők és uj otthon

NAGY S. BUDAPI

M. P. K.

SCHALLER "Istvan festo"

szül. 1708 Győr, megh. 1779 Sopron

freskó és oltárlapfestő

1736, 1737, 1741. nevenel a bécsi anyakönyvekben gyermekei elhalálozása kapcsán

1757-ben győrinek nevezik, 1766-tól Sopronban lakik

1756 Győr Kráter kép mennyezetképek

M. D. K.

SCHALLER István freskó és altárképfestő

1757 Németbereszturi rk. t. altárkép: Mária mennybevétele

1759, 1760, 1770 Borsmonostor, ciszter t. altárképek

1760 Vasszécsény Ebergényi kastély, kápolna mennyezetkép. szign.

1762 Füss rk. t. falképei szign.,
Győr székes egyházi festői
munkák

/.

M. D. K.

SCHALLER János

1763 Sopronhorpács rk. t. Krisztus Simon házában, szign.

1764 Sopron Szt. György t. oltárképek, szign.

1767 Fertőszéplak Kálvária keresztelése a Szécheniek elenek

1769 Sopron Orsolya t. Szt. Orsolya oltárlépén szign.

M. D. K.

SCHALLER István

1772 Kőszeg Szt. Jakab t. Mária altárkép szign.

1773 Újkér rk. t. főoltárkép

1774 Fertőszéplak Nep. Szt. János al. tárkép,

Pannonhalma Krisztus keresztre kép

1776 Füles Zichy kastély kápolna, Mária kép

/

SCHALLER István

1777 Nagygeresd rk. t. Szt. István oltárkép szign.

1777 Felsőegesd rk. t. Levétel a keresztről oltárkép

1777 Frummwald Lajót arcképe

1778 Celldömölk bencés t. Szt. Imre oltárkép

Győr Orsolya t. mennyezetképek, oltárkép

Győr Istvánház t. Szt. Erzsébet oltárkép

Iparas XVIII. V. 67-68, 104, 140, 145, 160, 163, 169-170 172-173, 179, 184, 193-195, 203, 246, 271 l.

Schaller István

fa

Győrben, anyja sopronban működött.
/1708-1799/. Művei: Pápatáv-ház, Or-
solya templ. freskói / Győr /, kastélykápol-
na oltárképe / vasszécseny /.

A magyarországi műv. tört. I. 302.
Corvina 1970.

M.D.K.

ALLER István festő

1779.

...ül. vers. Győr 1708 körüle - megh. Sopron

Győr múzeum dísztermének freskója:
Szt Benedek szent halálának ábrázolása a magyarországi rendtörténet körüle

Pozsonyoszlop, fő oltárkép 1757. (fotó)

1760 Szent Antal

1762 füssi templomrenitély freskója:
Szent Benedek

Művért. 1952 Csatkai Endre: Allerovits. 16.

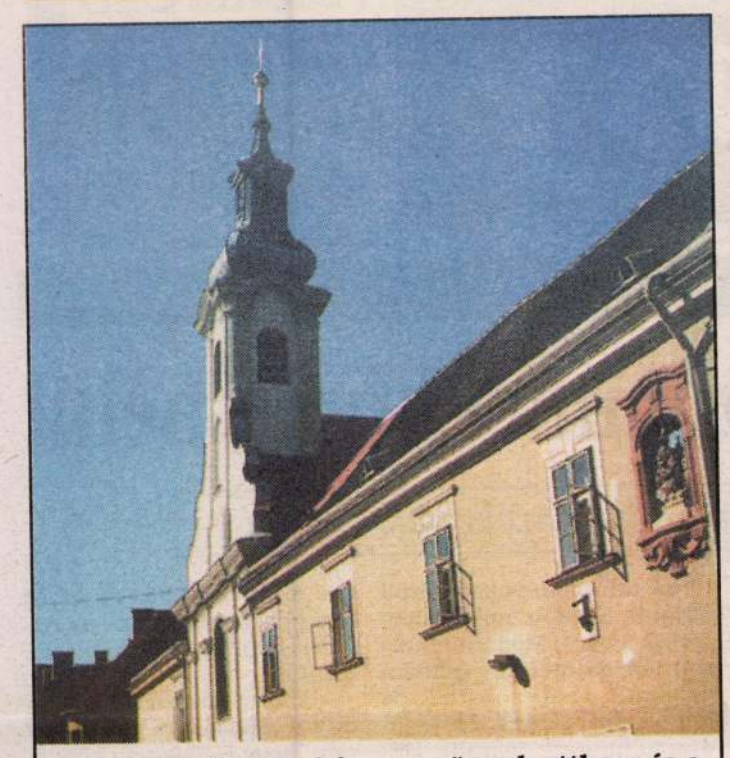

Német ispita: utcai front, az öregek otthona és a vele egybeépült barokk templom.

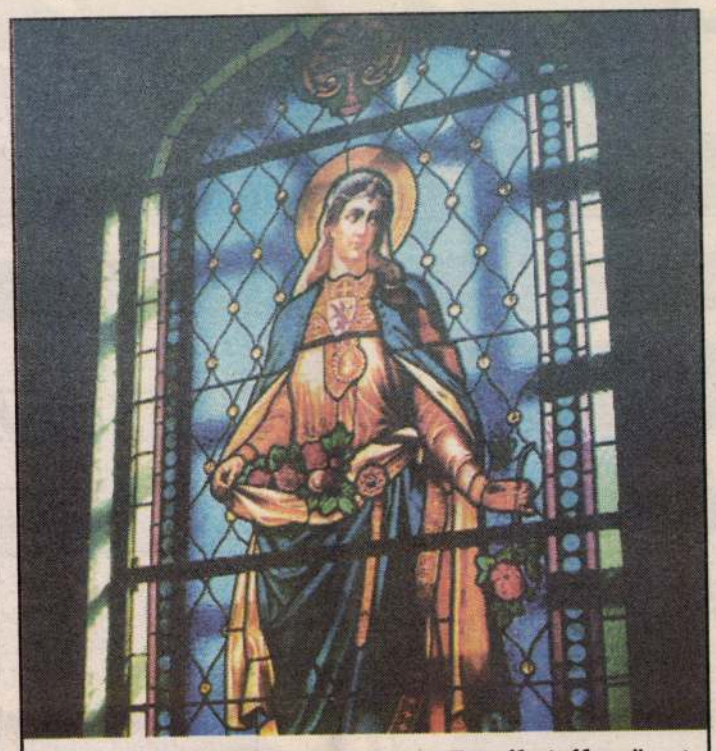

A kórusról nyíló ablak, Szent Erzsébet ólomüveg képe. (Hefter László alkotása.)

A Szentháromság-oltár. (Schaller István festette 1746-ban.)

Városunk barokk gyöngyszeme

MEGÚJULT A NÉMET ISPITA

Bevezetőképp a mai magyar fülnek oly régiesen, „archaikusan" hangzó névről ejtsünk pár szót. Ispita! A győriek manapság ezt a szót kizárólag két templom megnevezésénél használják. Megértése érdekében történelmünkben vissza kell mennünk 300–400 évet, amikor az intézmény és az azt megjelölő név ebben a formában kialakult. Abban az időben Európa közösen beszélt és mindenki által megértett nyelve a latin volt. Abból került át a kialakuló modern nyelvekbe ez az elnevezés. Az eredetiben így hangzott: hospitale és jelentett egy olyan intézményt, amelyben betegeket gyógyítottak és szegény, megrokkant öregek kaptak végleges otthont.

A múlt században a gyógyítás ebből kivált és kórházi intézményként önállósult. A legtöbb nyugati nyelv ennek az új intézménynek megnevezésére megtartotta – némi változtatással – az eredeti latin nevet. Mi, magyarok ispita vagy ispotály formában „magyarítottuk" meg. De ez a jövevényszó már kizárólag öregek menhelye megjelölésére szolgált. Városunkban ez az „archaikus", több évszázados múlt emlékét őrző szó kizárólag két templom megnevezésével kapcsolatban hangzik már csak el.

Kell szólnunk a hozzá kapcsolódó jelzőről is. Hisz a név így hangzik: német ispita. Ez a jelző burkoltan utal arra, hogy legalább egy másiknak is kell léteznie. Ismerve városunk akkori lakosság-összetételét, azt sejthetjük, hogy ez a „másik" csak a magyar lehet. Valóban, szinte a közvetlen szomszédságban, légvonalban alig száz méterre van a sejtett másik templom, amit a győriek magyar ispitának neveznek.

A megkülönböztető két jelző kialakulása, annak vizsgálata visszavisz bennünket az intézmény keletkezésének korába. Kontinensünknek ez a része, amelyen városunk is fekszik, akkor élte át történelmének legviharosabb korszakát. Itt húzódott a két világbirodalomnak, a keresztény Habsburg és a mohamedán török birodalomnak a demarkációs vonala. A korabeli kifejezés szerint Győr „végvár" volt. Sőt, a keresztény fővárosnak, Bécsnek előretolt bástyája. Bécs maga pedig kapu Európa belseje felé. Így érthető, hogy városunk védelmét jobbára német katonaság látta el. E harcosok Európa távoli vidékeiről érkeztek ide. Itt megöregedve, esetleg meg is rokkanva, a keresztény szeretet jegyében kellett és illett is róluk halálukig gondoskodni. Adatok vannak arra vonatkozólag, hogy már az 1500-as évek közepétől kezdődően Szigetben, illetve Révfaluban „ispotályok" működtek elaggott német katonák elhelyezésére és ápolására.

Az 1600-as évek közepétől városunk magyarlakta környékéről történt tömeges bevándorlás megnövelte városunk magyar lakosságának arányszámát. Magától adódott a gondolat: a németek példájára a város magyar nyelvű öregjeiről, rokkantjairól és szegényeiről is illenék gondoskodni. *Széchényi György győri püspök* (1658–85) fáradozására létesült meg a mai Rákóczi utca elején ez az intézmény, és – megkülönböztetendő a másiktól – a győriek elnevezték magyar ispitának.

A németek öntudatát megmozgatta ez az esemény: lám, ők, a magyarok a várfalakon belül – mert hisz ekkor még egész terjedelmükben álltak az egész belvárost körülölelő hatalmas várfalak – állították fel ispitájukat. Egy vagyonos német házaspár áldozatkészségéből ezt követően felépült a mai Vörösmarty utcában az egyemeletes szeretetotthon, majd pár évtizeddel később hozzáépítették azt a templomot, amelyről jelen írásunkban szó van.

Ki kell térni pár szóban arra a tényre, hogy abban az időben szinte magától értetődőnek vették az emberek, hogy az ispitához hozzátartozik a templom is. Az intézményekben a lakók testi létének fenntartása, esetleges betegségük gyógyítása történik. Ismert volt már akkor is a tény, hogy könnyebb az öregek boldogítása, az esetleges betegek gyógyítása, ha azok a vallás átélésében megvigasztalódnak és meglelik belső lelki egyensúlyukat.

Városunk lakossága hálával tartozik a német ispita illetékeseinek, mindazoknak, akik akár a pénzek előteremtésében, akár munkájukkal lehetővé tették a több évszázados műemlék templom felújítását. A torony magasából már messziről int felénk a valódi aranyba öltöztetett kereszt. A megújult templomba lépve elcsodálkozunk a barokkból épp a rokokóba lépő stílus szépségében. Megcsodálni való az oltáron a sok fafaragású rokokó gyertyatartó. Az oltárkép a legnagyobb keresztény misztériumot: a Szentháromságot ábrázolja magas művészi fokon. Készült 1746-ban, alkotója *Schaller István, aki a kor egyik legnagyobb festője*, de akinek művészetét eddig mintha nem kellőképp méltányolták volna. A kórusról az utcára nyíló ablaküreg gyönyörű, színes üvegképet kapott, Szent Erzsébetet ábrázolja, alkotója *Hefter László*.

A nemrég befejeződött „barokk évben" Győrt kettős megtiszteltetés érte. Egyrészt az illetékesek részéről megerősítést nyert, hogy alig van város, ahol annyi barokk érték lenne „felhalmozva", mint városunkban. Másrészt a város a legszebb barokk alkotást eredeti szépségében felújítva veheti most át. Soraimat azzal zárom: szavakkal a szemnek készült művészi szépséget leírni nem lehet. Azt egyszerűen a helyszínen: meg kell nézni! Győr és környékének polgárai, a Kisalföldnek olvasói, jöjjetek, a hozzátok érkező külföldi vendégeket is hozzátok és nézzétek, mutassátok meg az eredeti szépségében ragyogó német ispitatemplomot!

(A megújult templom megáldása holnap, vasárnap, augusztus 28-án a délelőtt 9 órai szentmise keretében történik.)

Cseh Sándor
Fotó: Nagy I.

Nem szeretem a „skatulyákat"

Dósa Zsuzsa színházról, tervekről, reményekről

A Győri Nemzeti Színház társulatához szerződött *Dósa Zsuzsa*, a komárnói magyar nyelvű színháztól. A fiatal művésznő reményekkel és tervekkel érkezett új társulatához, s mindjárt az évad első bemutatójában Peter Weiss Jean Paul Marat üldöztetése és meggyilkolása című kétrészes zenés tragikomédiájában már számítanak játékára.

– Hogyan kezdődött, alakult a kapcsolata a színészi pályával? – kérdeztem a művésznőtől.

– Gyermekkoromban verseket mondtam, amatőr színjátszó körökben léptem fel. Mindennek ellenére nem úgy indultam, hogy színész leszek. Mi több, érettségi után – 1985-ben – az Orvostudományi Egyetemre jelentkeztem, ahová helyhiány miatt nem vettek fel. Azonnal beiratkoztam kétéves továbbképzésre a könyvtár szakra, majd segédrendezői felvételin vettem részt a kassai Thália Színháznál. Felvettek és ott maradtam.

– Minden előtanulmány nélkül nem volt merész a döntése?

– Utólag visszagondolva, de igen. Akkor nem értem rá ezen töprengeni. Azonnal bedobtak a mély vízbe: a Liliomfiban játszottam Mariskát. Egyébként ebből a színházból jelentkeztem a Pozsonyi Színművészeti Főiskolára – sikerrel. Nappalin végeztem 1993–94-ben, s egy évet a komárnói színházban töltöttem el.

– Mennyire foglalkoztatták a főiskolai évek alatt?

– A kassai színházban másod- és harmadéves koromban egy Goldoni-darabban és Tenessi Williams A vágy villamosa című színművében játszottam. A vizsgaelőadásom a komárnói színházban volt, Madách művében, Az ember tragédiájában játszottam Évát. Mint mondtam, egy évre oda szerződtem és jöttek a szerepek...

– Hogyan jött létre a győri szerződés?

– Nem vagyok ismeretlen a győriek színpadán. Szerepeltem Az ember tragédiájával, a Figaro házasságával. *Korcsmáros György* pedig többször is látott játszani Komárnóban. Ő hívott a társulathoz.

– Mit gondol a szerepekről, a pályáról?

– Nem szeretem a „skatulyákat". Eddig is többféle műfajban játszottam a zenés daraboktól a vígjátékokon át a drámákig. Inkább prózai színésznek tartom magam, de semmiféle szerepfelkérést nem utasítok vissza, távol áll tőlem az elutasítás. Szerepálmom mindig az, amit éppen játszom. Egyébként a színészet életforma számomra. Így jó, ahogy van. Ha mégis igazán elemezném a pályát, lehetséges, hogy ellentmondásba kerülnék magammal. Tény, a színház, a műfaj nagyon érdekel ezzel a nyüzsgéssel és körítéssel együtt, amivel találkozom, amiben élek.

– Magánélete mennyiben változik azzal, hogy Győrbe érkezett?

– Nem vagyok házas, nekem most így minden megfelel. Magamért vagyok felelős. A társaságot szeretem, jól érzem magam, ha körülöttem vannak a barátok. Gondolom, itt sem lesz ez másképp. Zongorázom, kondizom, fitnessklubba járok. Nem akarom megszakítani kapcsolataimat a régi ismerőseimmel sem. Nem szeretek kapukat bezárni mögöttem.

PASS ANDRÁS
Fotó: HANIS VIKTÓRIA

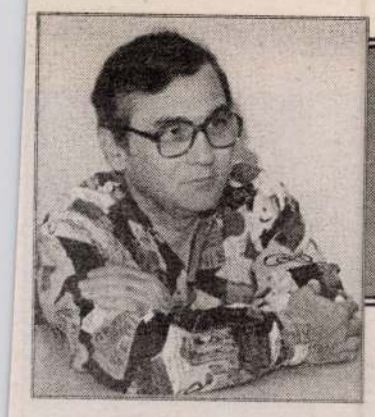

Szivárvány

A KISALFÖLD KULTURÁLIS MELLÉKLETE
IRODALOM, MŰVÉSZET

SZERKESZTI: VARGA LAJOS | 1994. AUGUSZTUS 27. | I. ÉVFOLYAM 13. SZÁM

Beszélgetés a nyelvészprofesszorral

Mi voltunk az öregek, mi vagyunk a fiatalok

Deme László *nyelvészprofesszor nevét az egész nemzet ismeri. Anyanyelv iránti elhivatottsága, szeretete szinte példátlan. Idős kora ellenére a mai napig járja az országot, részt vesz versenyek, táborok, konferenciák munkájában. Két hónappal ezelőtt „Az anyanyelvi nevelés – embernevelés" című egri anyanyelv-oktatási konferenciát nyitotta meg, néhány napja a győri anyanyelvi tábor munkájába kapcsolódott be.*

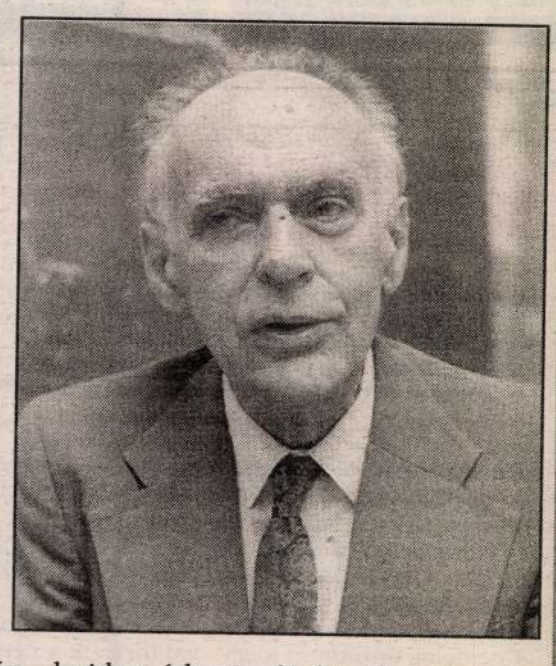

– Professzor úr, ön több mint öt évtizede követi figyelemmel nyelvünk rezdüléseit. Hogyan látja beszédkultúránk fejlődését?

– Az 1945-ös nagy változás megindított egy folyamatot, amely a nyilvánosan beszélők szűk rétegét kibővítette. Ezután még egy évtizedig – amíg érezhetővé nem vált, hogy beszélni veszélyes – fellendülőben volt az általános beszédkultúra. A fejlődés után viszont hanyatlás következett, a mi erőfeszítéseink nem jutottak el széles tömegekhez. *Péchy Blanka* volt az, aki a hatvanas évek végén megpróbálta tömegmozgalommá tenni a szép beszéd iránti igényt. Ő alapította meg a Kazinczy-díjat, ami a rádiós, televíziós munkatársak, a beszédművelő tanárok legmagasabb ilyen jellegű jutalma ma is. Péchy Blanka megelőzte korát, komoly lendületet adott a nyelvművelő mozgalomnak.

– Az öt évvel ezelőtti politikai változások, a szólásszabadság lehetősége után nem lett igénytelenebb nyelvünk használata?

– A történelem valóban meghozta a lehetőséget, hogy ki-ki lelkiismerete szerint több gondot fordítson a beszédkultúrára. Amikor újabb és újabb tömegek szólalnak meg, akkor nyilvánvaló, hogy a mindennapi, civil tudásukkal beszélnek. A négy évvel ezelőtti választások után a parlament stílusa is átalakult. Ha akarom, akkor felszabadultabb, spontánabb lett, ha akarom, akkor visszaesett, mert nem volt olyan megformált. Az előző ciklus alatt sokat fejlődött a honatyák szóbeli megnyilvánulása és a most megválasztott képviselők talán nem a négy évvel ezelőtti szintről indulnak újra. Bízom a fejlődésben.

– Ön szerint méltó helyen van ma életünkben a nyelv?

– Sajnos nincs. Sem az oktatásban, sem a közéletben, sem a tömegkommunikációban. Még mindig kevesen hiszik el a rádiósok közül, hogy a kulturált beszéd éppúgy szakmai kellék, mint a tényismeret és a politikai tájékozottság.

– Örök probléma a beszédkultúra és a személyiség kapcsolata...

– Ez a tyúk és a tojás tipikus problémája. Gyerekkoromban lehetett a „fatert" és a „muttert" úgy tisztelni, mint hajdan édesanyát és édesapát. Lehet-e ma az „öreglányt" úgy tisztelni, mint ahogy mi tiszteltük a „fatert" meg „muttert"?

– A beszédkultúra mindenképp a szocializáció része?

– Nem szeretem a szocializáció szót, helyette inkább humanizációt mondanék. A gyerek biológiailag születik embernek, mentálisan a társadalom teszi azzá.

– Egy helyen hobbiként jelölte meg az őszinteséget és a szókimondást, majd megjegyezte, hogy mindez drága mulatság. Valóban ezek a kedvenc időtöltései?

– Valóban hobbim, alaptermészetem. Így érzem jól magam. Sokszor ráfizettem, de mindig nyugodtan aludtam.

– Jelenleg milyen tudományos munkán dolgozik?

– A beszédkultúrával, szövegtannal, kiejtéssel foglalkozom most is, amit összekapcsolok pedagógus-továbbképzéssel. Amit igazán nagy horderejűnek tartok, az a „Beszélni nehéz" című rádióműsor. Ez a mozgalom mindig újabb és újabb feladatokat hoz.

– Emögött ténylegesen tömegek állnak vagy csak szűk réteg kapcsolódott be?

– Attól függ, mit nevez tömegeknek és mit nevez mozgalomnak. Közel száz szakkör működik az országban rendszeresen tíz-tizenöt taggal. Amikor egy-egy iskolának, szakkörnek megemlítjük a nevét, a fél falu gratulál nekik. A hallgatóság tehát sokkal nagyobb, mint az aktív megfejtők. Döntse el ezek után, hogy mennyire mozgalom!

– Nyelvészeti konferenciákon, tudományos tanácskozásokon az idősebb nyelvészgeneráció viszi még mindig az édes anyanyelv zászlaját. Hol marad az utánpótlás?

– Nagyon komolyan vesszük, hogy legyenek követőink. A fiatalabb nemzedék sajnos elkanyarodott a modernizmusok felé, nem a társadalmi kommunikáció eszközének tekinti a nyelvet. Ötvenben is mi voltunk az öregek, ma is mi vagyunk a fiatalok. Azért az biztató, hogy a „Beszélni nehéz"-szakkörök tanárai között egyre több a fiatal. Folytatásnak lennie kell.

WERNER K.
Fotó: HANIS VIKTÓRIA

Árgus: szemmel kívül, belül

Irodalmi műhely Székesfehérvárott

Az alkotó jellegű munkahelyek közül, ahogy *Péntek Imre főszerkesztő* a vidéki periódiákat nevezte, lapja, *a székesfehérvári Árgus*, működésének eddigi öt esztendeje alatt, jelentős rangot vívott ki az irodalmi műhelyek sorában. A nemrégiben József Attila-díjat kapott költővel a folyóirat körüli dolgokról beszélgettünk.

– Miért éppen ez lett a folyóirat címe?

– Ennek a mitológiai szörnynek a nevét azért választottuk, mert 1990 elején, mikor Székesfehérváron megteremtődött a lehetőség, Látó címmel akartunk folyóiratot indítani. Az előkészületek alatt értesültünk, hogy a marosvásárhelyi Igaz Szó is ezt a címet választotta újrainduló számainak, és már meg is jelentek. Mi pedig már megterveztettük ezt a szememblémát, emiatt kicsit kényszeredetten, de új címet kellett keresnünk, olyat, ami a borítórajznak megfelel. Így döntöttünk Árgus mellett, ami száz szemmel figyel. Ezáltal azt is jelezni kívántuk, hogy profilunkba nemcsak az irodalom, hanem a vizuális művészet (képzőművészet, színház, film és fotó) is beletartozik.

– Nagyon „erős" a lap képzőművészeti rovata.

– Ebben nagy szerepe volt az első időszakban *Hegyi Lórándnak*, aki akkor, két évig rovatvezetőnk volt és fantasztikus tanulmányokat közölt nálunk. Később, mikor meghívták a bécsi Modern Múzeum igazgatójának, nyilván meglazult a kapcsolatunk, de ma is konzultálunk vele és főmunkatársunk maradt. Hegyi Lórándot bizonyos értelemben pótolta *Fehér László*, aki szintén tiszteletbeli szerkesztőnk és mindig felhívja figyelmünket a kortárs képzőművészet érdekességeire. Így több forrásból is tudunk szerzőkhöz „jutni".

– Milyen visszajelzésekkel szembesülhet, eddigi tényke-désén visszatekintve, az Árgus szerkesztőgárdája?

– Ötéves múlttal még nincs egy stabil, kialakult olvasóközönségünk. Úgy érzem, hogy inkább egyes témáink váltottak ki olyan érdeklődést, ami országos hírre vitt minket. Most húsvétkor mutatott be bennünket a Tv2, a Dunántúli irodalmi műhelyek című sorozatban. A napilapok recenzióinak a fókuszában is gyakran szerepelünk. Ahhoz képest, hogy csak fél évtizednyi munka áll mögöttünk, az olvasói és a szakmai elfogadásunk elég jó. Figyelnek ránk. Persze lokális elkötelezettségeink is vannak, de azt hiszem, össze tudjuk egyeztetni az egyetemes értékrendet a helyi, regionális ügyekkel. Gyakran közöltük már például a Vörösmarty Társaság tanácskozásainak az anyagát.

– Az Életünkhöz és az Új Forráshoz hasonlóan az Árgus is elindított egy könyvsorozatot.

– Bizonytalanságokkal indult a vállalkozás, de úgy érzem, hogy *Hell István* kötetének a megjelenése volt az első olyan kiadványunk, amire igazán büszkék vagyunk. Az idén jutottunk olyan helyzetbe, hogy több művet is kiadhatunk egy évben. *Barlai József: Bukfenc és tótágas* című kötete jelent meg legutóbb, ami egy hetvenéves, idős ember lírai hagyatékát foglalja magába, aki *Weöres Sándor* baráti köréhez tartozott. Elszórtan publikált ugyan, mi *Bella István* szakvéleménye alapján úgy gondoltuk, hogy kiadjuk írásait. Az ő könyve mellett *Kálnay Adél* novellás-kötetét vállaltuk még fel a Széphalom Könyvműhellyel közösen. A szerző ígéretes írói pályát futott be az utóbbi öt évben. Persze mindennek ellenére, kiadói tevékenységünk igazából még csak a tervekben létezik, így a közeljövőben egy fehérvári születésű, Zürichben élő festőművész képzőművészeti albumát akarjuk megjelentetni a Svájci–Magyar Irodalmi és Képzőművészeti Körrel együtt. Ez által a tevékenység által az Árgus a későbbiekben nemcsak folyóiratként, hanem kiadóként is megjelenik majd az irodalmi piacon.

GÜLCH CSABA

KESZEI L. ANDRÁS

Hátat fordított...

Hátat fordított
nekem az Isten.
Magamra hagyott.
Már nem tartozom
azok közé, kik
tiszták és ártatlanok.

Hátat fordított
nekem az Isten.
Elfelejtette, hogy vagyok.

Illusztráció: ÁMON LÁSZLÓ

M.D.K.

SCHALLER István festő

1776 Fülek Kastély kápolnájának lejáró - ja keleti freskó (máriacelli kegykép)

1776 Frauenwald Leiót Venice archéive

1777. Krisztus sirolása

Krisztus Sion hirában

1773 Lőlék Szt. Katalin (Storno jegyzete említi)

Művért. (1952) Csatkai Endre: Altomonte és Schaller István szerepe a soproni barokk festészetben

M.D.K.

SCHALLER István festő

Ostffyasszonyfa t. templomán Mária mennybemenetele ?

Sadosta keresztek ?

Részvéts t. Szt. József

Váradok. Krisztus az olajfák hegyén

Angyalok.

Művért. (1952) Csatkai Endre: Altomonte és Schaller István szerepe a soproni barokk festészetben

M.D.K.

SCHALLER István kőfaragó

1777 Nagygeresd. pl. t. oltárkép: fit István (fokó)

1777. Celldömölk apátsági t. fit. Imre

1952.)
Művért. Csatkai Endre: Altomonte és Schaller István szerepe a soproni barokk festészetben 72-74

de D. K.

SCHALLER István festő

„Heimsuchung Mariä" (Pannonhalma) templomban levő tulajdonítva

Garas K.: Templomok Bp. 1960 238. l.

Schaller István, festő

Szent Angéla látomása. Sopron. Orsolya templom. Fekete repr. 257. old

Csatkai Endre: Adalékok a soproni barokk festészethez II. Dorfmeister és kortársai 253. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Schaller István: Szent Angéla 1

Schaller István,festő

ő müveit teljes névvel vagy kezdőbetüivel jelezte. Sopronban fedezte fel képeit Mihályi Ernő. Eddig min den képet Dorfmeistternek tulajdonitottak.a barokk ban Sopronban. 364.old.Azóta 12 név merült fel Sopronba Dorfmei ter ellenük szintén névjelzéssel védekezett. 364.old

Csatkai Endre: Maulbertsch nyomai Sopronban 364.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXI.évf.1967
Sopron

Schaller István,festő

Soproni művész.Két fia dolgozot ,mint festő,de alig magasabb színvonalon.Mátyásról nem tudunk bővebbet, János,mint Dorfmeister nagyra tartotta művészetét,bár csak szobafestéséről tudunk. 169.old

Csatkai Endre: Adalékok a soproni barokk festészethez és a művészet egyéb ágaihoz XII.Az ifj.Dorfmeister, Építészet,kőfaragás,szobrászat 168.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.23.évf.1969. Sopron

Schaller Gyula

Csatkai E:

Altemonte és Sch. Gy.
szerepe a Lofrani
barokk festészetben.

Művészettörténeti Értc

sítő 1952. 69-74. l.

s Központja.
u.16.

..... Gazdasági Hivatalának.

alapján a M.U.M.O.K rotaprint üzemé-
.... frt., azaz
nt összeget

.... frt., összesen .....
.... " " .....
.... " " .....
" .....

.... " " .....

mindössze:

pénztárába / ..... alrovatra /

...n.

Schaller István, festő

Ricci bécsi Mária mennybemenetele c.képe ihlette meg Schaller István szintén soproni festőt,amikor 1757-ben Borsmonostorra készítette oltárképét.Maulbertsch nem egyéni elképzeléseinek adott helyet,amikor a győri székesegyház főoltárán 1778ában elkészítette hasonló képét Dorffmaister csak a soproni bencések főoltárképén 1780 és vajszlón alkalmazta ezt a kompozíciót. 276.old

Boron László: Tanulmányok. Dorffmaister Baranyában
269.old

Műv.Tört.Szt. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

SCHALLER ISTVÁN, festő

Schaller István müködése ismeretes Vasszécsenyben. Az uj bban Vas megyéhez csatolt volt Sopron megyei Nagygeresd katolikus templomának főoltárképét festette. /Szent István király/. 99.old. -2. jegyz, 103.old

CSATKAI ENDRE: Páris Mihály soproni szobrasz munkái a sitkei templomban 99.old.

VasixSzemleSzemle, Helyismereti Évkönyv, XXI.évf. 1967. 1.szám. Szombathely, 1967

schaller istván, festő

Schaller Bláz

soproni festő

l.

Lelkes Bláz

Kőszeg. Bp.

1943. 23. I.

Officina

Schaller

Tobias

Gartenmeul

77. l.

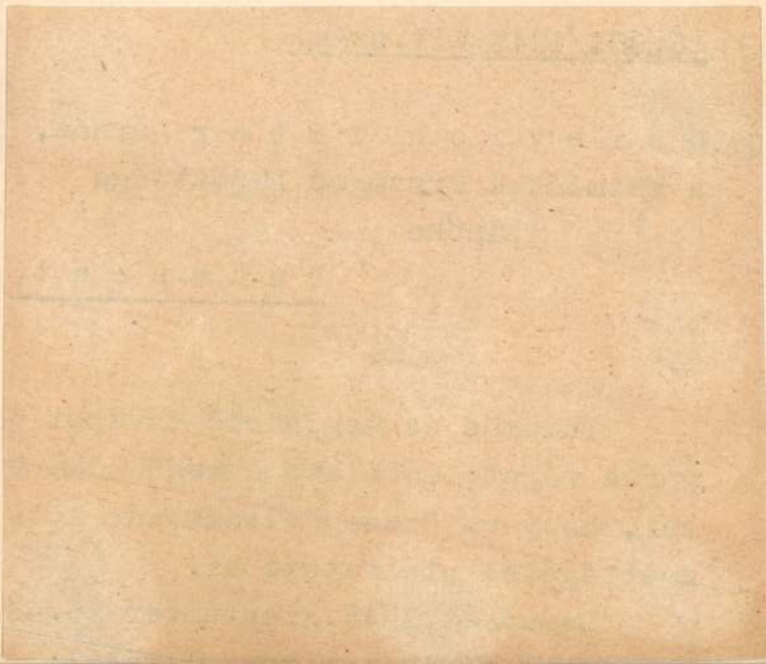

5974/1916.-

Nagyméltóságu Elnö

Tiszteletteljes köszöne
ádnak mult hó 20-án 454 szám ala
fai Szt. Egyed-templomra vonatko

Fogadja Excellentiád ki
tett nyilvánitását.-

SCHALLER Lívia festő

Pannonhalma 1996/3. · 44, 47, 48, 69, 71, 120

Schaller Jakab

lendai könyvárus

1572 – 1575

L.

Ballagi Aladár

Buda és Pest a világ-

irodalomban. 1473 –

1711. I. r. 8°. p. 1925

105, 106. l.

113. l. 117. l. Egyéb

121. l.

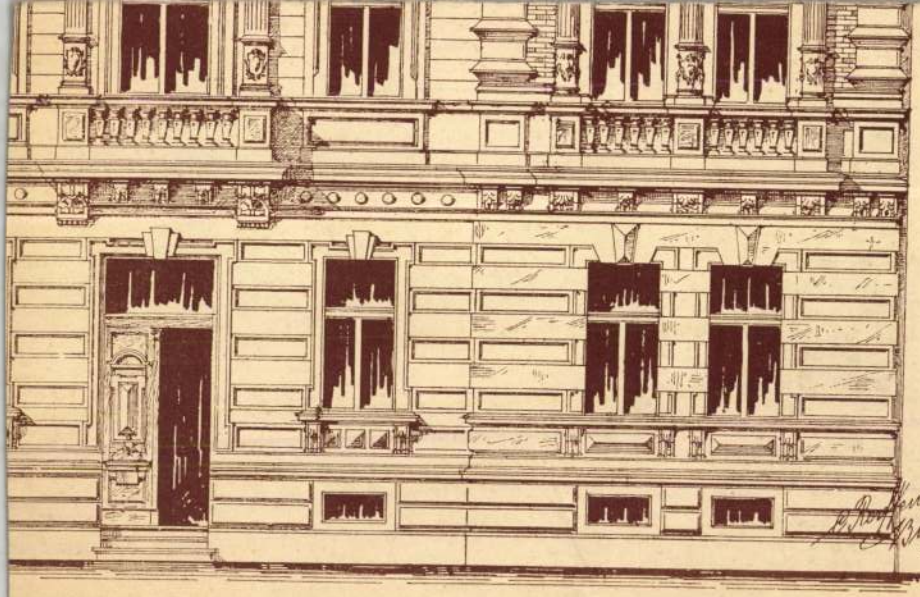

EBUCHHANDLUNG

APEST MEZINÁRODNÍ PRŮMYSLOVÉ KNIHKUPECTVÍ

VKERESKEDÉS

Minden jog fentartva.

Schaller Jakab

budai Könyvárus
és Kiadó X VI. u.

l.

Gyógyászkönyvem

30. l.

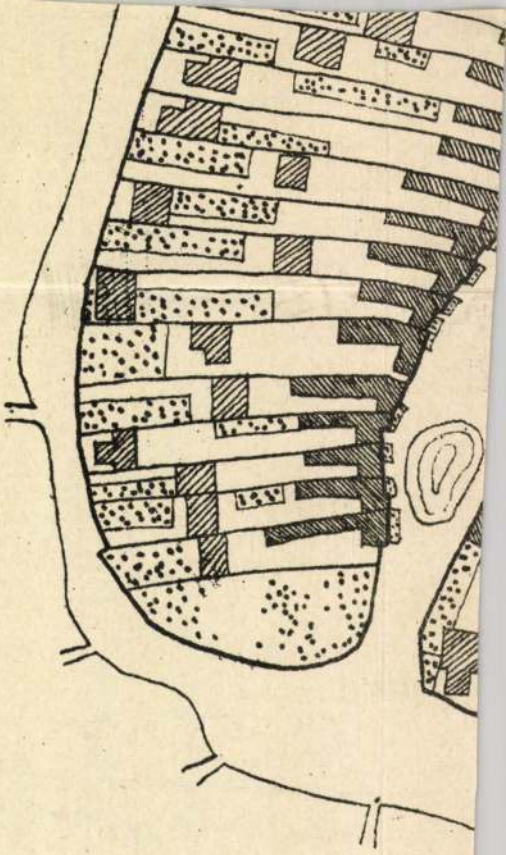

Aufsatz Klaar, Beilage 2

Schziller Janka MDK

1923-ban ösztöndijat kapott

Képzőm.Főisk.Évk. 1921-22, 22-23, 23-24. 24-25.
Bp. 1926.

MDK

Schaller János és Schaller Mátyás festők

Bán. Sopron. 381.l.

Schaller János

festő

állítólag Győrben született. Szobái festő és házrajzoló. 1807 házat vett Sopron belvárosában. Meghalt 1810. Sopronban állítólag 49 éves korában, ennek tűnik, mert már 1768. gyermekét keresztelték.

Csatkai E. A soproni festőiret problémái. Kézirat.

Schaller János festő

ve 2000 pld.-ban.

Jelen ajánla
ján adtuk és amennyiben ezek idők
árai is változni fognak.

Fizetendő a
mig a hátra lévő rész a leszállit

Magunk részé
tunk

156.800 K.

Schaller István, festő

Előbb Győrött, majd Sopronban dolgozott. Szt. Péter és Pál bíborját ábrázoló rajzán kézjegye látható. Rajzot tőle nem ismerünk. Stilusát tekintve talán egy nem ismert művész rajzának másolatát készitette, Efvetlen arcképe a Nemzeti Mázeumban van. 255.old

Csatkai Endre: Adalékok a soproni Barokk festészethez II.rész. 253.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968. Sopron

Schaller István, festő

A füssi freskóról Ipolyi is megemlékezett. 1858-ban.
" ..a bencés rend védszentjeit és szt. királyainkat
ábrázolják." Ezek már elpusztultak. 255. old

Csatkai Endre: Adalékok a soproni barokk festészethez II. rész 253. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968. Sopron

SCHALLER István

Szt. István és Szt Imre nemeti jelképével
hódolnak a Szentháromság előtt, 04. 1770
Soproni M.

MÉrt. 1999. 72-73. ill

in Berlin erschien

LEHEL, Ferenc (188
sich mit kunsttheore
GULÁCSY. Unter de
1934–37 gab er u
Kunst – die Tagebü
geschrieben hatte.
kussionen, Rezensio
einer Ebene angesi
cher Absicht darstel
fentlichte er: *Magy*
Budapest 1922, Po
Budapest 1923; *No*
Morphologie Comp

LIGETI, Antal (1823

Schaller János, szobrász

Müvészet, II., 1903. 346.

Schaller szobra...

Schaller János

festő

Sopron

1807. sept. 9.

polg. coke

Vári

XXX

1896-IKI

I—X

I—XI. TÁBLÁVAL É

BUD

KIADTA A MAGYAR MI

M. D. K

SCHALLER János festő

meph. ~~1780~~ 1810.

Sch. István festő fia

Garas XVIII. k. 67, 247. l.

Schaller, Joseph, vorsorgt örtvösinas

V. 187

Schaller József

özvegy

Pozsony

Schaller, Joseph, rozsouzí čtvrtletní
legáty V. 148

Schaller József

ötvös 1842
1844

Lásd

Mik. Pozs. 148

Schalle Josef

Otrov 1840

laid

Mik. Pos 157.

Schaller János

szobrász.

Apponyi Antal gróf 19 ezer kötetből álló pozsonyi Könyvtárát 1827-ben nyitotta meg a Közönség számára. Az e célra épült ház a városmegyei mögötti egyik oldalutcában állott. A nagy terem közepén ölmagasságú oszlopon foglalt helyet az alapítónak fehér márványból faragott szobra. Ezt az alkotást egykori feljegyzések szerint (Honművész 1835. 464) Sch. J. szobrász készítette 80 aranyért. Felirata így szól: „Comitis. Antonii. De. Appony. Simulacrum. Fr. Sapientiae. Penetrali. Quod. Magno. Ipsemet. Olim. Librorum. Thesauro. Instruxit. Positum. A. Filio. Comite. Antonio. de. Appony. Pietatis. Ergo. Et. Ad. Custodiendum. Loci. Sanctimoniam. 1827."

Művészet, 1903. 346.

Pécsi szobrász
szül. Wien 1777
† u. o. 1842
Singer Lex

M. kir. Adóhivatal
MISKOLCZON
Érk. 1903 Nov. 8

15008.
II

Elöirandott váltovő illet meg
Vanyhő könyv. 91. lap
1. t. alat. Soós

Madaraz Imre ny. Tgma 70

Schaller János
kárpitosmester /B.M.Sz.tag/

Uj Magyar Otthon Kiállitás, 1940. katalogusa
3o lap

Shhaller ~~Károly~~ János kárpitosmester

Uj Magyar Otthon Kiállitás, 194o.katalogusa
. 42 lap

Schaller János,festő

Sopronban 1802.febr.21-én az uj kulcs szerint adót kellett fizetnie.Megtagadta.de hiába.Soproni lakos, itt kell fizetnie. 168.old

Csatkai Endre: Adalékok a soproni barokk festészethez s a művészet egyéb ágaihoz III.Az ifj.Dorfmeister, Építészet,kőfaragás,szobrászat 168.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.23.évf.1969 Sopron

Schaller János

ötvös

1715 Késmárk

Kapnagyarországötvösök 28 l.

Maria Magdalena:

Egész alakban, állva a k
jobb kezében legyezőjét k
fáról leszakított narancso
ombunak, nyakéke gyöngyf
kivágott uszályos ruha cs
ékszerekkel (kirakva. A h
nyírt. Felirata a lép al

MARIA MA
Archidux A
s alól jobbra: „C. L. f.

9304 (s

SCHALLER LORENZ, gombkötőmester

48.-Magyaróvári származású.Kőszegi polgár 1771.ápr.12.-Mestervizsga 1773.jan.4.-Ez évben nősül.felesége Wolff Katalin.munkásságáról semmi adat,korán halt meg,1775. okt.2.- 406.old

SZÖVÉNYI ISTVÁN: Kőszegi gombkötőmesterek és műhelyek a céh keletkezésétől megszűnéséig 395.old

SAVARIA, A Vas Megyei Múzeumok Értesitője, 5-6. 1971-72. Szombathely, 1975

Schaller Mátyás,festő

Schaller István soproni festő fia.Nem sokat tudunk róla 1791-ben halt meg sorvadásban.Három gyermeke született 1774-79.Egy gyermeke nyilván mázutt jött a vilagra,mert 1781-86 között négy izben szerepel gyermeke a halotti anyakönyvben. 170.old. 9.jegyz

Csatkai Endre: Adalékok a soproni barokk festészethez s a müvészet egyéb ágaihoz III.Az ifj.Dorfmeister.Épitészet,kőfaragók,szobrászok 168.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.23.évf.1969
Sopron

Schaller Mátyás

Sch. Jótvári fia, aki-
nemes győrben született
1750-ben, † 1791 jún. 26
41-évi korában Sopron-
ban, † 1786-tól a belvárosban
alsóbb rendű (robafestő,
mázoló munkákra)
kapott megbízást

Csatkai Endre dr =

Győri művészek és
iparművészek adatai
Sopronmegyében

Győri Kemle
1940. 172. 1.

Schaller Tamás

festő

Sch. István győri festő fia, valószínűleg Győrben született 1761-ben, meghalt Sopronban 1810-ben, 49 éves korában.

1807-ben már belvárosi házatulajdonos volt Sopronban; 1802-ben ~~erdőőrnek~~ kinevezték, hogy rá mint szabad művészre adót vessenek ki. Alsóbb rendű megbízásai voltak.

Csatkai Endre dr.:
Győri művészek és iparművészek alkotásai Sopronmegyében. Győri Szemle 1940. 172. l.

M.D.K.

SCHALLER János festő

Sch. István festő fia

+ 1810

1782 Kaszörnyében az abesti kalács

1805 hárszámcok

1952)

Művért. Csatkai Endre: Altomonte és Schaller István szerepe a soproni barokk festészetben 74.l.

Schaller János,festő

István soproni festő fia.Nagyra tartotta magát,mint az ifj.Dorfmeister,bár csak szobafestésről tudunk. 1805-ben beköltözött a mai Uj utca 4-es szamú hazba m mint lakó,a következő évben meg is vette a kis házat a mai Gambrinus mellett.1810-ben mar özvegye nevén állott a telekkönyvben a haz. 170.old

Csatkai Endre: Adalékok a soproni barokk festészethez s a művészet egyéb ágaihoz III.Az ifj.Dorfmeister.Epitészet,kőfaragók,szobrászok 168.old

Sorponi Szemle.Helytört.Folyóirat.23.évf.1969
Sopron

Schaller János,festő

A soproni István festő fia.Janos,a második fia,a halálozási anyakönyv szerint 49 éves volt,amikor 1807-ben meghalt.1768-ban szerepelt,mint apa.1782-ben a kaszarmyaban az őbester lakását festette ki.1805-ben házszámokat festett a város számára,darabjat egy garasért. 170.old. 9.jegyz

Csatkai Endre: Adalékok a soproni barokk festészethez s a művészet egyéb ágaihoz III.Az ifj.Dorfmeister. Építészet,kőfaragók,szobrászok 168.old

Soroni Szemle.Helytört.Folyóirat.23.évf.1969
Sopron

Schaller János

festő

szül. 1758. k. Grőben (?)

1807-ben lett polgárrá, valószínű az 1780-as évtől vannak adatok a városban. 1768 leánya, 1778. fia született, kik szemelvényben találhatók. 1780-ban született Teréz nevű leánya 1805. házasságot kötött a városnak, darabjai [illegible] garasért

Csatkör

R. BREMNER R.A. C.D.Sc.

Schaller Mátyás

festő

1774–86. közt Németh-
ujlag említve Sop-
ronban. Meghalt
1791. ápr. 26. 71 éves
korában Sopronban.
Sírjának helye ismeretlen.

Csatkai E.: A soproni
festészet problémái.
Kézirat.

Jelen árunk csakis

mára szól.

Ajánlatunk szives

papirminták.

Plasztika, körplasztika
Apponyi Antal mellszobra, Schaller János

Művészet, II., 1903. 346.

Schaller szobra...

Schaller Fanny

München 1903. 346.

Farago Géza: Este a Dunán

48 (974), 4173 (843). — Reggel 48 (9
4174 (844).

Schaller János szobrász

19 sz.

II. 346.

Schaller Johann

1797 – 1842

Lexik. IV. 152

Schalk Imre

nekrom

Apponyi Antal gróf

nekrológ tárgyát

képezi 1903. 346 l.

ཁྱེད་ཀྱི་ཞལ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་ཞུ་བ་ཡིན།

ཁྱེད་ཀྱི་ཞལ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་ཞུ་བ་ཡིན།

ཁྱེད་ཀྱི་ཞལ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་ཞུ་བ་ཡིན།

Schaller Lajos

rajzai

a Műcsarnok

Nemzeti Tárlata a Nemzeti

Múzeum épületének

két tympanonjában

levő szoborcsoportok

Wallenstein

Ferencz herczegi

170. l.

Mark 22

	1.285 90		
23	261.722 02 150.000 ·	64.402 · 4.566 ·	46.100 ·
23	261.723 02 150.000 ·	64.402 · 4566 ·	46100 ·

Schaller Lajos

münchemi festőiskola

l.

Medvey 69. l

Schaller

Csatkai E. Altomonte és Schaller

/MÉ.1952.p.69-75./

Művészet és felvilágosodá s Akadémia Kiadó1978

Zá dor Anna:A fe lvilágosodáskori művészet kutatásának kérdései 120

MDK

Schaller

müncheni szobrász

Magyar Nemzeti Muzeum.

Muzeum körut 14-16.

Tervezte és épitette Pollack Mihály 1837-47.
Lechner Jenő restaurálta és a tető alá rejtett ujabb szobasort huzott rá 1926-ban.

Repr. 260. kép.

A timpanon domormüvét, részben Schaller münche cheni szobrász terve után, Rafael Monti milánói szobrász készitette horganyból.

Zakariás G. Sándor : Budapest. Bp. 1961.

162.l.

Schaller
müncheni szobrász

MDK

A Nemzeti Múzeumon lévő oromcsoport, mely Pannoniát a Tudományos Művészet allegóriával körülvéve ábrázolja, Pollack gondolata, Schaller müncheni szobrász tervvázlata és Monti modellje szerint a bécsi Förster öntődéjében készült.

350.o.

ZÁDOR ANNA: Pollack Mihály. Bp. 1960.

Schaller
müncheni szobrász

MDK

A Nemzeti Muzeum oromzatán a Pannonia szoborcsoport gondolata Pollacktól származhat. A tervet Schaller müncheni szobrász, a szobormodellt Rafaello Monti készitette.

357.o.

ZÁDOR ANNA: Pollack Mihály. Bp. 1960.

Schaller

München Wohnh

Laid

Lechner Jenő dr

A Magyar Nemzeti
Museum épülete
1836–1926.
Bp. 1927.
31. l.
32. l.

Magyar Királyi
Vallás- és Közokt. Minisz-
tériumnak

Budapest.

A nagyméltóságú Miniszté-
rium ~~f.~~ évi november hó
4-én kelt 13.113/1936. III. sz.
alatti ~~rendeletével~~ ~~elrendelő leirat-~~
~~kal~~ ~~tudomásul~~ ~~vettem~~ ~~köszönettel~~ ~~tudomásul~~
~~vettem~~ a Műemlékek Orsz. Bi-
zottságának 1936/1937. évi javá-
latában a topografiai
és egyéb kiadványokra ~~engedélyezett~~
4000 P-t, a fény-
képgyüjtemény gyarapitá-
ra ~~engedélyezett~~ 2000 P-t,
könyvtár gyarapitására

Áti

A régi tulajdonos		Az uj tulajdo	
neve	tagsági száma	neve	tags

ZTVISELŐK FOGYASZTÁSI,
KESITŐ SZÖVETKEZETE·

06970 *szám.*

ÜZLETRÉSZJEGY

mellyel

ÖZTISZTVISELŐK FOGYASZTÁSI,
ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZETE
BUDAPEST

igazolja, hogy

Spitzer Gyula úr

kettő darab üzletrészjegyre

z Egyszázhusz koronát

fent kitüntetett tulajdonosnak, vagy jogutódjának melyek az üzletrészjegytulajdonosokat a szövetkezet abályai értelmében megilletik.

Augus 28.

A MAGYAR KÖZTISZTVISELŐK
FOGYASZTÁSI, TERMELŐ- ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZETE.

Schaller

bčeří motýlů
Kamár

L.

M. Bibl. Houle

1925. 118. l.

Tűzkő-szerszámok, magdaléni X. 47

Schaller

münchen zobrazy

I.

Žádor – Rados

68. I.

Gyula úrnak

...ottsége titkára

Budapest.

IX. Rákos-utca.

(Iparművészeti Múzeum)

Műemlékek Országos Bizottsága

Schaller

l.

LykaMagyműI800-50

15, 16, 20, 141, 361,
397, 470

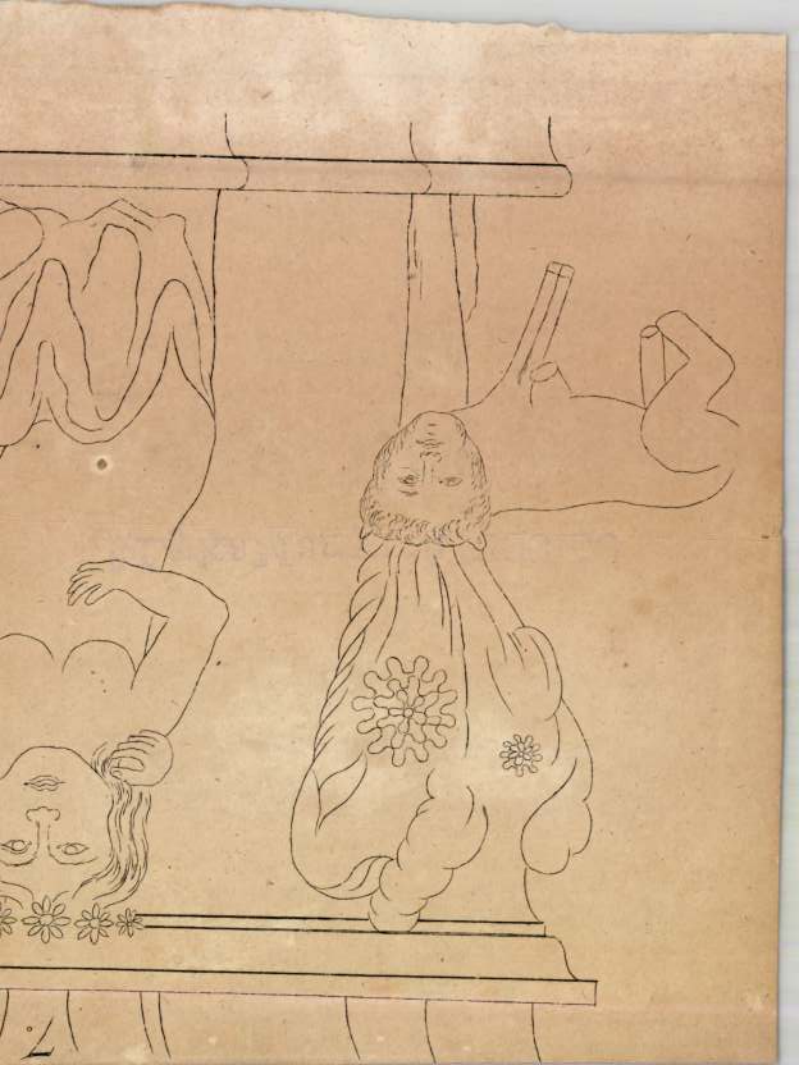

M. D. K

SCHALLER Mátyás festő

szül. 1750, megh. 1791

1784 Kismarton újépület 5 helyisé-
geinek kifestése

Garas XVIII. h. 67, 247. l

M.D.K.

SCHALLER Mátyás festő

+ 1791

1774 és 1786 közötti említések

1952

Művért. (Csatkai Endre: Altomonte és Schaller István szerepe a soproni barokk festészetben 74.l.

MDK

Schaller Mátyás és Schaller János festők

Bán. Sopron. 381.l.

Schaller Rezső

szerepelt az V. balatoni kiállításon.

EK 1933 V. 9.

mdk

Schallhaas Fülöp festőművész

Tájék folyóval c. festménye
Az iskolába kívánkozik mint reprodukció

Lukács Gyula: Az iskola szépsége
Népnevelés, 1907 év. 2 kötet 541. l

Schallhaas Károly

festő

l.

Szabad Művészet

1949. 189. l.

Budapest VI, Andrássy-út 69

i Gyula
izottság

nyosi u.16.

Schallhas M.D.K.

Müvei a kiállitáson

A páriszi Petit Palais-ban megnyilt a magyar kiállitás

Magyar Nemzet 1966. ápr. 27. 4.l.

Schaffhaus

Schallhas
Ziegler rovás

tovább

l.

GilRom
1890, 1891. ny.

Kiválóan szolgája
Dr. Fenyvessy Gyula

Budapest, 1909. május 28.

Schallhas Károly Fiából

A párizsi Petit Palais – ban rendezett magyar kiállításon szerepel.

Argus de la Presse 1966. máj. 11.

Schallhas Károly MDK

Tengerpart

Mücsarnok 1938 Őszi tárlat

MDK

Schalhas, K. F.

Preromantikus tájképfestő. Szerepelt művei a Petit Palais kiállításán.

B. Lossky: A magyarországi műcsarnok tíz évtizedes; Magyar Műhely, 1966. XI. 15. 110. l.

MDK

Schallhas Károly

Tengerparti táj

M. festészet haladó hagyományai. Fővárosi Képtár, 1951.

Schallhas Károly

Szerepel a Felvidéki mesterei)

kiállításai a műcsarnokban

Neuralt. Lipót 1938. XI. 9

Schulhof Károly Fülöp

festő

„Táj" Repr.

A magyarországi műv. tört. XV.
Corvina 1970.

Schallhas Károly

ft.

„Táj folyóval" Kepe

Magyar művészet 35. 38.
MRT – Minerva 1970.

MDK

Schallhas Károly Fülöp, Pozsony 1767-Bécs 1797.

Pásztor, rk.

Tájkép, akvatinta

" rk.

Szépm. Muz. graf. oszt. 87. kiáll. 1954. 21. o.

Schallhas Károly Fülöp /1767-97/

pozsonyi származásu

A tájképrajzolás tanára volta Bécsi Akadémián.

PATAKY DÉNES : A magyar rajzművészet. Bp. 1969.

9.1.

Schallhas Károly Fülöp (1769-1797.)

Táj folyóval. Vászon, olaj, ~~56,5 x~~
59,5 x 79,3 cm. - Sz.K. 1+2. 2153.

Táj kőszelető zivatarral. Vászon, olaj,
56,5 x 74 cm. - Sz.K. 1+2. ~~2152~~. 2152.

Szerepelt a „Magyar művészet kiállítása Párizsban" Szépművészeti Múzeumban rendezett kiállításán. (Kat. 147-148. l.)

A magyar művészet kiállítása Párizsban. Bp. 1966. Kat. bev. Aradi N., Gerevich L.-né, Solymár Gy. - Bp. 1966. - 31 l., 20 t. - 23 l.

M.O.K.

Schablhas Károly
festő

Tájképei az Esztergomi Keresztény
Múzeumban vannak.

R.D: A XVII.–XVIII. századi magyar festészet
Művészet. 1962. február — 26 l.

Schallhas Károly festő

DDK

A kassai művésztelep, benne dolgozó művein kívül a képeit a Nemzeti Múzeum 17.–18. n.-i magyar festészeti kiállításán láthatjuk.

Péter Imre: Jegyzetek kiállításokról

8.1

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. nov. 23.

Schallhas Fülöp károly (1769-1797)

Szemléltetett művei:

Táj patakkal, olaj, vászon, 39,5 x 79,3 cm. 155 p.
Viharos táj, olaj, vászon, 36,5 x 74 cm. 156. p.
fekete-fehér reprodukció

L'art de la Hongrie du X au XX siècle
Kiállítás, Paris, 1966. katalógus.

Schallhas Károly Fülöp

a bécsi Akadémián tanult, képein a romantika stílusa már kifejezésre jut.

Gy. Aggházy Mária: „Barokk." L'art de Hongrie du X au XX siècle. Kiállítás, Paris, 1966. Katalógus.

Schallbas Károly (Berta)

MDK

Pozsonyi Vár képe szerepel a magyar
Barokk kiállításon: 378 oes
Schallbas Károly Fülöp

Mojzer Miklós: "A magyar Barokk művészet" kiállítása
Fabricius házban. 373.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XVII. 196 .

Schallhas Károly Fülöp, festő MDK

„Táj fával" c. képe. Képmüv. Müv.
Iskola nyn. 37 fol.

Mojzer Miklós: "A magyar barokk művészet kiállitás a Fabriciusházban. 373.o.

Soproni Szemle, Helytört, Folyóirat. XVII. 1963.

Schallhas Károly

(1768-1797). Bécsben tanult. Tájképfestő, két képe került a magyar barokk művészet két évszázados fejlődésmenetét.

Szépművészeti Múzeum (ismertető) 21. l.
Budapest 1965

Schallhas Károly

fest.

Pozsony városának 1767 - 1797 évekből
tájékoz a nevelésüktekkel fest.

Magyar Nemzeti Múzeum 5. 40.
MRT - Minerva 1970.

Schallhas Károly
festő

/1769-1797/ Pozsonyi születésű. Tájképfestő. A bécsi akadémia növendéke, majd tanára. Vízfestményei, olajfestményei.

A magyarországi műv. tört. I. 303.
Corvina 1956.

Schallhas Károly Tűzkép

† Képművészeti Múzeum XVIII. századi magyar gyűjteményében szerepel.

N. u. 1942. VII. 5.

MDK

Schallhas Károly Fülöp /1767-1797/.

A híd, repr.

Gerő Ö.: A magyar népéletkép. Magyar Müvészet 1927. 3.l.

SCHALLHAS KÁROLY FÜLÖP

Carl Phillip Schallhas:
Reiter und Hirten.
Öl auf Metall, 28,5x39,5 cm. Sign.

in: WIEN, DOROTHEUM
624. Kunstauktion, 19. bis 22. Juni 1979.
Katalogus Nr. 109. S. 27., Taf XXIII/34.

SCHALLHAS KÁROLY FÜLÖP

Carl Philipp Schallhas:
Ziegen an der Tränke.
Aquarell auf Papier, 14x22,5 cm.

Aukción: WIEN, DOROTHEUM
449. Kunstversteigerung
Mai, 1980.
Katalogus 218.sz., 34.old.

SCHALLHAS KÁROLY

Külföldi aukción:

Carl Schallhas: "Ansicht der Stadt und des Stiftes Klosterneuburg." - Handkol. Umrissradierung, 33x44 cm.

Wien, Dorotheum
644. Kunstauktion, 15-22 Mai 1984.
Katalogus 1149.sz. kép: Taf. 104.

SCHALLHAS KÁROLY FÜLÖP

Külföldi aukción:

Carl Philipp Schallhas: Weidenlandschaft mit schlafenden Hirten.
Öl aud Papier auf Holz, 26x40 cm. Sign. dat. P.C. Schallhas 1789.

Wien, Dorotheum
645. Kunstauktion 10-18 Sept, 1984
Katalogus 656.sz. Taf. 20.

Schallhas Károly Fülöp
festő.

A pozsonyi születésű Schallhas Károly Fülöp a kor legkiválóbb táj- és építészfestője volt. 1796-ban a bécsi Képzőművészeti Akadémia tanára lett.

Gerevich Lászlóné: A barokk.
Művészet, 1971. október - 19. oldal

Schaller Károly

A Szépművészeti Múzeumban rendezett „Két évszázad vízfestményei" c. kiállításon szerepel képeivel.

Népszava, 1974. márc. 8. 102 elf. 56 sz. 4/p

Schalkhaar Károly

Neve megemlítve.

Telepy Katalin: Tájképek a Magyar Nemzeti Galériában.
3 p. 1973.

5 p.

Schallhaas Károly

Képe szerepel a Fővárosi Képtár
uj szerzeményei között -neve emlitve

Bálint Endre Hazugságok naplójából
Bp.Magvető 1972 25.old.

Schallhas Károly, Fülöp

Tájkép
Városrészlet

Régi Művészet M.N.G. 1974.

Schallhas Károly Fülöp

Fájlépítő kiddal
kárpótlási olaj

Régi kútfúrást M.N.G. 1974.

Schallas Károly Fülöp

Tájképeivel a magyar nemzeti romantika előkészítője volt.

Nagyvárad, 1974. júl. 12. 102. cfg. 161 m. 4 p.

Schallas Károly Fülöp.

A Nemzeti Galéria 1974. júl-ban nyílt Régi magyar művészet c. kiállításán szerepelt műve.

Nógrád, 1974. júl. 12. 102 sz. 16 l. 4p.

Schalhász Sándor

(Ferdinánd)

Pozsony 1777.

lásd

Fleischer Béla 81. l.

Budapest VI. 155.

Schalhaus Károly

MDK

A hid, of.

M.táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Műcs.

1927. jan.

Schallhas Károly

Perállótásképes

233,499. l.

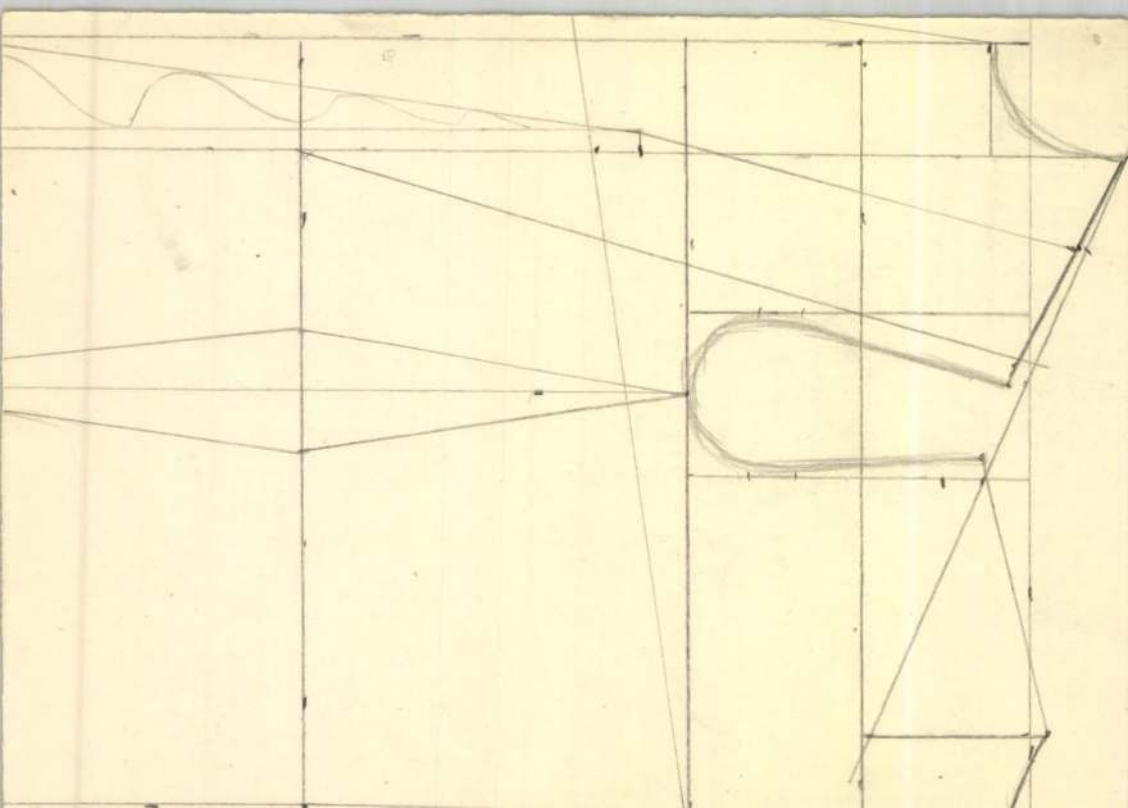

Schallhas Károly

MdK

műve látható a Fabricius -házban megnyílt múzeumban.

(-d): Rákóczi-kincsek a Fabricius-házban. Kisalföld, 1962. jul. 4.

MDK

Schallhas Károly /1767-1797/

Tengerparti táj, of.

Székesfőv.képt.uj szerzem. N.Szal. 1939.jan.-febr.

heti baj, a színház meg fog állani és maradni, hogy Euripidesz, Aristofanesz, Shakespeare, Moliere, Goethe és Ibsen megingathatatlanul ülnek örök időkre szóló trónjukon. Ezt a tételt el kell fogadni és ebből kiindulva kell keresni a drámairodalom megújhodásának problémáját. Két ellentétről van itt szó, az újról és az örökről, azt kell eldönteni, hogy vajjon az örökéletű igényekkel fellépő irodalomnak jogában áll-e új utakat keresnie és lehetnek-e vágyai az örökéletre annak, ami új, tehát idővel avulttá és régivé is válhatik.

Próbáljuk megállapítani pontosan az örök és az új mibenlétét. Szinpadi irodalmi szempontból például örökök a szociális problémák, amelyek minden drámában vissza-visszatérnek, mert hiszen amióta csak színpadi irodalom van, nem nyertek megoldást, de ugyanigy örök végeredményben az a bizonyos Jancsi és Juliska-kérdés, amelyet Hunyady Sándor olyan mély megvetéssel akart eltolni magától.

című könyvét, amely két kötetben tárgyalja a problémát, de megoldást ő sem tud találni. Ezek a kérdések még ma is égető és nyilt kérdések, amelyeket, ha akar, ha nem akar, tudomásul kell vennie, annak az írónak, aki örököt, de egyben újat akar a színpadra alkotni.

Mert lám, elérkeztünk ahhoz a ponthoz, amikor kiderül, hogy az örök és az új nem ellentétek, mert ami örök, az egyben mindig új is lehet. De ha ez így van, mégis miben nyilvánuljon a dráma újszerűsége?

Shakespeare megírta a Rómeo és Juliát, amely ma is az újszerűség erejével hat. Ezzel szemben hol van az a színházi közönség vagy akár hol van az a kritikus és színpadi történész, aki emlékszik mondjuk F e r e n c z y Ferencre, a drámaíróra, aki egyike volt a mult század legkedveltebb nemzetiszínházi szerzőinek. Az ő neve is a feledés homályába merült, hát még hires darabjáé, amelynek „Örök küzdelem" volt a címe és amely, visszatérve

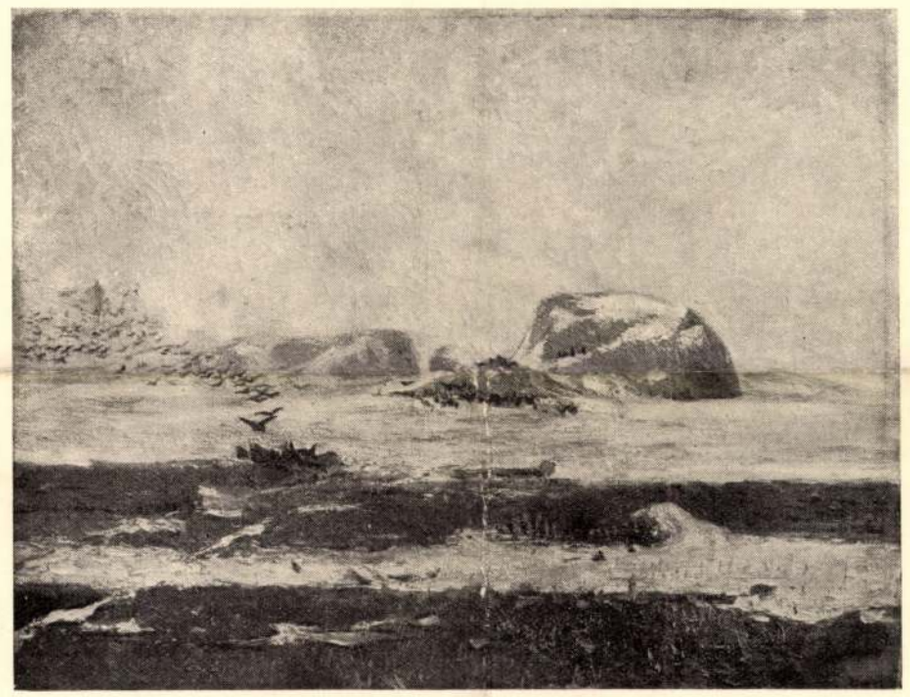

Mihalik Dániel: Tél az Alföldön
A felvidéki művészek kiállításáról. (Műcsarnok — Őszi tárlat)
A Fővárosi Képtár gyüjteményéből

Hogy a szerelmi problémák örökéletűeknek mutatkoztak a színpadon, arra a világirodalom számos példája szolgál bizonyítékkal. Felmerültek már a görög sorstragédiákban, majd később hiába írta meg Shakespeare legklasszikusabb szerelmi drámáját, a Romeo és Juliát, később mindegyre akadtak drámaírók, akik a Rómeo és Julia vagy ha úgy tetszik Jancsi és Juliska problémát feldolgozták és ezek az új drámák kellettek a közönségnek. Ez azt igazolja, hogy ez a probléma örökéletű.

De menjünk tovább. A probléma örökös voltát az is bizonyitja, hogy a szerelem egyik igen kiváló filozófusa, a különben természettudós Wilhelm B ö l s c h e megírta „Szerelem az élők világában" Hunyadyra, szintén csak a Jancsi és Juliska problémát tárgyalta.

Paradox helyzet ez, amiből az egyetlen kivezető út az irodalmiság. Ami irodalmi, az örök és új is marad, ami viszont csak egy korszellem feldobta silány divat szolgai alkotása, akkor is avulttá lesz, ha örök problémákat tárgyal.

Miben keresse tehát az új drámaíró az újat vagyis a korszerűséget? Semmi esetre sem a témában, mert a témák, mióta csak drámairodalom van, nagyjából azonosak. Az emberek sem változtak sokat, a hősök, akik a drámák személyei, de annál inkább mások a keretek, amelyben ezek a személyek a maguk életét leélik. Rómeo a maga idejében

meghalt Juliáért, Rómeók ma is akadnak, akik minden áldozatra hajlandók. A különbség csak az, hogy a mai áldozathozatal nem halálban és méregben nyilvánul meg, hanem megfelelően a mai korszellemhez — bocsánat a hétköznapiasságért — legfeljebb sikkasztásban. Rómeo most is lendül Julia felé, Julia ma is vonzódik Rómeóhoz, de meghalni egymásért nem igen fognak.

Az a drámaíró, aki újat akar írni, föltétlenül kell, hogy ragaszkodjék ahhoz, hogy keretekben és külsőségekben a saját világát alkossa. Az már azután tehetség és tudás dolga, hogy a kisérlet menynyire fog sikerülni. Ha az író tehetséges, sőt továbbmegyünk, shakespearei magaslatokra emelkedik, drámája túl fogja élni őt, viszont egy közepes mesterember meg kell, hogy elégedjen annyival, hogy a maga idejében és a maga életében kedvelt vagy elfogadott szerzője a színházak közönségének. Akadnak azonban olyan írók is, akik felett elhaladt a saját koruk. Ezekkel aztán persze nem történik semmi. Amikor H u n y a d y Sándor irtózik attól, hogy a Jancsi és Juliska-komplexumot írja meg, evvel valami baj van. Nem a Jancsi és Juliskák históriáját nem szabad megírni, hanem 1938-ban nem szabad előráncigálni egy olyan János nevű urat társaságával Julia asszonnyal egyetemben, akik mondjuk a mult század végének lelkületében élnek. A Fox filmgyár F o x f o l l i e címen évről-évre megcsinálja a maga nagy filmrevűjét. 1938-ban a F o x f o l l i e 1937. kissé avittnak látszik, 1937-ben untuk az 1936. évi produkciót. Ha nem ilyen tempós időközökben, de mindenesetre bizonyos időszakok multán unalmasakká válnak a Jancsik és Juliskák is.

Nem lehet figyelmen kívül hagyni azt az elemi írói követelményt, hogy csak az lehet igazi író, aki nyitott szemmel jár, látja az életet maga körül és azt írja meg, amit lát. Azt még történelmi drámában is! Itt azután ismét idézni kell William S h a k e s p e a r e t, aki a véres királydrámáiban gyilkos kegyetlenséggel tulajdonképpen saját korát ostorozta és azoknak az embereknek akart apostoli hitvallású megjavítója lenni, akikkel egy levegőt szivott, akikkel együtt élt.

Egyszerű és világos ez az egész Jancsi és Juliska-probléma kapcsolatban azzal a kérdéssel, hogy mi legyen az új drámában? Mint mondottuk, meggyőződésünk szerint H u n y a d y Sándor írója végeredményben a Jancsi és Juliska-témát írja meg, bármennyire is akaratoskodik. És ez nem baj. A témák foglalkozhatnak Jancsival és Juliskával, a témák lehetnek örökök minden darabban, csak az a fontos, hogy a dráma alakjai viseljék magukon a korszerűség bélyegét, a dráma levegője legyen friss és új.

Schallhas Károly: Tengerpart
A felvidéki művészek kiállításáról. (Műcsarnok — Őszi tárlat)
A Fővárosi Képtár gyüjteményéből

SZOBRÁSZAINK ÉS A SZOBORPÁLYÁZATOK

Három szoborpályázat: a „Madách"-, a világháborúban hősi halált halt honvédorvos és a Luther Márton-emlék pályaművei foglalkoztatták legutóbb a magyar szobrászokat és a műkritikát.

Már a Madách-szoborpályázat során kifejtettük kifogásainkat a monumentálisnak tervezett emlékmű megoldási módozatai tekintetében.* E kifogásaink — sajnos — az ujabb két pályázat során is helytállóknak bizonyultak, különösen a honvédorvos emlékszobrának elgondolását illetően. Itt csak az szolgál némi mentségül, hogy ez a pályázat névte-

* Lásd: „Madách-pályázat": a „Művészet" f. é. 16—17. száma.

Művészet. 1938. III. 22.

MDK

Schallhas Károly

Tengerpart, repr.

Művészet 1938. III. 22. sz. 146.1.

Schallhas Károly

Kerestel a Kép, művészeti
Múzeum „XVII. és XVIII. sz.-i
magyar festészet" c. kiállítását

Vigília, 1962, 1 sz., 53 old.

MDK

Schallhaas Károly

Tengeri táj, of.

Föv.képtár Kiáll. 43. M.Otthonok. Bp. 1949.máj.

MDK

Schallhass Károly Fülöp

Tájképek

Thirring G.dr.:Szépmüv. Muzeum. Budapest részletes kalauza. Részletes helyi kalauzok 1. Bp. 1926. 100.l.

Schallhas MDK

festő

A Szépmüvészeti Muzeum gyarapodása.Nemes Marcell ajándékai. Vasárnapi Ujság 1908.968-969.o.

Schallhas Károly, Fülöp, festő. MDK

Tájkép. 1795. körül. Szépm. Muzeum. /szines repr./

A magyarországi művészet története I.
Bpest, 1901. II. kiadás. 464.l. után.

Schallhaus Károly MDK

A hid, olf.

Műcsarnok 1927 táj- és életképkiállitás

MOK

Schallhas P.C.,

XVIII.-XIX.sz.

Petrovácz Arzén: Az Orsz. Képtár metszetgyüjteményének betüsoros mutatója. II. Bp.1900. 64.old.

Schallhas Carl Philipp

Peräillag III.

1547. I.

undert.

eg festéssel. Holics, XVIII. sz. — TINTENZEUG, Fayance, träglicher kalter Bemalung. Holics, XVIII. Jahrhundert.

ben rocaillos-keretben mangánvörös képzelt tájkép. Jegye : Rand mit bunten Blumensträussen, im Fond eine Land-

Buda, XVIII. sz. — TELLER, Fayence, blattförmig, mit I. Jahrhundert.

, XIX. sz. v. — KRUG, Majolika, mit stilisiertem Blumen-rt.

eremén és középütt színes, domború levélindák virágokkal. autenförmiger, gerippter Körper, mit plastischen Blumen-

ettadísszel és Wesselényi nádor mellképével. XIX. sz. e. — Rosettendekor und Brustbild in Relief. Erste Hälfte

nge
Frit

l, Ton. XVIII—XIX. Jahrhundert.

gtató huszár. XIX. sz. k. — FRAGMENT EINER OFEN-loppierendem Husaren. Mitte XIX. Jahrhundert.

MDK

Schallhas Fülöp, 1767-97.

Tájkép

Nagy.remekművek. Ernst-Muz.47.kiáll. 1921. máj.

1o 1.

Schallas

Tájképekkel

szerepel a „Magyar művészet"
párisi kiállítása a Kép. Műv.
Múzeumban

gerenday László: A magy. művés.
párisi kiáll. a Kép. Műv. Múzeumban

Magyar Ifjúság 1966 VIII. 20.

MDK

Schallhas Károly Fülöp

Táj közeledő viharral, o.

A magyar művészet kiáll. Párizsban. Szépm.Mus.
1966

Schallhas Károly

Kedves Gyula bátyám!

Örömmel értesitlek, hogy a nekem kiosztott negyedrész
a kéziratnak lektoráltam és a napokban visszaküldöm. Elenyés
változtatásokat tettem rajta, amit az Akadémia kivánt tőlem,
müvészetttel kapcsolatos adatok elhagyását pl.

Nagyon kérlek arra, hogy bocsásd Szegedinének, egy if
kartársunknak ki nagy szorgalommal dolgozik Schallhas Károly
kis monográfiáján az e müvészre vonatkozó adatok közül azokat
melyek a Thieme-Beckerben nem szerepelnek. Cime:Szegedi Sándo
Bp.Szépmüvészeti Muzeum,Dózsa György u 41.

Szeretettel ölel

Budapest, 1951 jul. 26

MDK

Schallhas Károly, festő

képein tünnek fel először a romantikus motivumok.

A magyarországi művészet története I.
Pest, 1906. II. kiadás. 455.1.

Schallhas Károly Frigyes grafikus

főleg a polgári müfajokban alkotott maradandót.

A mag.országi művészet története I.
Bpest,1901.II.kiadás 466.1.

Schallhaus Károly festő (XVIII sz.)

Szerepel a „magyar táj és életkép" kiállításon a Műcsarnokban

Nemzeti · Lipcse 1927 I. 14

M.D.K.

Schallhas

Müve a Szépmüvészeti Muze m tuljdonában

A Szépmüvészeti Muzeum 906-1956, Bp. 1956. 131.1

M.D.K.

Schallhas Károly festő

Müve a Szépmüvészeti Muzeumban

Pozsonyból került a bécsi akadémiára,

Fiatalon halt meg.

A Szépmüvészeti Muzeum 1906-1956, Bp. 1956. 143.1.

MDK

Schallhas Károly festő és rézk.

Szépm. Muz. graf. oszt. 87. kiáll. 1954. előszó. 7.l.

Schallhas Károly Fülöp

MDK

Repr.:

Tájkép. Lavirozott tus.

14. kép.

Pataky Dénes : A magyar rajzművészet. Bp. 1960.
Képtáblák a szöveg után.

Schalkhas Károly

Fülep

Szabad Művészet

1950.12.12. 497. l.

BUDAPEST, 193 5. november 9.

Városi iroda és könyvelőség:
XI., Horthy Miklós-út 46. — Telefon: 68-0-99.
Csúzda: XI., Budaörsi-út 56—58. — Telefon: 68-6-15.
M. kir. postatakarékpénztári csekkszámla száma: 8625.

M L A

v á n y i G y u l a

úrnőnek,
urnak,

BUDAPEST,

ker., Budafoki *-u.* 10/c.

à 5.-	*P*	5.-
		-.12
		5.12

Összesen: *P* 5.12

teljes tisztelettel
SALY ÁRPÁD
tüzifa- és szénkereskedő

VIII., Hunyadi-u 10

2152. Ph. K. Schalhas:

Tájkép.

Az előtérben balra a széltől felkavart porból a várromok közelében egy kalapját tartó pásztor bontakozik ki négy darab szarvasmarhával és tizennégy birkával, a melyek közül egy tehén és egy birka legel; mig jobbra a tó vizéből czölöpök állnak ki és a tulsó párton férfi halad hosszú bottal a vállán. A középtérben látható községek épületei fölött a templomok tornya uralkodik. A háttér hegyes vidék, az égbolt felhőzött. Jelzése balra a különvált két birkán innen egy kövön. K. Schalhas.

Vászon, méretei 56.5: 74 cm.
Vétetett 1902: V. 5-én C.J. Wawrától 328 K-án (402/902 No III.)
C. Mechetti gyüjteményéből.

Schallhas Károly Fülöp 72

THÁN MÓR (1828—1899): A KÁRPÁTOKBÓL. 1887

Dr. Deutsch József úr tulajdona

SCHALLHAS KÁROLY FÜLÖP (1767—1797): A HÍD

Glück Frigyes úr tulajdona

Szerő Ödön: A magyar tájképfestés. Kép. Magyar Művészet 1924. 3. l.

Schalkhaas Károly

1.

Párátlanítógép

233,499. l.

Tétel	Alapszám

27.975. — K. M. Egy

SCHALLHAS, *Károly Fülöp*, festő és grafikus. * Pozsony 1767, † Bécs 1797. A bécsi akadémián tanult, amelyen később a tájképrajzolás tanára lett. Rézkarccal is foglalkozott s mintegy 60 ilyen lapja ismeretes. Két tájképe (olajf.), 12 vízf. tájképe és egy miniatűr női arcképe Szépművészeti Múzeumunkban, önarcképe a bécsi Albertinában.

Gr. Gy. II. 417 l

11 65

66

3 11 77

5 4 79

0 4

3 11 84

5 11

8 11

2 11

Schallhas Károly

SCHALLHAS KÁROLY / 1767 - 1797 / :

167. Romantikus táj. - Tusfestm.,p.méret
57.5 x 45.5 cm.Jelz.l.b.s."Schallhas".

Kopp 1939/40. Kiem. I.

Schallhas Károly

12 vitf. tanfolyam
tőbbjoe 1792 ből
és 1 női acfolyam
vitf minősítés

Fejér Nimr.
gróf-gyűjt

1905 jan 19

II
8
7
1 Országos tanítói
nyugdíjalap

Schallhas Károly Fülöp

Művészeti lexikon

707 l.

Révai lex. 16 k. 615. l.

festő és grafikus, szül. 1767. Pozsonyban, megh. 1797 IX. 21. Bécsben. Tt tanult, s utóbb a bécsi képzőművészeti akadémián a táj- és arcképfestés tanára volt. Mindegy 60 vízfestés ismeretes. Két olaj- ~~táj~~ tájképe, 12 akvarell tájképe, továbbá egy ~~arc~~ arckép miniatűrje a bécsi képzőm. Múzeumban van.

(4

Schmalhaus Karl

Roth I. 502.

Schallhas Károly

természettudományi író

1767 - 1797 közt virágzott.

Toldy F. Irodalmi Szemle. Pest. 1847. VII. l.

Nagy Iván. Magyarország családai. 1857-ből 1850-ig. Szerkesztő 1874 VII 193. l.

Schallhaus Károly

Műcsarnok

1927. magyar Tag. 507

Kehely, Andreas Kolbány beszterczebányai ötvös munkája, r. kath. plébánia - templom tulajd. VIII. 38.

Schallhas Károly

festő és rézkm.

Magyar

László.

Wurzbach. Bröh.

Lex. XXIX K. 111.l

Schallhas, C. Philipp

Ornardejc, miniatur,
o beisi Albertinaba

rod

Jch L 88 l. 129. f.

nasl. 1767 Pozsony
† 1797 Bécs

Schallhas Karl

Regin.

Lrad

Schedel

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 .... é

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Schallhas Károly Fülöp

festő

segéd

Ornavárk

6 f. l.

		9	
		1	
		1	
u		9	1 Duplum
Westfalen		37	1 Duplum
		7	
versen		24	
		145	

Schalkhas Károly Fülöp

Festő

Lrd

Ó Vári 61. l.

tanu.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

az osztályfőnök aláírása

Engedély

a műhelyfőnök vag
aláírá

8 oszt. Műhelyi minta

Schallhaas Károly, pozsonyi főtó

X. 127

Schallhas P.C

laid

Mu 1900 64

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

yezem:

.....

rv helyettesének
ása.

Endrényi Imre, Szeged.

Schallhas K

l.

M. Bibl. Heule.

1924. 60-l.

HELYSÉG

MOSÓCZ.

VÁRMEGYE

SZAKCSOPORT

KOR

X

ŐRZÉSI HELYISÉG

TULAJDONOS

MÉRET

m :

TÁRGY

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉS)

A román kori kolostorok
Talpszíve négykaréjos nyílá
ezeket, vésett griff - ábrázolások
sáiáin májusznulák. Cséke
ben majusznulás felirat gót

FÉNYKÉP, RAJZ

Schallhas Károly Fülöp

1767 - 797

Tengerparti táj, olajf.
Székesfőv. Képtár
Antalfy d.

Kopp Tom. 26. l.
Repr. u.o. VIII. tábla

Schallkas

perkó

l. Kom Pozs

28-l.

HELYSÉG

~~Páris.~~ BÉCS.

VÁRMEGYE

Francia ors.

SZAKCSOPORT

1 Fegyv

KOR

XV. sz.

ŐRZÉSI HELYISÉG

Musée de l'Armée.

TULAJDONOS

MÉRET

TÁRGY

Mátyás király pajzsa

LEÍRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DÍSZÍTÉS, FELIRAT,

Válmóuczelii Domokos

5 címer van rajta, gót minusc

FÉNYKÉP, RAJZ

Schallhaas Károly Fülöp

festő

† 1767 Pozsony

† 1797 Bécs.

Egy műve az alábbi
múzeumban.

Kat. Bratislava

303. l.

Sklárky 43. l.

Schallhas Carl Philipp

Thieme Becker

XXIX. 577. l.

(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Schallhas Károly

Koppmagyograf 150 éve

SCHALLHAS KÁROLY / 1767 - 1797 / :

318. Romantikus táj. - Tusf.; p. 57,5 x 45,5 cm. Jelz.a keret bal s.: "Schallhas".

KOZINA SÁNDOR / 1801 - 1873 / :

180. Férfi arckép. - Min.vizf., csontlap, 7.9x9.5 cm.Jelz.j.f.:"Kozina S./1851".

KOMJÁTI GYULA :

181. Viharos Balaton. - Vizf., p. 27.5 x 21 cm. Jelz.l.j.:"Komjáti Gyula 1940/ Fonyód",

182. Ezüst hangulat. - Vizf.,p.27.5x21 cm. Jelz.l.j.:"Komjáti Gyula 1940.B.Fonyód aug.23."

KÖRÖSFÖI KRIESCH ALADÁR / 1863 - 1920/:

Schallhas Fülöp

1767 – 1797.

Tajték, Glück Frigyes

tulajd.

Az Ernst-Múzeum

kiállításai. XIX–XVII. Magyar

remeklések. I-ső sorozat.

Bpest, 1921.

Vitrin VIII·181.

2203. R.C. Schalhas:

Tájkép.

L Tóé nem messze

Az erdős vidék előterében balra forrás fakad; jobbra út vezet a háttér felé, a hol magas hegyek látszanak; középütt pedig pásztorleány van guzsalylyal kezében, egy legelő ész két fekvő tehén meg három birka képez csoportot, a melyeknek egyike áll. A derült égbolt felhős. Jelzése alól jobbra: R.C. Schallhas ft 1794.

Fa, mér. 35 : 50.2 cm.
Vétetett 1902: VII. 8-án özv. Blaskovich Mórnétól 200 K-án. (504/902)

2204. R. C. Schalhas:

Tájkép.

Az erdős háttérből előtörő és sziklák közt kanyargó patakban három tehén és egy kecske áll; az innenső parton két birka járkál és a tulson egy iszik, jobbra pedig férfi közeledik vállán ruddal. Középütt a korlátos gázlón paraszt-asszony halad át kötényében és fején takarmánynyal és kezében bottal. Jelzése alól középütt: C. Schalhas ft. 793.

Fa, mér. 35 : 50.5 cm.

Vétetett 1902: VII. 8-án özv. Blaskovics Mórnétól 200 K-án. (504/902).

-2154.)

21

2152. Ph. K. Schaalhas:

Sz. Pasonyban 1767-ben. † Wienben 1797 szeptember 2-án.

2152 Tájkép.

Lenbach

Az előtérben, balról, a széltől felkavart porból a várromok közelében, egy kalapot tartó pásztor bontakozik ki négy szarvasmarhával és tizennégy birkával, a melyek közül egy tehén és egy birka legel; jobbról a tó vizéből, czölöpök állnak ki, a tulsó parton férfi halad hosszú bottal a vállán. A középtérben látható községek épületei felett a templomok tornya uralkodik. A háttér hegyes vidék. Az égbolt felhőzött. Jelzése balról, a különvált két birkán innen, egy kövön: K. Schaalhas 4.

Vászon, méretei 56.5 : 74 cm.
Vétetett 1902: V. 5-én C.J. Wawrától 328 Kán (402-902 1.)
C. Mechetti gyüjteményéből.
Elszámoltatott 1902: XI. 14-én. (791-902.)
Az elszámolást elfogadta 1903: III. 21-én az 1047 szvsz. leirat. (255-903.)

904: IV. 26.

Vét J.C. Wawra

I. Ferencz:

Derékon alól, kétnyolcad jobbra, tojásdad medaillonban. Patkóája egyper fordított s arcza s bajusza leberetvált. Kezeit öpefmva tartja s jobbjában parancsnoki bot van. Nyakravalója fehér, ingének kerelye s mellfodra látható; dolmánya felett szalagon az arany gyapjas rendet hordja s jobb vállától bal csípője felé a Mária Terézia szalagja halad, dereka bojtos öv fonva, oldalán kard lóg s lehajtott gallérú felső kabátja egy eleji. Mellét a Mária Terézia s a Szt István rend díszíti. A háttérben fák díszlenek. A kéz alatt fenyugarakat fiuró két fejű sas van.

Pinctirozva, méretei a medaillonnak 16.8 : 14.3 s a rézlapnak 31.2 : 23.

Ltsa 7597

Fest. Schallhas
Met. L. Pfeiffer.

55/93 № 1903.

2153. Ph.K. Schalhas:

Tájék folyóval.

A folyótól átszelt vidék előterében balra a széles országúton, mely hátra kanyarodik, egy vörös kabátos paraszt közeledik feleségével, ki a hátán batyut czipel, míg jobbról ket[illegible] képezn[illegible] csoportot, kik közül az egyik balra halad kezében hosszú rudat tartva és a másik hátra fordulva hajlik előre és néz a vizbe. A középtérben a fáktól boritott sziklák mellett fellobogózott dereglye köti le figyelmünket két dolgozó és egy álló hajóssal. Az égbolt felhőzött.

Vászon, méretei 59.5: 79.3 cm.
Vétetett C.J. Wawrától 1902: V. 5-én 268 K-án (402/902 No. 2)
C. Mechetti gyüjteményéből.

2154. Ph.K. Schalhas:

Erdős tájék.

Balra az erdős hegyek közül előre kanyarodó utat egy botjára támaszkodó vörös kabátos munkás hátán fehérnemükkel telerakott kosárral, egy asszony és egy hátrafordult fiu élénkiti, mig jobbra a patak innenső partján a kanyarulatnál egy fiatal ember ül a földön és horgászik. A háttérben jobbról a domb oldalán pásztor őrzi a reája bizott nyájat. Az égbolt felhőzött.

Vászon, méretei 58.8:79 cm.
Vétetett 1902: V. 5-én C.J. Wawra útján 269 K-án (402/902 No 3.)
C. Mechetti gyüjteményéből.

Schallas Károly Fülöp.

1868. V. 19.

München.
(Coll. H. v. Abel †)
№ 91. Paysage avec un pont de bois, traversé par un troupeau.
Signé: C. Schallas.
Toile. H. 60; L. 49 cm.

1897. IV. 20.

Wien, J. C. Wawra.
(Coll. Joseph Klemm.)
№ 358. 14 Blatt, Verschiedene Landschaften. Radirt 4. Sehr schöne Abdrücke.

1902. V. 5–6

Wien, C. J. Wawra.
(Sammlung Josef Riedel † Wien.)
№ 153 Landschaft mit einem Fluss. Auf einer breiten Landstrasse, welche längs des Flusses hinführt, schreitet ein Bauer mit seinem Weibe. Eine Herde mit drei Rindern geht an dem jenseitigen, theil eben das Wasser abfallenden Ufer an. (Erworben aus der Sammlung Carl Mechetti in Wien 1817.)
Leinwand. H. 50,5; Br. 79 cm.
Képmüvészeti Múzeum, Budapest.

№ 154. Waldlandschaft.
Links auf einer Strasse, welche zwischen bewaldeten Abhängen hinführt, eine Frau, ein Knabe und ein Bauer mit Tragkorbe am Rücken. Rechts bei einem Tümpel sitzt eine Hirtin mit der Hirtenruthe in der Hand. (Erworben aus der Sammlung Carl Mechetti in Wien 1817.)
Leinwand. H. 50,5; Br. 79 cm.
Képmüvészeti Múzeum, Budapest.

?

№ 155. Landschaft bei Sturm.
In Mitten einer vom Winde aufgewirbelten Staubwolke treibt ein Hirte auf der Landstrasse seine Kühe und Schafheerde vor sich hin. Rechts der Ausblick auf einen breiten Fluss, an dessen jenseitigem Ufer ein Bauerndorf liegt. (Gegenstück.)
Leinwand. H. 57; Br. 74 cm.

Schallhas, Károly Fülöp (pozsonyi festő) (1767—1797).

518. ROMANTIKUS TÁJ. 40.—
Tusfestmény. 44×56 cm.

Almásy Teleki II

1939

24 16

189 — 116, 190
2

140
131 — 89 1

Schallhas Carl

laid

=

Mol Est Regt

51. 74. 1.

BUD
41 XII. 8-2
Ta 62 Ta

Schallhas Fülöp

Ernst Mor-kiáll. 47 n
Magyar vendégünnep.
1921. máj.
Tájkép, Glück Frigyes
tulajd.

Schallhas, Carl Philipp

Schallhas, Carl Philipp (1767—1797).

532. „TIVOLI". Jelezve (Bezeichnet): (?)
Lavirozott tollrajz (Lavierte Federzeichnung). 39×50 cm.

Ernst Museum aukció 38. sz.
Budapest 1928.

Schallhas Károly

* 1767

Lkáb IV. 152,

Művészet 1938.
III. évf. 22. sz. 146. l.

Schaller Károly: Tengerpart

Schallhas Károly Fülöp

festő

M.D.K.

A 18. márad végei lajlépei
is szerepelnek a kiállításon.

Galaics Géza: A soproni zenepedagógusok képzőművészeti
Művészet, 1962. december — 42 lap

MDK

Schallhas Károly F.

1.

Magyar Studio.I. 16.1.

Schallhász Károly
festő

MDK

Schallhast /1767-1793/

Kende B.: Felvidéki művészek és az őszi tárlat a Műcsarnokban. Művészet 1958. III. évf. 22. sz. 148.l.

MDK

Schallhaus Jakab festő

Főv.Képtár Kiáll. 43. M.Otthonok. Bp. 1949.máj.

Schallhas Károly/Fülöp/ MD K
festő és grafikus
/1767-97/

"Tájkép" Repr. XI.képtábla.

Magy.Müv.Tört. I./szerk.Dercsényi/ 420.o.

MDK

Schallhas Károly festő

Magyarországon született
Bécsben tanult, Akademia tanára lett.
Tájábrázolás. (németalföldi tájfestészet hatása.)
„Tájkép" Déri Múzeumban.

Déri Múzeum Képtára, Debrecen, 1954. - S. Gy.

Schallhas Károly MDK

külföldre szakadt magyar festő

"Tájkép folyóval" repr. 19.o.

Kampis Antal: Régi magyar festmények és szobrok kiállitása a Szépmüvészeti Muzeumban. Müterem 1958.-ø. I.évf. 8. sz. 15-21.o.

MDK

Schallhas Károly, 1767-1797.

Tengerparti táj, olaj

Szfvárosi Képtár uj szerzeményei. N.Szal.kiáll.
1939. jan. lo 1.

Schallhaas Károly
festőművész

M.D.K.

A pozsonyi születésű festőművészt Stöckl Ádám ogatta.

Rózsa György: Getter Sámuel
M.M.M. Évkönyve 1952, 100 l.

M. D. K

SCHALLHAS Károly Fülöp tájképfestő

Szül. 1769 Pozsony, meph. 1787 Wien

1781(?) valószínűleg be a bécsi Képzőművészeti Akadémiára, 1787-ben pályadíjat nyer, 1796-tól a tájképfestés tanára

Olaj és akvarell tájképek

Lyka Károly XVIII. sz. 133, 138, 163, ~~256~~ 237. l.

Schallhas Károly festő

Magyar Nemzet VI. 1950 okt. 6. 5 l.
Végvári L.: Magyar grafika

BRODSZKY SÁNDOR (1
O. M. Szé

612

Schallhas Károly Fülöp

Hasonló utakon halad a korán elhúnyt pozsonyi *Schallhas Károly Fülöp* (1767—97) művészete is. Képei világos, áttekinthető szerkezetűek s ezt még fokozza palettájának derűs színezete. Kedveli az erdei patak környezetének lágy érzelmességét, ennek szolgálatába állítja könnyed, szinte graciőz ecsetkezelését. Alakjait előszeretettel választja a nép egyszerűbb rétegeiből; pásztorok, halászok stb. Itt bemutatott képén kívül néhány hasonló témájú, kevéssé ismert szép rajza van a Szépművészeti Múzeum birtokában, melyek jól megvilágítják rövid fejlődésének főbb állomásait.

Fádor Anna dr.
Az erdőábrázolás a magyar festészetben.

MAGYAR MŰVÉSZET
1928. 610. l.
611. l.

SCHALLHAS KÁROLY FÜLÖP (1767—1797): TÁJ HALÁSSZAL

O. M. Szépművészeti Múzeum

SCHALLHAS KÁROLY FÜLÖP

Galavics Géza
A TÁJKÉP

SCHALLHAS KÁROLY FÜLÖP (Pozsony, 1769 – Bécs, 1797)

Festő és tájrajzoló, akinek rövid életéről elég keveset tudunk. Állítólag 1781-ben került a bécsi Akadémiára (Fleischer 1935 nem tartja számon), ahol Johann Christian Brand tanítványa volt, s 1787-ben egy Gessner Idilljeiből festett jelenettel akadémiai díjat nyert. Az akadémia elvégzése után ausztriai tájakról készítette rajzait, amelyeket többnyire metszet sorozatokban jelentetett meg (XII Ansichten von verschiedenen Gegenden Oesterreichs, 1790). 1790-ben az Akadémia tagja, 1795-ben a tájrajz szak korrektora, a következő évben pedig tanársegéd lett előbb Johann Christian Brand, majd Friedrich August Brand mellett.

Művészete, miként a 18. század legtöbb tájképfestőjének a németalföldi tájképfestészet hagyományára épült, de összefüggésben a századvég új természetszemléletével egy melancholikus, poetikus jelentésű tájképfestészet kialakítására törekedett, mind a valóságos tájfelvételek, mind pedig a kigondolt tájak ábrázolásában. Bár magyarországi származású volt, eltekintve attól, hogy hazai vagy később itt megtelepedett festőket, rajzolókat is tanított, hazai kapcsolatairól nem tudunk. Művei csak halála után kerültek magyarországi gyűjteményekbe. (Rajzok az Esterházy gyűjteménybe 1807, képek a Szépművészeti Múzeumba, 1902.)

1 Tájkép horgásszal 8. TÁBLA

olaj, vászon, 59 x 79,5 cm
MNG Régi M. O., ltsz. 2154

Erdőszéli patak mentén egy rőzsét vivő, piros ruhás öregembert két fiú kísér, jobbra az előtérben egy horgász ül, a háttér rétjén pásztor juhait legelteti. Az oldott ecsetkezelés, a festői kifejezés sokszínű gazdagsága, a patak, a távoli rét s a felhők lágy tónusai jól jellemzik Schallhas festői tehetségét. Itt németalföldi tájképek nyomdokain jár, de itáliai tájképek bukolikus hangulatába ugyanígy bele tudott helyezkedni.

Viszonylag kevés olajfestményét ismerjük. A MNG öt képét őrzi, s a közülük az itt kiállított kép a Mechetti gyűjteményből származik, s az 1902-es bécsi Wawra-aukcióról került akkor a Szépművészeti Múzeumba.

Irod: Zádor 1928, 610, kép 611; Sz. Lajta 1953, 500, 5. kép; Garas 1955, CXIV. kép.

Művészet Magyarországon 1780-1830 katalógus
MNG - MTA MKCS Bp. 1980

KÖPP, WOLFGANG (Kismarton, 1738 – Bécs, 1807)

Festő, aki azonban hírnevét mozaiktechnikát utánzó találmányával és annak ügyes forgatásával szerezte. Apja, Christian Kismartonban volt festő és esztergályos, innen került fia a hagyomány szerint (Wurzbach XII 234) 12 évesen a bécsi akadémiára, ahol 1760-ig tanult, majd Wiener Neustadtba ment. Ezzel szemben a kismartoni anyakönyv 1766-ban, mint itt lakót említi s a bécsi akadémia anyakönyvei 1767–69 közt tartják nyilván. Úgy tudjuk (Wurzbach id. h.), hogy a 60-as években magyarországi megbízásból több oltárképet is festett, ezeket azonban nem ismerjük. 1772-ben apjával a kismartoni Hegyi templom mennyezetét festette ki, majd Bécsbe került és a Theresianum rajztanára lett.

Ekkortájt kezdett kísérletezni azzal, hogy a 16. századi firenzei udvari művészet jellegzetes műfajának, a festményhatású színes mozaikberakásnak hatását festői technikával utánozza, ill. „felülmúlja". Magakészítette különleges stukkóalapra akvarellel s tussal festett, majd a művet lelakkozta s így a mozaiktechnikával elérhetőnél jóval bonyolultabb, hatásosabb effektusokat kapott. Tetszetős, önmaguknál többnek látszó dekorációi Bécstől Londonig és Pétervártól Rómáig fejedelmi udvarok keresett műtárgyai lettek s a festőt a bécsi (1774), a firenzei (1785), a berlini akadémia (1787) is tagjai közé választotta s 1803-ban nemességet is kapott.

Egy 1800-ban kiadott jegyzéke szerint az általa scagliola-technikának nevezett eljárással tájképeket, hónapképeket, régi tudósok portréit, festménymásolatokat, városképeket készített, de ismerünk hasonló oltárképet is (Solymár, 1782). Az egykorú hazai újságok is számontartották, a Magyar Hírmondó mint „Mozaique Fabrika" mesterét említi (1792, 486), a Pressburger Zeitung pedig haláláról számol be.

2 Vízparti táj halászokkal 58. TÁBLA

tus és akvarell stukkóalapon, 57 x 83 cm
MNG Régi M. O., ltsz. 3161

Az erdős, ligetes táj kis taván halászok, partján egy horgász és egy álló alak, a háttérben villaszerű épületek s a hegytetőn várrom látható, a Köpp által felfedezett és számára rangot és hírnevet hozó technikában. Ez a technika azonban fogva tartotta s élete végéig nem eresztette a művészt. Az elnagyolt felületek, az árnyképszerű hatások, a személyes jelenlét hiánya hozták magukkal, hogy képei – miként a kiállított darab is – végülis csupán tetszetős dekorációk s nem pedig valódi tájábrázolások lettek. A MNG a művésztől több hasonló képet őriz, nagyobb részük Keszt Mihály ajándéka 1863-ból.

Irod: Peregriny 1909, 550.

DORFFMAISTER ISTVÁN (Bécs, 1741 – Sopron, 1797)

Festő, aki 1751–1759 között a bécsi Akadémián tanult, majd Kroměřížben dolgozott. Már 1761-ben Magyarországon volt, ahol Sopronban telepedett le (1762) s négy évtizeden keresztül szinte az egész Dunántúl számára dolgozott. Mint a magyarországi barokk festészet legtermékenyebb, közepes színvonalon dolgozó képviselője, számos fa-

1

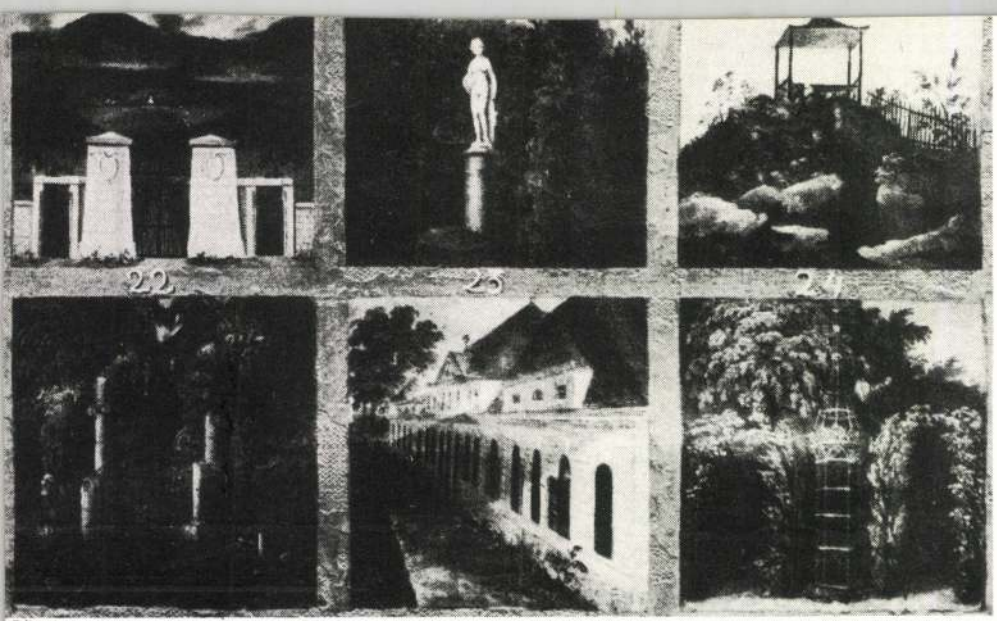

3/b

Schallhas Fülöp Károly, festő; szül. 1767-ben Pozsonyban, megh. Bécsben 1797 szeptember 21-én.

Schallhas Carl Philipp

Forts. 1767 - 1797

Cajet Nagls Monogrammisten

2 Extct 273. l.

Schallhas K. Fülöp

Magyar Művészet
1927. 3.
1928. 610–611

1903-909-12
Térey-lakás.
Ebédlő.

81 Csillár.

1 darab ~~három~~ rézcsillár hajlitott rézkarokkal, sárga selyem ernyővel és fölül hat, alól pedig három égővel.

Értéke.....310.00 K

Szállitotta a Ganz és Társa czég az 1903: X. 8-an kelt és 1903: XI. 4-én 78670 sz.a. jóváhagyott alkuegyezmény alapján (663-903).-- Kifizettetett az 1904: IV.5-iki 21092 sz. leirattal (280-904).

Schallhas K. Fülöp

MAGYAR MŰVÉSZET

1927. 3

1928. 610, 611

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Schallhauser Ferenc

üvegfestő segéd

tájképi és akvarell csoport

8 hónap, jeles eredm.

Tomasi Videky János

Iparrajziskola 1894

Schallhaus Antal

Miantalo

l.

Schwenjörnito

292. 1.

Schallhas Károly (Pozsony, 1769— Bécs, 1797. szept. 21.): festő és grafikus. A nyolcvanas években iratkozott be a bécsi Képzőművészeti Ak.-ra. J.Chr. Brand tájképfestő volt a mestere, később ugyanott a tájképrajzolás tanára lett. 1787-ben ak.-i díjat nyert egy képével. Bár miniatür portrékat is festett (F.A. Brand arcképe, Önarckép: Bécs, Albertina; Lány fürtözött hajjal: MNG), elsősorban tájképfestőként működött. Ausztria tájairól készitett akvarell- és rézmetszetsorozatokat. Több olajképe (Táj közeledő zivatarral, Táj halásszal, Tengerparti táj, stb.) a Szépművészeti Muz. tulajdona. — Irod. Lajta Edit: Sch. K. művészetéről (Művészettört.-i tanulmányok. A Magy. Müv. tört. Munkaközösség Évk. 1954).

Schallhas Károly festő és grafikus

Magyar Életrajzi Lexikon

Schaly Ferenc

rajztanító jelölt.

Hat évig tanult az 1799-ben elhunyt Steiner Bálint soproni rajztanító mellett. Öt betegsége alatt díjtalannul helyettesítette. Steiner halála után pályázik tanítói állására de azt nem nyeri el.

Verbényi (Veszelka) László dr.
A soproni rajziskola története.
Soproni Szemle
1938. 300. l.

Csúcsos felső záródással. Fa, tempera, 36·5 × 18·5 cm.
Restaurálta Endrődi Sebestyén, 1915.
Maszlaghy II., 78. szám. (Giottino.) — Berti Toesca 957. l. (Riminii festő, XIV. sz. közepe.)

ROMAGNAI ISKOLA, XIV. század

A háromkirályok imádása

Fa, tempera, 38 × 24 cm.
Gerevich PA, 230. l. (Romagnai predella-töredék, XIV. sz.)

ROSITI, GIOVANNI BATTISTA (forlii festő, működött 1470—1507 közt)

Madonna Jézussal

Fa, tempera és olaj, 51 × 41 cm.

Schaffe Johann

feltehetően Schmutzer Jakob
Mathias tanítványa.

Szabolcsi Hedvig: Magyarországi építőművészet a 18-19 század fordulóján, Budapest, 1972

681

Schally (Schaly)

János

festő Sopron

1785-ben a levéltári ny
nehrényi festő

Csatkól.

Marold Ker.

te Freunde.

tographiſchen Aufnahme.

MDK

Schalm László 21 éves honvéd
rajzok, akvarellek és szobormüvek

szegi: Honvéd képzőmüv. kiáll. Népszava, 1949. jul.7.

Schalkhauser-Feste

XXVII

MDK

Schallweltzl tervező épitész

Terve harmadik dijat nyert a városháza újjáépitésére kiirt tervpályázaton.

Kováts Béla: Tizenhatemeletes...

Esti Kurir, 1940.Jul.1. 6.1.

SCHALY Ferenc rajztanár

VERBÉNYI László: A soproni rajziskola története.
Bp., 1940 22-24.p.

MTA MKCS Kvt. 23.061

J. Schaly.

rekin.

A zombori céhek szabadító levele. A céhlevél felső része zombori városi látképpel

Rezin. fol.

Delineavit Frantz Gföller

Baumeister Anno 1818.

J. Schaly sc 1818.

A kőr. Lepár. utcából

Gruft.

F. Sel

PARTJÁN.

A FÓKÁK ÉS JEGESMEDVÉK.

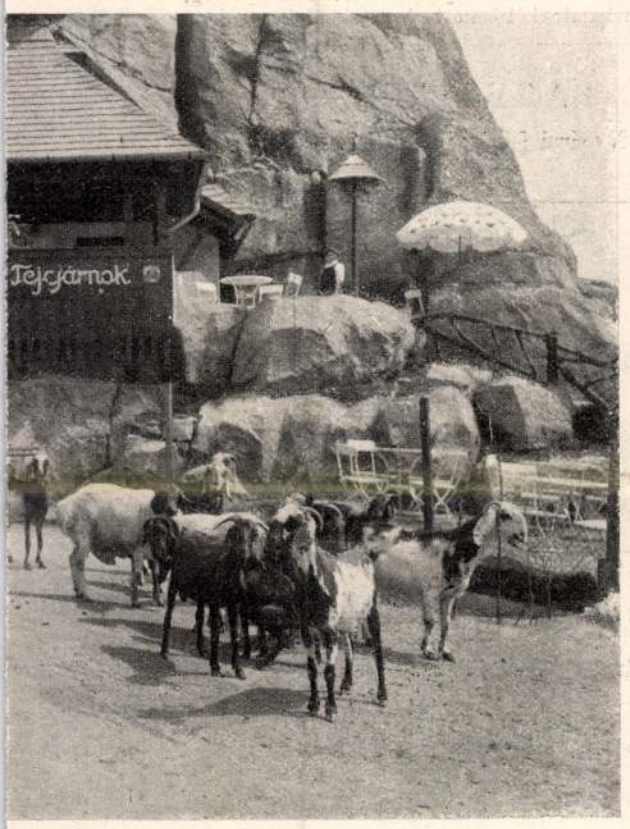

ARNOK.

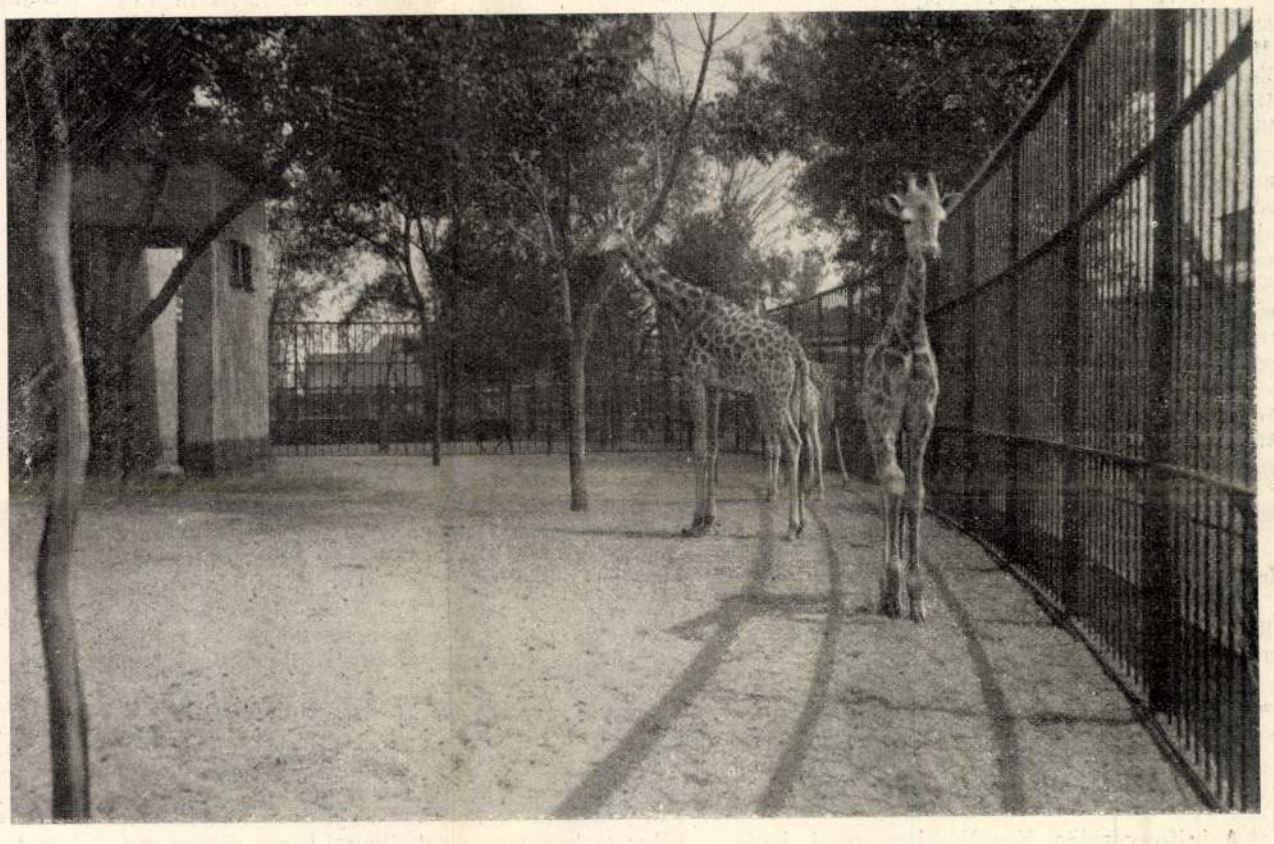

A ZSIRÁFOK.

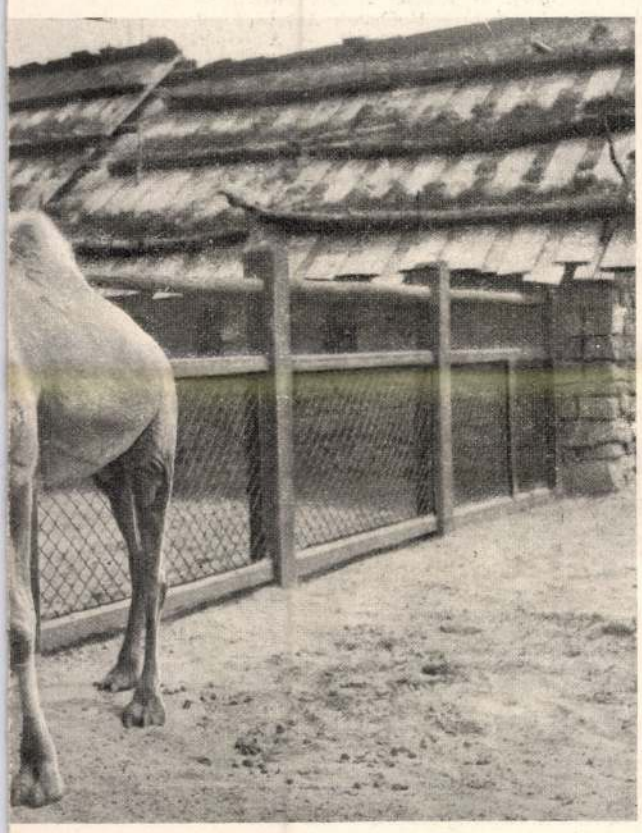

Í TEVE.

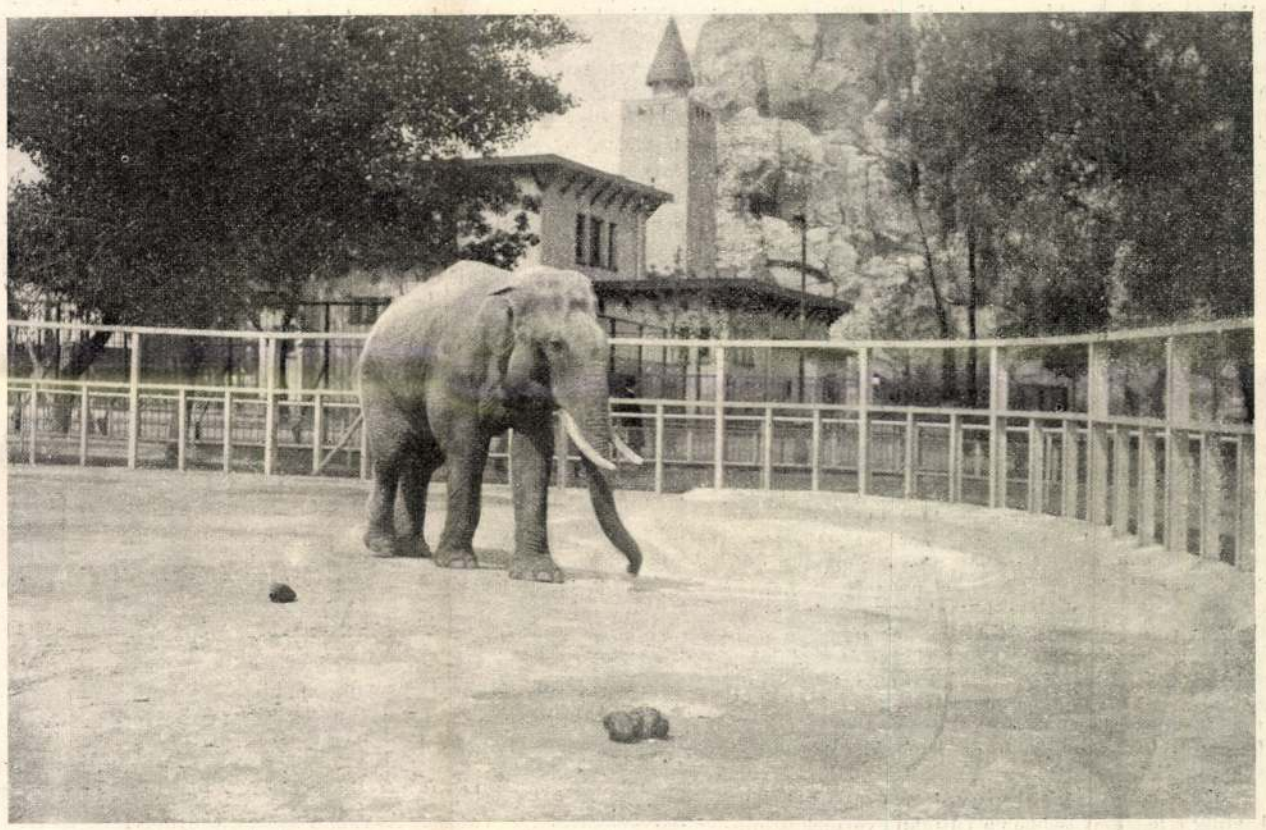

SZIÁM, AZ ÖREG ELEFÁNT.

YITÁS UTÁN. — Jelfy Gyula fölvételei.

mányaivá válhatnak. A könyvhöz *Nemes* Mihály készitett rajzokat.

A csallóközi aranymosás. Ma már bizony kevesen tudnak róla, hogy a magyar Duna legnagyobb szigete, a Csallóköz valamikor arról is nevezetes volt, hogy a Duna és a belé szaladó patakok fövenyében aránylag meglehetős bőven volt az arany és az aranymosás jövedelmező foglalkozása volt az ottani magyar népnek. A kik pedig tudtak róla, azok is azt hitték, hogy ez az «aranyászás» — a hogy ezt a primitiv eszközökkel végzett, vesződséges, de néha hálás mesterséget ott nevezték — teljesen megszünt. Dr. *Baranyay* József, ki úgylátszik, szeretettel kutatja a Csallóköz régi hagyományait, most egy füzetben állította össze a csallóközi aranymosásra vonatkozó adatokat s füzetéből megtudjuk, hogy ha erősen megapadva is, de ma is vannak még aranymosók a Csallóköz több községében, leginkább az alsó, komárommegyei részben. Hogy ez a foglalkozás mindinkább szünőben van, azt az iró első sorban a Duna szabályozásának tulajdonitja, a folyó sebessége nagyban emelkedett és nem engedi leülepedni az aranytartalmú iszapot. A munkaviszonyok is megváltoztak: az emberek jobb és jövedelmezőbb munkát is tudnak találni, mint a kezdetleges eszközök miatt sok bajjal és bizonytalan haszonnal járó aranymosás. A szerző attól reméli ennek a foglalkozásnak fellendülését, hogy most már akad, a ki tökéletesebb eszközökkel, aranykotró hajóval próbálgatja kikeresni a Duna iszapjában rejtőző aranyat és ezek iránt a kisérletek iránt József főherceg is érdeklődik.

A «Jó Pajtás», *Sebők* Zsigmond és *Benedek* Elek képes gyermeklapja legújabb, május 26-iki pünkösdi számába *Ábrányi* Emil irt verset a pünkösdről, *Murai* Károly vidám történetet mond el, *Sebők* Zsigmond, folytatja *Dörmögő Dömötör* utazását Budapest körül, *Mesemondó* bácsi érdekes kutyatörténetet mond el, *Sztrokay* Kálmán a föld keringését ismerteti vonzó formában, *Bér* Dezső csinos képet rajzolt, a *kis krónika* rovat a virágnapról szól, melynek előkészitésében a *Jó Pajtás* kis olvasói élénk résztvettek. *Elek nagyapó* kedves verset ir egy szép képhez. *Endrődi* Sándor verse, *Zöldi* Márton elbeszéléses beszámolót az almanach pályázatáról, *Zsiga bácsi* mókája, *Rákosi* Viktor regénye, a rejtvények és szerkesztői izenetek egészitik ki a szám gazdag tartalmát. *A «Jó Pajtás»*-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona, egyes szám ára 20 fillér. Mutatványszámot kivánatra küld a kiadóhivatal. (IV. ker., Egyetem-utcza 4.)

Uj könyvek.

Diadalének. Regény, irta *Koronghy* Dénes. Budapest, Franklin-Társulat; ára 4 korona.

Magyarország nagyasszonyai. Irta *Farkas* Emőd. Illusztrálta *Nemes* Mihály. Budapest, Wodianer F. és fiai.

A csallóközi aranymosás. Irta dr. *Baranyai* József. Komárom, a szerző kiadása; ára 1 korona.

EGYVELEG.

* **A tejfogyasztás** New-Yorkban, mint különben minden nagy városban óriási módon megnövekedett. A különböző vasutak, melyek 1886-ban naponkint hatodfél millió 39 literes kanna tejet vittek be New-Yorkba, most 15 millió kannánál többet szállitanak. Húsz év előtt a legtávolabbi hely, a honnan New-Yorkba tejet hoztak, 150 kilométernyire volt, ma már öt-hatszáz kilométernyiről is hozzák a tejet, sokszor huszonnégy órai utazással. A különböző hűtő eljárások mellett még így is türhetően konzerválják a tejet: a szürés után lehűtik és kannákba töltik, melyek + 1 fokos állandó hőmérsékben vannak. Nyáron a kannákat jéggel bélelt szekrényekben tartják. A vasutak külön hozzáértő személyzetet tartanak a tejkezelésre.

A magyar királyi csendőrség új fegyvere. A király engedelmével a magyar királyi csendőrség részére, az eddig használatban volt forgópisztolyok helyett, a budapesti fegyvergyárban készülő 7·65 mm.-es önmüködő ismétlő *Frommer-pisztolyokat* rendszeresitették. A Frommer-pisztoly tudvalevően a visszalökés (nem a gáznyomás) által működtetett automatikus pisztoly, a melynek ugyanaz a legtökéletesebb závárzata van, mint a modern katonai ismétlőpuskáknak, miáltal a legénység beoktatása is lényegesen könnyebb, mint bármely más önműködő pisztollyal, a melyeket a Frommer-pisztoly — mint a végzett próbák igazolták — különben is minden tekintetben messze fölülmúl. Müködésének föltétlen megbizhatósága, szerkezetének egyszerüsége és szolidsága, továbbá fölülmúlhatatlan lövőképessége folytán oly fegyvert nyert a Frommer-pisztolyban csendőrségünk, a mely világszerte elismert mintaszerü fölszerelését a fegyvertechnika legújabb és legértékesebb vivmányával tökéletesiti.

Teljes gyermekkelengyék és felsőruhák tetőtől-talpig a legelőnyösebben a Tulipán gyermekotthonban (Darvas Jenőnél) szerezhetők be (IV., Koronaherczeg-utcza 8/a.). A nyári gyermekruhaujdonságok óriási választéka található ott. Nagy képes árjegyzékét ingyen és bérmentve küldi. A czég mai hirdetésére felhivja olvasóink figyelmét.

Ma már minden kétségen kivül áll, hogy a Nestlé-féle gyermekliszt egy mindenkor teljesen megbizható gyermektáplálékot nyujt, mert félszázad tapasztalata és eredménye nemcsak az orvosokat és a közönséget elégitette ki teljes mértékben, hanem — mivel Nestlé sok esetben már a harmadik generátiónál van használatban — ki is mutatta, hogy ezen készitmény kiváló jó hatással van a gyermek első alkati fejlődésére, illetőleg azt erősen támogatja. A Nestlé készitmény mint diätikus tápszer gyomor- és fertőzőbetegségeknél is (tuberkulosis, tiphus), nagyon gyakran és kitünő eredménynyel használtatik.

Országos hangjegykölcsönző intézet Budapest, VI., Andrássy-út 47., hozzánk beküldött jegyzéke és tájékoztatója szerint körülbelül 100 korona értékű hangjegy kölcsönözhető csekély 3 korona előfizetésért havonkint. Ajánlatos minden zongorázónak ezen intézményt igénybe venni. Tessék tájékoztatót kérni.

A Magyarorsz. Rendőrtisztviselők Segitőegyesülete sorsjátékának ékszernyereményeit — melyek e hó végén kerülnek kisorsolásra — Sárga János cs. és kir. udvari ékszerész készitette. A Rendőrtisztviselők, a kik súlyt helyeznek a kizárólagos hazai gyártmányra, valódi értékre és a müvészi kivitelre, sok pályázó közül Sárga Jánost tüntették ki bizalmukkal, a ki a remek nyereménytárgyakat már közszemlére állitotta Kigyó-téri ékszerüzletének kirakatában.

Dr. Miszné szabadalmazott halcsontnélküli fűzői tetszésszerinti karcsúság a fűznek a pánczélszerü, mellet, tüdőt, gyomrot összepréselő, lélekzést, vérkeringést, emésztést zavaró halcsontos fűzők minden hátránya nélkül. Plasztikus alakot, könnyed mozgást, hajlékonyságot biztositanak. Egyszerübb és legdiszesebb kivitelben egyaránt kizárólag mérték után készülnek. Ismertető árjegyzéket dijtalanul küld dr. Miszné fűzőterme, Budapest, IV., Váczi-utcza 7. I. emelet.

Szálló igék. Rózsatej (arczbőrápoló), Osan (fogápoló) és Tanningene (hajfestőszer). A Czerny J. Antal czég legsikerültebb gyártmányai és minden más szer fölött előnyben részesülnek. Kaphatók minden gyógyszertárban, illatszerüzletben stb.

Yes porcellán pouder.

Legjobb pouder a világon. Előkelően mattá teszi a női arczbőrt, mintha tejben volna fürösztve. Ára 5 és 3 K.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: Bartha Mór gacsalyi református pap 82 éves korában. Az elhunyt a szabadságharcz idején a Nádor-huszároknál szolgált. Ő vitte Debreczenből Görgeynek fővezéri kinevezését és élete koczkáztatásával ő kézbesitette Kossuth Lajosnak a hadügyminisztérium megbizásából a tavaszi hadjárat tervezetét. — Gorove István negyvennyolczas honvédfőhadnagy, 84 éves korában Sarkadon. — Tamássi József volt 48-as honvéd, 84 éves korában Cservenkán. — Sidlauer Mór, 92 éves korában Egerben. — Gulner Pál földbirtokos, Pest vármegye udvari kapitánya, néhai Gulner Gyula volt államtitkár és pestmegyei főispán testvéröcscse, 69 éves korában Zágrábban. — Baáni Rozinszky Béla nyug. m. kir. erdőfelügyelő, 69 éves korában Budapesten. — Pilcz Jenő iró, életének hetvenhatodik esztendejében Bécsben. Pilcz Magyarországon, Szentesen született. — Prettenhoffer József kereskedő, a Fűszerkereskedők Egyesületének tiszteletbeli elnöke, az Osztrák és Magyar Bank váltóbirálója, 78 éves korában Győrött. — Stuckheil Gusztáv pénzügyminiszteri miniszteri tanácsos, a harmadosztályú vaskoronarend lovagja, 65 éves korában Budapesten. — Dr. Rajner Géza, hontmegyei stb. főorvos és törvényszéki orvos, 65 éves korában Ipolyságon. — Dirner Albert Gölniczbánya város rendőrkapitánya, 63 éves korában Gölniczbányán. — Schambach Károly épitész, kir. törvényszéki és székesfővárosi árvaszéki hites szakértő, az evang egyház volt presbitere, 62 éves korában Budapesten. — Svábóczi és tótfalvi Sváby Sándor nyug. kir. járásbiró, törvényh. bizottsági tag, 58 éves korában Kökényesden. — Lozsádi Gálffy Ernő gyógyszerész, 58 éves korában Dévaványán. — Csucska Gyula nyug. görögkatholikus lelkész, volt ungvári szemináriumi aligazgató és teológiai tanár, 57 éves korában Munkácson. — Nagy László nyug. cs. és kir. ezredes, a III. osztályú vaskorona-rend, a katonai érdemkereszt stb. tulajdonosa, az Egri Szövetkezett Bortermelők ügyvivő igazgatója, 56 éves korában Egerben. — Dr. Heinrich Alajos, a budapesti Barcsai-utczai gimnázium tanára, 56 éves korában Rákospalotán. — Id. Dávid Károly épitésvezető, 56 éves korában Budapesten. — Irsai Irsay József alsórákosi ref. lelkész, volt országos képviselő, vármegyei bizottsági tag, 51 éves korában Alsórákoson. — Vadászy Antal, a sátoralja-újhelyi uradalom gazdasági intéző főtisztje, Zemplénmegye bizottsági, Sátoraljaujhely város képviselőtestületi tagja, egyháztanácsos, 51 éves korában Sátoraljaújhelyen.

Folkusfalvi Folkusházy Anna 81 éves korában Nyitramalomszegen. — Taaffe Edvárd grófné, szül. Csáky Irma grófnő, Taaffe volt osztrák miniszterelnök özvegye, 75 éves korában Bécsben. — Özv. Mihálovics Ivánné, szül. Domsics Julianna, 75 éves korában Budapesten. — Özv. Sholtz Ferenczné, szül. Tarnovszky Hermina 67 éves korában Budapesten. — Mester Károlyné, szül. Schiffer Juliánna, 66 éves korában Jászón. — Nagyalásonyi Barcza Géza téti ügyvéd és földbirtokos neje, dellőapáti Kuliszéky Róza urasszony, 60 éves korában Téten. — Vinczenty Andrásné, szül. barcánfalvi Hodor Paula posta- és táviró-kezelőnő 32 éves korában Máramarosszigeten. — Kászoni és impérfalvi özv. Bornemissza Béláné báróné, szül. lászlófalvi és mikeföldi Ábrányi Melizand, Ábrányi Kornél nyug. miniszteri tanácsos leánya, 36 éves korában Budapesten.

Szerkesztői üzenetek.

Csak érezni tudok. A baj azonban az, hogy érzését nem tudja az olvasóval éreztetni.

Késő szerelem. Sarokházi kisszobában. stb. Mesterkélt, semmitmondó szentimentalizmus, melynek nincsen sehol semmi gyökere.

Lopva nézek. Tavaszdal. Lapos és üres áradozás, olyan semmiségekről, melyeket igazán nem érdemes az emberek sokaságával közölni.

Egy éjszakáról. Össze-vissza szavak, alig érzik belőlük valami abból a vergődésből, a mit ezek a szavak sejtetnek.

Bujdosik a vadgalamb a párjától. Népdalegyveleg, csupa más népdalokból ismert részletekből összerakva.

SAKKJÁTÉK.

2798. számú feladvány Owen E. L.-től.

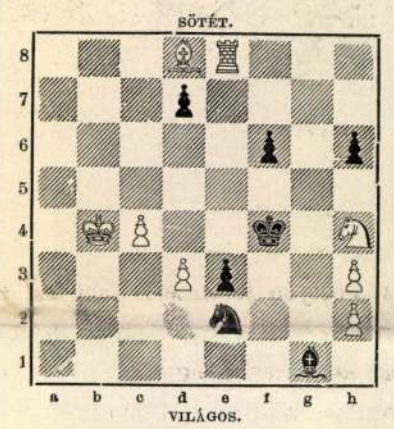

Világos indul és a harmadik lépésre mattot ad.

A 2794. számu feladvány megfejtése Heathcote G.-től.

Világos.	*Sötét.*	*Világos.*	*a. Sötét*
1. Ba3—d3	V. v. F×e4	1.	... Bh6—h5
2. d4—d5 † stb.		2. Va5—a6 † stb.	

b.

1. ... ... Ha2—c3
2. Va5—a6 † stb.

Helyesen fejtették meg: Merényi Lajos. — Geist József és Stark Vilmos. — A *«Budapesti Sakk-kör»*. — A *«Budapesti III. ker. Sakk-kör»*. — Ludányi Antal. — Wyschogrod Pál. — Beer Mór. — Gottléb István (*Budapest*). Németh Péter (*Csongor*). — Kintzig Róbert (*Fakert*). — Müller Nándor (*Szombathely*). — Hoffbauer Antal (*Lipotvár*). — Szabó János (*Bakony-Szentlászló*). — A *«Győri Sakk-kör»*. — Székely Jenő. — Mészey József (*Győr*). — A *«Zborói Társaskör»*. — A *«Kalocsai Katholikus Kör»*. — Veöreös Miklós (*Zircz*). — Ifj. Hubay Bertalan (*Bodzásujlak*). — A *«Dunaföldvári Egyenlőségi kör»* (*Dunaföldvár*). Barcsa Mihály (*Biharudvari*). — Csolnoki István (*Hajdúhadháza*). — A *«Leibiczi Gazdasági Kaszinó»* (*Leibicz*). — Lustyik János és Szivák János (*Alberti-Irsa*). — *«Csengeri Caszinó»* (*Csenger*). — Király Mihály (*Zenta*). — Kunz Rezső (*Temesrékás*). — *Budai Sakkozó Társaság* (*Budapest*). — Patkó Imre (*Talpas*).

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 17-ik számában megjelent képtalány megfejtése: *Szép csillag a honszereret.*

Felelős szerkesztő: Hoitsy Pál.
Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Vármegye-u. 11.
Kiadó-hivatal: Budapest, IV., Egyetem-utcza 4.

Schambach Karl

epitesz

1907. VIII. Arena út 32

mányaivá válhatnak. A könyvhöz *Nemes* Mihály készitett rajzokat.

A csallóközi aranymosás. Ma már bizony kevesen tudnak róla, hogy a magyar Duna legnagyobb szigete, a Csallóköz valamikor arról is nevezetes volt, hogy a Duna és a belé szaladó patakok fövenyében aránylag meglehetős bőven volt az arany és az aranymosás jövedelmező foglalkozása volt az ottani magyar népnek. A kik pedig tudtak róla, azok is azt hitték, hogy ez az «aranyászás» — a hogy ezt a primitiv eszközökkel végzett, vesződséges, de néha hálás mesterséget ott nevezték — teljesen megszünt. Dr. *Baranyay* József, ki úgylátszik, szeretettel kutatja a Csallóköz régi hagyományait, most egy füzetben állitotta össze a csallóközi aranymosásra vonatkozó adatokat s füzetéből megtudjuk, hogy ha erősen megapadva is, de ma is vannak még aranymosók a Csallóköz több községében, leginkább az alsó, komárommegyei részben. Hogy ez a foglalkozás mindinkább szünőben van, azt az iró első sorban a Duna szabályozásának tulajdonitja, a folyó sebessége nagyban emelkedett és nem engedi leüllepedni az aranytartalmú iszapot. A munkaviszonyok is megváltoztak: az emberek jobb és jövedelmezőbb munkát is tudnak találni, mint a kezdetleges eszközök miatt sok bajjal és bizonytalan haszonnal járó aranymosás. A szerző attól reméli ennek a foglalkozásnak fellendülését, hogy most már akad, a ki tökéletesebb eszközökkel, aranykotró hajóval próbálgatja kikeresni a Duna iszapjában rejtőző aranyat és ezek iránt a kisérletek iránt József főherczeg is érdeklődik.

A «Jó Pajtás», *Sebők* Zsigmond és *Benedek* Elek képes gyermeklapja legújabb, május 26-iki pünkösdi számába *Ábrányi* Emil irt verset a pünkösdről, *Murai* Károly vidám történetet mond el, *Sebők* Zsigmond, folytatja *Dörmögő Dömötör* utazását Budapest körül, *Mesemondó* bácsi érdekes kutyatörténetet mond el, *Sztrokay* Kálmán a föld keringését ismerteti vonzó formában, *Bér* Dezső csinos képet rajzolt, a *kis krónika* rovat a virágnapról szól, melynek előkészitésében a *Jó Pajtás* kis olvasói élénk résztvettek. *Elek nagyapó* kedves verset ir egy szép képhez. *Endrődi* Sándor verse, *Zöldi* Márton elbeszéléses beszámolót az almanach pályázatáról, *Zsiga bácsi* mókája, *Rákosi* Viktor regénye, a rejtvények és szerkesztői izenetek egészitik ki a szám gazdag tartalmát. *A «Jó Pajtás»*-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona, egyes szám ára 20 fillér. Mutatványszámot kivánatra küld a kiadóhivatal. (IV. ker., Egyetem-utcza 4.)

Új könyvek.

Diadalének. Regény, irta *Koronghy* Dénes. Budapest, Franklin-Társulat; ára 4 korona.

Magyarország nagyasszonyai. Irta *Farkas* Emőd. Illusztrálta *Nemes* Mihály. Budapest, Wodianer F. és fiai.

A csallóközi aranymosás. Irta dr. *Baranyai* József. Komárom, a szerző kiadása; ára 1 korona.

EGYVELEG.

* **A tejfogyasztás** New-Yorkban, mint különben minden nagy városban óriási módon megnövekedett. A különböző vasutak, melyek 1886-ban naponkint hatodfél millió 39 literes kanna tejet vittek be New-Yorkba, most 15 millió kannánál többet szállitanak. Húsz év előtt a legtávolabbi hely, a honnan New-Yorkba tejet hoztak, 150 kilométernyire volt, ma már öt-hatszáz kilométernyiről is hozzák a tejet, sokszor huszonnégy órai utazással. A különböző hűtő eljárások mellett még igy is türhetően konzerválják a tejet: a szürés után lehűtik és kannákba töltik, melyek + 1 fokos állandó hőmérsékben vannak. Nyáron a kannákat jéggel bélelt szekrényekben tartják. A vasutak külön hozzáértő személyzetet tartanak a tejkezelésre.

A magyar királyi csendőrség új fegyvere. A király engedelmével a magyar királyi csendőrség részére, az eddig használatban volt forgópisztolyok helyett, a budapesti fegyvergyárban készülő 7·65 mm.-es önmüködő ismétlő *Frommer-pisztolyokat* rendszeresitették. A Frommer-pisztoly tudvalevően a visszalökés (nem a gáznyomás) által működtetett automatikus pisztoly, a melynek ugyanaz a legtökéletesebb závárzata van, mint a modern katonai ismétlőpuskáknak, miáltal a legénység beoktatása is lényegesen könnyebb, mint bármely más önműködő pisztollyal, a melyeket a Frommer-pisztoly — mint a végzett próbák igazolták — különben is minden tekintetben messze fölülmúl. Müködésének föltétlen megbizhatósága, szerkezetének egyszerüsége és szolidsága, továbbá fölülmúlhatatlan lövőképessége folytán oly fegyvert nyert a Frommer-pisztolyban csendőrségünk, a mely világszerte elismert mintaszerü fölszerelését a fegyvertechnika legújabb és legértékesebb vivmányával tökéletesiti.

Teljes gyermekkelengyék és felsőruhák tetőtől-talpig a legelőnyösebben a Tulipán gyermekotthonban (Darvas Jenőnél) szerezhetők be (IV., Koronaherczeg-utcza 8/a.). A nyári gyermekruhaujdonságok óriási választéka található ott. Nagy képes árjegyzékét ingyen és bérmentve küldi. A czég mai hirdetésére felhivja olvasóink figyelmét.

Ma már minden kétségen kivül áll, hogy a Nestlé-féle gyermekliszt egy mindenkor teljesen megbizható gyermektáplálékot nyujt, mert félszázad tapasztalata és eredménye nemcsak az orvosokat és a közönséget elégitette ki teljes mértékben, hanem — mivel Nestlé sok esetben már a harmadik generációnál van használatban — ki is mutatta, hogy ezen készitmény kiváló jó hatással van a gyermek első alkati fejlődésére, illetőleg azt erősen támogatja. A Nestlé készitmény mint diätikus tápszer gyomor- és fertőzőbetegségeknél is (tuberkulosis, tiphus), nagyon gyakran és kitünő eredménynyel használtatik.

Országos hangjegykölcsönző intézet Budapest, VI., Andrássy-út 47., hozzánk beküldött jegyzéke és tájékoztatója szerint körülbelül 100 korona értékü hangjegy kölcsönözhető csekély 3 korona előfizetésért havonkint. Ajánlatos minden zongorázónak ezen intézményt igénybe venni. Tessék tájékoztatót kérni.

A Magyarorsz. Rendőrtisztviselők Segitőegyesülete sorsjátékának ékszernyereményeit — melyek e hó végén kerülnek kisorsolásra — Sárga János cs. és kir. udvari ékszerész készitette. A Rendőrtisztviselők, a kik súlyt helyeznek a kizárólagos hazai gyártmányra, valódi értékre és a müvészi kivitelre, sok pályázó közül Sárga Jánost tüntették ki bizalmukkal, a ki a remek nyereménytárgyakat már közszemlére állitotta Kigyó-téri ékszerüzletének kirakatában.

Dr. Miszné szabadalmazott halcsontnélküli fűzői tetszésszerinti karcsúság a fűznek a pánczélszerü, mellet, tüdőt, gyomrot összepréselő, lélekzést, vérkeringést, emésztést zavaró halcsontos fűzők minden hátránya nélkül. Plasztikus alakot, könnyed mozgást, hajlékonyságot biztositanak. Egyszerübb és legdiszesebb kivitelben egyaránt kizárólag mérték után készülnek. Ismertető árjegyzéket dijtalanul küld dr. Miszné fűzőterme, Budapest, IV., Váczi-utcza 7. I. emelet.

Szálló igék. Rózsatej (arczbőrápoló), Osan (fogápoló) és Tanningene (hajfestőszer). A Czerny J. Antal czég legsikerültebb gyártmányai és minden más szer fölött előnyben részesülnek. Kaphatók minden gyógyszertárban, illatszerüzletben stb.

Yes porcellán pouder.

Legjobb pouder a világon. Előkelően mattá teszi a női arczbőrt, mintha tejben volna fürösztve. Ára 5 és 3 K.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: Bartha Mór gacsalyi református pap 82 éves korában. Az elhunyt a szabadságharcz idején a Nádor-huszároknál szolgált. Ő vitte Debreczenből Görgeynek fővezéri kinevezését és élete koczkáztatásával ő kézbesitette Kossuth Lajosnak a hadügyminisztérium megbizásából a tavaszi hadjárat tervezetét. — Gorove István negyvennyolczas honvédfőhadnagy, 84 éves korában Sarkadon. — Tamássi József volt 48-as honvéd, 84 éves korában Cservenkán. — Sidlauer Mór, 92 éves korában Egerben. — Gulner Pál földbirtokos, Pest vármegye udvari kapitánya, néhai Gulner Gyula volt államtitkár és pestmegyei főispán testvéröcscse, 69 éves korában Zágrábban. — Baáni Rozinszky Béla nyug. m. kir. erdőfelügyelő, 69 éves korában Budapesten. — Pilcz Jenő iró, életének hetvenhatodik esztendejében Bécsben. Pilcz Magyarországon, Szentesen született. — Prettenhoffer József kereskedő, a Fűszerkereskedők Egyesületének tiszteletbeli elnöke, az Osztrák és Magyar Bank váltóbirálója, 78 éves korában Győrött. — Stuckheil Gusztáv pénzügyminiszteri miniszteri tanácsos, a harmadosztályú vaskoronarend lovagja, 65 éves korában Budapesten. — Dr. Rajner Géza. hontmegyei stb. főorvos és törvényszéki orvos, 65 éves korában Ipolyságon. — Dirner Albert Gölniczbánya város rendőrkapitánya, 63 éves korában Gölniczbányán. — Schambach Károly épitész, kir. törvényszéki és székesfővárosi árvaszéki hites szakértő, az evang egyház volt presbitere, 62 éves korában Budapesten. — Svábóczi és tótfalvi Svábv Sándor nyug. kir. járásbiró, törvényh. bizottsági tag, 58 éves korában Kökényesden. — Lozsádi Gálffy Ernő gyógyszerész, 58 éves korában Dévaványán. — Csucska Gyula nyug. görögkatholikus lelkész, volt ungvári szemináriumi aligazgató és teológiai tanár, 57 éves korában Munkácson. — Nagy László nyug. cs. és kir. ezredes, a III. osztályú vaskorona-rend, a katonai érdemkereszt stb. tulajdonosa, az Egri Szövetkezett Bortermelők ügyvivő igazgatója, 56 éves korában Egerben. — Dr. Heinrich Alajos, a budapesti Barcsai-utczai gimnázium tanára, 56 éves korában Rákospalotán. — Id. Dávid Károly épitésvezető, 56 éves korában Budapesten. — Irsai Irsay József alsórákosi ref. lelkész, volt országos képviselő, vármegyei bizottsági tag, 51 éves korában Alsórákoson. — Vadászy Antal, a sátoraljа-újhelyi uradalom gazdasági intéző főtisztje, Zemplénmegye bizottsági, Sátoraljaujhely város képviselőtestületi tagja, egyháztanácsos, 51 éves korában Sátoraljaújhelyen.

Folkusfalvi Folkusházy Anna 81 éves korában Nyitramalomszegen. — Taaffe Edvárd grófné, szül. Csáky Irma grófnő, Taaffe volt osztrák miniszterelnök özvegye, 75 éves korában Bécsben. — Özv. Mihálovics Ivánné, szül. Domsics Julianna, 75 éves korában Budapesten. — Özv. Sholtz Ferenczné, szül. Tarnovszky Hermina 67 éves korában Budapesten. — Mester Károlyné, szül. Schiffer Juliánna, 66 éves korában Jászón. — Nagyalásonyi Barcza Géza téti ügyvéd és földbirtokos neje, dellőapáti Kuliszéky Róza urasszony, 60 éves korában Téten. — Vinczenty Andrásné, szül. barcánfalvi Hodor Paula posta- és táviró-kezelőnő 32 éves korában Máramarosszigeten. — Kászoni és impérfalvi özv. Bornemissza Béláné báróné, szül. lászlófalvi és mikeföldi Ábrányi Melizand, Ábrányi Kornél nyug. miniszteri tanácsos leánya, 36 éves korában Budapesten.

Szerkesztői üzenetek.

Csak érezni tudok. A baj azonban az, hogy érzését nem tudja az olvasóval éreztetni.

Késő szerelem. Sarokházi kisszobában. stb. Mesterkélt, semmitmondó szentimentalizmus, melynek nincsen sehol semmi gyökere.

Lopva nézek. Tavaszdal. Lapos és üres áradozás, olyan semmiségekről, melyeket igazán nem érdemes az emberek sokaságával közölni.

Egy éjszakáról. Össze-vissza szavak, alig érzik belőlük valami abból a vergődésből, a mit ezek a szavak sejtetnek.

Bujdosik a vadgalamb a párjától. Népdalegyveleg, csupa más népdalokból ismert részletekből összerakva.

SAKKJÁTÉK.

2798. számú feladvány Owen E. L.-től.

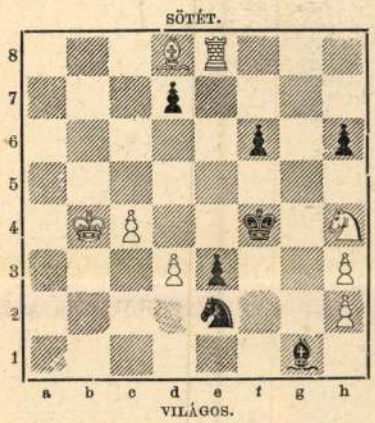

Világos indul és a harmadik lépésre mattot ad.

A 2794. számu feladvány megfejtése Heathcote G.-től.

Világos.	*Sötét.*	*Világos.*	*a. Sötét*
1. Ba3—d3	V. v. F×e4	1. — —	Bh6—h5
2. d4—d5 † stb.		2. Va5—a6 † stb.	

b.

1. — — — Ha2—c3
2. Va5—a6 † stb.

Helyesen fejtették meg: Merényi Lajos. — Geist József és Stark Vilmos. — A *«Budapesti Sakk-kör»*. — A *«Budapesti III. ker. Sakk-kör»*. — Ludányi Antal. — Wyschogrod Pál. — Beer Mór. — Gottléb István (*Budapest*). Németh Péter (*Csongor*). — Kintzig Róbert (*Fakert*). — Müller Nándor (*Szombathely*). — Hoffbauer Antal (*Lipótvár*). — Szabó János (*Bakony-Szentlászló*). — A *«Győri Sakk-kör»*. — Székely Jenő. — Mészey József (*Győr*). — A *«Zboróí Társaskör»*. — A *«Kalocsai Katholikus Kör»*. — Veöreös Miklós (*Zircz*). — Ifj. Hubay Bertalan (*Bodzásujlak*). — A *«Dunaföldvári Egyenlőségi kör»* (*Dunaföldvár*). Barcsa Mihály (*Biharudvari*). — Csolnoki István (*Hajduhadháza*). — A *«Leibiczi Gazdasági Kaszinó»* (*Leibicz*). — Lustyik János és Szivák János (*Alberti-Irsa*). — *«Csengeri Caszinó»* (*Csenger*). — Király Mihály (*Zenta*). — Kunz Rezső (*Temesrékás*). — *Budai Sakkozó Társaság* (*Budapest*). — Patkó Imre (*Talpas*).

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 17-ik számában megjelent képtalány megfejtése: *Szép csillag a honszereret.*

Felelős szerkesztő: Poitsy Pál.
Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Vármegye-u. 11.
Kiadó-hivatal: Budapest, IV., Egyetem-utcza 4.

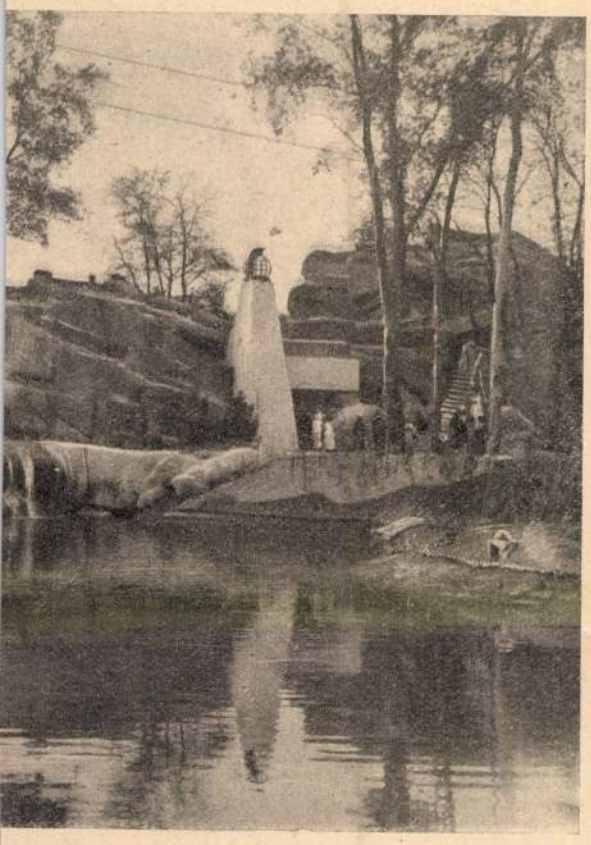

RTJÁN.

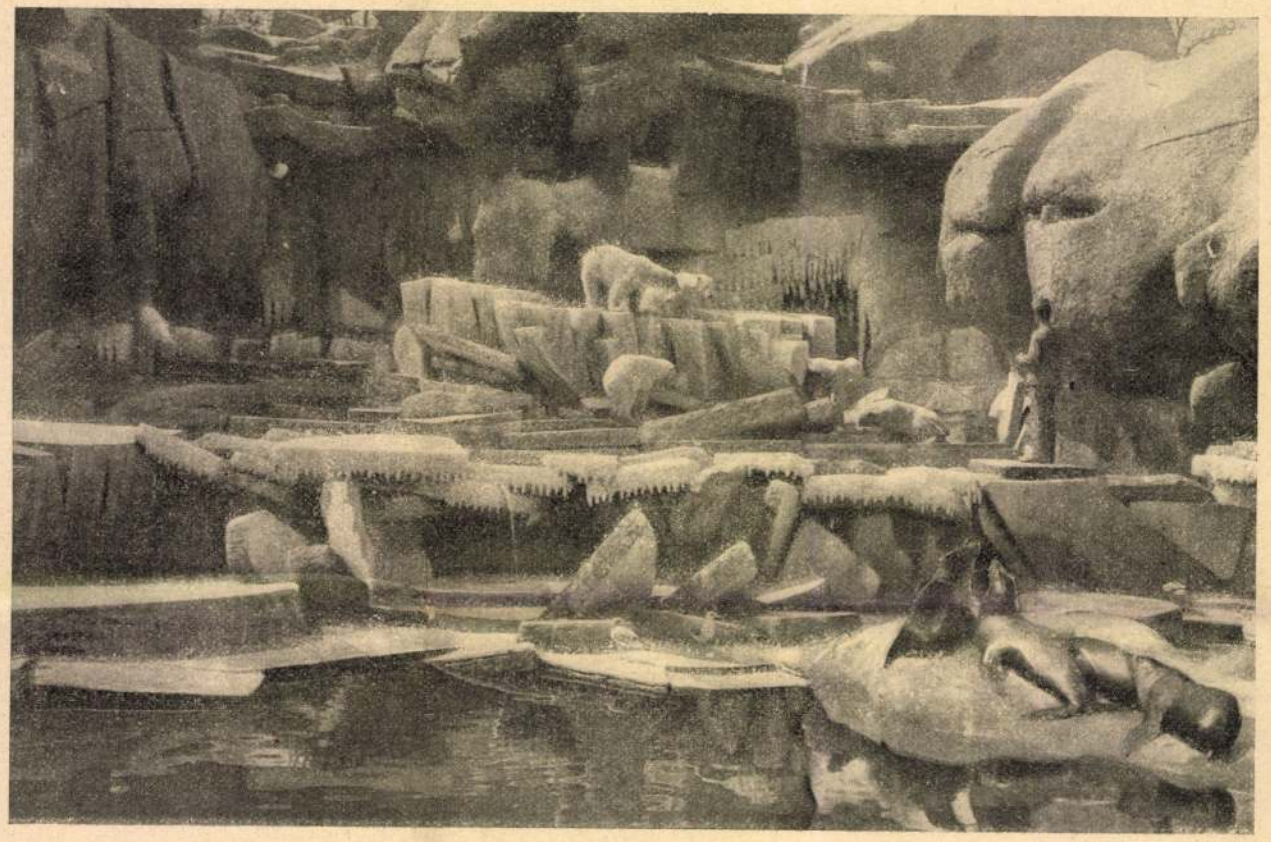

A FÓKÁK ÉS JEGESMEDVÉK.

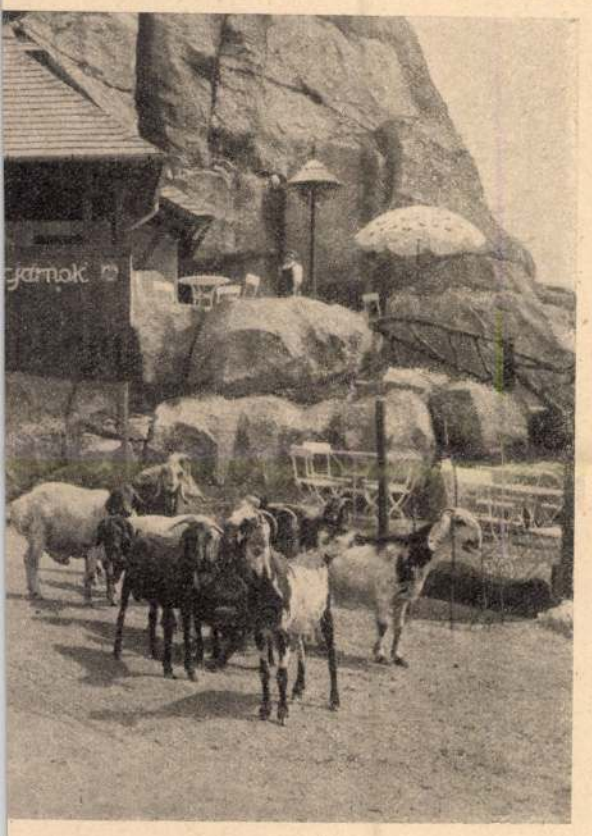

K.

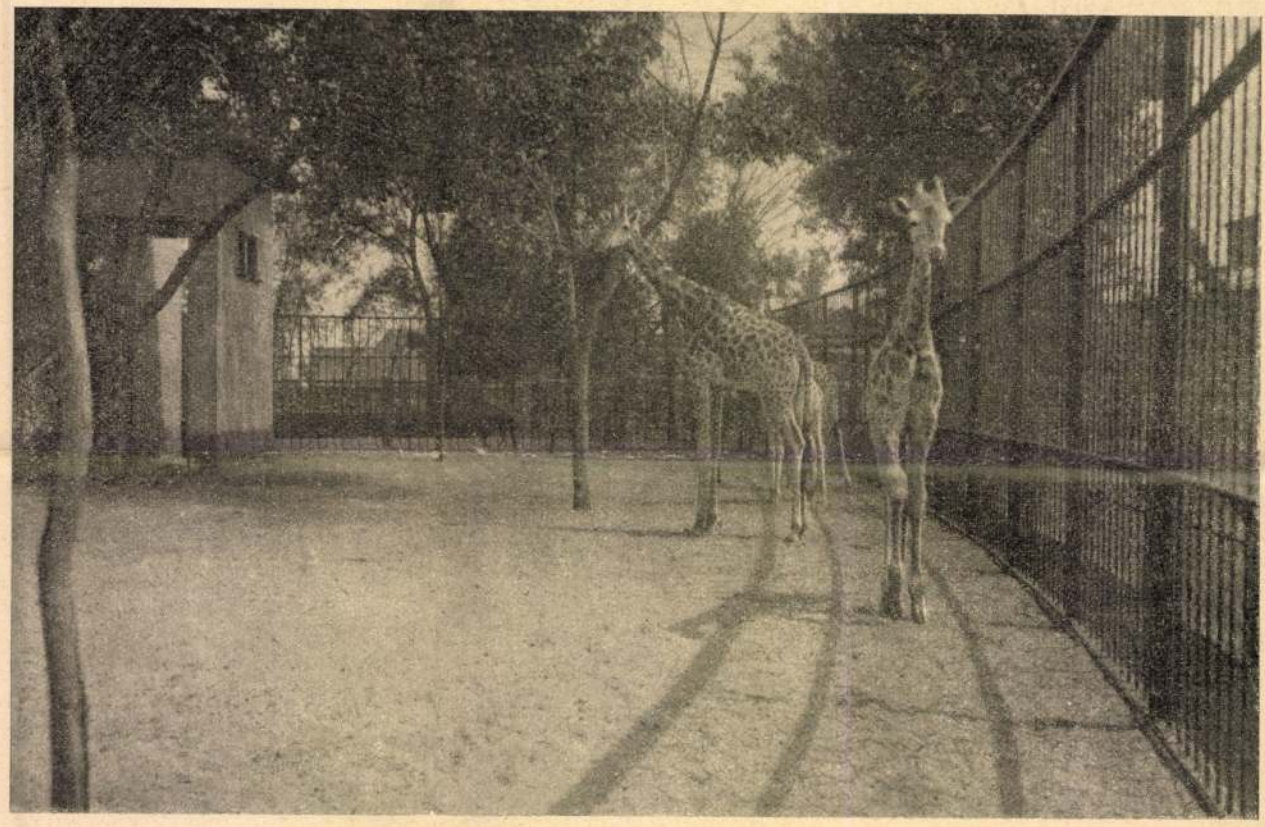

A ZSIRÁFOK.

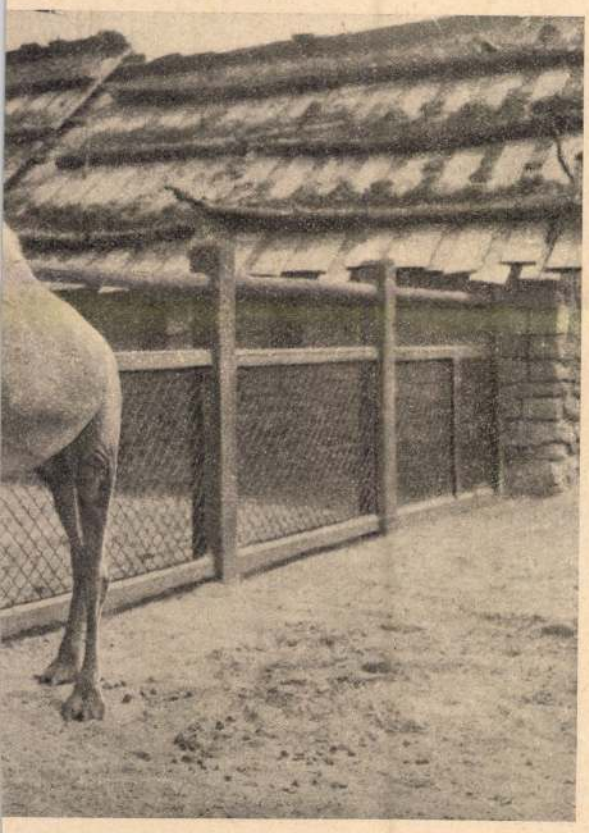

E.

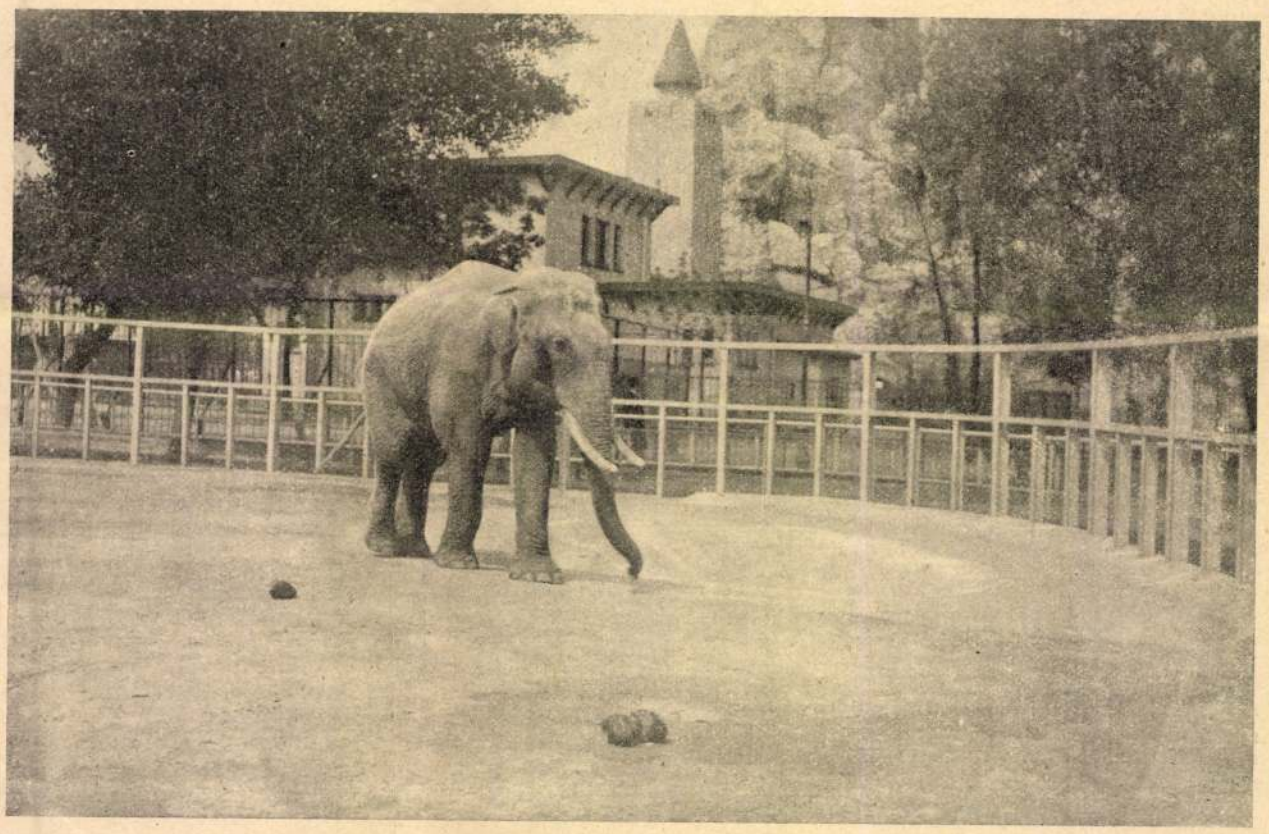

SZIÁM, AZ ÖREG ELEFÁNT.

S UTÁN. — Jelfy Gyula fölvételei.

Schambach Károly

építőmester

+ 1912 máj. 16.

Építőmesterek IX. Évkönyve.
336. l.

Előhegy Liszkán III. 21.

Schaly, J.

Zombor. T. 1342. II.

A Wir N.N. Ober und Unter Vorsteher und andere Meister des ehrsamen Handwerks kezdetű czéhlevél felső részén, melynek keretét ~~[illegible]~~ czimer~~[illegible]~~ disziti, a város látképét szemléljük, ~~melynek [illegible]~~ melynek épületei közül a templomok tornyai válnak ki, a melyek egyikének keresztjén kétfejű sas van, mig jobbra a csatornán bárka köti le figyelmünket. Jelzése

alól balra: J. Schaly sc. 1818.

jobbra: Delineavit Frantz Föller Baumeister Anno 1818.

Rm., mér. a vk. 35: 50.7 cm.

Schally József

rajztanító Sopron

1799. helyettesítette

Steiner városi rajzta-

nítót. Kéri, hogy állá-

sát neki juttassák

Csatkról.

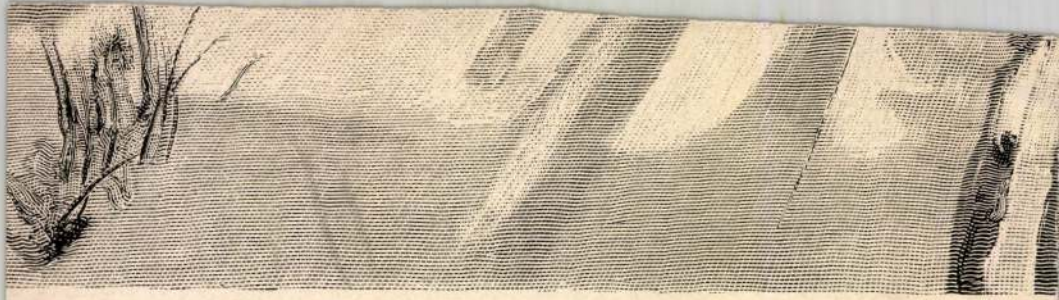

Gemälde von Hans Dahl.

Gesellschaft in Berlin.

SCHALK László

OMIKE 1909-1944 505
527
549
563

ANTON SCHALY, hangszerkészitő

"MEISTERBUCH/1836"/1867-ig/.179 lap, 63-on német szöveg 3 irástipus.a/.Kalligrafált "gestorben ist...";sir, keresz szomoréfüz.1836-1845.b/.Lent halálozási dátum tintával 1845-1870.c/.Lent adat, halálozás "vékony" tintával.1846-1870.-1856 után ceruza bejegyzések.6.jegyz "9.lap.ANTON/SCHALY/HOLZBLAS/INSTRUMENTENMACHER/Alatta a 3.sz.irással:/gestorben.../datum nélkül/". 195.oi.

GÁBRY GYÖRGY: A pesti hangszerkészitő céh Mesterkönyve 19[illegible].old

FOLIA ARCHAEOLOGICA. A Magy.Nemz.Múz.Évkönyve. XXI. 1970. Bpest

CHRISTOPH SCHALY, hangszerkészitő

"MEISTERBUCH/1836"/1867-ig/.179 lap,63-on német szöveg 3 irástipus.a/.Halligrafált gestorben ist...";sir,keresz szomorúfüz.1836-1845.b/.Lent halálozási dátum tintával 1845-1870.c/.Lent adat,halálozás"vékony"tintával.1846-1870.-1856 után ceruza bejegyzések.6.jegyz "10.lap.CHRISTOPH/SCHALY/MESSINGBLAS/Instrumentenmacher /Alatta az 1.sz.irással:/gestorben den 1ten August 836. /Alatta:kereszt-sirhant-füzfa;alatta a 3.sz.irással:/ gestorben." 195.old

GÁBRY GYÖRGY: A pesti hangszerkészitő céh Mesterkönyve 493.old

FOLIA ARCHAEOLOGICA.A Magy.Nemz.Múz.Évkönyve. XXI. 1970. Bpest

--

Schamant,

Giuseppe

laisd

Chamant

alatt.

Schámár Karoly,épitész

Sopronban 1911-ben épitette az első filmszinházat a Lackner Kristóf utcában.Ma az Allami Levéltar anyagának egy részét tarolják benne. 16.old

Winkler Oszkár: Sopron müvelődési középületeiről. 1.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XII.1958.Sopron

Schambach Bruno

Lutoborczō

1904.

Rímisk 1930. 88. l.

T. 5210.

épen a Burg és az azon inneni
zető úton sorompóval. Előtte
intó élénkitik. Felirata fölül:

VRG
ehen.

7 cm.

A metsző vagy kiadó neve	A méretek cmtben		A metszet	
	magas	széles	neme	értéke kor. fill.

ırgy leirása	A festő vagy rajzoló neve

SAMBACH, Caspar Franz festő

Kostyál Laikó: Gróf Batthyány Lajos, mint mecénás. = M. Múzeumi Forum, 1, 1998, 1. 42-43. és ill

nács által kijelölt intézményt illeti meg". Az
sajátításának a lehetőségét tudományos és r
nyek mintájára.

Az 1929. évi XI. törvény első fejezete
állami felügyeletéről és támogatásáról szól.
ményegyetem Tanácsának javaslata alapján
ménnyé nyilvánít köz- vagy magántulajdonb
nyos, történeti vagy közművelődési szempon

A nemzeti nagy közgyűjteményekről
Hóman Bálint kultuszminiszter által benyújt
kívül. Az évek során ugyanis a „gyűjtemény
vült, pl. a Bécsi Collegium Hungaricum, a Rc
vizsgáló Intézet stb. Ez azonban igazgatási
Nemzeti Múzeumról hozott 1934: VIII.t.c. új

A Magyar Nemzeti Múzeum a nemzet
önkormányzati jogait a Magyar Nemzeti M
egyetemből újra kiváltak a nem gyűjtemény je

Schambach Ernő

ejtőtér

1907. VII. Rákóczi

út. 8/a.

Schambach László

MAGYAR MŰVÉSZET

1927. 665–6.
1928 657–652
1930 426 és köv. l.

lásd Schambach

alatt is.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 853.

Schams M.D.K.

Liszt Ferenc hangversenye a vigadó kistermében.1872.

festmény Lafitte-tal közösen

/A Vasárnapi Ujság 1911.évf. -ból

repr.

Keresztury-Vécsey-Pelvy:A magyar zenetörténet képeskönyve Lap. 1960. 248.1.

Schamorzil Antonie,

rül. Salzburgban 1855
jül. 27. Rk. 2 paraja
ontaj magyar anyanyelv
1888/89 I. rön ontáj
1888/89 II " "

Thaly Kálmán V. 78.

Schamorzil Antónia

1888/89 - 1891/92

Ferképzőmfoiskolavk

129. l.

Schamorzil Antonia

szül. 1855

1889/90 I- női ostály

1889/90 II " "

1890/91 I II " "

1891/92 " "

Libertas V. 257.

MDK

Schams

Buda képe a XVII. sz.-ban, rézm.
Boutibonne után

Nagy Iván: Magyarországi képzőművészek.
Századok, 1874, 26-44 l.

MDK

Schams

Schams és Lafite festménye: Liszt Ferenc hangversenye a bpesti Vigadóban, 1872 március 18.-án. Repr.

Uj Idők, 1935.Karácsony. 52.sz. 966.l.

Schamms, F

II. József:

Átveszi a folyamodók kérvényét.

A pilléreken nyugvó boltkajtásos folyosón, balról látjuk II. Józsefet, ki az előtte térdelő özvegytől, ki két gyermekét is elhozta, a kérvényt átveszi s mi alatt feléje hajol, az iratot a titkárnak nyujtja. Az özvegyasszony körül, kis a jelenetből egyike felakar segíteni, két papot, egy apácza, egy rokkantat s több más kérvényezőt veszünk észre. A folyamodók közül már néhányan távoznak s a lépcsőn most felértek új folyamodványát előre nyujtják. A háttérben az őr kíséretében még két asszony áll kérőlevél irással. Felirata a kép alatt két sorban:

Kaiser Josef II.
im Controlorgange"

alól balra: „Schams" és „Gem. ü. lith. v. F. Schamms."
jobbra: „Druck v. Reiffenstein & Rösch"
s egyenlő balra: „Verlag ü. Eigenthum v. d. T. Neumann in Wien"
jobbra: „Mit Vorbehalt des gesetzl. Schutzes gegen Nachdruck."

Könyomat, mérete: 44 : 58.8 Cm.
Közrajzolva: F. Schamms.

Lapa 81 V 01

39/94 N° 500.

Ybl.

~~x Schampheleer x Eduard~~

Schampheleer Edward brüsseli festő
(1824-1899) mond

Budapesten megtekintette a Mücsarnokot, a Nemzeti Muzeumot és az Országos Képtárt.

Budapesti Hirlap 1882.VIII.11.
22o.sz. 2.o. /Sz.és M./

Schams rézmetsző

Buda képe a XVII sz.-ban. /Boutibonne rajza nyomán/

Századok 1874 26-44 o.
Nagy Iván: Magyarországi képzőművészek

Schams Ferenc, festő, XIX.sz.

Divatcsarnok, 1853. juli 17. 31. 619-621.

A pesti állandó képtárlat.

Festészet, XIX.sz.,öhálló táblakép

Schams Ferenc: Zongoragyakorlat c. festménye.

Divatcsarnok, 1853.juli 17.31.619-621

A pesti állandó képtárlat.

Festészet, XIX.sz.,önálló táblakép

Schams Ferenc: A kisértő c. festménye

Divatcsarnok, 1853.juni 5.19.174-179.

Solt: A pesti állandó képtárlat.

Schams Ferenc

A hó közepéig tart "Az állandó képkiállitás" közli a lap, felsorolva a tárlaton szereplőket, közöttük a müvészt is.

Családi Lapok, Pest. 1853. I. félév.
11. sz. 552-553. lap

Schams Ferenc

Részt vett müveivel a Nemzeti Muzeumban rendezett tárlaton, melyről "A mükiállitásról" cimmel közölt beszámoló tesz emlitést.

Családi Lapok, Pest. 1852. II. félév
3. sz. 139-141. lap

MDK

Schams-Lafite.

Hangverseny a budapesti Redoute-ban
a királyi udvar előtt. 1872. Okt.
(Lint F.-Liszttal). Wien, Musikfreunde.
(Bösendorfer csal. birt.-Beesban.)

F. André Csatkai: Versuch einer Franz Liszt Ikonographie Sonderabdruck aus d. „Burgenländischen Heimatblättern." Jahrg. 1936. Hft. 2. S. 57 ff.

Schwarz-Schilling

Hermann Schwarz-Schilling

(Geb. 3. Februar) Mainz, Musikschriftsteller.
(Hermann Schwarz-Schilling)

Schams, Franz

osztrák festő

1823 – 1883.

Nem arra ami
hasonló nevű
írónkkal!

Leitich, Ann Tizia:

Wiener Biedermeier.

II. Aufl.
Bielefeld
u. Lipzig
1941.

195.l.

és T Á V. H I V A T A L N A K

R O Z S N Y Ó .

RSÁGÁ "-nak f.év január hó 15-én 23/915.
telmében Krasznahorkaváralján a Gróf
őrházba a telefon lesz bevezetendő.
kéréssel keresem meg a Tekintetes Ve-
onalőrt mielőbb kiküldeni méltóztassék.
t, kegyeskedjék a kassai posta és táv.
a kiállitott költségvetést directe a
k Budapestre megküldeni sziveskednék.
hogy az őrház csak a járásterületén

Schams, Franz (1823-1883)

„Olaj mű" o.v. 66x51 j.l.6.

Schams Róm. 855.

1. ár: 8000 Ft

BÁV 4o.Képaukció katalógus Bp.1976.Szeptember

Schams Ferenc

"Lázár föltámasztása..lélektani helyes föl-
fogást tanusit"- irja a "Mütárlat február-már
ciusi kiállitás" cimü kritika.

Családi Lapok, Pest. 1854. I. félév.
4. sz. 183-185. lap

Schampheleer, Edvard belga festő

Budapesti Hirlap. 1882. aug. 9, 2.

Keleti gyorstáv Bécsből....

MDK

Schampheleer Eduard /Brüsszel/

Keleti Gusztáv irja,hogy Becker Károly /Berlin/ és Schampheleer Eduard /Brüsszel/ a bécsi nemzetközi mükiáll. zsürijének két tagja Budapestre jön.

Budapesti Hirlap 1882. VIII.9. 218.sz. 2.l.
Sz. és M.

Schamme Imre, keramikus

MAGYAR KERÁMIKUSOK SIKERE. Az olaszországi Faenzában megrendezett nemzetközi művészeti kerámiai pályázaton egymillió lírás díjban részesült a magyar Schammel Imre, míg Szekeres Károly művét plakettel jutalmazták. A díjakat és a jutalmakat Arnaldo Forlani miniszterelnök-helyettes adta át.

Népszabadság, 1984. V. 15

M.D.K.

Schamen Ernő

A budapesti Osztrák Magyar Bank palotájának felépitésére kiirt terv-pályázaton részt vett, s tervei a pályázatra beérkezett többi tervvel együtt a Mérnök és Épitész Egylet helyiségeiben kerültek kiállitásra.

Magyar Salon, Bp. 1901. julius hó
344-348. lap

Schamberger György

MAGYAR MŰVÉSZET
1930. 660

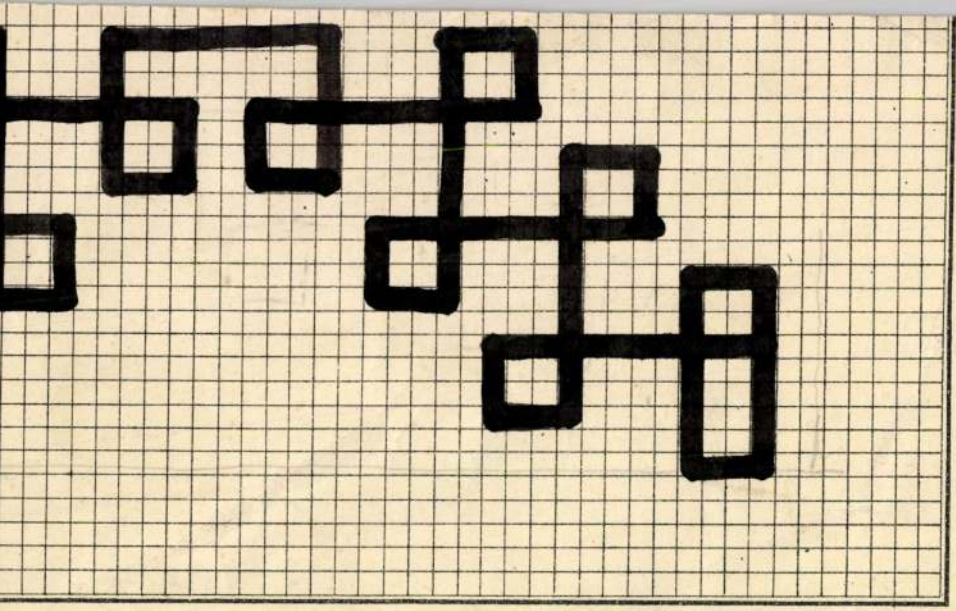

SZENTIVÁNYI JOLÁN